

מבחר עירונות

ייחדי
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
05:56	05:34	05:18	04:02	ירושלים
05:52	05:30	05:19	04:16	בני ברק
05:52	05:30	05:17	04:06	חיפה
05:53	05:31	05:20	04:17	אשדוד
05:55	05:33	05:19	04:01	בית שמש
05:55	05:33	05:20	04:19	קרית גת
05:52	05:30	05:16	04:09	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**



כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MATOPOT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
 הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
 בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"**
"חצי תמונה"

שיעור מס' 72 | פרי ויחי תשפ"ב

**התחזקות
 וביטחון**

במשנת ה'זרע שמשון'

מבני אדם... כדי שלא ירגישו העולם בברכתו ולא יעשה העין שום רושם בהם, מידה כנגד מידה. זו אומנות מיוחדת לדעת לאבחן מצב נוכחי באמת מידה מפוכחת. יש צורך בסייעתא דשמיא מיוחדת כדי להבין נכוחה את הסיטואציה שלפנינו.

לעיתים דרך החולשה שלנו לפרשן אירועים באופן מוטעה שולח ה' את ישועתו, כפי הסיפור שלפנינו:

ר' שלמה, בעל משפחה ברוכת ילדים, **התגורר בדירה קטנה וצפופה בשכונה חרדית**. המשפחה גדלה בברכת שמים, והצפיפות בבית גדלה בהתאם, הם החליטו להעתיק את משכנם לדירה גדולה ומרווחת בשכונה סמוכה, 'מעורבת' כהגדרתה. שם, בשכונה המתחרדת, גרים גם שכנים שעדיין אינם שומרים תורה ומצוות, חילוניים לצד חרדיים. מאחר שמצאו דירה כלבבם במחיר סביר, בררו על השכנים, ומשהתנאים היו נראים מתאימים, העתיקו דירתם לשם. אך לא ידעו הם כי בבניין מולם גר שכן חילוני אשר התחרדות השכונה היא לצנינים בעיניו. הלה קידש נגדם, כמו נגד שאר השכנים החרדיים, מלחמת קודש, גי'האד בכל מובנה של המילה. הציק להם, הפריע ככל יכולתו ו'חיפש אותם בכל פינה' כדי להעכיר את האווירה ולגרום להם לעזוב את השכונה. המגורים לצדו הפכו לסבל נוראי, עד למהפך הפלאי שארע בעקבות אירוע שהשכן פרשו באורח מוטעה. וחולל מהפך של ממש ביחסי השכנות. ברצות השם דרכי איש גם איביו ישלימו אתו: רעייתו של ר' שלמה מתעסקת לפרנסתה בכתיבת סיפורי ילדים. היא עמלה קשות לכתוב ספר על שבת קודש, והייתה זקוקה לתמונות אותנטיות של סעודת שבת על כל ניאונסיה ודקדוקיה. בעלה ר' שלמה הציע שינצלו את יום העצמאות, אז יש לו חופש ממקום עבודתו השובת כחוק, וביום זה יפנו זמנם עבור הצילומים הנחוצים לספר החדש. ביום העצמאות הם הזמינו צלם לביתם, ערכו שולחן חגיגי. **הילדים לבשו בגדי שבת, הוא חבש את השטריימל והקפוטא**, והנה לכם תמונות אותנטיות משולחן שבת קלאסי. השכן החילוני בבניין ממול, זה שדרכו לעקוב אחרי ר' שלמה ומשפחתו ולחפש כל טעות ומעידה ציפה למצוא איזו מיני הפגנה, איזה זלזול בקדושת חג העצמאות, אך ראו זה פלא... מתברר לו, שר' שלמה מהדר בקיום חגיגת העצמאות יותר ממנו! החרדי הזה בכבודו ובעצמו לובש בגדי שבת וחוגג עם כל המשפחה ממש כמו בימים הטובים דאורייתא... לזאת לא ציפה! "למן אותו יום" מספר ר' שלמה "חזר השלום למחננו. שכני ראה ש'הדוסים לא כל כך גרועים'... נוצרו בינינו קשרי ידידות, מה שהוביל בסופו של דבר, גם להתקרבותו לאלוקי ישראל".

יעקב אבינו רצה לברך את נכדיו. בתחילה התמונה לא הייתה לו ברורה. הוא הרגיש שהסתלקה לה השכינה, הוא ראה בעיני רוחו כי ירבעם יוצא משם, ונחרד. יעקב ניסה לברר שמא לא נשא יוסף את אשתו כדת משה וישראל. ענה לו יוסף שאכן נישא כדין בכתובה וקידושיין.

שואל רבנו ה"זרע שמשון" מדוע יעקב אבינו התרצה לבסוף לברך את בני יוסף, הרי למרות תשובת יוסף שנישא כדת משה וישראל, עדיין ראה שירבעם אמור לצאת מזרעו. וא"כ מה הועילה תשובת יוסף? מתרץ רבינו שכאשר התברר ליעקב שיוסף נישא כדת וכדין מיד רווח לו, מסביר רבינו ע"פ דברי בעל ה"פרשת דרכים" ה' הפליא חסדו על ישראל שכשרואה שעתידין להרע ולהיטיב, מיטיב עמהם בשביל מה שעתידים להיטיב ואינו נמנע בשביל מה שעתידים להרע וזהו שאמר הכתוב לא הביט און ביעקב"

א"כ מסביר רבינו ההנהגה המיוחדת עם ישראל שלעיתים הבורא מביט רק על חצי התמונה ומיטיב להם **בגלל הטוב שבמעשיהם**, ולכן ברגע שיעקב השתכנע כי ילדי יוסף הם מזרע ישראל כי נישא כדת משה וישראל **ראויים הם לברכה עקב צדקותם**, וכהנהגת ה' לראות בזרע ישראל רק את החצי הטוב, לכן נרגע יעקב מתשובת יוסף וברך את בניו, עוד אומר רבנו זיע"א כי את שמו של יוסף שהיה מושמץ ברבים בחצי התמונה הראשון של חייו, ניקה והאדיר בשער בת רבים בבנו אפרים, עליו נאמר: "זורעו יהיה מלא הגויים", כי צדקותו של אפרים גילתה והעידה גם בפני אומות העולם על חצי התמונה שהיה עד כה מכוסה מהם. צדקותו פרסמה ברבים, כי אביו, יוסף הצדיק, צדיק היה גם מאז ומתמיד. רחמנא אדכר לן זכותיה **דיוסף צדיקא**.

הקהל היה מרותק, בלע בשקיקה כל מילה, עקב אחר תנועות הגוף של המרצה המעניין, אשר הוביל ביד אומן את קהל מאזיניו לתוך נבכי רוזי אומנות ההסברה היהודית. הייתה שם קבוצת נבחרת של מרצים לעתיד, כאלו שעברו מסלול הדרכה מקיף, ברזי המקצוע. באמצע סיפור מותח במיוחד, כשרמת הקשב הגבוהה שברה שיאים, והשקט באולם יכל היה להיחתך בסכין חדה, הגיע לו באיחור אחד מהמשתתפים. הרעש הנלווה לחריקת הדלת בכניסתו ולהתיישבות במקום אכן הפריע לא מעט לקהל המאזינים, אשר נע על מקומו באי נוחות מסויימת, אך מתוך הבנה שהאיחורים הם חלק בלתי נפרד מחיינו, חיכה הציבור שהנה עוד רגע קט יחזור השקט למקומו, ויוכלו הכול לצלול חזרה לעולמות הקסומים אליהם לקח אותם ביד אומן המרצה המרתק, אך לשווא הייתה תקוות הקהל. לאחר כמה דקות של שקט, מיודעינו המאחר הישוב במקומו, החל לנבור בתיקו האישי. לפי הרעש שעלה משם, היה נדמה כי מדובר באיזה ניסיון בלתי נדלה לפתיחת שקית של חטיף. רעשי הגריסה שהגיעו לאחר מיכן אוששו ואימתו את החשד כי החוצפן הלזה, לא מספיק שהגיע מאוחר להרצאה, עוד מוסיף חטא על פשע וגורס לו להנאתו חטיף, כאילו אין עוד מעט הפסקה שנועדה ממש לצרכים אלו. מבטי הסובבים הפכו אט ממבטי תהייה למבטי כעס, כאילו אומרים היו: **התבייש לך!** אתה, כאחד שעתיד עוד מעט לשמש כמרצה, כדמות חינוכית, כדמות של משפיע, לא יכול לתת מעצור קטן לסיפוקיך? איזו דוגמא אישית שלילית! איזה חוסר התחשבות בזולת: להפריע באמצע הרצאה כה חשובה ומרתקת! מעגל המבטים סביבו הלך והתהדק. המבטים הפכו כמעט לעינים, כאומרם: חכה חכה לחשבון שנסגור איתך בהפסקה הקרובה...

ולפתע נשמע מכיוונו של מיודעינו המאחר: "ביפ..." ולאחריו ביפים נוספים. התברר כי מדובר באדם חולה סוכרת. רמת הסוכר שבדמו ירדה לפתע פלאים כפי שהתריע המכשיר האוטומטי המנטר ובודק את רמת האינסולין בדמו. ברגע שהציבור הבין את המצב לאשורו, השתנתה לה באחת כל הסיטואציה. מבטי הכעס והעוינות הפכו למבטי כאב, הבנה והתחשבות. כמה התאימו דברי המרצה על הכלל הידוע בהקשר ליחסם השונה של בני אדם שונים למקרה זהה. הכלל מפורסם בשמו המקוצר: "א.פ.ר.ת.". ראשי תיבות א-אירוע, פ-פרשנות, ר-רגש, ת-תגובה, כ-לומר: מספר אנשים שחווים את אותו אירוע יפרשו אותו כל אחד באופן שונה. בעקבות כך הרגש שלהם כלפי האירוע יהיה שונה, ובהתאם לכך תגובתם בפועל תהיה שונה. פעמים רבות אנו מגיבים לאירועים מסוימים בגלל פרשנות מוטעית שלנו: **כטעות הבנו שפלוני פגע בנו או לחינם פירשנו שפלוני הכעיס אותנו, היה נראה לנו כי פלוני התכוון להזיק לנו...** ובהתאם לפרשנות מוטעית זו מתעוררים בקרבנו רגשות שונים כמו: כעס, צער ועלבון, ועל פי רגשות אלו אנו מגיבים. בסופו של דבר התגובה נגזרת מהרגשות שלנו והרגשות נגזרים מפרשנות שנתנו לאירוע. לעיתים, לו רק היינו מחכים מעט ומתבוננים קצת יותר, כי אז היינו מגלים שמדובר באירוע שונה לחלוטין ממה שחשבנו, וכעין הסיטואציה האמתית דלעיל.

בפרשת השבוע יעקב אבינו מלמד אותנו כלל גדול לחיים: כדי לפרש אירוע בצורה נכוחה, יש לצפות לעתיד ולהביט למרחקים. עיתים כדי ללמוד את האירוע הנוכחי באופן נכון, כדאי דווקא לא להסתכל על המצב העכשווי! דווקא לא לראות את הסיטואציה כפי שנראית לעין... יעקב אבינו שיכל ידיו כי ראה את העתיד הוורוד היוצא מאפרים. יעקב אבינו מלמד אותנו, כי דווקא בחינוך הילדים, לעיתים מוקדם להסיק מסקנות לגביהם כפי התנהגותם כעת. לעיתים הברכה תיראה ותצופ דווקא בשלבים מאוחרים יותר.

רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א **מסביר שיעקב אבינו היה אומן בנתנית פרשנות ראויה לאירוע**. הוא מסביר כי אף על פי שכל העולם סבר וקיבל את עלילת אשת פוטיפר שיוסף חטא, זו הייתה הגרסה המוסכמת והמפורסמת בפי הבריות במצרים, צדקותו ותומתו של יוסף אכן היו מכוסות מכל העולם, אך לא מיעקב אבינו. שראה והכיר בחכמת הפרצוף כי יוסף צדיק הוא, יעקב אשר השכיל לראות את צדקותו של יוסף, בירך את בנו יוסף הצדיק בברכה מכוסה, כברכת הדגים המכוסים במי הים: "וידגו לרוב..." מוסיף רבנו זיע"א: "לכן התפלל יעקב שכל השפע והטוב שיבוא לבניו של יוסף, יהיה מכוסה הצטרפות לרשימת התפוצה במייל: hbzs3587@gmail.com

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

וישתחו ישראל (מז, לא) - מפרש רש"י, שיעקב הודה לה' על שיוסף נשבה לבין הגויים והוא עומד בצדקו. ולכאורה היה צריך לומר עמד בצדקו, שעקר השבח היה על-ידי שיוסף עמד עדיעתה בצדקו, על-אף שהיה לבדו במצרים, ומעתה ואילך בודאי יעמד בצדקו כאשר אביו ואחיו עמו. אלא שחז"ל אמרו ביומא, שאם עברו רב שנותיו של האדם ולא חטא, מבטח לו שלא יחטא. והרי יוסף היה בשעת פטירת אביו בן חמשים ויש, שהרי בהיותו בן שלשים שנה עמד לפני פרעה, ועליהן שבע שנות השבע ושתי שנות הרעב, ואחריהן שבע עשרה שנה שחי יעקב בארץ מצרים, והן מעט יותר ממחצית חייו של יוסף שחי מאה ועשר שנים, ומחציתן נ"ה, ולכן כתב רש"י עומד בצדקו, שפיון שלא חטא עדיעתה, בודאי יעמד בצדקו בכל ימי חייו. (משך חכמה)

ויאמר מייאלה (מח, ח) - ידועה התמיהה על שאלתו של יעקב, וכי לא הפיר את מנשה ואפרים? והלא היה לומד עמם תורה מאז בואו למצרים? אלא שבשעה שבקש לבדוקם ראה שעתידי יהוא בדינמשי לצאת ממנשה, וירבעם בדינבט מאפרים, ולכן אמר מייאלה לך? שבגללם יתחלל שם אלקים. והשיב לו יוסף בני הם, אל תביט על בני נוסריקון ירבעם בדינבט, יהוא בדינמשי, אלא הבט על בני יהושע בדינן שיצא מאפרים. ומיד אמר יעקב ליוסף קחסינא אלי ואברכם. (שבת יהודה)

וישח ישראל אתימינו (מח, יד) - מפרש רש"י שעשה בן, מפני שעתידי יהושע לצאת ממנו, שינחיל אתהארץ וילמד ישראל תורה. וקמו לזה בראשי התבות והוא הצעיר ואתשמאלו על-ראש מנשה, שהם הושע. (מתוקים מדבש)

בחרבי ובקשתי (מח, כב) - ומתרגם אנקלוס בצלותי ובקעותי, פי התבות צלותי ובעותי בגימטריה הרבי קשתי, וצלותי מרמז על חקמת התורה פדברי חז"ל שמעתתא בעא צלותא, הרי פאן חקמה ותפלה. (מדוש ישראל)

אשריקרא אתכם באחרית הימים (מט, א) - יקרא לשון מקרה, פי כלאחד ישב לעצמו, ופתאום יבוא המשיח בהסח הדעת. (הבעש"ט)

ספורים בפרשה

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה (מז, כח)

רבי שלמה קלוג'ר היה מהדר לשמש פסנדיק לתינוקות הנכנסים בבית אברהם אבינו. פעם הזמן לבית מילה, ולפליאתו ראה פי הברית מתעקבת זמן רב. לשאלתו ספרו לו בני הבית, פי אבי הפו נוטה למות בקליו הקשה, ולכן ממתינים לצאת נשמתו כדי שיוכלו לקרא את הרוך הנולד על-שם אביו. מיד צוה רבי שלמה לערוך את הברית בזריזות, ואמר: "במדרש רבא שעל פרשת ויחי מובא, פי רבנו הקדוש רבי יהודה הנשיא, היה דר בצפרי שבע עשרה שנה, והיה קורא על-עצמו ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, וחיה יהודה בצפרי שבע עשרה שנה. ומובא שם, פי י"ג שנה חשש בשניו וזכותו הגנה על בני הדור, עד שבא אליהו הנביא בדמות רבי היא והניח ידו על-שניו והתרפא. אך לא כל אדם זוכה שישלחו אליו את אליהו הנביא כדי לרפאו, אלא שעכשו היא עת רצון, שכן חז"ל אמרו שאליהו הנביא נמצא בכל ברית ונקרא 'מלאך הברית', ולכן פדאי לערוך את ברית המילה, ואליהו הנביא שיבוא אליה, יחיש גם רפואה לאבי הבן". ואמנם תפלת הצדיק עשתה פרי, ובארח פלא הבריא אבי הילד וקם מחלו.

האספו ואנידה לכם את אשריקרא אתכם (מט, א)

רבי יצחק גרינר הי"ד, ראש תבורת חסידי ברסלב בפולין, עמד בראשות ישיבת ברסלב בעיר אחת וכן בבית-המדרש. לילה אחד הגיע שמשו של רב העיר, ובקש ממנו לבוא להיטיב לרב את-חלמו, שכן פמעט מדי לילה היה הרב מבקש להיטיב לו חלומות. הסכים רבי יצחק לבוא בתנאי שיוכל לומר מה שירצה, וכאשר בא אל הרב ראהו קורא פסוק זה, ושאל: "מדוע נאמר בפסוק אשר יקרא באל"ף, ולא בה"א מלשון מקרה?" הרב לא השיב דבר, והוא נצל את ההזדמנות לבאר לו משיבת ברסלב: "יעקב אבינו אמר לבניו, פי על האדם לדעת שכל מה שמתרחש עמו, הוא קריאה מן השמים להחזירו בתשובה, ועליו לדעת שכל מקרה שבא הוא גם קריאה".

ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אליעמי (מט, כט)

ספר אחד מתלמידיו של רבי שלמה שמשון קרליץ, פי פעם ישב לפניו, ותוך כדי עסוקו בספרי הפוסקים, ראה באחד הספרים שהיו על-השולחן, מעשה נפלא שארע עם אחד הגאונים שהיה עסוק בסדו גט, ובעוד שהיה הסופר מתעסק בכתיבת הגט וממתין עד שיתיבש הכתב, נצל הרב את הזמן לקריאת שנים מקרא ואחד תרגום. הדבר היה בפרשת ויחי, ובעת שנקרא את-הפסוקים שם לבו לדבר מענין, שהחל מהפסוק ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אליעמי עד סיום צוואתו יוכל יעקב לצות את-בניו, מופיעות כל כ"ב אותיות הקדש, חוץ מהאותיות גימ'ל וטי"ת. וכשהתבונן בדבר עלה במחשבתו, פי סמן הוא שלא היה דעתו של יעקב אבינו נוחה מגרושיו, והשתדל תמיד להשפין שלום בין איש לאשתו ועלתה בידו, ולכן לא הזכיר את האותיות ג"ט בדבריו, והורה זאת לבניו בצוואתו לפני מותו, פי ממנו ילמדו וכן יעשו. ומאז, כאשר היו באים לפניו אותו גאון איש ואשה כדי להפדו, היה מתאמץ מעל לכוונו כדי להשפין ביניהם שלום. התפעל התלמיד מהמעשה הנפלא, והרהר רב לרבי שלמה שמשון, ואף הוא התפעל מהדבר ונטל ממנו לקח לחיים פי גדול השלום.

היה היה

כבס ביין לבשו

מיקירי ירושלים היה רבי מאיר דוד שוטלנד, שהיה איש חסיד הפלכה וחסידא דיהודאי. מדי לילה היה משפם קום לאמירת תקון חצות, ולאחר מכן היה הוגה בתורה בקביעות. וארון מיוחד היה לו בביתו, ובו שטים עשרה מחצות עם ספרים שונים בכל מקצועות התורה, ומדי יום ביזמו למד בהם בקביעות. אחד השעורים הקבועים שלו באשמורת הבוקר, היה בזהר הקדוש, והיה החסיד הוותיק רבי יצחק איזיק איזון, מוליך לעתים את ילדיו בשעת לילה זו בטרם עלה השחר, אל חלון ביתו של רבי מאיר דוד, כדי שיראו כיצד הוא הוגה בזהר כשעננה של קדשה שורה עליו. בין השעורים היה לומד מדי יום שמונה עשר פרקי משניות, שהיו שגורים על-פי מרב שנון והזרה, וכך היה מסיים מדי חודש את כל סדר המשניות. גם בנסיעותיו היה נוטל עמו מזוזה קטנה בו היו מנחים ספריו הקבועים, ולא ותר על למודם גם בכל הטרדות הרבות שאפפוהו. בין שאר הליכותיו הרבות, היה נוהג להתענות מדי ערב ראש-חודש, אך שמר את הדבר בצנעה, עד שהתגלה באקראי. היה זה בעת שישב בליל ראש-חודש לפני רבי נחום מרומיסטריוקא לאחר עלותו לירושלים, ובאמצע שיחתו של הרבי שהתארכה מאד, התעלה מרב חלשתו, לאחר שלא טעם דבר מתעניתו.

דבוק היה רבי מאיר דוד בצדיקי בית קרליו, ופעם ישב עם חסידיו רבו 'הינוקא' רבי ישראל מסטולין, ושתו לחיים לכבוד יום הולדתו של רבם. לפתע נכנס הרבי בעצמו, וכששמע ששותים לכבוד הולדתו, תמה: "והלא אמרו חז"ל טוב לו שלא נברא?! התפארו כל החסידים מיד, אולם רבי מאיר דוד שנודע במזגו השמח, נגש אל הרבי עם פוסית יין, ואמר: "ועכשו שנברא? לחיים רבי!..."

מאז הגיע רבי אברהם אלימלך הי"ד מקרליו לארץ-ישראל, התדבק אליו רבי מאיר דוד עד לאחת, והתלנה אליו בכל נסיעותיו ברחבי הארץ-הקדושה, עד שהרבי התבטא עליו בפני רבי שמעון נתן נטע מללוב: "מאיר דוד מסייע לנו בכל-ענין והוא עושה לבנות' בשבילנו". הפנה היה למעשה פלא שארע עם רבי מאיר דוד במוצאה של אחת השבתות בחדש שבט תרצ"ג, כאשר הרבי בקש לקדש את הלכנה והשמים היו מעננים וגשומים, ובפקחותו הכריז רבי מאיר דוד כשעדת מלכה מלכה' כי הלכנה נראית במלוואה והרבי יצא לקדשה, ובאותו רגע נראתה הלכנה במלא ופיה.

באחד מפסעיו של רבי אברהם אלימלך מקרליו בערי הארץ, בעת ששהה במרזו הארץ, הציע לו רבי מאיר דוד לסור אל העיר פתח תקוה ולבקר ב'קרב פרידמן' הנודע, שבבעלותו רבי אלעזר מרדכי פרידמן. הלה היה מחשובי חסידיו קרליו, ובנו של החסיד הקרלינאי הוותיק רבי שמעון פרידמן, שעוד זכה להסתופף בצל האדמו"ר הזקן בעל "בית אהרן" מקרליו, והיה מעשרת המיסדים הראשונים של חיפה, בה יסד יין, ואצלו התאכסנו רבני ירושלים במסעם הנודע בשנת תרע"א. הספם הרבי הצעתו, ואחר שהגיעו אל היקב, נכנסו פלם אל-המרתף, בו עמד עשרות חביות של יין, ליקר ויין-שרף בסדר מופתי. "הבה ואראה לכם דבר פלא", אמר רבי מאיר דוד לבני החבורה, בצחלתו החסידית הטבעה בו. "תנו לי לטעם מעט מכל-חבית שבמרתף, ואני אמר לכם כמה ג'ראד - א'חזיו אלכזהול, יש במשקה החרדי". הצבור לא האמין ליכלתו, וידידו בעל היקב החליט לנסותו בדרך. החבית הראשונה נפתחה, פוסית לחיים נמוזה, ולאחר טעימה קלה הכריז רבי מאיר דוד: "12 ג'ראד!" היקב הביט בו פלא מאמין, אולם הדבר חזר ונשנה גם בפוסית השניה, ושזוב הוא קלע אל האמת להפליא, וכך בשאר הטעימות שנמזגו לפניו מהחביות הנוספות. אל החבורה התלנה גם היינו הראשי, שהיה בעל נסיון רב ביינות ומשקאות חריפים, והוא התקשה להבין כיצד מסגל היהודי הירושלמי הזה להעריך את מדת האלכזהול בכל חבית, ללא שמוש בכלי-מדדה מקצועיים, דבר שאפלו הוא, הממחה הגדול, לא יכול לעשות. הוא לא הצליח להסתיר את התפעלותו שהלכה וגברה מטעימה לטעימה ומחבית לחבית, עד שקפץ ושאל: "אולי תוכל לגלות לי את הסוד שלך? איך יתכן שאני למדתי את המקצוע ובכל זאת אינני מסגל לבון כמוה?" פלם המתינו למוצא פיו של רבי מאיר דוד, אולם הרבי מקרליו נענה פתאום ואמר: "אתה שואל מהיכן הוא יודע ומדוע אתה אינה יודע. ובכן, אתה אמנם למדת, אבל הוא גם חזר ושגן... ומסר עמק טמן הרבי בדבריו, שלא היו אלא משל ליינה של-תורה, כפי שדרשו ואמרו. וכך מפרש ה"אור החיים" הקדוש את הפסוק שבפרשה "כבס ביין לבשו", שבגלות אשר בו יתגלה הגואל, צריך שתהיה ביד ישראל מצות עסק התורה, וזולת זה יתעפב מלבוא. וכחו של המשיח הוא בעסק התורה שיתעסקו ישראל ביינה של-תורה פעין פבוס הגנן, שפכל שמכבסים אותו יותר, כך הניקון חוזר לעמקו ומנקהו פראוי. וכך גם בשנון הנלמד, משיגים יותר ויותר בעמקה של-תורה.

רבי מאיר דוד שוטלנד נפטר בשם טוב ובשיבה טובה, בנר הראשון של חנכה, כ"ה בכסלו תשי"ד, לסדר "וישתי וישכרו עמו", בהיותו בן פ"ו שנה כמנין פ"ו - סמניו של רבי אהרן הויזמן. ומספרים, שכששמע על-כך רבי יעקב וינקלר, אחד מיקירי ירושלים ומחשובי תושבי שכונת פתי רנד, שנודע בתפיסתו המקורה ובכשרונו המיוחד במציאת גימטריאות ופרפראות נאות, עד שאחד הרופאים בה התפעל ממנו עד שהתבטא פעם ואמר לו בהשתאות: "מכרתני לפתח פעם את ראשה, כדי לראות איך מחד פועל" ... נענה ואמר לסובביו על-אתר: "מאיר דוד גימטריה על-הנפים! ..."

מאורות

ר' מרדכי חיים סלאנים ז"ל ליום ההולאה י"ב בטבת תשי"ד

גדול בתורה ובחסידות, ושמו נשא לתהלה כ'אחד משירי הפקנת הגדולה' כהגדרת גיטו רבי משה קלידס, רפה של טבריה. אביראמו היה אחיו של היסוד העבודה' מסלונים, אותו הפיר בלדותו, ובהיותו כבן שבע עלה לארץ-ישראל עם אביו. קבל רבות מפי רבי דוד לובינר שנודע כאיש קדוש והסתופף בצל צדיקים קדמונים, והוא אהבו כבנו ממש, ואף הוא השיב לו אהבה ושמר את יום פטירתו מדי שנה, בין שנפטר ללא קנים. לאחר שנים נסע אל ה'דברי שמואל' מסלונים, והוא בקשו לכתב את דברי תורתו. ימיו פלם היו מקדשים לשמירה בתורה מתוך פרישות מהכלי העולם הזה, כשהוא סובל יסורים קשים ושמונה מתוך עשרת ילדיו נפטרו עקב מחלות ומחסור בזמן. הרביץ תורה בצפת, ולאחר שמרשיעו ברית השתלטו על מוסדות התורה בעיר, עבר לטבריה, ושם ישב על-מדון עם גיסו ותלמידו רבי משה קלידס, ונודע בכניו 'ר' מוטל' דין. על פקחותו בבית-הידן מספר רבות, ובחכמתו היה מבחין בין העומדים לדין, מי הוא הדובר אמת. לאחר השואה האיומה, כאשר חסידיו סלונים התחמו מרבם, הפצירו בו להנהיג את-העדה, אולם לא ראה עצמו ראוי לכך. רק בשנת תשי"ה הסכים לקבל את ההנהגה, בתנאי שלא יבנהו רבי, ואף דרש שיכתבו על ספרו שלא ימחל לקראת לו כך בזה ובכא. פעם בא אליו אדם להתברך, והשיב: "בחנם לא מקבלים מאומה, עליך ללמד לפחות שעה כדי שתהיה כלי מחזיק ברכה ותיקה ראוי להתברך".

יוסיף דעת

על ספרא דצניעותא המיוחס ליעקב אבינו ע"ה, חיבר הגר"א סוילוט ביאר רחב. ודבריו פלא נכתבו על הגר"א שוכה לקבל סתרי תורה מפי יעקב אבינו עמו, כפי שכתב תלמידו המובהק רבי חיים מוולוז'ין בהקדמה לביאור זה: "אשר מצאתי ראיתי בעיני כחבני קדשו, מה שנילה לו יעקב אבינו ע"ה ואליו ז"ל, אך לא היה ברור לו אם נגלוים אלו היו 'בתקין, או בשינה על-ידי עליות נשמה במחבתיו על-אין, אך נתאמת אצלי שהיה לו עליות נשמה מלי' ז"ל, גם רבי ישראל משה סקלוב כותב בהקדמה לפאת השולחן" "ראיתי סוד אחד שנילה לו יעקב אבינו ע"ה, על מה שנתקש כחבני אור", וכן מצא רבי אברהם שמתה מאצ'סילטא כתב-היד 'זורת מוש' "ז' אמר לי הרב בשם יעקב אבינו", והוא מספר בשם סוד דודו רבי חיים מוולוז'ין, כי אבי הגר"א ראהו ביום א' ד'חוד' מ' סוכות בשמחה מופלגת, ואחר שגור עליו בכיבוד אב נילה "מורכב אני לומר לך, כי יעקב אבינו היה אצלי היום בסוכה", ורא' ש' עין שם שהוא יום אושפיזא דיעקב ומזכיר את דברי 'לקוט רובינ' בפרשתנו בשם המדרש, ש"יעקב אבינו לא מת לפי פשוטו, אלא תלכש צורה כעין גוף ויהיה משוטט בעולם הזה לתועלת יראי ה'". דבר פלא זה מובא גם בתוספת מעשה רב, ושם נכתב: "פעם אחת היה הגר"א ז"ל שמח הרבה למוזר ביום ג' דסוכות, ושאלתו אביו ואמו ע"ה, ואמר להם שיעקב אבינו ע"ה נשק אותי", נמצאו גם נגלוים כחבני הגר"א בשם אליהו הנביא, ובתקדמה הנ"ל מספר רבי חיים מוולוז'ין, כי שנה אחת ביום א' דפסח, לא היתה שמחת הגר"א במלוואה, ולאחר שהפצירו בו סיפר שבילה בא אליו 'מכדומה אליהו, ואפשר חד מתחבתין עליו", ונילה לו ענינים וחיודשים טראים אין חקר, אך כיוון שררה בהם לפני ברכת התורה, והוא ליטתו שאסור אך להרהר בתורה טרם נטילה, נשכחו הימנו רבי יצחק איזיק רבי מעיד, שראוי ככתב-יד הגר"א מה שנילה לו אליהו ז"ל במחולקת בית שמאי ובית הלל כודישין, וכן מצא רא' ש' מאצ'סילטא כתב-היד א"א 'אמר לי אליהו ז"ל', החזון אי"ש אמר לרבי שמואל זאוור, שרבו של הגר"א בנסת היה 'אליהו הנביא, והוא רבי טוב', ודבר מופלג נכתב בהקדמה לספר הגר"א 'שנות אליהו': "לא נאמרה בו מיתה, כי נשמתי הקדושה נעצמה בנוייתו ועלה ח"י בנוף ונשכ ל"ע כמו אליהו מלאך הכהית". בתולדות הגר"א נכתב 'בספרא דצניעותא מזכיר פעמים אחדות 'אמר לי יעקב אבינו', ומן התימה שבחודפס האחרונה וילנא תרמ"ב, הקיפו את המלה 'לי' בסגוריי", ולא מצאתי זאת.

איש אשר בברכתו ברוך אתם

במנהגם של בני ישראל מדורות עברו, נהגו גם יהודי העיר תונס במשך שנים רבות, להעניק לילדיהם את שמונתם של שבטי ישראל, כפי פרושו של רש"י בפרשתנו: "איש אשר בברכתו ברוך אתם - שנתן יעקב אבינו ליהודה גבורת ארי, ולבנימין חטיפתו של זאב, ולנפתלי כלותו של אילה". אולם לפני שנים רבות הפסק הדבר בגלל מוראה של מלכות תוניסיה, אלא שבפעם מחפמת של רב העיר, עלה בידם למצוא דרך ביצד לעקוף את גזרת המלך, ולשמו הלאה את מסרת אבותיהם בידם.

היה זה לפני שנים רבות, כאשר ביום מן הימים הזמין מלך תוניסיה את ראשי היהודים במדינה, והטיל עליהם גזרה חדשה שבה מלכו. "החל מהיום, אני אוסר עליכם להעניק לבניכם הנולדים את שמותיהם של בני יעקב, ועליכם למצוא להם שמות אחרים". הגזרה באה עליהם כמהלמה, ופרנסי הקהילה התפנסו לאספה דחופה כדי למצוא דרך לטול הגזרה. תחלה נשלחה משלחת של נבדלים אל המלך, והלכו נסו לדבר על-לבו: "הלא גם אצלכם המסלמים ישנם שמות הדומים לשלנו, בהם יוסוף על-שם יוסוף בן-יעקב, ומוסא על-שם משה רבנו ועוד, ומדוע אפוא תקפח אותנו ותמנע מאתנו להמשיך את מנהג אבותינו מדור-דור?" אולם המלך אטם את-אזניו משמע, והציע ליהודים 'ברב טובו', להעניק אף הם את השמות המסלמיים לבניהם, לרבות השם מחמד...

התפנסו יהודי תונס בראשות רבם בית-הכנסת הגדול והעתיק שבועיר, כדי להעמיר תפלה ולטפס עצה בדבר הגזרה. בית-הכנסת שבו התפנסו, היה העתיק ביותר בתונס, ולפי המסורת נבנה עוד בשנת ה' קנ"ה. הוא שכן במעמקי האדמה, מפני גזרת השליטים המסלמיים שאסרו להבליט את גבה בית-הכנסת על-פני גבה המסגד המסלמי להבדיל, והירידה אליו מהרחוב היתה באמצעות גרם מדרגות, כי "מעמקים קראתיה ה'". בהיכל של בית-הכנסת שכן כבוד ספר-תורה עתיק, שיחס בטעות לעזרא הסופר, ולאמתו של-דבר היה של רבנו אברהם אבן-עזרא הנודע. ומסרת היתה בידי יהודי תונס, שאליהו הנביא זכור לטוב נגלה בבית-הכנסת זה. למרבה הצער, נחרב בית-הכנסת העתיק באלול תשכ"א, ואולם ספר התורה העתיק נצל והעבר לבית-הכנסת החדש שם.

עמדו יהודי תונס בתפלה, אפרו סליחות ופשפשו במעשייהם על מה באה עליהם הגזרה הזו, ובסיום התפלה שבו איש-איש לביתו ולעבודתו. רק רבה של תונס, ששמו לא פרש, המשיך לשבת בבית-הכנסת ולבו כל עמו. הגזרה טרדה את-מנוחתו, רבצה על-לבו ולא נתנה לו מנוח. הוא ידע כי פונת המושל אינה אלא לעקר מהם את המסרת הותיקה שלהם הקושרת אותם עם אבותיהם ואבות-אבותיהם, וחפש דרך ביצד יעלה בידו לקיים את הגזרה שהמושל העקש מסרב לכושל, מבלי לנתק את הקשר של הענקת שמותיהם על-שמות שבטי ישראל. גם לאחר שהתפלל תפלת ערבית וסעד את ארוחת הערב, המשיך הרב להרהר בדבר, והענין לא מש ממחשבתו פלי-העת. השעה התאחרה, וכדרכו פנה לעלות על-יצונו בתחלת הלילה, כדי שיעלה בידו להשפיע קום לאמירת תקון חצות ולמוד תורה עד אשמרת הבקר. ובחלומו האיר ה' את-עיניו. הוא ראה אל מולו את שמות שבטי ישראל ואת ברכתיו של יעקב לבניו, נזכר ביצד יעקב ממשיל את יהודה בנו לגור ארצה; את יששכר לחמור גרם; ואת דן ב'נחש עלי-דרך'; את נפתלי ב'אילה שלוחה'; ואת בנימין ב'זאב יטרף; ובכת-אחת עלה במחו הרעיון הנפלא. הוא מהר להשפיע משנתו הקצרה, נטל את ידיו ונחפו להזמין לביתו את פרנסי הקהילה. עם בוא הנאספים, שרבים כבר ישנו את-שנתם וקורי השנה עדין לא נמחו מעל עיניהם, התנצל הרב בפניהם על שהזעיק אותם בשעת ליל מאחרת, ואמר: "שבח לקב"ה החונן לאדם דעת, שנתן לי פתרון בחלומי, ביצד להמשיך לשמור על זיקתנו אל שבטי ישראל בני יעקב אבינו, ללא הפרה של הגזרה הבלתי מובנת של המושל האכזר והרשע".

"ובכן", אמר הרב, "אני מציע בזאת, פי מעתה ואילך נשנה את שמות המשפחה בתונס, ונעניק לבני העיר שמות משפחה של בעלי-החיים אשר להם נמשלו השבטים הקדושים. אנו נעשה זאת בקהקה ובתבונה, כדי שהמלך הרשע לא ירגיש בדבר, אולם לנו ולבנינו נעביר את הדבר בסוד, כי אנו עושים זאת לזכר שמות השבטים שנמנעים מאתנו להעניקם לבנים, וכך ישתמר הדבר בקרבנו לדורותיים". ובעוד הנאספים מפתעים מהרעיון הקולע של הרב הפקח, החל להל לשטח בפניהם את שמות המשפחה המצעים: "נוכל למשל להעניק למשפחה אחת את הפנוי 'ציויד' שבאורו אריה בערבית, במקום השם 'גור אריה יהודה'. לאחרים נעניק את השם 'דויוב', שהוא פנוי של זאב, במקום השם 'בנימין זאב יטרף'. למשפחה שלישיית נעניק את השם 'גוייל', שהוא פנוי של איל, במקום השם 'נפתלי אילה שלוחה'. וכך הלאה יבחרו להם ראשי המשפחות בהתאם לשמם, בנויים מתאימים של שבטי ישראל, והמלך לא ישים לבו לדבר". העצה הנבונה של הרב התפשטה במהירות הנוק ברחבי תונס, ולא ארכו הימים עד שמשפחות רבות התפנסו בשמות שונים של בעלי החיים שאליהם נמשלו השבטים, והשמות לא נשכחו מהם עד בי יבוא שילה, ואמנם ידועים כמה מחכמי תונס בשמות אלו, בהם המקבל רבי שמואל ציויד שנפטר בשנת תקל"ב, ותלמידו רבי עזיאל אלחייך שהיה מגדולי דיני תונס ומחברם של הספרים 'משפנות הרועים' ו'חיים וחסד', בנה רבי גוייל. ואחד מגדולי רבני גאנס, נקרא רבי ישראל דויוב, שנפטר בערב שבת חנכה תרע"ח. ♦

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ויברך אתיוסף (מח, טו) - לא ראינו ברכה ליוסף כאן. ורמב"ן פרש כי ברכת הבנים היא ברכת יוסף וכו', ואין הדעת נוחה בזה, כי למה לא יתברך יוסף עצמו בברכה הנוגעים אליו בפרטות? והנכון בעיני כי בכתב ויברך רשם הפתוב כי ברוך ליוסף שיהיה תמיד מברך: עוד יתבאר על-פי דבריהם שאמרו, שמפתח הברכות היה ביד אברהם, ומסרו ליצחק, ויצחק מסרו ליעקב, ויעקב מסרו ליוסף, והוא אמרו ויברך וגו', פרוש מסר בידו מפתח הברכות:

אשר בברכתו (מח, טז) - פרוש, הראוי לו כפי בחינת נשמתו וכפי מעשיו. כי יש לה לדעת, כי הנפשות כל אחת יש לה בחינת המעלה, יש שמעלתה פהגה, ויש מלכות, ויש פתח תורה, ויש גבורה, ויש עשור, ויש הצלחה, ונתפנו יעקב בנבואה לברך כפי-אחד כפי ברכתו הראוי לה. המלך במלכות והכהן בכהונה, וכו' על זה הדרך, ולא הפך המסלות:

ברך אתם וגו' (טז) - אמר אתם לשון רבים, להיות כי ברכת כל אחד ואחד תועיל לעצמו ולכל אחיו, כמו שתאמר בשיברך למלך שידו בערף איביו זהה מגיע הטוב לכל אחיו. וכן בשיברך מעלת אחד ושפנו והדרגתו, לכל אחיו גיעו גם-כן מקצת דבר, לזה אמר **איש אשר בברכתו ברוך אתם**:

ויכל יעקב לצויו וגו' (טז, טז) - הא למדת שלא על יעקב נאמר ואין שלטון ביום המות, שהיה הדבר ברצונו וברשותו עד שכלה לצויו לבניו פרצונו, ואין יאסף רגליו וגו', והוא מאמר רז"ל יעקב אבינו לא מת, שאילו שלט בו המות לא היתה לו שליטה עד עת יחפץ לאסף רגליו, וצא ולמד מה שאמרו ז"ל בפרוש פסוק ואין שלטון, שאין מי שיתלה אנקלומא וכו':

דברי הימים

שבת פרשת ויחי, היתה נחגגת במשך מאות שנים כיום הודיה בקהילת יהודי ראגוזה, היא עיר הנמל העתיקה דוברובניק שבקרוואטיה, לאחר נס מופלא שאירע עמם בשנת שפ"ג, כאשר ניצלו מעלילת דם נתעבת. בשנת ת"ז נרס בוונציה הקונטרס "מעשה נסים" בסוף ספר "קון אהרן", מאת רבה של העיר רבי אהרן הכהן, ובו הוא מגולל את המאורע כולו. בשונה מעלילות הדם המפורסמות בטענת עירוב דם הנוצרים במצות הפסח, הרי שהפעם עסקה העלילה בחג הסוכות, בטענה שיהודי העיר ביקשו להשתמש בדם נוצרי לצורך החג. המאורע החל ביום ראשון של סוכות שפ"ג, כאשר נודע בעיר על בת סוחר גוי שנעלמה. לאחר חיפושים נמצאה גופתה בביתה של גויה רעת מעללים, ולאחר שהכניסוה לבית האסורים, יעץ לה איש אחד לטעון כי עשתה זאת במצוות היהודים כמנהגם. וכיוון שלא הכירה אלא יהודי אחד בשם ר' יצחק ישרון, העלילה את הדבר עליו. על יהודי הקהילה נאסר לצאת מרובע מגוריהם, היהודי נחקר רבות מתוך ייסורים איומים, אולם הוא עמד בהם בגבורה עד שתליניו טענו כי "מכשף הוא, ועליכן סבל ועמד בפעם הראשונה מבלי הגיד דבר". בעקבות שמשון הגיבור, גילחו הרשעים את שער ראשו כדי לכושל את כוחו, אולם גם לאחר מכן עמד בייסורים הקשים "שלא כדרך כל הארץ". מסכת הייסורים שבה על עצמה פלמ"ר מספר, כאשר העיניים הולכים וגדלים, אולם ר' יצחק עמד גם בהם בגבורה ואמר לשופטיו: "וכי אתם חשבתם שיש בי כוח לכושל כל זה? אין זה כי אצבע אלקים ששלח לי מלאכו כמו ששלח לדניאל, והוא עומד לימיני להושיעני משופטי נפשי". לאחר כשלוש שנים שוחרר האסיר מחוסר ראיית והעלילה כולה בטלה, והוא אף הבריא באורח פלא.

משפחה

מטעים

ויאמר אנכי אעשה כדברך (מז, ט)

כתב רבנו בחיי בשם המדרש, שייסוף אמר קשם שהשבעתי שאעלה ממצרים, כה אני משביע את השבטים שיעלו אותי. וכן עולה מטעמי המקרא, כי אנכי אעשה אינו מטעמות במרכא טפחא כפי הרגילות, אלא תבת אנכי בטפחה המפסיקה, ולאחר מכן נאמר אעשה כדברך בסמיכות, כדי להגיש בעקר תבת אנכי, שגם אותי יעלו. (נר תמיד)

ויאמר קח-נא אלי ואברכם (מח, ט)

תבת ויאמר מטעמת בזקף קטן, שצדוהי פאות וא"ו ושתי האותיות יו"ד, ומספרם כ"ו כמספר שם הוי"ו המרמז למדת הרחמים, כי רצה יעקב להמתיק בזה את מדת הדיו למדת הרחמים, מפני שראה תחלה שעתיד לצאת מהם ירבעם בריבנט, ולכן שאל מי אלה שהן אותיות אלקים במהפה, תחלה האותיות מ"ו ולאחר מכן האותיות א"ה, ויעקב הפך את הדיו לרחמים בברכתו. (ילקוט סוחר)

ראובן בכרי אתה (מט, ט)

תבת אתה מטעמת מקעיל ועקבותיה גם בכרי נסוזה אהור, כי יעקב רמז לו שהוא בכור אמת, ואף שבלבל יצויעי אביו החזיר לו את הבכורה, ולכן התבות מטעמות מקעיל לומר שהוא בכור אמת והוא הראשון בבניו, וכן בידמיהו ואפרים בכרי הוא, מטעמת תבת בכרי מקעיל. (מדרש תימן)

מדגש

היחיד מבין השבטים בנרפת יעקב שפותהי באת מ"ם הוא אשר, שנאמר "מאשר שמנה לחמו", והתחבטו המפרשים להבין את משמעות הדבר. היו שהרחיקו לכת, וטענו שהמ"ם שבת לתבה הקודמת שנאמרה על ג': "והוא יגד עקב" והיא נקראת 'עקב', ולאחר מכן נאמר "אשר שמנה לחמו", והביאו ראיה מתרגום השבעים שגם נאמר, אך הלילה לומר כן שפלה טעות בגוסה המסורה. אשכ"ז כבר מצינו שאפשר לדרש ולגזע את מתבה אחת ולהוסיפה לתבה הקודמת, כעין שפרשו על הפסוק "ויקרא לה נבח בשמו" שהגיון של נבח משמשת פנים ואחור, וכאלו נאמר "ויקרא להו נבח", שהרי קרא כן לקנת ובנתיה והן ערים רבות, ולכן הח"א של 'לה' אינה במפיק, כדי להסמיכה לנו"ן של נבח. ואף כאן משמשת המ"ם של "מאשר" פנים ואחור, "גדי עקבם", "מאשר".

ממלה

מעשה באדם שעסק בתורה, ומפני דחק פרנסתו יצא בעלי-קרן לעסק במלאכה למחיתו. אך מיד עם תחלת מלאכתו, גלה כי רב הכנסותיו נלקחים ממנו למסים שונים ומשונים, ועלי-צוריו השתרנו הוצאות ותשלומים שלא הכיר עד עתה. נאנח האיש ואמר: "עתה מבין אני את הנאמר על יששכר העוסק בתורה, ויט שכמו לסבל ויהי למסיעבד", אם רוצה גרי-יששכר להטות שכמו ולסבל את על המלאכה, כשהוא מקדיש רב ימיו למלאכה על-פני על התורה, אזי מיד יהיה למסיעבד, כל עבודתו אינה אלא בשביל תשלומי מס הכנסה ושאר מרעין בישוף...

בעיר קרקא התגורר סוחר בשם רבי ליבוש לויפר. פעם נכנס אל רבי יחזקאל שרגא משינובה, כדי לבקש הדרקה בעבודת ה'. אמר לו הרבי: "כסבור אתה, שאורה לך ללמד בספר הקדוש 'אשית חקמה'? ובכן לא ולא, אלא רק 'לחם חקמאה', דברים בסיסים. למד בכל-יום גמרא, ואם תוכל ללמד עם תוספות, מה טוב". וכאשר בקש רבי ליבוש לעזוב את-החדר, הורה לו הרבי לשוב והוסיף: "ואל נא תשפח, פרוטה לעני בכל-יום. ואם לא מודמן לך למי לתת, שים את הקסף בצד, ושמר אותו לעני שיבוא". אף זה 'לחם חקמאה', דבר יסודי ובסיסי בדרשו של-יהודי.

רבי איסר זלמן מלצר נסע פעם ברכבת, ובשעת הנסיעה נכנס אל הקרון בו ישב ילד יהודי קטן, וכינון שלא היה לו פרטים נסיעה, התחבא הילד תחת הספסל עליו ישב רבי איסר זלמן, ובקש ממנו להסתירו ברגליו עד אשר יעבר מבקר הפרטיסים. התחבט רבי איסר זלמן בדבר, האם מתר לו לסייע במעשה זה הילד שנוסע ללא תשלום, אולם תוך כדי כך נראה המבקר בפתח הקרון, והוא מהר להסתיר את הילד מעינו הבודחת. לאחר מעשה היה לבו נוקפו שמה נכשל בסיוע לנגבה מהנהלת הרכבת, אף שהיתה בבעלות נכרית, וכאשר הגיעה הרכבת לבריסק, החליט שלא להמשיך בנסיעתו, אלא ירד ממנה ושם פעמיו אל רבו, רבי חיים מבריסק, כשהוא נרגש ונסער שמה עשה כאן דבר הנוגד את-ההלכה. שמע רבי חיים את פרטי המעשה ואמר לו: "טוב עשית ונהגת כשורה. שהרי אלו היה תופס מבקר הפרטיסים הנכרי, את הילד היהודי הקטן בלי פרטים, האם היה גובה ממנו רק את דמי הנסיעה בלבד, או שהיה גם סוטר על לחיו אחת ושתיים? הרי ברור הדבר שהיה מלמדו לקח, וכי המכות הללו גם הן דינא דמלכותא? ודאי שלא!"

אל ביתו של רבי שמעון סופר רבה של קרקא, בנו של החת"ם סופר, הגיע פעם אחד מחשובי הרבנים, בדרשו לעיר צנו, כדי לשהות בחג השבעות בצלו של ה"דברי חיים". השתעשע רבי שמעון עם אורחו בדברי-תורה בדרך של תלמיד-חכמים, והנה הבחין כי אורחו הקשוב לבוש בבגד קרוע העשוי טלאי על-גבי טלאי מרב עניו, ואינו כפי הראוי לכבודה שלי-תורה. באותם ימים, הביא לו החיט המקומי בגד משי חדש לכבוד החג הקרב ובא, ורבי שמעון נטל את-הבגד החדש ובקש מאורחו לנסות ללבוש אותו, בתואנה שהחיט קלקל את-מלאכתו באפן שהוא אינו יכול להנות ממנו. לבש האורח את-הבגד החדש, אך התברר כי הוא ארף מדי למדתו, שכן רבי שמעון היה גבוה משכמו ומעלה מפל-העם, והרב הזמין מיד את החיט שגור את העודף והכין ממנו אבנט למעיל הנאה. הוא הפציר באורחו להתעטף בבגד החדש מפני שאין מסרבין לגדול, והוסיף בחייו: "והרי רואה אתה שאני גדול ממך, והא ראה שהיה צריך לקצר את הבגד שלי..."

אל רבי אשר אנשיל הלוי יונגרוז מטשנגר, נכדו של בעל "מנוחת אשר", הגיע פעם אחד מנכבדי הקהלה, וספר לו בסוד כי ירד מנכסיו, ובקש את-עזרתו לפלי הנושים העומדים לעקל את מטלטליו. באותם ימים, התפונן הרב לנסע לעיר המרפא מרינבד, אליה היה נוסע מדי שנה כדי להחלים מהלשמו ומחלתו, ובביתו היה אז סכום נכבד שהיה מיעד לכסוי הוצאות הנסיעה. לא הפס הרב, ונטל את כל שמונה מאות הזהובים שיעדו לנסיעה, והפקידם בידי האישה המורת משפון, כדי שהלה יוכל להחליץ מנשיו, אולם גם את המשפון החזיר לאיש בעבר ימים מעטים.

איש חסד ורודף צדקה מבהק היה רבי נח לוינסון מטקטין, והיה גומל חסדים עם האולת בגופו ובממונו. מנהג נפלא היה לו, שכל חוב שהיה נכרי מחזיר לו, היה מפקידו אצל קפת הגמ"ח שבעיר, ואת החובות שיהודים עניים היו חזבים לו, היה מפקיר מראש. בשנת תרע"ו נפטר יתום מבני העיר בשם בריל, וכינון שבאותה תקופה השתוללה בעיר מגפת דבר שהפילה חללים רבים, דרשו השלטונות לשרף את הגויה כדי למנע את התפשטות המחלה. באישון לילה התגנב רבי נח אל בית-הקפואה יחד עם כמה מחבריו, ובחשאי הוציאו את המנוח והביאוהו לקבר ושראל במסירות נפש. במקום שנים ארבות חסד סכום הגון בנדוניה לבתו אסתר, אולם בעשרה בטבת שנת תער"ב, באשר הגיע מחתנו וניסו רבי אברהם הרש מאישושוק, להתפונן לקראת נשואיה עם בנו, נדהמו בני-הבית לגלות, כי מגרת השלחן בה היה טמון כסף הגדוניה, ריקה לתלוטין. התברר, כי לילה קדם לכן, חלק רבי נח את הסכום בלו למקרה חרום של הצלת נפשות, ורק ברב עמל עלה גידו להשיג בהלואה, את הסכום העצום של אלף ומאתים רבל להוצאות נשואי הבת.

הרבנית של רבי משה מרדכי בידרמן מללוב, היתה אשת חסד ונהלה גמ"ח של הלואות. פעם שקמה לב, כי אחד הלויים נכנס בכל-פעם שמגיע זמן פרעון חובו בסכום לא מבטל, אל חדרו של הרבי, ורק לאחר מכן הוא בא אליה לסלק את-חובו. עקבה הרבנית אחריו ונלתה, כי האישה היה נכנס אל הרבי, מקבל ממנו את-הכסף שהודקק לו, ומשם היה פונה אליה כדי לפרע את-חובו...

בסמוך ליישיבת 'פרת יוסף' שבירושלים העתיקה, התגורר איש זקן ונלמדו שלא היה לו גואל. התנדבו שלשה מבחורי הישיבה, בהם רבי עובדיה יוסף ורבי יוסף ציון חיים מוצרי, והתמסרו למען אותו זקן בחסד שאחרים התקשו לבצעו. וכשנודע הדבר לסבא קדישא רבי שלמה אליעזר אלפנדי, התפעל מאד ממסירותם וברכם באריכות ימים, והתקיימה ברכתו זו להפליא.

על יעקב אבינו נאמר שלא מת, מפני שצדיקים במיתתם נקראים חיים, ורשעים אף בחייהם נקראים מתים. והיה רבי מרדכי מזלטיפולי אומר: "כשהמטה היא מטה, אזי הקבר הוא קבר, אבל כשהמטה הוא מטה..."

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויחי

"ויחי יעקב" (מז, כח)

רש"י מבאר מדוע פרשת ויחי היא פרשה סתומה, ואומר, כי נסתמו עיניהם ולבם מצרת השעבוד. דברי רש"י דורשים באור, שהרי השעבוד התחיל רק לאחר שנפטרו יוסף ואחיו, ומדוע אומר רש"י שנסתמו עיניהם ולבם, עוד טרם התחיל השעבוד? יש לפרש על פי דברי הגמרא (ביצה לב ע"ב) "כל המצפה לשולחן אחרים עולם חשך בעדו". כשיעקב אבינו הגיע למצרים, פסק הרעב בזכותו והיה שפע גדול, וחז"ל אומרים שמשמת יעקב, חזר הרעב למצרים.

לכן אמר יוסף לאחיו: "ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם", ומאז היו האחים מצפים לשלחנו של יוסף, ועל פי דברי הגמרא, עולם חשך בעדם. זו היתה התחלת השעבוד, שכן שעבוד פרושו להיות תחת הנהגת אחרים, ובכך שהיו תלויים בחסדיו של יוסף, נסתמו עיניהם ולבם מצרת השעבוד. (תורת משה)

"ועשית עמדי חסד ואמת" (מז, כט)

יהודי הפנה שאלתו לאחד מגדולי הפוסקים: שכרו אדם לומר קדיש על נפטר בשנת האבל, שכידוע הוא חסד גדול למת, וכשהתחיל לומר, ביקשוהו לומר קדיש על נפטר אחר. האם מותר לו לכוון על שניהם, או שעליו לייחד את הקדיש לעילוי נשמת נפטר אחד בלבד? השיב לשואל: שאלה כזו יש להפנות לפוסק הוראה שידוי רב לו גם בתורת הנסתר ובקי ויודע מה פועלת אמירת הקדיש לתיקון הנשמות.

הלך אותו אדם והפנה שאלתו לפני הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל.

אחז רבי בן ציון בידו בהתרגשות והביע תמיהתו בפליאה עצומה: "פלא! לוקחים כסף עבור אמירת קדיש"? (יגילו במלכם)

"ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד בואי אליך" (מח, ה)

יש כאן שני שאלות: א. מדוע רק אלו שנולדו לפני שיעקב הגיע למצרים, זכו להימנות בכלל השבטים, וגם, מדוע רק יוסף זכה לכך ולא שאר השבטים?

מבאר בספר "תורת משה נתן" רעיון נפלא ביותר: אדם שמסתובב ליד אדם גדול, הריהו הוא מחובר אליו. לעומת זה אדם שנמצא בריחוק מהצדיק ומתגעגע ויש לו כיסופים אליו, דבוק אליו הרבה יותר מזה שנמצא על ידו, הוא כל הזמן חושב עליו, וזה בלי גבולות כלל, עד כדי כך שזה שנמצא רחוק באופן פיזי נהיה ממש אחד עם האדם הגדול שהרי כל כולו דבוק בו. בזה מובן היטב: יוסף הצדיק, באותם השנים שהיה במצרים היו לו געגועים עזים אל יעקב

אבינו עד שנהיה כבחינת יעקב עצמו מרוב שהיה דבוק בו, ולכן הבנים שנולדו לו באותה התקופה זכו להיות כשבטים עצמם שהרי נולדו מ"יעקב עצמו", אבל אותם הילדים שנולדו אחרי שיעקב כבר הגיע למצרים שאז כבר יוסף לא היה בבחינת הידבקות הגבוהה ביעקב - כבר לא יכולים להיקרא שבטים שהרי הם רק נכדים של יעקב.

"אמר ר' שמעון בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום" (קדושין ל ע"ב)

ילדון קטן, רק בן חמש, הולך לתמו ברחוב - ופתאום מופיע מולו פושע מסכן, גברתן אלים רחב ממדים. הילד, כמובן, מנסה לברח, מפחד - אבל הגברתן כבר שם לב לזאטוט, והוא רואה לנכון לפתח בקרב מולו... נתאר לעצמנו את הסיטואציה: רחוב שקט, אמצע היום, ילדון קטן - מטר ועשרה, מולו גברתן נפוח שרירים השש אלי קרב... מי לדעתכם ינצח במלחמה הזו?

האם יש לילד ספוי בכלל לצאת שלם מהספור הזה? אם הילד משכנע שהוא מסגל לנצח, אם הוא ינסה להלם ביריב בכוחות עצמו - העסק אבוד מראש. אבל בכל זאת, יש לילד דרך אחת ברורה לנצח בקרב הזה, לצאת כשידו על העליונה - ולהנות לראות את הגבור בורח בבקהלה...

.....

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויחי

ידיו" - ולא החליף את מקומותיהם - "כי מנשה הבכור".
(במחשבה תחילה)

כן הוא הדבר לגבי שאר השבטים שהסתובבו ליד יעקב -
ילדו נכדים ליעקב ולא בנים ליעקב.

"וידגו לרוב בקרב הארץ" (מח, טז)

פעם שמעתי הסבר לברכה של "וידגו" לרוב, לא ממש פשט, אבל זו אמת גדולה: כששוחטים למשל פרה או תרנגולת, לא תמיד אפשר לאכול אותה, וזאת מחמת תקלה כלשהי שארעה בעת השחיטה, כגון הגרמה, חלדה, עיקור.

במקרה כזה דינה של הבהמה שהיא נבילה, ונאלצים למוכרה לגויים. את כל הבהמה השלימה הזו שהיתה שוה תרפ"ט אלפים, מוכרים במחיר מוזל לנכרי.

הבהמה אמנם היתה טהורה, נכון, אבל בשחיטה היה פנצ'ר ושוב אינה הראויה לאכילת יהודי.

בשעה טובה ומוצלחת השוחט שחט את הבהמה והכל בסדר, חלק, גלאט.

אפשר לאכול אותה? עדיין לא. הבהמה צריכה לעבור בדיקה. בדיקה חיצונית ובדיקה פנימית.

ממשמשים, ואם מצאו משהו - סירכא, זה לא גלאט, לא חלק. שוב מוכרים לגוי. הבהמה היתה כשרה והשחיטה כשרה, אבל נפסלה בבדיקה.

גם כשהשחיטה והבדיקה עברו בשלום עדיין א"א לאכול עד שיכשירו אותה.

ברוך ה' כבר הכשירו את הבשר והכל בסדר, עכשיו צריכים לבשל אותו, ואם בטעות נכנס כף חלבי בן יומו אין פי שישים כנגד זה, אוי ואבוי! התבשיל נטרף, אי אפשר אפילו למוכרו לערבי, אסור בהנאה! ישר לפח האשפה.

כל זה כששוחטים פרה או תרנגולת. אבל אם לוקחים דג מהמים, צריכים רק לבדוק האם יש לו סימני טהרה - סנפיר וקשקשת. אם כן, אפשר מיד לבשל ולאכול

"ועתה שני בניך הנולדים לך... כראובן ושמעון יהיו לי" (מח, ה)

יש להבין מה היתה כוונת יעקב אבינו במלה "ועתה"? כשחלקו את ארץ ישראל לשבטים, קיבל שבט יוסף שני חלקים, אחד למנשה ואחד לאפרים. בחז"ל מובא שלעתיד לבוא, כשתחלק הארץ לשבטים, לא יקבלו בני יוסף שני חלקים, כי אם אחד, כפי שנאמר בספר יחזקאל "ושער יוסף אחד", היינו שאז יהיה ליוסף חלק אחד לשני בניו.

זאת היתה כוונת יעקב באמרו "ועתה", בזמן הזה, נחלתם של "שני בניך הנולדים לך" תהיה נפרדת, "כראובן ושמעון", אך לעתיד לבוא, נחלתם תתאחד ושניהם יקבלו חלק אחד בארץ ישראל. (משך חכמה)

"שיכל את ידיו כי מנשה הבכור" (מח, יג)

לכאורה הפסוק נסתר מיניה וביה, שכן משמע שיעקב שיכל את ידיו בגלל שמנשה הבכור, ולכאורה צריך היה להיות להפך: בגלל שמנשה הבכור היה צריך יעקב לברכו ביד ימין.

מבאר בספר הקדוש 'נועם אלימלך': "לימדה תורה דרך ארץ שיהנוג אדם כבוד בחברו". שכן, כאשר ראה יעקב ברוח קודשו שאפרים יגדל יותר ממנשה ולכן החליט לברך דווקא את אפרים ביד ימין, היה אמור לשים את אפרים מימינו ואת מנשה משמאלו.

אולם פעולה זו הייתה מבישת מאוד את מנשה, שמעבירים אותו ממקומו בצד ימין, לכך רק "שיכל את

.....
צָרְחָה אַחַת בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל: "הֲצִילוּ! ה-צ-י-ל-ו-ו-!!!
מִיִּשְׁהוּ רוֹצֵה לְהַרְגֵּנִי אוֹתִי! מִיִּשְׁהוּ רוֹצֵה לְהִזְקֵנִי לִי!!!"
עוֹד לִפְנֵי שֶׁהַשּׁוֹמֵעַ הָרֵאשׁוֹן יְחוּשׁ לְעִזְרָה - יִסְתַּלֵּק לוֹ הַגְּבֻרָתָן. לֹא חָסַר לוֹ לְהִסְתַּבֵּר עִם הַחֵק...
אָמַר הֵרֵה"ק מְקַאֲמֵרְנָא: הַסִּיטוּאֲצִיָּה הַזֹּה, שְׁדַבְּרָנוּ עֲלֶיהָ? הִיא מִתְרַחֶשֶׁת בְּכָל יוֹם, כָּל הַזְּמַן!
תַּחֲשׁבוּ עַל מְלַחֶמֶת הַיִּצָּר: מֵצַד אֶחָד - מְלַךְ זֶקֶן, עַרְמוּמִי, גְּבוּר, לְמוֹד הַצְּלָחוֹת וּמְפַלְפֵּל... וּמֵצַד שְׁנַי - אֶתָּה. לְמוֹד סֶבֶל. לְמוֹד כְּשִׁלּוֹנוֹת. חֵלֶשׁ. חָסַר כּוֹחוֹת...
הַיִּצָּר רוֹצֵה שְׁתַּפַּל, שְׁתַּכַּשֵּׁל, הוּא רוֹצֵה שְׁתַּכַּנֵּס לְבִלְבוּלִים, שְׁתַּתְּעַרֵב בְּמַחְלָקָת, שְׁתַּהֲיֶה עֶצוּב, שְׁתַּכַּעַס... הָאֵם יֵשׁ דֶּרֶךְ בְּעוֹלָם לְנִצָּחַ בְּכוֹחוֹת עֶצְמָךְ?!
מִי הַמְדַמֵּן שְׁיִנְסֶה לְהִלָּחֵם עִם הַיִּצָּר בְּכוֹחוֹת עֶצְמוֹ?!
.....

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויחי

"... בכורי אתה" (מט, ג)

בגמרא (בבא בתרא קכו:) מכונה בכור לאמו שאינו בכור גם לאביו - 'בכור שוטה'. בטעם הדבר כתב היעב"ץ בצחות, מה טעם בכור זה מכונה 'בכור שוטה', שכן הוא מחויב בפדיון בחמישה סלעים, בתור פטר רחם, אולם כאשר מגיע הדבר לחלוקת ירושת האב - אינו מקבל פי שניים. אם כן, שנותן הוא ואינו מקבל - שוטה הוא... (במחשבה תחילה)

"כי באפם הרגו איש" (מט, ו)

כשהופיע הספר "שמירת הלשון" להגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זיע"א, ליגלג מאן דהוא מדוע דווקא "שמירת הלשון"? מדוע לא יכתוב על "שמירת האף"? שמע זאת ה"חפץ חיים" ואמר ברצינות: אכן גם על האף צריך לשמור, שכן גם בעקימת אף לאות זלזול ופסילה אפשר להרוג בן אדם, ככתוב "כי באפם הרגו איש".

"גור אריה"

יהודה" (מט, ט)
ביקשו החיות להמליך עליהן מלך. ראשונה הוצע הנמר ומועדותו הונחה להצבעה בקרב החיות. המתנגדים שסירבו לקבל אותו כמלך, טענו שהוא אמנם חזק ויודע להילחם היטב, עז כנמר, אולם טבעו האכזרי ידוע, אינו יודע לחמול כשצריך, ואם כן, אינו ראוי להיות המלך. מצדדי הנמר שמעו ופנו לחפש מלך שיודע לחמול ולחוס. לבסוף מצאו את הכבש. "כמותו אין חנון ורחום בכל היער", הכריזו בגאווה על בחירתם. אלא שאז טענו חלק מהחיות שאמנם הכבש הוא רך מזוג ומתנהג תמיד במידת הרחמים, אלא שכאשר נצטרך לגבורה - לא יוכל הכבש להושיענו.

נמנו וגמרנו להמליך את הארי. גם מצטיין הוא בגבורה מחד, וגם יודע הוא להתאפק ולא לטרוף כאשר אינו רעב.

אותו. אין בעיות לא בשחיטה, לא במליחה, לא בבדיקה ואין בו איסור בשר בחלב. אם הדג טהור - הוא טהור עד הסוף, בלי פנצ'רים! יש ילד שהמלמדים כל כך נהנים ממנו, משתעשעים איתו. כזה פיינער בוחר'ל, אבל כשהוא גדל קצת והולך לשיבה קטנה, לפתע מגלים שהתחבר שם עם בחור מקולקל, מתחיל להתגלש החוצה, מאבד את הטעם בלימוד. לפעמים קורה שברוך ה' בשיעור א' וב' עדין הבחור במצב של עליה, ובשיעור ג' מתחילה לה התדרדרות. לפעמים הכל בסדר בישיבה קטנה, אבל בישיבה גדולה מתחילות הצרות... פתאום מתחשק מחשבים, ופה ושם... זו היתה הברכה שבירך יעקב את יוסף - "וידגו לרוב", שצאצאיו יהיו כמו הדגים, שסימני הטהרה שלהם הינם תמידיים, הם נשארים טהורים עד הסוף, וכך גם הצאצאים לעולם לא יתדרדרו, וישארו בקדושתם לאורך ימים. (יחי ראובן)

"האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (מט, א)

פעם אחת שוחח הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א בסעודה שלישית ותיאר את זמן הגאולה וכך אמר: בדורו של משיח יהיה הבלבול כה גדול בין טוב לרע, וכאשר יתברר מי הוא הטוב ומי הוא הרע, יהיה זה דומה לניפוי קמח בנפה, כאשר מניחים את הקמח בנפה ומתחילים לטלטל הנה והנה עד שכל הקמח נחבט בדפנות הנפה, הקמח הנקי עובר בחורי הנפה ואילו הפסולת נשארת בכלי.

כשרואה הפסולת את הקמח הנופל מטה מטה, מיד היא מתנשאת עליו ואומרת: שפל שכמותך, לא רק שאתה נופל למטה, עוד תקבל חבטה הגונה כאשר הגיע למחוז חפצך, ואילו אני נשארת למעלה. כעבור רגע קט הופכים את הכלי על פיו והפסולת מנוערת אל האשפה. כך בדיוק יהיה באחרית הימים.

יש רק דרך אחת להנצל: צַרְחָה אַחַת בְּקוֹל רֵעַשׁ גָּדוֹל:
"אָבָא, אָבָא יָקָר, הִצִּילוּ! הִצִּיר הָרַע רוּצָה לְטָרֵף אֶת נַשְׁמָתִי! הוּא רוּצָה לְכַלּוֹת כָּל חֵלֶק טוֹב שְׁבִי! הוּא רוּצָה לְהַשְׁתַּלֵּט לִי עַל הַמָּח! ה-צ-י-ל-ו-ו-ו!!! הוּא רוּצָה לְהַפִּיל אוֹתִי, אֲנִי בְּסַפְנָה נוֹרָאָה!!! אָבָא יָקָר, תִּצִּיל אוֹתִי!"
זו, הַדֶּרֶךְ הַיְחִידָה, הַיְחִידָה מִמְּשֵׁ, לְהִנָּצֵל מִהַמְּזוּמָה הַשְּׁפֵלָה שֶׁל הַיְצִיר הָרַע... לְצַעֵק לְשֵׁם!
"וְאַלְמָלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ - אֵינּוּ יָכוֹל לוֹ."
(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר **משה אליעזר**
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויחי

"אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם" (נ, יז)

מעשה מופלא אירע בביתו של הגאון רבי אברהם שאג זצ"ל: יום אחד הביאו לו סכום גדול של כסף שיופקד אצלו.

הוא היה שקוע בתלמודו, והניח את הכסף בין דפי הספר שבידו ולאחר שסיים את עיונו הניח את הספר בארון הספרים.

כעבור זמן, הגיע בעל הפקדון לבקש פקדונו. אך רבי אברהם לא מצא את הפקדון במקום המיועד לפקדונות.

עלה חשד בלבו שמא המשרתת שעבדה אז בביתו, היא שלקחה את הכסף...

נאלץ רבי אברהם לשלם מכספו לבעל הפקדון. והנה בערב פסח, כאשר ניקה רבי אברהם את ספריו מחשש חמץ, עלעל בדפי הספר שבו הניח את הפקדון ונפל הכסף לפניו.

חרה הדבר לרבי אברהם על שחשד במשרתת. הוא קרא לה וסיפר לה כל שאירע ובבכי גדול פייסה וביקש ממנה מחילה על שחשד בכשרים ולא נתקררה דעתו עד שאמר לה שהוא מוכן לתת לה כל מה שתבקש ממנו.

המשרתת אמרה שמוחלת במחילה גמורה אך מבקשת: מכיון שעברו כבר חמש עשרה שנה אחר נשואיה ועדיין לא זכתה לילדים, לכן מבקשת היא ברכה להפקד בזרע של קיימא...

בירך אותה רבי אברהם והבטיח לה: "לשנה הבאה לעת כזאת את נפקדת..." וכך הוה!

את המעשה סיפרה בתה של אותה משרתת שנולדה מברכה זו, והוסיפה: "אמי השתוקקה כל חייה לבוא לארץ ישראל ולהשתטח על קברו של אותו צדיק. עתה זיכני השי"ת ובאתי למלאות רצון אמי".

(עפ"י האיש על החומה)

"אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם" (נ, יז)

כאשר נכדתו של המשגיח הגה"צ רבי דוב יפה זצ"ל נהייתה בת מצוה, ביקש רבי דוב ממנה סליחה ומחילה על כך שכאשר היתה בת ארבע... התארך בביתם והכינו לילדה ביצה לאכול, ובטעות חשב המשגיח שהכינו את הביצה עבורו ואכל ונגרם מכך צער לילדה.

זכר זאת המשגיח והמתין עד שתגדל ותהיה בת מצוה כדי לבקש את מחילה... (כי קטנים אינם בני מחילה הם).

(עבודת הימים)

א אלו שבת

בספר 'דורש טוב לעמו' הביא משל זה לבאר את השבח ששיבח יעקב את יהודה: "גור אריה יהודה", מחד הוא גיבור כארי, אולם מאידך "מטרף בני עלית", בכך שבעת הצורך הפעיל שיקול דעת ולא הפעיל את כוחו במכירת יוסף, למרות פסק הדין שאליו הגיעו השבטים. הוא ראוי למלכות.

(במחשבה תחילה)

"חכלילי עינים מיין ולבן שינים מחלב"

(מט, יב)

אמר רבי יוחנן, טוב המלבין שיניים לחבירו יותר ממשקהו חלב, שנאמר ולבן שינים מחלב" אל תיקרי "לבן שינים" אלא ליבון שינים (כתובות קי"א) מסופר על ה"סבא" מסלבודקא הגאון רבי נתן צבי פינקל זיע"א שהסביר כך גמרא זו.

נצייר לעצמינו איזו הנאה גורם אדם לחבירו בשעה שהוא משקהו חלב, ובפרט בזמן שחבירו מעולף מצמאון או קופא מקור, הלה בא ומשקה אותו חלב חם ומרווה, ויותר מזה אם נראה אדם שכד חלב על שכמו, ומחזר מידי יום ביומו על בתי עניים וחולים, ומשקה אותם בכוס חלב, כמה נעריך את האדם הזה, ובאיזה תארים של טוב ומטיב נכתיר אותו? והנה באים חז"ל ומגלים לנו, שבלא טירחה יתירה, יש לכל אדם היכולת לגמול חסד עם הבריות במידה יותר גדולה מזו, בכך שיחייך וראה להם פנים מסבירות מאירות ושמחות, ומתוך כך נראות שיניים לבנות.

וחסד זה גדולה במעלתה ממשקהו חלב.

"וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא

מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה

לאמר אבי השביעני לאמר וכו' ועתה אעלה

נא ואקברה את אבי ואשובה" (נ, ד-ה)

למה נצרך יוסף לשלוח שליחים לפרעה לבקש לצאת ממצרים? וכי אינו יכול לגשת בעצמו לדבר עימו?

מתרץ הגר"ח קנייבסקי בספרו "טעמא דקרא" בשם אביו זצ"ל, שיוסף ידע שכיוון שיאמר לפרעה שברצונו לצאת ממצרים יאמר לו פרעה שאינו יכול לעזוב כי אין מי שימלא את מקומו, ואם יוסף יעזוב את ההנהגה אפי' לתקופה קצרה, יחרב ויתמוטט כל הנהגת המדינה, כי הוא אינו יכול לכלכל לבדו את מצרים.

לכן התחכם יוסף, ושלח את אנשי בית פרעה שידברו עם פרעה בשליחותו, ולהם, יתבייש פרעה לומר שכל ההנהגה תלויה אך ורק ביוסף, ועל כרחו יסכים לשלוח ממצרים...

(טעמא דקרא)

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת וַיְחִי - כְּחָה נֶשֶׁל מִיְלָה טוֹבָה



"וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֶלֶב" (בראשית מט, יב)

הצלחה בגורר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלולט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

כל אחד יכול לעשות חסד, ולא סתם חסד- אלא את החסד הנעלה ביותר. זה פשוט זמין ונוח. לא דורש כישורים מיוחדים ולא יכולת כספית גבוהה.

זה מתאים לכל אדם, בכל גיל, בכל מצב בחייו. הדבר המדהים ביותר הוא שאפשר לעשות את זה כל יום, כל הזמן.

מילה טובה! חיוך לזולת! טפיחה על השכם! זהו. את הפסוק שכתוב בפרשה: "וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֶלֶב" (בראשית מט, יב), מבאר המדרש: טוב המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב.

חשוב יותר לעורר חיוך אצל הזולת מלהעניק לו כוס שתיה צוננת. ברגע אחד, במילה אחת, בטפיחה אחת על השכם- אם זה נעשה בחיוך רחב, מתוך הערכה ומכל הלב- זהו החסד הגדול ביותר.

חסד שלא זקוק לכישורים מיוחדים. אין כאן עלות ולו של פרוטה. הבה נאמץ את הגישה הזאת בכל ליבנו ובהתלהבות.

רק נחייך חיוך רחב ונאמר עם כל הלב: "בוקר טוב!" "לילה טוב!" "בהצלחה!" "כל הכבוד!" את זה כל אדם יכול לעשות. כל הורה, כל מורה.

עלינו לדעת כי במילה טובה, במשפט חיובי ובחיוך האדם יכול לבנות עולמות ואף להציל נפשות.

הרב הגאון ר' גְּדַל (גודל) אייזנר זצ"ל היה בשואה בגטו לודז'. לאחר מכן היה במחנות העבודה בצ'נסטוב, בוכנוואלד וקולדיץ. הרב עבר את שבעת מדורי גהינום. באחת ממחנות

מיד כששמע את הקריאה, התחזק והמשיך בריצה עם חבריו. בכוחות לא לו הגיע אף הוא למחנה השני. לאחר מכן הוא עלה לארץ ישראל, התגורר בתל-אביב ושימש כמשגיח בישיבת גור. הוא זכה להעמיד תלמידים במשך שלושים ושלוש שנים!

לא בכדי רבותינו דרשו על התפילה שאומר הש"ץ בליל שבת: "מְחִיָּה מֵתִים בְּמֵאֲמָרוֹ- האדם בדיבורו, יכול אף להחיות מתים!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תם
י"ג	16:03	17:16	17:46
ט"ד	16:19	17:12	17:41
מ"ט	16:19	17:11	17:41
כ"ט	16:23	17:16	17:46

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב בְּהִלְכָה - שֶׁבֶת - שְׁמוֹשׁ בְּמַחֵם - חֵלֶק ח'



מה יעשה כאשר נגמרו המים בשבת במיחם ויש חשש שיתפוצץ?

שאלה: **?**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: **!**

מיחם, שיש לו כמה דרגות חום, יש להקפיד שהמים ירתחו לפני השבת. לאחר מכן יש להעביר אותו למצב שבת. **הערה:** מדין איסור שהייה. ראה שו"ת 'אגרות משה' ח"ד (סימן עד דיני בישול אות כד).

מיחם מים חשמלי, שנגמרו בו המים בשבת ויש חשש סכנה שגוף החימום יתפוצץ, מכיוון שאין בו מתג ביטחון, אסור להוסיף מים במיחם. וזאת - מכיוון שהוא איסור דאורייתא. אלא יאמר לגוי לנתק את המיחם מהחשמל. **הערה:** ברוב המיחמים החדשים יש מתג ביטחון, שמכבה את המיחם אם המים יורדים מתחת לגוף החימום. אם אין מתג כזה, כגון: מיחם מים ישן, הוצאת התקע בשבת אסורה מדרבנן ועל ידי גוי מותר בהפסד מרובה וכמ"ש השו"ע (סימן שז ס"ה). אם אין גוי יש להתיר להוציא את התקע על ידי יהודי בשינוי. ראה ביאור הלכה (סימן שטז ד"ה לצוד), הליכות עולם ח"ג (עמוד קפז). אם עבר והוסיף מים שאיסורו בישול מהתורה, דעת הגרש"ז אויערבך בספר מאור השבת ח"א (מכתב ט אות ז), שהמיחם נאסר מחמת כן. אולם לפי הראש"ל הגר"ע יוסף צ"ל, שהכלי לא נאסר אף במזיד, הוא הדין כאן.

מתקן שאפשר להוציא ממנו מים מינרליים חמים או קרים, אין להוציא ממנו מים חמים, מכיוון שנכנסים במקומם מים קרים לא מבושלים, שמתבשלים בתוך המיחם. אולם שתיית מים קרים מותרת מעיקר הדין בין כשהמנוע פועל ובין שלא פועל. יש אומרים, שיש להוציא מים רק כשהמנוע פועל. **הערה:** כדון מקרר. עיין בספר אורחות שבת ח"א (פ"ב הל"ג) בהערה לעניין הוצאת מים חמים מן המתקן ביום טוב.

אסור להשתמש במכשיר עם צג דיגיטלי או לחצנים אלקטרוניים [לדוגמה תמי 4]. מתקן מים שנדלקת נורה בשעה שפותח את ברז המים, אסור להשתמש בו בשבת בין חמים בין קרים.

'קולר' המצוי פועל בעזרת תרמוסטט שמרגיש את רמת קור המים ומפעיל את המכשיר במידת הצורך. נמצא שבעת הוצאת מים מכניס מים חדשים לתוך מיכל הקירור. המים מתערבים בתוך המים שבמיכל הקירור ומורידים את טמפרטורת המים, כך המשתמש עלול להביא לפעילות גופי הקירור ובפרט אם משתמש בכמות גדולה של מים.

מותר להוציא מים קרים ממכשיר 'קולר'. המחמיר להוציא מים בשעה שהמדחס פועל תבוא עליו ברכה. **הערה:** כדון פתיחת דלת המקרר. יש לוודא שאין פעילות חשמלית, שכרוכה בהוצאת המים כפי התקדמות הקולרים, כבר קיימים כיום דגמים שפועלים באמצעות כרטיס דיגיטלי. לכן יש לברר, שהמכשיר לא פועל בצורה חשמלית.

וּבִלְבַד שְׁלֵא לְפָגַעַ



עד כמה רבותינו נזהרו עד עמקי נשמתם שלא לפגוע באדם אחר - זאת ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא: כ"ק האדמו"ר גאב"ד אונגוואר - הגאון רבי מנשה קליין צ"ל הוזמן לסדר קידושין. כשהגיע לאולם, גילה כי פשרותו של אחד העדים על הקידושין - מוטלת בספק.

אותו אדם לווה מהגאב"ד סכום של חמשת אלפים דולר! לפני מספר שנים (סכום עצום באותם הימים). הוא התחייב להחזיר לצדיק את סכום ההלוואה בתוך מספר חודשים. אולם בפועל עד היום הוא לא החזיר את ההלוואה. אם כן הוא גזלן, וכיצד יוכל לשמש כעד בחתונה?

אבל מצד שני רבינו לא היה יכול להחליף אותו באותו מעמד מאחר ואורחים רבים נכחו באולם. אם יעשה כן ויקח עד אחר במקומו, הרי כשיראו כי הצדיק החליף אותו בעד אחר, כולם יבינו כי הוא פסול לעדות ואינו יכול לשמש כעד. במקרה שכזה הוא עלול להתבייש ברבים.

מה עשה? מכיוון שדעתו של הגאב"ד ר' מנשה קליין היתה שלא לייחד עדי קידושין, הוא הכריז כי "אצלנו נוהגים להודיע כי מי שכשר להיות עד, יוכל להיות עד. אולם מי שאינו ראוי להיות עד, אנחנו פוסלים אותו מלשמש כעד". (ממילא הכרזה זו מועילה להכשיר את הקידושין על ידי עדים אחרים. במקרה שלנו, באמצעות הכרזה זו, הוא פוסל את העד בלי לבייש אותו. גם מרן הגאון ר' שלמה זלמן אוירבך צ"ל הסכים עם 'המצאה' הלכתית זו).

למרות ההכרזה, כשמרן ר' מנשה קליין שב מהחתונה, אמר לבנו כי **סידור הקידושין 'עלה' לו חמשת אלפים דולר!** כשהבן ביקש להבין כיצד, רבינו סיפר לו על כל המאורע. רבינו הוסיף, כי למרות שהכריז, וממילא העדות הוכשרה בידי אחרים ולא על ידי הגזלן, בכל זאת רבינו החמיר על עצמו ומחל לגזלן על כל הסכום שהוא חייב ועדיין לא החזיר! לכן לאחר הוויתור אותו אדם יכול לשמש כעד בחתונה ללא כל חשש.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב פינחס אפשטיין זצ"ל



הגאון הרב פינחס אפשטיין זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ז (1886) כבן הצעיר להוריו בעיירה גראיבה שבלטביה. אימו נפטרה כשהיה כבן שלוש ורבינו נאלץ לנדוד כדי ללמוד תורה. בין השאר למד בקריניק מפי ר' זלמן סנדר כהנא שפירא.



כשהיה בן 18 עלה לארץ. היה עני מרוד ואפילו פת לחם לא היתה מצויה בביתו. בשנת ה'תרפ"ט (1928), כשהיה כבן 42 שנים מונה על ידי הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד לדיין בבית הדין של העדה החרדית. לימד בישיבת 'תורת חיים'. בשנת ה'תרצ"ב (1931) התמנה לשמש כראב"ד העדה החרדית.

בשנת ה'תרצ"ז (1936) כאשר הגאון הרב זליג ראובן בנגיס שקל לעלות לארץ, **רבינו בויתור אציל הציע למנות כראב"ד במקומו את הגאון הרב זליג ראובן בנגיס** (ונימק שאין זה ראוי שלאחר שהגאון בנגיס כיהן כרב בעיר בגולה ימנו אותו כדיין מהשורה). הערצתו של רבה של ירושלים, מרן ר' יוסף צבי דושינסקי, לרבינו היתה עצומה. הוא אמר על רבינו: **"כל אז לא אניס ליה"**, ואף העביר אליו שאלות וסמך את ידו על תשובותיו.

בשנת ה'תש"ט (1948) לאחר שנפטר מרן מהרי"ץ דושינסקי, הגאון בנגיס התמנה כרבה של ירושלים ורבינו שב לכהונת הראב"ד. **ביתו היה אפל וחשוך. היו בו מעט רהיטים ישנים. שנים רבות לא סיידו את הקירות. מאכלו היה לחם ומעט דברי חלב. גאון אדיר. נפטר ביום שישי, י"ז טבת ה'תשל"ל (1969). חי כ-83 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.**

אביו: ר' ישעיה (מח"ס 'לבוש ישע' וכן שימש כראש ישיבה בקידונב ובישיבת 'תורת חיים' בירושלים).
אימו: מרת אסתר (בת ר' אברהם רבינוביץ). **נשותיו:** מרת חיה פסיל (זיווג ראשון - בת ר' ברוך שלום), מרת שושנה רוזה (זיווג שני).

מרבתי: ר' זלמן סנדר כהנא שפירא. **ילדיו (מזיווג ראשון):** ר' ישעיה, ר' אברהם חיים, מרת אסתר (נישאה לר' הרב הלל וינד שהיה משמשו של האדמו"ר הרב אהרן רוקח מבלז), מרת אהובה דינה ליבא (נישאה לר' אברהם ברדקי). **ילדיו (מזיווג שני):** מרת רחל זוסמן, מרת יונה פרידמן, ר' יוסף, ר' יעקב שמעון. **מספריו:** **אוריין תליתאי**- דברי הראשונים וגדולי האחרונים בשלושה עניינים • **מנחה חרבה**- חידושים על מסכת סוטה ועוד כתבים שנשרפו במלחמת השחרור.



בשנת ה'תרצ"ז כאשר הגאון הרב זליג ראובן בנגיס שקל לעלות לארץ, רבינו בויתור אצילי הציע למנות כראב"ד במקומו את הגאון ר' זליג ראובן בנגיס (ונימק שאין זה ראוי שלאחר שהגאון בנגיס כיהן כרב בעיר בגולה ימנו אותו כדיין מן השורה). הגאון הראב"ד במשך 17 שנים כופף את עצמו תחת הנהגתו של מרן הגאון ר' בנגיס (שנים תרצ"ז-תשי"ג).

למעשה במשך אותו מספר שנים שבע עשרה שנה (תשי"ד-תשל"ל) הגאון הראב"ד זכה לעמוד בהנהגת העיר ירושלים כראב"ד וכרב בפועל ומכריע עליון. כדברי הגמ' (ברכות סד, א): "כל הדוחק את השעה - שעה דוחקת, וכל הנדחה מפני השעה שעה נדחית מפניו".

עוד הוסיפו לזה סימנא מילתא, כי הגאון הראב"ד התבקש לבית עולמו עם כניסת השבת בפרשת ויחי - ויחי יעקב בארץ מצרים **שבע עשרה שנה** (בראשית מז, כח).

שכנו של רבינו, הרה"ח ר' ישראל עוזר קליין ז"ל, סיפר כי בבית הגאון הראב"ד לא היו כוסות מכובדות בגלל עניותו הרבה. שכנו השאילו לו כוסות זכוכית, שקיבל מאחיו בחו"ל. היו אלו כוסות שהיו בהם נרות נשמה. הדליקו בהם את הנרות לפני כן בחו"ל. לאחר מכן ניקו את הכוסות ושלחו אותם לארץ.

הגאון הראב"ד כיבד את מרן מסאטמאר ואת פמלייתו בכוסות אלו, ומהם הם שתו. לאחר שמרן מסאטמאר יצא מבית הגאון הראב"ד נאנח ואמר: **"מה גדולה הדוחק בביתו של גאון אדיר זה, עד שאין לו אלא כוסות אלו. מי יודע אולי שתיתי בכוסות בהם אני בעצמי הדלקתי נרות נשמה"**.

הג"ר צבי ריבלין סיפר, שכאשר אביו הג"ר יוסף ריבלין היה אצל כ"ק מרן מסאטמאר זצ"ל, המשב"ק הרה"ח ר' יוסף אשכנזי רצה להציג את עניותו לפני מרן. הוא אמר למרן שר' יוסף מתגורר בדירה "כמו הדירה של הראב"ד".

נכדו הגאון הרב אליהו שמואל וינד (משמש כמו"ץ כחמישים שנה) סיפר: "היה פעם אברך ששוחח עם סבא בהלכה. במהלך השיחה סבא ציטט במדויק את לשון הש"ך על השו"ע. האברך התפעל מאוד מסבא ושאל: "איך כבודו יודע לצטט במדויק את לשון הש"ך?". סבא השיב לו: "אם תשנן את תלמודך פעמים רבות כמוני, גם אתה תוכל לצטט!".

האברך לא הרפה ושאל את הסבא: "כמה פעמים כבודו חזר על לימודו?". סבא השיב לו תשובה מדהימה: "עד שלוש מאות פעמים - ספרתי. לאחר מכן כבר הפסקתי לספור!".

ניצול הזמן של הצדיק היה מופלא ביותר. באותה תקופה כאשר הטורקים שלטו בארץ והעוני היה מנת חלקם של רבים וטובים. רבינו התגורר בשכונת 'בתי ברוידא' בעוני ובצמצום רב. **באותה תקופה אדם ששפר עליו מזלו, היה משתמש במנורת נפט בשם 'לוקס'. מכיוון שהפרוטה לא היתה מצויה בכיסו של רבינו, הוא יצא מביתו, ישב על מדרגות הבית ולומד לאור הירח. כך ישב לילות שלמים ועסק במסירות נפש בתורה הקדושה.**

מְחִילָה וּשְׂכָרָה



אי אפשר לתאר את הצער שהיה לו מאותה פרשה. הוא מכר את הדירה שלו בסכום של מיליון ו-650 אלף ש"ח. בחוזה היה כתוב שתוך חצי שנה הוא יפנה את הדירה. לכן הוא התחיל לחפש דירה לקניה.

במהלך חיפושיו, הוא מצא וילה שעומדת למכירה, באזור מרוחק מהאזור החרדי. בעלת הדירה ביקשה תמורתה מיליון ו-950 אלף שקלים, לא פחות.

מצד אחד, הוא מאוד רצה לקנות אותה. כי הוא היה יכול לעשות שם יחידת דיור להשכרה, וכך לכסות את החובות, אבל המחיר כלל לא התאים לו. לא היתה לו שום אפשרות לעמוד במחיר.

בעלת הדירה לא היתה מוכנה להוריד מהמחיר שדרשה אפילו שקל אחד. גם אחרי משא ומתן שנמשך כחודשיים היא נותרה בסירובה.

אותו יהודי ישב עם אשתו והם דנו מה יהיה? כבר מתקרב התאריך שבו הם צריכים לפנות את הדירה ואין להם אפשרות לקנות דירה אחרת.

הם החליטו לקבל על עצמם קבלה קשה ביותר, כמעט בלתי אפשרית... הם קיבלו על עצמם למחול ולסלוח בלב שלם למי שכל כך ציער אותם.

הם החליטו למחול לאותו אדם שעקץ אותם ב-350 אלף שקלים. בגללו הם הגיעו לכל המצב הזה! - הבעל נאלץ לצאת לעבוד, וכן האשה נאלצה לצאת לעבוד.

זה כלל לא היה קל להם. הם בכלל לא רצו למחול לו. אדרבה, הם רצו שה' יעניש אותו. כזה אדם רע ורשע, אבל מצד שני הם ידעו שכדי לזכות לישועה צריך זכות גדולה. אין לך זכות גדולה יותר מלמחול לשני, למרות שלא מגיע לו.

הם החליטו למחול לו בלב שלם. אי אפשר להאמין למה שאירע לאחר מכן. **בעלת הדירה הודיעה להם שהיא מוכנה להוריד את המחיר של הדירה ולמכור להם במיליון ושש מאות שקלים בלבד!**

לפני כן היא לא היתה מוכנה להוריד אפילו שקל. עכשיו היא היתה מוכנה להוריד 350 אלף שקלים - בדיוק אותו הסכום שעליו הם מחלו. עכשיו, חוץ מהדירה יש לו יחידת דיור להשכרה, ועל ידי כך פרנסתו מצויה ברווח. אין זה כי אם יד ה'!

כלשוננו של המספר: "אני יהודי פשוט, רק שה' רואה מחילה של יהודי פשוט, ועושה לו ניסים מעל דרך הטבע".

לאחר פטירת יעקב אבינו, אחי יוסף שמו לב לעובדה שכאשר אביהם היה בחיים, יוסף היה אוכל איתם ועם אביהם. כאשר האב נפטר, יוסף הפסיק לאכול איתם.

בנוסף, כאשר הם הלכו לקבור את אביהם, יוסף הלך לראות את אותו הבור, שזרקו אחיו אותו לתוכו. לכן הם חששו מאוד, שמא עתה יוסף הצדיק 'ינצל' את ההזדמנות שאביו לא בחיים וינקום בהם.

אולם הם לא ירדו לסוף דעתו של יוסף. הסיבה שסעד איתם בזמן שאביהם היה בחיים, מכיוון שחשש שאם יהיה לבד עם אביו, הרי שיעקב אבינו עלול לשאול אותו כיצד הגיע למצרים. יוסף לא רצה לספר לאביו על מכירתו לעבד.

הסיבה שהלך לראות את אותו הבור, שלתוכו אחיו זרקו אותו כדי לברך 'שעשה לי נס במקום הזה' ולהודות לבורא עולם על ההצלה העצומה.

למרות שהיו ליוסף סיבות כבדות משקל לא לסלוח – הוא לא נהג כן וסלח לאחיו. להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'הפותר-הניזוז היומאי'. יש בו כדי ללמדנו על מחילה וכיצד בורא עולם שילם על כך.

את המעשה להלן שמעתי אישית מהרב פנחס זרביב שליט"א, ששמע מפיו של בעל המעשה. המעשה היה ביהודי שחברו רימה אותו.

הוא ביקש ממנו הלוואה של 350,000 שקלים! אך 'שכח' להחזיר ונעלם כאילו לא היה... אי אפשר לתאר את הצער שנגרם לאותו יהודי.

כסף שעבורו עבד כל כך הרבה שנים, ירד לטמיון בין רגע. בנוסף, נגרמו מכך בעיות בשלום בית. אשתו האשימה אותו כיצד עלה בדעתו לתת סכום עצום להלוואה בלי שידאג לערבויות מתאימות. לאחר מאמצים רבים ניצל ביתם מהתפרקות בנס.

נגרם לו מכך נזק נוסף. עד אז הוא היה עובד בערב בהופעות בחתונות ובאירועים. בבקרים נהג לשבת וללמוד בכולל. עכשיו, הוא נאלץ בגלל החובות לצערו לעזוב את הכולל וללכת לעבוד.

הוא מצא את עצמו עובד בחברה קדישא בטהרת נפטרים. הוא אמר על עצמו בדרך צחות, שבבוקר הוא הולך לבית האבל ובערב לבית המשתה. מהחברה קדישא ישר אל החתונה.

גם אשתו, שעד עכשיו היתה עקרת בית וטיפלה בילדים, נאלצה לצאת לעבוד. בנוסף לכל זאת, הוא גם נאלץ למכור את דירתו. הדירה שלו היתה במרכז של אזור חרדי. הוא חיפש דירה במקום אחר מרוחק מהאזור החרדי.

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
זהבה בת שושנה ריזל ע"ה
עמירם בן דבורה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה
לטיף בן פרחת ז"ל
דניאל רפאל בן חגית ז"ל
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה
סלים בן פרחת ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל



הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיבה ז"ל
חוה בת יעקב צבי ע"ה
יצחק יעקב בן רחל ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל
שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל

הרב שמואל בן יקוט ז"ל
שמואל בן ברקת ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה
חי זיזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
דוד יצחק בן פרחת ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "ויחי"

"ויחי יעקב בארץ מצרים" [מז, כח].

פרשה זו – אומר רש"י – סתומה היא. והבאור הוא, שבין כל פרשה ופרשה יש רווח בין התיבות של לפחות תשע אותיות קטנות, וכאן בתחילת פרשת ויחי אין רווח בין פרשה לפרשה, והמילים מאוד צמודות בין סוף הפרשה הקודמת לפרשה זו, "וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאוד, ויחי יעקב".

[לכן, המגביה את ספר התורה בפרשת ויחי ומראה אותו לקהל, צריך להמתין שהקהל יראה את המילים "ויחי", כי רבנו האר"י כתב שכשמגביהים את הספר תורה ומראים את הכתב, יש מצווה שהאדם יראה את המקום של הקריאה ויש עניין גדול שאדם יתקרב עד מקום שמוזהים את האותיות, ויש אור גדול שמאיר לנשמתו על ידי כן].

למה פרשה זו סתומה? נאמרו בזה כמה וכמה טעמים: טעם אחד, בגלל פטירת יעקב אבינו, שהיה האחרון שבאבות וכן בחיר האבות, שאז נסתמו עיניהם וליבם של ישראל, ואז התחיל השיעבוד.

הזוהר הקדוש (הובא ב"חוק לישראל" פרשת ויחי) כותב שני טעמים למה פרשה זו סתומה, האחד שנפטר יעקב אבינו והטעם השני, שהגלות התחילה עם פטירת יעקב.

המפרשים שואלים מדוע התחילה הגלות עם פטירת יעקב, הרי יוסף עדיין היה מלך, כי יוסף מלך במצרים שמונים שנה, כמו שאמר יעקב: "רב עוד יוסף בני חי", "עוד" בגימטריה שמונים. ויוסף מלך במצרים עד שהגיע אביו תשע שנים – שבע שנות שבע, ושנתיים רעב. אחר כך הגיע אביו למצרים, והיה איתו שבע עשרה שנים, כמו שנאמר בפסוק: "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", אם כן שבע עשרה ועוד תשע הם בסך הכל עשרים ושש שנים שמלך יוסף במצרים בחיי אביו, ונשארו מהשמונים שנה של יוסף עוד חמישים וארבע שנים, אם כן עדיין לא התחיל השיעבוד כל זמן שיוסף היה מלך. אף אחרי יוסף, האחרון שנפטר מהשבטים היה לוי, שהאריך ימים יותר מכולם. רק אחרי שנפטרו כל השבטים התחיל השיעבוד. אם כן, למה נאמר שעם פטירת יעקב התחיל השיעבוד?

יש מבארים, ששיעבוד פירושו שאנו תלויים באומות העולם, שכשצריכים משהו צריכים לפנות לשלטונות לבקש רשות, ללכת לפוליטיקאים ולהפעיל קשרים. כאן, מה היתה הצרה הראשונה של ישראל במצרים לאחר פטירת יעקב אבינו? שיעקב אבינו ביקש מיוסף "אל נא תקברני במצרים", וממש הפציר בו וביקש ממנו שישבע לו, ולא נרגע עד שאמר לו יוסף: "אנוכי אעשה כדברך". ולמה? כי היו צריכים רישיון כדי להעלות את יעקב. הגם שיוסף הוא המלך במצרים, ואמר לו פרעה: "רק הכסא אגדל ממך", וכשהגיע יעקב לפרעה שמח מאוד, ונפסק הרעב, מכל מקום כשנפטר יעקב, הוצרך יוסף להתחנן לפני פרעה שיתן לו ללכת לקבור את אביו בארץ ישראל.

זוהי הסיבה שפרשה זו סתומה, שעם פטירתו של יעקב נסתמו עיניהם וליבם של ישראל, שהיו צריכים לבקש רשות לקבור את יעקב בארץ ישראל, שכשאנחנו תלויים באומות העולם, אין לנו שום עצמאות, ואנו משועבדים.

טעם שני: שרצה יעקב אבינו לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכונה, כי הקב"ה לא רצה לגלות את הקץ. מה הכוונה לגלות את הקץ? לקץ אין תאריך. במשך השנים כבר שמענו מאות פעמים שאמרו תאריכים, ויש שאמרו רגעים ושעות, שבהם המשיח אמור להגיע, ולא הגיע. אפילו "משיח שקר" לא הגיע...

כי ביאת המשיח אינה דבר התלוי בזמן אלא תלוי במעשים טובים, שכשעושים מעשים טובים, הקב"ה גוער בשטן ואומר לאליהו שיבוא. חז"ל אמרו: "תפח עצמן של מחשבי קצין". לכן כשרצה יעקב לגלות את הקץ, הפרוש שרצה לעשות תחום לקץ, קו אדום שאין ממנו עוד גלות, נסתלקה ממנו שכונה (דורש ציון).

"הנה אביך חולה... ויתחזק ישראל וישב על המיטה" [מח, א-ב].

מיום שנברא העולם ועד אותו יום שחלה בו יעקב, לא היה חולי בעולם. כשהגיע זמנו של אדם למות, היה הולך בדרך או בשוק, והיה מתעטש ומת פתאום. זו הסיבה שנוהגים כיום לומר לאדם המתעטש "אסותא" או "חיים טובים", והוא צריך לומר "לישועתך קויתי ה'".

יעקב אבינו היה חולה הראשון בעולם. מדוע נתחדש עניין החולי דווקא ביעקב?

ביקש יעקב רחמים, שלא יהיה אדם יוצא לשוק בריא וחסון, וחוזר דומם על אלונקה, אלא יהא האדם חולה זמן מה טרם פטירתו, כדי שיוכל לצוות לביתו, ויוכלו בניו ובני משפחתו להתקבץ ולהיות עימו טרם צאת נשמתו.

ומאחר שביקש יעקב כך, התחיל החולי ממנו, וכפי שנאמר: "הנה אביך חולה". (כאשר נאמר על אברהם אבינו שהיה חולה מחמת המילה, אין הכוונה שבא עליו חולי, אלא שהיה פצוע מחמת הברית).

משעה שחלה יעקב אבינו, כל מי שהיה חולה – נפטר ממחלתו, עד שחלה חזקיהו המלך. חזקיהו התפלל על עצמו שיתרפא, והתקבלה תפילתו, והיה חזקיהו האדם הראשון בעולם שהתרפא. חזקיהו המלך התפלל גם על החולים האחרים, ומאותה עת באה רפואה לעולם. מיד כאשר בא יוסף לבקר את יעקב, "ויתחזק ישראל וישב על המיטה". יעקב אבינו שמח שמחה גדולה, ואמר: אני לא כמו סבא ואבא. לסבא אברהם היה בן, ישמעאל, ולאבא יצחק היה בן, עשיו, ואני זכיתי שכל הבנים שלי צדיקים, וכולם ככוכבי השמים, שנים עשר שבטי י-ה עדות לישראל.

על זה נאמר שהיתה "מיטתו שלמה", שכל בניו היו צדיקים (דורש ציון).

"לא יסור שבט מיהודה" [מט, י]. איך לעצור את ההיסטוריה.

אומרים שההיסטוריה חוזרת על עצמה, ואומרים שהחכם לומד מניסיונו של הזולת בעוד הטיפש אפילו מנסיון עצמו אינו לומד. משום כך לומדים היסטוריה, משום כך נצטוונו: זכור ימות עולם, בינו שנות דור ודור". אף החכם מכל אדם אמר: "יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא- כבר היה לעולמים, אשר היה מלפנינו" ואין כל חדש תחת השמש, הכל ממוחזר. כשמסוחררים משטף המאורעות אין פנאי לעצור ולחשוב, לראות תמונה כוללת ולאבחן מהלך וכיוון. אבל כשנושאים עין ובוחנים במבט מקיף, נעזרים בתקדימים ומפיקים לקחים, מבינים מה קורה ולקראת מה הולכים. ועל כך נאמר: "איזהו חכם, הרואה את הנולד"- ואיך יראהו, בטרם בא? מקיש הוא ממאורעות העבר ומסיק מה עומד לפניו, אף יודע כיצד לקדם פני רעה ולהטות הכף לטובה. כלפי מה הדברים אמורים? כלפי מה שקורה כאן ועכשיו. אם היינו קוראים את מאורעות ימינו בספר היסטוריה, היינו מזדעזעים. ממאנים היינו להאמין: קריסה, התקפלות, תבוסתנות רופסת, קיום קללת "והתמכרתם שם לאויביך - ואין קונה!" ואנו שואלים עצמנו: האם גם לכך היה תקדים, האם גם זה "כבר היה לעולמים" - והאם נוכל להפיק לקח, ללמוד מן ההיסטוריה, ולתקן את המצב, להפסיק את הסיחור? והתשובה חיובית. גם כאן, חוזרת ההיסטוריה על עצמה. תחילתה במאורע עתיק שחגגנו לפני שבועיים, וסופה הטרגי בפרשת השבוע, עם הלקח הנוקב.

לפני כאלפיים ומאה שנים פרצה מלחמת הקוממיות. החשמונאים הניפו את נס המרד באימפריה היוונית. מלחמת חלשים בדורסנים, מלחמת מעטים בלגינות אימתניים. לא היתה זו רק התקוממות לאומית, בראש ובראשונה ביקשו לקיים מצוות, ללמוד תורה, לחדש עבודת בית המקדש ולהשיב הסנהדרין על כנה. היתה זו מלחמת קודש צרופה, ואכן זכתה לגיבוי ממרום, לניסים גלויים. עד לנס פך השמן שדלק שמונה ימים. ירושלים שוחררה, הר הבית בידינו, בית המקדש טוהר, ועבודת הקודש חודשה. יהודה המכבי, המצביא הדגול, מנהיג המרד במסירות נפש, היה לכהן גדול ולמלך נערץ. לאחר פטירתו מלך אחיו יונתן ואחריו האח שמעון, וממנו החלה שושלת מלוכה במשך כמאה שנים - עד שנכחדה. הורדוס, העבד האדומי שהושלט בידי הרומאים - "שוטרי העולם" של אותם ימים - הרג את הורקנוס, המלך החשמונאי האחרון, ואת כל צאצאי בית חשמונאי. ביקש לשאת לאישה את מרים, הנצר האחרון למשפחה המפוארת, והחליטה לשים קץ לחייה. לפני שקפצה לקראת מותה, אמרה: "מעתה, כל המתפאר שהוא מבית חשמונאי- עבד הוא!"

סוף כה נורא, למשפחה כה מפוארת! משפחה שזכויות כה רבות לה, שמסרה נפשה למען כבוד שמים וקידוש השם, וזכתה לניסים מופלאים, גילויי חיבה ממרום! על מה ולמה נקטעה ונכחדה, ובצורה כה אכזרית ונוראה? את התשובה לכך מוסר הרמב"ן זצ"ל בפרשתנו. כי נטלו לעצמם מלוכה למרות שלא היו משבט יהודה, והכתוב קובע: "לא יסור שבט מיהודה" - "והיה העונש מידה כנגד מידה, שהמשיל הקדוש ברוך ה' עליהם את עבדיהם, והם הכריתום". איום ונורא.

והרי זה מרעיד! כשרואים שאין ויתור במרום, ומלכות שהוקמה שלא על אדני התורה, בניגוד לכתוב, אין לה קיום - איך לא נלמד מן ההיסטוריה, איך לא נפיק לקחים! והרי לא רק התורה מזהירה ולא רק ההיסטוריה מלמדת, אלא גם המאורעות מאותתים, האור הצהוב מהבהב! קורא לשוב למקורות, להשתית את החיים על אדני התורה, ולזכות בכל הברכות המובטחות בה! לחסות בצל הבורא, ולזכות בחסותו! נכון הדבר במישור הכללי, הלאומי, ונכון במישור הפרטי, האישי. האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, אלא בתורת ה' חפצו, יהיה כעץ שתול על פלגי מים וכל אשר יעשה יצליח. והרשעים יהיו כמוץ אשר תדפנו רוח. מעולם לא הפסיד אדם ממצוה, ולא הרוויח מעבירה. ברוך הגבר אשר יבטח בה', והיה ה' מבטחו! (מעייני השבוע).

הלכות שבת- (שיבת ציון- לרבינו בן ציון מוצפי שליט"א).

א. טוב מאוד שהן האשה שקונים איזה מוצר לכבוד שבת, וכן כשמבשלים או מסדרים הדירה יאמרו בפיהם "לכבוד שבת קודש". וכשאומר כך מלאכי השרת אומרים אשרי העם שככה לו, וברכה וקדושה חלה ושורה על אותו עסק וחפץ, ונשמתו תאיר מאוד.

ב. יכין דירתו ויזהר בניקוייה וסידורה כמקבל פני מלך ומלכה, ויפרוש מפות מיוחדות וכיסויים על גבי המיטות והמושבים.

ג. יזהר מאוד להרבות אהבה ושלוש בביתו בערב שבת, כי הסט"א עושה ככל יכולתו לחרור ריב ומדון, ודבריו יהיו בנחת ובמרגוע.

ד. שיעור תורה של רבים או סדר לימוד קבוע, מצווה לקיימו בערב שבת ואין לבטלו ח"ו, אבל כשלומד לעצמו בפילפול וחקירה יזהר להפסיק איזה זמן כדי שיוכל להכין צרכי שבת קודש, ומנהג חסידים ואנשי מעשה לסיים הכנות שבת מוקדם ולהחליף בגדיהם בחצות היום ולשבת ולעסוק בתורה הקדושה עד כניסת שבת קודש.

ה. יזהר לא לשנות מקום מושבו בסעודה שקבעו בשעת הקידוש כי אין קידוש אלא במקום סעודה, ועל פי הקבלה מוכח שיש ליזהר בזה אפילו כשרואה מקומו הראשון, ועיקר הקפידא היא באותו שעושה הקידוש.

ו. נשים חייבות בלחם משנה שגם הם היו בנס ירידת המן.

ז. עיקר הקפידא בכיסוי הלחם הוא בשעת הקידוש על היין, ולכן פשט המנהג שבסיום הקידוש מגלים את הלחם.

ח. על פי הקבלה בשבת יש ליטול ידיו ולברך על נטילת ידיים מעומד ונכון להקפיד בזה שכך פסק רבנו האר"י זיע"א. והמקובלים נתנו סימן שב"ת- ראשי תיבות שבת בנטילה תעמוד.

ט. שיטות שונות נאמרו בפוסקים לגבי בציעת הלחם, אך נהגו הספרדים עפ"י דברי האר"י לבצוע אך ורק מהפת העליונה, דאין מעבירין על המצוות. וכן דעת גדולי האחרונים.

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ אברהם בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצאלא בן כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לדידה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ בראל בן ניצה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יד טבת תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 4:02 תל-אביב: 4:16 חיפה: 4:06 מוצאי שבת: ירושלים: 5:18 תל-אביב: 5:19 חיפה: 5:17 ר"ת: 5:54

פרשת ויחי

חסד של אמת

סייעתא מן שמיא...

מסופר על הגאון בעל ה"בית מאיר" שביקש פעם להשיא נערה יתומה ולא היו בידו אמצעים. הוא פנה לגביר מסויים וביקש את עזרתו. הלה הבטיח לתת את כל ההוצאות, אך בתנאי שילמוד משניות אחר מותו לעילוי נשמתו. ויהי לימים, למד ה"בית מאיר" את הסוגיה בגמרא "חיישינן שמא ימות", ועלה ספק בלבו שמא הגביר מת וחייב לקיים תנאו וללמוד משניות לעילוי נשמתו. לקח הבית מאיר משניות ולמד לע"נ הנדיב. וכך למד ביום הב' וביום הג' מתוך חשש שמא הנדיב מת וחייב לקיים הבטחתו.

והנה ביום הג' קיבל מכתב מיורשי הנדיב בו הם מודיעים כי הנדיב נפטר ביום פלוני, ומצאו בגנזיו התחייבות ה'בית מאיר' ללמוד עבורו פרק משניות בכל יום, ועליו לקיים ההתחייבות.

מה מאוד הופתע הבית מאיר לגלות כי היום בו נפטר הנדיב הוא בדיוק היום שבו החל מספק, ללמוד משניות לע"נ, הוא הודה להשי"ת שמנע ממנו לעבור על הבטחתו בשגגה אפילו יום אחד.

גזע היחוס

חסד שבחסד...

סיפר הרב ב.ב. שליט"א: בישיבת חברון, היה ממונה מטעם הנהלת הישיבה, אברך תלמיד חכם, שיאמר באופן קבוע קדיש ו"א-ל מלא רחמים" לע"נ נדיבי הישיבה תמורת שכר שקיבל מקופת הישיבה.

יום אחד קבע את מקומו בישיבה, אברך תלמיד חכם מופלג מבוגרי הישיבה אשר נשא בעבר במשרה תורנית, ואולם כעת מצבו הכלכלי היה קשה מנשוא. בדיוק באותם ימים נתפנה תפקיד אמירת הקדיש. נשאו מנהלי הישיבה את עיניהם לאותו אברך, כראוי ביותר לתפקיד, הן מפאת היותו תלמיד חכם מופלג, והן כדי לסייע לו במצבו הכלכלי הקשה.

כשהוצע הענין בפני ראש הישיבה, הגאון **רבי יחזקאל סרנא** זצ"ל, הודיע נחרצות כי הוא בעצמו... מעונין לומר את הקדישים. הדבר גרם לתדהמה בקרב ההנהלה והתלמידים, שכן התפקיד עם כל חשיבותו, אינו הולם כמובן את כבודו של ראש הישיבה ואין זה מתאים ומקובל שראש הישיבה בעצמו יתעסק בזה. (מקובל בבתי כנסת רבים להטילו על השמש).

והנה לאחר שבועות מספר, ניגש רבי יחזקאל עצמו לאותו אברך המיועד למינוי, וביקש ממנו שיואל נא בטובו ליטול ממנו את התפקיד תמורת שכר נאה, שכן קשה לו לעמוד בנטל...

או-אז נודע הדבר: מתברר שרבי יחזקאל לא התכוון מלכתחילה לקחת לעצמו את התפקיד, אלא ביקש להעניקו לאותו אברך ת"ח בדרך מכובדת ביותר. בתבונתו הרבה חשב כיצד יעשה זאת? ע"י שיטול את התפקיד לעצמו, ואז יעבירו לאותו אברך כתפקיד חשוב שאף ראש הישיבה ראוי לקבלו...

הלמות עמלים

מצוה לגמול חסד עם המתים, לטפל בצרכי קבורתם וללוותם למנוחתם!

נלמד מהפסוק: "ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במוצרים" (פרק מז-כט)

ופירש רש"י: חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת, שאינו מצפה לתשלום גמול. עכ"ל. והז"ל דרשו: וכי יש חסד של שקר שהוא אומר חסד ואמת! אלא כך אמר לו יעקב ליוסף: אם תעשה עמי חסד אחר מיתתי הוא חסד של אמת. (תנחומא).

נפסק בשו"ע (ור"ד סימן שס"ב ס"ה): אין לקבור רשע אצל צדיק אפילו רשע חמור אצל רשע קל. והמקור לדין זה במשנה (סנהדרין מו.) "ולא היו קוברים אותו בקבורת אבותיו, אלא שתי בתי קברות היו מתוקנין לבין דין וכו'." עיי"ש. ובגמרא (שם מו.)

הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל מסתפק (בשו"ת אגרות משה יו"ד ח"ד סימן נו) בענין קבורת אדם צדיק שעומדות בפניו ב' אפשרויות בלבד, או להקבר בין גוים ורשעים, או אפשרות שלא להקבר כלל. איזו מהן להעדיף?

וטעם הספק שהרי ב' האפשרויות הם חיובים המפורשים בתורה. חיוב קבורה נאמר מפורש "כי קבור תקברנו" (דברים כא-כג), ואיסור קבורה בין הגויים הוא גם כן מדאורייתא, הלכה למשה מסיני, כפי שמצינו שיש לבית דין שני בתי קברות, אחד לנסקליו ונשרפין ואחד לנהרגין ולחנקין משום שאין קוברין רשע חמור אצל רשע קל, וכל שכן יהודי [שהוא בחזקת כשרות] אצל גויים או כופרים.

וכתב רבי משה, שלכאורה נראה שחיוב הקבורה עדיף הוא מהאיסור לא לקבור בין הגויים, והטעם בזה שהרי הקבורה נועדה לכפרה כמבואר בגמרא, וכפרה זו ישנה גם כאשר קבור בין הרשעים, ואין הקבורה אצל גוים ורשעים מגרעת את כפרתו, ומכיון שכל האיסור לקבור אצל רשעים הוא משום כבודו של המת, אין זה חמור כמו העדר כפרה למת, לפיכך עדיף קבורה אף אצל רשע, לכפרה, מאשר שלא יקבר כלל ולא תהיה לו כפרה. עכ"ד.

בספר מנורת המאור (נר ג' כלל ח' ח"ג) מבואר כי המתעסק בקבורת המתים ובהספדים, גומל חסד לעצמו, מלבד החסד שעושה למתים ולקרוביהם. וכל כך למה? מפני שבהתעסקו בזה, גורם לו לשבר גאון-לב, וליראה מן החטא, ולהלך בדרכי מצוה בזוכרו יום המיתה. כמו ששינונו באבות (פ"ג מ"א): הסתכל בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מאין באת ולאן אתה הולך..."

עלון "איש לרעהו" פרשת ויחי הוקדש לעילוי נשמת

רבי חיים מנחם מנדל בן ר' מאיר עבי כהן זצ"ל

שיום היארצייטו של בכ' בטבת, ת. נ. ע. ב. ה.

לזכות המשפחה היקרה שיחיו – ברכת רוב נחת מעומקא דליבא

זכות גדולה לסייע ולתמוך בתלמידי חכמים שמקדישים עצמם ללימוד התורה בלבד!

נלמד מהפסוק: "זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות..." "יששכר חמור גרם" (פרק מט-יג, יד).

ופירש רש"י: שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא וממציא מזון לשבת יששכר (תנחומא) והם עוסקים בתורה. הוא שאמר משה (דברים לג) שמח זבולן בצאתך ויששכר באוהלך, זבולן יוצא בפרקמטיא ויששכר עוסק בתורה באהלים.

פסק הטור והשו"ע (יו"ד-רמז): "ומי שאי אפשר לו ללמוד מפני שאינו יודע כלל ללמוד, או מפני טרדת הזמן, יספק לאחרים הלומדים, ותחשב לו כאילו הוא לומד בעצמו, כמו שדרשו חז"ל "שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך". והוסיף ה"לבוש" (שם) שהרי כמו שלגבי הלומד בתורה עצמו כתוב עליו "כי הוא חייד ואורד ימין", כן גם לגבי המספק לאחרים כתוב עליו "עץ חיים היא למחזיקים בה..."

כתב הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל (בספרו **תוכחת חיים** - ויגש) במעלת מחזיקי לומדי התורה את הדברים הבאים: יחזיק התורה ולומדיה הרבה מאד, בין בגופו בין בממונו, תמיד כל הימים במיוחד מי שאין לו פנאי ללמוד מחמת טירדת סחורותיו ומזונותיו, בזה שמחזיק ביד תלמידי חכמים הלומדים בסיבתו, נחשב כאילו הוא בעצמו לומד. דכך קיימא לן בכל התורה כולה "גדול המעשה יותר מן העושה", וזה לאו דוקא במעשה הצדקה, דהוא הדין בכל מצוות שבתורה, ובפרט במחזיק תלמיד חכם גדול, המעשה יותר מן העושה.

וכן מפורש במדרש (שמו"ר נשא) שאמרו "גדול המעשה..." על המחזיק לת"ח שיעסוק בתורה וכך אמרו: "ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב בן חלון". למה זכה זבולן להקריב ליששכר, לפי שחיבב את התורה, והרחיב בו לפזר ממונו ליששכר, כדי שלא יצטרך שבת יששכר לפרנסה, ולא יתבטל מלעסוק בתורה, לפיכך זכה זבולן להיות שותף לתורה, והיה חברו של יששכר, ולכן הקריב אחריו ואחרי יהודה, לקיים מה שנאמר "מתן אדם ירחיב לו ולפני גדולים ינחנו".

על זבולן נאמר "שמח זבולן בצאתך". וטעון ביאור: מה פשר השמחה שנתברך בה זבולן, ומדוע הוצרך זבולן להתברך בשמחה וכי למה שיתעצב?

וביאר רבינו החיד"א זצ"ל (בספרו **ראש דוד**-וזאת הברכה) עפ"י מה שנחלקו **הקדמונים** ומהר"ש פרימו זצ"ל באופן שה"יששכר" לומד תורה שלא לשמה (למשל כדי לקנטר) שאז תורתו נעשית לו סם המות, האם גם ה"זבולן" שתומך בו בממונו יפסיד בגין לימוד זה?

לדעת הקדמונים, מכיון ש"זבולן" נתן את מעותיו על דעת שהחכם ילמד תורה לשמה, הרי בזה שלומד שלא לשמה, מפסיד רק לעצמו ואילו המחזיק לא מפסיד מאומה אלא מקבל חלקו משלם. אך לדעת מהר"ש פרימו, גם המחזיק בממונו את החכם, מפסיד, כי אם מקור המים אכזב, מאין יצאו מים במורד. ותלה החיד"א פלוגתא זו במחלוקת רבי יצחק ורב נחמן בר יצחק בגמרא (ב"ב ט:). עיי"ש

מעשה, מובן מדוע נתברך זבולן בשמחה, שכן לדעת מהר"ש פרימו, הרי שיש על זבולן להיות ירא וחרד ביותר שמא כל עמלו ויגיע כפיו יהיה לריק כאשר ילמד החכם שלא לשמה, וזבולן שהשקיע את ממונו להיות שותף עמו בתורתו. יפסיד גם הוא את כל השקעתו.

על כן ברכו משה "שמח זבולן..." לאפוקי מסברת מהר"ש פרימו, ולהורות דהעיקר הוא כסברת הראשונים שאין זבולן מפסיד בתמיכתו, בחכם, גם אם אינו לומד כראוי, אלא בכל מקרה מרויח חלקו, כי ה' יראה ללבב דכוונתו רצויה, ולכן אמר "שמח זבולן בצאתך" על אשר "יששכר באהלך" [ובספר **איש לרעהו** ח"א (עמ' תפח-תפט) הבאנו חמשה תרוצים נוספים לבאר את פשר השמחה שנתברך בה זבולן עיי"ש].

הזכות לתת...

כאשר עלה החזון איש לארץ ישראל, ביקש הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ"ל מהגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל שימצא נדיב שיחזיק בממונו את כלכלת החזון איש, בתקופתו הראשונה בארץ. ואכן מצא רבי יחזקאל נדיב כזה שהסכים לשלוח לחזון איש סכום נכבד בכל חודש.

אחר שלושה חדשים, הגיע אותו נדיב לביקור בארץ ישראל. הוא כמובן נכנס לבקר את החזון איש, והציג עצמו כי הוא השולח... אמר לו החזון"א כי עדיין לא השתמש בכסף ששלח לו, וכי הוא מבקש ממנו רשות אם יסכים שבכסף הזה ידפיס את ספרו "חזון איש" שעומד להוציאו לאור.

כששמע כך הנדיב, הראה שאינו כל כך שבע רצון מהצעה זו (כי לא היה לו מושג בגודל חשיבות ערך הדבר), או-אז החזיר לו החזון"א מיד את כל הכסף. בשלב זה חזר בו הנדיב ואמר שמשכים שידפיס בכסף את ספרו. אך לא הועיל לו מאומה.

חזר הלה להרב אברמסקי וסיפר לו בצער את שאירע וביקש עצה איך בכל זאת יקבל ממנו החזון"א את הכסף. השיב לו רבי יחזקאל בפתגם הידוע: "כשטיפש זורק אבן לתוך בור, לא יוכלו כל החכמים להוציאה!"

וסיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: יהודי שהיה משולח לאסוף תרומות למען 'כולל חזון איש', שאל פעם את החזון איש: "מדוע הגבירים אומרים לי "תבוא מחר" האם אותו אדם שאומר לי כך, יהיה מחר עשיר יותר?" וענה לו החזון"א: "האיש שאומר כך, כנראה זקוק עדיין לשלוש תפילות בשביל שתהיה לו הזכות לתת..."

מעשה איש

להחזיק אברך תלמיד חכם...

בתקופה שבה עבד הצדיק רבי סלמאן מוצפי זצ"ל כדי להנות מיגיע כפיו פנה אל אחד מראשי הישיבות וביקשו שימצא עבורו תלמיד חכם נזקק המושלם בתורה, ביראת שמים ובמדות, כדי לתת לו, ע"י ראשי הישיבה, סך הגון מידי חודש. ובתנאי שלא יודע לאותו אברך מי המחזיק בו.

בחר ראש הישיבה עבורו את המובחר שבאברכים, ובכל ראש חודש היה מוסר רבי סלמאן לידי ראש הישיבה, משכורת מלאה והוא היה מעבירה לידי האברך.

עברו שנים, ואותו אברך עבר ללמוד במקום אחר, ועזב את בית המדרש. המשיך רבי סלמאן לתת מידי חודש את שנקבע. שאלו ראש הישיבה: "מה אעשה בכסף הרי האברך עזב?! אך רבי סלמאן בשלו: "אני ממשיך לתת". כאשר התאסף סכום נכבד ביותר, הוחלט על דעת שניהם לתיתו בעילום שם לחתן יתום תלמיד חכם צנוע, למען ירכוש לו דירה צנועה וכלים לתשמישי ביתו.

עולמו של צדיק

"וכי ניקח מהעניים את הזכות הזו..."

לפני שהיה לישיבת ראדין בית מדרש משלה, למדו הבחורים בבית המדרש העירוני והתפללו יחד עם ה"בעלי בתים". בזמן התפילות היו עוברים בין המתפללים עם שתי קופות צדקה. אחת עבור בית המדרש ואחת עבור בני הישיבה. התלוננו הבחורים לפני **החפץ חיים** שהם מרגישים מבוזים, מכיון שהעניים מכניסים רק פרוטות בודדות בקופה למענם.

אמר להם הח"ח: הרי כולם מתפללים "ותן חלקינו בתורתך". והנה הגבירים יכולים לקבל ולזכות בחלקם בתורה אף שאינם לומדים, בכך שתומכים בישיבה בנדבות גדולות, הרי זה חלקם בתורה. אולם אותם עניים שלא יכולים לתת נדבות גדולות, אלא רק פרוטות בודדות, וכי נקח מהם את הזכות הזאת של חלקם בתורה!?

מעלה נשגבה לתת צדקה לעניים מן המשובח!

נלמד, בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך"...

(פרק מט-כ)

כלומר: "מאשר" - כל אדם מישראל ילמד לקח מאשר - "שמנה לחמו" - המאכלים השמנים והדשנים ביותר, נדמו לו כך, בפרוסת לחמו הפשוטה. הוא לא דרש אוכל משובח ו"יוקרת" יותר מאשר "לחם לאכול". ברם "והוא יתן" - כאשר בא ליתן צדקה לעניים. אזי "מעדני מלך" - נתן את המאכלים הטובים והמשובחים ביותר. כך ראוי לנהוג כל אדם מישראל. לעצמו יחיה חיים פשוטים וצנועים, ואילו צדקה יתן מן הטוב והמשובח ביותר (עפ"י מש"ת).

וכך מצינו אצל הבל ש"הביא מבכורות צאנו ומחלביהן" ולכן "וישע ה' אל הבל ואל מנחתו". גם על הפסוק "כל חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן" (במדבר יח-יב) כותב השל"ה הק': מצוה מן המובחר, ליתן חלק לכהנים מן המובחר ביותר. וכך גם מצדקה שנותן לעניים.

וכך כותב הרמב"ם (הלכות איסורי מזבח פ"ז-יא): "הרוצה לזכות עצמו, יכוף יצרו הרע וירחיב ידו, ויביא קורבנו מן היפה והמשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו..." והיינו שלא די בעצם הנתנה, אלא יש ענין שיתן בנדיבות לב, בעין טובה וביד רחבה. נתינה כזו היא לאו דוקא בכמות, אלא אף באיכות, מהיפה והמשובח שיש לו, נחשב נדיבות לב. שכן מוותר בכך מרצונו הטוב על הדבר שמחבב אותו יותר מהרגיל.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שעמד על נקודה זו (בשיחות מוסר-מאמר נ) הביא דוגמא לכך ממצות הבאת ביכורים בה כתוב השתחוויה להשי"ת מה שלא מצינו בשאר מצוות של יחיד. וטעם הדבר, משום שיש במצוה זו נדיבות לב רבה של האדם. כי מטבעו, דוקא הראשית חביבה עליו יותר, ובמיוחד כאשר זה פרי עמלו שיגע וטרח עליו כל השנה. ואת הראשית הזו הוא נותן לה, הרי זו נדיבות לב שאין דוגמתה [אף אם הכמות מועטת].

על כן זוכה הוא למעלת ההשתחוויה להקב"ה, אשר באה לידי ביטוי התפשטות הגשמיות, שהרי המשתחווה הוא כאומר שאינו תופס מקום בעולם כלל, והוא מוסר את נפשו וגופו לשמים.

עוד מוסיף רבי חיים: נראה כי טבע זה שהוטבע באדם שיהיה מחבב ומתקשר אל הדבר שעמל בו, הוא כדי לאפשר לו להתעלות ולהתגדל בתיתו משלו לזולתו, שכאשר יתן לו דבר החביב עליו ביותר, יתן לו בזה את לבו.

משכיל אל דל...

פעם באה עלמה אחת מבנות העניים שבעיר צאנז, אל הגאון רבי חיים הלברשטאם זצ"ל (בעל הדברי חיים) והתאוונה בפניו: "רבי! היום מתקיימת חתונת חברתי, ואין לי נעלים נאות כראוי ללכת בהם". נתן לה מיד ככל שביקשה.

ראתה זאת אחת מנכדותיו והביעה את תמיהתה: הרי כבר כמה ימים שמבקשת אני ממון לצורך נעלים חדשות, ובכל פעם יש תרוץ שאין כסף ואין צורך בכך. עתה אני רואה שיש כסף, לכן גם אני מבקשת כסף לצורך קניית נעלים כיון שישנה חתונה אצל השכן ואינני יכולה ללכת בנעלים קרועות.

השיב לה רבי חיים: "אותך יכבדו גם אם תופיעי בנעלים ומלבושים פשוטים, כיון שאת נכדת הרב. אבל עניה מסכנה זו צריכה ללבוש בגדים מכובדים כדי שיכבדוה. מקור חיים

פיוס ובקשת מחילה

מחילה גמורה לשוטרים...

קורא נאמן העביר לנו את הסיפור המעניין הבא שפורסם באחד מכתבי העת: באחד הלילות באמצע הלימוד, נדרש הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל לעיין בשו"ת "מעגל חן" אך הספר לא היה בביתו. בנו טען שהספר נמצא בספריית "מוסד הרב קוק", אולם בשעה זו הספרייה סגורה והספרן גר ב'טלז סטון'.

הרב עובדיה היה מוטרד מאוד, הוא חייב בדחיפות את הספר, שכן ביקש לערוך תשובה הלכתית המבוססת על סברא מספר זה. מעומק לבו נשא תפילה: "רבש"ע, עזור לי שגיגע אלי הספר מעגל חן".

לפתע דפיקות נמרצות בדלת. בפתח שוטרים ובידיהם צו חקירה. הם חשדו באדם שהיה מעורב בעבירה על החוק, ואדם זה, קשור לרבי עובדיה. על כן באו לשאול אותו שאלות שסייע בעדם לפענח את הפרשה. אך רבי עובדיה טען שאינו יודע דבר. הוסיפו לחקור ורבי עובדיה בשלו: אין לו כל מושג בפרשה הזו. ראו השוטרים כך והתכוונו לצאת מהחדר.

אך אז, לתדהמתם, פנה אליהם רבי עובדיה בכעס: "דעו לכם שאני לא מוחל לכם לעולם על מה שעשיתם לי... אני עוסק כעת בכתובת תשובה הלכתית ואתם בזבזתם לי זמן על שטויות..."

אחד השוטרים שהיה ליבו חם, נבהל מאוד ושאל את הבן, מה יכול לעשות כדי לזכות במחילת הרב? אמר הבן: "תשיגו לו את הספר מעגל חן שהוא זקוק לו כעת. הספרייה במוסד הרב קוק סגורה כעת, אולם המפתחות אצל הספרן בטלז סטון..."

בתוך דקות ספורות הבהבה ניידת בפתח ביתו של הספרן. הלה נבהל למראה השוטרים שביקשו ממנו את מפתחות הספרייה מתוקף חוק, שכן הספר "מעגל חן", שנמצא בספרייה, דרוש להם לצורך חקירה...

כשהמפתחות בידיהם חזרו השוטרים לירושלים, נכנסו לספרייה, שלפו את הספר, ובמהירות חזרו לביתו של הרב עובדיה. שמחתו היתה רבה כשקיבל מיד השוטרים את הספר. הוא אמר לשוטרים: "אני מברך אתכם בכל הברכות, ואני מוחל לכם מחילה גמורה". והשוטרים נשמו לרווחה.

מאז, בכל פעם שנזקק רבי עובדיה לספר שלא היה בביתו, היה אומר: "איפה השוטרים? תביאו לי את השוטרים שיביאו לי את הספר..."

החוטא לחברו עריך לפייסו ולבקש מחילתו!

נלמד מהפסוק: "ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אותו ויצונו אל יוסף לאמר... אנא שא נא פטע אחיך וחסאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפטע... " (פרק נ-טו, טז, יז)

ופירש רש"י (מהמד"ר): "מהו ויראו? הכירו במיתתו אצל יוסף, שהיו רגילים לטעוד על שולחנו של יוסף והיה מקרבן בשביל כבוד אביו, ומשמת יעקב לא קרבן". [ובתנחומא איתא: מה ראו שפחדו? ראו בעת שחזרו מקבורת אביהם שמברך על הנס שנעשה לו בבור שהשליכוהו בתוכו].

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א: איך הדיון כאשר לאדם פשוט יש הקפדה [שלא בצדק] על תלמיד חכם גדול ומפורסם, האם ראוי לאותו ת"ח לבוא לביתו של הלה כדי לפייסו, או לא, משום שעלול לצאת מכך זילזול בכבוד התורה?

וטען הגר"י שלכאורה ניתן לפשוט את הספק מדברי חז"ל (במכות יא). שאמותיהן של כהנים סיפקו לרוצחים בשוגג בערי מקלט, מחיה ובגדים, כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו [ואז יוכלו לצאת מערי המקלט במות הכהן].

והקשה הבן יהודיע: מדוע הכהנים עצמם לא סיפקו את המזון והכסות? והשיב, שאם היו הכהנים בעצמם מביאים לרוצחים את המזון, היה זילזול גדול במעמדם, וגם בזיון לכל ישראל, שהכהן הגדול הוא מאורן של ישראל וכפרתן תלויה בו ובתפלתו, והנה עתה הוא משפיל עצמו לפייס את הרוצח שלא ימיתנו בתפלתו, ולכן לא מניחים לו לעשות זאת גם אם ירצה.

מעתה י"ל גם לנידון דידו, שהדברים הם קל וחומר: ומה כהן שבאמת אשם קצת בכך שלא התפלל שלא תארע כזו רציחה, ובכל זאת אוסרים עליו להתרפס לפניו, כל שכן תלמיד חכם גדול ומפורסם, יאסר עליו לזלזל בתורתו ולפייס את האדם הפשוט שמקפיד עליו שלא בצדק. [אך דחה הגר"י לאידך גיסא, ממה שמצינו מעשה מהאמורא רב (בגמרא יומא פז עיי"ש)].

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

'מישהו מהצפון'...

"לוותר??? איך אפשר לחזור כעת הביתה? איך אפשר לאכזב ככה את הילדים???" מבטה המבולבל נע ממקום למקום. מישהו צריך לוותר כאן. זה ברור. אבל למה דווקא אנחנו? "נכון. אישר הבעל. אנחנו לא חייבים לוותר. השאלה אם אנחנו רוצים לוותר!"

קעת הגיעה תורם של הילדים. משימה לא פשוטה רבצה על כתפי האב, יהיה עליו לגייס את כל תעצומות הנפש להצליח להביא את הילדים למצב בו הם מוותרים מתוך רצון והסכמה. וואו, זה לא פשוט וכלל. אבל הוא ינסה...

במילים נעימות ומלטפות נפנה והסביר את גודל הזכות שנפלה עתה בחלקם... את עוצמתם של הרגעים הבאים... את ההזדמנות... ודברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב. התהליך הלא-פשוט הצליח עד שכולם נמנו וגמרו: חוזרים לבני-ברק. גם היו דמעות אכזבה, אשר נמחו ביד אוהבת של הורים אצילים.

* * *

מיד לאחר שחזרו הביתה הלך הבן הגדול לבית הכנסת השכונתי להתפלל מנחה. הוא עדיין היה שרוי בהתרוממות רוח מיוחדת במינה, והתפילה הייתה בהתאם. מְשִׁתַּפֶּקֶת...

לאחר מכן הלך האבא לבית הכנסת השכונתי להתפלל מנחה. גם הוא עדיין היה שרוי בהתרוממות רוח מיוחדת במינה, וגם התפילה שלו הייתה בהתאם. מְשִׁתַּפֶּקֶת...

שניהם לא הבחינו בהרב פ. שניצב בפניהם ועקב אחריהם.

הרב פ. מתגורר במודיעין-עילית ורק נקלע לבית כנסת זה. כאשר הבחין במקרה בתפילתו המיוחדת של הבחור החליט לברר עליו. הוא הרי מחפש שידוך עבור בתו, מוכן לשלם עבורה הון, אבל לא על כל אחד... והנה בחור שגם בבין הזמנים מתפלל כמו בתפילת 'נעילה'!

עם תום התפילה ניגש לאחד המתפללים ושאל אודות הבחור. הלה מסר לו פרטים ראשונים וציין: 'הנה אבא של הבחור. הוא עכשיו נכנס'. החליט הרב פ. לתהות מעט גם על קנקנו של האבא ולהישאר במקום גם במנין הבא. משהבחין שהתפילה של האבא דומה לתפילת הבן, החליט לברר על המשפחה הזו לעומק.

לאחר תקופת בירורים היה ברור לו: זה בדיוק מה שאני רוצה!

ובחלוף תקופה קצרה נוספת: מזל-טוב!

* * *

ורק לחשוב על כך שבמקום להתנדנד באותה תפילה בבית כנסת, היה הבחור מתנדנד על הנדנדה בצפון הרחוק... או שאבא שלו היה מתנדנד על קבר קדוש בתפילה לזיווג הגון עבור בנו... מי חלם שפירות הויתור יצמחו כבר באותו יום!

לאחר האירוסין התעניין שכן אצל האבא 'מי השדכן?' והוא ענה: 'מישהו מהצפון'...

(אמונה שלימה בשם 'מרבית שלום')

לא בכל שנה יוצאת משפחת ר. לנופש משפחתי בצפון. זה מבצע מורכב טכנית וכלכלית עבורם - משפחה ברוכת ילדים היוצאת על טפיה ומתבגריה. אולי לכן גבהו כל כך גלי השמחה, האושר וההתרגשות בבית הבני-ברקי הצנוע שלהם לשמע הבשורה שהכריז אבא: 'השנה נוסעים בעזרת השם לצפון!'

הצימר שנשכר נשמע מיוחד ומבטיח: בית רעפים קטן ומטופח, חצר גדולה מסביב, נדנדות עץ ואפילו בריכה פרטית קטנה. הבית מוקף עצים ירוקי עלווה, וחלונותיו משקיפים אל נוף גלילי עוצר נשימה.

ארבעת ימי הנופש סומנו בלורד זוהר במשבצות המתאימות בלוח-השנה שעל קיר המטבח, והילדים החלו לספור את הימים עד ליום המרגש.

היום הגדול הגיע. אבא והבנים מיהרו לתפילת ותיקין. חבל על כל רגע... לנצל במקסימום... הציוד כולו הועמס לתוך הטנדר שנשכר ועד מהרה היו ההורים ואחד-עשר ילדיהם מנופפים לשלום לרחובותיה המהבילים של בני-ברק.

ואז...

* * *

ואז התפוגג הקסם המופלא באחת.

הצימר הכיל אמנם את כל מה שהובטח - אבל הוא היה תפוס עם משפחה אחרת!

בעל המקום הוזעק בדחיפות. הביט לרגע קט על הטנדר העמוס ופכר את ראשו בשתי ידי: אוי ואבוי!

הוא היה מספיק הוגן להודות מיידית שהוא אשם ב"פאשלה". המשפחה מבני-ברק אכן הזמינה את המקום, והוא בטעות מסר אותה למשפחה אחרת שהגיעה מירושלים.

בבת-אחת התנפצו כל החלומות והציפיות. אין צימר, אין חופשה, אין נדנדות ואין בריכה. אבל יש נהג טנדר שפורק חבילות בעודו מהרהר: האם ממתינה לו גם נסיעה חזרה?...

הקטנים, שלא היו מסוגלים להכיל את האכזבה פרצו בבכי. לדי המשפחה הירושלמית שכבר שהו בצימר אף הם נבהלו כהוגן. מי יודע, אולי הם יצטוו כעת לעזוב!?

* * *

רק אדם אחד לא איבד את העשתונות. הוא ניצב שם עם שיירה של אחד-עשרה ילדים, ושיירה לא יותר קצרה של מזוודות וחבילות. אבל הוא ידע שגם אם הניסיון הזה קשה. קשה מאוד אפילו. הוא עדיין 'ניסיון' שצריכים לעמוד בו בגבורת נפש.

פנה לאשתו ואמר: "אנחנו יכולים לעמוד על שלנו ולדרוש את הדירה שהזמנו. הבעלים הרי מודה שזו טעות שלו ואנחנו היינו הראשונים שסגרנו על התאריך הזה. על פי הדין הצדק אתנו - אבל אנחנו גם יכולים לוותר!"

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

גליון 500
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל



סיפורי חז"ל

ויקרא לבנו ליוסף

למה לא קרא לראובן או ליהודה? הלא ראובן היה בכור ויהודה מלך, והוא הניחם וקרא ליוסף. ללמדך, שהכל מכבדים למי שהשעה עומדת לו, ועוד, שהיה סיפק בידו לעמוד בצוואתו, ואמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך, אל נא תקברני במצרים בשבילך ירדתי למצרים, בשבילך אמרתי 'אמותה אך הפעם' ועכשיו אפילו אם אדם מת בספינה, הנפש הולכת אצל אבותיו, אל נא תקברני במצרים שסופה ללקות בכינים, ויהיו מרחשות תחתי, ושלא יעשו אותי במצרים עבודה זרה, כי שכשם שנפרעים מן העובד עבודה זרה, כך נפרעים מן הנעבד. לכך אל תקברני במצרים, למה האבות מחבבים קבורת ארץ ישראל, לפי שמתי ארץ ישראל חיים תחילה לימות המשיח, ואוכלים שנות המשיח, לפיכך אמר יעקב אל תקברני במצרים, אותם צדיקים שמתים בחוצה לארץ, הקדוש ברוך הוא עושה להם מחילות בארץ, ועושה אותן כמערות הללו והם מתגלגלים ובאים עד שמגיעים לארץ ישראל, והקדוש ברוך הוא נותן להם כוח של חיים, והם עומדים. אמר לו יעקב ליוסף, אם אתה עושה לי כמו שאמרתי לך יפה, ואם לאו נפשי יוצאת ממני, מיד אמר לו כך אני עושה לך, אמר לו הישבע לי, וישבע לפי.

(תנחומא ויחי ג')

אודה השם בכל לבב על שזיכנו להגיע

לגליון ה 500 של עלון זה.

יה"ר שנזכה לעוד שנים רבות לזכות את הרבים בהוצאה לאור של "סיפורי צדיקים"

פרשת השבוע

אמר, יש ברוסיה עמים שונים, רוסים, פולנים, לאטביים ויהודים, בשום עם אין אתם מוצאים אנשים הגוולים פת לחם איש מרעהו, חייטים, סנדלרים, חנוונים וכולם חיים בשלום ביניהם, ומוציאים פרנסתם. וכנגד זה, אצל היהודים, פותח יהודי אחד מאפיה, מיד פותח שני מאפיה מולו, פותח יהודי חנות, מיד נפתחות באותו רחוב עשר חנויות, והכל נאבקים ביניהם על הפרוטה.

נענה רבי אליהו מיזל ואמר: מטבעו של בעלי חיים שאין הוא טורף את מינו, אין אריה טורף אריה, ואין זאב טורף זאב וכדו'. יש רק בעל חיים אחד הבולע את מינו, אלה הדגים. מפני מה? משום שלכל בעלי החיים, העולם פתוח לרוחה לפניהם, ויש בידם למצוא את פרנסתם בכל מקום, ואילו הדגים סגורים וכלואים בתוך המים, ואסור להם לצאת אל היבשה, כי יש בכך סכנת מות, ולכן הם בולעים זה את זה מתוך רעב. והוא הדין ביהודים, סיים הרב אליהו חיים. לפני הגויים פתוחה רוסיה כולה, מקוקאז ועד לסיביר והם מוצאים בכל מקום את פרנסתם. כנגד זה כלאה המדינה את היהודים בתוך תחום המושב, ומחוץ לתחום זה אסור להם לגור ולבחור ומה יעשו?

ויחי יעקב בארץ מצרים (מ"ז - כ"ח) מסופר על רבה של ירושלים ת"ז הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א, שהקשה, למה כתיב ויחי יעקב? היה צריך לכתוב "ויגר יעקב" וגו'. כי יעקב חי גם לפני בואו למצרים. ותירץ בדרך צחות. על פי שכתב ה"בעל הטורים" כאן, "ויחי יעקב בגימטריא ראה סי' ריבוא". ולפי זה נתאר לעצמינו, מי שיש לו סי' ריבוא יוצאי חלציו, הרי יש לו כל יום המון ברית מילות, תנאים ונישואין וכיו"ב. וכיון שהשתתף אצל נפש אחד, גם שאר הנכדים משכימים לפתחו לקחתו לפאר את שמחתם, ואפילו אם רוצה לנוח אין לו זמן, כי הוא משועבד להמשיך לשמחות הנוספות. ונמצא שמתעייף בכל עת משמחות. והפטיר ואמר רבי יוסף חיים, שלהתעייף משמחות, זהו 'חיים' ולכן רק בארץ מצרים כתיב 'ויחי'.

וידגו לרוב בקרב הארץ (מ"ח - ט"ז) מסופר: בימי הצאר ניקולאי השני, הזמין אחד משריו שהיה צורך היהודים ידוע, אסיפת רבנים. וראשי המדברים היו הרה"ק רבי יצחק אלחנן מקובנה זיע"א, הרה"ק רבי חיים מבריסק זיע"א והרה"ק רבי אליהו חיים מיזל מלדז'ו זיע"א. אותו צורך

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:18 ת"א: 5:19 ר"ת: 5:52

פרשת ויחי

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:02 ת"א: 4:16

שפתיו מלמלו ארוכות תפלה חרישית, והוא לגם באחת את סם המוות. מיד אחרי שבלע את הנוזל, השכיבוהו תלמידיו, והשקוהו מהתרופה שהכין בעצמו כדי לנטרל את הרעל.

בחסדי שמים, כעבור יממה ומחצה התברר שכמו שהסם עשה את מלאכתו נאמנה, ואיים על חייו של הנשר הגדול, גם התרופה פעלה ועשתה את שלה. הרמב"ם התחזק והבריא. אחרי מספר ימים שב לעבודתו והיה כאחד האדם.

עתה הגיע תורו של הרמב"ם להשקות את הרופא הישמעאלי מסם המוות שלו. בעתה אחזה בכמון, וכל גופו רעד כשעמד מול הרופא היהודי שניצל מן ההרעלה. הלא הוא ידע איזה רעל מסוכן נתן להשקותו, ונוכח לראות את תעצומותיו של הרמב"ם שהצליח לשרוד את הסם הקטלני. חששו היה נורא. מספר ימים קודם לכן כבר מיילא את בטנו בתרופות וסממנים שונים ומשונים שיכינו את גופו להתמודד עם הרעל ההרסני של הרופא היהודי.

דקות לפני המבחן, נכנס הרמב"ם למטבח שבבית המלך, נטל שני מלפפונים, שתי עגבניות, כמה פלפלים והרבה הרבה תבלינים. בלל הכל יחד והכין משקה שאינו מזיק כלל, אך מראהו היה איום, מפחיד ומרתיע.

עם המשקה הזה נכנס הרמב"ם לפני המלך והשרים, והשקה את כמון. כשידיו מרטטות באימה וכל גופו רועד כענף נישא ברוח, בלע כמון את המשקה המפחיד ומיד לאחריו נטל גם הוא סם נגד רעלים. ביודעו את ההרגשות והתופעות של ההרעלה, ציפה לתחושות קשות של צמרמורות וחולשה, אולם הפלא ופלא, הוא לא חש מאומה... כאילו לא בלע כל רעל.

ההרגשות והתחושות הקשות שלא באו החרידו את הרופא כמון. הוא ידע שהרמב"ם גדול מאוד בחכמת גוף האדם ובהשפעתם של הסממנים, ואמר בחשש למקורביו: "מסתבר שהמימוני ברוב חכמתו, נתן לי סם שפעולתו איטית והוא ישפיע רק כאשר אוכל מאכל נוסף, אולי בשר..."

כמון פסק מלאכול בשר. הספקות שמא הרעל המתוחכם פועל בצירוף מזון מסוים לא נתנו לו מנוח, והוא נמנע גם מלאכול מוצרי מאפה. לאחר שראה שגם בשר ומאפה אינם גורמים להשפעת הרעל, החל להתנור מחלב, אלא אם כן נחלב מול עיניו הפקוחות.

לעולם איני משתמש לרעה בכישרון הרפואה

שבּוּרָא הַעוֹלָם הַעֲנִיק לִי בַמַּתְנָה

רבנו הרמב"ם זיע"א (יומא דהילולא כ' טבת), שימש כידוע כרופאו האישי של מלך מצרים. הצלחתו היתה לצנינים בעיני שרי המלך, ובקנאתם הסיתו את המלך שידיח את הרמב"ם וימנה תחתיו רופא מוסלמי ושמו כמון. "הלא רבי משה בר מימון יהודי הוא, ומדוע לא תיקח רופא מבני דתך?!", טענו באזניו השכם והערב, "מומחיותו של הרופא כמון אינה נופלת ממקצועיותו של היהודי".

המלך שהכיר וידע כי מקנאה הם מדברים ומומחיותו של הרמב"ם גדולה לאין שיעור, התקשה לוותר על רופאו האישי והמסור, אך מנגד התקשה לעמוד בלחצם של השרים. החליט איפוא בליט ברירה לערוך מבחן מסוכן מאוד בין הרמב"ם לבין גדול הרופאים של הערבים.

קרא המלך לשני הרופאים, והציב בפניהם אתגר מבעית: כל אחד מכם ינסה להרעיל את רעהו, ומי שיצליח להינצל מההרעלה ולהיוותר בחיים על ידי תרופה שיכין מבעוד מועד, אות הוא שהינו המומחה ביותר, והוא יהיה רופאי.

כדי לבחור מי יהיה הראשון שישתה את הרעל של חברו, ערך המלך גורל, ועלה שהרמב"ם יהיה הראשון שישתה את הרעל.

הרופא המוסלמי הלך לביתו, ועסק במשך שבוע שלם בריקחת רעל חזק ומדיר, סם מוות נורא, שגם אם ישקו את הבולעו בתרופות כהנה וכהנה כבר יהיה מאוחר מידי. ואילו הרמב"ם שם מבטחו בה', הכין סממנים מתאימים שיבטלו את הרעל, וציוה לתלמידיו שאחרי שישתה מן הסם, מיד ישכיבוהו על הקרקע, כדי שדמו לא יזרום במהירות, והרעל לא יספיק להתפשט בגופו. מיד כשגופו במצב שכיבה, ישקוהו בתערובת שהכין בעוד מועד.

היום המכריע הגיע, וכל תשובי מצרים היו במתח מי ישרוד את המבחן האכזר.

שני הרופאים התייצבו לפני המלך ובידם סממניהם. כמון, הרופא המוסלמי, ניגש והושיט לרמב"ם את הסם הנורא שהכין. על פניו של הרמב"ם לא ניכרו כל סימני מצוקה.

משל ונמשל

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם

בשעה שישראל עושים רצונו של מקום או השכינה שורה בבית המקדש אולם כאשר אין ישראל הולכים בדרך הישרה ואינם מקיימים את רצון הבורא, גורם הדבר לסילוק השכינה מעליהם.

משל למלך שמשל ביד רמה על מדינתו, החליטו בני הממלכה כי לאות הוקרה למלך יכינו לו כתר יקר עשוי כולו אבנים טובות ומרגליות, ועל כל אבן מאבני הכתר יחרטו שם עיר מערי מלכותו. וכאשר יחבוש המלך את הכתר לראשו יהיה עטור במזכרת מכל בני הממלכה. אמרו ועשו, פנו לצורף אומן והלה הוציא מתחת ידו כתר עשוי לתפארה, את הכתר הגישו נכבדי המלכות למלך ביום בו צוין בממלכה יום השנה לעלותו על כסאו. לימים מרדו בני הממלכה במלך וניסו להפילו משלטונו, אולם המלך אור עזו ובעזרת חייליו הנאמנים דיכא את המורדים וביסס את מלכותו ביתר עזו. לאחר שוך המרד, זימן המלך לארמונו נציגים מכל עיר ועיר, והללו באו ועמדו לפניו בבושת פנים, כשהם מצפים בחיל וברעדה למוצא פיו. המלך לא אמר מילה אלא עמד מכסאו, נטל את הכתר הנפלא מראשו והטיחו בכח אל רצפת השיש. הכתר הנפלא התנפץ לרסיסים. אדוננו המלך! – אמרו הנוכחים – הרי מלכותך מבוסס. ומדוע שברת את כתר המלכות? הרעים עליהם המלך בקולו ואומר: האם אתם חושבים שחסר אני כתר, כתר זה היה חביב עלי, כי ניתן לי על ידי בני ממלכתי, וכאשר חבשתי אותו לראשי הייתי זוכר אותם לטובה, שהרי כל שמות הערים חרוטות בו באופן כה נאה. אולם עכשיו, כאשר מרדו בי וניסו למוטט את מלכותי, אין עוד ברצוני לזכור אותם, אדרבה, בעת שאני רואה את שמות הערים, אני מזכר במה שזממו לעשות לי, והדבר ממלא אותי כעס וחרון אף.

והנמשל: כל זמן שישראל עושים רצונו של מקום, השכינה שורה במקדש, כמו שנאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", אולם כאשר ישראל ממרים את רצונו של הבורא יתברך, המקדש הופך להיות להם למזכרת עוון, לפיכך נחרב והוסרה העטרה.

(בשם המגיד מדובנא זיע"א יומא דהילולא י"ז טבת)

שבוע ימים היה כמון חסר מנוח. קם ושכב, יצא אל הרחוב ושב אל ביתו, הקשיב לפעימות לבו ומדד את אורך נשימותיו, האמין שעוד מעט קט תחל השפעת הרעל הסודי שכוחו כה עצום שהוא מתעתע ומשפיע רק אחרי תקופת זמן.

כעבור אותו שבוע פגש הרמב"ם את כמון במסדרונות הארמון, והנה פניו חיוורות וגופו רזה עד שאך עור ועצמות ניכרים מעליו. "אמור נא לי" שאל את הרופא המצרי המהולל "הנכונה השמועה שחדלת כמעט מלאכול ולשתות? ואם אתה אכן שותה מעט חלב כיצד אתה מרגיש?"...

באותו הרגע התעצם חיוורונו של כמון. פניו חוורו כלובן החלב והוא קרט תחתיו מתעלף. הרמב"ם גחן אליו וגילה שלבו עמד מלכת והוא מת.

היה מלך מצרים מרוצה מתוצאותיו של המבחן. קרא לרמב"ם וביקש שיגלה את אוזונו ויתאר לו ממה מורכבת היתה תערובת הרעל המיוחד בו השתמש, רעל מתוחכם הרדום במשך שבוע ימים ורק אז נותן את אותותיו...

"חלילה לי מעשות כדבר הזה" הפתיע הרמב"ם את המלך בתשובתו "לא הרעלתי אותו כלל ועיקר. לעולם איני משתמש לרעה בכישרון הרפואה שבורא העולם העניק לי במתנה. כח הרפואה שקיבלתי הוא כדי להחיות ולא כדי להמית". המלך החריש ותלה עיניו שואלות ברופאו הגדול. הרי כמון מת שבוע ימים לאחר ההרעלה.

"הוא מת על ידי עצמו" הסביר הרמב"ם במתק לשונו "מת בכוח הדמיון שפיתח בעקבות החרדה מפני הרעל שאינו משפיע. מת מפחד שוא"..."

עתה הבין המלך עוד יותר כי לא רק רופא גדול הוא הרמב"ם כי אם גם חכם עצום, ומאז נישאו וגידלו על כל השרים אשר אתו. ולנו נותר לקח מן המעשה הזה להזהר מן הדמיון השלילי, שיכול חלילה להביא את האדם הלוקה בו יותר מידי, עד לשערי מוות.

צ'ין אדם לחברו

יתן אפילו מאה פעמים

מעשה בהרה"ק רבי פישל מסטריקוב זיע"א (יומא דהילולא י"א טבת), שנכנס אליו עני וקיבל נדבה יפה, יצא והחליף כובעו ושוב בא לקבל נדבה, לחש בנו של הרבי ואמר: האיש זה הוא נוכל, עתה קיבל כסף והנה החליף כובעו כדי לקבל שנית. חי"ק רבי פישל ואמר: הנח למסכן הזה, עשירים עושים תחבולות כיצד להשיג כסף ואף הוא כמוהם. כלום להם מותר ולו אסור? העניק לו הרבי שוב נדבה יפה.

איסור מחלוקת

פעם באו תושבים מעיר אחת אל הרה"ק רבי אברהם "ה"אבני נור" מסוכטשוב זיע"א בטענה: שהרב שלהם הכשיר בשאלה של בשר וחלב, וזאת אע"פ שלפי דעת רוב האחרונים יש להחמיר ולאסור. ולכן אנו מבקשים להסמיך מורה הוראה נוסף, אותו נשאל ולפיו נלך. אמר להם הרבי: אינני יכול להכריע בשאלה, עד שלא אברר את פרטי הדברים ואדבר עם הרב של עירכם. אך גם בלא להיכנס לכל פרטי השאלה, הרי אפילו לדבריכם התיר הרב שלכם רק איסור דרבנן, ואילו אתם רוצים לעבור על איסור דאורייתא. תמהו האנשים: איסור תורה? כן קרא הצדיק, מחלוקת היא איסור דאורייתא לדעת כולם, על ידי המחלוקת מגיעים לעבור על איסורי תורה רבים: לשון הרע, רכילות, שנאת חינום, הלבנת פנים ועוד איסורים רבים.

מחילה בלב שלם באמת

מעשה שסיפר הרה"ק רבי אליהו לאפיאן זיע"א, שבהיותו דר בלונדון, בא אליו אדם אחד וביקש ממנו מחילה, מפני שפגע בכבודו. ואמר לו שרוצה הוא לשמוע במה חטא נגדו? ולא רצה אותו האיש לגלות לו את הדבר, אף שדרש ממנו זאת במפגיע. וכאשר על אף כל הבקשות לא רצה האיש לספר את הדבר. אמר לו רבי אליהו, שידע, שאם אינו מספר לו מה הדבר, אין הוא מוחל לו, וע"כ נאלץ אותו אדם לספר את המעשה. כאשר שמע רבי אליהו את הדבר, אמר לו, דע לך שיכול אני לומר שאני מוחל לך, אך מאחר שהדבר אשר בו חטאת נגדי הוא באמת חמור, לפיכך יודע אני שהמחילה שאמחל לך לא תהיה בלב שלם, וע"כ עצתי שתלך עכשיו לביתך, ותבא לבקש מחילה בעוד כשבועיים, ובמשך הזמן הזה אשתדל ללמוד מוסר הרבה על הענין, ואז אקוה שבעוד שבועיים אמחל לך במחילה גמורה ובלב שלם, וכך היה.

מחול לו, שרוי לו

פעם באו וסיפרו להרה"ק רבי יהודה צדקה ראש ישיבת פורת יוסף זיע"א, על מישהו שמדבר סרה במעלתכם. מיד נענה והשיב, מחול לו, שרוי לו, וגם על מה שידבר עלי מכאן והלאה, הנני מוחל לו כבר מעכשיו, ולא התעניין כלל מי הוא המדבר ומה אמר.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ד טבת הרה"ק רבי לוי יצחק מסטעפין ב"ר יוסף מאוסטילא (תרל"ד)

יום ראשון ט"ו טבת

הרה"ק רבי רפאל מבראשיד ב"ר יעקב יעקיל (תלמיד רבי פינחס מקאריץ תקפ"ו) הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא ב"ר איתמר (תשל"ח)

יום שני ט"ז טבת

הרה"ק רבי צבי הירש מדראהביטש מונקאטש המכונה רבי הערשלע דראהביטש'ער (תר"ב)

יום שלישי י"ז טבת

הרה"ק רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה לייב (תלמיד המגיד - תקפ"ב)

הרה"ק רבי אריה לייב ליפשיץ ב"ר חיים (אריה דבי עילאי - תר"ו)

הרה"ק רבי יעקב ב"ר זאב (המגיד מדובנא) (תקס"ו) הגה"ק רבי פינחס אפשטיין ב"ר ישעיהו (תשל"ל)

יום רביעי י"ח טבת

רב הונא בר מר זוטרא (ד"א תשפ"א)

רב משרשיא בר פקוד (ד"א תשפ"א)

הרה"ק רבי צבי אלימלך ב"ר פסח (בני יששכר - תר"א)

יום חמישי י"ט טבת

הרה"ק רבי רבי יעקב מקאלבסוב ומעליץ ב"ר

נפתלי צבי מרופשיץ (תקצ"ט)

הרה"ק רבי אברהם שמואל בנימין סופר

ב"ר משה (כתב סופר - תרל"ב)

יום שישי כ' טבת

רבינו משה בן מיימון (הרמב"ם - ד"א תתקס"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" יסודות יסוד התורה על המצוות.

המפסיק ממשנתו (י"ב)

- א) מי שפוסק מדברי תורה לדבר דברים בטלים, יפסקו חייו מהעולם הזה, ודינו עומד לעולם הבא. (זוהר ח"ג, פרשת שלח, דף קס"ב ע"א)
- ב) המפסיק ממשנתו לשיחת חולין, עובר בעשה דביטול תורה. (יומא, דף י"ט ע"ב, וברבינו חננאל שם)
- ג) החוסס פיו ולא דיבר דברים בטלים בלימודו, שכרו פי שנים מהלימוד גופא. (אור לציון, חלק המוסר, עמוד ל"ג)



לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה



לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **בוטחים באבא**

בס"ד | גיליון מס' 359

מה החליף \$18,000 מפתיעים ב-\$18 עלובים?

לחם לפי הטף (מ"ז, י"ב)

תגלית זו מופיעה רבות בדברי רבותינו, ואחד ממקורותיה הוא בדברי המלבי"ם במשלי פט"ו המצטט את הלשון הידועה 'מאן דיהיב חיי יהיב מזוני', כלומר: כפי שאדם מבין שה' נותן לילדיו כישורי חיים לפי קצב גידולם, כך על האדם להיות סמוך ובטוח שה' יתן לו את כל צרכי ילדיו, ואת כל צרכיו שלו. כשה' מעניק לאדם חיים - הוא מעניק עימם את כל צרכיהם, אפשר להיות רגועים!

אחים יקרים, התקופה שלנו מורכבת, האתגרים בה גדולים. הבה נזכור שאנו בידיים של בורא עולם, אבא טוב ורחום, יש לו תוכנית עבודה מסודרת, הוא יודע ומכיר את כל העובר עלינו ודואג לכל מחסורינו. וככל שנחמד בתוכנו את ההבנה הזו, ככל שנבין ונחוש שאנו בידיים הטובות ביותר, ככל שנאמין שברגע האמת אנו נשענים על בורא עולם - כך נראה בעינינו כי הקדוש ברוך הוא אינו עוזב את הבוטחים בו, והוא עומד לימינם להושיעם ולהשפיע עליהם שפע רב!

שני ביקורים מפתיעים...

הסיפור הבא מתחיל בערב שמח במיוחד, בבית משפחת ד. ממרכז הארץ. בשעה טובה ומוצלחת באה הבת בברית האירוסין, והאב הגיע לשאלה הבווערת 'כסף מנלן' להוצאות המרובות. הוא שם פעמיו אל רבו שליט"א, אשר קבע כי אין כל ברירה אחרת, זולת ליטול את מקל הנדודים, לטוס אל אמריקה הגדולה, לחזר על פתחי נדיבים ולקבץ מעות.

בשמוע המחותן את הוראת הרבי, מלאו עיניו דמעות והוא פרץ בבכי מר. הן הוא לא מורגל בכך, מלאכת גיוס כסף מנדיבים עם זרה לו והוא בוש ונכלם בה, איך יהיו לעשות כדבר הזה?! - אולם הרבי דיבר על לבו, עוודו וחזיקו, כי למעשה כל מה שהוא עושה אינו אלא 'השתדלות', בעוד לאמיתו של דבר - הכסף מגיע מבורא עולם, ויש לבטוח בו ורק בו.

'לקדוש ברוך הוא לבטח יש תוכנית מהיכן לממן את נישואי בתך', אמר הרבי, 'כל מה שמוטל עליך - הוא רק לעשות השתדלות. ההשתדלות הראויה עבורך היא לצאת לחו"ל ולנסות לגייס כסף, עשה אתה את המוטל עליך, ובעיקר - תבטח בהשם שימצא את הדרך להעביר אליך את הצ'ק שהכין לצורך חתונת בתך!'

שעת לילה מאוחרת, שדה התעופה בלוד. ציפור המתכת הענקית האיצה על המסלול, והמריאה אל בין העננים. בין 240 יושבי הטיסה המהירים איש איש בעסקיו, יושב גם הרב ד. מצונף במושבו וממלמל 'השתדלות, השתדלות, השתדלות'. כל העניין הזה זר ומוזר עבורו, הוא עושה זאת כמי שנכפתה עליו חובת השתדלות, בעוד לבו מלא אך ורק בביטחון בה'.

הוא נוחת בנמל התעופה בניו יורק, ומגיע לשכונת 'בורו פארק' שבברוקלין. השעה שעת בוקר מוקדמת, והוא נכנס למבואותיו של בית כנסת מקומי כדי להתאושש

כל יהודי בר דעת מבין ויודע, שהעולם הזה לא מנוהל בידיים שלו, אלא בידיים של בורא עולם. כל אחד מאיתנו נושא תפילה למרומים בכל עת צרה וצוקה, מתוך ידיעה ברורה וביטחון מלא שהקדוש ברוך מנהיג את העולם, משיג על כולנו בעין פקוחה, מכונן את דרכנו ומוביל אותנו בכל פרט וצעד. ובכל זאת - - -

לא פעם אנו חווים תקופות מתח, משהו בתוכניות שלנו משתבש. לפתע פתאום המיסים עולים, יוקר המחיה מאמיר והולך. על עמלי התורה בארץ ישראל מוטלות גזירות של קיצוצים כלכליים, כוללים ומוסדות תורה מתקשים להתקיים. יש כאלה שכבר הודיעו על הורדה במילגה או במשכורת, יש כאלה שחוששים שההודעה הזו קרובה מתמיד...

פרנסה היא כנראה העניין המדאיג את רוב הקהל בעת הזו, אך חשוב לזכור שהיא רק פרנסה. לא פעם אנשים מגלים איום על מצב בריאותם או בריאות בני משפחתם, לפעמים קושי בגידול ילד, או צרה משמעותית אחרת. בכל המקרים הללו אנו חווים רגעים של דאגה, לפעמים מתח של ממש, סוג של פחד שמשתרר בין חדרי הלב...

ואם כך המצב, הבה נתבונן למה במצבים אחרים אנו לא מודאגים. הראיתם פעם הורה לחוץ ומודאג רק כי עוללו בן השנה אינו יודע לרוץ? הנתקלתם מימכם באב לילד בן חמש, המוטרד מאוד מכך שבנו אינו יודע דף גמרא בעל פה? האם עולה בדעת אם לילדה בת עשר, להיות מתוחה רק כי בתה אינה יודעת לנהיג היטב?!

כמוכן שלא. כי כל הורה יודע שבגילאים הצעירים הילד הולך ומתפתח, והוא בטוח שבורא עולם כונן את עולמו באופן שברגע הנכון ילמד הילד את כישורי החיים הדרושים לו, ויצליח במעשי ידיו - באופן הולך ומתפתח עם הגיל. נכון, זה עדיין לא קרה, אבל הואיל ואנו כל כך בטוחים שזה יקרה בזמן הנכון, והקדוש ברוך הוא יתן לילד את היכולות בעתו ובזמנו - אנו רגועים ושלווים כבר מעכשיו!

כאן נחשף שבתת המדע שלנו יש תובנת יסוד עמוקה: כשאנו יודעים שיש מי שיספק לנו את כל מה שעדיין אין לנו - איננו לחוצים ומודאגים. המתח הוא רק תוצאה של אי דאודת מה צופן לנו העתיד! כשאנו יודעים שבזמן המכריע בחיי הילד יש מי שיעניק לו את הכישורים הדרושים לצמיחתו לתפארת - איננו לחוצים, אנחנו רגועים לחלוטין!

ולפיכך, הבה נתבונן: וכי אותו בורא עולם שמעניק לילד את היכולות לגדול ולהתפתח, אינו יודע שהילד צריך גם להיות בריא ולאכול מזון מזין? וכי אותו צור בו אנו בוטחים שיעניק לילדנו את היכולות ללכת, ללמוד, לנהיג ולבשל - לא יכול להעניק להם את המזון ואת צרכי הפרנסה?! הרי הרועע שלנו בגידול הילד - נשען על ביטחון שה' יספק את צרכי התפתחותו במועדם, והוא הדין לצורכי בריאותו, מזונותיו וכל השאר!

התזת תה רותח...

שעת ערב בחדרו של הרה"ק מטאהש ז"ע. אל מול הצדיק ניצב יהודי, ובוכה על ריבוי הקשיים בחייו ועל הררי הצרות המכבידים עליו. הרבי מקשיב לו בקשב רב, ואחר מבקש ממנו להתקרב אליו. מול עיניו הנדהמות, נוטל הרבי את כוס התה הרותחת המונחת על שולחנו, ומתיז על האיש טיפות רותחות - היישר על בגדיו! לא פעם אחת, אלא כמה וכמה פעמים - האיש מבכה את מר גורלו, ובתגובה מקבל טיפות רותחות של תה, שאמנם לא גרמו לו כויות אך היו בלתי נעימות בעליל!

לפתע, עוצר אותו הרבי ושואל בפשטות: 'מדוע אתה שותק ומניח לי להתיז עליך תה רותח? וכי אין הדבר מכאיב לך?!' - החסיד התקשה לענות לשאלה הישירה, אולם גמגם ואמר שהבין שבוודאי לרבי יש ייחודים נשגבים, ולבטח הוא מתקן את נפשו, ומבטל מעליו דינים בהתזת טיפות תה רותח. הוא לא באמת יודע כיצד הדבר פועל, אבל הוא בטוח שהרבי לא מתין סתם טיפות תה רותח על אנשים, לבטח יש כאן כוונה טובה...

הרבי הקשיב, ואז השיב לו בענוות חן: 'שמעו אוזניך את שפיר מדבר. אני בסך הכל נקרא 'הטאהשער רבי', ובכל זאת אתה סמוך ובטוח שטיפות רותחות המתוזות עליך הן לטובתך, ואתה נותר שלי וישקט מולך. קל וחומר לאבא הטוב שבשמים - כשהוא מתיז עלינו טיפות רותחות - צרות וייסורים הבאים עלינו, הרי אין ספק שזה לטובתנו! בטח בהשם בכל לב, האמן בכוחו של אבא הטוב שבשמים, ובמהרה תראה שאכן כוונתו לטובה והדבר יא לטובתך!'

את דבריו המאירים של הרבי ז"ע, כדאי לזכור תמיד. אבא לא מתיז טיפות תה רותח סתם. צרות וייסורים, קשיים ובעיות, אינם באים במקרה. אחים יקרים, הבה נאמין באבינו הטוב שבשמים, נבטח בו בכל לב, ובמהרה נזכה לראות בחסדיו הגלויים המאירים את חיינו!

מהנסיעה, מתוך כוונה להתחיל בהשתדלות' - לפי מה שיזמין לו ה', אשר רק בו הוא בוטח. ואז ניגש אליו יהודי בן המקום, שנראה סהרורי ולחוץ קמעא, ושואל אותו לשמו ולסיבת בואו...

הרב ד. חש שאין לו מה להפסיד, הוא מהרהר בחובת ההשתדלות ועד כמה היא לא סבירה בנסיבות כאלה - בפגישה אקראית בבית הכנסת עם אדם זר ולחוץ - ובכל זאת הוא בוטח בה' ועושה את ההשתדלות שלו. הוא מספר שלפני מספר שבועות אירס את בתו בשעה טובה, ולנוכח העובדה שאין לו כסף - רבו הורה לו לטוס לארצות הברית לנסות לגייס כסף...

האיש לא חושב הרבה, ומגיב מיד: 'ולכמה כסף אתה זקוק בכדי להשיא את בתך?'; והתגובה המיידית, שהרב ד. שולף בניחוש פרוץ למדי, היא 'שמונה עשרה אלף דולר'. האיש שומע, מהרהר קמעא, ואז משיבה הרב ד. בפשטות: 'מן הסתם אפילו למקום אירוח לא דאגת לעצמך... ראשית בוא אל ביתי, התארך נא בכבוד. מחר נראה אם וכיצד אני יכול לסייע לך...'

הרב ד. מביט נכחו המום. ידוע ידע שרבים מבני ארה"ב מכניסי אורחים בחדווה, אבל לכזו התפתחות לא ציפה. הוא מתפלל בניחותא ומודה לה' על חסדו, ואז מגיע לביתו של האיש הלא מוכר, ומוכנס פנימה בכבוד מלכים. חדר נאה מוקצה לו, במשך היום מוגשות לו שלש ארוחות מזינות, ובשעת ערב האיש מבטיחו כי מחר יתן לו תשובה...

למחרת, לאחר ארוחת בוקר כיד המלך, ניגש אליו המארח ותוחב לידי שיק בסך 18,000 דולר טבין ותקילין, סנט לא פחות. כל הסכום לשמו הגיע עד הנה - הכל בשיק אחד, מידי של אדם אחד. הרב ד. אינו יודע כיצד להגיב, פיו נאלם לרגע. אם עד כה לא ידע כיצד להודות למיטיבו, עתה נעתקות המילים מפיו, והוא עומד המום מול השיק המפתיע, מתקשה אפילו להגיד תודה - כפי שראוי למי שהעניק לו כזו מתנת יד נדיבה!

אולם האיש רק חיך, ושאל אם צריך עזרה להקדים את מועד טיסת החזור. הרב ד. הנהן, וכבר באותו ערב שב ארצה, כשכל הסכום הדרושטמון בכיסו. רק כשהביט בשיק נודע לו שמו הפרטי של מארחו, את שם המשפחה כבר הכיר מהשלט שעל דלת הבית. זו כל ההיכרות שלו עם מי שהעניק לו 18,000 דולר בבת אחת בהפתעת ענק!

החתונה נערכה במועדה, כל צרכיה הכלכליים מבוססים על השיק. עוד בימי ה'שבע ברכות' התקשר הרב ד. למיטיבו הודות לו שוב בהתרגשות, והלה רק המהם בהבנה והודה על השיחה...

חלפה שנה והרב ד. אירס את בתו השנייה. הפעם כבר לא היה לחוץ ומודאג. הוא נטל ברכה מרבו, ועלה על הטיסה לארה"ב. הוא זכר היטב את הכתובת של מיטיבו דאז, והגיע היישר אל דלתו - עם המזוודות ביד. הוא התקבל בכבוד, וסיפר כי בתו באה בברית האירוסין, והנה הוא שוב כאן - לצורך גיוס הכסף הדרוש לו. בעל הבית שמע וביקר אותו על שמחת לבו, נכנס לחדר פנימי ושב משם עם שיק שעליו רשום - - - 18 דולר בלבד...

הרב ד. מביט בשיק, ובטוח שנפלה פה טעות. חסרים שלושה אפסים... הן זהו האיש ולא אחר, שהעניק לו אז פי אלף מהסכום שבידו כעת! הוא הביט בבעל הבית בתמיהה רבת, כשבניניהם מונח לו השיק מבוייש קמעא...

בעל הבית הבין היטב את התמיהה, חיך במבוכה, ואז נענה והסביר: 'אספר לך את האמת. אינני גביר ולא בן של גביר כלל וכלל. ההיפך הוא הנכון. מה שקרה לפני כשנה הוא, שאחד מבני משפחתי חלה, היה מוטל על ערש דווי. כל הלילה התהפכתי על מיטתי בדאגה לשלומו, ואז גמלה בלבי החלטה ונדרתי נדר של מצוה לזכות החולה, שבשעת בוקר אצא לרחוב, והנצרך הראשון שאפגוש - אתן לו את כל מחסורי!'

ובמקרה - - -

במקרה זה היית אתה. אני חשבתי שאמצא נצרך הזקוק לכמה מאות דולרים, אבל פגשתי אותך, ואמרת שאתה זקוק ל-18,000\$. סכום כזה לא ציפיתי לתת, ולפיכך אירחתי אותך עד שהצלחתי לגייס את הכסף בהלוואות, רק כדי לעמוד בהתחייבותי. אבל לעשות זאת שוב? - אין ביכולתי, הרי אני עדיין פורע את החובות בגין השיק הקודם... אין לי אלא לקוות ולברך שאותו בורא עולם שהיה בעזרתך בפעם הקודמת - יהיה לצידך גם בעת הזו!'

בעל הבית סיים את דבריו הנרגשים, והרב ד. שוב חש שאינו מוצא מילים להגיב. כעת מתברר לו שלא פגש בזמנו גביר, כי אם יהודי מהשורה, שבהשגחה פרטית מופלאה ובמסירות עילאית לקיים את היוצא מפיו - העניק לו שיק בסכום דמיוני. הוא הודה בחום לבעל הבית על הנתינה דאז וגם על הנתינה העכשווית, ועזב את הבית מאוכזב...

ורק כשיצא, הדהדו בו המילים האחרונות של בעל הבית: 'אותו בורא עולם שעזר לך אז - הוא יעזור לך עכשיו'. כן, כמה ההבדל ברור וזועק: אז, כשנסע לפני שנה, כל העת סמך רק על בורא עולם, כל הזמן הזכיר לעצמו שהוא עושה רק 'השתדלות', ובורא עולם ישלח לו את השיק. הפעם - הוא בכלל שכח לחשוב על כל הנושא הזה, כה בטוח היה שבנקישה בדלתו של מיטיבו ייצא עם כל הסכום, ועתה מתברר שיצא בפחי נפש...

סיפור מופלא זה, אותו סיפר מגיד המישרים הנודע הגאון רבי שלמה מילר שליט"א מפי בעל המעשה, מחדד לנו מהי משמעותה של ביטחון בה', ועד כמה השפעתה גדולה ודרמטית. הנה כי כן, כאשר האיש בטח בה' - הוכח לו שאין לו מה לדאוג. הוא היה מודאג, לחוץ ומתוח, אבל בטח בה' בכל לבו והזכיר לעצמו שהוא עושה רק השתדלות, והשיק הגדול הוכיח לו שצדק, ושהחליף את בטחונו בה' בביטחון בשיק - גילה בדרך הקשה כי את אשר יגור ממנו בא לו...

אחים יקרים, אותו בורא עולם שעזר להרב ד. אז - בפעם הראשונה, הוא של כולנו. הוא יכול לשלוח שיק בכל רגע, לכל כתובת, לכל אדם באשר הוא. שיק של פרנסה, שיק של שפע, שיק של נחת ושל בריאות. ככל שנפנים שכל מה שאנו עושים זה רק השתדלות, אבל לבטוח אנו בוטחים רק בו יתברך - כך נזכה לראות עין בעין כי 'דורשי השם לא יחסרו כל טוב', והוא יספק לנו את כל צרכינו מיידו הטובה והמלאה!

הקמפיין שנדחה, ו...לכן הצליח

העונה - עונת מבצעי החיסול, וגם בחנות הצעצועים של סוחר מוכר זו עונה בוערת. הכל מבקשים לרכוש ובזול, וכמובן - כל בעל חנות ממהר לפרסם את סחורתו ומבצעי החיסול שהוא עורך 'רק היום ומחר', 'מתנה בכל קניה', ועוד על זו הדרך. גם בעל החנות דנו נהג כך, ומטבע הדברים נערך מראש, ובעזרת אנשי פרסום מקצועיים הכין קמפיין לעילא ולעילא, שיסחוף את הרוכשים הפוטנציאליים שיבואו לחנות למלא את שקיותיהם בצעצועים, ואת כיסיו במצולצלים...

רגע לפני שהקמפיין הפרסומי יצא לדרך, חש האיש תחושה לא נעימה. מעודו חונך על ביטחון מלא בה', ידיעה ברורה שהוא זן ומפרנס לכל, הכל ממנו יתברך. לפתע, עכשיו, רגע לפני שהקמפיין הפרסומי ממריא - הוא מרגיש לפתע כאילו הפרסום הוא שעתיד להביא את ההצלחה, כמו גם המבצעים הטובים שהצליח להשיג, והדבר סותר את רגש היסוד שהוא שואף לחיות בו. הרי הוא יודע שלא הפרסום והמצבעים מביאים את המכירות, כי אם הביטחון בה'!

לרגע התחוללה בלבו מלחמה, ואז הוא החליט: לא, הוא לא מפרסם עכשיו. הוא צריך לערוך חשבון נפש בתוככי לבו, עד שירגיש שגם הקמפיין הזה תלוי רק בבורא עולם. זה לקח לו כמה ימים, ולבסוף הפרסום יצא לדרך - אך החמיץ נתח נכבד מקהל היעד, חלק מהעיתונים כבר נסגרו, הקמפיין פורסם באופן בינוני עד חלש, והמכירות בהתאם... אך הוא לא חש כל אכזבה - הן הוא בעצמו החליט לדחות את הקמפיין, עד שבטחונו בצורו ישוב אליו לחלוטין!

כשבועיים ימים חולפים, החנות מלאה סחורה וקונים אין. לפתע, בשעת צהריים אחת, התקשר אליו סוחר ממקום לא רחוק, הוא זקוק לצעצועים בכמות ענקית, ומוכן לשלם היטב. האיש ניהל משה ומתן מזורז שהסתיים בכי טוב, ובכמה דקות מכר מיודענו את כל מה שהכין לעונת המבצעים - במחירים גבוהים ממה שהיה מוכר במבצע, וללקוח אחד בלבד שהגיע בו ביום ושילם על אתר על כל הסחורה...

רק כשאותו יום הסתיים ללא שום סחורה בחנות, הוא צבט את עצמו כאינו מאמין: הנה כי כן, במקום להתעסק עם מאות לקוחות, שכל אחד בא ורוכש בכסף קטן ודורש שירות, אנרגיה, מענה לשאלות, וכל זה כרוך בטירחה רבת, הוא מכר הכל, ביותר כסף, בעיסקה אחת! - ואיך זה קרה? - רק כי החמיץ את הפרסום לקהל הרחב, כך נותר לו מלאי גדול ומשמעותי. ההחמצה הזו - היא תוצאה של הטמעת הביטחון בה'!

סיפור מפתיע זה, עליו מעיד מגיד המישרים הנודע, הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א מפי בעל המעשה, פותח את העיניים: כמה אנשים משקיעים כוחות בפרסום, מתייעצים עם אנשי מקצוע, בונים תוכניות עבודה, ומשוכנעים שהדרך סלולה לפנייהם. וכמה גדולה הטעות - כי רק הביטחון בה' הוא הנותן שפע, ואדרבה - ככל שהביטחון חזק ועוצמתי יותר, כך השפעתו גדולה ומבורכת פי כמה!

אחים יקרים, הבה נזכור שהתוכנית האלוקית היא הרבה יותר טובה מכל תוכנית הנראית לנו, וכל מה שכדאי לנו לעשות - הוא פשוט להאמין בה' ולבטוח בו. הבוטח בה' חסד יסובבנו, והוא זוכה לפרנסה, לברכה, לשפע, לנחת, ולהצלחה בכל מעשי ידיו!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

תכלין לשלחן שבת

פְּרֻשָׁת: וַיְחִי



עלון מספר 284

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - בגב העלון

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - תנצב"ה. **ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת:** בת שבע בת ליאורה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נקודה בפְּרֻשָׁה:

מסירות לכל אדם

"ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (מט, א) פרש רש"י על פי המדרש: "ואגידה לכם" - בקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, והתחיל אומר דברים אחרים".

הנה, מוצאים אנו כי נמנע מיעקב לגלות לכניו את הקץ, ואכן, עד לימינו אנו - מעולם לא התגלה הדבר. ובכל זאת, רבותינו בגמרא (סוטה מט:) מונים מספר סימנים לתקופת עקבתא דמשיחא.

אחד הסימנים הללו הנו: "פני הדור כפני הכלב". ועלינו להבין: מה טיבו של סימן זה המסמל את פעמי משיח הממשמשים ובאים?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה לפני קמאה שנים. אל בית החולים האנגלי, המסיונרי, הבהל אחד מראשי ההסתדרות, אדם שייחסיו עם צבא הנאמנים לדבר ה' - ידע בעקר מורדות... הוא היה מראשי הלוחמים נגד כל דבר שבקדשה, ומשקף, לא פעם עמד בעמות ישיר מול רבה של ירושלים דאז, האיש על החומה העומד בפּרָץ, הלא הוא הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל.

במשך מספר שבועות שכב החולה בבית החולים המסיונרי, אולם כל שפאר במצבו לא נכר. אדרבה: נראה היה כי מחלתו מסרירה והולכת, עד שהרופאים כבר נואשו מחייו.

בהתייעצות שקימו בני משפחתו - עלתה על הפרק הצעה שאיש לא העז לחשב עליה עד לה: להעביר את החולה אל בית החולים 'שערי צדק', בית חולים פרטי שמנהלו היה ד"ר וולף, הירא והשלם...

בבית החולים שערי צדק, נר' ידעו בני המשפחה היטב, נתן למצא את מיטב הרופאים, לצדו של מנהל בית החולים המיתולוגי - ד"ר וולף עצמו.

אולם מאידך, היה ברור להם היטב, כי בן משפחתם לא יתקבל

ב'שערי צדק' ברועות פתוחות... ראשית, עצם העבדה שפניתו הראשונית היתה לבית החולים המסיונרי - מטיל עליו כהם כל יסוקה, אולם מעבר לכך: זהותו היתה ידועה היטב לאנשי ירושלים, וכאוב משבע של היחידות החרדית - עלולה להחסם דרכו אל בית החולים החרדי.

ובכל זאת, בני המשפחה הבינו היטב כי במצב הנוכחי - אין מה להפסיד. עד מהרה, נודע לד"ר וולף על החולה שהובא זה עתה אל בית החולים, והוא יצא מחדרו בכדי להתרשם באופן ישיר מסצבו. כאשר התבררו הפרטים - מהר ד"ר וולף לסב על עקבותיו ולחזור אל חדרו, כאשר המשמעות ברורה: הוא מסרב לקבל את החולה אל בית החולים שלו!

בני משפחתו של החולה היו חסרי אונים. הם ידעו כי לאמר שהתקבלה החלטה על ידי מנהל בית החולים, ישנו רק אדם אחד שיכול לשנותה: רבה של ירושלים, הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד... אולם כיצד יעז להראות את פניהם בביתו ולבקש את עזרתו, בו בזמן שידע לכל כי החולה עומד בראש הלוחמים כנגדו?

בסופו של דבר, נמצא פתרון: אחד מידידיו של החולה, אשר היה בנו של דמות נכבדה מיקירי ירושלים, אף כי הוא עצמו שנה ופרש - נאות לקבל על עצמו את המשימה, לפנות אל רב העיר, ולבקש את התערבותו למען החולה.

כאשר הכנס אל חדרו של הגאון, זהה רבי יוסף חיים מייד את העומד מולו. על אף שידע היטב את שיגור ושיחו של האיש, נהג בו הרב מנהג הכנסת אורחים, הורה לו לשבת על כסא מולו, והתפנה לשמע את אשר בפיו.

ואכן, הלה ספר, מבלי להסתיר מאומה: הוא ספר על מחלתו של החולה - תוך שהוא אינו מסתיר את זהותו, הוא ספר כי עד כה היה מאשפז בבית החולים המסיונרי, והוא אף ספר כי כעת

לשעבר לשאת דברים בטקס הנחת אבן הפנה לאחד מישובי הגליל. בתוך דבריו תקף הלה את היהדות הנאמנה, תוף שהוא מקריז בפאתוס: "אנחנו נבנה את הארץ בכוחנו! אנו נלחם מלחמת חרמה בידו השחורה של הרב זוננפלד ואנשיו!"

בין הנוכחים באותו מעמד, היה אף הידיד שידע היטב אודות חובת הכרת הטוב שחב הדובר לרבי יוסף חיים... לנלחם הדברים הקשים הוא לא הצליח לכלא את רגשותיו, ומהר לשגר קריאת בינים אל עבר הדובר: "הס! אתה חייב את חייך לרב זוננפלד!" הוא קרא, ולנכח מבטו המתפלא של ידידו – נאלץ גם להקביר קבל עם ועדה, ולספר את המעשה פלו, מראשיתו ועד סופו...

ומכל מקום, אנו על פי דרכנו למדנו, כי דרך התורה הנה להתחסד עם כל אדם, באשר הוא, ולא רק עם אנשים הנמנים עמו על אותו החוג או אותה קבוצה...

ומכאן תשובה לשאלתנו, כפי שהיה מבאר רבי ליב בארון: הנה, הכל – ידוע כבעל חיים נאמן במיוחד, אשר מוכן למסור את נפשו למען אדונו.

לכאורה, נראה כי הכלב הנו טוב ומיטיב מפשו! אולם אם נתבונן נגלה, כי לא מיניה ולא מקצתיה: למען אדונו – מוכן הכלב אמן למסור את חיו, אולם את כל אדם אחר – הוא מוכן לנשף בלי הבחנה!

ובכן, זה יהיה מצבו של הדור בתקופת 'עקבתא דמשיחא': אמן יהיו אנשים רבים שיצאו כגומלי חסדים הדואגים לטובת זולתם, אולם אם נתבונן נמצא – כי כל אחד מהם אינו דואג אלא לחוג שלו, לקבוצה שלו, לקהלה שלו, בעוד שבכל אדם שאינו משתייך אל החוג, הקבוצה או הקהלה – הוא מוכן לפגוע בלי רחמים...

הנהגה זו, דומה ממש להנהגתו של הכלב, והיא זו המסמלת את פעמי משיח הממשמשים ובאים! (ללמד)

מסרב ד"ר וולף לקבלו אל בית החולים שערי צדק – אף שנואמה כי זהו הסכוי האחרון להצלתו. משכף, שטח בקשתו לפני רבה של ירושלים, כי יאות להפקיד בידו מקתב אל הד"ר, ובו יורה לו לקבל את החולה אל בית החולים לאלתר.

אלא שרבי יוסף חיים לא העלה בדעתו להסתפק במקתב... על אתר הוא סגר את הגמרא הגדולה, לבש את אדגרת הפרוה שלו, ומהר לצאת מהבית בעקבות האורח – תוף שהוא מבחיר נחרצות: "קשמדבר על פקוח נפש, לא נתן להסתמך על מקתב שאולי יתקבל ואולי לא... עלי להגיע אישית, שכן כך אוכל לודא שאינני עוזב את בית החולים לפני שהחולה מתקבל לטפול!"

הדבר לא עכב אותו כהוא-זה. כנער צעיר הוא מהר בגרם המדרגות רבי יוסף חיים היה באותם ימים בן למעלה משבעים שנה, אולם המובילות מוצרו אל מעלה השכונה, תוף שהוא עושה את דרכו בגשם השוטף.

קשהגוע הידיד לבית החולים, כבר הקדימו הרב. הוא הספיק לשמע את המלים האחרונות שבקעו מבעד לדלת חדרו של ד"ר וולף: "ממתי נעשה הדוקטור פוסק בהלכות פקוח נפש? אני דורש לקבל את החולה מידי לטפול, ואחר כך נוכל להתפוח!" הכריז רבה של ירושלים, ומול דרישתו התקיפה לא נותר לד"ר וולף כי אם להקנע... החולה התקבל לבית החולים, והשבעים לאחר מכן השתחרר – בריא ושלם.

אף הנה, אותו יהודי אשר חיו נצלו בזכות מסירות נפשו של רבי יוסף חיים – לא העלה בדעתו לגשת ולהזדות למיטיבו. הסבה לכך היתה פשוטה מאד: הוא כלל לא ידע על ההתרחשויות! הידיד שעמד מאחורי המאמצים הכבירים – לא ראה לנכון לעדכנו במה שהתרחש, בכדי שלא לגרם לו לצער ולאי נעימות, וזאת – עד שמעשה שארע גרם לו לשנות את דעתו... היה זה תקופת מה לאחר אותו מעשה, כאשר הזמן החולה

ספור לשבת:

רוצה להשאר בבית - ב'

ראש הכולל המשיך ואמר: "אינני רב גדול ובטח שלא צדיק, אבל זכיתי להכיר את המשפחה הנפלאה שלכם. בעל הקובע עיתים לתורה למרות עבודתו הקשה, ילדים שומרי מצוות המתנהגים בכבוד ובדרך ארץ הודות לחינוך הנפלא של האם, עקרת הבית הנפלאה. אבל ישנו רב חשוב מאוד שחי לפני כמאתיים שנה, והוא אומר שה' יתברך שולח סימנים בגופו של האדם במקום שהאדם נגוע בו.

הגברת הנפלאה היושבת לצדי קיבלה כאב בראשה, והרופאים בתבונתם אומרים שזאת מחלה העלולה להיות קשה מאוד, אבל לדעתי אם רק תסכימי לעשות את רצון ה' ותכסי את ראשך, רופא כל בשר ישלח רפואה למכתך. ועוד בקשה לי אלייך, בבקשה, שכיסוי הראש לא יהיה גבוה, בולט וצבעוני יתר

המשך משבוע שעבר: הזוג עשה כעצת הרב, ולאחר דין ודברים עם צוות הרופאים נערכו בדיקות חוזרות לבחון את הממצאים. לתדהמתם הרבה נעלם הגוש המסוכן. כדברי הרב עוזי משולם, אכן היה שם בסך הכול גוש נזולי גדול, והוא הוצא אחר כבוד בטיפול פשוט ללא כאבים."

ראש הכולל סיים את הסיפור, הביט בבעלי ושאל: "אתה חושב שהרופאים באמת טעו?" בעלי הניד בראשו לשלילה, וראש הכולל אמר: "נכון, גם לדעתי הרופאים המומחים אינם יכולים לטעות בצורה בוטה כל כך, אבל הרב עוזי משולם יצ"ל השתמש בקדושה. ראשית, הוא גרם לבעל להשליך את הכול על ה' יתברך ולא על בני אדם, ולאחר מכן ברכתו ותפילתו עשו רושם בשמיים ולכן הגברת ניצלה."

להתחזק במצווה לרפואתי.

בעת כתיבת שורות אלה אני לפני בדיקה מכריעה שלתוצאותיה תהייה השלכות מכריעות. או שאצטרך להתחיל תקופה לא נעימה בחיי, או שלהיפך, אחזור לחיק משפחתי, לשגרה הנעימה של הבית הקטן עם הילדים הנסיכים שלי ובעלי הצדיק.

חשבתי לתומי שמצידי לא אכפת לי שילדיי יהפכו את הבית פעמיים בכל יום, לא אכפת לי לכבס חמש מכונות בשעתיים, אני מוכנה להגץ ולבשל בבת אחת, רק ריבונו של עולם, תחזיר אותי בבקשה הביתה, לשגרה של חיי. כיסיתי את ראשי, כעת אני צנועה, הצטערתי על העבר והבטחתי לך, אבא, שמעכשיו תמיד אהיה צנועה כמו שאתה אוהב. בעלי אמר שעשיתי תשובה. אני לא מבינה כל כך בדברים האלה, אבל לפי מה שאמר הרב ראש הכולל הצדיק, אתה – אבא שבשמיים – שמח בי ומתפאר בי. אז בבקשה, תעשה שאני אשאר בבית, בשגרה הנעימה. (גליון משכן

שילה)

על המידה, שלא ימשוך את העין, שחש ושלום לא יגרום לעוברים ושבים להביט בך ולהיכשל בראייה אסורה, אלא כיסוי בד פשוט, יפה ונעים, שיכסה את ראשך וישמח את היושב במרומים." דברי הרב צמררו את גופי. ידעתי שהרב צודק, אבל קשה לי כל כך לכסות את ראשי.

לאחר לילה עם מעט מאוד שעות שינה, החלטתי שאני מכסה את ראשי ויהי מה.

ניגשתי לחנות לכיסויי ראש והקפדתי לקנות כיסוי צנוע ולא צבעוני ובלוט לגובה, כמו שביקש הרב. רכשתי גם חצאית ארוכה ויפה והתפללתי לה' שירפא אותי והתקופה הנוראה תסתיים.

הימים שלאחר מכן לא היו פשוטים. נעדרתי מהבית לעיתים תכופות לכל מיני בדיקות מקיפות ולא נעימות. לאחר שבועיים שבהם הקפדתי לכסות את ראשי התקבל ניצוץ התקווה הראשון שהגוש אינו מסוכן ולא אצטרך לעבור טיפולים כואבים ולא נעימים.

בבית התחזקה המשפחה באמונה, וכל ילד קיבל על עצמו

שוֹנֵה הַלְכוֹת:

הַלְכוֹת שְׁמִיטָה

מתוך החוברת
"מצוות הארץ בהלכה ובאגדה"
לרב דוד שלום נקי שליט"א

התמלאה הגדר בענפים, והגיזום נעשה גם במטרה למלאותה, אסור. ואם הענפים יוצאים חוץ לגדר ומפריעים לעוברים ושבים במעבר הדרך, מותר לגזום אותם, גם אם הצמיחה עדיין אינה מלאה. (שיג. ש"ה צא)

דשא

מותר לכסח את הדשא למעלה כדי להשוותו, מאחר שכוונתו לנוי ולא לצמיחה. ומטעם זה, מותר גם לכסח דשא בוגר צפוף ומלא, שהרי אין כוונתו לצמיחה. אבל אם הדשא צעיר ודליל, ומטרת הכיסוח היא גם כדי שיתפשט ויתמלא, אסור. (שיד. ש"ה צא)

גת

שיח גת שהובא מתימן, ולועסים אותו כדי להתרענן, מותר לקוטפו, אף שחוזר וגדל שוב לאחר כשבועיים, כל שאין בכוונתו לטובת גידול נוסף כלל. (רפט)

גדר חיה

ענפים הגדלים בצורת שער עגול או מרובע בכניסה לבנין מגורים או בפתח החצר וכיוצא, מותר לגזום אותם כל שהמטרה היא כדי לשמור על צורתה ויפיה של הגדר, כי אין מטרתו להצמיח אלא אדרבה לדכא את הצמיחה שלא תתפשט. אולם אם עדיין לא

לוח זמנים לשְׁמִיטָה

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה. **בקטיף עצמי (מהגינה וכדו')** - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם). **ביעור** - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
בזיל ריחן (בזיליקום)	מתחילת השמיטה עד אמצע חודש חשוון שלאחר השמיטה (מיובש – מיובא מחו"ל)	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סוף השמיטה. ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד אמצע חודש חשוון (תחילת נובמבר) בשנה שלאחר השמיטה.	אין ביעור
בטטה	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סוף חודש אדר (מרץ) בשנה שלאחר השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	סוף חודש אדר (אמצע מרץ) בשנה שלאחר השמיטה
במיה	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה (הרוב מגידולי נכרים)	איסור ספיחין – בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור

בן אייזוב רפואי	מתחילת השמיטה עד סופה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סופה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
בונה	מתחילת השמיטה עד סופה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סופה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
בצל יבש	מתחילת חודש שבט (תחילת ינואר) בשמיטה עד תחילת חודש שבט (אמצע ינואר) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין מתחילת חודש שבט (תחילת ינואר) בשמיטה עד תחילת חודש שבט (אמצע ינואר) בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
בצל ירוק	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד סוף חודש חשוון בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
ברוקולי	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
גודגדן	מאמצע חודש ניסן (אמצע אפריל) בשמיטה עד תחילת חודש סיוון (אמצע מאי) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מאמצע חודש ניסן (אמצע אפריל) בשמיטה עד תחילת חודש אב (תחילת אוגוסט) בשמיטה. אין איסור ספיחין	תחילת חודש אב (תחילת אוגוסט) בשמיטה
גויאבה	מאמצע חודש תמוז (אמצע יולי) בשמיטה עד תחילת חודש אב (אמצע יולי) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מאמצע חודש תמוז (אמצע יולי) בשמיטה עד סוף חודש כסלו (אמצע דצמבר) שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	סוף חודש כסלו (אמצע דצמבר) שלאחר השמיטה

מאת: "כושרות".

בדיחות:

אל תתן לאף אחד לקלקל לך את היום. זה היום שלך!!!
תקלקל אותו בעצמך...

תגידו, אתם יודעים שחד פעמי נמס במדיח?

קצת מוזר לי לתרום לקבצן בזמן שהוא אוסף כסף בכוס חד פעמית...

"שמעון, למה אתה הולך על שלחן העבודה?"
"-כי הבוס אמר לי לעבור על החומר..."

"למה קנית שני שואבי אבק?"
"-כי המוכר אמר ששואב אבק אחד יעשה לי חצי עבודה..."

"אמא, יש מחר אסיפת הורים קטנה בשעה שמונה."
"-מה זאת אומרת 'אסיפת הורים קטנה'?"
"-זה אומר שרק את ואבא מוזמנים..."

בנקאי מחליט לעשות הסבה מקצועית ולהפוך למאלף יונים.
"מה פתאום בחרת במקצוע הזה?"
"-תסכים איתי שעדיף לראות יונים ששולחים אותם לכל מקום והם חוזרים, מאשר צ'קים..."

טיפש אחד מטייל עם חברו לראשונה בניו-יורק.
כשהם עוברים ליד הגן הוא קורא בפליאה: "תראה אילו ילדים חכמים יש בארץ הזאת!"
"-איך ראית שהם חכמים?", מתפלא החבר.
"-תשמע בעצמך! כל כך קטנים וכבר יודעים מצוין לדבר אנגלית!"



חידות:

מתוך הספרים: "פיצוחים" ו"אתגרים".

חידת מחשבה:

בניח לצורך העניין שקצב הליכתה של נמלה הוא שליש מזה של הצב.

איך יתכן שנמלה וצב התחילו מרוץ בן מאה מטר יחדיו ובכל זאת הגיעו שניהם שאותו רגע לקו הסיום, ללא שהצב יפחית ממהירותו המקסימלית אף לרגע וללא שיסטה ממסלולו? (תחשבו מחוץ לקופסא...)

חידת חשבון:

שלושה אוטובוסים מסייעים 150 נוסעים מירושלים לצפת במשך שלוש שעות.
כמה זמן יסיעו שישה אוטובוסים 300 נוסעים?

חידת "מי אני":

אני לא מדבר אלא אם כן אתה דברת. רבים שמעו אותי אך מעולם לא ראו אותי. מי אני?

פתרונות לחידות מהעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

45 דקות.

בשל קצב העבודה הכפול נסתימה מחצית הכמות השניה לאחר חצי מהזמן שהיה נדרש לה מלכתחילה. ע"פ הנאמר בשאלה, פרק הזמן שהתקצר הוא רבע שעה. כלומר, רבע שעה היא חצי מהזמן שנדרש מלכתחילה עבור חצי הכמות. ומכאן שמחצית הכמות הראשונה נעשתה בחצי שעה ומחצית הכמות השניה ברבע שעה, שסה"כ הוא 45 דקות.

פתרון לחידת חשבון:

בלא כלום.

התקדמות האופנים אינה מושפעת מאורך המוטות אלא מסיבוב גלגל הציר, כך שמוטות ארוכים יותר לא ישפיעו על התקדמות האופניים ביחס לסיבובי הדוושות.

פתרון לחידת "מי אני":

רמזור.

זמני	י-ם:	כניסה:	יציאה:
השבת:	ת-א:	16:02	17:18
	ב-ש:	16:16	17:19
	חיפה:	16:20	17:21
		16:06	17:17

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com



אור התורה

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"ועיני ישראל כבדו מזקן"

הדבר תמוה- שאל הצדיק רבי זאב מסטריקוב- יעקב אבינו שדמות דיוקנו חקוקה בכסא הכבוד ונאמר עליו שהוא רגל רביעית במרכבה עליו יאמר שענינו כבדו מזקן?...

אלא- תידין הרבי- על פי תרגום אונקלוס "כבדו מזקן" "ועיני ישראל יקרא מסיבו" ופירושו שנעשו יקרים וחשובים עד ששוב לא היה יכול לראות את הבלי העולם הזה!...

"ויברכם ביום ההוא"

יעקב אבינו- אמר הצדיק רבי משה לייב מסאסוב- ברך את בניו במידת הביטחון בקדוש ברוך הוא ורמז לכך הכתוב "ויברכם ביום ההוא" שיבקשו ויתפללו רק על צרכי היום ההוא ולא ידאגו בכל יום את דאגת המחר...

"וישם את אפרים לפני מנשה"

"אפרים"- אמר הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב- רומז על הישועה וכמו שנאמר: "כי הפרני אלוקים" ואילו "מנשה" מרמז על צער כמו שנאמר: "כי נשני אלוקים את כל עמל".

לפיכך נאמר כאן: "וישם את אפרים לפני מנשה" כדי ללמדנו שהקדוש ברוך הוא תמיד מקדים רפואה למכה!

"וירא מנחה כי טוב וגו' ויט שכמו לסבול"

פסוק זה הסביר הצדיק רבי יצחק מוורקא כך: "וירא מנחה כי טוב"- מתי זוכה אדם למנוחה אמיתית? אם מקיים בעצמו: "ויט שכמו לסבול"- גומר הוא בלבו להיות סבלן ומוכן לסבול הכול.

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת "גדיל תורה ויאיר".

אור התורה
לע"נ בנימין בן רדחל
7665190@gmail.com

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת "גדיל תורה ויאיר".

חידה: יזה מפרש מביא הלכה משתי אחיות?
תשובה לחידה מש"ש: לאיזה תנא היה כלב?

תשובה לחידה מש"ש: שמואל "שדיה לכלביה" (ערובין פא).
תודה רבה על 2198 אלפיים מאה תשעים ושמונה משתתפים בלימוד לעילוי נשמת רבי משה בן עישה זצ"ל, ואי"ה בשבועות הקרובים יתפרסמו שמות הזוכים.

להצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר ברשת 'פרסט' | נגן יוקרתי | אוזניות משחקת. תרי"ג | כשר MP3 | בלוטוס מתקדמות | בחסות 'הופמן'

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

הייוז הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א



אמירת התנון בבין השמשות

נחלקו הפוסקים האם אומרים תחנון בבין השמשות, במג"א (סימן קלא סק"ט) כתב שאין לומר נפילת אפים בבין השמשות, וכן כתב בא"ד (שם סק"ח) וכן כתב בבא"ח (ש"א פרשת כי תשא ה"ד) והגרשו"א (ה"ד בהליכות שלמה פרק יג אות ד) והגר"ש"א (וה"ד בספר הפילה כהלכתה פרק יח העערה סד), אבל הט"ז (סימן קלא סק"ח) כתב לדינא שמוטר לומר תחנון בבין השמשות, וכן כתב במשנ"ב (שם סק"ז) ובשו"ע הרב (ס"ד) ובערוך השולחן (סי"א) ובשו"ת אול"צ (ח"ב פרק ט תשובה ג) ובשו"ת יח"ד (ח"ו סימן ז) ובילק"ו (סימן רלו ג ס"ו) ובה"ב (סימן קלא ס"ז) וראיתי שכתבו לדון במה שמצוי בבן ספרד שמתפלל מנחה מעט קודם השקיעה עם הציבור שאומרים תחנון אבל עד שהחזן מסיים את חזרת הש"ץ כבר נהייתה השקיעה, וכך הם לא אומרים תחנון בבין השמשות, האם לשיטות שאומרים תחנון בבין השמשות יאמר תחנון אע"פ שהם לא אומרים, ולכאורה נראה לע"ד שאין איסור שלא לומר, שהרי אפשר לדמות דין זה למה שכתבו בהרבה פוסקים במי שמתפלל במקומות שלא אומרים תחנון מחמת יאראצט או שלא אומרים תחנון כל יום במנחה, [כמו שנוהגים הרבה במקלות החסידים, ובמק"א הארכתי ביסוד מנחה] שיש חיוב לומר תחנון, ואינו ראוי להפטר מזה, וכיון שכן נראה שה"ה כאן הרי יש עליו חיוב לומר תחנון, אמנם ניתן לומר עיצה בזה, כעין מה שאמר לי הגאון רבי אלחנן פרץ שליט"א ששאלתיו לבן ספרד שמתפלל אצל בני אשכנז [כמו שמצוי הרבה] מתי יאמר את האשמונו בגדנו וכו' והי"ג מידות, לדוד וכו' הרי התחנון של בני אשכנז יותר קצר, ואמר לי שיתחיל לומר את התחנון ישר לאחד שגומר שמו"ע, וכן יהיה יותר זמן לומר הכל עכ"ד, ויש להוסיף עוד ע"ד מה שנראה מדברי הרמב"ם שהתחנון מישך שייך לתפילה, וממילא יש ענין להסמיכה לתפילה דיליה, [והוארבות בזה בכמה דוכתי, בקבצי באר התורה] ואף שיש חזרת הש"ץ, ואסור לדבר בין השמו"ע לחזרת השו"ע וכמו שכתב בשו"ע בריש סימן קלא, מ"ט הכא ס"ס הוא מעניני התפילה, ולא חשיב הפסק, [ורק ע"פ הקבלה יש לחוש בזה שלא לשנות מסדר העולמות, ואולם כ"ז למי שנוהג ע"פ הקבלה, ואכמ"ל] וכיון שכן נראה לדינא שיכול לומר לפני חזרת הש"ץ אם יספיק, וכך יצא מידי ספק, ויש עוד להרחיב בזה.

ואמנם ראיתי לידידי הגר"י בן שמעון שליט"א בעמח"ס שו"ת מעשה נסים בגליון שמועות מס' 292 שכתב לשינא שכיון שלדעת חכמי הקבלה יש סכנה לאומרו אחרי בין השמשות, ואף שספרדי שמתפלל עמם לא חושש לזה מ"מ אי"ז מחמת מנהג אלא מחמת שכן הוא ע"פ הדין וכיון שאמירת תחנון איננו חובה ממש לכן שב ואל תעשה עדיף עכ"ד, ואמנם לע"ד נראה דכיון שמי שפוסק שיש לומר תחנון, הרי לו לומר תחנון, ולא לוותר על אמירת תחנון, וכמו....

(הר"ר יוסף אביטול)

אין לקרוא את העלון ביום התענית וספר חתום

אמפורה

סיפור לשבת

לואר השבת

10



מעולמו של בן הישיבה

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה
• הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה •

כפית של כבוד

בכדי לתת לבחור את היכולות ואת הכלים להצלחה צריך מידי פעם לחרוג מהרגלי החיים וגם להגיש לו מידי פעם את הכבוד שמגיע לו < פרק מיוחד

גדולי המתכנסים מעידים כי בדור שלנו מה שחסר זה הטפיחה על השכם אם הרבה עידוד וכך היה רגיל מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל לומר שמה שחסר כיום לבחור, הוא לא רק חיוק, אלא העידוד, ואמר שיש לשלם לאברכים כדי שיעודדו בחורים. וכששאלוהו האם הכוונה לשלם לאברך כדי לדפוק על הגב של הבחור לעודד אותו, השיב: 'כן, זוהי כוונתי'. לימים התברר, כי מרן הקים קרן מיוחדת שיעודה היה לשלם לאברכים כדי שיעודדו בחורים. (סברי מרנן ח"ב על תקומה)

וכך סיפר הג"צ רבי דב יפה זצ"ל: שמעתי בשם החזו"א, שצריך לתת לבחור כפית של כבוד פעם ביום, או לפחות פעם בשבוע. וכשאמרתי את הדברים בפני הגאון ר' יצחק הוטנר זצ"ל, הוא הגיב שלדעתו היום כבר אין להסתפק בכפית, אלא צריך לתת לבחור צלחת וכספית לו על בחור שמיאש מעצמו, אמר: "זו דרכו של היצר הרע, שמהאדם את האדם ולבסוף קונה אותו בייאוש". בדומה לכך אמר רבי נתן מברסלב זי"ע א, שעל כל כף של התעוררות, צריך הבית של התחזקות!!! (שומר אמונים, דרוש האמונה)

ודבר פלא מעיד המהר"ח הקדוש זי"ע א בהקדמה לספרו עין חיים שהאר"י ז"ל היה תמיד מחוקק ומעודדו בדברים והיה אומר לו שנשמתו נבונה מכמה מלאכי רום והזדמנות אחרת אמר לי כי בלי ספק יש לפני מעלה גדולה על כמה צדיקים ראשונים זמזן תנאים ואמוראים ואין בידו רשות לגלות יותר מזה ואם היה מגלה לי העניין הייתי כמעט פורח באוויר מרוב שמחה וסיים המהר"ח שם וכוונתו כל השבח הנפלא וכל הגילויים היה תמיד - חיוק! "לכן חזק ואמץ לבבך".

ואם נדמה שבוהו תם חיוקו של הרב - לא כן הוא וכמ"כ המהר"ח שם "אחר ג' ימים שנפטר מורי ז"ל ראיתי בחלום ושאלתי ממנו איך נפטר כ"כ בחטפה? ויאמר לי... אמרתי לו... א"ל אל תתיאש... ואיך נטאו ואיך רוב הלילות היה נגלה לי בחלום לנחמני שלא אתיאש וזה נמשך עד עשרים שנה אחר שנפטר, ומאו עד עשר שנים לא היה בא כי אם פעם אחד בחודש, ומאו ואיך בא פעם אחד מל חודשים, ובכל הפעולות שאני חולם עמו תמיד הוא באופן אחד, כי מלמדי תורה ומנחמני שלא אתיאש כי עוד חזון למעוד וכי והכל יתקיים ב"ה" [שם].

והדברים נפלאים מאד! ותמהים, ממש מרפסין איגרא "...ומנחמני שלא אתיאש...". מאי כולי האי? וכי ענק כהר"ח עומד להתיאש, או להתרשל שצריך כל כך הרבה חיוק? מי היה מעלה על הדעת שבר-מעלה פלאי המהר"ח - "שנפשו מנפשות התנאים הראשונים" יצטרך חיוק? ובמידה מרובה שכזו? אולם זה הרי ברור - אם המהר"ח אכן קיבל חיוק בלתי-פוסק כל ימיו ועד זקנה וישיבה, אין זה אלא מפני שהוצרך לו! כה מוזר הוא, אבל כה אמת ופשוט - גדולי עולם צריכים חיוק!

וכך העיד הרב המופלא רבי שלמה הופמן זצ"ל כי יצא לו לדבר כמה פעמים עם מרן הרב שך זצ"ל על ביישנות ומעצורים, וכיצד ניתן לעזור לבחורים שיש להם מעצורים. אמרתי לרב שך, שהרמ"ם ביישנות משקיעים זמן רב מאד דווקא עבור הבחורים היותר אנרגטיים, מדברים איתם בלימוד, ועוזרים להם, אולם הטיפוסים השקטים שלא עושים בעיות, הרמ"ם לא מתייחסים אליהם, וחבל, כי דווקא הם יותר צריכים את היחס מהרמ"ם.

למרבה ההפתעה, התפרץ הרב שך בבכי חזק, ואמר לי: 'כמה אני מפחד מגיהנום, איזה מכות אסכול שם, עם שוט ירביצו לי, כי אתה צודק... אלו שבאים אלינו ואנחנו נוטנים להם את כל הוטן שלנו, הם פחות זקוקים לזה, ואלה שהם זקוקים לזה אין לנו זמן בשבילם... והעיד הגר"מ סקלר שליט"א, שבמשך תקופה לאחר סיפור זה, כאשר ראשי הישיבות היו נכנסים לבית מדרש זצ"ל, הוא היה מוצפיר בהם להתייחס דווקא לתלמידים השקטים. (שיחות הרב שלמה הופמן ענ" 301)

וכך היה אומר מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א שבתקופה בה בחור נמצא במשבר לא ילמד בספרי מוסר טובעניים אלא להיפך בספרי מוסר מעודדים כדי להרים א רוחו, כמו חובת הלבבות שעדי הביטחון וכו'. (ב"ה בדורנו איכשר לראי שיש ספרים רבים כאלו)

*את הספר עולם הישיבה ניתן להשיג: 053-3141480

במחנה!!!

פיגועים? קורונה? התשובה לאסונות!

סכין מן שמיא

כוחו באזור הלב ואם שאלתם מה עצר אותו מלבצע את זממו אותו הספרון אשר קיבלתי מהרבי ממש כמה ימים ספורים קודם לכן כסגולה לשמירה והצלחה וכאשר הגעתי לבית החולים גילו הרופאים חור נעוץ במרכז הספרון שנשאתי בכיס חליפתי מה שבצעם חסם ומנע מהסכין לפגוע בי ולחדור לתוך הלב ומה שגם יכל ח"ו לגדוע את חיי רח"ל.

היום הבחור אברהם מהלך כאחד האדם ללא כל נזק שאירע לו למעט מספר תפרים קטנים ושריטות שפגעו בו.

וכאן לא מסיימים הניסים ותקשיבו טוב למה שמספרת כמה ימים לאחר מכן ניצולת הפיגוע בשכונת שי"ח גרא"ח (שמעון הצדיק) בירושלים:

"יצאתי כמו בכל בוקר בדרכי עם חמשת ילדי לפזרם בגני הילדים ובתלמודי התורה. לפתע אני מרגישה ללא כל הכנה מוקדמת כאב חד בגבי ולא כ"כ מתייחסת עד שלפתע הבן שלי צועק לי "אמא יש לך סכין בגב" ומתחיל לבכות ולצרוח. אני השתדלתי כמה שפחות להכנס ללחץ ולהבהל אבל תוך כדי שאני מנסה לעכל את שקורה אני מתחילה להבין עד כמה שהניסים הינם גדולים ונראים באופן ברור ועד כמה הקב"ה שומר על בניו, כי הרי הייתי עם חמישה ילדים קטנים שמשמים אף אחד מהם לא נפגע ונשארו בריאים ושלמים"

ולפני שנחתום את העניין, אנו חייבים להבין שבעצם בכל יום שאדם חי זה עצמו נס, ובכל רגע שהאדם נושם זהו נס ומעל הטבע, אבל מה נעשה שטבע האדם הוא להיות כפוי טובה ולא להתבונן ולהודות לקב"ה על כל רחמיו וחסדיו המקיפים אותו בכל רגע ורגע ורק כשח"ו קורה לו איזה אסון או פגע והוא ניצול ממנו אז הוא נזכר להודות על הכל ועל הניסים הללו ועל חייו המופלאים והמלאים בטובות.

קוראינו היקרים, שימו על ליבכם כי עצם קימת האדם בבוקר כשהוא בריא ושלם וכל מערכות גופו וליבו מתפקדים כיאור והוא יכול לשמוח ולחייך ולדבר עם בני משפחתו זהו כבר עצמותו של נס ולא צריך ח"ו להגיע למצבים בהם הקב"ה צריך לעזור אותנו ולתת לנו "צביטה" כדי שנתבונן ונודה לו על כל הטוב שנותן לנו ועל עצם חיותנו שכנאמר הם הם עצמם ניסים גדולים ועצומים

ועל כן הבה נתחזק ונקבל ע"ע לקבוע זמן כל יום ולהודות לקב"ה ברמה כזאת שנחוש ונרגיש בכל ליבנו שעצם חיינו הינם ניסים וכל השאר הבלים כי הרי עצם חיינו הם במנתה ובנס ומעל לגדר הטבע מאבינו שבשמים והוא אשר דואג לנו לצרכינו על הצד היותר טוב ואם כן למה לנו לדאוג ולפחד וע"י כך לא נצטרך חלילה להגיע למצב כזה שהקב"ה יצטרך לעזור אותנו ע"י צרות וכדו' וזהו גדר המאמין האמיתי, ואהבת הבורא המתבקשת מהאדם

אשרי איש שלא ישכחן וכן אדם יתאמץ בך - אשרי אדם עוז לו בך...

בתקופה האחרונה ארץ ישראל מזדעזעת מכל מיני דברים חדשים ומוזרים שפוקדים את ארץ הקודש חדשים לבקרים. אם זה גל הפיגועים היחידים שהחל לפני זמן מה ועובר דרך האיום האירני וכלה ב"מוטציה" החדשה של נגיף הקורונה, ה"אומיקרון".

אנשים אולי לא יודעים להצביע על הנקודה הנכונה וכל פעם מוצאים או לפחות מחפשים תירוצים לכל מקרה שקורה אם זה פיגוע אחד שתרצו שברח מהבית, ואם פיגוע אחר שתרצו שרב עם אביו או במקרה אחר שרצו לנקום על כך שהשתלטו על שטח מסוים כ"ש" הקשור לירושה משפחתית וזה כ"כ מדהים שאנשים רק מתמקדים בלמצוא תירוצים ולפרסמם או לחפש אשמים אשר אפשר בהם לתלות את המקרה, והיינו הך גם עם האיום האירני שנמצא סוף סוף האשם ומיהו אם שאלתם? מי שמנהל את שיחות הגרעין ולא מתקיף ישר וכו' וכן לגבי המוטציה החדשה שכמובן האשמים הם אך ורק אותם האנשים אשר לא שומרים על ההנחיות ועל הבידוד ומפירים אותם ואשר הם האשמים היחידים.

רבתי טעות טעות טעות! הקב"ה יש רק אחד והוא "יושב בשמים ישחק" אין "אשם" באף מאורע או מקרה אלא "השם" יש רק את אבינו שבשמים כי הכל כבר נכתב מלמעלה והכל כבר

נגזר ממזמן מי יחיה ומי... וכו' ומתי יתרחש ח"ו פיגוע וכמה ומי יפגע ומתי ימנע פיגוע בעזה"י (על ניסך שבכל יום) והאם היה אטום לאיראן או לא יהיה והאם בארץ ישראל יתרחש גם נוסף? מי קורונה או שלא והכל כבר נכתב וחתום ומלמעלה ואין כל חדש תחת השמש הדברים אומנם מתממשים וקורים במציאות נגד עינינו אבל מדובר בסך הכל אחיזת עיניים כביכול לפניכם סיפור מדהים שפורסם מיד לאחר הפיגוע שארע לפני כשבועיים בשער שכם בירושלים עם הבחור אברהם אלמליח הי"ו שהינו יתום מאימו ע"ה ומשום כך הוזמן מספר ימים קודם הפיגוע לכנס עם האדמו"ר מתולדות אהרן שכידוע דואג בנפשו ובכל מאווד ליתומים ומתייחס אליהם כאל בניו ממש ולא משנה לאיזה מגזר או עדה הם מתייחסים האדמו"ר שליט"א ממש כביכול נוטל בעלות עליהם לדאוג להם לכל צרכיהם הגשמיים והרוחניים.

ולעניינינו לאותו כנס אשר הוזמן הבחור יחד עם עוד יתומים קיבלו הם כל אחד מהאדמו"ר כמין ספרון קטן אשר הוא סגולה לקחתו בכיס בימי החנוכה וגם מיוחדו הבחור לקח אתו אותו ספרון והניחו בכיס חליפתו וגם בדרכו לכותל המערבי בשבת לאחר הצהריים היה הספרון בכיסו וכן כאשר חזר הוא לביתו לסעודה שלישית לא מש הספרון ממנו ועכשיו שימו לב טוב למה שהוא מספר:

"המחבל פשוט ניסה לדקור אותי בכל גופי ובפשטות רצה להרוג אותי ואז ארעו שני ניסים עיקריים במיוחד. א. הוא דקר אותי בפחות מס"מ בודד מהעורק הראשי מה שחלילה וחס היה יכול לפגוע בי ולהרוג אותי באופן בטוח ב. הוא ניסה לדקור אותי בכל

חור נעוץ במרכז הספרון שנשאתי בכיס חליפתי מה שבצעם חסם ומנע מהסכין לפגוע בי ולחדור לתוך הלב ומה שגם יכל ח"ו לגדוע את חיי רח"ל

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ! אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 בני ברק ולציין עבור 'אור השבת' או במקסי: 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

אור השבת

אמרי קודש בראי הפרשה

10

מוסר ואמרי קודש מוה"ר שני לוי

הרב חיים זאיד

מורדף של אגו

בסיעתא דשמיא לא קרה כלום. אבל כאשר הוא חלף על פניו הוא פתח את החלון ירק לי על הרכב ונתן קללה, וכאן הבנתי שהגיע אל קיצו "מסע המוות" שעברתי באותה נסיעה שמצומת עטרות ועד פסגת זאב.

ובנימה אישית אומר לכם שבאותו הכביש כבר התחלתי לחשוב ח"ו על המוות ועל האשה והילדים, פשוט היו קטעים שכמעט הוא הפיל אותי לתהום וממש היה פחד פחדים ורק בנס ניצלתי מכל המסע המבעית הזה.

אני מגיע לאותו בית הכנסת בפסגת זאב בו אני צריך לדבר, והגבאי ניגש אלי ואומר לי "הרב זאיד יש לך רבע שעה עד שיתמלא כאן ובנתיים אני צריך שתדבר עם אדם אחד בן שלושים שעומד לקראת גירושין וברצונו לדבר עם הרב כמה מילים."

אני כמוכן לא סירבתי ושיבתי לשוחח עם אותו אדם. וכשהוא הגיע הבנתי הכל. מולי עומד לא פחות ולא יותר אותו אחד שלאורך כל הדרך עד עכשיו כמעט פגע בי וניסה להתנגח בי ולהפריע לי בנסיעתי אבל אני ב"ה התאפקתי ולא אמרתי לו אפילו לא מילה אחת וחיכיתי שהוא ידבר, והוא מספר לי שהוא בתהליכי גרושין ויש לו ילדים קטנים בבית אבל הוא מוכן להשלים עם

אשתו רק ברבנות ולאחר גט, וכל עצה אחרת לא תקום ולא תהיה.

אני הבנתי בדיוק את הבעיה שלו ובשביל המשחק בקשתי ממנו את השם שלו ושל אמא שלו, וקראתי לו כאילו אני מחשבן חשבונות בקבלה, ואמרתי לו "אני חושב שאני יודע מה הבעיה שלך. לך יש בעיה רצינית של אגו, אם עשו לך משהו או פגעו בך או שאתה חושב שמהו לא עשה כשורה וכפי רצונך אז אתה אפילו מבלי להשים לב כ"כ תעשה הכל כדי לפגוע בו ולהשיב לו על כך"

"איך הרב יודע?" הוא אומר לי "תמיד ידעתי שהרב הוא מקובל וצדיק גדול וואוו... ואני ממשיך ואומר לו "ואני גם רואה בשם שלך שהיום כמעט פגעת במישהו בכביש ורדפת אותו לאורך כל הנסיעה" נכון?

"איך הן יודע?" הוא אומר לי "תמיד ידעתי שהרב הוא מקובל וצדיק גדול וואוו... ואני ממשיך ואומר לו "ואני גם רואה בשם שלך שהיום כמעט פגעת במישהו בכביש ורדפת אותו לאורך כל הנסיעה" נכון?

אחרי כמה ימים אשתו מתקשרת אלי וברכה אותי בלי סוף על מה שעשיתי, והיום ב"ה הם לא כיון להתגרש והכל בא על מקומו בשלום.

ונסכם במשפט אחד: הורדת את האגו - הרווחת חיים מאושרים!!

אחד מהסודות של הצלחה במידת בין אדם לחברו זה הורדת האגו, להוריד את ה"אני" שבך. וכמו שמספרים על אחד מגדולי הדורות שהגיע אליו אחד מן התלמידים ואמר לו רב'ה "אני רוצה עשירות" ענה לו אותו גדול, תוריד את ה"אני" כי זה גאווה, וכעת תוריד את ה"רוצה" כי זה תאוה ותתבונן ותראה עם מה נשארתי? עם "עשירות". ואז הוסיף לומר לו הרב, אתה רואה שאדם שמבקש משהו בלי אגו ובלי תאוות הוא מקבל מה שהוא רוצה.

וזה הסוד בכל דבר בחיים, בין אם בתוך כותלי בית המדרש בזמני הלימוד, ולהבדיל בשלום הבית בכל דבר ובכל מקום האגו הוא זה שמכתיב את הסדר יום ומצב הרוח של האדם.

ואני רוצה להביא בפניכם סיפור בכדי להוכיח לכם עד כמה שהאגו שלכם הוא זה שגורם לכל הצרות והבעיות שלכם.

לפני קרוב לשבועיים הזמינו אותי למסור שיחה בפסגת זאב הדומה לירושלים של מעלה, הנסיעה לפסגת זאב כוללת מעבר בעטרות וכן במעלה אדומים, ששם שוכנים ערבים עוינים לרוב, ובימים אלו הנסיעה שם אינה בטוחה כ"כ במאת האחוזים. אני מגיע לקראת צומת עטרות שם יש נתיב שמשתלב אך לא ברור

בכלל למי יש זכות קדימה, ואפילו אם הייתי לוקח עימי מורה לנהיגה הוא בעצמו לא היה יודע למי יש זכות קדימה באותו קטע אשר משתלב עם נתיב הנסיעה.

ואני כמו שאר הנהגים חיכיתי להשתלב בנסיעה עברו רכב, שניים, ואז אני נכנסתי לנתיב התנועה ולפתע אני שומע מאחורי צפירות איומות ונוראות והבהובים עם האורות על מצב גבוה, ומיד הבנתי שכנראה עקפתי מישהו שמאוד זועם על כך ורוצה כביכול לעשות לי נסיעה לא שקטה כ"כ בגלל גרש הנקמה על זה שעקפתי אותו.

אך הצפירות לא פסקו לרגע גם לאחר זמן וגם האורות הגבוהים לא חדלו ולכן החלטתי לרדת לצד הכביש בהמשך הדרך שם יש כמין עצירה על הכביש ולתת לרכב מאחורי לעבור ולעקוף אותי בכדי שיהיה רגוע. אני מתחיל לאותת כדי לרדת לצד הכביש ונותן לו לעקוף ובכך חשבתי שסימתי עם זה אבל התברר לי שטעיתי ובגדול.

הנהג החליט שלא לתת לי מנוחה ופשוט לאורך כל הדרך הוא נוסע פתאום מהר ולאחמ"כ פתאום לאט הוא שוחק בזיגזגים בין הנתיבים וכמה פעמיים פשוט חסם לי את הדרך בכדי להוריד אותי מהכביש.

ככל שחלף הזמן עברה מחשבה בראשי שיתכן ומדובר בערבי שפשוט רוצה לפגוע בי או ח"ו להורגני וחשבתי אולי צריך להזמין משטרה אבל אז בדיוק הגעתי לצומת פסגת זאב שם הוא לקח פניה כזאת חדה שכמעט והתנגשתי בו חזיתית, ורק

ככל שחלף הזמן עברה מחשבה בראשי שיתכן ומדובר בערבי שפשוט רוצה לפגוע בי או ח"ו להורגני וחשבתי אולי צריך להזמין משטרה

"ואני נתיי לך שכנס אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" (בראשית מט, כב)

עבודת התפילה

ובתרגום תרגם "בצלותי ובעותי" - והיינו ב"תפילה" ו"בקשה".

ויש לעיין מדוע שינה התרגום מ"חרב" ו"קשת", ל"תפילה" ול"בקשה".

וכן מהו המשל בזה חרב וקשת - לתפילה ובקשה.

הנה בבאור נטיית התרגום מלפרש חרב וקשת כפשוטו. ביארו בזה, שבימים עברו שנלחמו באמצעות חרב וקשת. צורת המלחמה הייתה באופן זה - שבתחילה היו נלחמים עם האויב מרחוק ע"י חץ וקשת, ואחרי שמתישים כחו מרחוק היו עוברים לשלב השני ובאים להלחם עמו מקרוב ע"י החרב.

וכאן בפסוק הקדים "חרב" ל"קשתי", א"כ אות וסימן הוא שאין מדובר פה במלחמה של חרב וקשת רגילים.

ובעניין הדימוי "צלותי" ל"חרב" ו"בעותי" ל"קשת".

ביארו בזה - ש"צלותי" הוא "תפילה" ובעותי הוא "בקשה". תפילה היא נוסח התפילה במתוקן לנו ע"י חז"ל, ו"בקשה" היינו מה שהאדם מבקש בלשונו שלו.

ההבדל בין "חרב" ל"קשת", שב"חרב" פעולתה נעשית ע"י החוד של החרב עצמה אבל "קשת" אין פעולתו מחמת החוד שלו. אלא פעולתו נמדדת לפי עוצמת מתיחת הקשת, וככל שימתח יותר כך תגדל עוצמת פעולת החץ.

ועל דרך זה הוא החילוק בין "תפילה" ל"בקשה". "תפילה" - שהיא נתקנה לנו ע"י חז"ל כחה הוא בעצם המילים אשר נכתבו ותקנו לנו ע"י רבותינו, שהם בכוחם העצום לפעול בכח אדיר וזה כדמיון עוצמת ה"חרב" אשר כחה הוא בעצם חודה.

אבל "בקשה" שהאדם מלחין ומבקש בלשונו שלו, אין בעצם המילים את עוצמת הכח (לעומת כח עוצמת המילים שיש בנוסח התפילה שתקנו חז"ל) אבל כח ה"בקשה", בעוצמת התפילה ממעמקי הלב ובהשתפכות הנפש, וכלל שיהא זה יותר כך תגדל כח עוצמתה של ה"בקשה" - וזהו כדמיון החץ והקשת, שתלוי בעוצמת מתיחת הקשת.

ויה"ר שיקבל השי"ת את תפילתנו ברצון ויחיש לגאולנו במהרה בימינו אכ"ר.

נפלאות מתורתך

הרב צבי וינברג

10

חידושי

סיפורים אחזקים

אוד השבת

מדוע נשאו את מיטתו של יעקב אבינו ממצרים לא"י דרך המדבר, ים המלח, ועבר הירדן?
(ב,ב) איש על גדלו באתת לבית אבתם יתנו בני ישראל מעגד סביב לאהל מועד יתנו.

וכתב רש"י: באות שמסר להם יעקב אביהם כשנשאוהו ממצרים, שנאמר (בראשית נ"ב) ויעשו לו בניו כן כאשר ציוו, יהודה ויששכר וזבולון ויהודה מן המזרח, ראובן שמעון וגד מן הדרום וכו'.

וצ"ב מה הרעיון שעומד מאחורי ציווי יעקב את בניו לשאת את מיטתו בדגומת דגלי מדבר.

והנה בהלוייתו של יעקב אבינו כשנשאוהו ממצרים לחברון, כתוב: (ג"י) "ויבאו עד גֵן הָאֶטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ שָׁם מִסְפַּד גָּדוֹל וַיִּקְבְּדוּ מֵאֵד וַיַּעַשׂ לְאִבְיוֹ אֶבֶל שְׂבַעַת יָמִים". וצ"ע שהרי הדרך ממצרים לחברון, לא עוברת דרך עבר הירדן, אלא דרך ארץ פלשתים, לכיוון באר שבע, עד חברון, ואיך הגיעו בניו של יעקב עם מיטתו לכיוון מזרח, לעבר הירדן.

ובהעמק דבר (שם) כתב שעשו כן כדי שיתווספו במהלכו הרבה ממואב וכנענים היושבים על יד הירדן, וכמו שמשמע במס' כלים (א,ז) שדרך לסבב בנשיאה ממקום למקום עד שמיגיע למקום קבורה והוא לכבודו של מת.

ובחזון איש (שביעית ס"ג ג' סק"ז) גם העיר זאת, וכתב שמוכח מזה שלא היתה להם דרך לחברון ממערב אלא מצפון, ובאו כנגד הירדן, והפכו פניהם לדרום עד חברון, ועבר הירדן דכתוב היינו עבר הירדן המערבי.

וכתב החזו"א עוד ביאור: ואולי הלכו דרך המדבר ודרך ארץ אדום והקיפו ים המלח ועברו את הירדן ככניסת ישראל לארץ, ע"כ.

ונראה בס"ד לברא את כוננת החזו"א, שבאמת היה ענין מיוחד שמיתתו של יעקב אבינו תהיה נישאת באותם מקומות שעם ישראל עברו מציאתם מצרים עד כניסתם לארץ, שהמטרה בזה היתה להכין את המקום למעבר של עם ישראל שם לאחר 200 שנה, ולכן נשאו את מיטתו למדבר ולדרך ארץ אדום, עד לעבר הירדן המזרחי, ושם נכנסו לארץ עד מערת המכפלה.

ולפי"ז מובן מדוע יעקב ציוה את בניו שישאו את מיטתו באותה צורה כמו שעם ישראל חנו ונסעו במדבר, כי כל נשיאת מיטתו של יעקב ממצרים לארץ ישראל, היתה הכנה לנשיאתו של ישראל במדבר.

הקב"ה הסתיר את קברו של משה כדי שלא יבואו להשתטח על קברו לביטול חורבן בית המקדש וגלות ישראל
(מזכ"ט) וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוֹת וַיִּקְרָא לְבָנָיו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִמְךָ נָא מִצְאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְנִשְׁחַת עֲמִידֵי חֶסֶד וְאָמַת אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם.

והטעם שיעקב לא רצה להיקבר במצרים, הביא רש"י ג' טעמים מהמדרש: שסופה להיות עפרה כינים ומרחשין תחת גופי, ושאינן מתי חוץ לארץ חיים אלא בצער גלגול מחילות, ושלא יעשוני מצרים עבודת אלילים.

ונראה בס"ד להביא טעם נוסף, דהנה בגמ' סוטה (יד.) מובא שאמר רבי חמא בר חנינא (לא מובא בתוך דברי הגמ' אלא מוזכר בהגהות הב"ח שם אות ח') ובעיני יעקב (שם) מפני מה נסתתרו קברו של משה מעיני בשר ודם מפני שגלוי יודוע לפני הקב"ה שעתיד ביהמ"ק ליחרב ולהגלות את ישראל מארצם, שטא יבואו לקבורתו של משה באותה שעה, ויעמדו בבכיה ויתחננו למשה ויאמרו לו משה רבינו עמוד בתפילה בעדנו, ועומד משה ומבטל את הגזירה, מפני שחביבים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם.

ואפשר לומר שכמו כן גבי קבורת יעקב, שיעקב ידע שעתידין ישראל להיות משועבדין במצרים לאחר מותו, ואפ"ל שזה גזירה משמים, אבל אם היה נקבר במצרים, היו בני ישראל עולין על קברו ומבקשין ממנו שיעמוד בתפילה על בניו שיגאל אותם משעבוד זה, והקב"ה היה מצילם, ואמר יעקב שזה רצון הקב"ה שבני ישראל יעברו זיכור במצרים בכור הברזל, ולא יצאו משם אלא אחרי שיעברו את כל תוקף השעבוד הקשה, לכן ביקש מבניו שיעלוהו לא"י לקוברו שם, ובכך לא יוכלו להתפלל על קברו.

מסופר על יהודי, צדיק נסתר, שבתו היתה חולה מאוד. כולם כמובן הרבו בתפילות, סגולות וקריאת תהלים, אולם כלום לא הואיל. יום אחד דיבר הרופא עם האב ואמר בעצב: "כבר אין מה לעשות, לא נותר לה זמן רב לחיות". הצדיק הביט על בתו המיוסרת והבין שבמצב כזה צריכים יותר מאשר תפילות. הוא לקח את פנקס ההלוואות שלו ויצא לשוק לבקש מאנשים שיחזירו לו את חובותיהם.

אחד מבעלי החנויות כעס על הצדיק שהעז לבקש את כספו בלי התראה מוקדמת, צעק עליו על חוצפתו וביזה אותו לפני אנשים רבים. הצדיק הלך לעוד כמה מקומות בהם ספג בזיונות ועלבונות, ולא נרגע עד שמישהו העז וסטר לו על לחיו, למול קהל האנשים אשר נהנה מההצגה חנים. הצדיק הבין שבכך התבטלה הגזרה הרעה, הוא שב לביתו והתבשר שחל שיפור במצבה של הילדה. ואכן, תוך זמן קצר מאוד, וכנגד כל התחזיות הרעות, הילדה שבה לעצמה והחלימה לגמרי. לאחר כמה חודשים נפלה הילדה שוב למשכב. כאשר הרופא אמר לו שוב שאין מה לעשות, ניסה הצדיק שוב את הסגולה הידועה. הוא הסתובב בשוק וניסה להביא על עצמו בזיונות, אך במקום זה זכה לכבוד גדול... הבין הצדיק שכבר אין מה לעשות, הגזרה עתה חזקה במיוחד. ואכן תוך זמן קצר הבת נפטרה.

מעשה ברופא יהודי חכם וגדול, שקצף עליו המלך ושם אותו בבית האסורים. המלך ציווה לשר בית הסוהר לשים אותו בצינוק צר וחשוך, עול ברזל יהיה על צווארו ויתנו לו לאכול את המינימום ההכרחי. עבר זמן והסוהרים הבחינו שעל פניו של האסיר לא ניכרו כל סימני צער וסבל. שאלו אותו: "כיצד אתה מצליח לשרוד בתנאים קשים כאלו?". אמר להם הרופא: "לקחתי לי חמשה סוגים של 'תרופות' בהם אני מרפא את עצמי מכל צער ומכל כאב: הדבר הראשון הוא הבטחון בה' ית' שיכול להצילני גם מיד המלך, כי לב מלכים ביד ה'. לכן אין כל סיבה שאהיה שרוי בצער, שהרי כוחו של הבורא גדול לאין ערוך מכוחו של המלך ששם אותי בכלא, ואם הקב"ה רוצה, יכול להוציא אותי מכאן. החיזוק השני הוא ביודעי שחטאיי גרמו לי זאת ואני עצמי הייתי הסיבה לכך, ולכן לא אתרעם, 'אין יסורים בלא חטא'. הדבר השלישי, ידעתי שלטובתי הקב"ה מייסרני כדי למרק עוונותיי בעוה"ז, ובזכות השמחה שאני שמח

בייסורים אלו באה טובה לעולם. הרביעי: אפשר שהיה מביא עלי הבורא צרות גדולות מאלו, והדבר החמישי, שידעתי שתשועת ה' כהרף עין, כי חנון ורחום הוא וניחם על הרעה! סימנים אלו ערכתי אותם ועשיתי מהם שיקוי ואני שותה ממנו מעט בכל יום וזה שהעמידני על כוחי ולא השתנו פניי. דברי הרופא הגיעו לאוזני המלך, והוא ריחם עליו ונתן לו חנינה.

על רבי עקיבא איגר רבה של העיר פוזנא והחתם סופר רבה הנערץ של פרשבורג וראש הישיבה הגדולה, שהגאון רבי דניאל פרוסטיץ חבר בית דינו של הגאון רבי משה סופר שהיה אלמן הציע שידוך בזיווג שני את בתו של הגאון רבי עקיבא איגר לגאון רבי משה סופר בעל ה"חתם סופר", והגאון רבי משה סופר שלא הכיר מחשיבותה של המדוברת, שלח לשאול את הגאון רבי עקיבא איגר להודיע לו מה טיבה של המדוברת. הגאון רבי עקיבא איגר השיב לו במכתבו דברי שבח ותהילה, שהיא יראת שמים בתכלית, כלה נאה וחסודה, אילת אהבים ויעלת חן. והוסיף שאף הוא ובתו חפצים בכל לב בשידוך זה, אך סיים מכתבו בהערה זו: ישנו פרט חשוב שעלול להפריע להתקדמות השידוך. אולם הרי כבוד תורתו חשקה נפשו הטהורה לקיים כל דברי חז"ל ולמלאת אחר מה שאמרו: (במסכת פסחים מט.) "לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם", ואני בעוונותי הרבים לא הגעתי להקרא תלמיד חכם. על מכתב זה השיב רבי משה סופר באיגרת ששיגר אליו: דברי כבוד גאונו בנוגע למעלת בתו נאמנים עלי כמאה עדים. ברם לבי נוקפי ממה שאמרו חז"ל: (במסכת פסחים מט.) "לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בתו לתלמיד חכם", ואני מסופק אם הגעתי לכלל תלמיד חכם, ואינני רוצה להכשיל את כבודו שיטעה בי ויחשוב שנשא בת ת"ח ואם אני ראוי להיות חתנו. סוף דבר הגאון רבי דניאל פרוסטיץ הצליח לשכנע את שני הגאונים ולהשיא בת תלמיד חכם לתלמיד חכם. כזה ראה וקדש.

מסופר על אחד מגדולי הדור שליט"א, שבהיותו נער בר מצוה, פנה אליו אדם אמיד, ודיבר עמו שייסיים בכל חודש מסכת, ובכל ראש חודש יעשה לו סעודה בבית הכנסת לסיום מסכת, ויתן לו גם סכום כסף לעידוד. סיפר אותו גדול: בתחילה למדתי מסכתות קטנות, ביצה, תענית, מגילה, וכו' והיה קל לסיימם בחודש אחד, אך לאחר מכן המשכתי גם במסכתות הגדולות, והתאמצתי והייתי שוקד על לימודי לילות כימים, כדי לסיים את המסכת עד לראש חודש הבא, ובעקשנות זו הצלחתי לסיים מסכתות רבות. ואין ספק שלימוד זה דחף אותי ודרבן אותי הלאה להתמיד בלימוד יומם ולילה, ולחזור לסיים עוד ועוד. והיום זכינו ברוך ה' שהוא אחד מגדולי הדור.

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר, זמאר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

594

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ ב-10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

סיפור לשבת קודש

מעשה נפלא - הממחיש לנו עד היכן מגיע כוחה של תפילה מעומק הלב בברכת 'אשר יצר'

סיפור הרב 'אשר קובלסקי' שליט"א, היה זה לפני כשנה וחצי, ביום צום שבעה עשר בתמוז תשע"ו.

בשעה טובה ומוצלחת נולדה לאוויר העולם תינוקת חמודה ומתוקה. גדולה היתה השמחה, שכן היתה היא הבת הבכורה להוריה, ואף הנכדה הראשונה לרב שמעון שליט"א, אשר שלח לנו את הסיפור על כל פרטיו.

לאחר שלושה ימים, רגע לפני שחרור התינוקת מבית החולים 'שניידר', עברה התינוקת בדיקה שגרתית, אלא שאז הגיע הרגע הנורא מכל. הרופא מבחין כי בצווארה של התינוקת הרכה ישנה ציסטה קטנה וחשודה הבולטת מאוד, ומיד הורה להשאיר את התינוקת למעקב.

ההורים המודאגים קיוו בליבם כי הדבר יעבור עד ליום המחר, אז יוכלו לשוב לביתם בשמחה ובצהלה, אלא שלא כך היו פני הדברים.

יום ועוד יום חולף, והציסטה הקטנה לא רק שאינה נעלמת, אלא היא הולכת וגדילה באופן מאיים ואף מפחיד למדי! הפעם כבר הסבירו הרופאים כי הדבר נראה מסוכן ומאיים, וכי ישנה סכנת חיים לתינוקת אשר תהא חייבת לעבור ניתוח, בתפילה שהיא תצא ממנה בריאה ושלימה.

ההורים בכו ללא הרף ולא ידעו את נפשם מרוב צער - התינוקת הטרייה והחדשה שקיבלו במתנה, נמצאת בסכנה גדולה. בינתיים הגיעה חופשת 'בין הזמנים' של חודש אב. כמדי שנה בשנה עלתה כל המשפחה בצוותא לצפון הרחוק לימי הנופש הקבועים, מותרים אוזן פקוחה למתרחש במרכז הארץ - המלחמה על חייה של אחייניתם הקטנטנה.

גם הסב הטרי והמודאג הצטרף לחופשה, כשליבו נתון כל העת בעדכונים מהמתרחש בבית החולים 'שניידר'... באחד מימי החופש נמנו וגמרו בני המשפחה לסור לציונו הקדוש של התנא האלוקי 'רבי שמעון בר יוחאי' במירון, ולשאת שם תפילת רבים בצוותא למען בת משפחתם, התינוקת הצעירה, המוטלת בין חיים ו... ואיש אינו יודע מה יעלה בגורלה.

הם התכנסו בציון 'הרשב"י', והחלו לומר פרקי תהילים בדמעות רותחות במשך שעה שלימה, למען ירחם ה' על הילדה הקטנה. לפני התיבה עבר הסב, הרב שמעון, שהרטיט את הקהל באמירת תהילים נרגשת כשדמעות רותחות זולגות מעיניו.

עם סיום התפילה עצם ר' שמעון את עיניו בדבקות, ונשא תפילה נרגשת מעומק הלב: "ריבונו של עולם, הלא אתה רופא כל בשר ומפליא לעשות, וכפי שהגידול הנורא הגיע בפתע פתאום - כך אתה יכול גם להעלימו בפתע פתאום", בכה הסב בדמעות תחנונים, ואז הוסיף: "ריבונו של עולם!

מקבל אני על עצמי בלי נדה, כי מהיום ואילך מקבל אני לומר את ברכת 'אשר יצר' בכוונה, בהתלהבות, בהודאה עמוקה לך על הנס שהתחולל, ואין כמוך רופא כל בשר ומפליא לעשות - להעלים גידול מסוכן כל כך מצווארה של התינוקת האומללה", זעקו המילים מליבו, כשהוא רועד בבכי נרגש...

לא בכדי בחר הסב דווקא בסגולה זו, שכן נודע ומפורסם כי הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן ז"ע, כשהיו מזכירים בפניו חולה, היה ממליץ כסגולה לרפואה לומר לזכותו את ברכת 'אשר יצר' בכוונה, באומרו כי סגולה זו בדוקה ומנוסה לרפואה ולבריאות. על כן בחר הסב היקר בסגולה זו כהצלה אחרונה לנכדתו הראשונה והיקרה.

המעמד הנשגב בציון הרשב"י התרחש ביום חמישי, כשביום ראשון שלאחריו התקיימה פגישה מכריעה בין ההורים לבין הצוות הרפואי ובכירי המנתחים בארץ, כולל הרב פירי שליט"א בעצמו שהגיע לבית החולים לאור נדירות המקרה.

לאחר התייעצות קשה, החליט ד"ר יורם שטרן, מנהל מחלקת 'אף אוזן גרון' בבית החולים 'שניידר', כי הניתוח המורכב יבוצע בעוד כמה שעות.

אלא שאז, באורח פלא, הגיע עיכוב לא צפוי... הרופא המומחה שבא להתחיל בניתוח, קרב אל התינוקת הזערורית שישנה בעריסתה, שב ומישש את הגידול המסוכן והמוזר שעלה בצווארה, ונראה מבולבל ונבוך.

הוא הרכיב את משקפיו ובדק שוב את הנתונים, ואז אמר: 'אינני יודע אם נוכל לערוך את הניתוח היום, משהו מוזר קורה כאן, הגידול נהיה קטן לפתע... יתכן שנצטרך לדחות את הניתוח למועד אחר. ומי יודע - נשא עיניים מצפות, 'אולי בעוד כמה ימים יסתבר שבכלל אין צורך בניתוח הזה!...' ואכן, גם ביום המחרת אירע הבלתי יאומן, הגידול נסוג, הולך ומתקטן, כמעט ונעלם.

כעבור שלושה ימים, ביום רביעי, בהתרגשות ובשמחה שלא ניתן לתאר, שמע הרב שמעון את בנו קורא אליו ושואג משמחה, כאשר שפורפרת הטלפון בקושי עומדת בסאת התרגשותו: "זהו! השתחררנו!"

הרופאים אומרים שזה נעלם מעצמו! לא הותיר כל זכר! התבקשנו לשוב לבית החולים לביקורת בעוד שבועיים, המחלה נעלמה כלא היתה, בלי ניתוח, ובלי כל בעיה!"

עד היכן מגיע כוחה של תפילה מעומק הלב והכוונה בברכת

העולם, שהוא ברא אותנו וציווה אותנו לקיים את מצוותיו. יום אחד הוא פנה אליי ואמר: "אתה יודע יידי, אני בטוח שבורא העולם מבין סינית..."

"מנין לך זאת?" שאלתי בחיך.

"דע לך, כי אמא שלי הישישה מדברת בקביעות עם בורא העולם בסינית, מבקשת ומברכת, והוא עונה לה תמיד..."

חייכתי לדבריו שאינני מתייחס כל כך לסיפורי הסבתא שלו' על אמו, אך אמרתי לו: "דע לך, כי כל אדם יכול לדבר עם בורא עולם, והוא שומע בכל לשון ובכל שפה.

אלא שעליך לדעת, כי לך יש זכות מיוחדת שאין להרבה יהודים, אשר תוכל להשתמש בה בכל עת כשאתה מדבר עם בורא העולם ומבקש ממנו בקשות, והוא שתאמר לו כי הנך עוזר לילדיו היהודים שלא ילבשו שעטנז, אז אנא שיעזור לך בכל אשר תרצה - ואני בטוח שבזכות זה הקב"ה ישמע לבקשותיך".

כך סיימתי את השיחה עמו ושכחתי מכל זה. אלא, שלפני כמה ימים, בעת ששהינו בטיסה לסין, פנה אליי המתורגמן ואומר לי בהתרגשות עצומה: "כבוד הרב אכן צודק. הבורא יודע סינית..."

"מה קרה?", שאלתי, כשהוא משיב בהתפעלות: "אמש, טרם עליתי על יצועי, אני רואה כי ילדי התינוק קודח מחום, באופן חריג ביותר. ניסינו לטפל בו, אך החום היה גבוה מאוד. מיד ידעתי, ללא צל של ספק כי במצב כזה לא אוכל מחר להגיע לעבודה, ואשאר בארץ, בעוד שאתה תצא לטיסה לסין.

באותו רגע עצמתי את עיניי ופניתי לבורא עולם בסינית. ואמרתי לו: "בורא יקה, הרי אני עובד עבור ילדיך היהודים, ואם מחר לא אגיע לעבודה, הרב לא יוכל לעמוד במשימותיו, אנא ממך, שלח לתינוק רפואה שלימה".

ואתה יודע מה קרה?

פשוט לא תאמין, נכנסתי לישון ברוגע של ממש. והנה, אני קם בבוקר וראיתי להפתעתי כי התינוק בריא לחלוטין והכל בסדר... גם אשתי לא האמינה למחזה, ומיד היא אפשרה לי לטוס אתך... הנה כבוד הרב, צדקת, הבורא מבין טוב סינית".

התרגשתי מדבריו ולמדתי דבר אחד - כי יהודי שעמל וטורח לכבוד בורא עולם ובניו, הקב"ה לא נשאר לו חייב, ומשלם לו מידה כנגד מידה בדבר שהוא נצרך לישועה, בכדי שיוכל להמשיך לקדש שם שמים בלא הפרעות ועיכובים.

וזו מעלת המזכה את הרבים שה' שומרו כדי שיוכל לקדש שמו. אבל יותר מכל למדנו שהקב"ה שומע תפילות כל פה, וגם כאשר אדם מתפלל אליו בסינית או בכל שפה אחרת הקב"ה שומע תפילתו ומקבלה.

(ויצא עמו בששון)

'אשר יצר'!

מעשה נפלא - "המלמד אותנו שה' שומע תפילה הנאמרת אפילו בסינית."

לפנינו מעשה מדהים, המלמד אותנו עד כמה משלם ה' שכר לעושי רצונו, ישנו יהודי צדיק וירא שמים, העוסק כבר שנים רבות במלאכת קודש, בה הוא 'מפקח שעטנז' על רשת מפעלי ענק של טקסטיל בסין ובתורכיה. לצורך תפקידו הקדוש, עליו לשהות זמן רב מאוד בחו"ל.

ליתר דיוק, הוא כמעט ואינו נמצא בביתו, את כל זמנו הוא מוסר לצורך הצלת יהודים רבים מאיסור לבישת שעטנז, אשר אמר על כך הגאון בעל 'הפני זקן': "הזהיר מכלאיים - יאריך ימים בעולם הזה ובעולם הבא, ולא יבוא עוד בגלגול וינוח בשלום על משכבו באור החיים, ויוליד בנים צדיקים חיים וקיימים, ויזכה גם בעולם הזה לכל טוב".

אותו יהודי ירא שמים אינו שוכח ולו לרגע את חשיבות ומעלת תפקידו הקדוש בסין ובתורכיה, והינו עובר ובודק בקפידה שאין מערבבים צמר ופשתן יחדיו בבגדים המובאים ארצה. הדבר היחיד המזרים לו חיזוק ועידוד היא הידיעה כי רבבות יהודים שומרי תורה ומצוות, מתהלכים בחליפות נקיות לגמרי מחשש שעטנז, אך ורק הודות להשגחתו הקפדנית והמסורה.

"אינני דובר סינית ואף לא מבין מילה אחת בשפה זו", מספר המשגיח, "ולכן אני נאלץ להסתובב שם עם מתורגמן מקומי צמוד הדובר אנגלית רהוטה. כך אני מתקשר עמו באנגלית והוא מקשר ביני ובין העולם החיצון בסינית.

עם הזמן נקשרו בינינו קשרים הדוקים, הוא מבין אותי היטב ואף מזהה את הניואנסים והדקויות שלי בהלכה. לא אחת, כאשר אנו צועדים בתוך המפעל הוא 'מזכיר' לי ששכחתי להציץ בפינה הזו או עקפתי בטעות שורה אחרת, וכדומה, והכל לצורך הצלת יהודים מעוון".

בשיחות עם אותו מתורגמן, יצא לי כמה פעמים להסביר לו, שבמלאכת קודש זו אין שום מקום לעשות הנחות למי שמחייך אלינו או מי שמנסה לדחוף שלמונים. תפקידו הוא אך ורק עבור בורא עולם, שילדיו האוהבים יוכלו ללבוש בגדים ההולמים את רצונו ואת קדושתו, ולכן אין כאן שום מקום להנחות או לקומבינות למיניהם, אמרתי לו.

הוא לקח את הדבר לתשומת ליבו והחל לחשוב על בורא

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זלחיה
לעילוי נשמת:
מרדכי בן רבקה, ר' מרדכי בן מסעודה, נתנאל לוי בן מרים, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיטִי בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נבקש להמשיך להתפלל לרפואת אימנו: שרה בת כוכבה המכונה ככב
נא להתפלל לזוג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, נועה בת רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225 20:00
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il
מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

פרשת ויחי

חסד עשה יוסף כאשר הסכים להישבע ולהפוך את הסכמתו להתחייבות של אמת כדי שלא יעקב פרעה על ידו. (טללי אורות)

"וַיֵּשֶׁתְּ עִמָּדֵי חֶסֶד וְאַמֶּת אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם" (מז, כט).

פירוש רש"י: "חסד ואמת - חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת, שאינו מצפה לתשלום גמול".
בהגהה שרשם הרה"ג רבי אברהם לייב גרדוקה צ"ל: רש"י מונה שלושה טעמים לאשר-רצונו של יעקב להיקבר במצרים: א. סופה להיות עפרה כינים ומרחשין תחת גופי. ב. שאין מתי חוצה לארץ חיים אלא בצער גלגול מחילות. ג. שלא יעשוני מצרים עבודה זרה.
והנה, לטעם הראשון, עצם הקבורה במצרים היתה סיבת סירובו של יעקב, ולכך אמר: "אל נא תקברני במצרים".
אך אילו היה זה הטעם היחיד, יכול היה יוסף לומר: הן פרעה אינו חפץ ביציאתי, ואת החשש מהכינים אפשר לפתור על ידי קבורה בארון במצרים, כשאר השבטים, ושוב לא תהיה בעיה עם הכינים, שהרי לא ירחשו בתוך הארון. משום כך הדגיש יעקב ואמר: **"ושכבתי עם אבותי"**, דהיינו: מיד כשאגווע ואשכב עם אבותי (כפירוש רש"י), **"ונשאתני ממצרים"**, כי אינני חפץ להישאר כאן בשום צורה ואופן, כי יעשוני מצרים עבודה זרה! כאן יעקב אינו מזכיר קבורה כלל, כי לטעם זה, עצם השהות במצרים מפריעה לו.
ועדיין, מקום היה ליוסף לטעון: ניחא, לא במצרים תקבר, אך מאחר ופרעה מתנגד ליציאתי, נצא מחוץ לחומת מצרים ושם יתקבר, ומאחר שיהיה זה מחוצות לחומות - אין חשש שיעשוהו מצרים לעבודה זרה. אך יעקב משיב לטענה זו, מן הטעם השלישי: אינני חפץ בגלגול מחילות, חפץ אני להיקבר 'שם' - במערת המכפלה שבארץ ישראל.

ודברי פי חכם חן!
ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים" (מז, כט).
מהו 'חסד ואמת' (עיין בפירושו רש"י).
המגיד מדובנא ביאר זאת על פי משל: ראובן רצה לתת לחברו שמעון מתנה גדולה באהבתו אותו. חשש ראובן שמא משיבוא לתת את המתנה לשמעון, תבוא אשתו ותעקב על ידו. מה עשה, הקדים וכתב שטר חוב לשמעון, שטר שבו מתחייב לתת סכום כזה וכזה. כך ידעו ראובן ושמעון כי המתנה כבר מובטחת, ואין מנוס מקיומה של ההבטחה, שכן השטר שבידי שמעון יוצג לפרעון בפני בית הדין, אשר יכפו את פרעונו המלא.
והיה אם נשאל: האם יש בפרעונו של השטר טובה וחסד שעשה ראובן עם שמעון, או שמא זוהי חובה גמורה, פרעון חוב.
ברור כי כאשר יפרע ראובן את השטר, אין הוא עושה בכך כל חסד, שכן אין לו מנוס מכך, שהרי בין ירצה ובין לא ירצה, **חובה** עליו לפרוע את השטר. מאידך גיסא, הרי עצם כתיבת השטר והפקדתו בידי שמעון, היא מעשה חסד וצדקה, שהרי ראובן לא היה מוכרח על כך ועשה זאת רק בנדבת ליבו לטובתו של שמעון. נמצא, איפוא, כי **כתיבת** השטר היתה מעשה של **חסד**, אך **פרעונו** היה **אמת וחובה**, אמת שישודה בחסד.

כזו היתה גם שבועתו של יוסף ליעקב. עצם הסכמתו של יוסף להישבע ודאי היתה חסד, שכן לא היה מוכרח על כך ועשה זאת בנדבת לבו לכבוד אביו, וכדי למלא את בקשתו. ואולם, כשקיים יוסף את שבועתו היה זה קיום של אמת, של חובה שחייב את עצמו ע"י השבועה.
גם כאן, כמו במשל דלעיל, היתה הסיבה לשבועה - חששו של יעקב מאי יכולתו של יוסף בעתיד לקיים את השבועה בשל סירובו של פרעה. ידע יעקב כי די לבקש מיוסף והוא ימלא את בקשתו ברצון, כמו שהסכים עכשיו להישבע ברצון. אלא שחשש יעקב מהתנגדותו של פרעה, אשר תמנע את יוסף מלמלא אחר הבקשה, ולכן מיהר להשביע את יוסף שכן ידע כי אז לא תהיה ברירה לפרעה, והוא יהיה חייב להסכים.
ואכן, לאחר שמת יעקב הזכיר יוסף לפני פרעה את בקשתו של אביו אשר מילואה הובטח בשבועה: "אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואתקברה את אבי ואשובה". ואף פרעה אינו ממחר להסכים, אלא מפני השבועה: "ויאמר פרעה עלה וקבור את אביך כאשר השביעך" (בראשית ג, ה-ו). רש"י מפרש שם, כי אמנם לא הניחו לעלות אלא מפני השבועה ולולא זאת היה מונע בעדו מלקבור את אביו בארץ כנען.

"וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים" (ג, כו).
מפני מה לא האריך ימים יוסף כשאר אחיו?
אומרת הגמרא בברכות (דף נה): כיון שיוסף הנהיג עצמו ברבנות, מת הוא לפני אביו (דכתיב: 'זימות יוסף וכל אחיו, רש"י).
טעם נוסף מציינו בפרקי דרבי אליעזר (פרק לה): שכיון ששמע עשר פעמים את המילה "עבדך" על אביו ולא מחה, לכך הורידו לו עשר שנים מחייו.
לפי הטעם השני מובן מדוע הורידו ליוסף עשר שנים מחייו, שהרי שמע עשר פעמים לשון שאינה מכובדת על אביו ולא מחה. אולם לפי הטעם הראשון, מדוע הורידו ליוסף עשר שנים?

מבאר מרן החתם סופר זיע"א באופן נפלא, ששני הטעמים שהובאו בחז"ל משלימים זה את זה.
חז"ל בגמרא בסוטה (דף יא, א): מגלים לנו שמידה טובה מרובה ממידת פורענות. על מידת פורענות כותבת התורה (ויקרא כו, יח): "ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאותיכם", כלומר שהקב"ה משלם על החטא פי שבעה, נמצא שעל מידה טובה משלם הקב"ה לכל הפחות פי שבעה.
כעת נעשה חשבון: יוסף סבל במצרים **שלוש עשרה שנים** - שתיים עשרה מתוכן שהה בבית הסוהר, ושנה כעבד בבית פוטיפר. אם מידה טובה מרובה פי **שבע**, מגיעות לו תשעים ואחת שנים טובות, אלא שיוסף מלך במצרים רק שמונים שנה. לאן נעלמו אחת עשרה שנה?
לפי שני הטעמים שהביאו חז"ל מובן הדבר היטב. עשר שנים הורידו לו על ששמע עשר פעמים את המילה 'עבדך' על אביו, ולא מחה. ושנה נוספת הורידו לו על שהנהיג עצמו ברבנות, ולכן יצא שמת הוא לפני אחיו. (ומתוק האור)

האחרונה. הזוג הצעיר הופתע לשמוע שאנו לא מגיעים. 'חבל, טרחנו להכין דירה נקייה ויפה', אמרו, משתתפים בצערנו. אמרנו להם: 'אין ספק שהכל לטובה גם אם לא רואים כלום'. אלא שלא ארז זמן וידענו היטב מדוע.

בשל קוצר הזמן הנחתי למזוודה פניתי לסיפורים הדחופים באמת. בעוד אנו מארגנים בזריזות את הנרות והפלטה נשמע מכיוון חדר האמבטיה פיצוץ קטן ולאחריו קילוחי מים עזים. תוך מספר שניות, לפני שהספקנו לבדוק מה אירע, קידמו את פנינו המים השופפים שהלכו והרטיבו במהירות כל פינה בבית. עד שבעלי הצליח לסגור את הברז הראשי הוצף הבית כולו. ובעוד אני גורפת את השלוליות שנקוו בכל פינה, בעלי ניסה לאתר את מקור הבעיה. עד מהרה גילה את הגורם להצפה. הוא הצליח לסגור ברז היציני שסוגר את הזרימה באמבטיה אך לא בכל הבית, כך שזרמו מים בברזים. לפחות מים לשתיה ולנטילת ידיים היו לנו. קידמנו את שבת המלכה חסרי נשימה אך עם בית יבש, נקי וערוך.

רק אחרי שהדלקתי נרות הבנתי את גודל הנס שהתרחש פה בשעתיים האחרונות. אילו לא היינו בבית כשהפיצוץ התרחש הרי שבמוצאי שבת היה מקבל את פנינו בית הרוס לחלוטין וחשבון מים ענק, שלא לדבר על הבזבז בשנה שחווה שכזו. אילו היו שואלים אותי מה אני מעדיפה - שבת נופש עם בית מוצף, או אכזבה ובית ללא נזקים - בודאי הייתי בוחרת באפשרות השנייה. פניתי להתפלל בשלוה קבלת שבת מול זוהר הנרות, תוך שאני מודה לה' על השגחה פרטית מופלאה.

גם כשלא מבינים - הכל לטובה! (האמנתי ואספרה)

רוצים להגיע בדקה האחרונה. בעלי העלה רעיון מצוין: 'אולי כדאי שניסע ברכבת? התקשרנו לוודא את שעות יציאת הרכבת ואכן, בשעות אלו הרכבת יוצאת בתדירות גבוהה. עזרנו מוגית, העמסנו יציאת המזוודה וביקשנו מן הנהג 'לתחנת הרכבת בבקשה'. נסיעות מן הסוג הזה אינן אהובות במיוחד על הנהג, הכבישים עמוסים והדרכים פקוקות. הרבה יותר נח לנסוע בעיר עצמה.

הנסיעה הקצרה התבררה כאיטית עד למאד. הדרכים מלאות ברכבים פרטיים מצפצפים, האוטובוסים מלאים וזוחלים ולמרות הדקות החולפות עדיין לא יצאנו מהעיר. אחרי חצי שעת נסיעה ואנו עודנו בתוך כבישי עירו הסואנת, ביקשנו מן הנהג לשוב על עקבותיו. לא רצינו להסתכן בחילול שבת, ואם נלך על פי התכנית המקורית אנו עלולים להגיע לחיפה בזמן הדלקת הנרות. אם נשוב לתחנת האוטובוסים הקרובה ביותר יש לנו סיכוי רב להספיק לעלות על האוטובוס השלישי. אמרנו לנהג להסיע אותנו לתחנת האיסוף הקרובה, וזה עשה כדברינו. ברגע שנהג המוגית עצר בתחנה, חלף על פנינו האוטובוס השלישי גדוש בנוסעים בשאגת צמיגים. זה היה כמעשה שטן, האוטובוס המשיך לדרכו. אין לנו סיכוי להשיג אותו, שבת המלכה מתקרבת והברירה היחידה העומדת בפנינו מעציבה ומאכזבת כל כך. התכנית על שבת נעימה וישיבה רוגעת במרפסת מול נוף הים, הלכה והתרחקה מאיתנו.

בצעדים איטיים פסענו לכיוון ביתנו. במקום להגיע לדירת נופש ולאזור בלתי מוכר אנו שבים לביתנו ועלינו להתכונן לשבת כרגיל. התקשרנו לבעלי הדירה וסיפרנו להם את קורות השעה

כבר מזמן תכננו שבת חופשה בקריה החסידיית בחיפה ההולכת וגדלה. זכינו, ברוך ה', למשפחה גדולה, רוב הילדים שלנו נשואים וכולם מתגוררים מחוץ לעירונו, כך שאנחנו מארחים מדי שבוע את משפחות ילדינו על טפן לשבת שלמה על כל המשתמע: הכנת סעודות שבת מלכותיות, הצעת מיטות ונקיון הבית אחרי שהאורחים שבים לבתיהם. שבתות אלו מהנות עד מאד אך גם מעייפות. שבת אחת שקטה תתאים לנו מאד.

ביום רביעי שוחחנו עם קרובי משפחה נדיבים מחיפה. הם הסכימו לתת לנו את דירתם הקטנה בעלת מרפסת הצופה אל הים. בחמישי ארגנתי את סעודות השבת בקופסאות מוקפאות ואטומות הרמטית, וביום שישי כששבת מן העבודה ארזתי מזוודה ויצאנו לדרך. אמרו לנו שהתחבורה מעירונו לחיפה נוחה מאד. שלושה אוטובוסים יוצאים מדי יום שישי לכיוון הקריה החדרית, הדרך לא ארוכה וישאר לנו די זמן להתארגן לבוא השבת בנחת. התחנה היתה עמוסה במשפחות חמושות במזוודות ועגלות. המתנו לקו שלנו אך לאכזבתנו האוטובוס שהגיע לתחנה היה מלא עד אפס מקום. אנו נותרו במקום ישיבה, אפילו מקום נאות לאחסון המזוודות לא נמצא בו. הנהג הרגיע אותנו: 'יש אחרי עוד שני אוטובוסים, תעלו עליהם'.

החלטנו לעשות כעצת הנהג ולהמתין לאוטובוס הבא. אכן, הוא הגיע תוך זמן קצר אך גם הוא היה עמוס מאד ולא נותר בו מקום פנוי אחד. לעמוד במשך שעה וחצי נסיעה איננו יכולים, 'יש אחרי עוד אוטובוס', הסביר הנהג וסגר את הדלת והפליג לדרכו. 'האם אנו יכולים לסמוך על האוטובוס השלישי? המחוגים הדוהרים החלו להלחץ. איננו אוהבים לצאת מן העיר בשעה כה מאוחרת ואיננו

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

מה הגיב מנשה לשיכול הידיים?

עד שלא שקעה שמשו של הרה"ק השר שלום מבעלזא זיע"א זרח אורו של צעיר בניו הרה"ק רבי יהושע זיע"א למלא את מקומו של אביו. אכן כל בניו של השר שלום היו צדיקים מופלגים, אבל החסידים המובהקים ידעו שדווקא הבן הצעיר הוא הראוי לשבת על כס אביו ולענוד על ראשו את נזר מלכות בית בעלזא. בימים הראשונים היה אחיו הבכור, הצדיק רבי אלעזר, מתנגד ומערער על הנהגתו, אך לבסוף הסכים לו. ואף סיפר לו את טעם הדבר.

היה זה ב'שבת שובה' בשעה שרבי יהושע ערך את שולחנו הטהור, ולפתע ראה את אחיו רבי אלעזר מתקרב אליו. בנהל רבי יהושע והתיירא שמה יהיה אי נעימות ביניהם. אלא שרבי אלעזר יגיש לאחיו ולחש באוזנו כי כבר נחה דעתו ואין לו אלו טענות כלל. התפלל רבי יהושע והתעניין לדעת על מה ולמה נטרצה? אמר לו רבי אלעזר: האמת תאמר שבימי ראש השנה היה בדעתי לבוא לבית הכנסת הגדול שבבעלזא ולהתפלל את התפילות שהתפלל אבינו זצ"ל ולנהוג ברבנות כדרך בן בכור היורש את אביו. אמנם כאשר באתי לבית הכנסת ונוכחתי לדעת שאתה כבר עומד ומתפלל, חשבתי בלבי להקדימך בתקיעת שופר, אלא שגם בזה הקדמת אותי. החלטתי שלמחרת, ביום השני של ראש השנה, אקדים לבוא לבית הכנסת, אך גם למחרת אחרתי הן לתפילה והן לתקיעת שופר. עמדתי על יד דלת בית הכנסת ולתקפה אותי החישות הדעת עד כדי כך שלא יכולתי לזוז ממקומי. לפתע הרגשתי כאילו מישהו דופק על ראשי. הסתכלתי לאחור וראיתי בהקיץ את אבא זצ"ל, שהגיע מעולם האמת, עומד סמוך אלי, מרים את ידו ואומר לי: **בני, אל תפול רוחך ואל תחלש דעתך על עניין ההנהגה והשררה, כך צריך להיות ועליך להסכים לכך בלב שלם!** המשיך רבי אלעזר ואמר לאחיו הצעיר, לכן באתי עתה להגיד לך כי אני מסכים בלב שלם שאתה תמלא את מקום אבינו ותשב על כסאו.

סיפור מופלא זה על האח הבכור ששמע מאביו כי עליו לוותר לאחיו הצעיר ובתעצומות נפש עשה כך, מוליך אותנו אל האמור בפרשתנו (בראשית מח יג-יד): **'ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משטאל ישראל ואת מנשה בשטאלו בימינו ישראל ויגש אליו. וישלח ישראל את מינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שטאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור.** ותהו המפרשים

מאוצרותיו של הרב ישראל דנרוביץ שליט"א מח"ס 'הנחמדים מזהב', ערך

בדקדוק לשון הכתוב: וכי מה שייך לומר שבשל כך 'כי מנשה הבכור' זו הסיבה שיעקב אבינו 'שכל את ידיו', והרי בדיוק להיפך וכלפי לייא, שאם מנשה הבכור לא היה לו לשכל את ידיו? מכוחה של קושייה זו, בא רבינו האבן עזרא והסביר שאין 'כי' האמור כאן בא במשמעות של נתינת טעם, אלא 'כי' משמש בלשון 'אף על פי' שמנשה הוא הבכור. ואילו החזקוני הוסיף והביא פירוש נוסף: שבפשטות היה על יעקב להחליף את מיקום מנשה ואפרים, והוא לא עשה כך אלא רק שכל את ידיו לפי שמנשה הבכור וצריך לחלוק לו קצת כבוד.

בפשטות אין אנו יודעים מה הייתה תגובתם של מנשה ואפרים למאורע זה של שיכול הידיים, אמנם הרה"ק הבני יששכר זיע"א בספרו 'אגרא דכלה' מגלה לנו את התנהגותם האצילית: "הונה יעקב אבינו כאשר שם את אפרים לפני מנשה, ראה באפרים שלא נתגאה בטובה רק אדרבא... וראה במנשה שלא נתקנא באפרים, על כן בירכם: 'כך יברך ישראל, וישמך אלקים כאפרים' - מבלי גאות, 'וכמנשה' - מבלי קנאה על טובת חבירו". והוא מוסיף ומסביר שמצד אחד יש ציווי: "כאשר ישפיע הש"י טובה אל האדם, לא יקבש בזה תאוה וכבוד ויבא להתגאות על חבירו בזאת הטובה, רק אדרבא יכנע לפני בוראו ויחשוב כי הוא מצד החסד מבוראו עליו" וזו היתה מעלת אפרים שלא התגאה. ומצד שני יש ציווי: "להתרצות בגזירותיו יתברך אשר נמנע ממנו הטוב והוא הניתן לחבירו, ולחשוב כי הוא יתברך הוא לבדו היודע הטוב והנאות לכל אדם ולא יקנא את חבירו", וזו הייתה מעלת מנשה (והזר על כך שוב בספרו 'דברי פקודיך', מ"ע נה).

לולי דמסתפינא דומה כי הכל יודו שנסיונו של מנשה להכיל את בושנתו, לראות את אחיו הקטן לוקח את שלו ולשמוח בליבו, היה גדול מנסיונו של אפרים, שלא להתגאות. והוא הצליח לעמוד בזה רק בשל הכוחות שקיבל מאביו, בהיותו בנו בכורו וראשיתו אנו, כי יוסף הצדיק ששתק מול אחיו שלקחו ממנו את השייך לו הוריש את כוחותיו הרוחניים והסגוליים למנשה בכפליים. ובכך ייתכן לומר שהפסוק בא ליישב כיצד אכן עשה יעקב כדבר הזה, לשכל את ידיו ולהעמיד את מנשה במצב הנראה כלתי אפשרי, ועל זה אמר הכתוב: 'שיכל את ידיו כי מנשה הבכור' שיעקב עשה כן ביוזמו שלמנשה יש כפל כוח מאביו ויכול הוא להעביר על מידותיו, ואכן אילו זה לא היה משכל את ידיו.

לעילוי נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן תנה יונה, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסניגא, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל

לזיווג הבן שרה בת אליה, רבקה בת דבורה אסתר בת חווה

לרפואת איתמר שריה בן עדית, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מוניה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדית, בתושח"י

העלן מוקדש-להצלת ברו"י ישי בן אלה, רחמים בן מוניה עיזן ולייל בני מרים, משפ' מנצור וכל התורמים והמסייעים בהפצה. אליהו בן אליה, אדיר וטל רחייב, זוש"ק לצעמה נמ"י בת שבע, נחית בת ילפה, גבייש בת צ'קליטו.



גליון מס' 1046

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

פרשת ויחי - י"ד טבת תשפ"ב - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

ה אדם צריך לעשות חסד עם הבריות שלא על מנת לקבל פרס.

המקור בפרשה: "ועשית עמדי חסד ואמת" "עיקר החסד הוא כשעושה על מנת שלא לקבל פרס, ואז נקרא: "עושה חסד", ונקרא: "נדיב". אבל העושה על מנת לקבל גם ממנו הנאה, נקרא "סוחר" ולא נדיב, ואין לך מדה גדולה ממדת החסד. על כן ירגיל אדם את עצמו בחסד של אמת, לא מבעיא לעשות עם מתים, אלא אפילו עם החיים יעשה כן, ואז - הולך בדרכי ה' ומתלבש במדותיו ברוך הוא, כי הוא ית' עושה חסד חנם. ועל זה אמר הכתוב: "כי טוב חסדך מחיים שפתי ישבחונך", רצה לומר - דרכי בני אדם לעשות חסד של אמת עם המתים ולא עם החיים, אבל חסדך האמתית הוא - "מחיים" - מה שאתה עושה לנו בחיים חיותינו, כי מה גמול אנחנו משלמים לו, רק "שפתי ישבחונך". הקב"ה בחסדו הגדול עושה נסים ואין לנו לעשות, רק להודות לו, כמו שאמרנו רז"ל: "ארבעה צריכים

להודות", זהו שפתי ישבחונך. וכן הקב"ה ממציא לנו מזון וטרף בחסדו הגדול ואנו אין לנו אלא לברך, וכמו שכתב רש"י על הפסוק: "נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר" - זהו "שפתי ישבחונך". (שלה"ק)

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שאי אפשר לקץ שיבוא כשיש נשאת חינם בתוך עם ישראל.

המקור בפרשה: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים". ביקש לגלות להם את הקץ (פסחים נו) על כן אמר לשון "האספו", (תתאחדו). וזהו שאמרנו ליוסף: "אביך ציונו לפני מותו לאמור" וקשה: היכן מצינו שאמר כן? אלא שכוננתם היתה שאמרו לו שכן היה כוננת אבינו במה שאמר "האספו ואגידה לכם", שלא יהא בינינו לשון הרע ונהיה כולנו באגודה אחת ובהבת עולם ובאהבה רבה. (שלה"ק)

הוראה למעשה

"ראה נא והביטה עד כמה חיוב המחילה בחטא שבין אדם לחברו, ראה נא אלו הגדולי עולם, שבטי י-ה אשר הם מלאכי אלוקים, איך עשו הכנעות ויפלו לפניו ארצה" ויאמרו הננו לך לעבדים". ומה יעשה הדיוט החוטא נגד חברו בהוצאת דיבה ובהכאה וכיוצא בזה, או דברי מסה ומריבה, ואף שחברו מרוצה, על כל זאת צריך תשובה שימחול לו ה'."

המקור בפרשה: "אנא שא נא פשע אחיך וחסאתם כי רעה גמולך ועתה שא נא לפשע עבדי אלוקי אביך". השבטים הקדושים, אף שפייסו את יוסף מכל מקום היה חטאתם שמורה עד נקמת עשרה הרוגי מלכות - גדולי ואבירי ישראל. זהו שרמז יוסף במה שאמר: "ועתה אל תיראו אנוכי", וגו', רמז: עתה אין לכם לירא, אבל באחרית הימים תיראו, כי יוסף ראה דבר זה ברוח הקודש. ומכל מקום תנחומין של יוסף הם תנחומין. גם הוא יקדים לעתיד, כי בוא יבוא משיח בן יוסף קודם משיח בן דוד. (שלה"ק)

נקי הדעת שייברו עליהם

ארבעים שנה מייצר תפילין

הרגע גמלה בליבו ההחלטה להשריש בעם ישראל את הערך העליון של אמירת שם ה' בכבוד הראוי.

בשואה איבד אבי את אשתו ושני ילדיו. כשנסתיימה המלחמה הוא עלה לארץ והתיישב בשכונת "מאה-שערים" ושם נשא אשה בפעם השניה. בסייעתא דשמיא נולדו לו עשרה ילדים בארץ הקודש והוא זכה להקים משפחה לתפארת.

ממול השטיבלאך של "מאה שערים" הוא פתח חנות קטנה וממנה הפיץ והחדיר את התודעה שצריך להזכיר את שמו של ה' בכבוד וברצינות הראויה לבורא עולם ומנהיגו. שלטים גדולים היו מוצבים מחוץ לחנות ובתוכה, שעליהם נכתב כיצד אמורים להגות את שמו של ה' יתברך.

המסר שאותו הוא השתדל להעביר היה, שלפני שמזכירים את שם ה' בתפילה או בברכה, צריך לעצור לרגע ורק אז לבטא

המשך בעמוד אחרון



הרה"ח ר' שבתאי וינברגר שליט"א בבית המלאכה

ההונגרי החל ר' שבתאי לספר "ופעם אחת הוא שמע כיצד הכריזו את השם של המפקד בקרב החיילים. כולם היו צריכים לקום כשהכריזו את שמו של אותו הצורך. או אז פנה אבי לחבר שעמד לידו ואמר לו: "כנראה שבגלל שאנו לא מזכירים את שם ה' בכבוד הראוי, נאלצים אנו לקום לשמע שמו של הרשע הזה..." ומאותו

ב שוק "מאה-שערים" יושב לו בתוך חדר מלאכה זעיר הרה"ח ר' שבתאי וינברגר שליט"א ומכין "בתים" של תפילין לעם ישראל.

ארבעים שנה הוא עוסק במלאכת קודש זו. במהלך השבוע ניתן לפגוש אותו בשטיבלאך של "מאה-שערים" ובבית כנסת "סטמר" ברח' יואל שבירושלים. בכל מקום שנמצא, הוא מפיח רוח חיים בקרב המתפללים. בפנים מאירות ר' שבתאי מארגן מניינים ואף משמש פעמים רבות כשליח ציבור. אנשים נהנים לשהות במחיצתו.

במהלך "הימים הנוראים" בין כסה לעשור, ביקרתי אותו בבית המלאכה שלו שדחוס בכלי עבודה לייצור תפילין. בקשתי לשוחח איתו בין השאר על מפעל חייו של אביו הרה"צ רבי אליהו וינברגר זצ"ל להחדרת התודעה של אמירת שם ה' בכבוד הראוי והרצוי.

"אבי ז"ל היה במלחמת העולם השניה בצבא

המעוניינים להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו יצחק ובר שליט"א בנוגע לזיווגים, פרי בטן, פרנסה, שלום בית ועוד על פי תאריך לידתם ושםם יתקשרו לטלפון 053-4156338

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.



שאלות קצרות ותשובות בצינן:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתינו?

תשובה: הפרשה הקודמת מסתיימת במילים "ויפרו וירבו מאוד", ואילו פרשתינו פותחי במילים "ויחי יעקב". ומכאן מובן שבשל העובדה שצאצאיו של יעקב פרו ורבו, נוספו שנים לחייו.

2. מה הקשר בין תחילת הפרשה לסופה?

תשובה: פרשתינו כאמור פותחת במילים "ויחי יעקב בארץ מצרים" ומסתיימת במילים "וישם בארון במצרים" ומכאן המסקנה שבחייו בארץ מצרים חש יעקב כאילו שמו אותו בארון במצרים.

3. מדוע נסתם מיעקב אבינו הקץ?

תשובה: כי אצל יעקב שרתה מבחינה מסויימת תקופת הקץ של הגאולה (הוא היה בקרבת כל ילדיו וכולם התנהלו בדרך התורה) ולכן הוא לא חש את עוצמת מצוקת הגלות באותה העת וגרם לכך שנסתם ממנו גילוי עת קץ הגאולה של עם ישראל. ומכאן המסר שבכדי להחיש את הקץ הכללי והפרטי, עלינו לחוש את כאב הגלות בה אנו שרויים.

4. על הפסוק "אל נא תקברני במצרים", מפרש רש"י: א. סופה להיות עפרה כינים (ומרחשים תחת גופי) ב. ושאין מתי חוצה לארץ חיים אלא בצער וגלגול מחילות ג. שלא יעשוני מצרים עבודת אלילים."

ויש לשאול: הרי הסכנה שיעשו את יעקב עבודת אלילים ויעברו בגללו על איסור של עבודה זרה, היא סיבה הרבה יותר מרכזית וכבדת משקל שלא יקברו אותו במצרים מאשר שתי הסיבות הראשונות שיותר נוגעות לטובתו האישית של יעקב. אז מדוע רש"י מונה את הסיבה החשובה הנ"ל רק בסוף ולא כפי שהייתה צריכה להופיע בתחילה?

תשובה: רש"י רוצה לפרש ולומר שאילו יעקב היה קודם מציג לפני יוסף את הסיבה לכך שהוא אינו רוצה שיקברו אותו במצרים משום שיעשו אותו לעבודת אלילים, היה יוסף יכול לבטל טיעון זה בכך שהיה טוען שהוא בתור משנה למלך מצרים ידאג לכך שלא יעשו מיעקב עבודת אלילים ושרק יתייחסו לקברו כאל קברי צדיקים שמתפללים שם לבורא עולם. לכן הקדים יעקב לומר שבכל מקרה לא נוח לו להיקבר במצרים בגלל שתי הסיבות האישיות הראשונות שאותן לא ניתן לפרוך ולבטל.

אפשר לפרש, מכיון שרצה לגלות להם קץ הימין, ראה גם את חבלי משיח, שבשיל זה נסתלקה ממנו שכינה, על דרך שפרשה ממנו שכינה בזמן שהתאבל על יוסף, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת ל, ב) שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות וכו' אלא מתוך דבר שמחה של מצוה.

וכלפי זה אמרו לו השבטים, שמע ישראל אבינו, ה', זו מידת הרחמים, אלקינו, זו מידת הדין, ה' אחד, כשם שמברכים על הטובה כך מברכים על הרעה (ברכות נד, א), שבאמת הכל לטובה.

"באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", עיין מה שכתוב בלקוטי תורה מאדמו"ר הזקן נ"ע (פרשת עקב): "שברכה מלשון המשכה מהיעלם אל הגלוי". שיעקב ביקש שיבורך ויתגלה שם כבוד מלכותו. וכמו שאנו מבקשים (מוסף לשלש רגלים) "גלה כבוד מלכותך עלינו וכו'".

האספו ואגידה לכם

פירש רש"י: "בקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה" וכו'.

יש לדקדק:

א. איזה חטא חטא יעקב חס ושלום שבשביל זה נסתלקה ממנו השכינה.

ב. הלא כל הברכות הם דברי נביאות כפירוש רש"י, אם כן ברור שהשכינה שרתה עליו אז.

ואפשר לפרש הכוונה, שיעקב אבינו ראה שהשכינה שורה עליו, והבין שבאם יעסוק לגלות את הקץ תסתלק ממנו השכינה. והביאור הוא על פי מה שכתוב בספר התניא (פרק לה), שהשראת השכינה היא אך ורק בזמן שאין לאדם שום רצון, רק בקיום מצוותיו, שהן רצונו יתברך.

וזהו שרמזו במדרש רבה כאן (צח, ג): "משל לאוהבו של מלך שהיה נפנה מן העולם והיו בניו סובבין את מטתו, אמר להם בואו ואגלה לכם מסתורין של מלך, תלה עיניו והביט במלך, אמר להם היו זהירין בכבודו של מלך. כך יעקב אבינו תלה עיניו וראה שכינה עומדת על גביו, אמר להם הו זהירין בכבודו של הקדוש ברוך הוא". שכאשר השכינה עומדת על גביו, אין שייך שיהיה עסק בשום דבר, כי אם בכבודו של המלך.

ועיין פירוש רש"י על הפסוק (דברים יח, יג) "תמים תהיה עם ה' אלהיך": "התהלך עמו בתמימות ולא תחקור אחר העתידות, ואז תהיה עימו ולחלקו". שהנהגת יעקב היא לימוד לדורות, שאם אנחנו רוצים שהשכינה תהיה בינינו, אין לנו לעסוק במחשבות אודות העתיד לבוא עלינו, אלא רק **המשך בעמוד הבא**

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חולה (מח, א)

במדרש תנחומא כאן: "מתי עובדי עבודת כוכבים מתים, אבל מתיהן של ישראל אינן מתים, מפני שבזכותן החיים עומדין".

ואפשר לפרש השייכות לכאן, כי את המעלה הגדולה של מתיהן של ישראל אנו למדים מיוסף, שכאשר שמע שאביו חולה, לקח את שני בניו כדי שיברכם.

והוא כדאיאתא בזהר הקדוש (חלק א ריח, ב): "בשעה שכן האדם נפטר, מתווסף רוח עליון בו מה שלא היה בימיו, רואה מה שלא זכה בימיו, מפני שנוסף בו הרוח ההוא. וכאשר נוסף בו הרוח אז יוצא מהעולם הזה, זהו מה שכתוב (תהלים קד, כט) 'תוסף רוחם יגועון וכו'".

ועל פי זה כתב האור החיים (דברים לג, א) לענין ברכת משה רבינו את ישראל לפני מותו: "כי הגם שגדול ערך משה, תווסף רוחו וכוחו בעת אשר יגיע העת אשר יאסף אל עמיו". וזה היה טעמו של יוסף שלקח את שני בניו אל יעקב, שיברכם בשעה זו.

וזהו כוונת המדרש, שאם בשעת מיתה כך, כל שכן לאחר מיתה, שגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם (חולין ז, ב).

ויקרא יעקב אל בניו וגו' (מט, א)

פירש רש"י ובגמרא: "ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכינה, אמר שמא חס ושלום יש במטתי פסול וכו', אמרו לו בניו שמע ישראל וגו', כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד" (פסחים נו, א).

לכאורה צריך לדעת, כיון שקרא אותם לגלות להם הקץ, מה ענין הברכות לכאן.

אפשר לומר, על דרך המבואר במסכת ברכות (לא, ב) החושד בחברו בדבר שאין בו צריך לברכו, ובשביל זה ברכם תכף.

האספו ואגידה לכם (מט, א)

איתא במסכת פסחים (נו, א): ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכינה, אמר שמא חס ושלום יש במטתי פסול וכו', אמרו לו בניו שמע ישראל וגו', באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו וגו', עד כאן לשונם.

לכאורה אינו מובן לפי האמת מדוע נסתלקה ממנו השכינה, והלא נתברר שמטתו שלמה כמו שאמרו אין בליבנו אלא אחד.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

לקיים את הפסוק "תמים תהיה", ואזי יקויים סיפא דקרא, "עם ה' אלהיך".

ויאסף רגליו אל המיטה (מט, ג)

אמר רבי יוחנן, יעקב אבינו לא מת וכו', מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים (תענית ה, ב).

לפי פשוטו כוונת הדברים היא כמו שאמרו חכמינו ז"ל (בבא בתרא קטז, א) "אצל דוד לא נאמרה בו מיתה, מפני שהניח בן כיוצא בו".

ועיין עוד במדרש תנחומא (כי תשא ג) "השובע לעשיר איננו מניח לו לישון, כיצד, היה אדם גדול ועשיר בתורה, לימד תלמידים הרבה וריבץ תורה ברבים ושבע מן התורה, אף על פי שהוא מת אין התלמידים שהעמיד מניחין לו לישון, אלא יושבין ועוסקין תלמידיו בתורה ובתלמוד ובהלכה ואגדות, ואומרים תלמידיו הלכות ושמועות משמו ומזכירין שמו בכל שעה, ואין מניחין אותו לישון בקבר".

ויש לומר ששני הדיוקים מתורצים אחת בחברתה, והוא, כי החרטה על המכירה נרמזת בתיבת "אביך".

ויתבאר על פי דברי הזוהר הקדוש (חלק א רכב) וזה לשונם: "ויקרא לבנו ליוסף (בראשית מז, כט), אמר רבי יצחק, האם שאר השבטים לא בניו הם, אלא אמר רבי אבא, יוסף בנו היה יותר מכולם". ועיין במפרשי הזוהר, זיעקב בחינת תפארת, ויוסף בחינת יסוד, והם מתאחדים כאחד. ובשביל זה נאמר (שם, ג) "וישראל אהב את יוסף מכל בניו".

והשבטים אפשר שמקודם לא ידעו מזה, ובשביל זה כתיב (שם, יא) "ויקנאו בו אחיו".

אבל עכשיו, אחרי שראו שיוסף הוא המשביר לכל עם הארץ ואותם ואת ביתם מכלכל יוסף, ראו מזה שהצדק אתו שהוא בחינת צדיק יסוד עולם, הודו ואמרו "אביך", שאתה בנו יותר מאיתנו. וזהו הראו שהם מתחרטים על המכירה.

עוד אפשר לבאר מה שאמרו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, על פי מה דאיתא במדרש רבה (צח, ד): "ישראל משכימים ומעריבים בכל יום ואומרים, שמע ישראל אבינו ממערת המכפלה, אותו דבר שצויתנו עדיין הוא נוהג בנו, ה' אלקינו ה' אחד".

וזהו מה זרעו בחיים, כל זמן שזרעו בחיים שמשכימין ומעריבין בכל יום ואומרים שמע ישראל וגו', אף הוא בחיים, שהרי אומרים לו שמע ישראל, מזה מובן שהוא חי.

ויצו אל יוסף לאמר אביך צווה וגו' (נ, טז)

יש לדקדק:

א. מדוע אמרו אביך, ולא אבינו?

ב. לכאורה מקודם היו צריכים לומר לו שמתחרטים על המכירה, ואחר כך את בקשת אביהם שישלח להם, כמו שנאמר (משלי כח, יג) "ומודה ועוזב ירוחם".

סיפורים לשבת

אשרי מי שראה פניו

לבקש משהו מיוחד. ב"ה, סוחר נכבד הוא המתפרנס ברחבות; חייו מתנהלים לכאורה על מי מנוחות, ושום דאגה מוחשית אינה מטרת את מוחו. אלא מאי? בגלל מעשה שהיה, מעשה נורא מאד, החליט לחלות את פני הצדיק ולהראות לפניו...

ומעשה שהיה כך היה. שנים רבות עסק הסוחר דנן בעסקי עצים. קונה יערות באחוזות הפריצים, ולאחר כריתת העצים משלחם לרחוק ולקרוב. ולפי שבקי ובעל טביעת עין היה בסחורה זו, לא נפל, בחסדי שמים, בפח, ומאז ומתמיד השיג סחורה נאה שהביקוש עבורה הלך וגדל, ובהתאם לזה, הרווחים.

הכבודה אמורה היתה להשלח מליטא לדנציג ועל המשלוח הופקד סוכנו הראשי

ויהי היום, לפני למעלה משנה, הזמינו אצלו כמות אדירה של סחורה. הכבודה אמורה היתה להשלח מליטא לדנציג ועל המשלוח הופקד סוכנו הראשי. זאת הפעם חרגה הכמות מכל הקניות שידע עד הנה, ולכך החליט להפקיד על משלוח הסחורה את סוכנו הממונה על כל המסחרים, הן בשל יושרו והן בשל בקיאותו הרבה בנושא.

כיון שהייתה זו הזמנה שונה מן הרגיל, גם הוצרך להשקיע בה סכום בלתי רגיל. ולפי שההון ששמור היה בקופתו, מועט היה מכדי ההשקעה, החליט ללוות מרעיו, סכומים נוספים כדי שיוכל לעמוד בהתחייבות. בידעו אל נכונה כי הרווחים יכפילו את ההשקעה פי כמה.



כ"ק קדושת האדמו"ר מבוהוש
חסידות בוהוש היא מענפי חסידות רוז'ין
צילום: ישי שמואל בן מנחם

הממתנינים להכנס אל הקודש פנימה אצל הצדיק מרוז'ין זי"ע, נכנס יהודי בלתי מוכר. הוא הביט סביבו במבטים שניתן להבין מהם כי זו לו פעם ראשונה בחצרו. לבושו היה כסוחר אמיד ומראהו טוב.

כאשר נכנס לחדר הרבי, הגיש פתקא בה רשם את שמו, ותו לא. הרבי עיין בפתקא, עיניו הקדושות רפרפו על העומד לפניו, אחר כך שאל לבקשתו, היות שבפתקא לא צוין שום דבר.

כחכח הסוחר בגרונו, שתק קמעה כמי שמחפש מילים להסביר תמיהה, והשיב כי למעשה לא בא

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.
קבוצת חסידים ישיבה בבית המדרש לסעודת מלוה מלכה במוצאי שבת שחל בחנוכה. המנורה הפיצה אור זך, והשלהבות הבהירות עוררו שמחה ותקוה בלב. בחוץ ירדו גשמי ברכה, ובבית המדרש היה חם ונעים ואוירת יום טוב שורה על הכל.

המסובים פצחו בשירה אדירה מעניני דיומא. "מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח". "על הניסים ועל הנפלאות ועל התשועות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה..."

כאשר נדם קול השירה, הפנו הכל עיניהם אל ראש החבורה היושב בראש השולחן, הוא אשר פיו מפיך מרגליות ודברי תורה וחסידות שקולחים מפיו לא נמר טעמים, ותמיד יש בהם חידוש מרענן ומענג.

כמתבקש מאליו דיבר החסיד הותיק בלהט על מעלת אמונת חכמים. הדבקות במנהגי העדה שהם בבחינת משה רעיא מהימנא, כנאמר: ויאמינו בה' ובמשה עבדו. כי רק באמצעות הרועה והמורה אפשר להתקרב אל קוב"ה.

ראש החבורה השתתק אחר כך המש"ק: הבה ואספר לכם מעשה רב, כי טוב סיפור אחד מהסברים רבים...

כרו הכל אזניהם כאפרכסת, והוא החל לספר:

אלא מאי בגלל מעשה שהיה, מעשה נורא מאד, החליט לחלות את פני הצדיק

היה זה ערב אחד מערבי החורף, כאשר לחדר

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

סיום המסכת המרגש בציונו של רבי עקיבא

כולה: "את מה ששנוא עליך אל תעשה לחבירך". אותם ההורים צריכים להשתדל לדון בכובד ראש בנוגע להצעה שמוצעת בלא להחפז לפוסלה על הסף.

ויהי רצון שבזכות שכולנו נירתם לסייע לאותם בעלי הבעיות הרפואיות לבנות את ביתם בבניין עדי עד, בורא עולם יבנה בקרוב ממש את בית חיינו השלישי שיבנה במהרה בימינו אמן.

זכות נשים צדקניות

לאורך כל הדורות של עם ישראל תמיד השתדלו נשים צדקניות ללכת בדרכה של קמחית - אמם של הכהונים הגדולים אשר העידה על עצמה שזכתה לכך שבניה יהיו כהנים גדולים בזכות שקורות ביתה לא ראו את קצוות שערותיה. גם בדורינו נשים רבות משתדלות ששערותיהן לא תבצבצנה מבעד למטפחותיהן ובזכות כך בודאי יזכו להביא לעולם בנים תלמידי חכמים וכן יזכו לבני, חי ומזוני ורויחי. וכאן המקום להעיר שהזוהר הקדוש מחמיר מאוד שאפילו מקצת שערותיהן של הנשים לא תראינה.

ויהי רצון שבזכות אותן הנשים הצדקניות נזכה בקרוב ממש לקבל את פני משיח צדקינו.

138 זכר וזכר אלוך



עורך העלון רוקד יחד עם שאר משתתפי סיום המסכת בציונו של רבי עקיבא

מאותם הצעירים שמתמודדים עם בעיית הרפואית את המשוכה של מציאת הזיווג. כפי שהדגשנו אז נשוב ונעורר את בעיית המצוקה של אותם בחורים ובחורות שסובלים מבעיה רפואית מסויימת אשר לא משבשת את תפקודם היומיומי, למצוא זיווג מקרב אלה שברוך ה' לא סובלים מבעיות רפואיות.

בדיוק כפי שכל אבא ואמא לא היו רוצים שיפסלו על הסף את בנם או ביתם בשל בעייתם הרפואית כך הם צריכים לנהוג גם כלפי אלה שמוצעים לאחד או לאחת מילדיהם הבריאים וזאת על פי הכלל של הלל הזקן אשר הוא יסוד כל התורה

זה קרה בהשגחה פרטית מופלאה. ביום שני בלילה האחרון (אור לעשרה בטבת) נסעתי להשתטח על ציונו של התנא הא-לוקי רבי עקיבא בטבריה. כשהגעתי לשם נודע לי שבמקום נערכת סעודת סיום מסכת תענית. נגשתי למקום בו נערכה הסעודה והופתעתי למצוא שם את כ"ק האדמו"ר מספינקא שליט"א מבני ברק וקבוצה מכובדת מחסידי.

סעודת סיום המסכת נערכה ברוב פאר והדר ונמשכה לתוך השעות הקטנות של הלילה. במהלך הסעודה נאמרו דברי תורה וסופרו סיפורי צדיקים שעוררו את כולם לעבודת ה' מתוך התלהבות ושמחה.

ריגשה אותי במיוחד העובדה שבסעודת המצוה הזאת השתתפו כל סוגי היהודים בעם ישראל. כולם החליטו שם פה אחד שישתדלו מעתה ללמוד את מסכת מגילה במסגרת הלימוד של הדף היומי ולקיים בעזרת ה' יתברך בעוד חודש לערך את סעודת סיום המסכת.

ועוד בנושא השידוכים

לפני כשבועיים נכתבו במדור זה שורות נוקבות אודות הבעיה הכאובה של שידוכים בקרב אלה שסובלים מבעיות רפואיות מסויימות. קבלנו תגובות רבות שברובן חיזקו את קריאתנו להסיר

ארבעים שנה מייצר תפילין - המשך מעמוד ראשון

ומיוחד בכל הנוגע לעורר יהודים להגות את שמו של מלך מלכי המלכים בכבוד הראוי לו."

נעץ את עינוי בחלל האויר ושקע בהרהורים. ואז לאחר רגע הפטיר ואמר: "אכן אבי היה יחיד

בפה את שם ה' בהדגשה מיוחדת באימה ובריאה". ובנקודה זו פסק ר' שבתאי את שטף דיבורו. הוא

אשרי מי שראה פניו - המשך מעמוד קודם

הלוואות חדשות כדי לפרוע את הישנות. ולפי שהיה יהודי כשר, בעל אמונה ובעל בטחון, זכה לסייעתא דשמיא. אחר כמה גלגולים מהכא להתם, ומהתם להכא, הצליח להחזיר את רוב החוב כאשר על הנוטר הסכימו הלווים על טווח ארוך יותר, כדי נשימה.

ובינתיים נקפו שבועות וירחים, הסוכן יצא לדרך לפני הסתיו ועכשיו עמד החורף בפתח, ועדיין אין שום ידיעה על אודותיו.

המזווה הריק הילך עליה אימים. אבי הבית הותיר אחריו חלל בכל התחומים

ובבית הסוכן תאניה ואניה. המחסור נתן אותותיו. אשת הסוכן הביטה בצער בילדיה, המזווה הריק הילך עליה אימים. אבי הבית הותיר אחריו חלל בכל התחומים. הכסף שהשאיר בידיה למחיה לשבועיים בערך, חולק בידיה למנות קצובות, אבל עוד מעט קט והיא תעמוד חלילה לפני שוקת שבורה... (המשך יבוא)

אינו פשוט. אמנם נאמן ביותר הוא הסוכן, ומימי לא הטיל ספק בנקיון כפיו, במה, אם כן, יכול הוא לתלות את אי הגעתו?

בין כה וכה החלו טרדות נוספות לגזול את מנוחת הסוחר. כאמור, השקיע הון רב בעסק זה, הן שלו והן ממה שלוהו מרעיו, ובקרוב יאלץ לפרוע את ההלוואות...

עכשיו לא היה די במחשבות. צריך לעשות מעשה. שלח הסוחר שליחים לסוחר שאליו נועדה הסחורה, לשאול אם הגיעה לתעודתה, אם שולם תמורתה ואם יש בידו מידע על אודות הסוכן הנעלם.

יצאו השליחים לדרכם וחזרו כעבור זמן לא רב. הסוחר אימת את הגעת הסחורה, הוא גם שילם את מלוא התמורה לסוכן, ואף גם ליוה אותו בברכות כשיצא לשוב לעירו ולשולחו...

ראה הסוחר כי צרתו צרה והתחיל לחזר אחר

הסוחרים, רעיו ומכיריו מכבר, הלוו את הכסף ללא פקפוק, נאמן היה בכל הליכותיו ואף גם סוחר אמיד ומכובד אשר שמו הטוב הולך לפניו.

כיון שנסגרה העיסקה על הצד הטוב, יצא הסוכן עם הסחורה ביום המיועד, מלווה ברכות ותפילות של הסוחר, שולחו.

הסחורה המשובחת הוטענה על רפסודות והסוכן הפליג בעקבותיהן. מזג האויר היה נוח, עופות מים חגו מעל בקול ציוץ צרחה וצווחה, והכבודה התנהלה על מי מנוחות.

לפי המשוער צריך היה הסוכן לשוב תוך שבועיים, בלי הסחורה כמוכן, ובתמורתה כסף עובר לסוחר.

כאשר תמו שבועיים והסוכן לא שב, לא נפל עדיין הסוחר לעצבות. עיכוב בלתי צפוי, פה ושם, יכול לשבש את המהלכים הרגילים, עד חודש אין מקום לדאגה.

אבל כעבור חודש החל הסוחר לחשוש כי המעשה

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 44
פרשת ויחי תשפ"ב

דבריהם הם זכרונם

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

שיגיע אותם בברכת אביהם, והוא אומר את שני בניו עמו זה מה שנוגע לחלק שיהיה נוגע להם בברכתו, גם את מנשה שיבנה בפני עצמו, ואת אפרים וגו', או ירצה פי ראויים הם לברכה משני צדדין לצד שהם בניו ולצד שכל אחד מהם ראוי לברכה מצד עצמו, ולזה אמר בניו עמו גם לצד היותם מנשה ואפרים צדיקים, ואמר עמו להפסיק שלא תבין שמפרש מי הם הבנים, ואמר את זאת לומר שכל אחד חשוב בפני עצמו. [אור החיים]

לעתיד לבוא יתאחדו מנשה ואפרים לשבט אחד

ועתה שני בניו הנולדים לה בארץ מצרים עד באי אליה מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי (מח, ה).

פרוש, שהשם הבטיח לו שיתן הארץ הזאת לזרעו אחוזת עולם אולם אפרים ומנשה כעת היינו בזמן הזה יהיו כראובן ושמעון אבל בבוא הגואל האחרון יהיו לאחדים כמו שפרשו רש"י ותוספות פרק יש נוהלין (בבא בתרא כב) מקרא דכתיב שער יוסף אחד, וזה שאמר ועתה יטלו שני בניו שני חלקים.

[משך חכמה]

יעקב השתחוה על ראש המטה לעצמו

וישתחו ישראל על ראש המטה (מז, לא).

ובזה"ק מאן ראש המטה דא שכינתא, אמר רבי שמעון חס ושלום, אלא לדידיה קרע וסגיד (בראשית רבה, ב), וצריך באור, ואפשר לומר שיוסף זכה למלכות כיון שהתגבר על אשת פוטיפר, אבל הסבה שכלל להתגבר היתה מפני שדמותו של אביו ראה בחלון, הרי שכל הזכות הוא של יעקב אבינו ולכן לדידיה קרע וסגיד.

[בת עין]

פרט שני בני יוסף מפני שצדיקים היו

ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים (מח, א).

טעם שלא הספיק באומר שני בניו ואני יודע כי הם מנשה ואפרים, או לומר מנשה ואפרים ואני יודע כי הם בניו הרשומים בפרשת מקץ, גם הפסיק בין הזכרת הבנים והודעת שמם בתבת עמו, גם אומר את שני פעמים, אולי כי יודיע הכתוב טעם יוסף בלקיחתם שהיתה לקחת כל אחד ברכתו בפני עצמו מלבד מה

זכות הרבים תלוי בך!
רבבות שעות תורה במסגרת לימוד ה'דף היומי' יזקפו לזכותך!
הורד אינך פוסט אפליקציה והוא הולך יומיו וגלה רבית הנכנסת לך!
DAF.TFILOT.ORG





רב אחא - שר הבירה ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המתנה החרדי]

פרק כ"ג

אל השירה

חמושים בחרבות."

"וימה לדעתך, תפקידו של האוהל הזה? - שאל רב אחא.

"אולי", נסה אברהם לנחש, "אולי זהו כעין בית ניד (בית בלתי קבוע הנווד ממוקם למקום) המשמש לאנשי השירה כמקום לישון וכמקום בו אפשר להסתתר מהשמש היוקדת?"

"לא נראה לי שאנשי השירה יקחו עמם אוהל המכביד על ההליכה, רק למטרת לינה ומסתור. אבל מדוע לנו לעסוק בניחושים? הרי השמש עוד מעט תשקע והשירה ודאי תעצור ללינת לילה, ואז נראה האמנם צדקה השערתך שהאוהל משמש כמקום לינה," אמר רב אחא.

תוך זמן קצר אמנם נתן האות על ידי ראש השירה שהניף את חרבו כלפי מעלה שלש פעמים, היה זה סימן מסכם שבכך רמז לכל השירה לעצור.

אנשי השירה פתחו את שקי הצידה שלהם והחלו להיטיב את לבם במאכלים שונים כשהם זוללים וסובאים ומשמיעים קולות של צחוק פרוע. מדי פעם נראה חיל מכה את רעהו עד זוב דם ללא רחמנות.

היו חילים שנכנסו פנימה אל האוהל אך לא נשארו בו אלא יצאו לאחר זמן קצר. לאחר מכן

"הבה נצא יחדו לקראת השירה," אמר רב אחא.

"כיצד נגיע לשם? האם נרכב על גב האריות?" - שאל אברהם.

"לא, מסכן מאד לקחת את האריות לפני שאנו יודעים בדיוק מי הם אנשי השירה, בא ונרכב שנינו על החמור, ממילא איננו צריכים למהר כי השירה עדין רחוקה מאד. אך לפני צאתנו לדרך עלה למעלה והבא שתי חתיכות משמשות החלון השבורה ובעזרתן נוכל לצפות גם בדרך להיכן מועדות פני השירה ומי הם אנשיה," אמר רב אחא.

"רעיון גאוני!" - התלהב אברהם - כך נוכל לדעת האם כדאי להתקרב אליהם או שהדבר מסכן. אם למשל, נגלה שיש להם כלבי גישה, עלולים הפלבים להרגיש בריח שלנו, לנבוח ולהסגיר אותנו."

אברהם מהר להביא את הזנבות לרב אחא ושניהם עלו על גב החמור והחלו להתקדם לקראת השירה.

מדי פעם הביטו בזנבות המגדלת שברשותם וכאשר הבחינו שהשירה כבר קרובה נעצרו וחפשו להם מקום מסתור בין הסלעים. את החמור הם קשרו לסלע רחוק, כדי שלא יקרה כפי שקרה לרב אחא בפעם הקודמת.

"רב אחא!" - קרא אברהם - "עכשו אפשר לראות את השירה והרצוע הגדול שבמרפזה. זהו ככל הנראה אוהל ענק. מסביבו אני רואה חילים

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

אלפים
כרך
1811!

נשמעו פיהוקים ארפכים והחילים
העיפים נרדמו בזה אחר זה סביב האוהל.
"ובכן, דבר אחד כבר ברור לנו שהאוהל אינו
מקום לינה", אמר רב אחא.
"נכון!" - הודה אברהם - "אך עתה אני סקרן כפלים
לדעת, מה יש באוהל?"

"האם יש לך אומץ לחדור פנימה, אל האוהל?" - שאל
רב אחא בזהירות כשהוא בוחן את תגובתו של אברהם.
"אמנם אני פוחד", הודה אברהם, "אך אם נראה לך
שחשוב עד מאד לדעת מה יש בתוכו - אני מסכים
להסתכן (להכניס עצמי לסכנה) לשם כך".

"כן, זה חשוב לנו מאד, אנשיהשירה אשר מסביב
האוהל אינם אנשים טובים, זאת גיליתי לפי צורת
התנהגותם הפרועה, ועכשיו ברצוני לברר מה יש בתוך
האוהל, אם אין שם שום דבר מיוחד עלינו פשוט לחזור
על עקבותינו ולשוב אל הבירה. אינני רוצה להתעסק עם
אנשי בליעל כאלו, אשר עלולים להזיק לנו יותר מאשר
להועיל" - הסביר רב אחא.

"ובן, למענך אעשה זאת", אמר אברהם אשר חש
שהוא אסיר תודה כלפי רב אחא מטיבו, "אך קודם כל
הבה ונבדוק אם אמנם כלם ישנים היטב".

קול נחירותיהם הקצובות של החילים הגיע לאזניהם,
הם הביטו על החילים ולפי קצב נשימותיהם נוכחו לדעת
כי כלם ישנים שנה עמוקה.

אברהם הקיף את השירה לברר מהיכן יהיה לו נוח
לחדור פנימה אל האוהל. הוא לא רצה להלך בין ראשיהם
של החילים מחשש שמא קול צעדי יעורר אותם.

והנה, גלה מקום בו מנח הצמיד של השירה: שקים
וחבילות מלאים במצרכי מזון ובגדים. הוא פלס לו מעבר
ביניהם עד שהגיע אל האוהל בזחילה אטית כשהוא
משתדל שלא לעורר שום רעש סביבו.

אברהם הגיע אל האוהל, משש את הדופן שלו והגיע
למסקנה שהאוהל עשוי מאריג חזק המתוח בין קורות
עץ.

הוא הרים מעט את חלקו התחתון של האריג והתבונן
פנימה. ברגע הראשון לא ראה דבר, חושך מוחלט שרר
שם סביב.

"כיצד אדע מה יש בתוך האוהל?" - שאל אברהם את
עצמו, אך לא היה לו כל מענה. הוא אמנם שמע קול
נשימות קצובות אך חשב שיתכן שאלו הקולות המגיעים

מן החילים הישנים מסביב לאוהל.
אברהם חשב ואמר לעצמו:
"אינני יכול לנצל כרגע את חוש הראייה והשמיעה,
אולי אצצל את חוש המישוש?"

הוא החל למשש בזהירות בשתי ידיו את סביבתו, הוא
נתקל בחפצים שונים ולאחר שבדק אותם הניחם מיד.
הוא התקדם הלאה בזחילה, עד שלפתע נתקל בראש
של אדם...

אברהם נבעת לאחור, הוא לא תאר לעצמו הפתעה
בלתי צפויה שכזאת. הוא נותר המום...

"מי יודע מה יהיה עכשיו? אולי הערתי משנתו את אחד
מאנשי השירה ועתה אפול בשבי?"

הוא שמע קול רחש והבין כי אמנם העיר כאן משהו.
"מי זה?" - שאל קול לחישה.

"אני יוסף!" - השיב הדר - "האם אתה הוא שלמה?"

"לא! אינני שלמה!" - השיב אברהם - "אך לפני שאענה
לך מי אני, אמור נא לי האם שמך יוסף מעיד על כך
שהנך יהודי?"

"כן!" - השיב הדר בלחישה.

"וימנן אדע שאינך משקר? הבה לי סימן!"
"שמע ישראל ד' אלקנו ה' אחד!" - קרא יוסף.

אברהם קרב אל יוסף הניח ידו על כתפו והציג את
עצמו:

"ראה, שמי אברהם, גם אני יהודי, חי עם ידידי רב אחא
בתוך בירה עזובה בלב המדבר, אל תשאל אותי כרגע איך
הגענו לכאן כי זהו ספור ארוך. מוטב הסבר לי אתה, מי
הם אנשי השירה? מדוע הקמתם כאן אוהל? מי, מלבדך,
נמצא כאן באוהל?"

"ש... ש... ש...", לחש יוסף כשהוא מרמז לאברהם שלא
להתלהב יתר על המדה, "בא התקרב אלי, הטה אונך
לעבר פי כדי שקולי לא ישמע".

אברהם התקרב אל יוסף ומשש אותו כדי לדעת היכן
פיו, אך לפתע נתקל בשלשלאות ברזל...

"מה זה? האם ידך כבולות?" - נדהם אברהם.

"אכן ידי כבולות" - אמר יוסף בעצב - אבל זהו רק חלק
מהספור שרצוני לספר לך..."

המשך בשבוע הבא בעזהשי"ת



לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד
לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת:

0722-81-85-82

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵיִאֲרִצִּיט שְׁלָהֶם חַל בְּשָׁבוּעַ זֶה

י"ז טבת - ר' יצחק זעליג ב"ר שמעון חיים צייגר
י"ז טבת - ר' מרדכי ב"ר מנחם דוד רוזנברג
י"ז טבת - מרת טובה רוחמה ב"ר חיים
י"ח טבת - ר' יודא ארלי ב"ר יצחק מאיר פינקלשטיין
י"ח טבת - ר' דוד נחמן ב"ר אברהם משה
י"ח טבת - ר' מרטין בן אוסיאס ברקוביץ
י"ח טבת - משולם שלום ב"ר משה יוסף
י"ח טבת - מרת ליבא אסתר בר שאול יחזקאל טייכמן
י"ח טבת - מרת רגינה ב"ר יצחק
י"ח טבת - מרת חדוה נורית ב"ר יעקב
י"ט טבת - ר' חיים אל'י ב"ר אברהם שטרנברג
י"ט טבת - ר' אליעזר ב"ר חיים שלום נמירובסקי
י"ט טבת - מרת פריידא ב"ר יושע בלום
כ' טבת - ר' שמואל ב"ר יעקב יצחק בלברר
כ' טבת - מרת חנה מלכה ב"ר יהושע פריינד
כ' טבת - מרת רבקה בילא ב"ר מאיר
כ' טבת - מרת שרה ב"ר שלמה ישראל זלמן

י"ד טבת - הרבנית רבקה ב"ר נתן נטע לבוביץ
י"ד טבת - ר' יצחק אפרים בן לייזר בער
י"ד טבת - ר' יצחק מאיר ב"ר אליעזר יעקב
ט"ו טבת - ר' אברהם חיים ב"ר יוסף
ט"ו טבת - ר' פסח ב"ר יצחק מושקוביץ
ט"ו טבת - אילת השחר ב"ר בנימין
ט"ז טבת - ר' אלכסנדר ישראל מנחם ב"ר חיים ברוך קאהן
ט"ז טבת - ר' שמעון דוד ב"ר משה
ט"ז טבת - ר' ברוך ב"ר יעקב
ט"ז טבת - ר' מרדכי ב"ר מנחם דוד
ט"ז טבת - מרת רחל בלומה ב"ר משה יעקב
ט"ז טבת - מרת ליבא ב"ר יצחק
ט"ז טבת - מרת שושנה ב"ר אברהם
י"ז טבת - ר' שלמה ב"ר מרדכי גרינוולד
י"ז טבת - ר' טובי גדלי' ב"ר חיים פריינד
י"ז טבת - ר' יוסף מרדכי ב"ר לייבוש הולצנברג
י"ז טבת - ר' מרדכי ב"ר דוד צבי זיצמן

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמֹת, וְאוּלַי גַּם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוֹף הַחֶדָּשׁ!!!



קו ילְדֵי הַחֶסֶד

077-204-9772

נִתֵּן לְהִרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אַךְ וְרַק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

אֶפְשָׁר לְהִכְנִס מִיָּדִי שָׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדָּשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבְסֵר
הַכֵּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדָּשׁ.

אֲזַ קְדִימָה חִיגוּ עֲלֵשׁוּ לְקו ילְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוּלָה!

ילְדִים יְקָרִים שִׁמּוֹ לִב: הִהְגְּרָלָה נִעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפָּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הִתְקַשְׂרֶתֶם, לְכֵן חֲשׂוֹב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ בְּכָל פְּעַם מֵאוֹתוֹ מְסַפֵּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשָּׁבוּעִיּוֹת הַמִּזְכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה.
- 2 << אוקרים בסעודת השבת דבר תורה המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

אֶלְזָנוֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֶפֶת



פְּרֻשֶׁת נִיחִי



כ"ס ז', ע"א י"ו ק"ט

בְּדַעְתּוֹ לְכַבֵּד, וְכֹאשֶׁר סִפֵּר לוֹ הָאֱמֶת, לֹא הִסְפִּים הָרַבִּי מִבְּאִיאַן בְּשׁוּם אֶפֶן לְקַבֵּל אֶת הַכְּבוֹד בְּאִמְרוֹ כִּי אַחֲרַי שְׂכַבְר כְּבֹד אֶת הָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב הָרִי זֶה שִׁיף לוֹ וְאִין צְרִיף לְהַפְסִיד עַל יְדֵי מָה שֶׁדַּחֲו הַבְּרִית מִיֵּלָה, אֲמַנִּם גַּם הוּא סָרַב לְקַבֵּל אֶת הַסְּנֵדְקָאוֹת, וְכִכָּה סָבַב הַלֶּךְ ר' יְחִזְקֵאל מִחֲצַר בְּאִיאַן לְבְּלֹאז'וֹב וְחֹזֵר חֲלִילָה וְכֹל אֶחָד הִטִּיל אֶת הַכְּבוֹד עַל חֲבֵרוֹ. עַד שֶׁלְּבִסוּף אָמַר הָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב שֶׁהוּא מְקַבֵּל זֹאת, וּבְעֵת הַבְּרִית הוּא כָּבֵר יְכַבֵּד אֶת הַרְה"ק מִבְּאִיאַן.

בְּהִגִּיעַ יוֹם הַבְּרִית מִיֵּלָה וְכַבְּדוֹ אוֹתוֹ בְּסְנֵדְקָאוֹת הַלֶּךְ הָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב וְכַבֵּד אֶת הָרַבִּי מִבְּאִיאַן בְּסְנֵדְקָאוֹת, וְכֹאשֶׁר רָצָה לְכַבְּדוֹ בַּחֲזָרָה, נִעְנָה וְאָמַר שֶׁהוּא מְסַכֵּם לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ עֶסְקָא, שֶׁהָרַבִּי מִבְּאִיאַן יִהְיֶה הַסְּנֵדְקָא, וְהוּא הָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב יִהְיֶה הַמְּסַדֵּר קְדוּשִׁין בַּחֲפָתוֹ שֶׁל הָרַב הַנִּמּוֹל. הַסְּכִים הָרַבִּי מִבְּאִיאַן וְכַבֵּד בְּסְנֵדְקָאוֹת.

הַרְה"ק מִבְּאִיאַן נִסְתַּלַּק לְאַחַר כְּמָה שָׁנִים בְּיוֹם ה' אָדָר שְׁנַת תשל"א, וְהָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב הָאָרִיף יָמִים עוֹד שָׁנִים רַבּוֹת לְאַחַר מָכֵן, וְכֹאשֶׁר נִכְנַס הָר' יְחִזְקֵאל לְהַזְמִין אֶת הָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב לְחַפְתּוֹ בְּנוֹ לְסְדוֹר קְדוּשִׁין כְּפִי שֶׁהַסְּכִים מָאֵז, נִעְנָה לוֹ בְּרָצוֹן לְהַזְמִנְתּוֹ, אוּלַּם אַח"כ נַחֲלָה מְאֹד הַרְה"ק מִבְּלֹאז'וֹב וְהָיָה רְתוּק לְמִטָּתוֹ בְּבֵית הַחֹלִים, וְכִשֶּׁהִגִּיעַ ר' יְחִזְקֵאל שׁוֹב לְבִקְרוֹ כְּמָה שְׁבוּעוֹת לִפְנֵי הַחֲתָנָה לֹא עָלָה כָּלֵל עַל הַדַּעַת שֶׁהוּא יוֹכֵל לְהַשְׁתַּחֲרַר מִמִּטַּת חֲלָיו עַד זְמַן הַחֲתָנָה, וְהוּא הָיָה כָּבֵר זָמַן מִפְּלֵג בֶּן צ"ח שָׁנָה, אוּלַּם הַרְה"ק מִבְּלֹאז'וֹב אָמַר לוֹ כִּי בַעֲזוֹה"י הוּא יִהְיֶה הַמְּסַדֵּר קְדוּשִׁין כְּמוֹ שֶׁהַסְּכִים בְּעֶסְקָא עִם הָרַבִּי מִבְּאִיאַן, וְאֲכֹן עַד זְמַן הַחֲתָנָה קָרוּ שְׁנוּיִים מִפְּלִיגִים בְּבְרִיאוֹתוֹ וְלִיּוֹם הַחֲתָנָה הִגִּיעַ לְחַפְתּוֹ בְּנוֹ וְהָיָה הַמְּסַדֵּר קְדוּשִׁין. זְמַן קֶצֶר לְאַחַר הַחֲתָנָה הֵיחָא הַסְּתַלַּק

הָיָה לָהֶם לְסְנֵדְקָא וְנִמּוּלוֹ עַל בְּרַכְיֹו
גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה יְלָדוֹ עַל בְּרַכְיֹו יוֹסֵף (נ, כג).

הַרְה"ק ה'חֲדוּשִׁי הַרִי"ם זִיע"א הָיָה הַסְּנֵדְקָא שֶׁל בֶּן נִכְדוֹ הַרְה"ק ה'אֲמֵרִי אֱמֶת' זִיע"א, וְכֹאשֶׁר יָשַׁב בְּסְנֵדְקָאוֹת אָמַר 'גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה יְלָדוֹ עַל בְּרַכְיֹו יוֹסֵף'. מֵהָר נִכְדוֹ-אָבִיו הַרְה"ק ה'שְׁפֵת אֱמֶת' זִיע"א לְהַעִיר: הֲלֹא אוּנְקָלוֹס מִתְרַגֵּם 'וְרַבִּי יוֹסֵף', הֵינּוּ שֶׁגִּדְלוּ עַל בְּרַכְיֹו, וְאוּלַּם ה'חֲדוּשִׁי הַרִי"ם זִיע"א נִסְתַּלַּק עוֹד בְּאוֹתָהּ שָׁנָה. וְאֲכֹן בְּמִדְרַשׁ שֶׁכֵּל טוֹב פִּרְשׁ 'יְלָדוֹ עַל בְּרַכְיֹו יוֹסֵף', שֶׁהָיָה לָהֶם לְסְנֵדְקָא וְנִמּוּלוֹ עַל בְּרַכְיֹו. וַיֵּשׁ שֶׁפָּרְשׁוּ כֵּן גַּם כְּנִיַת הַתְּרַגּוּם יוֹנְתָן 'כַּד אֶתִּילִידוֹ גְּזִירִינוּן יוֹסֵף'.

הַסְּנֵדְקָאוֹת וְהַסְּדוֹר קְדוּשִׁין

סִפֵּר הַרְה"ח ר' יְחִזְקֵאל בְּסֵר הִי"ו כִּי פַעַם כְּשֶׁנּוֹלַד לוֹ בֶּן נִכְנַס לְהַרְה"ק רַבִּי מְרֹדְכֵי שְׁלֵמָה מִבְּאִיאַן זִיע"א לְכַבְּדוֹ בְּסְנֵדְקָאוֹת, וְאָמַר לוֹ הַרְה"ק כִּי הוּא נוֹסַע עַכְשָׁיו לְקַנְדָּה כְּמִנְהַגוֹ בְּתַקוּפָה זֹו בְּכֹל שָׁנָה, וְהַלֶּךְ וְהַזְמִין אֶת הַרְה"ק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִבְּלֹאז'וֹב זִיע"א לְבְרִית לְסְנֵדְקָאוֹת, אֲמַנִּם בְּהִגִּיעַ יוֹם הַשְּׁמִינִי לֹא יָכְלוּ לְקַיֵּם הַבְּרִית בְּזַמְנָו, וְנִדְחָה לְזַמַּן אַחֵר, וּבִינְתַיִם כָּבֵר חֹזֵר הַרְה"ק מִבְּאִיאַן מְקַנְדָּה, וְחָשַׁב ר' יְחִזְקֵאל מָה לַעֲשׂוֹת עִתָּה בְּקֶשֶׁר לְסְנֵדְקָאוֹת, וְנִכְנַס אֶל הָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב וְסִפֵּר לוֹ כֹּל הָעֲנִיָּן. אָמַר לוֹ הָרַבִּי מִבְּלֹאז'וֹב כִּי הָיִיתָ שְׂמַתְחֵלָה כְּבֹד אֶת הָרַבִּי מִבְּאִיאַן וְרַק מִחֲמַת נִסְיַעְתּוֹ כְּבֹד אוֹתוֹ, לָכֵן עַכְשָׁיו כְּשֶׁחֹזֵר, הִדְרָא כְּבוֹדָא כְּדַמְעָקְרָא וְהוּא שִׁיף לְרַבִּי מִבְּאִיאַן.

אֲמַנִּם כְּשֶׁנִּכְנַס אֶל הַרְה"ק מִבְּאִיאַן לְכַבְּדוֹ
בְּסְנֵדְקָאוֹת, שְׁאָלוֹ הַרְה"ק אֶת מִי הָיָה



הרבי מב'לאז'וב בחדש חשוון תש"ן לישיבה של מעלה זקן ושבע ימים, בן מאה שנה.

ראש הקהל שישב על התנור

בלובלין היה נהוג כי חדש אחד היו מכבדים את הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א בסנדקאות ובחדש שלאחריו כבדו את ראש הקהל. כך היה המנהג בעיר זמן רב. אם לפעמים הייתה ברית שראש הקהל רצה להיות סנדק, כגון אצל אחד מקרוביו, היו מחליפים את הסדר, ראש הקהל קבל סנדקאות בזה אחר זה, ואחר כך כבדו גם את החוזה בסנדקאות חדשים רצופים, וכן להפך.

ארע פעם שנולד בן זכר לאחד החסידים בחדש שהסנדקאות הייתה שיכת לראש הקהל, ואלו אותו חסיד אבי התינוק רצה כמובן שהחוזה יהיה סנדק של בנו.

הגיע אל רבו החוזה ובקש לכבדו בסנדקאות. ענה החוזה: עליך לבקש את רשותו של ראש הקהל. עשה החסיד כן. נגש אל ראש הקהל ובקש את הסכמתו שהחוזה ישמש כסנדק גם בחדש זה, כך יוכל לכבד את רבו. אולם הפעם לא הסכים ראש הקהל לוותר בשום אופן.

בא אבי התינוק לרבו וספר לו בכאב על סרובו של ראש הקהל, ושאל ביאוש מה עושים אם ראש הקהל אינו מסכים. ענה החוזה: אין לי שום עצה עבורה. הלך

החסיד לביתו, וספר לאשתו היולדת את העבדא. זו חסידה גדולה הייתה עוד יותר ממנו. אם הרבי לא יהיה הסנדק, אמרה בתקיפות, לא אמסר את התינוק למולו. ראש הקהל לא יהיה הסנדק של הילד שלי. הלך החסיד לרבו ומסר לו דברי אשתו היולדת. נענה הרבי ואמר: אמר לה שלא תצטער, אם כן הדבר, אני יהיה הסנדק. שמחו הורי התינוק ושקטה רוחם.

ויהי ביום השמיני נקהל הצבור לבריתו של התינוק. בסמוך לברית השתוממו הנוכחים לשמע את השמש מכריז: ראש הקהל מכבד בסנדקאות.

אבי הבן היה המום והתקשה להאמין למשמע אזניו, הרי הרבי הקדוש הבטיחו נאמנה שהוא עצמו ישמש הסנדק, אך הוא חשק את שפתיו ולא הגיב מאומה. ראש הקהל פסע מעדנות לעבר הכסא, נטל את הינוקא והושיבו על ברפיו בחינה נצחון.

לאחר הברית נגש רבנו החוזה לאבי הבן שעמד עצוב ונכלם ופיסו בבת שחוק: אל תפל רוחך לא ראש הקהל היה הסנדק, אלא אני. אבי הבן עמד קפוא ולא ידע מה לחשב. לחש לו החוזה: ראה את מעילו העליון של ראש הקהל, האם אינו מלכלך כלו באבק שעל התנור. הביט אבי הבן על מעילו העליון של ראש הקהל ונדהם לראות את הבגד המפאר מטנף כלו באבק, אני הייתי הסנדק, פתר לו החוזה את התעלומה, ואותו הושבתי על התנור.

(מתוך הספר ספיר ויהלם להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שווקי קטר



חידון אִלְדָּנוֹת - נושא פרסים
אילו 3 משקאות מזכרים
בברכות יעקב לבניו?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת נח:

ש. היכן עוד מוזכר בפרשתנו המספר 40, בנוסף לארבעים ימי המבול?
ת. נח המתין ארבעים יום מאז שהתגלו ראשי ההרים עד שפתח את החלון כדי לשלוח את העורב (בראשית ה, ו עם רש"י).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת נח:
שם הזוכה: הבחור שמחה זילברשלג מחיפה.



השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"



פרשיות ויחי - שמות תשפ"ב • עלון מס': 79

השגחה שבועית

איך הגיע לכאן המשוגע הזה?

הוא הגיע לרב של הקהילה היהודית כשהוא מלא בכוונות טובות. "אני רוצה לשמור שבת!" "אי אפשר", ענה לו הרב, "רק ליהודי מותר לשמור שבת. אתה גוי, ואם תשמור שבת תהיה חייב מיתה". "אני לא מבין מה פשר האפליה האלה. זה לא הוגן, למה לשכן היהודי שלי מותר לשמור שבת ולי אסור?" הרב הסביר לו בנחת, "כי הוא שייך לעם הנבחה. האלוקים בחר בו, וזאת מציאות שאי אפשר לשנות". "שהרב ידע שהשכן הזה שלי, בכלל לא שומר מצוות". "כואב לי לשמוע", ענה הרב בצער, "אבל זה לא משנה לענייננו. לך אסור לשמור שבת. רק לו יש זכות לשמור שבת". הגוי ממשיך להתעקש, והרב מסביר לו: "תאר לך מלך ששולט על חצי עולם. יש לו במדינה שרים חשובים וחכמים, מוכשרים ומקצועיים בכל מיני תחומים. וכשהם רוצים לבוא אל המלך, הם חייבים להזמין תור חצי שנה קודם לכן. מי שנכנס בלי רשות, מסתכן בנפשו.

כשאתה תגיע פעם לאזור הארמון, תגלה שבפנים מסתובב לו חופשי איזה בן אדם משוגע, וכולם מתרגזים, למה כל החכמים מחכים בחוץ, בעוד הטיפוס הזה כבר בפנים".

"למה באמת?" שואל הגוי.

"כי האדם הזה הוא הבן של המלך. אתה מבין? יהודי הוא בן של הקב"ה, ולכן הוא בפנים. יש הרבה מאוד יהודים מרוממים שזוכרים את מעמדם ומתאמצים לעבוד את המלך, אבל יש גם כאלו שלא. וכי זה משנה את המציאות? הרי גם בן שהשתגע נשאר בן!"

מתהלך לו יהודי בעולם וחושב: למה שיקרו לי סיפורים של גילוי השגחה פרטית? מי אני, שהקב"ה יקבל את תפילותיי? כמה אני שווה בכלל? למה שיתחשבו בי?

תעשה את החשבון ותבין כבר למה. מה הם הסיכויים של אדם להגריל איזשהו פרס בלוטו? הסטטיסטיקה אומרת שאחד מתוך עשרים וארבעה אנשים, זוכה באיזשהו סכום בלוטו, ועם כל זה המוני אנשים עברו את חייהם מבלי לזכות בלוטו אף לא פעם אחת. עכשיו תחשוב. כשתינוק חדש נולד לעולם, מה הסיכוי שהתינוק הוא יהודי? אחד מתוך 1533!

בעולם יש כיום כ-8 מיליארדי אנשים. מתוכם רק כ-15 מיליון הם יהודים. פחות מחמישית האחוז מכלל האנושות.

אז אם עברת את כל הביורור הזה, ונבחרת להיוולד דווקא יהודי, בן לעם הנבחר, המעט מכל העמים - איך ייתכן שישכחו אותך? הרי אתה הבן של המלך. אתה מעניין אותו יותר מכולם, והוא מחכה לך, רוצה לשמוע אותך, שתבקש ממנו ותזכור אותו, ותצפה לו ותתפלל אליו. הוא בחר בך כי הוא רצה את הקשר הזה אתך דווקא, אז ודאי שאבא ישמע אותך.

שבת שלום ומבורך,
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

אשרי מי שבניו זכרים

את העבודה, אלא עושה את שלו ביושר ובתמימות ומצפה לישועה. הרי יש לו תפקיד חשוב שאי אפשר בלעדיו!

כתוב בסוף מסכת קידושין (פב): **תניא רבי אומר: אי אפשר לעולם בלא בסם ובלא בורסקי, אשרי מי שאומנותו בסם ואוי לו למי שאומנותו בורסקי** - יש שני מקצועות הפוכים זה מזה. הבשם שעוסק בייצור בשמים, כותש עלים ומפיק ריחות נעימים. מי שנמצא בסביבתו מריח ריח גן עדן, עד שאפשר לברך עליו 'בורא מיני בשמים'. לעומת זאת יש מקצוע של בורסקי - אדם שמעבד עורות: לוקח עור של בהמה, טובל אותה בכל מיני חומרים, ומעבד אותה כדי שיוכלו לייצר מזה חפצים שונים. בעבודה הזאת מפיקים ריח נורא ביותר. ממש אי אפשר לעמוד בקרבתו של הבורסקי. שפר חלקו של זה שעובד בשמים. מגיע הזמן להתפלל מנחה-מעריב, והוא פשוט יוצא מהחנות והולך לבית הכנסת, והכול הניגם להיות בקרבתו. לעומתו הבורסקי צריך לרוחץ ולהחליף את כל הבגדים, כדי שיוכל לבוא בין בני אדם. ועדיין למרות כל זאת, יש אנשים שאוהבים מלאכה זו. הרי חייבים שבעולם יהיו מעבדי עורות. מילא בגדים ונעליים אפשר לייצר מחומרים אחרים, אבל ספרי תורה, תפילין ומזוזות מיוצרים מעור, ואי אפשר בלעדיהם לקיום כל כלל ישראל בעולם!

יש שם המשך לגמרא - **אי אפשר לעולם בלא זכרים ובלא נקבות, אשרי מי שבניו זכרים, ואוי לו למי שבניו נקבות**. מדייק שם המאירי: שאמרו 'בניו נקבות', שהם מתנהגים כמו נקבות, וזאת היא אכן צרה צרורה שהם מחליפים את המטרה שלשמה נבראו. לעומת זאת, כשכל אחד משתדל למלאות את חובתו בעולמו, והבן מתנהג כמו בן תורה והבת כמו בת ישראל כשרה, זהו קידוש השם. יהי רצון שנוכה להתחזק עוד ועוד באמונה ובטחון, ולקדש שם שמים בעולם. (מתוך שיעור 229 בשער הבטחון)

מגדולותיו של הבורא יתברך, שסידר בעולמו עניין נפלא מאוד, שכל אחד יאהב להתעסק במשהו אחר, וכולם ביחד מסייעים ליישבו של עולם. נחשוב שכולם היו עושים את אותו הדבר. למשל: אם כולם היו מוכרים בחנויות, מי היה עובד במפעלי הייצור? אם כולם היו נהגים, מי יבנה בתי מדרשות? אם כולם היו כותבים ועורכים, מי ידפיס את העלונים? אם כולם היו חנונים וחמרים, מי יאזין להם? וכן הלאה. החלוקה של הכישרונות בעולם, היא מדויקת באופן כזה, שמצד אחד האדם יכול להתפרנס על ידי הכוח המיוחד שהיוצר חנן אותו, ומצד שני הוא תורם לכלל משהו מיוחד, שרק הוא יכול לתרום, וכך כולם מרוויחים. השאלה היא, אם כאשר תגיע שעת ניסיון, יזכור האדם שתכונתו הייחודית והמקצוע שבו הוא עוסק, הם רק אמצעים שהבורא נתן לו, ואיך שלא יהיה, הפרנסה היא מאת השם, הזן ומפרנס לכול, או שהוא יתבלבל וייחס למקצועו את המקור לכל הטובות?

מי שזוכה להתחזק באמונה ובטחון, מבין את היחס הנכון למקצוע. הוא מבין שתפקידו הוא רצון הבורא, ולכן הוא מתעסק בזה גם כשהסיבות מועילות לו לפרנסה, וגם כשיש קשיים. כדברי רבינו בפרק חמישי בהבדל השלישי: **אם לא יועילו הסבות, ידע כי יבואו טרפו כשירצה ה', מאיזה עניין שירצה ולא יאסא בהן בעבור זה, ולא יניח להתעסק בהם לעבודת הבורא**. לעומתו, מי שעדיין לא למד ענייני בטחון, עוסק בפרנסה כשהיא מגיבה לו ורווחים יפים, אבל בתקופה קשה כשאין הכנסות, הוא עוזב אותה ומחפש משהו אחר. איננו מדברים אודות אנשים 'מרובעים', שאם לדוגמה הם עסקו בפיתוח תמונות ממצלמת פילם, הם ממשיכים לעסוק בזה גם היום. הרי היום כבר אין פילם, כמו שאין היום תיקונים לפרימוס ולתנור נפט, והעבודה שלהם אינה נצרכת בכלל. אלא מדברים על אנשים שעבודתם מועילה, רק שבאופן זמני אין הם רואים בה ברכה. מי שלומד בטחון אינו ממחר להחליף

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 07-551-8521 • מארגנטינה 0031-3988 • מאוקראינה 0033-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

נחלי אמונה נובעים מהדוד

מוצאי שבת, יומיים לפני ראש השנה תשפ"ב. אני עומד בחלון ביתי שבבית שמש. מאורעות השנה האחרונה חולפים מול עיני רוחי. עוד מעט יבוא ראש השנה, עוד מעט יגזרו עלינו את כל שיתרחש בשנה הבאה. השנה האחרונה בכלל לא היתה קלה בעבורי, וכך גם השנה שלפנייה. קשיי הפרנסה השתרגו על צווארי, וחודש אחר חודש שרדנו אנו ומשפחתי במאמצים גדולים. אולי עתה, עם פתיחתה של שנה חדשה ובואה של הזדמנות חדשה, יבוא גם שינוי לטובה בכלכלת הבית!?

והנה אני מבחין בקו מבריק שעובר בחצר, ומחזיר את אורו של הפנס שמעל הבית. זהו נחל של מים. מאיפה מגיע לכאן נחל? מן הסתם יש נזילה במקום כלשהו. אני מזיז את ראשי ומתבונן, ואז למגינת לבי, מגלה שהנזילה נובעת מדוד השמש שלי.

מכיוון שיש לי משפחה גדולה ואני מוכרח שיהיו מים חמים במקלחת, היה עלי לסדר את העניין בדחיפות, כדי שנוכל להתארגן כראוי לראש השנה ולכל השבתות והמועדים הבאים עלינו לטובה. למחרת בבוקר התקשרתי לחבר שעוסק בשיפוצים ושאלתי אותו, מה לדעתו יכולה להיות התקלה בדוד. הוא אמר שסביר להניח שגוף החימום יצא מכלל שימוש, ולכן כדאי לי לקרוא בהקדם לאינסטלטור, שיחליף לי אותו בעלות של 450 שקלים.

מכיוון שהמצב הכספי אצלנו, כאמור אינו מזהיר, והרבה לפני שהחל הדוד לדמוע כבר רבו הוצאות היו"ט למעלה ראש, ניסיתי להציע שאקנה גוף חימום ואתקין אותו בעצמי. אולם חברי הזהיר אותי שלא ארוויח מכך כלום, כי ההרכבה של גוף החימום דורשת ידע ומיומנות שאין לי. הוא המליץ על אינסטלטור אמין ולא יקר, ואכן יצרתי אתו קשר. תוך זמן קצר הופיע האינסטלטור אצלי בבית. הוא יצא אל הדוד, בדק אותו מכל הכיוונים וקבע נחרצות: הדוד הלך! צריך להחליף את הדוד כולו.

"כמה זה עולה?" שאלתי באימה.

"שלושת אלפים שקלים!"

חייכתי חיום עגום. בעוד אני מנסה לחסוך 450 שקלים, מתגלה לי שבכלל אנחנו צריכים להוציא שלושת אלפים. אמנם אמרתי לעצמי: הקב"ה יודע את הכתובת שלנו, הוא יודע שאנחנו צריכים מים חמים, והוא יעזור לנו. "בסדר", אמרתי, "מתי תוכל להביא את הדוד?"

"מחר", ענה האינסטלטור.

"אתה יודע שמחר זה ערב חג, ואנחנו צריכים לנסוע מחוץ לעיר, אז בבקשה תבוא מוקדם, כדי שנספיק להשתמש במים החמים".

"בסדר גמור", ענה האינסטלטור. "אני אצלך מחר על הבוקר!" הוא סגר את הברז הראשי ואת הכפתור שמפעיל את הדוד, ויצא לדרכו.

רק יצוא יצא האינסטלטור, והנה מצלצל הטלפון. התוכנית שלנו היתה לצאת לראש השנה לרבי שלי ולהשכיר את הדירה לאדם שרצה להיות ליד הרבי שלו בבית שמש. בדמי השכירות האלו אנחנו משלמים חלק משכירות הדירה שאנו נמצאים בה בראש השנה. והנה השוכר עמו סיכמתי, מתקשר ואומר כי אשתו חלתה בקורונה, והם מבטלים את הנסיעה לבית שמש, וממילא גם את השכירות.

תוך כמה דקות נודע לי שעלי להוציא 3000 שקלים, וגם שדמי השכירות שיכלו להועיל - התבטלו. זה היה הרבה מדי, זה היה קרוב מדי האחד לשני, ואני הרגשתי שהקב"ה מדבר אלי. כן. הרי רק הוא עושה הכול, ורק הוא סידר את זה כך, שבשיא הלחץ תיפולנה על ראשי בשורות לא מרנינות שכאלה.

אספתי את ילדי ואמרתי להם: "הקב"ה מדבר אלינו, הוא אומר לנו משהו. בואו נשתף פעולה בשיחה הזאת. בואו נודה לה' על שככה אנחנו חשובים לו". וכך פתחתי ואמרתי בהתרגשות גדולה "מזמור לתודה!"

אמרתי פעם אחת, וחזרתי ושוב אמרתי, ובשלב מסוים יצאתי בריקוד, תוך שאני רואה מעם החלון את הנחל הזורם בחצר, שיצא מהדוד הסדוק שלי. שמחתי כי היה לי ברור שהקב"ה איתנו. שמחתי כי ידעתי שהקב"ה מדבר רק עם מי שחשוב לו, ואני חשוב אצלו! הוא מטפל בי! הוא אוהב אותי. הכול-הכול לטובה. אין בכך כל ספק! מזמור לתודה...

זמר נישא על שפתיי, שוב ושוב שוררתי וזימרתי את המזמור היקר - מזמור

יאומן כי יסופר - עין בעין יראו

שמי נדב מוסרי. אני גר במודיעין עילית ורוצה לספר לכם את סיפורי המפעלים של חברי היקר, הרב חיים גיא ג' בן מזל, שה' ישלח לו רפואה שלמה בקרוב. בשלב בו מסופר הסיפור בקו הוא מורדם ומונשם, ואני מתפלל שעד שהסיפור יתפרסם בעלון הוא כבר יתעורר לחיים, וימשיך בסדר יומו המלא והגדוש.

הסיפור שאני מספר כאן ארע כבר באלול תשע"ט, אולם חברי לא רצה לפרסם אותו. עכשיו, כשאנחנו כל כך זקוקים לזכויות בשבילו, אני בטוח שההתעוררות שתבוא מהמעשה הבא, תעמוד לו לזכות, ואם תוכלו להקדיש דקה של תפילה, לומר פרק תהילים לרפואת חיים גיא ג' בן מזל, אזי יש לכם זכות עצומה, לקיים בנו תלמידי חכמים.

את גיא ג' הכרתי לפני שלוש עשרה שנה ביישיבת 'נזר ישראל' שבמודיעין עילית, ישיבה המקרבת יהודים לבורא עולם. מהרגע שגיא ג' גילה את אור האורות שבאמת, הוא עשה הכול כדי להשלים פערים, ותוך זמן קצר כבר הפך לאברך מן השורה, שלומד כבקי ורגיל. סדר יומו טובב סביב סדרי הכולל. הוא לומד בכולל חצות, ובשני כוללים נוספים במשך היום. גם אני זכיתי ללמוד אתו בחברותא.

באחד מימי חודש ניסן תשע"ט, זמן לא ארוך אחרי שישבנו יחדיו ולמדנו, הוא מתקשר אלי ואומר לי: "נדב, תקשיב לי. אני לא רואה!"

"לא רואה? מה פירוש 'לא רואה'?"

"הפירוש זה שאני רואה שחור. חושך. העיניים שלי נכבו".

"אבל רק היום ישבנו ולמדנו וראיתי אותך לוקח את הילדים מהגן?"

"נכון", הוא אומר, "זה קרה אחר כך".

התברר שהסוכרת שגיא ג' סבל ממנה הגיעה לעיניים, ובבת אחת הרשתיות שבשתי העיניים נפרדו ממקומותיהן. כאב לי מאוד לשמוע את זה. גיא ג', שכל החיות שלו מגיעה מהגמרא, מהשולחן ערוך ומכל הספרים הקדושים, יושב כנגדם כבוי עיניים, ואין ביכולתו להמשיך וללמוד כמו שהיה רגיל. גיא ג', האברך הפעיל והנמרץ, הפך להיות תלוי באחרים. הוא נזקק לליווי לכל מקום, וכשישבנו ללמוד הייתי קורא בפניו בקול את דברי הגמרא והשולחן ערוך.

גיא ג' השקיע תפילות רותחות לפני ה' שיחזיר לו את מאור עיניו, ובמקביל ניסה גם לדרוש ברופאים. הם המליצו על ניתוח, אולם אמרו שמכיוון שלא ברור להם אם הוא יצליח, הם יבצעו את הניתוח על עין אחד בלבד. גיא ג' עבר את הניתוח, אולם עינו נשארה אפלה. מכיוון שכך, הוא הותיר את העין השנייה ללא טיפול, והפנה את כל ההשתדלויות לרפואה לכיוון אחד בלבד: לרופא כל בשר ומפליא לעשות. הלכנו הרבה פעמים לקברי צדיקים, ובכל פעם הוא בכה והתחנן שמאור עיניו יחזור לו.

בחודש אלול, קרוב לראש השנה, נסענו לקברי צדיקים. יום שלם של תפילות ותחינות עברו עלינו. גיא ג' בכה בבכיות גדולות. עיניו החשוכות זלגו דמעות, ואני בכיתי יחד אתו. בלילה הלכנו לישון בצימר קטן ששכרנו באזור, והנה, בבוקר אני מתעורר, ורואה את

ילדי השגחה פרטית היקרים!

מהיום תוכלו גם אתם לשמוע סיפורים מרתקים ומחזקים,

וגם לספר את סיפורי ההשגחה שלכם!

לתודה, ורגיעה הגיעה ללבי. ה' עושה הכול, והוא יעזור לנו. הוא יסדר את כל העניינים. איני יודע איך, ואם יהיה צורך אניגה להסדר של תשלומים עם האינסטלטור. אני מוכן להתאמץ לעשות מה צריך, ובטוח שה' ייתן לי את הכוחות ואת האפשרות לעשות את הנדרש.

למחרת, ערב ראש השנה, לפנות בוקר אני קם לסליחות. בשעה תשע אני כבר בבית, מחכה לאינסטלטור. מחכה ומחכה, והוא אינו מגיע. הזמן הולך ומתאחר, אנחנו אמורים לצאת אל חוץ לעיר וחייבים להתחיל להתארגן, וכך אני מחליט לנסות בכל זאת להשתמש במים חמים. פותח את הברז הראשי, מדליק את הבוילר, ותוך רבע שעה זורמים באמבטיה מים חמים. אני מודיע לבני הבית שהכול בסדר ושיזדרזו, והכל זורם תרתי משמע.

בשעה שתיים עשרה חונה מנוף ליד הבית שלי. האינסטלטור הגיע להחליף את הדוד. הוא עולה עם העוזר שלו לגג, מתבונן ומסתכל מכל עבר ואומר, "נראה שטעינו בכתובת". כשאני רואה אותו אני קורא אליו, "לא. לא טעית. היית אצלי אתמול, ודיברנו שתבוא על הבוקר".

"אז אני לא מבין מה קורה פה" אומר לי האינסטלטור וכולו נדהם. "אתמול ראיתי דוד מקולקל לגמר, והיום אני רואה דוד שלם, והכול בסדר. פתחת את הברז הראשי?"

"כן", עניתי, "זה כבר שתיים שהוא עובד ומזרים לנו מים חמים". "טוב. אני לא יכול להסביר את זה. זה משהו מהשמים".

הוא הלך כלעומת שבא, עם כמה איחולים לשנה טובה ומתוקה, ושוב לא קראתי לו. היום אנחנו עומדים בחודש חשוון, והדוד פועל עוד יותר טוב ממה שהיה לפני התקלה. גם דמי השכירות שנחסרו מאתנו השנה, לא העיבו על המצב הכלכלי. איני יודע להסביר זאת, אבל עובדה. הסתדרנו, וכמה טוב שנמנע מאתנו הלחץ של הכנת הדירה.

וכל זה בזכות ההודיה מעומק הלב, על ההבנה הברורה שהקב"ה מדבר אתנו. (יום שני פרשת וירא תשפ"ב, לילה, סיפור 4, אידיש / סיפור מס' 24335)

איזה שאלה, בודאי צריך להוסיף השתדלות

שמי חיים דוד, ואני מתגורר בבית שמש. זכיתי לשבת באוהלה של תורה וללמוד עם חברות גם מחוץ לשעות הכולל, ואני מודה לה' על כל רגע ורגע של זכייה ללמוד את תורתו הקדושה.

בתחילת הדרך, אחרי הנישואין, זה היה כמעט מובן מאלי, אולם עם הזמן נכנסתי לניסיון לא פשוט של פרנסה. בברכת שמים גדלה המשפחה, וההוצאות גם הן גדלו בהתאם. ההכנסה החדשה כבר לא הספיקה, ואנחנו הרגשנו שמוכרחים למצוא תוספת הכנסה. אשתי כבר עבדה בשתי עבודות במאמץ גדול, כאשר בכל פעם היא עושה מרחק של שלושת רבעי שעת נסיעה ממקום עבודה אחד למשנהו. היה לי ברור שאין שום אפשרות להעמיס עליה קושי נוסף, ושמכיוון שכך, עלי לתת את חלקי בעניין.

מישהו הציע לי להקדיש בערב כמה שעות להגהת ספרים, וההצעה נראתה לי חשבתית שאוותר על כולל ערב ואעסוק בזה, אולם ידעתי שהגהת של ספרים, גם אם הם ספרי קודש, אינה דומה כלל ללימוד אמת, ואיך אוכל לעזוב את 'תלמוד תורה כנגד כולם' בעד כמה שעות של עמל לפרנסה?

זאת היתה שאלה קשה. הקושי הכלכלי נשף בעורפי, ומנגד, ערכה של שעת לימוד הוא מעל ומעבר לכל הון שבעולם. לא ידעתי מה ה' רוצה ממני, ולכן עשיתי מה שכל יהודי עושה במצב כזה: שואל את הרב מה רצון ה' ממנו. נכנסתי למורי ורבי לשאול את פיהו. התשובה של הרב היתה: "דע לך שמי שיושב באוהלה של תורה, יש לו מסלול אחר. הפרנסה שלו מגיעה בשביל מיוחד, ואני אומר לך: תמשיך ללמוד תורה בכולל ערב, כמו שעשית עד היום".

שאלתי: "ומה יהיה עם הפרנסה, לא צריך לעשות השתדלות?"

ענה הרב: "כמובן, אתה בודאי צריך להוסיף השתדלות, אז מהיום תוסיף השתדלות של תפילה, ובתפילת שמונה עשרה, בתפילת 'שמע קולנו', תוסיף בקשה על הפרנסה".

מאז הוספתי השתדלות זו בכל יום, ואני מתפלל על פרנסה מעומק לבי, ביודעי שרק הקב"ה יכול להושיע.

מיד אחרי שהתחלתי עם ההשתדלות החדשה, ראיתי את הישועה! אשתי שתחי קיבלה הצעה לעבודה במקום קרוב לבית, והיא התחילה לעבוד באופן מסודר, בלי נסיעות מפרכות, פחות שעות עבודה בכל יום ובמשכורת גבוהה בשליש מהמשכורת הקודמת.

מצדי אני ממשיך בהשתדלות שלי ומתפלל, ורואה איך הקב"ה שולח את המסר: תמשיך ללמוד, ואני אוסיף לך.

(הבטחון היומי, 'בטחון יומי בחמש דקות', יום חמישי פרשת וישלח)

מיטתו של גיא גד ריקה. השתוממתי. במחצית השנה האחרונה, הבן אדם הרי לא זז לבדו לשום מקום. קראתי לו בקול, "גיא גד! גיא גד!" והנה הוא עונה לי מהחצר: "אני יוצא לטבילה במקווה", נבהלתי. הרי לכל מקום הוא צריך ליווי עם הוראות ברורות; כאן יש מדרגה, פה תיהר מאיזה מוט. והנה הוא הולך לו במקום לא מוכר.

נטלתי ידיים ורצתי אליו, והוא אומר לי: "תבין, אני רואה! אני רואה!!! הודו לה' כי טוב! ברוך פוקח עיוורים!!!" זהו המעשה. חצי שנה של תפילות, ימים ולילות חשוכים, ואור האמונה אינו מרשה לייאוש לחזור. חיים גיא גד זכה שרופא כל בשר בכבודו ובעצמו ירפא את עיניו.

כעת הוסיפו לגיא גד את השם חיים לסגולה לרפואה שלמה, וה' יזכה גם הפעם את חיים גיא גד בן מזל לרפואה שלמה ולחיים טובים ארוכים ולשלום, שיחידיו נזכה לראות עין בעין בשוב ה' ציון.

(הבטחון היומי, 'בטחון יומי בחמש דקות', יום שלישי פרשת וישלח)

ספר התורה הגיע לתיקונו

בבית הכנסת הגדול בחיפה יש ספר תורה, שנותר לפני חמישים וחמש שנה, על ידי יעקב אריה בן אליהו הלוי ודינה בת אליעזר עליהם השלום. לא היו להם ילדים, והספר הזה הוא הזיכרון שנותר מהם, שיהיה לעילוי נשמתם. במשך השנים התגלו כל מיני שאלות הנוגעות לכשרות הספר, ולכן הוחלט כי בספר התורה הזה יקראו רק בראש חודש. כבר הרבה שנים שהספר מיועד אך ורק למטרה זו.

בשמחת תורה האחרון התחלק הציבור למניינים, כדי שכולם יוכלו לעלות לתורה. במניין שביבית שני של בית הכנסת, קראו בספר תורה הזה. לכן גללו אותו לסופו, לפרשת 'וזאת הברכה'. בקריאת התורה של יום שני, כשהיו צריכים לקרוא בפרשת נח ב'בית שני', היו מונחים בהיכל שני ספרי תורה. אחד מגולל לתחילת הספר, לפרשת נח, והשני הוא הספר המדובר, שלא גללו אותו מאז שמחת תורה. הגבאים הזהירו את המתפלל שהתכבד בפתיחת הארון, שיוציא את ספר התורה המגולל לתחילתו, אולם על אף שהוא הרים את המעיל כדי לבדוק אם הוא גלול לתחילתו, טעה המתפלל והוציא את הספר השני.

אחרי שהונח הספר על הבימה ונפתח, שוב לא יכלו להחזיר את הספר להיכל, כי ההלכה היא שאם הוציאו ספר תורה לבימה ופתחו אותו, אין להחזירו ויש לקרוא בו. הטעות עלתה למתפללים בדקות ארוכות. הגבאים החלו לגלול את הספר מסופו לתחילתו, עברו את חומשי דברים, במדבר, ויקרא, שמות, הגיעו לאמצע ספר בראשית - וכאן נדהמו לראות בפרשת וירא, כתם גדול שחור המרוח על גבי כמה שורות.

עתה נודע שהספר פסול, והוציאו את הספר השני, שמוכן לפרשת נח, וקראו בו.

אני נרגש לספר את המעשה הזה, למראה ההשגחה הפרטית המופלאה, שהמתפלל שפתח את ההיכל טעה כביכול, והטעות המיוחדת הזאת הובילה לגילוי הפסול. ספר התורה נשלח לתיקון, ומעתה יוכלו להמשיך ולקרוא בו כספר תורה כשר, לעילוי נשמת הנדבנים נוחם עדן.

פלא נוסף ראינו עין בעין, שבתוך הפסוקים עם הכתם השחור היה הפסוק "ויאמר אברהם אל ה'", והנה הכתם השחור דילג במכוון מעל השם, והמילה כולה נותרה שלמה!

(יום שני פרשת לך תשפ"ב, בוקר, סיפור 2 / סיפור מס' 22770)

התקשרו לקו השגחה פרטית הישיר לילדים 02-30-11-901

או בקו השגחה פרטית הכללי 02-30-11-300 שלוחה 0 - אחרי בחירת השפה

בקרוב סיפור מתח בהמשכים ועוד...

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

אשרי אדם בטוח בך

בגיליון 77 הובא באריכות מהשיעורים הנשמעים בקו 'השגחה פרטית', שאין תועלת באגירת מצרכים לזמן מרובה, ולא זאת היא דרכו של בעל בטחון. כדברי רבנו בשער הבטחון: "כי הבוטח באלקים נפשו במנוחה, ולבו שליו מצד הגזירות, לדעתו, כי הבורא ינהיג לטובתו בעולמו ואחריתו". עתה הוא עת ניסיון - הקבי"ה נתן לנו הזדמנות ואומר לנו: תאמינו בי, עד היום נתתי לכם שלושה שקלים לקנות את חבילת הכוסות, ומעתה אתן לכם גם כן כמה שזה עולה, וכמה שתצטרכו, ממש כמו שהיה תמיד.

חן חן למשיבים היקרים שהרחיבו בענייני זה. מחמת קוצר היריעה לא כפלנו להביאים, והבאנו רק את הצד השני. **ושוב הננו להדגיש כי בענייני אמונה ובטחון יש לכל אחד לקיים את המשנה "עשה לך רב", ולהוראה למעשה שכל אחד ישאל את רבו. הדברים המובאים במדור זה הם אך ורק להרבות את הידיעות בענייני האמונה.**

תכין בקיץ לחמה

הרב ישי שלמה מבנימינה: בזהר הקי' (פרשת בשלח) מובא, שהאדם לא ישלח מזון מיום ליום, וכן לא ישאר אצלו מזון ליום המחור. ובמשנה ברורה (סימן קנ"ד) כותב הטעם לזה: "כדי שיקבש בכל יום על מזונותיו". וכן במסכת סוטה (מח): "רבי אילעזר הגדול אומר כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמונה". המשתמע מכל זה, שגם לעניינינו אין לאגור כלים ומזון. אמנם הרב החבי"ף הגאון מרן רבי חיים פלאגי זצוק"ל בספרו לב חיים (ח"ב סק"ג) מביא את דברי הזוהר הקי' ואת דברי השי"ס בסוטה, ומסיק שדבריהם אמורים על מי שמשאיר מיום ליום מזון מבושל המוכן לאכילה. אך אין שום ספק באגירת סתם מזון באסמיו, אדרבא, שכן בזה מעלה שאין צריך לבטל מתלמודו בבוזבוז הזמן להסתובב בשוקים, ע"כ תורה דרבי. ולעניינינו, כאשר קונים מצרכי מזון וכיצא בזה לזמן מרובה אין בזה שום חשש. וכבר נאמר במשלי (ו, ח): "תכין בקיץ לחמה, אגרה בקיץ מאכלה".

הרב משה שפר מבית שמש מביא בזה מעשה רב: מסופר שפעם למדו יחדיו הגאון רבי אלחנן וסרמן עם רעו הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן. במהלך לימודם רצו לעיין בספר כלשהו, ומכיוון שבמשנה ברורה מובא הרבה מספר זה, על כן חשבו שצא מרן החפץ חיים נמצא ספר זה. הם פנו אל מרן החפץ חיים וביקשו לעיין בספר, אך הוא ענה להם שאין נמצא תחת ידו ספר זה. כאשר ראה שהם תמהים הסביר להם: כאשר כתבתי את ספר המשנה ברורה שאלתי ספר זה, מכיוון שבכדי לקנות את הספר הייתי צריך לחפש אחרי כסף, וממילא היה נגרם לי ביטול הזמן וביטול תורה, ע"כ. הנלמד מסיפור זה הוא, שעל כל אחד לכלכל צעדיו בתבונה, ואם יסרך לשלם לאחר מכן ביקור זה יגרם לו לביטול הזמן, עדיף שיקנה עתה בזול.

לאור עליות המחירים הדרסטיים ראינו אנשים שקנו כמות גדולה של חד פעמי, אולי בהמשך אנשים יצרכו משקאות, ומי יודע מה עוד יהיה. שאלתי, האם זה חובת ההשתדלות או שצריך להשאיר להשם לכלכל את פרנסתו מבלי להתערב ולעשות דברים לא שגרתיים.

31 שאלה מספר

הרב משה גולדברג מבית שמש, והרב אשר רבינוביץ מביתר עילית: בהחלט מי שמעות מצויים לו, יכול לרכוש מלאי של מצרכים שיעמדו לימים רבים. כן הוא דרך ההשתדלות. כנהוג בדרכי המסחר - סוחר הידוע לו שהשער עומד להתייקר, מותר לו לקנות מלאי במחיר זול בכדי למכור במחיר יותר יקר.

הרב מרדכי הכהן מלאכי מביתר עילית: העומד בדרכה נעלית של בטחון, לדידו אין שום שאלה. הוא אינו זקוק לעשות דבר לפרנסת המחור. אך אדם מן השורה, עליו לנהוג כדרך העולם. כאשר השער עומד להתייקר עליו לבחון את האפשרויות שעומדות בידו - מקום אחסון, כסף מזומן, ולהצטייד בהתאם. איתא במסכת ביצה (טז): "כל מוונתיו של אדם קצובים לו מראש השנה". ומפרש רש"י: "כל מה שעתידי להשתדך בשנה גיזון משם קצוב לו כך וכך ישתכר בשנה זו, ויש לו לזהר מלעשות יציאה מרובה". מדברים אלו משמע, שמי שאינו נזהר יכול לאבד את קצבתו. אמנם כל זה הוא כשיעשה זאת בריגעות ויזכור שהוא רק משתדל, וכל מוונתיו קצובים לו מהי יתברך.

אמנם הרב מנחם גולדברג מבני ברק מדייק מדברי רש"י הנ"ל להיפך: כאשר קונים מלאי גדול ומוציאים על כך הרבה כסף, הוא כ"ציאה מרובה" ויש לו לחשוש שיחסר לו מעתה דברים אחרים הכרחיים.

לבד שיכון לבו לשמים

הרב שמואל נתן מירושלים, הרב אברהם שלמה וויס מביתר עילית, והרב דב קויפמן ממודיעין עילית: הדברים שונים אצל כל אחד ואחד לפי דרגת בטחונו. מי שאינן בביטחון, אין לו לטרוח ולקנות עתה בזול. אך היודע בעצמו שעדיין לא הגיע לדרגה נעלה זאת, ושאחר כך יטרדו אותו הרהורי לבו על אשר נהג כן, כמובן משוב מצד ההשתדלות לקנות בטרם יתייקרו המחירים. כמובן מספר מכתב מאליהו (ח"א), מאמר בטחון והשתדלות: "אם ה' יתברך ינסה אותי, ולא ייתן לו פרנסה על ידי ההשתדלות המועטה שהוא עושה, ייתכן שלא יעמוד ח"ו בניסיון, ויתחרט על מיעוט השתדלותו, ויאבד את בטחונו בה".

הרב יחזקאל מארדר מירושלים: הכלל בזה כמו בכל עניין ההשתדלות, שכאשר עושים זאת מתוך בטחון בה, אזי הוא נעלה למאוד. והבטחון עצמו מועיל, ולא ההשתדלות.

שאלה לעלון 81

מורש אצלינו שמהי אשה לאיש, ומציאת הזיווג היא מידו של הקב"ה, וארבעים יום קודם יצירת הוולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני. מידך גיסא, נפסק בשולחן ערוך שמתור להתארס אפילו בתשעה באב, שמה יקדימונו אחר. איך ייתכן מושג של יקדימונו אחר, כאשר הכול מוכרז, מוכן ומזומן?

א.א. - בית שמש

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-3011300-3 < 5 (לאחר בחירת השפה) [נמן הקולטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com תשובות יתקבלו רק עם מלא ושם עיר ועי יום ראשון ופרשת ורא. שם השואל יכתב באש"י תיבות ושם עיר.

השפעה פרטית

מדבר חיים. רציתי להגיד לכם רק מילה אחת: "תודה". הקו משריש בלבי את האמונה בקב"ה. בשנים האחרונות התחלתי לעבוד במקצוע מסוים, ואני לא כל כך מרוויח מזה. לעומתי, חברי שהתחיל לעבוד בזה ביחד עמי, יש לו הצלחה גדולה מאוד. יודע עם הייתי שורד את הדבר, לולא החיזוקים הרבים שאני שומע בקו.

מצד התקנים

מדבר יהודה מבני ברק. לפני כעשרה חודשים חתמתי הוי"ק על סך 180 ש"ח לחודש, עבור הפצת העלונים בעשרה בתי כנסת, לזכות הבן שלי שהיה צריך להיושע בזרע של קיימא. העברתי את השמות לתפילה לכל ערי"ח אצל בעל 'חובות הלבבות' וכן לתפילה בכל יום אצל הרבנים. ב"ה עכשיו נולד להם בן, ואפשר להחליף את הבקשה לנחת מהילדים. תודה!

מצד הנחמים

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הזוהר למזכי הרבים: **בנים ובני בנים יראים ושלמים**

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | מעלוח בדואר | בעמדות נדרים
לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פלוס על שם
חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר
ו'חג' איריס נועה בת סוליקה ויוצ"ח שיחי

עלונים ל-40 בתי כנסת

הבטחתי לתרום ולפרסם אם אני יקנה דירה ותרמתי מיד 10 בתי כנסת ובי"ה הצלחתי לקנות דירה בלי משכנתא בזכות הפצת האמונה

משה בן מלכה להצלחה בכל העניינים ולזיווג הגון וארון זאב בן רבקה לזיווג הגון במהרה

בעילום שם לזיווג הגון

לזכות אהרן מרדכי בן חיה דבורה וחיה לאה בת רבקה
משה בן רחל לרפואה שלמה בקרוב ויחזור לבריאות איתנה

להצלחת המשפחה בגשמיות ורוחניות

לשם ייחוד קוב"ה ושכינתיה

י.ר. בן ט.ו. לרכישת דירה בעי"ק בקלות

להודות ולהלל לבוית"ש על החסדים העצומים
ולהתחנן לבריאות וזיווג לא.מ.ב.ח.ת.ש.

בעילום שם לסייעתא דשמיא בתורה תפילה ויראת
שמים, והצלחה בהשכרת הדירה במהירות ובמחיר מצוי

הרצה בעילום שם לבריאות והצלחה בהכלל לכל המשפחה

המעוניינים להפיץ את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 13:00-15:00

ניתן להשאיר הודעה בבל שעות היעדרות ונחזור אליכם בס"י

מטלת הגיונות רינה ללא חשולם למפיצים 250 עלונים ומעלה
בהצגת נקודות חוקה 20 אקונומיים במחיר משלוח בלבד

מייל לעליות סיפורים: 023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל 7-023011300@GMAIL.COM

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א לחיות את האמונה

השקספ הוא של המוסדות ואין הדבר נוגע לאשתו, אין הוא צריך להתייעץ עמה. אך לאחר מעשה התברר שגם בזה היה צריך להתייעץ עמה.

אכן, דבר זה צריך לעשות בטרם כל השקעה כספית: להתייעץ עם בני ביתו, זו אשתו. מבלעדי זאת ההשתדלות אינה בישרות, ומשכך אין הברכה יכולה להיות שרירה בה. לא מזמן בא אלי קבלן העוסק בבניית בניינים. הוא הגיע להתייעץ אודות החובות הרבים שיש לו. כבר מספר שנים שהוא עוסק במקצוע זה, וחובותיו הלכיים ותופחים. עברתי על החשבונות והבנתני שהוא אינו מרוויח כלום, רק מעביר כסף מכאן לשם ומשם לכאן, ובידו לא נשארת פרוטה של רווח.

הצעתי לו, שמענתה לפני כל עסקה יתייעץ עם אשתו. ואכן הדבר האיר את עיניו. מעתה התחיל להבחין בהרבה פרטים משמעותיים שלא לקח בחשבון, ובי"ה התחיל לראות ברכה בעמלו.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים בקו השגחה פרטית

המטרה שלנו בלימוד ענייני אמונה ובטחון היא להגיע לחיים מתוך אמונה. שכל מהלך חיינו וכל מעשינו יהיו מתוך אמונה שלמה ובטחון גמור. הדברים אמורים בעיקר בענייני ההשתדלות לפרנסה. הרי בהיר לנו שמפתח הפרנסה נמצא בידי של הקב"ה, ומבלעדי לא נוכל ולא נצליח. לכן בכל פעולת ההשתדלות שאנו עושים, צריכים לראות שזה יהיה בתכלית ההידור ובישרות התואמת את כל גדרי ההלכה.

כאשר באים בקשרי שידוכים חותמים על שטר תנאים. אחד מההתחייבות שמתחייבים שם היא: "אלי יבריחו ואל יעלימו לא זה מוזו ולא זה מזה". כלומר: שאנו מתחייבים ליידיע את האשה על כל הפעולות הכספיות שאנו עושים. שמעתי על אחד מגדולי ישראל, שאביו ציווה עליו טרם נישואיו שבכל השקעה שיעשה יתייעץ קודם לכן עם אשתו. ואכן כך נהג כל ימיו. זאת מלבד פעם אחת, היה זה כאשר השקיע כספים של מוסדותיו. בהמשך ירדו הכספים לטמיון. לאחר מכן אמר, שהוא סבר שמכיוון

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

נאה דורש

פנינים מתוך הספרים החדשים "דורש טוב" ו"נאה דורש"
על ספר בראשית

ההולכים לפני האלוקים

ויברך את יוסף ויאמר האלוקים אשר התהלכנו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלוקים הרעה אתי מעודי עד היום הזה (מה, טו)

ביצד מתהלכים לפני ה'?

השאלה העולה היא, איך מגיעים להתהלך לפני האלוקים, כיצד נתן להגיע למעלת הצדיקים?

כדי להשיב על שאלה זו נביא מעשה מאד יסודי לחיים אודות ה"חזון איש" זצ"ל.

אחד מגדולי תלמידיו של ה"חזון איש" בבני ברק, היה רבי אלעזר צדוק טורצ'ין זצ"ל, אשר זכה לטל חלק בחבור הספר "שונה הלכות" יחד עם רבי חיים קניבסקי שליט"א.

בבחרתו למד רבי אלעזר צדוק בישיבת חברון ונהג להגיע מדי שבוע ל"חזון איש". באחת הפעמים, כאשר הגיע למחצתו, אמר לו ה"חזון איש" כדברים הבאים: "לפעמים רואים יהודי שלומד שעות רבות במממה, מתפלל שלש תפלות בצבור מדי יום, מקים מצוות ואפילו מדקדק בהלכה קלה כבחמורה, והנה לפתע פתאום, ביום אחד, הכל מתפורר ונעלם, והוא יורד ממעלתו. כיצד זה קורה?"

בעוד רבי אלעזר צדוק תוהה למשך הדברים, אמר לו ה"חזון איש": "זה לא קרה ביום אחד, ככל הנראה היה בו משהו רקוב מלכתחילה!" רבי אלעזר צדוק שמע את הדברים הנחרצים ותכף נפלה עליו בהלה עצומה. "למה ה'חזון איש' אומר לי את זה פתאום באמצע היום? כנראה הוא ראה בי איזו מדה שלילית, מן הסתם משהו אצלי לא בסדר כבר עכשיו..." מרב פחד הוא תפס את רגליו וברח, באמצע השיחה, והסתובב ברחובות בני ברק נסער מהלם ומדהמה.

בעודו משוטט ברחובות תוהה ונבון, פגש אותו אחד מחבריו ושאלו: "אלעזר צדוק, מה קרה לך?"

רבי אלעזר צדוק ספר דברים כהגותם, וחברו הרגיעו ואמר לו: "אל דאגה! ה'חזון איש' לא התכוון אליך באפן אישי! הוא רצה למסור לך מרגליות, חזר אליו ושמע מה ברצונו לומר לך!"

בפיק ברבים חזר רבי אלעזר צדוק ל"חזון איש", אשר הבין מיד בשל מה הוא נמלט על נפשו. ראשית כל הרגיע אותו: "לא התכוונתי אליך חלילה, פשוט רציתי ללמד אותך יסוד גדול לחיים - איך יכול להיות שיהודי מקים הכל, ולפתע, ביום אחד, הכל מתפרק."

"דע לך!" המשיר ה"חזון איש" בדבריו, "זה לא ארע ביום אחד. יהודי יכול ללמד, להתפלל ולקיים מצוות במשך שבועים שנה, אך בפעל מעולם לא היה לו קשר אמתי עם בורא העולם!"

הכל חיצוני, הכל מתקנת, בלי רגש ובלי לב, וכפי שאומר הנביא (ישעיהו כט, יא): "ויאמר ה' יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני ותהי ראתם אתי מצות אנשים מלמדה". יש בינינו אנשים שעדיין זוכרים כיצד המגיד רבי שלום שבדרון זצ"ל היה זועק את הפסוק הזה... "בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני"..." היראת שמים היתה מצות אנשים מלמדה!"

ממילא, אין כל פלא שביום אחד הכל מתפרק ואותו יהודי מאבד את הכל, וזאת מפני שמעולם לא היה לו קשר אמתי עם הבורא יתברך. הכל היה חיצוני, בלי פנימיות ובלי הרגשת הלב.

איך בונים את הקשר עם בורא העולם? כיצד נשמרים שלא

להגיע חלילה וחס למצב של "ולבו רחוק ממני"? אין כאן קצוץ דרך! בעינינו זה לא עוזרים סגלות וקמיעות. יש דברים שצריך לעבד עליהם בתוך הלב פנימה!

אמר ה"חזון איש": "הדרך היחידה היא לדבר פסדר עם הקב"ה. לאורך כל היום, על כל דבר קטן לבקש, על כל דבר קטן להודותו!"

כך בונים תחושה של 'שוייתי ה' לנגדי תמיד', כך מגיעים לדרגה העלאית שהגאון מילנא פוסק כי היא "כל מעלת הצדיקים".

"למשל, כאשר אתה הולך לקנות נעלים", המשיר ה"חזון איש" בדבריו, "ראשית כל עליך לבקש רבוננו של עולם, עזר לי שאצליח במשימתנו!"

לפעמים אדם מגיע לקנות נעלים ומודד במשך שלשת-רבעי שעה למעלה מעשרה זוגות נעלים. לאחר מכן הוא מגיע הבייתה ולפתע חש כי הנעלים צרות ממדותיו, לוחץ לו, איזו עגמת נפש! מנגד, לפעמים הזוג הראשון מתאים בדיוק למדותיו. קנית ואתה מרצה? - תאמר: 'רבוננו של עולם, אני מודה לך שנתת לי נעלים נוחות!'

על כל דבר קטן לבקש, על כל דבר קטן להודות - הן בגשמיות והן ברוחניות. אתה נתקל בלמודך בתוספות מקשה? התפלל לקב"ה: 'רבוננו של עולם, תאיר לי את העינים! זכית להבין את התוספות? תודה לקב"ה: 'ברוך ה', אני מודה לך שעזרת לי להבין. כללו של דבר: על כל דבר יש לבקש ולהודות, וכך בונים קשר מתמיד עם בורא העולם.

הדבור עם בורא העולם זה האל"ף ב"ת של יהודי! לא חביים לעשות את זה דוקא בחוץ, גם כשהולכים ברחוב וגם כשנמצאים בבית, נתן להיות מקשרים לבורא יתברך. רק כך נתן להגיע ל"כל מעלת הצדיקים".

על הכל יש לבקש ועל הכל יש להודות

בשעה שאנו מתפללים תפלת שמונה-עשרה, אנו עומדים לפני מלך מלכי המלכים, בורא כל העולמות. ואף על פי כן אנו פונים לקב"ה בלשון נוכח ואומרים: "ברוך אתה ה'"... "אתה גבור", "אתה חונן"...

איזו קרבה מיחדת לבורא יתברך!

אנו מנצלים את המעמד המיוחד הזה ומתחילים לבקש: "חננו מאתך דעה, בינה והשכל"..." השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפניך"..." סלח לנו אבינו כי חטאנו"..." כך אנו הולכים ומבקשים דברים רוחניים עד שמגיעים לברכת "ברוך עלינו". לפתע אנו מתחילים לעסוק בחומר ובגשם: "ותן טל ומשך לברכה על פני האדמה ושבוענו מטובה". תן לנו מלפפונים ועגבניות, גזר ותפוחי אדמה..."

שאל אחד המשגיחים את ה"חזון איש" זצ"ל: האין זה בזבז? בשביל זה נותנים לנו לדבר בפני המלה, כדי לבקש על ארוחת הבקר? אדרבה, עלינו לנצל את המעמד הזה לרוחניות, 'חננו' השיבנו, 'סלח לנו' וכן על זו הדרך!

השיבו ה"חזון איש": מבקשים על גשמיות כי היא כלי לרוחניות, שהרי "אם אין קמח - אין תורה".

אבל האמת היא שהקושיה לא מתחילה, כי מטרת התפלה אינה למלא את החסרים שלנו. הקב"ה יודע יותר טוב מאתנו מה חסר לנו, ויכול לספק לנו את צרכינו גם אם לא נתפלל אליו. מטרת התפלה היא לבנות את הקשר עם הקב"ה!

בְּעֵצָם, זוֹ הַתְּכָלִית שֶׁל כָּל יְהוּדֵי מִיּוֹם יְרִידָתוֹ לְעוֹלָם עַד יוֹם הַסְּתַלְקוֹתוֹ - לְבָנוֹת קֶשֶׁר הַדּוֹק וּמִתְמִיד עִם הַקֶּבֶד, לְהַרְגִישׁ שְׁאֵנָהּ בְּיָדָיו וּתְלוּיִים בְּחֶסֶדָיו, לְחוּשׁ כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ. זוֹ הַתְּכָלִית שֶׁל הַתְּפִלָּה, וְאִם זוֹ הַתְּכָלִית - אָנוּ צְרִיכִים אֶת הַקֶּבֶד לֹא רַק בְּשִׁבְלֵי 'חֲנֻנִי', 'סִלַּח לָנוּ' וְהַשִּׁיבָנוּ, אֲלָא גַם בְּשִׁבְלֵי הַדְּבָרִים הַפְּשׁוּטִים וְהַבְּסִיסִים בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ מְלַפְפוּנִים וְעִגְבָּנוּת. הַכֹּל! וְכִי לִגְבִי זֶה יוֹכֵלִים אָנוּ לְהִסְתַּדֵּר לְבָד?

בְּגִמְרָא (תַּעֲנִית י"ט ע"א) אָמְרוּ שֶׁיִּשְׁנֶנָּה בְּחִינָה שֶׁל תְּפִלָּה "כְּבוֹן שֶׁהוּא מִתְחַסֵּא עַל אֲבִיו וְעוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ".

נִתְאָר לְעֵצְמֵנוּ בֵּן שֶׁל מֶלֶךְ, בֵּן שֶׁל רֹאשׁ יִשְׂרָאֵל גְּדוֹל אוֹ בֵּן שֶׁל אֲדָמוֹ"ר נוֹדַע. עַל פְּנֵי נִרְאָה כִּי אִם הֵבֵן חֵשׁ יִרְאָת הַכְּבוֹד כְּלַפִּי אֲבִיו, כְּאֲשֶׁר הוּא פּוֹנֵה אֵלָיו בְּבִקְשׁוֹת, עָלָיו לְשָׂאֵל אִם יוֹכֵל לְלַמֵּד אֹתוֹ, אוֹ אִם יוֹכֵל לְקַנּוֹת לוֹ חֶמֶס אוֹ גְּמָרָא, אֲבָל הוּא לֹא יִבְקֹשׁ מֵאֲבִיו חֲסִיפִים וּמִיָּנִי מִתִּיקָה. הוּא מְרַגֵּשׁ שָׂזָה לֹא מִתְאִים.

אֲבָל הָאֲמֵת הִיא, שְׂאֵם הָאֲבָא הוּא אָדָם גְּדוֹל בְּאֲמַת, בְּנוֹ אֲמוֹר לְהַרְגִישׁ בְּנוֹחַ לְבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כֹּל דְּבָר. קֶשֶׁר בְּרִיא עִם אֲבָא זֶה לְבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עַל הַכֹּל, וְיִלְד שְׂאִינוּ מִסְגָּל לְעִשׂוֹת זֹאת, הוּא יְתוּם בְּחַיֵּי אֲבִיו.

בְּדוּמָה לִכְךָ, קֶשֶׁר בְּרִיא עִם הַקֶּבֶד זֶה לֹא רַק לְבִקֵּשׁ 'חֲנֻנִי', 'הַשִּׁיבָנוּ' וְסִלַּח לָנוּ. קֶשֶׁר בְּרִיא עִם הַקֶּבֶד זֶה לְבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֲרוּחַת בְּקָרָה, אֲרוּחַת צְהָרִים, אֲרוּחַת עֶרֶב, גְּרָבִים, נְעִלִים וְשָׂרָר צְרִיכֵנוּ. עַל הַכֹּל יֵשׁ לְבִקֵּשׁ וְעַל הַכֹּל יֵשׁ לְהוֹדוֹת, וְכָךְ מְגִיעִים לְ"שְׁוִיתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד" - לְדַבֵּר תְּמִידִים כְּסֻדָּרָם עִם בּוֹרֵא הָעוֹלָם.

תְּפִלָּה עַל הַדְּבָרִים הַפְּשׁוּטִים

עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה שֶׁל הָאֲדָמוֹ"ר רַבֵּי פִּנְחָס מְקוֹרִיץ זְצ"ל הִיְתָה מְפִלְאָה עַד מְאֹד, בּוֹקֵעַת רְקִיעִים. וְהִנֵּה בְּיוֹם בְּהִיר שׁוּמְעִים אוֹתוֹ זְקִנֵי הַחֲסִידִים מְבַקְשׁ בְּאֵלָיו נְצוּר: "רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מִתְחַנֵּן בְּפִינֶךָ, שֶׁהַמְשַׁרְתָּת לֹא תַעֲזוֹב, שֶׁהַמְשַׁרְתָּת לֹא תַעֲזוֹב!"

הֵם יָדְעוּ שֶׁאֲצִלוֹ תְּפִלָּה זֶה עוֹלָמוֹת. מִן הַסֵּתֶם - כֶּךָ הֵם חֲשָׁבוּ - 'מְשַׁרְתָּת' הוּא כְּנֹוֹ לְשִׁכְנֶנָּה, לְמַסְרֹנִינָא, לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹלֶכֶת לְעֹזֵב אוֹתָנוּ חֲלִילָה... מִי יוֹדַע אֵילוֹ גְּזֵרוֹת קִשׁוֹת וְנוֹרָאוֹת הוֹלְכוֹת לְהַתְּרַגֵּשׁ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל, רַחֲמֵנָא לִי צְלוּנוּ...

אַחַר הַתְּפִלָּה נִגְשׁוּ זְקִנֵי הַחֲסִידִים אֶל רַבֵּי פִּנְחָס בְּדַחִילוֹ וְרַחֲמֵנוּ וְשָׂאֵלוּ בְּרַעְיָה: "רַבֵּי, מַה יִּהְיֶה? אֵיזוֹ מְשַׁרְתָּת עוֹמֶדֶת לְעֹזֵב אוֹתָנוּ?!"

אָמַר לָהֶם רַבֵּי פִּנְחָס: "אֵין פֹּה שׁוּם סוּד! פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מְקָרָא בְּלִבְדוֹ! אֲשֶׁרִי כְּבָר לֹא צִעֲרִי, הִיא לֹא כֹּל כֶּךָ בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת. יֵשׁ לָהּ מְשַׁרְתָּת בְּמִשְׁפָּךְ שְׁנַיִם וְהִיא רְגִילָה אֵלָיָה. כַּעַת הַמְשַׁרְתָּת שׁוֹקֶלֶת לְעֹזֵב, וְיִהְיֶה לְרַעֲיָתִי מְאֹד קוֹשֶׁה לְהַתְּרַגֵּל לְמְשַׁרְתָּת חֲדָשָׁה. בְּקִשְׁתִּי אֲפּוֹא מִהַקֶּבֶד" שֶׁהַמְשַׁרְתָּת לֹא תַעֲזוֹב!"

"רַבֵּי", תַּמְהוֹ הַחֲסִידִים, "עַל כֶּךָ אֲתָה מְבַזֵּז אֶת תְּפִלּוֹתֶיךָ?!" אָמַר לָהֶם רַבֵּי פִּנְחָס: "זֶה בְּדִיּוֹק עֵינֵי הַתְּפִלָּה, לְעַמֵּד לְפָנֵי הַקֶּבֶד כְּבוֹן הַמְּתַחַסֵּא לְפָנֵי אֲבִיו" עַל כֶּךָ דְּבַר קֶסֶן יֵשׁ לְבִקֵּשׁ, עַל כֹּל דְּבַר קֶסֶן יֵשׁ לְהוֹדוֹת, זֶה הָאֵל"ף בִּי"ת שֶׁל כָּל יְהוּדִי!

"אוֹי, אֲבָא, תִּרְחַם עַל רַבֵּי יוֹסֵף...!"

שְׁמַעְתִּי סִפּוּר עַל מֶרֶן בְּעַל הַ"קַּהֲלוֹת יַעֲקֹב". אוֹלֵי זֶה סִפּוּר קֶסֶן, אֶךְ בְּעֵינֵי זֶה סִפּוּר גְּדוֹל:

בְּעִיר בְּנֵי בְּרַק, לִיד בֵּית הַמִּדְרָשׁ "יְרַחֵם כְּלָה", הַתְּגוּרֵר יְהוּדִי בֶּשֶׁם רַבֵּי יוֹסֵף לְוִי זְצ"ל, שֶׁזָּכָה עוֹד לְהִיּוֹת תַּלְמִיד שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן שְׁקַאפ זְצ"ל בְּגִרְדוּנָא. בְּמַהֲלָךְ הַשׁוֹאָה הוּא הַתְּגַלְגַּל בְּמַחֲנוֹת עֲבוּדָה, וְלֹאֲחַר מִלְחַמַת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה לָמַד בְּ"גִבְעַת רַחֵם" בִּישִׁיבַת נּוֹבֶה־רְדוֹק, אֲצֵל הַסְּטִיפְלֵר זְצ"ל שֶׁשָּׁמַשׁ כְּמַגִּיד שְׁעוֹר.

כְּאֲשֶׁר רַבֵּי יוֹסֵף לְוִי הַתְּבַגֵּר, הוּא חָח לְסַבֵּל מִמְּחוּשִׁים בְּלִבּוֹ. בָּא לְסְטִיפְלֵר וְהִגִּישׁ לוֹ פֶּתֶק בּוֹ סִפּוּר עַל מְצִבוֹ הַמְּדַאִי. הַסְּטִיפְלֵר סָקַר אֶת הַפֶּתֶק, עוֹד לֹא גָמַר לְקַרְא, וְכָבַר נֶאֱנַח מֵעַמְק לְבוֹ הַשְּׁהוֹר: "אוֹי, אֲבָא, תִּרְחַם עַל רַבֵּי יוֹסֵף! כֹּל כֶּךָ הִרְבָּה הוּא סָבֵל בְּחַיִּים שְׁלוֹ, תִּרְחַם עַל רַבֵּי יוֹסֵף!"

מַה תַּפְּס אוֹתִי בְּסִפּוּר הַזֶּה? בְּנֵהג שְׁבַעֲעוֹלָם, שְׁכַאֲשֶׁר מְבַקְשִׁים מִמִּישׁוֹ הַתְּפִלָּה עַל חוֹלָה, הוּא אוֹמֵר: "אֲנִי אֲרַשֵּׁם אֶת שְׁמוֹ

וּבְעֵזֶר ה' אֲזַכִּיר אוֹתוֹ בְּרַפְאָנוּ אוֹ בְּשִׁמְעֵ קוֹלָנוּ"..." בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת אֶהְיֶה בְּכַתֵּל, בְּעוֹד שְׁבוּעִים אֶהְיֶה אֲצֵל מְאֻמֶּע רַחֵל, אֲצֵל רַבֵּי שְׁמַעוֹן, אֲזַכִּיר אוֹתוֹ עַל הַצִּיּוֹן..."

אֲבָל הַסְּטִיפְלֵר הַתְּפִלָּל מִיָּד, בְּלִי הַכְּנוּת וּבְלִי הַקְּדָמוֹת. הוּא לֹא גָמַר לְקַרְא אֶת הַמְּכַתֵּב, וְכָבַר פְּצַח בְּתַפְלָה מֵעַמְק הַלֵּב. הַקֶּבֶד"ה כָּאֵן לִידָה, הוּא נִמְצָא אֶתָּה. שְׁוִיתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד! דְּבַר אוֹתוֹ כָּאֵן וְעַכְשָׁו בְּשִׁפְתֶיךָ - עֲבְרִית, אֲנִגְלִית, אִידִישׁ אוֹ בְּכָל שְׂפָה אַחֶרֶת. זוֹ הַהֲרַגְשָׁה שְׁוִיָּה צְרִיךְ לְחַיּוֹת בָּהּ, זוֹהִי "כָּל מַעֲלַת הַצְּדִיקִים".

(רַבֵּי אֵלִיהוּ דִּי סִקּוּן שְׁלִיט"א)

עֲדִין זְכוֹר הוּא בְּלִבּוֹ מַה שְׁעִשְׂנוֹ לוֹ

לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יִשִּׁיב לָנוּ אֶת כָּל הַרְעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אוֹתוֹ (י. טו)

הָאֲחִים חֲשָׁשׁוּ מִנִּקְמַתוֹ שֶׁל יוֹסֵף, עַד כְּדֵי כֶּךָ שֶׁהוֹרּוּ לְעֵצְמָם הַתֵּר לְשַׁקָּה וְאָמְרוּ לוֹ: "אֲבִיךָ צָוָה לְפָנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנָא שְׂאָ נָא פִּשְׁעֵ אַחֶיךָ וְחַסְאֲתָם", כְּמוֹ שְׁכַתֵּב רַש"י: "שֶׁנּוּ בְּדָבָר מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם, כִּי לֹא צָוָה יַעֲקֹב כֵּן, שְׂלֵא נַחֲשֵׁד יוֹסֵף בְּעֵינָיו".

מִדּוּעַ חֲשָׁדוֹ הָאֲחִים בְּיוֹסֵף?

רַש"י מְבִיא אֶת דְּבָרֵי הַמִּדְרָשׁ: "וַיִּרְאוּ אַחֵי יוֹסֵף כִּי מֵת אֲבִיהֶם - מַה וַיִּרְאוּ? הַכִּיּוֹ בְּמִיתָתוֹ אֲצֵל יוֹסֵף. שְׁהִי רְגִילִים לְסַעֵד עִמּוֹ עַל שְׁלַחְנוּ שֶׁל יוֹסֵף, וְהִיָּה מְקַרְבָּן בְּשִׁבְלֵי כְבוֹד אֲבִיו, וּמְשַׁמֵּת יַעֲקֹב לֹא קָרְבָם". מִשׁוּם כֶּךָ הָאֲחִים חֲשָׁדוּ שֶׁבְּכַנְנָנוּ לְקוֹם בָּהֶם.

בְּעַל הַטּוֹרִים כְּתֵב פְּרוּשׁ אַחֵר: "כְּשִׁחְזְרוּ מִלְּקַבֵּר אֶת אֲבִיהֶם עָבַר יוֹסֵף עַל הַבוֹר שֶׁהִשְׁלִיכוֹהוּ בוֹ וּבִרְךָ בְּדָרְךָ: 'בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה'. אָמְרוּ: עֲדִין הוּא זְכוֹר בְּלִבּוֹ מַה שְׁעִשְׂנוֹ לוֹ".

שְׂאֵל רַבֵּי חַיִּים שְׁמוּאֵלִיץ זְצ"ל: הֲלֹא הַלֵּכָה פְּסוּקָה הִיא בְּשִׁלְחוֹ עֲרוּךְ, שֶׁהַעוֹבֵר לִיד מְקוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס, מְבָרַךְ "בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה". מַה רוֹצִים אֲפּוֹא הָאֲחִים מִיוֹסֵף - שְׂלֵא יִבְרָךְ? מַה הַהוֹכָחָה מִהַבְּרָכָה שֶׁהוּא עֲדִין עוֹמֵד בְּשִׁנְאָתוֹ עֲלֵיהֶם?

כְּשֶׁהִיְתִי בַּחוּר בִּישִׁיבָה נְסַעֲתִי בְּבֵין הַזְּמַנִּים - עִם הַ"פְּעִילִים" - לְעִשׂוֹת פְּעִילוֹת בִּירוּחָם. הִבִּיאוּ לָנוּ נֵהַג. רַק יִצְאָנו מִירוּשָׁלַיִם, בְּצַמַת הַרְאִשׁוֹן, הִנֵּהג עֲצַר אֶת הָאוֹטוֹ בְּצַד, יִצָּא הַחוּצָה וּבְרַךְ: "בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה".

"מַה קֶּרָה?" שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ.

"בְּמִקּוֹם הַזֶּה הַתְּנַגְּשְׁתִּי בְּתַמְרוֹר..."

בְּצַמַת הַבָּא, שׁוּב עֲצַר אֶת הָאוֹטוֹ בְּצַד, יִצָּא הַחוּצָה וּבְרַךְ: "בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה".

"וַיִּמָּה קֶרָה כָּאֵן?" שְׂאֵלְתִי.

"אֲתָה רוֹאָה שְׁכָאֵן יֵשׁ סִיבּוּב חֵד? הַתְּהַפְּכָתִי כָּאֵן עִם הָאוֹטוֹ?"

לֹא תַאֲמִינוּ: בְּצַמַת הַבָּא, הַשְּׁלִישִׁי, שׁוּב עֲצַר אֶת הָאוֹטוֹ בְּצַד, וְשׁוּב יִצָּא הַחוּצָה וּבְרַךְ: "בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה".

"כָּאֵן נְרַדְמָתִי עַל הַהֵגָה וְהַתְּנַגְּשְׁתִּי חֲזִיתִית בְּאוֹטוֹ שְׂבָא מִמוּל", סִפֵּר בְּלִי שְׂאֵפְלוֹ שְׂאֵלְתִי.

"תְּבִיבִי!" אָמְרָתִי לוֹ. "בְּבִקְשָׁה תוֹרִיד אוֹתִי כָּאֵן וְעַכְשָׁו. אֲתָה אָמַנְם מְלַמֵּד בְּנִסִּים, אֲבָל אֲנִי עִם מַעֲשֵׂה נִסִּים אֲנִי נוֹסֵע..."

יוֹסֵף, כְּאֲמוּרָה, בְּעֵבְרוֹ לִיד הַבוֹר, בְּרַךְ: "בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה". מְחַדֵּשׁ רַבֵּי חַיִּים שְׁמוּאֵלִיץ חֲדוּשׁ גְּדוֹל: מִי יוֹכֵל לְבָרַךְ, בְּשֵׁם וּמְלֻכוֹת, 'בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה'? רַק מִי שְׁחִי מְחַדֵּשׁ אֶת הַהֲרַגְשָׁה שְׁהִיְתָה לוֹ בְּזִמְנוֹ שֶׁהִנֵּס קֶרָה! הוּא מוֹצֵף בְּרַגְשׁוֹת כְּאֵלוֹ הִנֵּס קֶרָה עֵתָה! אֲבָל מִי שֶׁקֶרָה לוֹ נֵס לְפָנֵי עֲשָׂרִים - שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה, וְהוּא אֵינוֹ זְכוֹר אוֹתוֹ וּמְמִילָא לֹא "חִי" אוֹתוֹ - אֵינוֹ יוֹכֵל לְבָרַךְ בְּשֵׁם וּמְלֻכוֹת אֶת הַבְּרָכָה הַזֹּאת!

יוֹסֵף עָבַר לִיד הַבוֹר, שְׂאֵלְוֹ הַשְּׁלִיכוֹהוּ לְפָנֵי שְׁלוֹשִׁים וְתִשְׁעֵ שָׁנִים, וְנַעֲמַד לְבָרַךְ בְּשֵׁם וּבְמְלֻכוֹת: "בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בְּמִקּוֹם הַזֶּה"! הִוִּי אוֹמֵר - הַסִּיקוֹ מִזֶּה הָאֲחִים - שֶׁהוּא חִי מְחַדֵּשׁ אֶת הָאֲרוּעַ. הוּא מְרַגֵּשׁ כְּאֵלוֹ עַכְשָׁיו הֵם הַשְּׁלִיכוֹ אוֹתוֹ אֶל הַבוֹר הַמְּלֵא בְּנַחֲשִׁים וּבְעַקְרָבִים. כְּאֵלוֹ עֵתָה אֲרַע לוֹ הִנֵּס שְׁנִצּוֹל מֵהֶם! לָכֵן עָלָה בְּלִבָּם הַחֲשֵׁשׁ "לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף".

(רַבֵּי מֵאִיר צִימְרוֹשׁ שְׁלִיט"א)

פנינו ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח"י יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

השנים הטובות של יעקב אבינו

ה

תורה הקדושה מתארת בפרשת ויחי את שנות חייו של יעקב אבינו במצרים, "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, ויהי ימי יעקב שני חייו, שבע שנים וארבעים ומאת שנה" (בראשית מז, כח), לכאורה יש כאן שאלה גדולה, הרי יעקב אבינו עבר שנים לא פשוטות כלל, צרות רבות וימים קשים מאוד, ורואים אנו כיצד האריכה התורה דווקא בתיאור הימים בהם יעקב אבינו סבל, כגון בתיאור מפורט על פרשת דינה, וכן בצרת לבן וכל רמאת יעקב, וגם בענין יוסף, וכך האריכה התורה רבות בכל תקופה בה עבר יעקב אבינו קשים.

והנה כשהגיע יעקב אבינו אל המנוחה ואל הנחלה, יושב בשמחה עם כל בני משפחתו ורווה נחת מכל יוצאי חלציו, דווקא כאן בימים הטובים שלו, התורה כלל לא התייחסה להתנהלותו של יעקב אבינו, והשאלה היא למה התורה מדלגת על השתלשלות חייו זו?

אומר הרב שמשון רפאל הירש זצ"ל, אכן במשך שבעה עשרה שנה בהם יעקב אבינו היה במצרים, היו ימיו טובים ויפים, אבל אם רוצים אנו ללמוד על דמותו האמיתית של יעקב אבינו, צריך להתבונן דווקא באותם שנים קשות, בהם יעקב אבינו סבל, ושם לבחון את מידותיו והנהגותיו של יעקב אבינו וללמוד מגדלותיו וממעשיו, כיצד עבר את אותם תקופות וכיצד התחזק באמונה, שם נוכל לעמוד על דמותו האמיתית. כך ראינו לכל אורך הדרך, עד כמה שיעקב אבינו סבל והצטער באותם שנים, הוא המשיך באמונתו בקב"ה, ואפילו לרגע אחד לא שכח ממנו יתברך, וידע שהוא זה שמנהל את העולם, ולכן בהם התורה האריכה.

אומר המגלה עמוקות על פרשת ויצא, שם התחיל למעשה המסע של יעקב אבינו ביציאתו לדרך לא פשוטה אצל לבן הארמי, אומר הרב "ויצא יעקב מבאר שבע" (בראשית כח, י), ויצא ראשי תיבות ו'ירא י'עקב צ'ורת א'לף, א' רומז לאדונו של עולם, זה מה שראה יעקב אבינו לנגד עיניו לפני כל דבר אחר, את השגחתו של הקב"ה בכל ענין.

מספר הרב בידרמן על מלמד בתלמוד תורה, שהיה ירא שמים ועושה מלאכתו באמונה. ערב פסח אחד, יצא המלמד באמצע השיעור וניגש למשרד, המנהל הבחין בו יוצא ומתקשר לביתו, שואל האם החליפות הישנות שהיו בארון הבגדים כבר נזרקו לאשפה. כאשר התבשר שכן, המשיך המלמד לבקש: "תרדו בבקשה לבדוק האם כבר פינו את חדר האשפה". המלמד המתין עד שמעבר לקו אמרו לו שעובדי העירייה כבר פינו הכל, סיים את השיחה וחזר לכיתתו להמשך מסירת השיעור. תמה המנהל על התנהלותו, וניגש לשאול מדוע יצא המלמד באמצע השיעור, לברור דברים פעוטים הנראים חסרי פשר.

השיב המלמד: "אספר לך דברים כהווייתם. בעוד חודשים ספורים אחד מילדיי מתחתן. הוצאות החתונה רבות מאד, ולכן לווייתי מאחד הגמ"חים סכום כסף גדול מאוד. מכיוון שהחתונה היא לאחר ל"ג בעומר, הטמנתי את הכסף לבניתיים באחד מכיסוי חליפתי הישנה. כשיצאתי מביתי הבוקר, שמעתי את רעייתי

אומרת שבכוונתה להשליך את כל החליפות הישנות לאשפה, מפני שהן מרופטות מידי לשימוש, אך לא ייחסתי לדברים חשיבות, משום ששכחתי לגמרי מהכסף הטמון בכיס החליפה. באמצע השיעור הבזיק בי זכרון הכסף, לכן מיד יצאתי לברר אם כבר זרקו את החליפה, והאם עדיין יש סיכוי למציאת הכסף. כשנועד לי שכל הכסף אבד חזרתי למסירת השיעור."

השתומם המנהל ואמר: "שמעת שאיבדת את כל הכסף, ומיד חזרת לכיתתך והמשכת במסירת השיעור כאילו לא ארע דבר? איך יכולת לתפקד כך?". השיב לו המלמד בפשטות: "אני מתלמידיו של המשגיח הרב גדליה אייזנר זצ"ל, שתמיד השריש בנו שעיקר ירידת האדם לעולם הוא למען יעמוד בנסיון ברגעים הקשים הללו, כי זה כל האדם, ואם לא עבור הרגעים הללו לשם מה ירדנו לעולם הזה?!"

הוא כל כך החדיר והשריש בנו את הדברים, שעתה בעמדי בפני נסיון הרגשתי: שזה עיקר המטרה לשמה אני חי עלי אדמות!". מפליא להתבונן כיצד חי המלמד עם כל הקושי והדאגה, השכיל לשים הכל בצד והאמין שהכל מהקב"ה, וידע שהדאגה והבטלה באותו רגע לא יעזרו במאומה למצוא את כספו, למרות שהפך בין רגע לבעל חוב כפול. יש במעשה זה כדי ללמדנו, שצריכים אנו להתחזק באמונה שהכל בהשגחתו העליונה של הקב"ה, ומי שיש לו אמונה בקב"ה, למעשה לעולם לא צריך לדאוג, וכמובן שכל אדם לפי מדרגתו ומעלתו.

מסופר על ה"חפץ חיים", שלאחר שהגיע לגיל תשעים, בעוד הרב יושב על מי מנוחות וזוכה לנחת מכל יוצאי חלציו, התכנס הרב עם כל בני משפחתו, וכך בשעת רצון שאלוהו בני משפחתו "למדנו רבינו איך החזקת מעמד בזמנים הקשים?". אמר החפץ חיים לבני משפחתו, הרי יודעים אתם שעברתי תקופות קשות בחיים, אבל בכל פעם שהרגשתי שאיני מסוגל יותר, עצמתי את עיניי וניסיתי לראות מה מחכה לי למעלה בעולם האמת, בעולם שכולו נצח, ולא הייתי זקוק ליותר מזה בשביל להתעודד. ידע הרב בראייתו הרוחנית, ששווה לאדם לסבול כל חייו בעולם הזה, ואפילו בשביל רגע אחד של קורת רוח בעולם האמת, וזה מה שניחם אותו. כך יכול האדם לחיות באמונה בקב"ה, לדעת שכל מה שאנו עוברים בעולם הזה, הוא כאין וכאפס למה שמחכה לנו בעולם הנצח, ולעולם לא נוכל להבין חשבונות שמים.

לעיתים אדם סובל מכל מיני יסורים ושואל למה, אך האם אנחנו יכולים להבין מדוע? הרי הקב"ה בעליונים ואנו בתחתונים, וברור שאין אנו יכולים להבין את מעשי הקב"ה ולרדת לסוף דעתו, או להבין כיצד מתנהל העולם בכל מקרה ומקרה. אבל כן צריכים אנו לדעת שהקב"ה עושה הכל, והכל מחושב ומדוקדק, להפנים שהקב"ה אוהב אותנו, ולדעת שגם בזמנים של הסתר פנים, הכל מאבינו שבשמיים שאוהב אותנו. פה נבחן האדם, המבחן של יעקב אבינו היה בימי הצער בהם סבל, לכן דווקא שם האריכה התורה. נישא תפילה לקב"ה לימים טובים ומאושרים, אבל נזכור שגם כאשר עוברים עלינו ימים לא קלים, יש להתחזק באמונה ולהאמין שהכל מקב"ה.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

עיקר ירידת האדם לעולם הוא למען יעמוד בנסיון ברגעים הקשים הללו, כי זה כל האדם, ואם לא עבור הרגעים הללו לשם מה ירדנו לעולם הזה?!

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:03	17:15	17:46

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
-----------------------------	-----------------------------	--------------------------

חלות מיותרות במיוחד

החבורה סופרים כמה יש בקרטון, ונפעמים: 60 חלות, בדיוק, אחת לאחת. הכמות הדרושה להם - המתניה להם במירון מהבוקר, אבא לא משאיר בנים ללא חלות, עובדה! הם רצים אל הרה"צ רבי אשר, מספרים בהתרגשות כי ספרו את החלות, והנה הכמות תואמת להפליא באופן מדהים ממש.

רבי אשר לא נרגש ולא נרעש, הן מהרגע הראשון היה בטוח כי לא יחסר פירור, בטחונו בה' אינו מותיר מקום לדאגה כלל, היה ברי לו כי בורא עולם ישלח אליו חלות. לפיכך, תגובתו הפתיעה עוד יותר כשאמר: 'האם יודע אב הבית של האולפנה להודות לאבא שבשמים על שדאג שמישהו ירכוש ממנו את החלות המיותרות? האם היטיב להבין כי אבא שבשמים, כפי שאינו משאיר בנים ללא חלות, כך הוא גם דואג לבל יישאר בן עם חלות מיותרות? האם הוא הפנים כי במעשה זה ניכר לעין כל כי אבא שבשמים פותר עבורנו כל בעיה, ולא רק עבורנו אלא גם עבורו?!' סיפור זה, המופיע בספר 'האמנתי ואזמרה', מעורר את הלב: הנה כי כן, לבורא עולם דרכים משלו לנהל את העולם, לפתור לכל יהודי את מצוקתו שלו, להעניק לכל אחד את הפתרון לבעיה האישית שלו. כשמחד גיסא לקבוצת יהודים אין חלות, ומאידך גיסא לאב בית יש חלות מיותרות - האב שדואג לבניו, פותר לזה כמו לאלה את הבעיות כולן! יהודי יקר, אין זה משנה מה ההתמודדות שלך, מה

עת בין ערביים, דמדומי חמה טרם כניסת שבת המלכה. הישוב מירון עוטה הוד קדומים גלילי טהור, אווירת החולין מפנה את מקומה לזוך שבת קסום, הכל ממרהים להספיק את ההכנות האחרונות טרם תשקע השמש, ושבת המלכה תפרוש את כנפיה על הישוב הקטן, שבמעלה גבעתו שוכן ציון הרשב"י. כמדי 'שבת מברכים', גם בשבת הזו הגיעה קבוצה נכבדה של יהודים בראשות הרה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל, לעשות את השבת בצילא דרשב"י, על אדמת מירון המרוממת. הם כבר מורגלים בכל הקשור לשהות במירון, יודעים מי מופקד על הדגים ומי על הסלטים, מי מביא ברכבו שתייה ומי אחראי על בישול המרק והעופות. יש גם מי שמוטל עליו להביא חלות, 60 במספר לכל הסועדים כולם.

אלא שבאותו ערב שבת נתקע רכבו של האחראי על החלות במעלה הכביש צפונה, ואתו - נתקעו גם החלות... בימים ההם, כשהטלפון הסלולרי לא היה מצוי, אך זמן עד שהידיעה הגיעה מירונה. לבסוף, סמוך לכניסת השבת, הצליח בעל הרכב להיחלץ מהכביש ולמצוא מקום לשבות בו הרחק ממירון, כשהוא מיידע את בני החבורה השהים כבר במירון כי החלות נשארו איתו - כלומר: להם אין חלות. ושוב, יש לזכור כי מדובר בשנים עברו, טרם היה היישוב מירון אבן שואבת להמונים, לפני שמדי שבת שהו בו אלפי אורחים, והיה קל למצוא חלות "מיותרות"...

בני החבורה אצו רצו להרה"צ רבי אשר, לשאול את פיו כדת מה לעשות. רבי אשר, מופלג בדורו באמונה וביטחון היה, חיוך נראה על שפתיו ואפילו דוק של דאגה לא ניכר בעיניו. 'צאו וחפשו במבואות היישוב ובבתי, בטוח אני שאבא לא משאיר את בניו ללא חלות לשבת!' - פסק בביטחון רב, והרצים יצאו דחופים... הם עברו בית אחר בית, נקשו בכל דלת, ביקשו עזרה מכל עובר אורח. אפס, כי כולם פסקו ואמרו שיש בביתם חלות בכמות המותאמת לבני המשפחה, אין להם יכולת לעזור. בודדים הציעו כמה מצות לחם משנה, בכמות המצחיקה לעומת בני החבורה הרבים הזקוקים לחלות עבור 3 סעודות...

החמה כבר עומדת בפאתי מערב, הצפצוף המבשר על כניסת השבת עומד להישמע ברמה, וחלות אין. בני החבורה כבר סרקו את היישוב מכל צדדיו, כבר היו מי שנקשו בביתם פעמיים ושלוש, ואפילו לחמניה קטנה אין בידם, או למצער גרגר שומשום... כלום אחד גדול, כשבעוד כמה דקות כבר תיכנס השבת, ואין להם חלות! ואז, אחד מבני החבורה חולף על יד בניין האולפנה המקומי, ומציץ פנימה בתקווה מה. אלא שהבניין חשוך ונראה כסגור ומסוגר, נראה כי התלמידים נסעו לשבת חופשה, ואיש מהם אינו נראה באופק. כאילו כדי לאמת את תחושתו, הגיח 'אב הבית' המופקד על בניין האולפנה מדירתו שבקומת הקרקע, והודיע כי אם הוא בא לבקר מישהו - הרי שהגיע לחינם, שכן התלמידים כולם נסעו לדרום, 'אין כאן איש, שבת חופשה!' - פסק, וכמעט עמד לטרוק את השער...

'רגע, רגע', נשמע קולו של האיש המציץ, 'אני לא מחפש איש, אני מחפש חלות. אם אין תלמידים, שמא למצער יש כאן חלות? אולי יש איזה כמה חלות במקפיא, משהו?' שאל, כטובע הנאחז בקש כבדל תקווה אחרון... 'אה, חלות אתה מחפש? דווקא זה יש בשפע' - אמר אב הבית, כשהאיש משתאה והמום כיצד יתכן הדבר, ונשמע לו שהוא שומע את המילים כמתוך חלום... המשיך אב הבית ואמר, 'מנהל המשק, שיהיה בריא, שכח לעדכן את המאפיה שהתלמידים נסעו, והבוקר נחת עליי משלוח של חלות... אין לי מה לעשות איתן. אתה רוצה אותן?'

'רוצה? - הרבה יותר!' - כמעט צווח האיש, 'אנחנו קבוצה גדולה כאן, והחלות שלנו נתקעו בדרך. אני רוצה לרכוש את כולן כאן ועכשיו, הרגע!' 'קח', אמר אב הבית בטון עייף, והלה עמד ושלשל לידי את הכסף, קונה את כל החלות. הוא מחזיק בידי את קרטון החלות, ורץ אתו במורד מהאולפנה לבניין מוסדות 'יד עזרה', לעבר מקום כינוס בני חבורת הרה"צ רבי אשר, כשהוא נושא את הקרטון כמחזיק אוצר יהלומים יקר, וצעדיו מרקדים כמוצא שלל רב...

עם הצפצוף, הגיעו החלות ליד עזרה, והרה"צ רבי אשר, באותו חיוך על פניו, מפטיר ואומר: 'נו, הרי אמרתי. אבא לעולם לא משאיר את בניו ללא חלות...' בני



'אני לא מחפש איש, אני מחפש חלות. אם אין תלמידים, שמא למצער יש כאן חלות? אולי יש איזה כמה חלות במקפיא, משהו?' שאל, כטובע הנאחז בקש כבדל תקווה אחרון

הקושי שלך. אבא שבשמים לא משאיר בן ללא פתרון, לא מותיר ילד שקוע בדאגתו. השלך על ה' ייבך, התחזק בביטחון ובאמונה. בטוח בה' עדי עד, והוא יושיענו בכל עת ובכל מצב! בפרשת השבוע מספרת התורה על ברכות יעקב לנכדיו, במילים 'ויברכם ביום ההוא לאמור'. במילים הללו מגלה הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע משמעות עמוקה: 'ביום ההוא' - כלומר, יעקב אבינו בירך את צאצאיו שיחיו תמיד את היום הנוכחי, לעולם לא ידאגו את דאגת המחור, וזאת - מחמת בטחונם המלא והמוחלט בבורא עולם, אשר כפי שהביא את היום הזה עליהם לחיים טובים - כך יביא את הימים הבאים, אין מה לדאוג, אפשר להיות בטוחים באבינו שבשמים! ומי שבטוח בה', זוכה לראות בחסדו, להתבשר בישועתו.

את הפסוק 'הבוטח בהשם חסד יסובבנו' מבאר הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, כי הקדוש ברוך הוא ברא בטבע הבריאה, שהבוטח בו זוכה לחסדו, שמי ששם מבטחו ואמונתו בבורא - החסד מקיף אותו מכל הכיוונים, הישועות נמשכות אליו ככחבלי קסם... כל מה שצריך לעשות כדי לזכות בהן - רק לבטוח, להאמין, לדעת שיש לנו אבא טוב ומיטיב! אפשר לסמוך עליו בעיניים עצומות! הבה נחدد בליבנו את מידת הבטחון, באמצעות התבוננות ומחשבה באופן אישי, בלימוד ספרים העוסקים בביטחון כמו 'חובת הלבבות' שער הביטחון, ובאמון אישי ללא הרף. נזכור ונתבונן כי יש לנו אבא טוב ומיטיב, האוהב אותנו, דואג לנו, חפץ בטובתנו, פועל למעננו. מה לנו לדאוג או להיות מוטרדים, בטוח בה' בכל הכח, סמכו עליו בכל עת!

(הרב אשר קובלסקי)

- לע"נ רחל כהן בת שושנה ע"ה
- לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

לישועתך קויתי ה'

כשמגיע יעקב אבינו ברוח קדשו לברך את השבטים, מפליא לראות מדוע דווקא את שבט דן בירך יעקב אבינו במילים השגורות בפי כלנו לישועה והצלחה, "לְיִשׁוּעַתְךָ קוֹיְתִי הַשֵּׁם" (בראשית מט, יח), רש"י הקדוש פירש, "על שמשון ניבא נבואה זו... שינקום נקמת עמו מפלישתים... ונתנבא שינקרו פלשתים את עיניו, וסופו לומר: זכרני נא וחזקני נא אך הפעם". דברי רש"י מבוססים על המדרש, אבל אין מקרא יוצא מידי פשוטו, ונסה להבין בפשטות מה ראה יעקב אבינו להתפלל כך על שבט דן?

בשביל להבין את הדברים נספר בדרך צחות, על יהודי שהגיע לטטיבלאך 'זכרון משה' הידוע בתוככי ירושלים, והיה זה בשעת צהריים מאוחרת, פתח בקול גדול בברכת 'הנותן לשכוי בינה' הנאמרת בברכות השחר מידי בוקר. פנה אליו אחד מהקהל ואמר, רבי יהודי, כבר מזמן שחטו את אותו תרגול, שהרי היה לו בינה להבחין בין יום לבין לילה, ואילו אתה מברכו בשעת צהריים...

הנמשל הוא, שאין זה 'חכמה' לדעת בעת שהשמש זורחת בגבורה שעכשיו יום ולא לילה, אלא ה' חכמה והבינה' הוא להבחין מבעוד לילה שהנה היום ממשמש ובא... ולכן בפרק שירה כתוב (פרק ד') "תְּרַנְּגוּל בְּקוֹל רְבִיעֵי אֹמֶר, לְיִשׁוּעַתְךָ קוֹיְתִי הַשֵּׁם", שהרי באותו זמן שהתרגול קורה עדיין הלילה שולט בעולם, ולכן הוא 'קורא' ומודיע לכל באי עולם - אל ירך לבבכם בראותכם 'חשיכה', כל אחד בחשיכה שלו, אלא לישועתך קויתי ה', דעו לכם שהחשיכה היא סבת האורה, והיא האות והעדוה להשגחת ה' בעולם, שעוד מעט יאיר האור.

עתה נבין את תפילת יעקב אבינו על דן, אומר הרשב"ם בפירושו לתורה, אומר יעקב: לישועתך (של דן) קויתי ה', אני מקוה ה' שישוע אותך וישגבך על האומות... על שבטו של דן נתנבא, שהיה מאסף לכל המחנות, ולפי שהיה הולך כל הימים אחר כל הדגלים, והיה צריך להלחם עם כל האומות הרודפים אחריהם לזנב הנחשלים אחריהם בדרך, ולהנקם מן האומות כי גיבורים היו, לכך אמר יעקב 'דן ידין עמו' - ינקום נקמת עמו, שהיה נוקם נקמתם ומשמרם מרודפיהם. זוהי הגבורה של שבט דן, שדווקא בשעת נסיון, כשהאומות רודפים אחרי ישראל, להתחזק בבטחון רק באלוקיו, ולכן בירכו: לישועת ה' קויתי, ולא לישועת אדם.

גנב הרכב הממולנד

"וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה, אֲלֵכִים חֲשַׁבָה לְטוֹבָה, לְמַעַן עֲשֶׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחִית עִם רַב" (בראשית נ, כ) - והרי זה דומה למתכוון להשקות חבירו כוס מוות והשקה כוס יין, שאינו מתחייב כלום, והרי הם פטורים וזכאים גם בדיני שמים (אור החיים הקדוש)

שאלה: מעשה בגנב ערמומי שהצליח לפרוץ למכונית-פאר וברח בנסיעה מהירה. במהלך נסיעתו החליט לסעוד את ליבו, החנה את הרכב בצידי הכביש ונכנס למסעדה. לפתע פיצוץ רב עוצמה הרעיד את המקום ממתען חבלה שהוצמד לתחתית הרכב הגנוב, והתברר כי אנשים עוינים עימם הסתבך בעל הרכב רצו לחסלו. בחסדי ה' לא נפגע אדם, אך מהמכונית לא נותר זכר.

בעל המכונית הודה לה' יתברך על שחייו ניצלו בנס, אך לא נמנע מלתבוע את שלו מהגנב, "הרי כבר מרגע הגניבה ביצעת קניין גזילה בממון, והתחייבת בהשבתו, כעת גם לאחר שהתפוצץ חייב אתה בהשבת דמיו!". לעומתו טען הגנב כי לאחר שנודע שהרכב היה ממולנד, נמצא שלא גנב מאומה, ומה עוד שגרם לרווח והצלה. עם מי הדין?

תשובה: מעשה שהיה בראובן, שבכעסו על שמעון נכנס לחנותו ושבר בקבוקי יין יקרים. לאחר שהזיק, נכנסו לפתע שוטרים, לבדוק האם ישנם משקאות חריפים שלא שולם עליהם מכס. לאחר חיפוש ממושך, העלו חרס בידם, והאמת היתה שבקבוקי היין שניפץ ראובן היו מוברחים, ובכך שמעון ניצל מעונש חמור, ונמצא שהמזיק גרם להצלת חבירו... ורבותינו דנו: האם חייב ראובן לשלם עבור הנזק?

כתבו הפוסקים כי יש לחייב את השובר, כיון שבשעה ששבר את בקבוקי היין כבר נתחייב בתשלומים, ומה שאחר כך באה הצלה לשמעון מכח שבירה זו, אין זה פוטרו מהתשלום, שאין לנו עסק בעתידות (פתחי חושן נזיקין, פ"א הערה כ), ולכאורה נוכל ללמוד מכאן, שברגע גניבת הרכב נתחייב הגנב, וממילא חייב למרות שגרם להצלה.

השאלה באה לשולחנו של הגר"א זילברשטיין שליט"א, שטען כי קיים מרחק רב בין שני המקרים. בקבוקי היין היו שווים את מלוא מחירם בשעת הנזק (ואם היה מגיע לקוח היה משלם עליהם מחיר מלא), ולכן חייב המזיק, אך בשאלתינו הרכב עומד להתפוצץ ולהשרף כליל בתוך זמן קצר, והרי הגנב למעשה "מנה תבירא גנב" (גנב כלי שבור, שאין לו שווי ממוני), ונראה שאינו צריך לשלם את דמי הרכב.

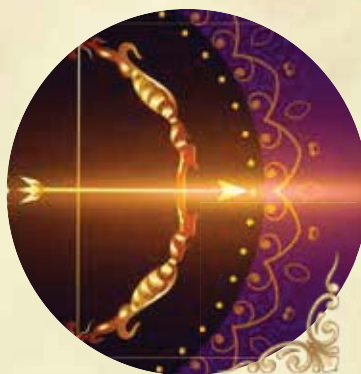
(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"א זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

בחרבי ובקשתי?!

ידוע כי בשעת מלחמה, משתמשים בתחילה בכלי נשק היורים למרחוק, כדי לרכך את האויב, ואח"כ כשמתקרבים פנים אל פנים משתמשים עם כלי הנשק האישיים. אבל כשיעקב אבינו מבשר ליוסף שהוא מנחיל לו את העיר שכם בתור נחלה יתירה על אחיו, אומר יעקב "אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֹמְרֵי בְּחַרְבִּי וּבְקִשְׁתִּי" (בראשית מח, כב), והרי החרב משמשת לקרב פנים מול פנים, ואילו הקשת משמשת למלחמה ממרחק, מדוע אם כן הפך יעקב את הסדר? הרי היה צריך להיות כתוב שנלחם באמורי בתחילה בקשתו - וירה חיצים למרחוק, ואח"כ כשהתקרבו - נלחם בהם בחרבו?!

מבאר התרגום, 'בחרבי ובקשתי' הכוונה 'בצלותי ובעותי', ובשפתנו 'תפילתי ובקשתי', כלומר שאין הכוונה למלחמה בשדה הקרב, אלא למלחמה של תפילה ובקשה, ועתה נבאר בע"ה את סבת הקדמת החרב לקשת. מבואר בספרים הקדושים, שתכלית התפילה אינה למלאות את בקשות בני האדם, אלא תכליתה היא 'אמונה וקרבת השם', והאמצעי להגיע לאמונה הכי מוחשית, היא על ידי שאדם מתרגל לבקש את כל צרכיו הבסיסים והמופלים מבורא



התפילה מעידה על האמונה, להרגיש הכי קרוב לבורא עולם, וכפי שכתב ה'מסילת ישרים', להרגיש שמדבר עם הקב"ה כדבר איש אל רעהו

העולם, ובכך מרגיש שאין עוד מלבדו, והוא הזן מפרנס לכל! אם-כן, התפילה היא מצוות חיזוק האמונה, ובקשת כל צרכיו של האדם היא בעצם רק האמצעי להגיע לתכלית האמונה! בפסוק זה של יעקב מתבאר אופן התפילה האמיתי, התכליתי והמטרה היא 'בחרבי' לכן היא הראשונה - והיא התפילה המעידה על האמונה, להרגיש הכי קרוב לבורא עולם, וכפי שכתב ה'מסילת ישרים', להרגיש שמדבר עם הקב"ה כדבר איש אל רעהו, ולכן נקראת 'חרבי', שמשמשים בה פנים אל פנים, והדרך להגיע לאותה אמונה היא 'בקשתי' - על ידי בקשת כל צרכיו של האדם!

נמצינו למדים, שאם אדם ניגש נכון לתפילה, ומדבר פנים אל פנים ובלב כנוע, אל ה' שהוא היחיד שמסוגל להושיעו, ואז מבקש את צרכיו, יוכל להפנים בליבו את האמונה שכל צרכי האדם הם בחסדי ה'. כך מתאר אליעזר עבד אברהם את תפילתו לקב"ה למצוא אשה ליצחק, "אֲנִי טָרַם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר אֶל לְבִי" (בראשית כד, מה), שכל כוונתו היתה לשכנע את ליבו, שהקב"ה ורק הוא יכול להביא לישועתו. כולנו נושאים תפילה לקב"ה בכל מהלך בחיים, אך צריך להשריש לכולם, שהמהות האמיתית של התפילה היא שנפנים עמוק בלב, שהישועה קרובה לבוא כאשר מתחזקים באמונה רק בקב"ה ובישועתו.

הנס המופלא של המים // דניאל בלס

הכל יודעים שבלעדי מים - לא היו חיים. אך מעטים יודעים כי מבחינה כימית, המים הם למעשה החומר המופלא והמוזר ביותר ביקום, ועצם קיומם הוא בגדר נס תמידי שמעיד על מציאות הבורא. המים פועלים על פי חוקים מיוחדים משלהם בכל אחד ממצבי הצבירה השונים.

נתחיל בעובדה שבתנאים הרגילים - המים נוזלים, ובכך מאפשרים את התנועה של יצורים חיים בתוכם ועל ידיהם. כאשר הטמפרטורה יורדת מתחת 4 מעלות - בניגוד לשאר החומרים המים מתרחבים במקום להתכווץ, וכשהטמפרטורה יורדת מתחת לאפס, מולקולות המים נקשרות זו לזו בצורות משובה עם מצבורי אויר סביבם, היוצרות גבישי קרח בנפח גדול יותר מאשר המים עצמם. לעומת זאת במאה מעלות



צלזיוס הופכים המים לגז הקל מן האוויר, וכך האדים מרחפים בתור עננים בשמים. התכונה המפליאה ביותר של המים, היא עצם העובדה שהם בכלל נוזלים! כלומר, שהם זורמים בכזו חופשיות. חוקרים מוצאים תופעה זו כמסתורית ביותר. בעוד מולקולות בחומרים אחרים נדחקים זה לזה באופן אקראי ומהווים למעשה חומר מוצק, אצל המים בעודם זורמים, חלק מהמולקולות מתקשרות באופן תדיר ויוצרות צברים (קבוצות), ומנגד צברים נפרדים זה מזה, וכאשר הצברים שבתוך המים נהרסים, צברים אחרים נוצרים במקומם, וחלק ממולקולות המים משוטטות חופשיות בין הצברים. בתרכובת כזו היינו מצפים שהמים יהיו צמיגיים או סמיכים כמו סוכר מומס, אך במקום זאת הם נעים בחופשיות, כאשר המולקולות "מחליקות" זו על גבי זו במהירות. מדובר בתופעה כימית מדהימה מאין כמותה, חידה מדעית המתרחשת לנגד עינינו, בבחינת "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית".

עובדת נוזליותם של המים עומדת כבסיס לקיום החיים, באמצעותם מתאפשרת התנועה - הולכה והכנסה של חומרים לתאי הגוף השונים, ובין איבריו הפנימיים בגוף האדם על ידי הדם, המורכב ברובו ממים, כמו גם תנועת השרירים והאיברים החיצוניים. המים משמשים גם לניקוי הגוף ולהזעה. רוב המסה של גופנו מורכבת למעשה ממים, המאפשרים את תנועתו וכל התהליכים הקשורים בו. בלעדיהם היה הגוף דומם כאבן שאין לה הופכין. בנוסף, עובדת היות המים שקופים, מאפשרת לגלי האור לעבור דרכם כמעט ללא הפרעה, אלמלא עובדה זו, היו כל יצורי-הים עיוורים, והלחות באוויר היתה מערפלת את ראייתנו.

המים הם חומר מופלא ויקר ערך עבור החיים יותר מכל חומר אחר ביקום, הרבה יותר מזהב ויהלומים, אך עם זאת הם מצויים בשפע רב בעולמנו. זה בעצם מחויב המציאות, שבפעם הבאה שנשתה כוס מים, נברך יותר בכוונה: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו".

המקובל האלקי חכם שלמן מוצפי זצ"ל



ביום יז' טבת, חל יום הפטירה של המקובל הגאון הרב שלמן מוצפי זיע"א, שהיה בעל יראת ה' טהורה עוד מקטנותו, לא נהנה מאף אדם ואפילו מקרוביו, וזהר מאוד מלבזבז אפילו רגע מחייו לבטלה, בקיא בכל מכמני התורה, מגמרא ופוסקים וכלה בתורת הקבלה, היה מצר מאוד על צער השכינה ועם ישראל ומקונן על כך רבות עם חצות ליל, הסתפק במועט וסיגף עצמו במיעוט אכילה ושינה, והיה בבחינת "צדיק גזור והקב"ה מקיים", וכך סיפר עליו מרן הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זיע"א:

צדיק גזור!

פעם יצאה קבוצה כשבראשם המקובל האלקי חכם שלמן מוצפי זיע"א להתפלל על קברות צדיקים. כשהגיעו לטבריה, פגע רכב חולף באחד מילדי הקבוצה והוא נפצע באופן קשה. כשהגיעו עמו לבית החולים "פוריה" התברר שעבר פגיעת ראש חמורה. הרופא אמר שאין בידו לעשות מאומה, ולצערו הילד עתיד למות גם אם ינסה לטפל בו. כשסיפרו לחכם שלמן את דברי הרופא, זעק שהדבר לא יתכן, "באנו להתפלל, וכיצד אפשר שכך יקרה?".

מיד עלו כולם לקבר רבי מאיר בעל הנס להתפלל עליו. עמד הרב בתפילה לפני הציון והתחנן: "צדיק גזור והקב"ה מקיים - גזור עלינו גזירות טובות! עשרים וארבע נפשות יצאנו לדרך ועם עשרים וארבע נפשות אנחנו רוצים לשוב, עם נפש הילד הזה", כביכול תובע את רבי מאיר בעל הנס - שיעמוד לפני הבורא ויתפלל על הילד לרפואה שלמה, שהרי לכבוד ר' מאיר באו לטבריה.

כשסיימו להתפלל, אמר הרב שהגיעה העת לבקר את החולה, שם ניסה הצוות הרפואי לומר למבקרים שאין תקווה ואין סיכוי להחלמה, הילד גוסס ויש לקרוא 'שמע ישראל' ו-וידוי ל"ע. עמד חכם שלמן בזעקה לפני ריבונו של עולם: "איך אפשר שהתפילה לא תתקבל?", ואמר לרופאים שטעות בידם, הילד יתרפא במהרה רפואה שלמה, נכנס הרב לחדר החולה לברך אותו ויצא לאחר דקות מעטות. במהרה התהפך מצבו של הילד לטובה, והוא החל מתאושש.

כשביקש חכם שלמן לקחת את הילד עמו, בטענה שהבטיח לחברי הקבוצה שכל הקבוצה כולה תשוב, על עשרים וארבע נפשותיה, נחרדו הרופאים: "לא כדאי להזיזו ואסור לטלטלו". אך חכם שלמן התעקש והילד עזב את בית החולים, בריא ושלם בכל אבריו. נמצא שאף על פי שלדעת ר' מאיר עצמו, הגזירה נגזרה כבר מראש השנה, ואין התפילה מועילה אלא בין ראש השנה ליום הכיפורים בלבד (תוספות שבת י"ב: ד"ה "רבי יהודה"), ומכל מקום ככח התפילה וגזירת הצדיק, לדפוק שערי שמים לפני הקב"ה ולקרוע גזר דין וגזירה רעה - לטובה.

בשורה משמחת לשוחרי הבקשות

הננו שמחים להודיע לציבור הרחב על שירת הבקשות שתתקיים בעז"ה בליל שבת

פרשת "ויחי" - י"ג טבת בשעה 19:30
בבית הכנסת "בית לוי"

רחוב יוסף חנמי 48, ליד מלון שלום

בהשתתפות רבנים, פייטנים וחזנים ידועי שם

הפייטן המפורסם ר' אליהו אוזן הי"ו

החזן והפייטן ר' שלמה דידי הי"ו

החזן והפייטן ר' בועז יעקובוב הי"ו

הערב מוקדש לע"נ המנוחה מרת סמרה בת רימה ע"ה

והמנוח ר' שאול חי בן מרים ז"ל

נדבת נשיא הקהילה ר' עופר לוי ובני משפחתו הי"ו

יוגש כיבוד קל | הקהל הרחב מוזמן | עזרת נשים פתוחה



שנה שביעית

גליון מס' 313

פרשת ויחי

ה'תשפ"ב

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט... מכלל אברכים לעיון - לפת"צ... כולל אברכים לתורה - אחו"צ... רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

בית שטפנשט - גבעתיים... בקבר הגדול שטפנשט... חדר הלימודים ובעתים... כולל אברכים * בית נסות * מורשי"ל... * מרכז חנוכה לנתיבות

הנסות אורחים ואש"ל ביומניה... לקבוצות ויחידים - בהדרכת מראש... כולל קבר האדמו"ר הראשון שטפנשט... רח"ה אלוהב"ט 2 ש"כ פאקאורי אישי - רומניה

מפעל קמחא דפסחא... קמחא דפסחא... עזר וסיוע למשפחות ברובות בימי... החגים והמסעות השנה

אור מותניתו... ישועי תורה דברי אדמו"ר אדמו"ר נסח חיוק... ועירי יודות לעם בשמחות, בהשתתפות... גדולי המשיטנים ומכירי הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון... להוצאת יודות ומנהג... וזכר הצדיקים שטפנשט

מכון תורני... "תורת אמת - שטפנשט"... להוצאת כתבי רבותינו הקדושים... לבית שטפנשט - ודו"ח - והכתיבה והדפוס

מפעל האנציקלופדיה... המכון והמסדות... אנציקלופדיה מילכות שבמסכות בית ודו"ח ב"ח... אגודת אמת - שטפנשט... ישיבת קודש - ודו"ח... מוסדות מלכות - יבנה... ע"י זב"ח

היא עניני בית מילה... ח"ב עניני התאקף... ח"ב עניני נישואין ונישואין... ח"ב עניני - דברי חילוק... כבודו של משה - נגוד שטפנשט עדיקים... אלוהים עם עני דייקים

י"ל על ידי כבוד... "תורת אמת שטפנשט"... הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע... בדוא"ר: 6160303@gmail.com... טלפון: 03-579-03-03... פקס: 03-616-5110

ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן אלוהים בזה (פסח, ט - ט"ב) ש"פ מפרש: מי אלה - שאינן ראויין לברכה. ונשאלת השאלה, האם כך עושים לנכדים שמגיעים להתברך, הלאם כך אומרים עליהם בפני אביהם? אלא הסביר הרה"ק בעל ה"קדושת ציון" מבאבוב ז"ע שההסבר הוא כך: הדנה כשהנער נעשה בר מצוה, אביו מברך עליו "ברוך שפטרני מעונשיו שלוח", כי עד עתה היה עונשו וחובו על אביו, ועכשיו כשהגדיל נפטר אביו מעונשיו (מכובא במגן אברהם אורח חיים סימן רכה, ט), והנה ברכה זו שייכת רק כשחטא הבן, אבל אם יזכה נער את אורחו לשמור מצוות ד', אז אין מקום לברכה זו, כי גם עד עתה לא היה שום עונש על אביו בגללו. וזה שאמר יעקב אבינו בראותו קדושת בני יוסף וראה שלא טעמו טעם חטא מעולם, תמה ואמר "מי אלה" שאינן ראויין לברכה שמברך האב על בנו בהגיעו לגדלות - ברוך שפטרני. ויאמר יוסף אל אביו, הגדיל

באר בשדה



גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרוה שרים

לקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

גריעה, והבן.

(אור התורה)

מהיכן ירק זה חי?

ויחי יעקב (מז, כח) איתא ברש"י "פרשה זו שתומה היא" שאל כ"ק האדמו"ר רבי יואל מסאטמאר זצוק"ל: הדנה באמת שאלה זאת מתבקשת מאליה, איך יהודי כמו יעקב אבינו, בעל משפחה בת שלש עשרה ילדים, זוכה להובילם לחופה בכבוד והוא ממשיך בחייו הרגילים! והתשובה המתבקשת היא שאכן "פרשה זו שתומה היא" גם כיום. כאשר יהודים לומדי תורה וחיים בצניעות

וזכים להכניס את כל ילדיהם לחופה מבלי שהם עצמם יודעים איך הצליחו בכך, אכן "פרשה זו שתומה היא" אין זאת, אלא שיש איזושהי "כח" עליון שפשוט עוזר לאברכים לגמור את החדוש, לחתן ילדים, ולהמשיך לחיות.

למה הועילה השבועה של יוסף

ויאמר אנכי אעשה כדברייך ויאמר השבועה לי (מז, ל - לא) ויש לדקדק למה לא השביעו מיד. ועוד, וכי מסופק היה יעקב אבינו ע"ה שלא יקיים ציווי שלו. ברם איתא בחז"ל (סוטה לו): אמר פרעה "עלה וקבור את אביך כאשר השביעך", שפרעה רצה שיוסף יעבור על השבועה שנשבע ליעקב, א"ל יוסף א"כ גם אני אעבור על השבועה שנישבע לפרעה שלא יגלה שיועד ע"ה לשונות משא"כ פרעה. לכן בתחלה נאמר "אנכי אעשה כדברייך" בהבטחה, וכדי שלא יצוהו פרעה לעבור על הבטחתך, לכן א"ל שישבע לו ועי"ז לא יצוהו פרעה שיעבור על השבועה. (הנה"ק הגר"י אסאד)

הכל מה' לטב ולמוטב

וישתחו ישראל על ראש המטה (מז, לו) פירש הרה"ק רבי יהודה ליב הכהן זללה"ה את הפסוק "וישתחו ישראל על ראש המטה", כלומר, מי שהוא במעלה בבחינת ישראל הרי שהוא מודה להשי"ת ומשבח גם על בחירתו שבחר הוא עצמו בדרך טוב, וזהו "ראש המטה". היינו, איך לנטות, שהוא מבין שכל נטיותיו הם ג"כ עזר מאת השי"ת.

"מי אלה" שאינן ראויין לברכה!?

וירא אביו את בני יוסף ויאמר מי אלה ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן אלוהים בזה (פסח, ט - ט"ב) ש"פ מפרש: מי אלה - שאינן ראויין לברכה. ונשאלת השאלה, האם כך עושים לנכדים שמגיעים להתברך, הלאם כך אומרים עליהם בפני אביהם? אלא הסביר הרה"ק בעל ה"קדושת ציון" מבאבוב ז"ע שההסבר הוא כך: הדנה כשהנער נעשה בר מצוה, אביו מברך עליו "ברוך שפטרני מעונשיו שלוח", כי עד עתה היה עונשו וחובו על אביו, ועכשיו כשהגדיל נפטר אביו מעונשיו (מכובא במגן אברהם אורח חיים סימן רכה, ט), והנה ברכה זו שייכת רק כשחטא הבן, אבל אם יזכה נער את אורחו לשמור מצוות ד', אז אין מקום לברכה זו, כי גם עד עתה לא היה שום עונש על אביו בגללו. וזה שאמר יעקב אבינו בראותו קדושת בני יוסף וראה שלא טעמו טעם חטא מעולם, תמה ואמר "מי אלה" שאינן ראויין לברכה שמברך האב על בנו בהגיעו לגדלות - ברוך שפטרני. ויאמר יוסף אל אביו, הגדיל

כאשר יודעים כמה תמשך הצרה היא כבר איננה צרה

ויחי יעקב (מז, כח) כתב ברש"י הק': למה פרשה זו שתומה, שביקש יעקב אבינו גלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו הקץ. ולמה נסתם ממנו חשבון הקץ? כי הגלות באה למרק עוונותיהם של ישראל כדי להיטיבם באחרונה, ואם יודעים זמן הקץ לא נרגיש כלל את הגלות ומרידותה, כי צרה שאדם יודע את קיצה וסופה, אינה בגדר צרה קשה.

(שפת אמת)

שלא לדבר רע על ישראל

ויחי יעקב (מז, כח) "ביקש גלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכנינה" (רש"י). יעקב ביקש גלות לבניו את תקופת הקץ, את פני הדור של אותו זמן, את החוצפה והברות שישוררו אז - בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא - ונסתלקה ממנו שכנינה, כי מן השמים לא רצו חלילה שידבר רע על ישראל.

(הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא)

יעקב קבל הכל באהבה

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה (מז, כח), רבינו הקדוש מפרשיסחא זי"ע אמר שהפסוק הזה מרמז על חיי יעקב אבינו: שיעקב חי את כל ימי חייו בצער גדול, וצרות שרדפוהו אחד אחר השני [בארץ מצרים] מלשון קצרים] אך אצל יעקב עצמו כל ימי חייו הכל היו שווים לטובה, שהיה מקבל הכל באהבה, שבע עשרה שנה בגימטריא ט"ו"ב שנים.

(קול מבשר)

יעקב אבינו תיקן את ימיו כבר מימי נעוריו

ויחי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה (מז, כח). ביאר הגה"ק רבי שלום תאומים רב של שטפנשט הדנה ביעקב נאמר שבע ואח"כ ארבעים ואח"כ מאה, ונאמר בו ג"כ שנה בכל פרט, ובאברהם ושרה ויצחק נאמרו בהיפוך המאה קודם ואח"כ העשיריות ואח"כ היחידות. להראות לנו מעלת יעקב שנעלה יותר מהם, כי בהם לא השוו הימים בעבודת ה' אלא לעת זקנתם תקנו ימי עלומיהם ואז השוו הימים כולם שיתעלו לפני ה' לא בעת בחרותם, וא"כ היו הימים כולם למטה עד עת בא ימי זקנתם שאז תקנו כל הימים ועלו למעלה, זה שכתוב (לעיל יח, יא) ואברהם ושרה זקנים באים בימים, ר"ל שלא באו בימים כי אם כאשר היו זקנים, ואעפ"כ נאמר אצל אברהם בפרטות (לעיל כה, א) ואברהם זקן בא בימים, לומר שאין מדת אברהם כמדת שרה אמנו, כי אין לך צדיק דומה לחבירו (עיי' ב"ב ע"ה), ואף שהיו שניהם שוה במדה זו שלא תקנו הימים להשוותם אלא לעת זקנתם מ"מ אברהם נתעלה יותר בצדקת הימים. וא"כ לזה נאמרה בהם המאות קודם העשיריות ויחידות, לומר שלא שגלמו העשיריות והיחידות עד עת בא ימי המאות שאז היו כולם שלמים שנוכל לומר (רש"י ר"פ חיי שרה מב"ד) בת ק' ככת כ' ובת כ' ככת זי"ן, לא בתחלה משא"כ ביעקב שנשלם יום ביומו ונתעלה תיכף, לזה נאמרו היחידים קודם הארבעים והמאות, ומעתה צדקו דברי הכתוב ביעקב שנאמר בו ויקרבו ימי וגו', כי ביעקב היה הדבר שנקרבו הימים אחד לאחד למעלה ולא באו למעלה ביחד כאשר באבותיו, עד שבעת בא עתו למות לא היה למטה אלא אותו יום, וכולם כבר עלו למעלה וכאשר נשקע ובא השמש בנתיקו נסתלק מזה העולם, ולטעם זה לא נאמר אצלו מיתה אלא



בתמונה: קציני המשטרה מדליקים את החנוכייה ברחובות של עיר בבעתים מחזיק להיכל הישיבה של מוסדות שטפנשט בסמוך לציון הקודש ברחוב רמב"ם 1 גבעתיים

יומין דנשמתא

י"ז טבת
יומא דהילולא
דהרה"ק רבי פישל
מסטריקוב זי"ע

אין כה בידי השמן
לבטל את דרך הבעש"ט
בנסיעות לצדיקים

פעם אחת גזרה מלכות הרשעה על יהודי הכפרים, שהחזיקו בחכירה כפרים שלמים, גזירת גירוש, כמובן שהם נתפחדו מאוד וזעקתם עלתה עד לב השמים, הלכו כמה מבני הכפרים לחלות את פני הסבא קדישא רבי פישל מסטריקוב זי"ע, כשהם מעוררים אותו שאלפים רבים מישראל יזדקקו לעבוד להתגורר בערים, ולא תהיה להם כל פרנסה חלילה, והנה בתחילה היתה תשובת רבינו כי עדיף שיגורו בערים ויוכלו להתפלל בציבור ולקבוע עתים לתורה בין יהודים, ומיד יצאו בפחי נפש כי האמינו שרבינו הסכים על הגזירה חלילה. באותו מעמד היה אחד מגדולי וחשובי החסידים רבי הירש לייב מפלוצק ז"ל והלה ענה להם כי הוא יצליח לשכנע את הסבא קדישא שיתפלל לביטול הגזירה הרעה הזאת, וכך עשה, נכנס שוב אל הקודש ובפיו טענה כי אין זו רק גזירה על יושבי הכפרים, אלא בעקבות גזירה זו תבטל כל הנסיעה של חסידים אל הצדיקים, שהרי אלמלא הכפרים המחיים את נפשם של החסידים בדרכם הארוכה להסתופף בצל רבותיהם, לא היו יכולים לנסוע למרחקים, ובפרט בימי החורף הקרים והקשים, באופן שאין זה אלא עצת היצר, שענינו צרה בדרך החסידות, שעל ידה זוכים להתקרב לעבודת השי"ת, כי התוצאה תהיה חלילה ביטול הנסיעות מחמת סכנת הדרכים שלא יוכלו למצוא מקום לנוח בו, כפי שהיה נהוג עד הנה. כאשר שמע הסבא קדישא את טענת רבי הירש לייב קם מכסאו וקרא בקול: חלילה חלילה, ובודאי לא יעלה בידי הבעל דבר לבטל את דרך האמת שיסד רבינו הבעש"ט הק' זי"ע, כי שפת אמת תכוון לעד, וגזירה עבידא דבטלה, ואכן כעבור זמן קצר נתבטלה הגזירה.

ג) בקברי אשר כריתי לך, על כן אמר ונשאתי ממצרים וקברתני בקבורתם, שבוה שיוסף בכבודו ובעצמו יתעסק בקבורתו ויעלהו שמה על ידי כן יקברו ולא יהיה מניעה מעשו, מאשר עלה מלאך עם רכב ופרשים וכמו שהיה באמת כי בא צפו בן אליפו בן עשיו ועשה עמהם קטטה עד שערכו מלחמה ותגבר יד יוסף, וכמו שכתוב ברמב"ן בפסוק (מט כט) קברו אותי אל אבותי, עיי"ש.

(חיי עולם - למרון הגה"ק הגר"ש טויבש אב"ד י"א)

חזון אחרית הימים

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (מט. א) פעם אחת שוחח הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע א' בסעודה שלישית ותיאר את זמן הגאולה וכך אמר: בדורו של משיח יהיה הבלבול כה גדול בין טוב לרע, וכאשר יתברר מי הוא הטוב ומי הוא הרע, יהיה זה דומה לניפוי קמח בנפה, כאשר מניחים את הקמח בנפה ומתחילים לטלטל הנה והנה עד שכל הקמח נחבט בדפנות הנפה, הקמח הנקי עובר בחורי הנפה ואילו הפסולת נשארת בכלי. כשוראה הפסולת את הקמח הנופל מטה מטה, מיד היא מתנשאת עליו ואומרת: שפל שכמותך, לא רק שאתה נופל למטה, עוד תקבל חבטה הגונה כאשר תגיע למחוז חפצך, ואילו אני נשארת למעלה. כעבור רגע קט הופכים את הכלי על פיו והפסולת מנוערת אל האשפה. כך בדיוק יהיה באחרית הימים.

התאספות בליל שב"ק לשוח מצדיקים - העצה להתגבר על הקרירות והנסינות של ימות המשיח

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (מט. א)

החסיד הישיש המופלג מוה"ר צבי הירש גרשון ז"ל סיפר, שנסע לכ"ק אדמו"ר קוה"ק גאון ישראל וצוקל"ה מרוז"ן בעת קבעו משכנו בעיר אדניגורא זי"א, ובבואו לפני הוד קדשו לקבל ברכת הפרדיה לנסוע לביתו, אמר ר' צבי גרשון לאדמו"ר קוה"ק מרוז"ן, מי יודע אם אזכה עוד הפעם לחוות את פני קדשכם בחיים חיותי, לכן בבקשה מכם רבינו הגידו נא לי איזה דיבור טוב שיהיה לי לתועלת תמיד, והנה האיש הנ"ל הי' סבור שהה"ק יאמר לו שיבא למחר כי חשב שצריך ישוב היעת לומר דברים יקרים כמובן, אבל הה"ק השיב לו מיד, ענה ואמר הנה אומר לכם דברים טובים שיהיה לכם לתועלת תמיד, ופתח ואמר, הנה קודם ביאת גואל צדק תהיה כל היהדות תלויה על בלימה - 'שערה אחת', ותהיה העצה להתאסף יחדיו בכל שבת קודש, ויספרו ממעלת הצדיקים, וזה לחיזוק האמונה. וזהו מרומז בפסוק 'האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים', 'האספו' עשו לכם אסיפה, הפועל יוצא מזה 'את אשר יקרא אתכם באחרית הימים', 'יקרא' לשון קרה וצונן, מה שיקרא אתכם באחרית הימים כנ"ל, האסיפה והאגודה שלכם תהיה תרופה לזה. וסיים הה"ק אני מתנה עמכם ג' נתינים. א, שתקיימו זאת. ב, שתזכרו זאת. ג, שתספרו זאת לאחרים.

(עיינו קדישו השלם)

בקש יעקב לגלות את הקץ

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, על הפסוק זה מביא רש"י בקש יעקב לגלות את הקץ. הן אמרו חז"ל פסחים (נד) שבעה דברים מכוסים מבני אדם, ובתוכם מלכות בית דוד מתי תחזור, ובסנהדרין (צט) ללבי גלית, למלאכי השרת לא גלית, מלבא לפומא לא גליא, ובסוף דניאל (יב. ה) ואני שמעתי ולא אבין ואמרה אדוני מה אחרית אלה, ויאמר לך דניאל כי סתומים וחתומים הדברים עד עת קץ. וכתב רבינו האבן עזרא כי גם דניאל לא ידע [ומפי' רס"ג נמי משמע הכין]. אך איתא בספרי המקובלים מלבא לפומא לא גליא, רק הצדיקים שהם בבחינת לב יודעים. ויעקב היה בבחינת לב כן איתא בזהר (ויחי ריב), אך כשרצה לגלות לבניו נתכסה ממנו השכינה (כך הלשון במדרש רבה ב"ר צח, ב) זה היה רק רמז שאין לגלות את הקץ, והוא בבחינת כבוד אלקים הסתר דבר (משלי כה. ב).

ואמר הרה"ק הרבי הזקן מסאדיגורא זצ"ל: אמרין בסנהדרין (צח. ר) יהושע בן לוי רמי כתיב (ישעיה ס. כב) בעתה וכתוב בבחינת לב כן איתא בזהר (ויחי ריב), לפי זה יש שני אופני אחישנה. זכו אחישנה לא זכו בעתה. ב' גאולה של אחישנה גאולה: א) גאולת הקץ וזהי בעתה. ב) גאולה של אחישנה ולזו אין זמן קבוע, אלא 'היום אם בקולו תשמעו'. ובכן, כשבקש יעקב לגלות את הקץ, הרי התכוון לגאולה של 'בעתה' ומפני זה נסתלקה ממנו שכנינה יען רצה לדבר מ"לא זכו".

(אהלי יעקב - הוסיאשו)

עוד את צדקתם, כי "בני הם אשר נתן לי אלוקים בזה", פירוש במצריים מקור הטומאה, ואף על פי כן עומדים בצדקם...

גם מידת הדין הסכימה לברכה

מי אלה (מח. ה) חז"ל אמרו שיעקב בקש לברכם ונסתלקה ממנו שכנינה, וזה נרמז באמרו "מי אלה" שהם אותיות 'אלהים' אבל לא כסדרן, וזה ראייה שאינם ראוין לברכה, לכן אמר יוסף "בני הם" והגביר אותיות "הם" מאלקים, ויעקב אמר "קחם נא אלי" והגביר אותיות "אלי" וחרסם ל"הם" ונעשה שם אלקים בשלימות, ובשם זה ברכם, היינו שגם מידת הדין מסכימה לברכה.

(באר מים חיים)

ישראל שנמשלו לדגים אסיפתן זו היא טהרתן

וידגו לרוב בקרב הארץ (מח. טו) הנה יש לדעת כמה נמשלו בני ישראל לדגים, ובגמ' (ברכות כ, א) איתא 'וידגו לרוב בקרב הארץ' - מה דגים שבים מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם, אף זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהם. ויש לפרש הענין שאין עין הרע שולטת בדגים, שזהו מכח שהדגים לא השחיתו מעשיהם בדור המבול (סנהדרין קח, א). וכן קני הרה"ק רבי שלום יוסף זי"ע א' אמר להמשיל את בני ישראל לדגים, שכשם שדגים אינם טעונים שחיטה ובידיקה, כי אם אסיפתן זו היא טהרתן (חולין כו, ב), כך בני ישראל אהודות זו היא טהרתן, ומדודי האדמו"ר רבי יצחק מאיר ממצ"י ביו"ז זצוק"ל שמעתי שכשם שדגים אינם טעונים בדיקת פנים, דסימני כשרותם שהם סנפיר וקשקשת הם מבחוץ, והיינו שמכפנים ומבחוץ שוים הם, כך בני ישראל יהיו מלבר כמלאני.

(רשפי קודש - בשם כבוד"ק בעל ה"עקיבא אביריים" מסאדיגורא זצוק"ל)

הקנאה התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם

ויברכם ביום ההוא אמר בך יברך ישראל ישימך אלקים כאפרים וכמנשה. (מח. ט) כתב הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע (ק"ה ח"י טבת) יש לדקדק, עם היות שחיבה יתירה ניתן לפני יוסף שחילקם לב' שבטים, עכ"ז למה יתברכו ישראל רק בהם, ולא יברכו את בניהם ישימך אלקים כראובן ושמעון, וכיו"ב. ועוד קשה דיעקב אבינו היה לו לומר להם ברכת "ישימך" וכו' מיד אחר ברכת "המלאך הגואל אותי יברך את הנערים" וגו' ולמה המתין בברכתו זו עד שיוסף שם את אפרים לפני מנשה.

אלא, דאמרו חז"ל "הקנאה התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם", והנה בעולמינו החומרי בדרך הטבע כאשר אדם רואה שהשי"ת משפיע לו טובה יתירה מאשר לחבירו אי יתגאה בכבוד על חבירו, וגם יבוא לידי תאוה, ואילו חבירו שחסר הטובה יבא לקנאות וחבירו המושפע יותר ממנו. והנה יעקב אבינו כשם שאפרים לפני מנשה לא ראה בצדקותם שאפרים לא בא עי"ז לידי תאוה וכבוד, ומנשה לא בא לידי קנאה, עי"כ אמר שיברכו ישראל את בניהם "ישימך אלקים כאפרים וכמנשה" שהיו נקיים מג' אבות ניקין קנאה תאוה וכבוד.

(דרד פקודי)

ע"י הכנעה וביטול האנוכיות מקבלים ההשפעות

הרה"ק ה"חזוה" מלובלין זי"ע, פירש את הפסוק "ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנוכי מת והיה אלוקים עמכם (מח. כא) הדנה "אנוכי" מת, הכוונה שצריך לבטל ולהמית את האנוכיות, ואז זוכים ל"היה אלוקים עמכם", דהיינו שצריך לאיש ישראל להיות הכנעה וביטול להשי"ת ואז אפשר לקבל ההשפעות, וכך הוא הכלל כאשר מקבלים מהזולת צריך להתבטל אליו.

תפילה שבוקעת

ואני נתתי לך שכב אחד על אחיך אשר לקחת מיד האמורי בחרבי ובקשתי (מח. כב) באונקלוס מתרגם: "בצלחות ובבעות" - "בתפילתי ובקשתי". מסביר הרה"ק בעל החידושי הרי"ם זי"ע דהיינו, הדמיון בין חרב וקשת - לתפילה ובקשה היא: שהתפילה צריכה להיות חדה כחרב וקולעת כחץ!...

מדוע ציוה יעקב שיוסף יתעסק בקבורתו

ושכבת עם אבותי ונשאתי ממצרים וקברתני בקבורתם. (מח. ט) הכוונה לדעתי שרצון יעקב היה לשכב את אבותיו במערת המכפלה, ומאחר שירא יעקב מעשיו אחיו שלא יעכב עליו אף שנתן לו מומן עבור זה, וכמו שאמר הכתוב (לקמן

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מפעל "סגולות מלכים" (כפר"ח) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב שלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות מלכים

סגולת יששכר זבולון

זבולון לחוף ימים ישכן והוא לחוף אנית וירכתו על צידו (מ"ג, יג)

זבולון לחוף ימים כו' שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא ומציא מזון לשבט יששכר והם עוסקים בתורה, הוא שאמר משה
(דברים לג, יח) 'שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך' זבולון יוצא בפרקמטיא ויששכר עוסק בתורה באהלים. (הש"ח)
ולזבולון אמר שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך (דברים לג, יח)

זבולון ויששכר עשו שותפות זבולון לחוף ימים ישכון ויוצא לפרקמטיא בספינות ומשתכר ונותן לתוך פיו של
יששכר והם יושבים ועוסקים בתורה, לפיכך הקדים זבולון ליששכר שתורתו של יששכר ע"י זבולון היתה. (הש"ח)

הקדים ברכת זבולון לברכת יששכר

מאתים ראשי סנהדראות היה יששכר מעמיד וכל אחיהם
על פיהם וכל אחיהם מסכימים הלכה על פיהם, והוא
משיב להם הלכה כהלכה למשה מסיני, וכל השבט הזה
מנין היה לו ליששכר משל זבולן שהיה עוסק בפרקמטיא
שלו ומאכיל את יששכר שהיה בן תורה, הה"ד זבולן
לחוף ימים ישכון, וכשבא משה לברך את השבטים
הקדים ברכת זבולון לברכת יששכר 'שמח זבולן בצאתך
ויששכר באהליך' שמח זבולן בצאתך ממה שיששכר
באהליך ויש אומרים יש שר באהלי זבולון.

(בראשית רבה עב, ה)

ומבני יששכר יודעי בינה לעתים

זבולן לחוף ימים, קדם זבולן ליששכר, ולמה שזבולן
עוסק בפרקמטיא ויששכר עוסק בתורה, עשו שותפות
ביניהם שיהא פרקמטיא של זבולן ליששכר, שכן משה
ברכן שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך (דברים לג)
שמח זבולן בצאתך לפרקמטיא משום דיששכר באהליך
עוסק בתורה, למה עץ חיים היא למחזיקים בה (משלי י)
לפיכך הקדים זבולן ליששכר שאמלא זבולן לא עסק
יששכר בתורה, ומתוך שנתחדש יששכר בתורה ולא
עסק בפרקמטיא ולא היה לו בעל דבר אחר לפיכך
כתוב בו מבני יששכר יודעי בינה לעתים.

(תנחומא ויחי פרק יא)

לברכה זבולון קדם ולקרבנות יששכר קדם

חייזו של יששכר מנין לו מזבולון שהיה עוסק בפרקמטיא
שלו ומאכיל את יששכר שהוא בן תורה, הה"ד זבולון
לחוף ימים ישכון, ובשביל כך יששכר חמור גרם, וכשבא
משה לברך את השבטים הקדים ברכת זבולון לברכת
יששכר הדא הוא דכתיב שמח זבולון בצאתך ויששכר
באהליך, ואתה מוצא תשיעי לשבטים והוא מקריב שני
למלך דכתיב ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא
יששכר, מפני מה מפני שהיה בן תורה.

(ליקו"ש שופטים רמז נב)

אי אפשר לחלוק השכר לאחר הלימוד

מאי בוז יבוזו לו, אמר עולא לא כשמעון אחי עזריה ולא
כרבי יוחנן דבי נשיאה (תנא הוא במשנה קמיתא דובחים
ולמד תורה על ידי אחיו שהיה עוסק בפרקמטיא כדי שיהלוק
זכות לימודו של שמעון לכך הוא נקרא על שם עזריה אחיו וכן ר'
יוחנן למד ע"י הנשיא שהי' מפרנסו, רש"י, א"ל כהלל ושבנא,
דכי אתא רב דימי אמר הלל ושבנא אחי הוה הלל עסק
בתורה שבנא עבד עיסקא, לטוף א"ל תא נערוב וליפלוג
יצתה בת קול ואמרה אם יתן איש את כל הון ביתו וגו',
(סוטה כא, א)

סגולה לעשירות

מהכא אוליפנא מתא, רטעיד למריה דאורייתא, נטיל
ברכא מעילא ואתא, ולא עוד אלא דזכי לתרי תתרי,
מה דלא זכי בר נש אחרא, זכי לעותרא דיתברך באי
עלמא, זכי למהוי ליה חולקא בעלמא דאתי, הדא הוא
דכתיב (בראשית מט, יג) 'זבולן לחוף ימים ישכון והוא
לחוף אנית', כיון דכתיב 'לחוף ימים' אמאי 'והוא לחוף
אנית', אלא 'לחוף ימים' בעלמא דין, 'לחוף אנית'
בעלמא דאתי, כמא דאמרת (תהלים קה, כו) 'שם אנית
יהלכון' וגו', דתנא הוא נגידו דעלמא דאתי.
[תרגום: זבולון זכה להיות מקודם לברכה לפי שהוציא לחם מפיו
ונתנו לפיו של יששכר, וממה שהקדים הכתוב את זבולון לפני
יששכר בברכות, למדנו לכל אדם מי שסועד ומפרנס לבעלי
תורה מקבל ברכות מלמעלה ומלמטה, ולא עוד אלא שזוכה
לשתי שלחנות מה שאינו זוכה אחר ע"י קיום שאר מצות.
ומפרש, הוא זוכה לעשירות שיתברך בעולם הזה, וזוכה שיהיה

ודאי שיצליח ביציאתו לסחורה

לפי שאין אדם יודע ביציאתו לסחורה אם יצליח אם
לא עד שיחזור מוצלח, לזה אמר לזבולון שמח מעת
יציאתך, כי בודאי שתצליח, והטעם כיון שיששכר
באהליך שליח מצוה אתה לזון לומדי תורה, וכינה אהל
יששכר לזבולון, כי הוא הבונה אהל.

(אור החיים דברים לג, יח)

זבולון מתרעם שמלאכת יששכר חשובה יותר

אמרו חז"ל בפירוש הפסוק עמים הר יקראו שזבולון
מתרעם על מדותיו לאחי נתת שדות וכרמים ולי נתת
הרים וגבעות. ויש לפרש על דרך שפירשנו שהוא
מתרעם שמלאכת יששכר יותר חשובה שהוא יושב
בבתי מדרשות הנמשלים לשדות וכרמים שהפירות של
התורה מתגדלת בהם, ולי נתת לדלג על ההרים ולקפץ
על הגבעות ללקט הניצוצות הקדושים המפורזים בהם,
אך כבר כתבנו שהם דומים לקרבנות שכל ישראל
מביאים מכספם קרבנות הנקריים על גבי המזבח על
ידי כהני ה' המעלים אותם לריח ניחוח על גבי מזבח,
ואמרו חז"ל שחטיה בוד כשירה ומקבלה ואילך מצות
כהונה כדי שיתחילו ישראל בעבודתם ונגמר על ידי
הכהנים, וכי הוא בזה, וזה שאמר הכתוב שם יזבחו
זבחי צדק שהם חשובים כמביאים קרבנות והם זבוחים.
והתלמידי חכמים מקבלים על ידיהם ומעלין אותן וזה
שאר כי שפע ימים ינקו שהם יונקים השפע ממזולות
הים ושפוני טמוני חול הם הניצוצים הקדושים הספונים
וטמונים בחולים והם מטהרים את הקדש ומבדילין בין
קדש לחול.

(הפלאה כתובות פתחא זעירא את מ)

זבולון הוא הבדים המחזיקים הארון

הבדים הנושאים את הארון לא יסורו ממנו. אלו הבדים
רומז לבעלי בתים המחזיקים ידי הלומדים, ואמרו רז"ל
(חולין צב, א), אלמלא עליא לא אתקיימו אתכליא, ועל
זה נאמר (דברים לג, יח), שמח זבולן בצאתך ויששכר
באהליך, והם מקבלין שכר כמו התלמיד חכם. על כן
הבדים לא יסורו מארון, ואמרו רז"ל (ב"ר צ"ט, ט) ולא
עוד אלא שהקדים את זבולון ליששכר.

(של"ה הקדוש פרשת תרומה דרך חיים תוכחות מוסר)

לא מתנכה מחלק הלומד אלא השכר כפול

עוד ירצה על דרך אומרים ז"ל שקל הקודש כפול היה,
ובא להודיע כי מה שיטול מהקודש בעד מחצית כספו,
לא שיתנכה מחלק הלומד ונמצא כל אחד אין בידו אלא
מחצית שכה, לא כן הוא כי שקל הקודש כפול היה,
ונמצא כל אחד בידו שקל שלם, והבן.

(אור החיים שמות ל, יג)

צריך להחזיק הת"ח שלא יהיה לו שום טרדא

אמנם כדי להיות כמי יששכר וזבולון צריך להספיק
להת"ח די מחסורו אשר יחסר לו באופן שלא יהיה לו
שום טרדא, ויותר טוב להחזיק ביד ת"ח א' וליתן לו די
מחסורו מלהחזיק ישיבה של י' ת"ח וליתן להם מעט
פרס, לא זו הדרך ליטול חלק כחלק.

(פלא יועץ ערך חיזוק)

זוכה לבנים טובים וקדושים

זוכה גם כן עבור זה לבנים טובים וקדושים שיצאו
ממנו עבור זה. כדאיתא בזה הקדוש פרשת מצורע
(משלי ג' י"ח), "עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה
מאשר" כו'. מאן "תמכיה"? אליון המשך בעמוד 4

לו חלק בעולם הבא, הוא שכתוב זבולון לחוף ימים ישכון והוא
לחוף אנית, וקשה כיון שכתוב לחוף ימים מדוע נאמר והוא
לחוף אנית, שנראה כפל לשון, אלא מש"כ לחוף ימים הוא ברכה
לעשירות בעולם הזה, ומש"כ לחוף אנית הוא ברכה שיזכה
לחלק בעולם הבא כמו שכתוב שם אנית יהלכון, אנית הם כחות
עליונים שבאים למלכות לינק ממנה שפע הבינה, כי שם בים
המלכות נמשך השפע מהבינה הנקראת עולם הבא, והמלכות
משפיעה אותו אל תומכי התורה.

(וזה"ח ח"א רמב, א)

סגולת העשירות בשותפות גמורה דוקא

זכי לעותרא, פירוש שיעשה שותפות עמו בתנאי גמור,
וכמו שאיתא לקמן דף רמ"א 'זבולון ויששכר תנאי עבדו',
ואז בפרקמטיא דעביד זבולון ה' מצליח בידו, כי הוא
יותר טוב מהמטיל מלאי לכיס של תלמיד חכם, וסגולה
זו בשותפות דוקא, נוסף על חולקא שיש לו בעלמא
דאתי בתורה חלוקות ש' ב' שותפים.

(נצוצי אורות וזה"ח ח"א רמב, א אות א)

כשבא לעולם העליון זוכה שמלמדים לו כל התורה

המחזיק ת"ח כיון שהיה סיבה שהת"ח למד תורה,
כשבא לעולם העליון זוכה שמלמדים לו כל התורה.
(מנחת יצחק ח"ו סי' ק"ד"ה אגב)

זוכה לחדש חידושים בעוה"ז

כמו שיש לו זכות ליישב בישיבה של מעלה שיהיה
מאזין דבריהם, ולא יישב בכלימה, הכי נמי יש לו
סיוע מן השמים גם בעולם הזה לחדש ולדרוש איון
דבר וכמו שיש לתלמיד חכם עצמו סיוע מן השמים
לדרוש דבר בעתו לא לפי כח יגיעותו.

(הנצ"ב בסוף הקדמתו 'פתח העמק' על השאלות)

יחלוק עמו השכר

ומי שא"א לו ללמוד, מפני שאינו יודע כלל ללמוד או
מפני הטרדות שיש לו, יספיק לאחרים הלומדים. הגה -
ותחשב לו כאילו לומד בעצמו (טור). ויכול אדם להתנות
עם חבירו שהוא יעסוק בתורה והוא ימציא לו פרנסה
ויחלוק עמו השכר, אבל אם כבר עסק בתורה אינו יכול
למכור לו חלקו בשביל ממון שיתנו לו.

(שו"ע יו"ד סימן רמו סעיף א)

חלוקה גם בריוח וגם בשכר התורה

ויחלוק עמו בשכר, כלומר שכר תורה ושכר מה שירויח
זה יהיה בין שניהם ביחד.

(ש"ך יו"ד סי' רמו ס"ק ב)

יששכר אין קץ לשכרו

ונראה שמה שקיצר בברכתו של יששכר הוא לפי שמי
שלומד ועוסק בתורה לשמה אין שום ערך ואין קץ
לשכרו, כמו שאמרו חז"ל (ילקוט רמז תק"ח) כל הנביאים
כולם לא נתנבאו אלא לעושה פרקמטיא לתלמיד
חכם אבל תלמיד חכם עצמו עין לא ראתה, אם כן אי
אפשר לתת שום שכר לעוסק בתורה, כי אם יתן לו
שום שכר חס ושלום כאילו מקצר במעלת התורה שאין
קץ לשכרה, כי אפילו שיהיה לו כל עושר וכל כבוד
שבעולם אינו כלום בערך מה שצפון לו שנאמר (תהלים
י"א, כ') מה רב טובך אשר צפנת.

(ש"ך עה"ת דברים לג, יח)

בשדה השמיטה

פרשת ויחי

פנינים מתוך שיעורי השבועי של הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א

שמחה של מצוה בשנת השמיטה

איתא בגמ' (שבת ק"ח): א"ר יוחנן משום רשב"י אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין שנא' 'כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי' וכתבי בתריה 'הביאותים אל הר קדשי ושמתחים בבית תפלת' ע"כ. וברד"ק על הפסוק הנ"ל 'אשר ישמרו את שבתותי' פירש שהם שבת בראשית ושבת הארץ. [וזה הכונה בגמ' בשבת אלמלי משמרין ישראל 'ב' שבתות].

וכ' בספר 'קב אפרים' (שביעית מאמר ב'): דהנה איתא בגמ' (שבת פ"ח). שאת הכתרים שקיבלו ישראל במעמד הר סיני וניטלו מהם אח"כ בחטא העגל, וזה משה ונטלן כולם וזהו ישמח משה במתנת חלקו. ואיתא שם שעתיד הקב"ה להחזירם לנו שנא' ופדויה ה' ישוּבון ושמתח עולם על ראשם ע"כ. אבל ידוע (עי' אוהב ישראל ר"פ ויקהל ועוד) שבכל ער"ש מחזיר משה את הכתרים לעם ומרעיהו, ונ"ל דכמו"כ בכל שנת השמיטה שבת הארץ, מרע"ה מחזיר הכתרים לבני"י שומרי שביעית. והביאור בזה הוא משום שבחינת הכתרים הוא ענין השמחה של מצוה שזכו ישראל אליה וניתנה להם במתנה להיות כתר לראשם, ובשבת הרי זוכים בני"י להשפעת שמחה של מצוה וקדושה מלמעלה כמש"כ בווהר (פקודי רב"ה), וזהו ענין הכתרים שזוכים בער"ש, וכמו"כ זוכים בני"י לשמחה של מצוה וקדושה בכל שנת השמיטה. ובשו"ת רב פעלים (א' סוד ישרים ס"ה) כ' שמנהגם שאין אומרים תיקון רחל בחצות הלילה בכל שנת השמיטה, והביא מהזוהר שיש שמחה בשנת השמיטה. וזוהר ביארו מה שנשמך שמיטה אצל הר סיני, שבשנת השמיטה זוכים לכתרים שקיבלו בהר סיני, וזהו שאמר הכתוב אשר ישמרו את שבתותי, שבת ראשיתה, ושמתחים בבית תפלת, שמחה שבעולם על ראשם, והיינו שבזכות שמירת שבת ושמיטה יזכו לכתרים שהם ענין שמחה של מצוה וכמשנ"ת. ועי' בס' שדה מרדכי (להג"מ גרוס שליט"א, פתיחה עמ' מ"ב) שהאריך בזה.

המשך מעמוד 3

אנון דמטילין מלאי לכיסן של תלמידי חכמים (נתן סחורה לתלמידי חכמים להשתכר בהם) וכו', דאנון דמטילין מלאי לכיסן של תלמידי חכמים, אנון תמכין לאוריתא מרישא עד סימא דגופא, וכל מהימנותא בה תליא ואתמך, וזכי לבנין דיתחזון לבניאי מהימנא. (שמירת הלשון שער התורה פרק ה)

הצליה במשא ומתן

סגולה נפלאה להצלחה במשא ומתן, הוא להחזיק בידי לומדי תורה, כמו שכתב הרב מנחת יוסף דף ח' (אית לט) על פסוק (דברים לג, יח) 'שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך', הכוונה בזה, כשאדם יוצא אינו שמח בעבור ספק מרויח ספק מפסיד, אבל לא כן זבולן שהיה מחזיק ליששכר, ולזה אמר 'שמח זבולן בצאתך' שמצליח בלי ספק, והטעם משום 'ויששכר באוהלך' שמחזיק בידי לומדי תורה.

סגולת ישראל מערכת ה אות כט, להרה"צ רבי שבתי פרייזלער שליט"א אבדי"ק אורשיווע)

עיונים בפרשת השבוע
מחזה"ג יהודה שלפונרסקי שליט"א
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

עומק הבאר

בענין שכרו של יוסף על קבורת יעקב

ועשית נא עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים (מ"ז, כ"ט)

שלא יקברנו במצרים וישתדל בהוצאתו מעיר גילולים, והשני שיעלהו ויקברהו בארץ כנען, והחסד של אמת היה על מה שאמר לו להעלותו ממצרים, שע"ז לא היה השכר. והוסיף האוה"ח לדייק כן בפסוקים שכתבו ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני וגו', ורק אח"כ כתוב ושכבתי עם אבותי, וצ"ב דהיה צ"ל קודם ושכבתי עם אבותי שזה הגויעה כמו שפרש"י ורק אח"כ אל נא תקברני, אלא ודאי זה בא לומר שהחסד של אמת קאי רק על בקשה זו שאל נא תקברני במצרים. [מש"כ אח"כ 'וקברתני בקבורתם' זה כבר בקשה אחרת, שרצונו להקבר דוקא בא"י, וע"ז לא נאמר שזה חסד של אמת, ובאוה"ח אף הוסיף להשבועה ג"כ לא היתה אלא על הבקשה הראשונה שלא יקברהו במצרים] ע"ש עוד מש"כ בזה. ויש להעיר על דבריו שהרי כדי להעלותו לא"י ולקבל שכר הוא מוכרח גם להוציאו ממצרים וי"ל.

ה) עוד בענין השכר של יוסף, ועוד ב' תירוץ

על הקושייה

ובעיקר דברי האוה"ח לחלק בין ב' הבקשות עי' בכלי יקר שחילק באופ"א, דעל עצם הקבורה הוא קיבל גמול, כפי שנא' בגמ' (מו"ק כ"ח): 'דקבר יקבורניה' והיינו שידאגו גם לקבורה שלו, אבל על מה שהוא טרח להעלותו לארץ כנען דוקא זה חסד של אמת עכ"ה. והוא אינו מתייחס לקו' האוה"ח, ובמשכיל לדוד הוסיף בזה, דאינו מצפה לתשלום מההוא גברא שעושה לו החסד, אף שהקב"ה ישלם לו גמולו, כמש"כ דקבר יקבורניה וכו', [ועי' כע"ז ב'פנינים יפות' כאן לזקה"ק זע"א, ועי' בס' דודי נתן מה שביאר בזה]. ויש להוסיף דתנן במתני' (ריש פיאה) שליות המת זה א' מהדברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז והקו' קיימת לו לעוה"ב אלא צ"ל כנ"ל. ובספר קהלת יצחק כ' דבלשון רש"י מדוקדק שאינו 'מצפה' לתשלום גמול, דאף שיש ע"ז גמול דקבר יקבורניה וכו' מ"מ אין אדם 'מצפה' לזוה שכר שיקברו אותו, ונחמה. ואולי יש להוסיף ולתיר עפ"ז עיקר קו' המפרשים, דהרי יוסף קיבל שכר, ד"ל דכיון דהשכר היה נתלה להקבר בה, אי"כ לומר שהוא מצפה לזוה גמול. והנה יל"ע מה הרוויח יוסף שהתעסקו בקבורה שלו, הרי התעסקו גם בקבורה של שאר האחים, ועי' ברש"י (בר"פ בשלח) שכ' בשם המכילתא שאת עצמות שאר האחים גם העלו איתם ממצרים, וא"כ מה הרווח המיוחד של יוסף, ויותר מזה יש להקשות על מש"כ רש"י עה"פ ואני נתתי לך שכר אחד על אחיך, שיוסף קיבל להקבר בשכם, וצ"ע דהרי גם שאר השבטים נקברו בא"י, ומאי רבותיה דיוסף. אלא דשם י"ל דהשכר שהוא קיבל זה עצם העיר שכם, ואמנם הוא קיבל זה לצורך קבורתו, אבל עכ"פ זה היה חלק שהוא קיבל בפ"ע טפי משאר האחים, ועדיין יש לבאר. עכ"פ קשה מאי רבותיה דיוסף במה שהתעסקו בקבורתו, וי"ל בהקדם מה דיש לדקדק דכיון דהעלו גם את עצמות שאר האחים מדוע כתיב רק את של יוסף. וצ"ל דזה נקרא על שמו, ויתכן שזה על דרך 'זכה בחלקו ומזכה את אחיו עמו', דהיינו

כ' רש"י ועשית עמדי חסד ואמת, חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול עכ"ל.

א) קושיית המפרשים הרי יוסף קיבל שכר

ויש לתמוה בזה, מפני מה היתה נחשבת בקשתו של יעקב אל נא תקברני במצרים' לחסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול, הלא מצינו לקמן ששילם יעקב ליוסף על חסד זה, דאמר ליה יעקב (מ"ח, כ"ב) ואני נתתי לך שכר אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי וגו', ופרש"י וי"ל לפי שאתה טורח בקבורתי נתתי לך נחלה שתקבר בה ואיזו זו שכר עונאי' ואת עצמות יוסף אשר העלו בני"י ממצרים קברו בשכר עכ"ל, וא"כ כיון שקיבל תשלום מדוע זה נחשב חסד של אמת. ונכתוב בזה בעוה"ז כמה תירוצים שכתבו בזה המפרשים.

ב) מתי יעקב נתן ליוסף את שכר - תי'

הראשונים והשפ"ח

בפענח רזא ובמושב זקנים תירצו דהכי פירושו 'ועשית עמדי' דבר שהוא 'חסד ואמת' לשאר מתים, אבל באמת אני אשיב גמולך בראש ע"כ.

בשפתי חכמים כ' ליישב ע"פ מה שהקשה דהנה לעיל (כ"ה, מ"ט) כתיב 'אם ישכר עושים חסד ואמת את אדוני', וא"כ מבואר שגם שם גבי אליעזר ורבקה זה היה חסד של אמת, ומדוע לא פרש"י גם שם שהוא חסד של אמת, וכ' ליישב דכאן היה מקום לטעות ולומר שאין כונתו שלא יצפה לתשלום גמול שהרי מצינו שהוא כן שילם לו וכנ"ל, לכן הוצרך רש"י לפרש כאן דאעפ"כ זה חסד של אמת כיון שבשעה שביקש יעקב מיוסף שיקברו אותו בא"י לא הבטיחו ליתן לו כלום, וגם לא היה עדיין בדעתו ליתן לו את שכר, לכך זהו חסד של אמת עכ"ה. וכן תירץ במושב זקנים, אך תמה על זה שהרי מדאמר יעקב ואני 'נתתי' לך, בלשון עבר משמע שהוא כבר הודיעו על כן בשעה שביקש ממנו, ויש להוסיף דגם אם הוא עוד לא הודיעו על כן עכ"פ זה כבר היה בדעתו להודיעו, וכיון שלבסוף יוסף ידע מזה [החסד מותר של יעקב] נמצא שבשעה שהוא יעשה את החסד זה כבר לא יהיה חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול. וצ"ל דהכוונה שבשעה שהוא קיבל ע"ז לעשות את החסד זה היה ללא מחשבה על שכה והמעשה של אח"כ הוא על דעת הקבלה הראשונה.

ג) תירוץ האוה"ח הק' וביאורם

ובאוה"ח הק' עמד בזה ותי' כמה תירוצים, א' שהכוונה שיוסף יעשה את זה כדרך זה של חסד ואמת [היינו שלא יעשה זאת ע"מ לקבל פרס ובמחשבה כזאת, אף שבאמת הוא יקבל] וכ"כ בפי' הטור עה"ת ובפענח רזא, ובמשכיל לדוד ובמשך חכמה [וצב"ק הרי כל מצוה יש לעשותה שלא ע"מ לקבל פרס, ומהו הציווי המיוחד כאן, וי"ל דכאן הכוונה גם שלא יצפה לקבל שכר מבר"ה. עוד יש להעיר דבלשון רש"י לא משמע כ"כ לפרש שזה בקשה מיוחדת כאן, אלא כל חסד שעושים עם המתים וכו'. ב' עוד אפשר שבערך גודל המעשה לא נחשב פרעון זה של שכר כתשלום שכר. והנה האחרונים דנו (עי' חת"ס או"ח קכ"ח) אם מותר לקחת שכר על קבורה, והשד"ח הוכיח (מסנה"י כ"ו) שמוותר, וצ"ע מדוע לא הוכיחו גם מיוסף שקיבל שכר, (כה"ק הגר"ב ב'פניקל צ"ל) ולפי תי' זה באוה"ח יש ליישב. ויש לפלפל עוד לפי התירוץ האחרים. ג' עוד מתירץ האוה"ח דהנה יעקב ביקש ממנו ב' דברים הא'

ועל עיקר הקו' היה אפשר עוד דמדורים חלוקים המה, והמבאר חסד ואמת כרש"י, יבאר ששכר אחד על אחיך זה כהפ"ה השני ברש"י דקאי על חלוקת שבט יוסף לב' שבטים. והמפרש בשכר אחד על אחיך כפי' א' ברש"י, יפרש חסד ואמת באופן אחר מרש"י, ולק"מ.

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפנישט

חכמי
רומניה



מצבת הרה"ק רבי זלמן לייב בצמוד
למצבת ציונו הק' של הרה"ק
מקאליסק, בביה"ח הישן בטבריה
בחלקת תלמידי הבעש"ט

הרה"ק רבי יקותיאל זלמן יהודה לייב אבי משפחת ברז"ל
מנהיג החבריה קדישא של עדת החסידים בטבריה
חתן הנגיד חוטר מגזע צדיקים רבי מאיר האייער מסידט-רומניה
נסתלק ז' טבת תרי"ג מנו"כ בעיה"ק טבריה

ואלה תולדות

הרה"ק רבי יקותיאל זלמן יהודה לייב נולד בקיטוב שבפולין בשנת תקל"ו לאביו הג"ר יששכר דב מקיטוב, שהיה בנו של מרת רבקה בת רבנו הגאון רבי יחזקאל לנדא אב"ד פראג, בעל "נודע ביהודה", מגזע בעל "האגור" והרבי ר' העשיל מקראקא מצאצאי רבנים וצדיקים מפורסמים. לדעת אחרים, היתה מרת רבקה, בתו של הנוב"י, אמו של ר' זלמן לייב ולא זקנתו, והדבר טעון בירור, מפני שבספרי תולדות הנוב"י לא מוזכרים הצאצאים - בפ"י כל נקרא הילד הרך והמחונן זלמן לייב, וכבר מילדותו ניכר כילד פלא והצטיין בלימודיו, והיתה קומתו הרוחנית גבוהה משכמו ולמעלה ביחס לילדיו גילו. כך הלך וגדל עדי היותו איש מושלם.

נישואיו בסידט שב־רומניה

בשנת תקנ"א, בהיותו כבן ט"ו, נשא את מרת רחל, בת הנגיד רבי מאיר האייער מסערעט שבבוקובינה-רומניה, שהיה חוטר מגזע צדיקים וגאונים. שלושה שנים היה סמוך על שולחן חותנו בסערעט

כשהוא שוקד בהתמדה על דלתי התורה ושמו התפרסם לשם ולתהילה.

לאור החסידות

בראשית שנות אברכותו משכו ליבו לתורת החסידות, ובפרט כאשר היה ידיד נאמן וחבר של הרה"ק בעל "אהבת שלום" מויז'ניץ זי"ע, שניהם יחד הסתופפו בצילו של הרה"ק המפורסם רבי זאב ואלף מטשערנא-אוסטרהא זי"ע, מגדולי תלמידי המגיד ממעזריטש זי"ע.

למרות גילו הצעיר, ניכרו בו מידותיו הנאצלות וגדלותו בתורה, ורבים ביקשו ממנו עצה ותושיה. בהסכמת רבותיו ביקשו חסידים ואנשי מעשה שדרו בסביבה להכתירו כמנהיג ואלוף עליהם, אך הוא סירב להתערט בעטרה ולעשות תורתו קרדום לחפור בו.

אל ארץ המדת הלבבות

באחד הימים של שנת תקנ"ד (ויש מקדימים את שנת

עלייתו לשנת תקמ"ח), הלך בשוק שקוע ברעיונותיו ואיבד את ארנקו עם הכסף שבו. הדבר גרם לו פיזור נפש וצער רב. כשבא לביתו, פנה אל אשתו ואמר: "ארנקי אבד ממני, ואם הדבר משפיע עלי ומבלבל את מחשבותי, עלי לעלות לארץ ישראל ולהשקיע עצמי רק בדברי קדושה". זוגתו הסכימה להצעתו למרות הקושי שבדבר, ור' זלמן לייב בירכה בהתרגשות שתיפקד בבנים ובבנות ותזכה לראות דור ישרים בארה"ק.

באותה שעה היה רז"ל אברך עול ימים כבן י"ח, והוא נסע אל רבו הרה"ק רבי וואלף מטשערנא-אוסטרהא כדי לקבל ממנו ברכת פרידה. נענה לו רבו ואמר: "סע, סע, וגם אני אבוא אחרריך".

ארץ ישראל נקנית ביסורים

רבי זלמן לייב וזוגתו יצאו למסע ארוך שנמשך כמחצית השנה, ובכך המשיכו את מסורת העליות הראשונות של תלמידי הבעש"ט הק' והמגיד ממעזריטש זי"ע, אשר הניחו את היסוד לתחיית היישוב היהודי בארה"ק. הם עברו תלאות רבות בדרך, עד שהגיעו לקושטא שבתורכיה וממנה

באר בשדה - שטפנישט

כולל וואהלין וכולל רייסין

רבי זלמן לייב כאמור עמד בראש עדת החסידים בטבריה בין השנים תקפ"ג - תרי"ג, יצויין כי עמידתו בראש עדת החסידים הנמנים על כולל וואהלין, העמידה אותו בפינה שלא נסקרה כראוי ע"י כותבי העיתים כמו הרב אהרן סורסקי בספרו "יסוד המעלה" לתולדות החסידים בארה"ק, הספר שהופיע לפני יותר משני עשורים והתיימר להציג בפירוט רב את תולדותיהם של הצדיקים והחסידים מעליית החסידים הראשונה ואחריה, אך דא עקא שבמשך כל דפי הספר מתעלם הכותב הנכבד מהצדיקים ראשי ו"תקופי ארעא ישראל" כמו הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטווקא והרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה והרה"ק רבי זלמן לייב נשוא מאמרנו, וכל זאת רק בגין היותם נמנים על ראשי מייסדי כולל וואהלין? וד"ל.

במאמר המוסגר יש לציין את השתלשלות הקמת הכוללים והשתייכותם לנשיאות צדיקי הגולה, וכדלהלן, בראש כולל וואהלין להחזקת עניי ארה"ק עמד הרה"ק מאפטא והרה"ק מרח"ן, לאחמ"כ נפרדו אנשי רייסען (רוסיה) ופתחו כולל נפרד להחזיק את עניי ארץ ישראל מיוצאי רייסען שעמד תחת נשיאותם של מרתן צדיקי בית לעכוויטש וסלונים זיע"א, לימים כאשר יוצאי ארץ רומניה טענו שמקפחים את חלקם בחלוקה פתחו אף הם כולל 'רומניה' ואח"כ כולל 'בסרביה', נשוא מרתק זה ראוי למאמר נפרד ומקיף שישפוך אור על ההיסטוריה של הכוללים ועל חשיבות החזקת עניי ארץ הקודש בעיני רבניה"ק שבגולה.

לפנינו מאמרו המושלם והמפורט של החוקר המצויין הרב יצחק אלפסי הי"ו (ידימאוו השם ויחלימאוו) בספרו 'החסידות וארץ ישראל בו שופן אור על הרה"ק רבי זלמן לייב בטבריה זצוק"ל ועל תקופת עומדו בראש עדת החסידים.

שאהיה אתך ביחד, הסיפוק הגדול ביותר שלי יהיה, אם תוכל לנהוג בדרכך הקדושה, יותר מכל הסיפוקים הגשמיים שבתוך לארץ" אמר לה רבי זלמן לייב: "תהי מבורכת מאלקים ואנשים" ואני מבטיחך שבארצנו הקדושה תפקדי ללדת בנים ובנות, ועוד תוכלי לראות דורות ישרים יבורכו. בעזרת השי"ת אנחנו נוסעים בשעה טובה ומצלחת. תיכף התחילו להתכונן לנטיעה ונסעו דרך קושטא בספינת רוח ומשטים משך חצי שנה על הים עד הגיעם לחוף עכו, משם המשיכו דרכם לעיה"ק טבריא. שמה גר האדמו"ר מקאליסק ולשם ה' מיועד הרבי רבי וועלוויל הנ"ל - מטשארני-אוסטראה - לבא ולהתיישב.

רבי זאב וולף הגיע לארץ בתשרי בשנת תקנ"ט והצטרף לכולל של רבי יעקב שמשון משיפיטווקא (ועל כן לא זכה גם הוא להזכר כעוד בספרו של רבי אהרן סורסקי). כאמור, אף מילא את מקומו בשנת תקס"א ועד לשנת תקפ"ג. סביר להניח שרבי זלמן לייב עלה לארץ עם רבו הנזכר בשנת תקנ"ט ועדיין הוא צעיר מאוד לימים. כך כתבתי גם בספר "החסידות מדור לדור".

לפי מסורת המשפחה, והדבר אפשרי, הלך רבי זלמן לייב ל"שולחננו" של רבי אברהם מקאליסק שעמד בראש הישוב הטברייני (ולא אל רבנו), אלא שהתיישב בסוף השולחן, כדי שאיש לא יכירו, שהרי עשה זאת ב"סעודה שלישית" בשעת דמדומים, אולם לא היה דבר נסתר מרבי אברהם והוא קרא לאברך הצעיר: "אברך בוא הנה" (יובנע מאן קום אהער).

"הקליסקער הושיבו לימינו והמנהג היה שהיו מגישים לשולחן תרנגולת ממולאת, והרבי בעצמו היה מחלק לחבריא וכשהכניסו את הקערה עם התרנגולת והעמידו אותה לפני הרבי כרגיל, מסרה הקליסקער הקדוש לרבי זלמן לייב ואמר לו: נא, טהייל דו, איין איך מאך דיך פאך א פיהרער פון דער חבריא אין בעל הבית אויף דעם ארץ ישראל געלד כל ימי חייך. (תחלק אתה, אני עושה אותך למנהג החבריא ובעל הבית על "כספי ארץ ישראל" כל ימי חייך). אחרי זמן קצר הגיע גם הרבי רבי וועלוויל, ורבי זלמן לייב אתם, ניהלו יחד את השולחן והתקברו יחד בלב אחד כאיש אחד ובכל ענייני ארה"ק חתמו שלשתם יחד הקדוש מקאליסק, השני רבי וועלוויל והשלישי רבי זלמן לייב.

אמנם למען האמת רבי יקותיאל יהודה זלמן לייב, לא חתם על אף מסמך יחד עם רבי אברהם מקאליסק ומכתבים ממנו יש לנו למכביר. גם רבי זאב וולף מטשארני-אוסטראה לא חתם עם רבי

מסורת המשפחה מספרת שרבי זלמן לייב נולד בשנת תקל"ו (בעיר קיטוב. בספר 'החסידות' כתבתי תקס"ח). אביו, רבי ישכר דוב (ולא רבי צבי הירש) היה בן בתו של ה"נודע ביהודה" - מסורת החייבת לדעתי בדיקה, שכן כותבי תולדות הנודע ביהודה אינם מכירים נכד שכזה והרי רבי זלמן לייב, הנין, נולד עוד בחיי ה"נודע ביהודה" שנפטר בשנת תקנ"ג, אילו היה רבי זלמן לייב נינו של ה"נודע ביהודה", היה בוודאי טורח לציין זאת באחת מחתימותיו. על תולדותיו בטרם עלה ארצה, כותב לי נחום ברזל ואני מביא את הדברים בלשונו:

"מילדותו הכירוהו כילד פלא, כי הצטיין מאוד בלמודיו ובצעירותו כבר יצא שמו גאון ותפארת בתור גדול בתורה, ביראה, בחסידות ובמדות תרומיות. הוא היה חברו ועמיתו של הרה"צ רבי מנחם מענדל מקוסוב, מיסד שושלת חסידי קוסוב וויזניץ, שניהם יחד היו תלמידיו המובהרים והמובוקקים של הרבי רבי זאב וועלוויל מטשארניאוסטרה ז"ל, תלמיד המגיד הגדול ממזריטש. והוא, רבי זלמן לייב, לא רצה בשום אופן לקבל עליו את התואר רבי של חסידים שאנשי הסביבה בהסכמת הצדיקים הגדולים שבדור בקשו לקבל אותו עליהם.

בהיותו בן חמש עשרה שנה, בשנת תקנ"א, בא בברית הנישואין עם אשתו הילדה המפורסמת ביופי ובטוהר המדות רחל בת הגביר המפורסם בנש"ק רבי מאיר האייצער מסערעט בוקובינה. משך שלש שנים אכל על שולחן חותנו הגביר והתמסר בשקידה נפלאה ללמוד התורה והתנהגות חסידית. פעם הלך בשוק שקוע ברעיונותיו הקדושים ונאבד ממנו ארנק עם כסף וזה בלבב אותו קצת. אז בא הביתה ופנה תיכף לאשתו המחוכמת: "רחלה", נאבד ממני ארנק כסף וזה השפיע לבלבל את מוחי ולכן החלטתי: אם כסף יכול להשפיע על מוחי אני מוכרח לעלות לארה"ק, ששם יוכל מוחי להיות שקוע רק בדברי תורה וקדושה ושום דבר לא יוכל לבלבל אותי ובכן אני פונה אליך בשאלה: מה אעשה? בחו"ל איני יכול להשא, אולם אני לוקח בחשבון שאת אשה צעירה מאוד ושמה קשים קצת החיים הגשמיים, וגם לא תוכלי להשיג לך חברות כמוך ולכן את צריכה להחליט מה לעשות. ענתה לו: זלמינקע, איך בין מקבל דיר צו פאָלגן אין אַלע אומזיכטן, אבי מיט דיר צונאָמען, מיין בעסטער פאָרגעניגן וועט זיין אַז דו וועסט זיך קענען פיהרן דיין הייליגן וועג איידער אַלע גשמיותדיקע פאָרגעניגן אין חוץ לארץ", "אני מקבלת על לישמוע בקולך בכל הענינים ובלבד

רבי יקותיאל זלמן יהודה לייב אבי משפחת ברז"ל

חסד אנו עושים עם רבי יקותיאל זלמן יהודה לייב שעמד בראש הכולל החסידי של "כולל וואהלין" בטבריה ושמו כמו נשכח מכותבי תולדות הישוב בארץ ישראל...שכתבו בערכו כדוגמא: "...מתחמי ורבני האשכנזים בטבריה במחצית המאה הי"ט. היה בין החתומים על העצומה נגד הריפורמה בשנת תר"ו. פרטים נוספים עליו בלתי ידועים". זה הכל, ואוי לאותה בושה. בינתיים התודעתית לבני משפחת ברזל, שאינם אלא: בני ר' זלמן לייב, שכך היה קרוי בפי העם ומהם קבלתי פרטים רבים על אבי המשפחה הדגול ומעתה ימצא את מקומו הראוי בתולדות הישוב וסוף הכבוד לכווא.

תחילה עלי להבהיר: היו בטבריה שני כוללים של חסידים. כולל רייסין, מייסודו של רבי אברהם מקאליסק. עסקני הכולל הזה רבו לתיאור מלא של אישיותם בספרו של ידידי הרב אהרן סורסקי "יסוד המעלה" חלק ראשון, ואילו בני הכולל השני - כולל וואהלין - לא זכו שייכת עליהם ספר מיוחד, ורבים כמו גם נשוא מאמרנו, נשארו בבחינת נעלמים. את הכולל הוואהליני הקים רבי יעקב שמשון משיפיטווקא - (עיי' בערכו). לא נדע מתי בדיוק הוקם הכולל הזה, אבל שליוחן, רבי אפרים פישל מזאסלב, יצא בשנת תקנ"ד לפולין והוא שארגן את תמיכתם הנלהבת של צדיקי פולין: רבי מרדכי מנסכיו, ה"חווה" מלובלין ורבי ישראל מקוויניץ בכולל הזה. [ראה גם במאמר על רבי זאב וולף מטשארני-אוסטראה].

שרבי יעקב שמשון משיפיטווקא הקים את הכולל הוואהליני, אפשר גם לראות מן העובדא שרבי אהרן סורסקי מתעלם ממנו לחלוטין ואם כן אין הוא שייך לכולל רייסין. רבי יעקב שמשון מתנצל בפני רבי ברוך ממז'בוז על הקמת הכולל הזה, במכתב מלא התנצלות שנשלח אליו וכאמור יש המפקקים באמיתותו. רבי יעקב שמשון נפטר בג' סיון תקס"א ואז מילא את מקומו רבי זאב וולף מטשארני-אוסטראה, רבו של רבי מנחם מגדל מקוסוב. רבי זאב וולף מטשארני-אוסטראה (ויש לתקן בספרו החדש של רבי מאיר הלחמי, בהקדמה של אביו: הוא שעלה לארץ ישראל ולא רבי בנימין זאב וולף מזבארז' בנו של רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב) נפטר בשנת תקפ"ג ואז מילא את מקומו כראש הכולל נשוא מאמרנו, רבי יקותיאל יהודה זלמן לייב, כפי שנראה מחתימותיו ומהמכתבים הבאים ששלח כולל הפקידים והאמרכלים מאמסטרדם.

והקדישות קבועות לשם אחינו... הספרדים... ולא נצרכה אלא להעדפה לזכות בנו גם ק"ק אשכנזים... ולעשות לנו נדבה חדשה... החותמים פעה"ק טבריא... בחדש סיון... שי למורא לפ"ק (תקפ"ז)...

ודאי הוא ששני הכוללים שלחו מכתבים רבים נוספים. נשתמר מכתב משנת תקפ"ח והפעם כבר בחותמת אחת והחתימות אינן לפי סדר הכוללים והם בטור ראשון; רבי יקותיאל זלמן יהודה ליב, זאב וואלף מאוסטרהא (וואלין), רבי חיים דוד הקטן (רוסייה), דוד אריה ליב (רוסייה) רבי דוד בן הרב מחמלניק - רבי אברהם דב חתן רבי יעקב יוסף מפולנאה לא נזכר אצל סורסקי וכנראה וואלין, רבי טודרוס (וואלין), רבי שאול הלוי (רוסייה).

בשנת תק"ץ שוב נפרדו הכוללים והפעם הפסיקו גם להתפלל יחד. כמובן שנתעוררו מחלוקות (ראה שו"ת חתם סופר חו"מ, סימן י"ב). השפעת כולל רוסייה הלכה ופחתה (במפקד משנים תקצ"א-תקצ"ג הם מנו פחות מ-100 נפש, כולל אלה היושבים בצפת).

לא אדע מדוע התעלם ידידי רבי אהרן מהמסמך שהתפרסם והוא משנת תר"ה ושוב חתומים עליו שני הכוללים ובהחלט שייך לספרו. המסמך קשור בנסיעתו של השליח רבי משה יפה, שיצא בשליחות למצרים, תימן והודו.

בראש החותמים: יקותיאל זלמן יהודא ליב, ועוד רבים...

מסמך נוסף, והוא משנת תק"ץ פורסם רק בחלקו ע"י רבי אהרן וגם בו חתום רבי יקותיאל זלמן והוא, אכן, נשלח רק ע"י כולל וואלין.

נזכיר גם כי מסורת המשפחה מספרת גם על יציאתו של רבי זלמן ליב לפולין "בשליחות שני הקדושים" - רבי אברהם מקאליסק ורבי זאב וולף מטשרני-אוסטרהא, - "ואז התאכסן אצל הרבי רבי ברוך נכד הבעש"ט, במזבז, משך שלושה חודשים להיטיב את מצב כספי קופת הרמב"ן ואכל עם הרבי ברוך בכל יום ויום בקערה אחת וזה הי' דבר נדיר מאוד אצל הרבי רבי ברוך ז"ל".

גם מסורת זו אינה נזכרת בשום מקור אחר ואם קבלה היא - נקבל!

לקורותיה של משפחת ברז"ל

משפחת ברז"ל, היא אחת המשפחות האשכנזיות הוותיקות בארץ ישראל. שורשי המשפחה נטועים בעדה"ק טבריה מלפני למעלה ממאתיים שנה, ומשם הסתעפה המשפחה לכל קצווי הארץ ומחוצה לה.

ראש המשפחה, הרה"ק רבי יקותיאל יהודה זלמן לייב, ונקרא בפי כל רבי זלמן לייב היה מראשי החבריה קדישא בטבריה וממשיך דרכם של הרה"ק מקאליסק והרה"ק מטשערנא-אוסטרהא זי"ע, והתמנה על ידם על קופת מעות ארץ ישראל של כולל וואלין.

באותה תקופה היה מקובל אצל רבים מתושבי ערי הקודש צפת וטבריה, שהתייחסו כצאצאים לצדיקים מפורסמים, לחתום את שם משפחתם "נכד", כדי להורות על ייחוסם הרם. מאוחר יותר, חוקקו השלטונות התורכיים את חוק השמות ובעטוי נאלצו כולם ליטול לעצמם שם משפחה. צאצאיו של ר' זלמן לייב, השתבחו בשמו ובזכרו, ונטלו לעצמם את שם המשפחה: "ברז"ל" = בני רבי זלמן לייב ומהם הסתעפו משפחות ענפות ומכובדות בישראל.

השליח הוא ישראל קרא, כנראה מהכולל הוואליני, שאינו נזכר במקורות אחרים (ולא אצל סורסקי) ובמכתב שנלווה אליו נאמר:

"האותיות אשר תבאנה... להגיד... מן המצר יד עניין ק"ק אשכנזים הי"ו כולל וואלין וכולל רוסיא הי"ו... על אדמת... טבריא ת"ו ע"י ציר אמונים מע' השד"ר... כמו"ה ישראל קרא הי"ו... כי הקרה ה' יוקר השערים... ותעל הארבה ולא נותר כל ירק עשב בכל גבולינו... העניים והאביונים בצערים... לא יכילו גוילין וניירות... וחלילה אין כוונתינו לנגוע במה שמוכן לחבריו היינו קופות

אברהם מקאליסק, כי אכן שני כוללים הם והכולל של וואלין לא זכה לפרסום ומכתבי השנים מכולל וואלין עבור הכולל "שלהם" לא נשתמרו. לפיכך, גם את הסיפור הבא, ואנו מביאים גם אותו בלשונו של ר' נחום, אנו מביאים באותה הסתייגות:

"מקובל שביום פטירתו - של רבי אברהם מקאליסק - ציווה לעשות לו אמבטי' ולרבי זלמן ליב, תלמידו המובהק, אמר שייך לטבול בים כנרת ואח"כ שיכנס למטתו, וישב ישיבה מזרחית, והניח ראשו - רבי אברהם מקאליסק - על ברכי רבי זלמן ליב והרים את שתי ידיו ואמר: "האדרת והאמונה לחי עולמים"; והוסיף להרים את הידיים באומרו: "הבינה והברכה לחי עולמים", והוסיף להרים את הידיים ואמר: "הגאווה והגדולה לחי עולמים". בחדר שרר פחד איום ואף אחד מהחבריה לא יכול היה להכנס וכשהרים את ידיו עוד יותר, אמר "הדעה והדבור לחי עולמים" סגר את עיניו הקדושות ומסר את נשמתו לחי עולמים. ואז פרץ זלמן ליב בכבי והכריז "גברו האראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש". סביר להניח שמדובר ברבי זאב וולף מטשרני-אוסטרהא, שכן סדר הסתלקותו של רבי אברהם ידוע לנו.

סביר להניח כי גם רבי אברהם שמשון מראשקוב בנו של רבי יעקב יוסף מפולנאה ומוציא לאור של ספרו "תולדות יעקב יוסף", לא נזכר אפילו פעם אחת במכתבי רבי אברהם מקאליסק - והוא ישב בטבריה ובצפת - משום שהשתייך לכולל השני (נפטר בחי' אלול תקנ"ט). לאחר שנת תק"ע עמדו בראש הכולל ה"רוסי" - רבי צבי הירש הארקער ורבי מאיר ביכוכב.

בשנת תקפ"ב נאסרים ע"י הפחה התורכי ראשי שני הכוללים: רבי זאב וולף מטשרני-אוסטרהא ורבי צבי הירש הארקער. יום שחרורם - ה' באדר - היה ליום חג. בשנת תקפ"ו, בעקבות רעש קשה, הסכימו שני הכוללים לשלוח שליח אחד לתורכיה וכך יש לנו תעודה ראשונה של עסקני הכולל הוואליני: נושא מאמרנו כראשון החותמים, טודרוס מנסיאטין (אי אפשר לזהותו ואברהם יערי אינו מעתיק את שמו, ואולם זיהינו את שמו מתעודה אחרת), זאב וואלף מאוסטרהא. מבני הכולל ה"רוסי": מרדכי בן יצחק (מסטולין), שאול הלוי - עמד בראש הכולל לאחר שנת תקצ"ג, חיים דוד הקטן שנספה ברעש תקצ"ו, דוד ארי' במהר"מ ז"ל (לא נזכר כערך אצל רבי אהרן סורסקי).



אגרת אל הרה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ כאשר בראש החותמים מופיע הרה"ק רבי אברהם דוב מאווריטש - ה"ב עין" מצפת, ולצידו הרה"ק רבי זלמן לייב מטבריה, כאשר מסדר החותמים ניכר בעליל רום ייחוס ומעמדו של רבי זלמן לייב כראש החבריה קדישא בטבריה



אגרת לפרנסי הקהל בטריאסט, גם כאן רבי זלמן לייב בראש החותמים



אגרת מטבריה שנת תקפ"ט אל הגאון רבי אברהם די קולוניא - רבה של טריאסט, בראש החותמים הרה"ק רבי זלמן לייב מטבריה



ת.ד. 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת ויחי תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 412

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

אמן – השקעה קטנה תוצאה עצומה

לא פעם אני מוצא את עצמי מתבונן במשמעותה העמקה של עניית אמן. 'אמן' פרושה 'אמת', אולם אם יענה אדם אחר הברכה 'אמת', בודאי לא יקים את מצות עניית 'אמן' פהלכתה. עליו לענות דוקא 'אמן'.

נתן להמטיל זאת לתשלום או למשיכת מזון באמצעות כרטיס אשראי; לפני השמוש על בעל הכרטיס להקיש את הקוד הסודי שלו במדויק, מבלי לשנות את סדר הספרות, ובדאי לא לשנות אף לא ספרה אחת. אף הפולה 'אמן' היא 'מלת קוד' שאין לנו הבנה מפני מה דוקא היא זוכה לחביבות כה גדולה בשמים, עד שאמרו חכמים (דב"ר ז א): "אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישראל עונים".

'אמן' היא סקמת פלא הפותחת את כל השערים. בבואנו לשמים נצטרך לה לפתיחת שערי גן עדן, וכמאמר חכמים (שבט קיט ב): "כל העונה אמן בכל כחו - פותחין לו שערי גן עדן, שנאמר: (ישעיה כו ב) 'פתחו שערים וּבֹא גוי צדיק שְׁמֵר אַמְנִים'".

ואם את שערי שמים היא פותחת, על אחת כמה וכמה שבעולם הזה היא יכולה לפתח שערים ולחלל פלאות. 'אמן' היא השקעה קטנה המניבה תוצאה עצומה. בעולם ההשקעות ההשקעה המבוקשת ביותר היא כזו שמניבה רוחים גדולים לאין ערוך מההשקעה, היש לה השקעה טובה מענית 'אמן'?

ברכות אין סוף נאמרות סביבנו במשך כל שעות היום והלילה. אם מאמינים אנו בדברי חכמים על כחה הגדול של עניית אמן, אסור לנו לותר אף לא על אמן אחת. נבקש מכל אחד שמברך בקרבנותנו לברך בקול ולזכות אותנו בזכיה הגדולה מכל - עניית אמן.

שבת שלום ומברך,

א' תמוז תשפ"ב

שיח לפני ה' ולהתקרב אליו, ומתוך כך זכה לעורר על עצמו רחמים מרבים (טעם ודעת).

ישימך אלקים כ'בן יעקב'

"ויברכם ביום ההוא לאמור בך יברך ישראל לאמור ישימך אלקים כאפרים וכמנשה" (מח כ)

מאז ומקדם נהגו ישראל לברך את בנייהם בברכת 'ישימך אלקים כאפרים וכמנשה'. ויש להבין מפני מה בחרו דוקא בהם, וכי אין צדיקים מהם?

פרש רבי יונה מרצבף מראשי ישיבת קול תורה:

אכן, אין פונתנו לברך את הנערים שיגדלו דוקא כאפרים וכמנשה, אלא פונתנו לברכם שכפי שיעקב אבינו החשיבם כבניו, כפנתו (לעיל פסוק ה): "אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי", אף על פי שלא היו בניו ואף לא גדלו אצלו, כך יזכו נערי ישראל להתעלות למעלה שיעקב אבינו יפיר בהם כבניו (עלה יונה עמ' רצט).

אלף ברכות מפנה מאה ברכות

"מאל אביד ויעורר ואת שדי ויברך ברכת שמים מעל" (מט כה)

אמר ה'בני יששכר':

חכמינו זכרונם לברכה (תנחומא קרח יב) אמרו שדוד המלך תקן לברך מאה ברכות מדי יום וסמכו דבריהם על הפסוק (שמואל ב' כג א): "נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הקם על", כלומר שדוד הקים בישראל את תקנת "על" [בגימטריה מאה] ברכות. תקנה זו נועדה כדי להביא על האדם ברכת שמים. שכן בזהר הקדוש (ויצא קסא א) מובא שברכת שמים אינה פחותה מאלף. ולפי ששכר כל ברכה הוא עשרה זהובים (ב"ק צא ב), נמצא שרק באמצעות אמירת מאה ברכות יכול האדם לזכות לאלף ברכות שמים.

ענין זה נרמז בפסוק שלפנינו: ל' ברכת שמים" שאינן פחותות מאלף, זוכה האדם "מעל" - מכח ע"ל ברכות ששכרו אלף זהובים (אגרא דכלה).

על הטבת המלך יש להודות לה'

"וישתחו ישראל על ראש המטה" (מז לא)

"וישתחו ישראל" - תעלה בעדניה סגיד ליה" [שועל ששעתו מצלחת - השתחוה לו]; 'על ראש המטה' - הפך עצמו לצד השכינה" (רש"י, ע"פ מגלה טז ב; תנחומא ג).

מראשית דברי רש"י נראה שיעקב השתחוה ליוסף, ואלו מהמשכם נראה שהתכוון להשתחוות לשכינה. למי אפוא השתחוה יעקב?

פרש רבי שלמה קלוגר:

המקבל טובה מאדם מהשורה עליו להפיר טובה למיטיבו, שכן היתה בידו הבחירה האם להיטיב עמו אם לאו. אולם המקבל טובה ממלך אינו חייב להפיר טובה אלא לה' יתברך, שכן ה' הוא שהטה את לב המלך להיטיב עמו, כפנתו (משלי כא א): "לב מלך ביד ה' על כל אשר יחפץ יטנו".

בכך יסברו דברי רש"י: יעקב "הפך עצמו לצד השכינה" כדי להודות לה' על כך שנתן בלב יוסף בנו, מלך מצרים, להסכים לבקשתו לקבור בארץ פנעו. וכדי שלא יקשה לנו מפני מה לא הודה ליוסף עצמו, שהלא ביחס לאביו נחשב היה כאדם מן השורה, הקדים רש"י וכתב: "תעלה בעדניה סגיד ליה", לאמר: יעקב נהג בבנו כדין מלך, ומשפך אף את תודתו הפנה לה' כדין המקבל טובה ממלך (אמרי שפר').

'תעלה בעדניה' בעבודת ה'

"וישתחו ישראל על ראש המטה" (מז לא)

חכמינו זכרונם לברכה אמרו (מגלה טז ב) שהסבה שיעקב השתחוה ליוסף בנו היתה משום שהיה משנה למלך מצרים. והרי הפלל הוא שאפלו שועל, אם שעתו מצליחה יש להשתחוות לו [תעלה בעדניה סגיד ליה].

לקח נפלא למד מן הרמב"ד רבי משה שטרנבוך: לעתים נופלת על האדם הארה מפורם, והוא חש בלבו רגשות התעוררות לעבודת ה'. עליו לדעת כי בזמן זה מצוי הוא בבחינה של 'תעלה בעדניה' - משמים זמנו לפני עת רצון. על כן, בל יחמיץ חלילה את ההזדמנות שנתנה לו, אלא יתעורר לנצלה לשפרכת

ברוך משיב אברה לבעליה...

בענינת 'אמן' על ברכת שתפי, שהלא עדן הייתי נתון תחת הרשם של מאמר חכמים החקוק על קיר בית הכנסת העתיק הסמוך: "גדול העונה אמן יותר מן המברך".

לאחר שפעדתי פת שחרית במלון הפצירה בי גות ביתי שאגש לחנות שבה ערכנו אמש את הקניה ואשאל את מנהלי המקום האם מצאו את המעטפה האבודה. כאמור, לא חשבתי שיש סכוי שישבו לי את מעטפתי, ומלבד זאת הייתי בטוח שהמעטפה אבדה בדרך או כיסה בידי נוכל מזדמן. למרות זאת, אמרתי בלבי כי אגש למקום ואזים בקף את חובת ההשתדלות.

כאשר הגעתי לחנות שהמתה אדם, התקשיתי מאד למצא עובד שהסכים לשמע את אשר בפי. גם לאחר שמצאתי עובד שכזה, בקשי הצלחתי להסביר לו שאבדתי ארנק. כשהבין לבסוף, בקש ממני הלה להמתין עד שישאל את אחראי הבטחון. כמה רגעים לאחר מכן הוא שב למקום בלויי אחראי הבטחון.

התפלאתי כאשר האחראי שאלני לשמי, שהלא ידעתי כי שמי לא רשום על המעטפה. השבתי לו, ואז הפתעתי עוד יותר כאשר דרש שאציג לפניו את דרכוני. הצגתי בפניו את הדרכון, והוא עין בכתוב בו. לאחר מכן הגיש לי ללא אמר ודברים את המעטפה האבודה. נטלתי אותה מידיו בידיים רועדות והודיתי לו מקרב לבי.

מהרתי לשוב למלון כשלבתי מתרונן בהודאה. רק כשהגעתי לחדרי שבמלון ובחנתי את לעמק את תכולת המעטפה, הבנתי כיצד ידע אחראי הבטחון כי אני הוא בעל המעטפה; בתוך המעטפה היה מנח דף רשמי שעליו היה רשום שמי ולצדו קוד הבדיקה שרק באמצעותו ניתן לקבל את התוצאה השלילית שתאפשר לי לעלות למטוס. מבלי משים הנחתי אותו במעטפת הכסף, ובכך הקדים לי ה' רפואה למכה.

רק עתה הבנתי כי בברכת 'המכין מצעדי גבר' שברכתי הבקר הייתי צריך גם להודות לקדוש ברוך הוא על שהכין צעדי, שאצעד לבדיקה לפני שאצעד לחנות. כך כאשר אבדה לי המעטפה כבר היה בתוכה סימן הזהי שהיה דרוש כדי שהמעטפה תושב לרשותי.

למחרת בבקר בשובי לארץ הודיתי על כך בהתרגשות רבה. אולם הלקח שלמדתי מכך יחזק בלבי לנצח; מי יודע כמה פעמים מכין הקדוש ברוך הוא את צעדינו לטובתנו מבלי שאנו יודעים אף להודות על כך. כמה פעמים "גבר עלינו חסדו" ואיננו שמים לב...

השבת מבית המלון למתחם השוכן במרחק כמה דקות הליכה, כדי לבצע 'בדיקת קורונה' לפני הטיסה, כנדרש. התפונתי גם לרכש דבר מה בחנות גדולה ומפרסמת השוכנת בסמוך למתחם ושיכת לאחת מרשתות הענק הפועלות באירופה. התלבטתי האם להבדק תחלה או לגשת לחנות, ולבסוף החלטתי להקדים את הבדיקה לקניה.

בסיום הקניה הוצאתי את המעטפה שבה החזקתי את כספי, שלמתי, ואחר צעדתי חזרה למלון.

בבואי למלון חשכו עיני. נחרדתי לגלות כי המעטפה היקרה אינה ברשותי. מלבד ההפסד העצום הפרוץ באבדן סכום הכסף שהיה במעטפה, הטרדתי והצערתי מעצם העבדה שנותרתי על אדמת נכר ללא פרוטה לפרטה.

כיצד אשלם מחר על השהות במלון ועל ההוצאות שעלי להוציא עד למועד הטיסה? הרהרתי לעצמי בעגמה.

בשעת לילה מאחרת זו כבר הייתה החנות סגורה, והרחובות חשוכים. פינו שלא הייתה לי כל דרך לדעת היכן נפלה המעטפה - האם בדרך למלון או שמא בחנות, ואולי בכלל נשלפה מכיסי בידי כיס ממחה - לא ראיתי כל ענין לסב על עקבותי בשעת לילה מאחרת זו.

ככל שידעתי לא היה רשום על המעטפה כל פרט מזהה שיכול היה להעיד כי אני הוא בעליה, ומשכך לא ראיתי סכוי שהמעטפה תושב אי פעם לידי. כיהודי מאמין קבלתי דין שמים באהבה, ולאחר קריאת שמע שעל המטה פניתי ליטון כשבלבי תקוה לטוב.

למחרת בבקר, בעודי יורד לתפלת שחרית בבית הכנסת שבמלון, התלבטתי ביני לבין עצמי עד כמה מתאים שאבקש בתפלתי שהכסף ישוב אלי; האם יתכן שיושב סכום כה גדול במזמן ללא כל פרט מזהה ולאחר שעות כה רבות שחלפו מאז שאבד?

התפלה שיושב אלי נראתה לי כתפלת שא... לבסוף החלטתי להתפלל בפשטות, שמיציאו לי משמים רוח והצלה.

את ברכות השחר אמרתי בחברותא כהרגלי. בברכת 'המכין מצעדי גבר' פונתי גם לבקשה מיוחדת שזכרתי את צעדי היום לטובה ולברכה. בפרט פונתי לכך

לפניכם ספור מיחד שנשלח אלינו מאחד מנתיקי קוראי העלון ולקח נפלא בצדו:

"לפני כמה שבועות הצרכתי לנסע לאירופה לרגל עסקי. בשבת קדש שהייתי בפראג במלון קיינג דיויד' הכשר למהדרין. מלון זה נמצא בסמיכות לרבע היהודי העתיק שמתנוסס בו לתפארה עד עצם היום הזה בית הכנסת עתיק הנודע בשם 'אלטנוישול'. בית כנסת זה הוא הנתיק ביותר באירופה שמתקיימות בו עדן תפלות כסדרן, ולפי המסורת עוד התפלל בו המהר"ל מפראג.

בכל פעם שאני שוהה בפראג אני משתדל

בבואי למלון חשכו עיני. נחרדתי לגלות כי המעטפה היקרה אינה ברשותי. מלבד ההפסד העצום הפרוץ באבדן סכום הכסף שהיה במעטפה, הטרדתי והצערתי מעצם העבדה שנותרתי על אדמת נכר ללא פרוטה לפרטה.



הקיר המערבי ב'אלטנוישול' שעליו מופיע בראשי תבות מאמר חכמים: "גדול העונה אמן יותר מן המברך".

להתפלל לכל הפחות תפלה אחת בבית כנסת זה. הוד הקדומים השורה עליו והכתובות העתיקות המעטרות את קירותיו הגבוהים והמרשימים מעבירים בי תמיד רטט של התרגשות ויראה, בבחינת "מה נורא המקום הזה", והתפלה בו בוקעת ממעמקי לבי.

כמי שנושא האמן קרוב ללבו, אצין במיוחד את הכתבת המופיעה על הקיר המערבי של בית הכנסת: גה"א - ימ"ה. כתבת זו הנראית כצפון סתרים היא למעשה ראשי תבות של מאמרם הנודע של חכמינו זכרונם לברכה (ברכות נג ב): "גדול העונה אמן יותר מן המברך".

בתכניתי היה לשוב לארץ בליל ראשון בטיסה היוצאת מפראג לישראל. בצוק העתים היה עלי להקדים ולצאת במוצאי

בְּרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם'

מַהוּת הַבְּרָכָה

אֵת הַשִּׁיכוֹת בֵּין בְּרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם' ל'קְרִיאַת שְׁמַע' בְּאֵר רַבִּי שְׁלֹמֹה מְגֻרְמִיזָא (סְדוּר רַבְּנוּ שְׁלֹמֹה ס' מַט) כִּף: בְּפִרְשׁוֹת קְרִיאַת שְׁמַע נִצְטוּיָנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלִקְיָם אֵת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, לְפִכֶּךָ אָנוּ מְקַדְּמִים לְפָנֵי קְרִיאַתוֹ לְבָרַךְ בְּרָכָה זֹאת שֶׁבָּהּ אָנוּ מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אֵת ה' עַל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לָנוּ. עוֹד בְּאֵר הַשֵּׁל"ה ה'ק' (סְדוּר הַשֵּׁל"ה) תְּפַלֵּת מְעַרֵב) כִּי בְּאֶמְרָנוּ "בְּשִׁכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ נִשְׁיַח בְּחֻקֶּךָ" מִתְכַּוְּנִים אָנוּ לְמִצְוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שְׂאוֹתָהּ מִצְוִים אָנוּ לְקַרֵּא פְּעָמִים בְּיוֹם - "בְּשִׁכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ".

בְּסִפֵּר הַבְּרָכָה מְשַׁלֵּשֵׁת (א ז) כְּתַב שֶׁבְּרָכוֹת 'אַהֲבָה רַבָּה' בְּשַׁחְרִית וְאַהֲבַת עוֹלָם בְּעֶרְבִית נִחְשָׁבוֹת כְּבְּרָכוֹת הַתּוֹרָה בְּיַחַס לְשְׁלוֹשׁ פְּרָשׁוֹת הַתּוֹרָה שְׂאוֹמְרִים בְּקְרִיאַת שְׁמַע. וְאִכּוֹ, כְּתַבּוּ הַפּוֹסְקִים כִּי בְּדַעֲבַד יוֹצֵא אָדָם יָדֵי חוֹבֵת בְּרָכוֹת הַתּוֹרָה בְּבְרַפְת 'אַהֲבָה רַבָּה' וּבְבְרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם', אִם לְמַד מִזֵּד אַחֵר הַתְּפִלָּה (שְׁלַחוּ עֲרוּף או"ח מ"ז ז; מְשֻׁנָּה בְּרוּרָה' שָׁם יג).

מְקוֹד הַבְּרָכָה

בְּרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם' הִיא הַבְּרָכָה הַשְּׂנִיָּה מִבְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֶרְבִית. נֶסַח פְּתִיחָתָה נִתְקַן עַל פִּי דְבַר ה' בְּיַד יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא (יְרֵמְיָהוּ לֹא א:) וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ" (בְּרָכוֹת י"א ב).

חֻקִּים הַסְּמִיכוּ בְּרָכָה זֹאת לְבְּרַפְת מְעַרֵב עֶרְבִים שֶׁבָּהּ אָנוּ מְזַכְּרִים אֵת מְאוּרֹת הַשָּׁמַיִם, שֶׁכֵּן בְּרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם' עוֹסֶקֶת בַּתּוֹרָה הַמְּאִירָה יוֹתֵר מִן הַמְּאוּרֹת. סְדוּר בְּרָכוֹת אֵלוֹ הוּא כְּסֻדֵּר שֶׁהַסְּמִיךְ דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּתַהֲלִים (פְּרָק יט): "יוֹם לְיוֹם יִבְעֵע אִמֹר וּלְיָלֵה לְלֵילָה יְחוּהַ דַּעַת" - כִּנְגֵד בְּרַפְת מְעַרֵב עֶרְבִים, לְאַחַר מִכּוֹ: "תּוֹרַת ה' תִּמְיָמָה" וְגו' - כִּנְגֵד 'אַהֲבָה רַבָּה', וְלְבִסּוּף: "עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה" וְגו' - כִּנְגֵד קְרִיאַת שְׁמַע (סְדוּר הַיַּעֲבֵץ, תְּפִלַּת מְעַרֵב).

בְּרָכָה בְּפָנִיסָה וּבְרָכָה בִּיצִיאָה

תְּכַנֵּה שֶׁל בְּרָכָה זֹאת מְקַבֵּיל לְכַאוּרָה לְבְּרַפְת 'אַהֲבָה רַבָּה' שְׂאָנוּ אוֹמְרִים לְפָנֵי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחְרִית, אוֹלָם הַמִּתְבַּוְּנֵן יַבְחִין בְּהַבְּדֵל מַהוּתֵי בִּינֵיהֶן. בְּרַפְת 'אַהֲבָה רַבָּה' כּוֹלֶלֶת גַּם בְּקִשָּׁה וְתַחֲנֻנָּה לְהַבִּין אֵת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְלַהֲשִׁיבָהּ לָנוּ, וְאֵלּוֹ בְּרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם' אֵינָה כּוֹלֶלֶת כִּי אִם שֶׁבַח וְהוֹדָּה עַל הַזְּכוֹת לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלִקְיָם מִצְוֹת. הַגְּרָא"מ הוֹרֹבִיץ (בְּהַגְּהוֹתָיו לְבְּרָכוֹת שָׁם) בְּאֵר זֹאת כִּף:

הַמְשֻׁנָּה בְּמַסַּכַּת בְּרָכוֹת (כ"ח ב) מְסַפֶּרֶת כִּי רַבִּי נַחֲוּיָא בְּן הַקְּנָה הָיָה מִתְּפַלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה בְּכִנְסוֹתוֹ לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ וְתְּפִלָּה קְצָרָה בִּיצִיאָתוֹ. כְּשֶׁשְׂאֵלוּהוּ עַל טִיבָן שֶׁל תְּפִלוֹת אֵלֶּה, הִשִּׁיב: "בְּכִנְסוֹתֵי אֲנִי מִתְּפַלֵּל שְׁלֹא יֵאָרַע דְּבַר תְּפִלָּה עַל יָדִי, וּבִיצִיאָתִי אֲנִי נוֹתֵן הוֹדָּה עַל חֻלְקִי". אִף חֻקִּים תְּקַנּוּ בְּרָכוֹת אֵלוֹ לְפִי סֻדֵּר זֶה. בְּבִקְרָה בְּבְרַפְת 'אַהֲבָה רַבָּה' הַנֶּאֱמָרֶת טָרֵם כְּנִסְתָנוּ לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ, מְבַקְּשִׁים אָנוּ שֶׁבְּצִלְחֵם בְּלִמּוּדָנוּ וְלֹא נִכְשַׁל בּוֹ חֻלְיָה, וְאֵלּוֹ בְּעֶרְבֵי בְּבְרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם' הַנֶּאֱמָרֶת עִם יְצִיאָתָנוּ מִבֵּית הַמְּדֻרָשׁ, נוֹתְנִים אָנוּ הוֹדָּה עַל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לָנוּ.

בְּנִגַּת אָמוֹן

אֲמַת שֵׁשׁ לְשַׁבַּח אֵת ה' עַל שְׂאוֹהֵב אוֹתָנוּ, וְהַלּוֹאֵי שְׂאֵהֲבָנוּ אוֹתָנוּ לֹא תְּסוּר לְעוֹלָמִים. וְלִגְסַח בְּגִי סְפִרְד שְׂאִין בְּבְרָכָה זֹאת בְּקִשָּׁה, יֵשׁ לָכֵן רַק אֲמַת שֵׁשׁ לְשַׁבַּח אֵת ה' עַל שְׂאוֹהֵב אוֹתָנוּ (רָאָה לְעֵיל מְדוּר 'מְבַנֵּה הַבְּרָכָה').

מְבַנֵּה הַבְּרָכָה

בְּרָכָה זֹאת אֵינָה פּוֹתַחַת בְּבְרוּךְ, לְפִי שֶׁהִיא סְמוּכָה לְבְּרַפְת 'הַמְּעַרֵב עֶרְבִים' (טוֹר או"ח רלו). וְכֵן בְּרָכָה הַסְּמוּכָה לְחֻבְרָתָהּ חוֹתֵם בָּהּ בְּבְרוּךְ וְאֵינּוּ פּוֹתַח בָּהּ בְּבְרוּךְ, לְפִי שֶׁפְּתִיחַת הַבְּרָכָה הַקּוֹדֶמֶת פְּטָרָה גַּם אֵת הַבְּרָכָה הַזֹּאת (בְּרָכוֹת מו א; ר"ש"י שָׁם ב ד"ה וְיֵשׁ).

לְפִי נֶסַח בְּגִי אֲשַׁכְּנֵה מְסִימִים בְּרָכָה זֹאת בְּבִקְשָׁה מְעִין הַפְּתִיחָה: "וְאַהֲבַתְךָ אֵל תְּסִיר מִמּוֹנוּ לְעוֹלָמִים". לְכַאוּרָה יֵשׁ לְהַבִּין, הֲלֹא כִּכָּר הַבְּטַחְנוּ מִפִּי הַנְּבִיא "אַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ" וְאִף הַצְּהַרְנוּ עַל כֶּף בְּפִתַח בְּרָכָה זֹאת, וּמִדּוּעַ אִם כֵּן צְרִיכִים אָנוּ לְבַקֵּשׁ עַל כֶּף? הַמְשַׁגֵּחַ רַבִּי חַיִּים פְּרִדְלִנְדֵר פֶּרֶשׁ שְׂאִין אָנוּ מְבַקְּשִׁים עַל עֵצֶם הָאֶהֱבָה, כִּי אִם עַל דְּרָגָתָהּ; בְּאַהֲבָה יֵשׁ דְּרָגוֹת רַבּוֹת, וּבְקִשָּׁתָנוּ שְׂטוּחָה שְׂאֵהֲבַת ה' אֵלֵינוּ תִּשָּׂאֵר תְּמִיד בְּמִלּוֹא עֲצֻמָּתָהּ וְלֹא תִפְתַּח לְעוֹלָמִים (שְׁפִתֵי חַיִּים' בְּאוּרֵי תְּפִלָּה עַמ' שְׁפָה).

וְאוֹלָם לְגִסַּח בְּגִי סְפִרְד אוֹמְרִים אָנוּ בְּסִיּוֹם בְּרָכָה זֹאת "וְאַהֲבַתְךָ לֹא תְּסוּר מִמּוֹנוּ לְעוֹלָמִים". אִין כֵּאֵן בְּקִשָּׁה, כִּי אִם קְבִיעָה וְהַבְּעַת בְּטַחוֹן כִּי אֶהְבַּת ה' כְּלַפְּיָנוּ תִּמְשָׁךְ בְּמִלּוֹא תְּקַפָּה לַעַד (בְּד קָדְשׁ וְאַתְחַנּוּ).

אַחַת שְׂאֵלָתִי

שְׂאֵלָה בְּהַלְכוֹת בְּרָכוֹת וְאָמוֹן

כִּיצַד יִתְּכֵן שְׂאֵדָם שֶׁבְּרַךְ בְּרָכוֹת הַתּוֹרָה בְּבִקְרָה, וְאִף לֹא יִשּׁוּן שְׁנֵת קְבַע בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם, יְצַטְרֵךְ בְּכָל זֹאת לְכַוֵּן בְּבְרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם' שֶׁל עֶרְבִית לְצִאֵת יָדֵי חוֹבֵת בְּרַפְת הַתּוֹרָה?

הַשְּׂאֵלָה וְהַתְּשׁוּבָה מְעֻלּוֹן פְּרִשְׁת מִקְּצָ:

הַשְּׂאֵלָה: כִּיצַד יִתְּכֵן שֶׁיְהִיֶּה הָאָדָם חֵיב לְבָרַךְ אֵת בְּרַפְת 'אַמַּת וְיַצִּיב' מִן הַתּוֹרָה?

הַתְּשׁוּבָה: אִף עַל פִּי שֶׁכָּל בְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע הֵן מְדֻרְבָּנוּ, אִם לֹא אִמֵּר פְּרִשְׁת יְצִיַת חֵיב מִן הַתּוֹרָה לוֹמֵר 'אַמַּת וְיַצִּיב'. שֶׁהִי מְזַכֵּיר בָּהּ יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְחֵיב הַזְּכָרֹת יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם הוּא מִן הַתּוֹרָה (בְּרָכוֹת כ"א א; תּוֹסֵפוֹת שָׁם ד"ה סְפָק).

תְּשׁוּבוֹת נִתְּנוּ לְשִׁלְחַ לְפָקֵס שְׁמִסְפֵּרוֹ 08-9746102 אוֹ לְכַתְּבַת הַמֵּייל: 9139191@gmail.com



בֵּין הַפּוֹתְרִים נִכְנָה יִגְרָלוּ שְׁנֵי שְׁעוּנִים מְעוּרָרִים רוֹטְטִים. הַהַגְרָלָה תִּתְּקַם מִדֵּי שְׁבוּעַת יוֹם חֲמִשִּׁי שֶׁלְאַחַר הוֹפְעֵת הַעֲלוּן. הַתְּשׁוּבָה וְשֵׁם הַזְּכוּה יִפְרָסְמוּ אִי"ה בְּעֻלּוֹן פְּרִשְׁת וְאִרָא.

הַזְּכוּה בְּהַגְרָלָה שֶׁתִּתְּקַם בֵּין שְׁלוֹחֵי הַתְּשׁוּבוֹת לְשְׂאֵלָה שְׁהוֹפִיעָה בְּעֻלּוֹן פְּרִשְׁת מִקְּצָ הוּא: שְׁמֵעוֹן פְּלִדְמוֹן מֵאֲשִׁדוּד

וְכַאֲשֶׁר תְּקוּם מִן הַסְּפָר, תִּחַפֵּשׂ בְּאֲשֶׁר לְמַדָּתָ אִם יֵשׁ בּוֹ דְּבַר אֲשֶׁר תּוֹכַל לְקַיְּמוֹ

עגית אמן משפיעה שפע רב

כתב השיל"ה הקדוש (מס' תמיד אות פ):

"בספרי המקבלים השואבים מבאר מים חיים של הזר האריכו בסוד תבת אמן ואותיותיו, וכתבו כי העליונים והתחתונים כלם תלויים במלת אמן, והוא עקר ושורש ויסוד מוסד לכל העולמות כולן. ומי שמכון לכל ברכה וברכה היוצאת מפי המברך ועונה אמן בכונה כדגו, גורם למעלה קדשה הרבה מאד, ומשפיע שפע רב טוב לכל העולמות, כי הוא פותח המקור העליון מקור מים חיים, כמו שפותח המעין להשקות לכל הצריכים השקאה..."

כך כתב אף המקבל הקדום רבי משה גראף מפראג (ז"ע קדש' כל ב פרט א): "ועתה בני, תא חזי [בא וראה] גדל עגית אמן, היאך פותח כל הצנורות וכל המקורות וממשיך השפע ממעלה למטה לכל העולמות, ועושה כל הזווגים וכל היחודים, כל מה שפגם... הוא מתקן בעגית אמן."

בעל התפארת שלמה' פותח כי כך נרמז בפסוק (במדבר יא ב): "כאשר ישא האמן את היגן" - באמצעות היחוד הנעשה בעגית אמן, יונקים וממשיכים שפע רב לישראל (תפארת שלמה' יתרו).

פתח פתחו של מחט

הגאב"ד רבי משה אריה פרינד פרש כי דברי המדרש (שהש"ר ג): "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: 'בני, פתחו לי פתח אחד... פתח של מחט ואני אפתח לכם פתח שיהיו עולות וקרוניות וקנסות בוי", מכונים על שגרי הברכה הנפתחים בזכות עגית אמן; הקדוש ברוך הוא מבקש מאתנו דבר קל וקטן כהדה של מחט - להקפיד על עגית אמן פהלכה, ותמורת זאת הוא פותח לנו במרום שגרי ענק של ברכה וטובה שאין קץ לערכם (עטרת יהושע' האזינו).

ברכות לרב בזכות עגית אמן

על גדל השפע הנשפע פתוצאה מעגית אמן נוכל ללמד מדברים שכתב רבי יחזקאל קצנלבנבויגו, בעל הכנסת יחזקאל, בצנאתו הנודעת לצאצאיו (עמ' ג): "הנני פוקד על אמן; מנעו כל מחשבות זרות, ולענות אמן בקול רם... אל תשכחו לענות אמן אחר ברכת פורס סכת שלום ובברכת המזון על כל הרהמן. ובזכות אמן יהי בתיכם מלאים פרמון, ותעלו כטוב-שמן, והקמים עליכם יהי כדמן [כנבל], ויצילכם ה' משעיר ותימן, ותזכו לעלות למקום ששם גדל קנמון" [הקנמון הוא אחד מהבשמים שמהם רקחו את שמן המשחה' (שמות ל כג), והיה גדל בארץ ישראל (ב"ר סה ז)].

לכבוד מערכת העלון 'וכל מאמינים',

שלום רב,

ישר כחכם על העלון הנפלא שחדש פניו. הוא משמש בעבורי מקור עצמה להתחזק עוד ועוד בהקפדה על אמירת ברכות ועגית אמן כראוי.

מזה שנים שבמנון שבו אני מתפלל מדי בקר מקפידים המתפללים על ברכות השחר בברכות. חזק זה נזקף לזכותו של יהודי יקר שהתעקש להקפיד על הנהגה זו עד שהפכה להיות נחלת המתפללים כלם, שהתרגלו להשכים לבית הכנסת דקות לפני התפלה כדי לומר את הברכות חידו.

ידועים דברי הגמרא (ברכות ו ב): "אמר רבי יוחנן: בשעה שהקדוש ברוך הוא בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה - מיד הוא כועס, שנאמר: 'מדוע באתי ואין איש...'"

והעולם מקשה שאם השענה היא על כך שאין מנין, היה על הפסוק לומר: 'מדוע באתי ואין אנשים?' ומתרגלים, שאלו היה במקום 'איש' אחד שאכפת לו, ממילא היה נראה הכל אחרת...

בבית הכנסת שלנו זכינו בחסדי ה' 'לאיש' [ראשי תבות: 'יהודי שמחשיב אמן...'] שנהג בזמנה וגרם למהפכה של ממש בהתייחסות של כל המתפללים ל'אמן'.

אוסף ואצין כי מדי פעם מצטרפים למנון שלנו יהודים שאינם מתפללים עמו בקביעות. פעם שאלתי אחד מהם, הלא אתה מתגורר במרחק נכר ויש לך בית הכנסת בסמיכות לביתך, ומדוע באת עד לכאן? התשובה שלו הפתיעה אותי, הוא אמר לי שביום שהוא מרגיש שהוא זקוק לסייעתא דשמיא מיחדת הוא טורח להתפלל במקום שהמתפללים בו מקדימים לתפלה ומקפידים על עגית אמן לפניה, מתוך בטחון ששם התפלה תתקבל יותר...

תודה על פעלתכם,
של. - בני ברק.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102 או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

הרמב"ם

ב' בטבת ד"א תתקס"ה

הנשר הגדול רבנו משה בן מימון - הרמב"ם, נולד בקורדובה שבספרד בשנת תתצ"ה. ספריו:

'ספר המצוות', 'ד' החזקה' ופרוש המשנה' הדפסו פעמים רבות מאד לארץ השנים, והם נלמדים בכל בית ישראל בחרדת קדש.

בעל 'סדר הדורות' (ד' אלפים תתקכ"ז) כותב כי חבור ה'ד' החזקה' ארך לרמב"ם עשר שנים, שבהן לא יצא מחדרו. בערב שבו סים את חבורו, התגלה אליו בחלום רבי מימון אביו, כשעמו משה רבנו. נבהל הרמב"ם, ומשה רבנו אמר לו: "באתי לראות מה שעשית", וכשראה משה רבנו את חבורו הגדול, אמר לו: "ישר כחך". הרמב"ם היה רופא מפרסם מאד ושמש כרופאו של מלך מצרים. הוא נפטר באלכסנדריה שבמצרים בגיל שבעים, וארונו העלה לטבריה, ובה נטמן.



קבר הרמב"ם - טבריה

עגית אמן

"כל השומע אחד מישראל מברך ברכה מכל הברכות כולן, אף על פי שלא שמע הברכה כלה מתחלתה ועד סופה, ואף על פי שאינו חייב באותה ברכה - חייב לענות אמן" (רמב"ם ברכות א ג). "כי זה מן ההדור, לשבח לפאר ולרומם לשם הנכבד והנורא - שאין מזכירים ואין שומעים הזכרתו מבלי להסמיך לזה רוממות או האמנה [עגית אמן]..." ('שו"ת הרמב"ם' [מהד' מכון ירושלים] סי' סג)

מאה ברכות

"אבל אמירת מאה ברכות... בחפזון ומהירות הרי זה חטא גמור, ומי שאינו מוחה בחגיגים על כך הוא חוטא. כי כל העבודות האלו שהן באמירות, אין המטרה בהן אלא להתבונן בעת אמירתן ולכון את דעתו, וידע כי עם אדון כל העולם הוא מדבר בהם, בין כשהוא מבקש ממנו או מודה לו ומשבחו או מתאר את מעשיו וחסדיו או מתאר נפלאותיו בברואיו ויכלתו, ואלו הן הנושאים השונים הפוללים לכל ברכה מן הברכות" (שם סי' לד).

לתגובות הערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:18

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:19

ר"ת: 17:51

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 531 17.12.2021 - יג' טבת תשפ"ב

וְיָשִׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
לְאֶרֶץ חַיֵּינוּ וְלִבְנוֹתֵינוּ
וְלִבְנֵי חַיֵּינוּ וְלִבְנֵי בְנוֹתֵינוּ

פְּרִשְׁת - וְיִחְזֵי

מִתָּה עָלֵי רַחֵל בְּאֶרֶץ פְּנֵנוּ בְּדָרְךָ. וְאֶקְבְּרָה שָׁם בְּדָרְךָ אֶפְרַת הוּא בֵּית לָחֶם (מח,ז),
”... שתהא לעזרה לבניה, כשיגלה אותם נבוזראדן והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על
קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים, שנאמר: 'קול בְּרָמָה נִשְׁמָע', והקב"ה משיבה: 'יש
שָׂכָר לַפְּעֻלְתְּךָ נָאָם ה' וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם (רש"י). רחל מבכה על בניה. למה רחל דווקא?
רבינו האר"י הקדוש אומר: רחל בגימטרייה 238, דמעה בגימטרייה 119, ויוצא שפעמיים
”דמעה” שווה ל”רחל”. לפיכך דווקא רחל אימנו היא שבוכה עלינו כל יום וכל לילה ומבקשת
רחמים על ישראל.

מספר הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א: ”בשנת תש"ד התכוננו חילות הצבא הגרמני
ובראשם רומל ימ"ש לפלוש לארץ ישראל דרך מצרים. קבוצה נוספת התקדמה
מטורקיה, ויעדה היה כיבוש ארץ ישראל דרך סוריה ולבנון. ארץ ישראל הייתה נתונה
בתוך מלקחיים מאיימים. אם לא די בכך, כאן בארץ היו המוסלמים ימ"ש ובראשם
המופתי הגדול חאג' אמין, שנסע לגרמניה וסיכם עם היטלר כי לאחר שיכבוש את ארץ
ישראל ישתפו פעולה על מנת לפתור את ה”בעיה היהודית”. פחד גדול אחז ביישוב
היהודי. אבי מורי המקובל רבי סלמאן ע"ה הלך בליווי מאה וחמישים איש לקבר רחל.
הם למדו וצמו במשך שלושה ימים, כדרך שקבעה אסתר המלכה. בכל לילה ולילה היו
מורידים דמעות לכוס ושותים את הדמעות. ביום השלישי אמרו: נלך לחברון. הלכו
למערת המכפלה והתפללו שם חצי יום, ומשם הלכו לכותל המערבי. כששבו משם אמר
להם מו"ר אבי: 'תדעו שוודאי נינצל, אך מבקשים אנו עוד ועוד כדי שיבוא משיח
צדקנו וניגאל, ומי מכם שיקבל ידיעה או חלום יבוא ויספר לי על כך.

כשחזר הביתה לאחר שלושה ימים של תענית נרדם והנה חלום, ובחלום הנביא ירמיהו
נותן לו את ספרו, שבו כתוב (ירמיהו מז,ג): לא הפנו אבות אל בָּנִים מְרַפְּיוֹן יָדָיִם! הבין
אבא וצ"ל שהגזירה התבטלה ברוך ה', אבל לא זכו להביא את המשיח מחמת רפיון
ידיים, דהיינו לא הייתה מספיק תורה, כפי שכתוב שעמלק בא להילחם נגד ישראל
ברפידים, על שרפו ידיהם מן התורה. אילו הייתה מעט יותר תורה, היה משיח צדקנו
בא! מכל מקום, הגזירה הנוראה שריחפה על עם ישראל התבטלה בזכות רחל אימנו,
שכוחה גדול מאוד לבטל גזירות קשות מעל ישראל”. (דורש ציון)

וַיְחִי יַעֲקֹב (מו,כח)

מובא במדרש, שכשמת יעקב אבינו ע"ה אמר לו עשיו לך עמי לגיהנם ואם לאו אלך עמך לגן עדן, אמר לו יעקב: אני אהבתיך ואתה שנאתני. על פניו, מדרש זה נראה סתום וחתום!

הגאון רבי יהודה אסאד זצ"ל (בעל שו"ת 'יהודה יעלה') בספרו 'דברי מהרי"א', כתב על כך ביאור נפלא עד מאוד: ישנה מחלוקת (ע' קידושין נ: ודו"ק), חד סבר שאין אדם זוכה לעוה"ב עד שיקיים כל מצוות שבתורה. וחד סבר אפילו קיים רק מצוה אחת. וקשה, הא 'אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא', א"כ ח"ו לא נמצא איש מישראל שזוכה לעוה"ב, למאן דאמר שצריך לקיים כל התורה כולה?! לומר, דכל ישראל ערבים זה לזה, ויש לכל אחד חלק במצות חבירו. ולכאורה, כל זה ניחא אם שלום בישראל והם באגודה אחת, אבל אם ח"ו מחלוקת ופירוד ביניהם – תיפול הערבות לבירא.

והנה יעקב אבינו ע"ה קיים כל תרי"ג מצוות שבתורה חוץ ממצוה אחת כיבוד אב ואם, שלפי דרגתו היה בה איזה חסרון דק מן הדק בכל אותן שנים שעבד אצל לבן, ואילו עשיו קיים מצות כיבוד אב ואם אבל שאר המצוות לא קיים.

וזה שאמר המדרש – דעשו אמר ליעקב, כמאן אתה סובר: אי כמאן דאמר שאין לאדם חלק בעוה"ב עד שיקיים כל המצוות, א"כ לך עמי לגיהנם שאתה לא קיימת כיבוד אב ואם. ואם אתה סובר כמאן דאמר שאפילו על מצוה אחת יש חלק לעוה"ב, אלך עמך לגן עדן שאני קיימת מצות כיבוד אב ואם!

השיב לו יעקב: לעולם אני סובר שאין לאדם חלק בעוה"ב עד שיקיים כל המצוות, ואם אתה אומר שמצות כיבוד אב ואם לא קיימת בשלימות כשהייתי אצל לבן – על זה אני אומר לך שאני אהבתיך וא"כ יש לי חלק במצוותיך אבל אתה שנאת אותי ואין לך חלק במצוותי. אני הולך לגן עדן ואתה תלך לגיהנם! (להתעדן באהבתך)

זְבוּלוֹן לְחוּף יַמִּים יִשָּׁפֵן (מט,יג)

הברון רוטשילד הראשון היה יהודי חרדי שהתגורר בפרנקפורט, בבית גדול ומרווח. מדי פעם היה מארח בביתו רבנים, ובסוף ימי האירוח ערך להם סיור בכל הבית וביקש שיאמרו לו מה עליו לתקן, האם יש בביתו איזה דבר שלא על פי ההלכה. בהזדמנות אחת התארח בביתו אחד מגדולי ישראל, וגם לו נערך הסיור בבית. כשנשאל בסוף מה הן הערותיו, נענה ואמר לבעל הבית: "הכל נגד התורה...!" "הכי צד?!", תמה הברון, והרב הסביר: "כתוב בתורה 'וישמון ישורון ויבעט', ואצלך לא רואים זאת. 'וישמון ישורון', רואים. אבל אינך בועט..."

מעשה היה עם אדוננו רבי חיים מוולוז'ין, אבי הישיבות, שאחד מתומכי ישיבתו נפטר, ולפני מותו בקש מרבי חיים שילמד משניות לעילוי נשמתו. רבי חיים קיים את הבטחתו ולמד משניות, עם כל העומק הטמון בהן, הפלפולים, הקושיות והתרוצים, עד שהגיע למשנה אחת שבה נתקל בקושיה שלא ידע תרוץ עליה. והנה נפלה עליו תרדמה ובחלומו הוא רואה את אותו "זבולון", שבא והסביר לו את המשנה המוקשית. כשהתעורר רבי חיים משנתו אמר למקורבו: "ידעתי שמלמדים ל'זבולון' את התורה אבל לא ידעתי שכל כך מהר..." (מתוך 'ומתוק כאור' – הגדה של פסח)

השם שלך הוא הכוח הרוחני שלך – פרשת ויחי

כאשר יעקב אבינו מברך את בניו של יוסף, הוא אומר: "המלאך הגאל אתי מפל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ" (מח,טז).

רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל נרגש על הפסוק ושאל בספרו ("עוד יוסף חי" דרשות): מדוע כאשר יעקב אבינו בירך את שני נכדיו, מנשה ואפרים, הזכיר וציין תחילה את עצמו ואת זכותו ורק לאחר מכן את אבותיו אברהם ויצחק? מן הראוי היה שייטן זכות קדימה לאבותיו ויזכיר אותם תחילה, ורק לאחר מכן יזכיר את עצמו!

והשיב רבינו בנועם קודשו: כידוע מידתו של אברהם אבינו הייתה מידת החסד והנדיבות, ומידתו של יצחק אבינו הייתה עבודת הקורבנות ועבודת התפילה, ומאידך – יעקב אבינו עיקר מידתו היה לימוד התורה, שנאמר (כה,כז): "ויעקב איש תם ישב אהלים". משום כך הזכיר יעקב אבינו את עצמו תחילה, כדי להורות לדורות הבאים שהתורה הקדושה קודמת לכול, והיא צריכה להיות עיקר החיים של האדם.

לצערינו בדור שלנו אנחנו רואים אנשים שקוראים לבנים והבנות שלהם בכל מיני שמות מוזרים ומשונים, ומה שהכי גרוע שנותנים שם של בת לבן ושם של בן לבת, ואם תבדוק תראה שהרבה מהילדים האלו יצאו מבולבלים ודי למבין.

חז"ל במסכת ברכות (יז,ב) מנא לן דשמא גרים אמר רבי אליעזר דאמר קרא: "לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ" (תהילים מו,ט). אל תקרי שמות אלא שמות.

הבית יוסף, בספרו 'מגיד מישרים' אומר שמי שנקרא בשם אברהם יש לו את הסגולות של החסד, ומי שנקרא בשם יוסף יכול לעלות לגדולה, אבל עלולים להתקנא בו. גם החיד"א מעיד על עצמו שיש עליו מחלוקת גדולה כי שמו הוא יוסף.

בגמרא במסכת יומא (פג,ב) מסופר על רבי מאיר, רבי יהודה, ורבי יוסי, הילכו בדרך והגיעו לאכסניא שהיתה בבעלות של אדם בשם 'כידור'. רבי מאיר להבדיל מחבריו, היה מדקדק בשמותיהם של אנשים, ושמו של האכסנאי לא מצא חן בעיניו. הוא נזכר בפסוק מפרשת האזינו "כי דור תהפוכות המה" [דברים לב, כ] המספר על עזיבת ישראל את הקב"ה, והבין כי יש לחשוש למהימנותו של האיש.

חבריו לעומת זאת לא חששו כמוהו. היה זה ביום שישי, וחבריו החכמים של רבי מאיר הפקידו בידי האכסנאי כנהוג את כספם עד למוצ"ש. רבי מאיר לעומתם, בחר להחביא את כספו למראשותיו של קבר שנכרה בסמוך בו היה טמון אביו של האכסנאי.

עם בוקרו של יום השבת קם כידור האכסנאי ובקול מרתת סיפר לאורחיו כי אביו נגלה אליו בחלום ודיווח לו על הכסף הטמון למראשותיו, כשהוא קורא לו לבא וליטלו. רבי מאיר וחבריו ביטלו את דבריו והסבירו לו כי חלומות ליל שבת אין בהם מאום ואין לחוש להם. לאחר שנראה היה כי כידור השתכנע מיהר רבי מאיר למקום הקבר ועמד שם עד לצאת השבת מחשש שכידור יבחר בסופו של דבר לבדוק מקרוב את פשר חלומו המוזר.

עם צאת השבת נטל רבי מאיר את כספו, ובבוקר ניגשו שני החכמים לכידור וביקשו ממנו שישב להם את פקדונם. כידור הביט בהם בתמיהה ושאל אותם בהשתאות אמיתית על מה הם מדברים. לא הועילו לחכמים כל נסיונותיהם – כידור לא הסכים להודות בשום צורה שהוא נטל מהם אי פעם פרוטה אחת.

לאחר שהבינו החכמים כי בדרך החוקית נכון להם כישלון, הציגו לו לבא עמם לשתות שיכר. כידור נענה ברצון, ולאחר שהשתכר בדקו אותו החכמים וזיהו על שפתיו שאריות מארוחת הבוקר שכללה עדשים. הם הותירו אותו מתגולל בבית המרוזח וחזרו לביתו כשהם מוסרים לאשתו בשמו כי כידור ביקש שתעביר להם את ארנקיהם.

לאות כי דבריהם אמת מסרו לה סימן, כי הוא אכל בבוקר עדשים. האשה שזכרה כי סעודת הבוקר אכן כללה עדשים לא חשדה במאום והגישה לחכמים את כספם. כשהתעורר כידור משכרונו והגיע לביתו הבין כיצד הערימו עליו החכמים. בכעסו הרב נטל סכין ורצח את אשתו.

בהמשך מספרת הגמרא, כי אילו היה מקפיד כידור על הלכת "מים אחרונים", ונוטל את ידי ומנגב את פיו, לא היו מצליחים חכמים לזהות את שאריות העדשים על שפתיו והאשה המסכנה לא היתה נרצחת בדם קר.

עוד מובא בשם האריז"ל והגר"א: "שיש להתבונן בפרשה שבה נולד האדם, וביום שבשבוע בו נולד, לפי אותו חלק שבפרשה (כגון ראשון, שני וכו') יתבונן בכתוב ויגלה לו ממשמתו בחיים".

וצריך האדם לדעת כי בכל אות שבשמו יש לה כוח רוחני, לכן גם שם קצר מדי של שתי אותיות לא טוב.

כתוב בחז"ל שעם ישראל זכה לצאת ממצרים, ולהיגאל בגלל שלא שינו את שמם (אחת מהסיבות).

יוצא מכל מה שהבאנו, שיש חשיבות רבה לשם של האדם, ולכן חשוב לתת שם משמותיהם של אבותינו ואמותינו הקדושים, אשר בשמותם יש כוח רוחני עצום שיעזור לאדם בהתמודדות בחייו, שם האדם זה גם כבודו, חז"ל אמרו שמי שמכנה שם רע לחברו אין לו חלק לעולם הבא..

הברכה הכי גדולה שאדם יכול לתת לבניו היא מה שאמרו יעקב: "וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתַי" שנזכה לשמות של אבותינו הקדושים והכי חשוב שנלך בדרכם. (עורך העלון)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 662
במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון
רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל
השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2,
השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00.
השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה:
977999777, סיסמת בניסה: 777.



רִיבֵּי
:-

עלון מס' 549 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף זצ"ל ט"ו טבת תשפ"ב

ויחי - תוכן ענייני הפרשה

- יעקב חי 17 שנות שלוה במצרים.
- יעקב קורא ליוסף ומשביעו שלא יקברנו במצרים, אלא בחברון (במערת המכפלה).
- ברכת יעקב לאפרים ומנשה - ברכת הנצח של האבות לבנים.
- ברכות יעקב לבניו "איש אשר כָּבַרְכְתוּ בְּרַךְ אֹתָם".
- פטירת יעקב אבינו ע"ה - בכיה ואבל במצרים שבעים יום.
- עליית יוסף ואחיו לארץ ישראל לקבור את יעקב במערת המכפלה, עֲמָהָם באים כל עבדי פרעה, וזקני ארץ מצרים, ובדרך - ליד הירדן בְּגֵרְן הָאֲטֹד - מספד גדול.
- האחים מבקשים מיוסף מחילה על המכירה, ויוסף משיבם שאין בליבו תרעומת עליהם, וניחם אותם שהיה זה בהשגחת ה', כדי שיפרנסם בשנות הרעב.
- גדולת יוסף ופטירתו, וּמְשַׁבֵּעַ את אחיו, שיעלו את עצמותיו לארץ ישראל לכשיגאלו.

וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבֹתַי (מז, ל)

ביאר מרן הראשון לציון הרב עובדיה יוסף זצ"ל: מצינו לגבי הצדיקים שלא נאמר בהם לשון מיתה אלא לשון שכיבה וכפי שנאמר אצל יעקב אבינו: וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבֹתַי, ומה הסיבה לכך? וההסבר לכך מובא בגמרא (בבא בתרא קט"ז) מאי דכתיב (מלכים א', יא, כא) "וַהֲדַד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי שָׁכַב דָּוִד עִם אֲבֹתָיו, וְכִי מָת יוֹאָב שָׂר הַצָּבָא". מפני מה נאמר בדוד שכיבה, ואצל יואב נאמר מיתה? אלא - דוד שהניח בן כמותו את שלמה המלך נאמר בו שכיבה. וכך אנו אומרים בברכת הלבנה "דוד מלך ישראל חי וקיים!" - שבאמת הוא לא מת אלא רק שוכב, אבל יואב לא הניח אחריו בן צדיק לכן נאמר בו מיתה, ומכאן ילמד האדם לחנך את בניו עפ"י התורה, ואז לעולם לא נחשב כמת.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּהָ

(מח, ח)

הקשה מרן הראשון לציון הרב עובדיה יוסף זצ"ל: וכי יעקב אבינו לא הכיר את נכדיו - בניו של יוסף? ומדוע שאל מי אלה?...

ותירץ כך: כשבא יעקב לברך את שני בניו של יוסף נסתלקה ממנו רוח הקודש, מפני שעתידים לצאת רשעים מזרעם, וזה נרמז בפסוק: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף, 'בני' - הוא ראשי תיבות: י'רבעם ב'ן נ'בט, וגם ראשי תיבות: יהוא בן נמשי - שהיו שניהם רשעים ויצאו מזרעם, ולכן שאל יעקב: "מי אֵלֶּהָ"? כלומר הרשעים האלה שיצאו מזרעם.

ויוסף השיב לאביו (מח, ט): "בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹקִים, 'בני' - הוא ראשי תיבות - י'הושע ב'ן נ'ון, ונתכווין יוסף לרמוז לאביו, מדוע אתה מביט דוקא על הרשעים שיצאו מהם ולא על הצדיקים שיצאו מהם, וכשמע כך יעקב מיד נתרצה ואמר (מח, ט): "קָחֶם נָא אֵלַי וְאֶבְרָכֶם".

999 תפ"ח

כתוב בפרשה (מח, כב): "אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבֵי וּבִקְשָׁתַי".

התרגום (אונקלוס) אומר: "בְּחַרְבֵי וּבִקְשָׁתַי" - בצלותי ובבעותי. אומר ה'דגל מחנה אפרים': 'צלותי' פירושו: 'תפילה' ו'בעותי' - פירושו: 'רצון' (מלשון: במה בעית טפי) ואו בבקשתי.

פעמים רבות יש ומן השמים ממלאים את רצונו של הצדיק גם מבלי שהתפלל על כך, כפי שאמר הכתוב: "רָצוֹן יִרְאִיו יְעֹשֶׂה" (תהלים קמח, ט).

ובמדרש: "בחרבי ובקשתי" - במצוות ובמעשים טובים. וכתב ה'קהלת יצחק': בנהוג הוא במלחמה, שבתחילה משתמשים בקשת, כדי לירות באויב מרחוק, ורק לאחר מכן, כאשר האויב מצליח להתקרב פנים אל פנים, משתמשים בחרב. ואילו היה כאן המכוון לחרב וקשת פשוטות, הרי היה צריך לומר תחילה "בקשתי" ואחר כך "בחרבי". אלא, יש להסיק מזה שהמכוון כאן למצוות ולמעשים טובים, והמלחמה - מלחמת היצר היא, ובמלחמת היצר הסדר הוא אמנם הפוך - בתחילה מתנהל מאבק מקרוב, כדי לגרש את היצר מתוך הלב, לאחר שקנה לו שם שבייתה עוד מיום הלידה - "כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנְּעֻרָיו"; ורק לאחר מכן, משכבר גורש היצר, יש לנהל נגדו את המלחמה מרחוק, שלא יוכל לחזור למקומו הקודם. וזהו "בְּחַרְבֵי וּבִקְשָׁתַי" - את מלחמת היצר מקרוב ומרחוק, ניהלתי בעזרת המצוות והמעשים הטובים...

אמר רבנו יעקב אבוחצירא זיע"א - כ' טבת (פתוחי חותם פרשת ויקרא): תפילה צריך האדם להתפלל אותה בלב שלם שיסור מלבו כל המחשבות המטרידות אותו דעיקר התפילה בלב היא, וצריך שיקיים מאמר התנא ע"ה, אל תעש תפילתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, וצריך לסדר התפילה לאט מילה במילה ויתבונן בפירוש מה שמוציא בשפתיו, והנה גדולה התפילה מאוד מאוד כי עיקר יחוד העולמות מעלתם והשפעתם היא בשעת התפילה... וצריך שתשמור עצמך בשעת התפילה מכל מחשבות המטרידות אותך שתהיה התפילה כְּסֻלַת נקיה מכל מחשבה זרה שאינה מעניין התפילה... והדברים שאתה מוציא בפיו אל תוציאם במרוצה רק לאט, ואל תעש תפילתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, וכשתהיה תפילתך באופן זה בלב ושפתים טהורים אז ראויה להביאה מנחה לה' ולא תידחה... והכא נמי בשעת התפילה לא תחשוב בדברים אחרים לפי שהם מחמיצים את העיסה ומאבדים את התפילה...

וגם רומז לתאווה שיזהר שלא תבוא לו שום תאווה בשעת התפילה שהרי שייך שהוא עסוק בקרבן ה' ויחוד העולמות, ויביא עצמו לידי דבר המבטל פעולתו שאם היה לבו פונה לדברים בטלים או התאווה תאווה הרי בטילה תפילתו, וזה שאמר הכתוב: "כִּי כָל שְׂאֵר וְכָל דָּבֵשׁ לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר לֶה", שהתפילה המעורב בה שְׂאֵר שהם דברים בטלים או דָּבֵשׁ שהיא תאווה אינה עולה לה'. "וְכָל קֶרֶבֶן מִנְחָתְךָ בְּמִלַח תִּמְלָח" בא לרמוז דצריך אדם להוריד דמעוה בתפילתו, שכל השערים נעלו חוץ משערי דמעוה, שאף על פי שאין האדם ראוי מצדו שתקובל תפילתו, ע"י דמעוה הקב"ה מתמלא עליו ברחמים ומקבל תפילתו.

ואמר הרבי מקוצק זצ"ל מה טעם נמשלה תפילה לקשת? כי כשם שבקשת כל מה שאדם מושך אליו יתור את המיתר - הרי החץ מרחיק יותר לעוף; כך גם התפילה, כל כמה שאדם מתרכז יותר בכוונת הלב - מרחיקה התפילה יותר לעלות ולבקוע שחקים...

שבת שלום

"הָאֲסַפּוּ וְאָגִידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים" (מט, א)

העצה היעוצה לכם נגד הצרות, אשר תבואנה עליכם באחרית הימים, היא: **"הָאֲסַפּוּ"** - שתיאספו כולכם יחד, ו**"אָגִידָה"** - ותיאגדו לאגודה אחת (אותיות אה"י מתחלפות לפעמים) - כי אז יהיה לכם האיחוד לעוגן הצלה מכל רע... **רש"י**: ביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו השכינה. ביקש לגלות להם, כי גלות מצרים לא תארך ארבע מאות שנה שלמות, כפי שהיתה הגזירה: **"וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֶתְכֶם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה"** - כי אם פחות במאה ותשעים שנה (מנין "קץ") ובעוד מאתיים ועשר שנה יבוא הקץ לגלות... ביקש יעקב לגלות את הקץ אמר לו הקב"ה, לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל. (מדרש פליאה).

מובא בגמרא, כי שני זמני גאולה הם: **"בְּעֵתָהּ"** - בעת שנבקעה מראש, ואפילו אם לא יהיו ישראל ראויים לכך, ו**"אֶחָיְשָׁנָה"** - בעת שיהיו ישראל ראויים, יחישו מן השמים את זמן הגאולה. כן אמרו חכמינו, כי כאשר ישראל **"עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם"**, הרי הם קרויים **"ישראל"**; וכאשר **"אֵין עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם"**, הרי הם קרויים **"יעקב"**. והנה, כשביקש יעקב לגלות את זמנו של הקץ הקבוע, אמר לו ה' **יתברך**: **"לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שְׂמֶךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל"** - אם יהיו ישראל עושים רצונו של מקום ויהיו קרויים **"ישראל"**, וזמן זה הרי אינו ניתן להתגלות כלל וכלל, שכן בכל יום ויום עלול הוא לבוא - **"הַיּוֹם - אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ"** (תהלים צה, ז). [שני המאורות]

"הִקְבְּצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם" (מט, ב)

"יעקב", זה היה שמו מלידה, ולכן נחשב כל יהודי, מבלי להתחשב בהתנהגותו, כבנו של יעקב, רק הודות למוצאו היהודי. ואילו השם **"ישראל"** ניתן לו ליעקב אחר כך, כאשר הגיע ממדרגתו העליונה - **"כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעִם אַנְשֵׁים וְתוֹכַל"** (לב, ט) - לפיכך מבטא השם הזה, כשהוא נקרא על כלל היהודים, את מדרגתו הרוחנית העליונה של עם ישראל, בתור ממשך דרכיו ושיטותיו של יעקב אבינו. לפיכך אמר יעקב לבניו: **"הִקְבְּצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב"** - קודם כל האספו בתור בניו של יעקב, כבני לאום אחד; ברם, אין די באיחוד פשוט זה מצד המוצא, אלא **"וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם"** - תכליתו של כל קיבוץ יהודי תהיה לחזק את רוח ישראל המקורית, את רוח ישראל סבא. התוצאה של **"הִקְבְּצוּ"** צריכה להיות שבני יעקב ישמעו את קולו של **"ישראל"** סבא ולקרוא יחד אתו: **"ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד"**... [אבני אזל]

"בֶּן יִבְרָךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְׁמַךְ אֱלֹקִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה" (מח, כ)

למה יתברכו בני ישראל דווקא באפרים ובמנשה ולא בשני שבטים אחרים? ברם, יסודה של התורה כולה הוא, שלא יתגאה אדם על חבירו ולא יקנא בו. משראה יעקב אבינו, כי למרות ששָׁפַל את ידיו והקדים את אפרים הצעיר לפני מנשה הבכור, בכל זאת לא נשלטה גאוה על אפרים ולא קנאה על מנשה, כי אם נשאר שניהם כמקודם - אמר, שיהיו כל בני ישראל כך, ללא גאוה וללא קנאה. ובכן, מה שאומר הכתוב: **"וַיִּשֶׂם אֶת אֶפְרַיִם לְפָנֵי מְנַשֶּׁה"** - פירוש הוא על הברכה: **"יִשְׁמַךְ אֱלֹקִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה"**. לפיכך יהיו ישראל מתברכים בהם, משום שעל אף אשר **"וַיִּשֶׂם אֶת אֶפְרַיִם לְפָנֵי מְנַשֶּׁה"** לא השפיע על שניהם הדבר לרעה - מה שלדאבון הלב לא היה אצל שאר האחים - **"וַיִּקְנְאוּ בּוֹ אֶחָיו..."** [אגרא דכלה]

"יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחִיךָ יְדָךְ בְּעַרְףְּ אֵיבִיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ בְּנֵי אֲבִיךָ" (מט, ח)

כתב **"רבנו בחיי"**: בברכת יהודה תמצא כל אותיות הא' ב' חוץ מאות ז"ן, לפי שמלכות ישראל הבא מיהודה אין עיקר ניצחונן בכלי זיין כשאר האומות, כי החרב ירושה לְעֵשׂוֹ, אבל מלכות ישראל לא בחרבם ירשו ארץ, ואינה נוהגת מנהג הטבע ובכח היד, רק לפי זכות ועונש בכח עליון. ומזה תמצא בשמו של יהודה שהמלכות ממנו, השם המיוחד (שם הוי"ה) שלם, כי כשישראל עושים רצון המקום, ישראל עושה חיל, ומלכותם מתגברת ומצלחת, והשם המיוחד עמהם, ואין להם צורך לכלי זיין, ולכן נחסרה אות ז"ן מברכת יהודה.

ומה שנתווסף בשמו על אותיות שם ה' אות דל"ת, לפי שהיה רביעי בלידה, או מפני שהשמש בגלגל רביעי ונברא ביום ד', ומלכות יהודה נמשלה לשמש שנאמר (תהלים פט, לז): **"וְכִסְאוֹ כְשֶׁמֶשׁ נִגְדִי"**.



"וַיִּשְׁשַׁךְ חֲמֹר גְּרָם" (מט, יד) - **יששכר נדמה לחמור ולא לסוס**

הזוהר הקדוש (בראשית דף רמ"א:): שואל: וכי יששכר חמור נקרא? אם משום שעוסק בתורה - שיקרא סוס או אריה, או נמר, מדוע חמור? ומיישב: משום שחמור נושא משא ולא בועט באדונו כמו שאר הבהמות, ואין בו גסות הרוח, ולא חושש לשכב במקום מתוקן.

אף יששכר כך, שבהשתדלותו בתורה, נוטל משא התורה ולא בועט בקב"ה, ואין בו גסות הרוח, ואינו חושש לכבודו אלא לכבוד רבונו. והזוהר מונה ג' תכונות שיש לחמור, וג' תכונות אלו היו ביששכר, והן צריכות שתהינה אצל כל לומדי התורה: החמור סוחר את המשא שלו מבלי לבעוט. לא מתלונן, לא בועט! לסוס, וכן לאריה והנמר יש גאוה, ואלו לחמור אין גאוה. התורה לא נמצאת אצל מי שיש לו גאוה. היא בורחת ממנו! בחו"ל, מי שהיה רוצה לקנות סוס, היה בא לרבי'ה להתייעץ אתו, והוא היה מסתכל על הסוס וא"ל אם כדאי לקנות אותו.

פעם הגיע יהודי עם סוס שנראה סוס מצוין, והוא המליץ לא לקנותו. לתמיהתו של היהודי, הסביר: **"לסוס הזה אין גאוה! לסוס צריכה שתהיה גאוה!"** החמור לא חושש לכבודו ולנוחיותו, וגם תלמיד חכם צריך לחשוש רק לכבוד ה' ולא על כבודו ועל נוחיותו.

"בְּנֵימִין זָאב יִטְרַף" (מט, כז) - **בנימין היה מתהפך לזאב**

החיד"א ב'דבש לפי' (מערכת ז אות טו-טז) מביא בשם ר'בנו אפרים' (פ' כ"ט) שכתב דברים נפלאים: מה שכתוב בתורה (מט, כז) **"בְּנֵימִין זָאב יִטְרַף"** - אינו משל בעלמא, רק לעתים היה מתהפך לזאב, והיה טורף בני אדם, ורק כשהיה אצל אביו - היה לו שם רופא, ואז לא היה נהפך לזאב. וזה מה שאמר יהודה ליוסף (מד, כב): **"וַיִּנְאֲמַר אֶל אֲדֹנָי לֹא יוּכַל הַנֶּעַר לְעֹזֵב אֶת אָבִיו וְעֹזֵב אֶת אָבִיו וְמֵת"**, וגם אמר **"וְיִקְרְהוּ אֶסוֹן"**, היינו שכשיפרד מאביו - ייהפך לזאב לעוברי דרכים, ועל ידי זה והיה כל מוצאו יהרגהו, כדי שלא יזיק.

"בן כמה הוא?" היא שואלת. "בן שנתיים וחצי", אני עונה. "תגיד, אתה נורמלי?" היא שואלת. אני אומר לה: "גברת, לא מדברים ככה לבני אדם. את מזכירה במרפאה מכובדת, מדוע את מדברת אליי ככה?... היא מתנצלת: "סליחה, זה נפלט לי, אבל אתה לא הולך לעשות שום בדיקת שדה ראייה לילד בן שנתיים וחצי". התרגזתי. "סליחה, גברת, את בסך הכל מזכירה. מי ששלח אותי הוא רופא רציני. אין לך שום סמכות להחליט אם הילד שלי יעבור את הבדיקה הזו או לא". בתגובה, היא צוחקת בקול.

ממש נפגעת. חשבתי בלבי שעללי להתלונן עליה בפני הממונים. ואז היא אומרת: "בבדיקת שדה הראייה מוקרנות נקודות אור על מסך כדי לבדוק את הרגישות לאור של אזורים שונים בשדה הראייה. הנבדק מתבקש ללחוץ על כפתור המונח בידו בכל פעם שהוא רואה נקודת אור המוקרנת על המסך. במהלך הבדיקה נקודות האור הופכות חלשות יותר ויותר, עד שהנבדק אינו מבחין בהן. בדרך זו המכשיר מסוגל לחשב מהי עצמת האור המינימלית שהנבדק מסוגל לזהות בכל אזור של שדה הראייה. בדיקה זו מבוצעת בנפרד בכל עין. מרבית חולי הגלאוקומה נרתעים מביצוע בדיקת שדה ראייה. הבדיקה ממושכת, משעממת, מעייפת ודורשת ריכוז רב... להמשיך? שואלת המזכירה... עכשיו גם אני צחקתי. "בגלל הקושי, פשוט לא מבצעים אותה לפני גיל 9, כעת אתה מבין למה צחקתי ולמה אני מבטלת את הבדיקה הזו?..."

זיכרון לא ישן החל לנצנץ בי. "לפני 4 חודשים אמר לי רופא לערוך לעצמי בדיקת שדה ראייה. אולי תרשמי את השם שלי במקום של בני?" "אין שום בעיה", היא אומרת. הגעתי לבדיקת שדה הראייה. היא באמת הייתה קשה, מתסכלת וכמעט בלתי אפשרית אפילו לאדם מעל גיל 30, כמוני. בסיומה אומר הרופא: "תקשיב לי טוב, אתה הולך מיד לבית חולים. יש לך גלאוקומה קשה". "כן", אמרתי, "כבר אמרו לי שיש לי גלאוקומה". "מתי אמרו לך?" הוא שואל. "לפני ארבעה חודשים". "ומה עשית אחרי שאמרו לך זאת?" קולו היה נוקב. "בינתיים כלום", אמרתי. "אתה נורמלי?" "המזכירה שלך כבר שאלה אותי את השאלה הזו". "אז אני גם אענה לך. אתה לא. אם יש לך גלאוקומה קשה ואתה מחכה יום אחד, זה אומר שאתה לא מאוזן. אם אתה מחכה 4 חודשים - מה זה אומר עליך?" "מהי גלאוקומה?" אני שואל.

הוא מסתכל עליי כאילו נפלתי מהירח. "תגיד, אתה צוחק עליי?... אני לא", התגוננת, "הרופא אמר לי שאין לי בעיה תורשתית והוסיף שיש לי גלאוקומה ושאתה צריך לערוך בדיקת שדה ראייה, חשבתי שזו בעיה של צילינדר או משהו כזה".

ואז הוא אומר לי: "תקשיב לי, אדוני. צר לי לבשר לך, אבל את הראייה בעין הימנית שלך כנראה כבר איבדת. אם אינך רוצה להתעוור לחלוטין, טוס מיד לטפל בעיניי. כשאני אומר טוס, נראה לי שזה בדיוק מה שאתה הולך לעשות, כי את העיניים שלך יוכלו כנראה להציל רק בחוץ לארץ. אתה טס לשם כמה שיותר מהר". בהמלצת הרב פירר נשלחתי לטיפול דחוף בארצות הברית, ומכאן ואילך פתחתי במרוץ להצלת ראייתי. לבדיקה השנייה שנערכה באותו יום בקשר ללחץ התוך-עיני של הילד, הוא הגיע בליווי אשתי, אני כבר הייתי עסוק באריזה לקראת הטיסה. הבדיקה של הילד הוכיחה שמדובר בלחץ ויראלי די פשוט, המוכר ברפואה ואינו מסוכן, ולאחר טיפול מתאים בני חזר לעצמו, וגם הפזילה נעלמה לחלוטין. ואילו אני התחלתי בתהליך שארך כשנתיים וחצי, ובסופו אני עומד היום במצב, שבחסידי שמיים עיני האחת ניצלה רגע לפני עיוורון, ובעין השנייה יש האטה משמעותית בהתפתחות הגלאוקומה.

בורא עולם שלח וירוס לילדי בן השנתיים, שבלבל לגמרי את הרופאים. הבלבול גרם להם להניח שמדובר במשהו תורשתי. זה הכניס אותי לתמונה, כדי שאלך להיבדק. הבדיקה שללה אמנם את הבצקת המוחית התורשתית, אך גילתה שיש לי גלאוקומה. ועדיין הייתי עיוור, כי לא ידעתי מהי גלאוקומה. בורא עולם לא הניח לי. הוא שלח דרך הבן שלי "בדיקת שדה ראייה", שלא הייתה ולא יכולה היתה להתאים לו. הבדיקה הועברה אליי, כי מלכתחילה הייתה מיועדת לי. ברגע האחרון הוסבר לי שהבן אינו יכול לעבור את הבדיקה ורק אז נזכרתי פתאום שגם אני צריך לעבור אותה. עוד "מקרה" במרכאות. כשעברתי את הבדיקה הפסקתי אמנם להיות עיוור, אך גיליתי שאם לא אעשה משהו אהיה באמת עיוור. הבדיקה הזו פקחה את עיניי וגרמה לי להתחיל את המירוץ בן השנתיים וחצי, שהציל את ראייתי.

ואם תרצה שם לסיפור? יש לי מן המוכן. שמי הוא ישראל. שם בני הוא מאיר. שם הסיפור: 'מאיר עיני ישראל'.

[חיים ולדר אנשים מספרים על עצמם]

'ועיני ישראל כבדו...' (מח, י) - מאיר עיני ישראל

לכל מחלה יש את הסיפור שלה ולמרבה הצער, סיפורים על מחלות ישנם בשפע. אך הסיפור הבא הוא שונה ומפתיע. מחלתו של ילד בן שנתיים וחצי, מובילה את הוריו לדרך תחתית גדושת גילויים אודות מצבם הם. סיפור על "פוקח עיוורים", תרתי משמע, המביאה מזרז לבעיות.

אני אב לתשעה ילדים. במשך השנים הייתי שומע מבני משפחתי ומחבריי סיפורים על מחלות, על אשפוזים וכדומה, ולי, בחסדי ה', מעולם לא היה מה לספר. לא אני ולא בני משפחתי היינו בבתי חולים, פרט לנסיבות משמחות כמו הולדת הילדים. כשזה הגיע אליי - זה היה במפתיע ובעוצמה.

אין זה סיפור שגרתו של מחלה שהתרפאה או לא. הסיפור שלי הוא משהו שאינו מתרחש כמעט, וכל מי שיועד אודותיו אומר לי: "אתה חייב לכתוב זאת ולעשות 'פרסומי ניסא' לנס שלך".

היה זה לפני שלוש שנים. ילדי בן השנתיים החל לגלות סימני חולי ואפתיה. הלכנו לרופא ילדים, והוא קבע שמדובר בוירוס. חודש חלף, הוורוס לא ממש עבר וסימני האפתיה החמירו. שוב פנינו לרופא, והוא טען שכנראה מדובר בוורוס נדיר המחולל מחלה שנמשכת יותר מחודש. לאחר זמן מה הבחנתי שהילד פוזל מעט. שוב ביקרנו אצל רופא הילדים, והוא אמר שאולי אני פוזל. הילד רואה שש-שש. היינו עקשנים והלכנו לרופא עיניים.

הוא אמר שהילד אכן פוזל קצת וכדאי שבעתיד נדאג שירכיב משקפיים, אבל זה לא הכרחי כרגע. לנו זה דווקא כן היה הכרחי, לאו דווקא בגלל הפזילה, אלא בגלל החיבור עם סימני הוורוס והאפתיה של הילד. חשנו שהוא דועך ומתרחק מאתנו, והפזילה עשתה את ההתרחקות הזו מפחידה יותר. בשלב זה לקחתי את העיניים לידים, אולי בגלל שקיבלתי אישור שאיני פוזל. לאשתי שאני הולך לרופא העיניים המומחה ביותר.

קבענו תור לרופא עיניים מפורסם מאוד. הוא ראה את הילד ואמר לי: "אני רוצה לבדוק אם יש לו לחץ בעיניים".

הוא בדק, ואז החלה ההיסטריה. ועוד איך היה לחץ בעיניים - לחץ של 30. למי שמבין בכך, מדובר בלחץ פי עשר מהרצוי. כמו כן, התברר שהלחץ נובע בשל איזהו גוש מכיוון המוח!

גוש מכיוון המוח... אתה לא צריך להיות גאון כדי להבין מה המשמעות. החלו בדיקות אינטנסיביות. הרופאים התלבטו בין גידול במוח, גידול בעין או באף, בצקת מוחית שיושבת על העין, ועוד הערכות שרק הוכיחו דבר אחד - אין להם שמץ מושג מה קורה לילד שלנו. ואז הציג אחד הרופאים אפשרות, שאולי הילד סובל מכמה בעיות במקביל, ושאולי הבצקת במוח היא תורשתית. "תורשתית"? שאלנו. "כן", אמר לנו, "אחד לעשרים מיליון אנשים סובל מבצקת מוחית תורשתית. כדאי שנבדוק זאת. אתה ואשתך צריכים להיבדק, ואם לשניכם ישנה הבעיה הזו, הנה גילינו מה הבעיה של הילד". אף שרופא העיניים אמר לי שאלה גילויים והבלים, אמרתי לו כי אני רוצה להסתבך ואלך להיבדק, אפילו כדי לשלול את ניסיון האבחנה ולגרור לרופאים לחפש באופן יסודי יותר. הלכנו למכון מיוחד. אני נבדקתי ראשון ולאחר מכן אשתי. האבחנה הייתה שלילית. אין לנו בצקת מוחית.

לפתע הרופא שואל אותי כבדרך אגב: "תגיד, בגלאוקומה שלך אתה מטפל?" ואני אומר: "גלאוקומה"? "... אני רואה שיש לך בעיה בעין שנקראת גלאוקומה", הסביר הרופא. "כדי לדעת מה מידת חומרתה עליך לערוך בדיקת שדה ראייה". זהו. הוא לא סיפר לי שהמחלה הזו כלל אינה פשוטה ועלולה להביא לעיוורון. הוא רק אמר שלא אשכח לערוך בדיקת שדה ראייה. תודו שזה לא נשמע קריטי, אלא משהו כמו הגדלת הצילינדר במשקפיים, שממילא יש לי. חזרנו לבית החולים. הבאנו את תוצאות הבדיקה, המאשרות כי אין לנו בעיה תורשתית של בצקת מוחית. הרופא לא טרח לציין שגילה אצל האבא גלאוקומה, שהרי מדובר עכשיו בילדי ולא בי...

והילד שלי ממשיך לדעוך ולהתרחק, ועוד עושה זאת בפזילה. הבדיקות נמשכות. נשלחנו עם הילד לרופא עיניים מפורסם כדי לערוך שתי בדיקות שעדיין לא נעשו: האחת - לנסות לגלות את סיבת הלחץ התוך-עיני; השנייה - בדיקת שדה ראייה.

שתי הבדיקות נקבעו לאותו היום במרחק מספר שעות זו מזו. חשבתי שיהיה נכון אם אנסה לקרב ביניהן, מפני ששתי הבדיקות התקיימו באותו מקום וחבל לנסוע פעמיים.

התקשרתי למרפאה וביקשתי מהמזכירה לנסות לאחר את הבדיקה הראשונה או להקדים את הבדיקה השנייה. היא מביטה בימון ושואלת: "למי הבדיקות?" "לבן שלי".

"ויחי יעקב..." (מדה, ג) - הסוד בחופה - סיפור

היא נולדה בתוך הגיהינום, תינוקות יהודיה בתוך הגטו בפולין. אלה היו ימי מלחמת העולם השנייה. סיכויי ההישרדות של הפעוטה בגטו היו קלושים.

התושבים סבלו מרעב וממחלות מידבקות, לצד מכות רצח מהקלגסים האכזריים. אך התינוקות הקטנה, שרה שמה, גדלה והתפתחה, והוריה, שזו להם ילדתם הראשונה, עשו מאמצים כבירים להעניק לה את צרכיה.

כשמלאו לשרה שלושה חודשים החלו הנאצים בחיסול הגטו. הוריה של שרה ידעו את אשר צופן להם העתיד, וטוו תכנית להצלת חייה של בתם.

בבית הוריה של האם הועסקה בעבר צעירה נוצרייה, שהייתה מסורה למשפחה וניכרה בטוב ליבה. בדרך-לא-דרך הצליחה האם לחמוק אל מחוץ לגטו ולהגיע לביתה של העוזרת. עוד בטרם פצתה את פיה חיבקה אותה הצעירה בחום ונשבעה כי תמלא את כל מבוקשה.

מרב התרגשות לא הצליחה אימה של שרה להוציא הגה. ביד רועדת התירה את קשרי החבילה שהביאה עימה, ולעיניה של הצעירה הנוצרייה התגלתה תינוקת קטנה.

היא הנהנה בהבנה. "אעשה הכול בעבור בתך", אמרה בהתרגשות. רגעי הפרידה של האם מבתה היו קצרים וקורעי לב. כל השתהות מיותרת סיכנה את שתיהן. האם נשקה לשרה בדמעות ולחשה לתוך אוזנה: "אל תשכחי את הוריך ואת עמך".

השתיים נפרדו. המלחמה הוסיפה להשתולל במלוא עוזה. הצעירה נאלצה לעזוב את ביתה ולנדוד עם התינוקות.

היא התחזתה לאישה נשואה שבעלה במלחמה ולה בת קטנה. חיי הפעוטה עמדו שוב בסכנה, כאשר גם האם המאמצת נרדפה בידי הגרמנים וכמעט שולחה לעבודות כפייה. היא נאלצה להחליף כתובות מגורים ולהימלט, אך בכל התלאות שעברה שמרה על התינוקת מכל משמר והגנה עליה במסירות רבה.

שנות האימה חלפו סוף-סוף. מתוך מחנות המוות השתחררו אודים מוצלים מאש, וגילו לאסונם כי איבדו את היקרים להם מכול. בין המעטים הללו היה גם משה, אביה של שרה. את רעייתו איבד, ורק הידיעה כי בתו היחידה נמצאת בידי העוזרת הנאמנה נתנה טעם לחייו. הוא פתח במאמצים נמרצים לאיתורה.

לאחר חיפושים רבים השיג שביב מידע שכיוון אותו לעבר בית מגוריה. בלב הולם מיהר אל הבית. ואכן, הוא מצא את בתו הפעוטה בריאה ושלמה. כשביקש ליטול אותה, התקשתה הצעירה להיפרד מהילדה, שאליה נקשרה כל-כך. משה הבין לנפשה והחליט לעשות את הפרידה בהדרגה. בכל יום בא לבקר את בתו ולחדש את הקשר ביניהם.

יום אחד המתינה האישה לביקורו של האב, אך זה בושש לבוא. לאחר שגם למחרת לא בא, החלה לדאוג. היא החלה לחקור אחר היהודי, עד שהתברר לה כי שנות הרעב והסבל במחנות נתנו בו את אותותיהן והוא נפל למשכב.

היא גילתה כי אבי הילדה אינו מטופל כלל, אלא שוהה בבית עזוב ומתייסר במכאוביו. האישה חששה שהילדה תישאר יתומה גם מאביה, והחליטה לפעול למענו.

היא מצאה את האיש בהכרה מעורפלת, כשבקושי ניכרים בו סימני חיים. רופא שהזעיקה קבע שהאיש חלה בטיפוס וזקוק לטיפול מיידי.

במשך שבועות סעדה אותו האישה, הביאה לו תרופות, דאגה למזונו, עד שהצליח להתגבר על המחלה ולשוב לאיתנו. ואז אמרה לו הצעירה: "אחרי שנלחמתי כל-כך להצלת תינוקות יהודיים וראיתי את הסבל הנורא שעבר על העם היהודי, אני מרגישה חיבור עמוק לעם הזה. רצוני להתגייר ואשמח להיות לך לאישה ולגדל יחד את הילדה, שאליה נקשרתי בכל ליבי".

משה הביע הערכה גדולה להצעתה של האישה, אך אמר כי עליו לשאול רב. השניים נסעו עם התינוקת ללוודז', שבה התרכזו ניצולים רבים ובהם רבנים.

משה שטח את הסיפור לפני אחד הרבנים, וזה שוחח עם הצעירה ובירר את רצינות כוונותיה.

הוא הסביר לה את המחוייבות הכבדה שתיפול עליה עם קבלתה את עול התורה ומצוותיה, והיא השיבה נחרצות כי דבר אינו מרתיע אותה וכי היא משתוקקת לרגע שבו תהיה יהודייה מן המניין.

האישה עברה את הליכי הגיור, התגיירה כדת וכדין, ולאחר מכן נישאה כדת משה וישראל למשה האלמן. דמעות רבות זלגו מעיני המשתתפים בחתונה, שהיו כולם ניצולי שואה.

משה ורעייתו הגיורת החלו בחייהם החדשים. הם גידלו את שרה באהבה ובמסירות, והעניקו לה חינוך של תורה ויראת שמיים. כעבור זמן עלו לארץ ישראל, ושרה למדה במוסדות חינוך דתיים, בלי שתדע דבר על אימה הביולוגית.

רק ביום חופתה התגלה לה הסוד הגדול. זו הייתה יוזמתה של האם המאמצת, שנאמנותה לאימה של שרה דחפה אותה לשכנע את האב לספר לשרה על אימה שנעקדה על קידוש השם. אלה היו רגעים מרגשים ונוגעים ללב. הכלה חיבקה בבכי את אימה המאמצת, ושפתיה רחשו: "אני מבקשת ממך שתוסיפי להיות אימי גם הלאה!"...

[על-פי 'ההווה בצל העבר']

**בברכת התורה
דון ברינה**

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רזה: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רזה בת שמשון מרים בת עזיה: כחון בת חביבה: אהובה (דיי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה



להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה תמר ועל בני פאולה

זיווג הגון: רחבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה רחלי בת רחבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר ניסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מרית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלמית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיווג הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

ויחי יעקב בארץ מצרים!

פירש רש"י ז"ל: "למה פרשה זו סתומה, לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם" ע"כ.

באם סתימת עיניהם ולבם היתה רק לאחר שנפטר יעקב אבינו, מדוע נסתמה הפרשה בפסוקי 'ויחי יעקב', הלא כאן הוא חי עוד ט"ב שנים. ולכאורה צריכה סתימה זו להיות להלן בסוף הפרשה, בפסוקי פטירתו של יעקב אבינו, שאז נסתמו עיניהם וליבם מצרת השעבוד.

ברם גילה הכתוב בסתימת 'ויחי יעקב' דייקא, שכבחו 'ויחי יעקב בארץ מצרים' הכין והכשיר את גלות מצרים שורש כל הגלויות, כדי שאף לאחר פטירתו כשיסתמו עיניהם ולבם מצרת השעבוד, יוכלו לחיות ולהחזיק מעמד וחיות דקדושה בתוככי גלות מצרים.

והיינו כוננת סתימת הפרשיות, "ויישב

ישראל בארץ מצרים ויאחזו בה ויפרו וירבו מאוד", ומפרש תיכף כיצד אחזו והחזיקו בתוככי מצרים, ערות הארץ, גדלו והצליחו וגם עשו פרי. - מכוח 'ויחי יעקב בארץ מצרים', שם 'יעקב' רומז בכל מקום על הקטנות (זוה"ק ח"א קעז: עץ חיים ח"ב סא: ואוה"ח כאן), וכן 'מצרים' הם המצרים הפנימיים שבקושי מר הגלות, והמיצר של כל איש בפרטות. ובתוך כל מיצרי הקטנות החזיר בישראל חיוק וחיות דקדושה, להחזיק מעמד איתן בגוף ובנפש בתוככי חשכת מר הגלות של צרות השעבוד. ומכוח 'ויחי יעקב בארץ מצרים', החזיקו ישראל מעמד אף כשנסתמו

אחר כך עיניהם ולבם מצרת השעבוד, לא נשברה רוחם ולא נס ליחם! על דרך אמרתו השנונה והנוקבת של מרן ה'בית אהרן' מקרלין זצוק"ל, במאמר הכתוב על שאלת קין מלפני ה' כיצד יחזיק מעמד בגזירת גלותו כשהיה גע נדע בארץ, (ד, טו): "וישם ה' לקץ אות לבלתי הכות אותו כל מוצאו". כלומר, שזו היא אות החיוק שתחזיקו איתן בגלות: 'לבלתי הכות אותו כל מוצאו', שלא יכה אותו 'כל מוצאו', כדרך החלושים והנבוכים שאינם חזקים בנפשם ובביטחונם אשר 'כל מוצאו' הוא 'מכה' בשבילו... ועל כך חזיקו השי"ת כיצד מחזיקים מעמד בגלות המר, 'לבלתי הכות אותו כל מוצאו', שלא יתערערו מכל מה שלא ימצאו, שלא יצליח שום דבר 'להכות' בו ובנפשו 'כל מוצאו'! - יעבור עליו מה, הוא על עמדו ואיתנו יעמוד חזק ויציב בביטחון שלם בה' אלקינו!

ויחי יעקב - בארץ מצרים

[עפ"י טיב התורה פרשא דיי"ן]

• § • § •

לאחר עלות הרבי הק' החחה מלובלין ז"ע בסעודה השמימה התחלקה ירושתו בין יוצאי חלציו, בחלקו של בנו הר"ק רבי יוס'ה זצוק"ל נפל 'שעון קיר' שהיה תלוי בביתו של החחה.

והיה בהיותו בדרכו החל פתאום גשם זלעפות ניתך ארצה, עד מהרה הפך הגשם לשלג כבד... הדרכים החלו להיחסם, ורבי יוס'ה נצרך להמתין כמה ימים באכסניה [סטאנציע] על אם הדרך, עד שוך הסערה.

אך דא עקא, מחמת דלותו ועניותו המפורסמת [שלא רצה ליהנות מן הפדינות ומעמדות ושאר מתנות בשר ודם], לא היתה הפרוטה מצויה בכיסו לתשלום מלונו, ובצר לו נאלץ להציע לבעל המלון את שעון הקיר שבידו מירושת אביו, ובכך סילק את חובו.

עכברו תקופה הגיע אל אותה אכסניה תלמידו הנאמן של החחה, ה"ה הסב"ק רבי דוב בער מראדשיץ זצוק"ל. בעל הבית שחרר לקראתו הכין עבדו את חדר האורחים המכובד שבאכסנייתו, שם תלה לתפארה במרכז החדר אותו 'שעון קיר' קדוש, שפדה בשעתו מירושת הרבי מלובלין. והנה במשך כל אותו הלילה התהלך הראדשיצער בחדרו בהתלהבות כשהוא אחוז שרעפים, לא מצא מנוחה לנפשו, ולא היה יכול לתת תנומה לעפעפעי, רק התהלך כך בתבערות להבת אש קדשו, וכל פניו להבים! עם שחר ביקש הצדיק לקרוא אליו את בעל האכסניה, ושאלו במפגיע: אמור נא לי, שעון זה התולה כאן על הקיר מה טיבו? ומאין מוצאו?!

ענה בעל הבית לפי תומו, וסיפר דברים כהווייתו, שאינו יודע לומר על טיבו ומהותו של השעון, אלא שלפני תקופה התאכסן פה הרבי ר' יוסף בנו של החחה זצוק"ל, ובהעדר מעות בידו שילם אכסנייתו בשעון זה שקיבל מירושת אביו הק'.

עתה מובן הכלו נהרו פניו של הראדשיצער, והסביר בפנים מסבירות את

מהות קדושתו הנפלאה של שעון זה, של רבינו החחה הקדוש: הנה דרכם של השעונים הגדולים [בימים ההם] להשמיע תדיר את קול תקתוק הילוכם, ובכל מחצית השעה משמיעים קול צלצול צצרצר, ובחלוף שעה שלמה משמיעים מספר צלצולים כפי מספר השעה, [כפי שניתן לראות כיום בשעון הקיר שבמרכז בית המדרש הגדול "זכרון משה" דפניה"ק ת"ו, ובעוד מקומות].

אך כל שאר השעונים משמיעים קול נוגה של נהי ובכי, וצלצוליהם מבכים על עוד שעה שחלפה ואיננה... - כדרך שנהגו בדורות שלפנינו לכתוב על השעונים במקום את שנים עשר המספרים, את שתיים עשרה האותיות

"וישב ישראל בארץ מצרים בארץ"

גִּשְׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָּהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד

(שְׁלֹדוּ פִּרְשַׁת וַיִּגַּשׁ מִן, כּו) - וַיְחִי יַעֲקֹב

בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'" (רש"י פ"ו ו'ד, שם כח)

שחודרת ונספגת לא רק בבניהם ותלמידיהם ובשרייהם של מאכליהם, אלא אף בממונות שלהם, כדמפורש להדיא בסוגיא דפ"ק דחולין (ז): גבי חמורו של רבי פנחס בן יאיר ע"ש.

את הלימוד המופלא הזה, הסביר הראדשיצער, המופק ממיתריו של שעון קדוש זה בניגוניו ובלצוליו, שיננית ולמדתי כל הלילה! שכן תורה היא וללמוד אנו צריכים!

במקום לבכות ולהצטער על מה שהיה ואינו, להחליש את כוחו של היהודי, ולייסר את ישראל בשבט קשה על מה שהחסינו... בא שעון ק' זה בצורה הפוכה לגמרי, הוא מחזק ומעודד את היהודי, ומחזיר בישראל שמחה וחיות קודש, להחזיק מעמד איתן בגלותם.

וללמדנו טיב לקח מוסר, שאל לנו להתייאש ולפול ברוחנו, מכל צרה שלא תבוא או מממשול שיצא מידיו ח"ו, כי הנה מתקרבים אנו יותר אל עולם התיקון ואל עולם הגאולה והישועה.

צלצולי השעון הקדוש המשמח הזה הדהדו באוזני כל אותו הלילה: חזק ואמץ! יכול אתה לתקן הכל! הנה התקרבו בעוד שעה לקראת התיקון המיוחל, קח נא בידך את השעה הבאה להגדיל תורה ולהאדירה!

במקום להביט ולחשוב על החלק הנחסר, ולשקוע בכאב וצער צד השלילי, הבט נא וראה את חלק הכוס המלא! תשאב חיוק מן הדברים הטובים של יך, תשמח על ההזדמנות תניגנת לך תמיד לשוב בתשובה ולהשתנות, ולהפוך הכל לטובה!

ועל כך רמזו דורשי רשומות (קהלת ז, ב): "לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו", החכם מביט תדיר לימין, הלא הוא צד החסד וצד הטוב והיפה, אבל לב הכסיל יטה תמיד 'לשמאלו', כמה לא טוב לו וכמה הוא סובל ומתייסר ומתמסכן...

ויחי יעקב - בארץ מצרים

[מתוך שיחת חיוק ביסודות השמחה]

• § • § •

לחצר הקדוש של מרן קדוש ישראל מרוז"ן זכותו יגן עלינו, הגיעה פעם קבוצה של יהודים מודרניים 'מתקדמים'... שהיה דרכם לשוב בחצרות הקודש כדי לבקש ולחפש עילה ותואנה להתל בהדרים ובחסידיים, ופוערים פיהם כנגד הצדיקים ויראי השם, רחמנא ליצלן.

בהגיעם בשעה מאוחרת ביום עמדו עדיין בקלוי הגדול לפני תפילת שחרית, כדרכם של צדיקים שרפי קודש להכין את עצמם בסילודין עד שיצאו בקדושה וטהרה לתפילה.

הקבוצה הנאורה נעמדה לה מן הצד ועקבו בעיניים רושפות אחר המתרחש, בשעה מאוחרת מאוד החלה התפילה בחום ובהתלהבות כדרכם של חסידיים ואנשי מעשה. הקהל הקדוש לא הביט בהם כלל, מרוכזים היו כל אחד בסידור התפילה שבידו, ולבם נפשמם דבוקים בתפילתם בנפש רבם הקדוש, העומד כמלאך משרת לפני קונו בחדר תפילתו שבצידי ההיכל [דאוען שטיבל].

עם תום התפילה התיישבו החסידיים כדרכם ללגימת משקה ומיני תרגימא, להשיב את ליבם יחדיו כאיש אחד בלב אחד. ותיכף חזרו אל עמקי סוגיית תלמודם שכבר החלו בה בשעות המוקדמות של לפנות בוקר.

הקבוצה 'הנאורה' של אותם יהודים שלא זכו להכיר אל נכון את שיגם ושיחם של החסידיים

הפשך בעפוד הבא <

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

במקום הנכון בזמן הנכון

קנייה קטנה בסופר רק השלמה של כמה פריטים שאספתי בעגלה קטנה לקראת לשבת תנוכה ומימרת'י לשלם בקופה המהירה. הקופה הייתה עמוסה בקונים של פריטים מעטים. ניסיתי את מזלי בקופות אחרות עד שמצאתי קופה עם עגלה אחת לפני ובדיוק מישהו עם עגלה עמוסה עבר לקופה אחרת עמוסה בהרבה מהקופה שעמד בה קודם אבל מה זה משנה לי? שמחתי והתמקמתי באותה קופה ממתין בסבלנות לתורי. כעבור דקות אחדות הגיע אותן אדם מבוגר שלפני דקות אחדות עזב את התור ואמר שהוא לפני בתור, לתמייתי כיצד הסיק מסקנה זו השיב שהוא חשב לתומו שזה קופה רק למי שמעוניין לעשות משלוח ועתה התברר לו שזה גם למי שלא מעוניין במשלוח ואשר על כן הוא חוזר לתור הזה ואני אחריו...

הסברתי לו שאילו הוא היה נשאר לעמוד בתור לא הייתי נעמד בתור הזה אלא הייתי מחפש קופה עם עגלות פחות עמוסות. הוא היה עם עגלה מלאה וגולשת מרוב קניות ולא התכוונתי לעמוד מאחוריו אפילו רגע אחד, אך כאשר ראיתי את אי הנחות של אשתו המבוגרת שנראה היה שהתביישה מהתנהגות הבעל החלטתי לוותר ולא לעמוד על שלי. שוב יצאתי מהתור ותרתי אחרי קופה פנויה יותר. סיור קצר ומצאתי קופה עם אברך אחד שהיה באמצע חשבון. ממש פלא ביחס לעומס ששרר בסופר. האברך סיים את הקנייה שילם והיה חסר לו שקל אחד. הוא פנה אלי בפנים מבוישות קמעה ושאל אם יש לי אולי שקל אחד? כמובן שהשבתי בחיוב ותחבתי את ידי לכיס להוציא עבורו שקל כמבוקשו אלא שאז ראיתי שבעגלה ישנם עדיין מספר מצרכים ביניהם חלב ותפוחי אדמה ועוד מצרכים בסיסיים ממש. לשאלתי מה עם המצרכים שבעגלה השיב שזה נשאר בסופר. ליבי נחמץ ואמרתי לו שזה לא נשאר בשום אופן בסופר. הוריתי לקופאית להעביר את המצרכים הבסיסיים האלו עליהם שילמתי בשמחה.

כאשר אתה רואה שאין לאדם לשלם זה יום חמישי בצהריים לקראת שבת תנוכה וההוצאות מרובות הכנסתי לשקיות שלו כמה שטרות דמי תנוכה. למרות שעשיתי זאת בשקט בלי שאיש ירגיש בדבר התבייש מעט האברך אבל יחד עם זאת שמח מאוד שהיה לו את הקניות והתוספת... רק עתה הבנתי מדוע אותו מבוגר יצא מהתור והתעקש לעקוף אותי והתור מאחורי האברך היה ריק למרות העומס בסופר ממש שלא כדרך הטבע, הכל היה כדי לזכות אותי במצווה הגדולה הזו ולבצעה ברגישות...

המסר מהסיפור הזה הוא שלא כל פעם זוכים לראות מיד את הסיבות לדברים שלכאורה נראים לא תקינים אבל מי שמאמין יודע שלא הוא מזיז אותך אלא הוא הקב"ה ורק הוא מזיז אותך לטובתך!!!

בעל המעשה: כה.

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
זמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

שמח לב מבקשי ה'

הצגו לחידע כי יצא לאור

ספר טיב הקהילה - שנה אחד עשר

ניתן להשיג בחינות הספיים

שברור ופשוט שאין הכוונה חס ושלום להתחיל לבכות כאן על כל זאת... אלא כדי להגיע מתוך כך אל שבחו של מקום, שהצילנו מכל אלו הצרות.

והיינו המכוון ב"ש בפרק ערבי פסחים (פסחים קטז) "מתחיל בגנות ומסיים בשבח" עיין שם, כדי שמתוך סיפור הרעה והצרה יבין את גודל הטובה ושבח המקום ב"ה.

הטיב המורם ממעשה זין, במקום להתכבין ולראות את כל הצרות והרעות, אשר רק מחלישים את כוחות הנפש, ומובילים את האדם לעצבות ומרה שחורה, אשר ממילא נופלים ממנה מהרה בזרועות הייאוש, ובכך כבר שולט בו הייצר הרע בעוה, כי המיואש שבו מוחלט הוא בידי הסטרא אחרא! - תראה ותסתכל בחלקים הטובים והיפים שהעניק לך הבורא בחסדו, להודות ולשבח! תחשוב כמה יכול היה להיות יותר גרוע ח"ו, ותכיר ותבין את הברכה שנתן לך השי"ת בצד הטוב והחיובי שבחיים! ובכך תגיע אל השמחה הרציפה, להחזיק מעמד איתן בכל עת ועונה, וממילא מכוח השמחה נמתקים כל הדינים כנודע, ויפתחו הצניעות והדרך להצלחה ולראות תמיד בטובה.

ויחי יעקב - בארץ מצרים!

• § • § •

שמעתי פעם מפיו של יהודי ניצול שואה התבטאות שיש בה חיזוק עצום באמונה השלמה.

וכה אמר לי האיש: מקנא אני בחברי הרוגי השואה השם יקום דמם! הנה הם זכו להגיע היישר לתיקונם השלם ולמקום מנוחתם עדן, כי בהריגתם על קידוש השם בודאי נשלם תיקונם מכל סיבות הגלגולים שלהם.

כדאיאת בש"ס (פסחים ג): "הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמוד במחיצתן", ועליהם אמר הכתוב (ישעיה סד, ג): "עין לא ראתה אלקים זולתך וגו'". וכדמפרש טעמא בסנהדרין (מז): מכיון דשלא בדין קא מיקטלי הואי להו כפרה. ומאהי טעמא קיימא לן (שם יא): שאין מספידין הרוגי מלכות, שאינם צריכים עוד לשום תיקון ועליה, כי עלתה נשמתם מיד אל מקומם הנכון.

וכענין שמוצא בספר "קורא הדורות" (דף כא): על רבי אמנון ממגנצא שמת על קידוש השם, כמו שכתב בספר "אור זרוע" (שלהי הל' ר"ה ס"ו רעו) שהסתלק ביומא רבא דראש השנה בבית הכנסת בהיותו אצל ארון הקודש הפתוח, אחר שתיקן סדר קדושת ונתנה תוקף. ושם איתא: "שאחר שגמר סדר קדושה שתיקן, נסתלק מבין הקהל ועלם מעיני הכל ולא ראוהו עוד, כי מלאכי השרת הליכיהו לפני כסא הכבוד, והוא מזומן לחיי העולם הבא במחיצת הרוגי מלכות עם רבי עקיבא וחבריו, ועליו נאמר (תהלים לא, כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיו וכו'". עכ"ל ע"ש.

- והנה הוא שלא נהרג בשואה כחבריו, לא זכה להגיע לתיקונו השלם, ועדיין צריך הוא לעבור הרבה עד שיושלם תיקונו, שהרי מוכרח הוא לתקן כל דבר, ולכן מקנא הוא בחבריו הרוגי השואה! אותם יסורים, אותה שואה, אחרים יצאו ממנה כופרים, היתכן כאלה גזירות הריגות ושחיתות וכו'. - אבל מאידך ישנם יהודים שדוקא מקנאים באותם הרוגי השואה...

ללמדך, שהכל תלוי רק בחיזוק שרוצה האדם להתחזק בטיב האמונה, ובצורת ההסתכלות שבוחר לעצמו באיזו עין להסתכל בכל דבר. אבל מצד האמת הכל נכון וישר וטוב, ומאתו יתברך לא תצא הרעות, אלא שלפעמים הוא למעלה מהשגת אנוש. ובכך יכולים להחזיק מעמד בכל מה שעובר עלינו, חזק ונתחזק באמונה השלמה, שהכל נעשה לטובתם של ישראל בלבד.

ויחי יעקב - בארץ מצרים!

ויהי רצון שזוכה לרחמים וחסדים מגולים עדי החסד הגדול והמקווה שבגאולתם של ישראל, במהרה בימינו אמן.

[סיפור קודש בענין האמונה בסיב ההשגחה]

קורות חייהם של הני תרי צנתי דדהבא בימי הרס עולם, זהים בהרבה עניינים, אך יחד עם זאת יש הבדל עצום בין השניים בצורת הסתכלותם על הרפתקאות תולדות חייהם.

האחד מספר תמיד בשמחה ממה שעבר עליו במשעולי הבריחה המסוכנת מצפירוני הנאציים ולאחר מכן בערבות סיני כדי להגדיל ולפרסם הנס, ולהרבות בשבחו של מקום, שעל אף ההרג הנורא והסכנה העצומה שריחפה על ראשו בכל צעד ושעל זכה להינצל מגיא התופת. ומתהלך תמיד מלא שמחה והודיה להשם יתברך, חושב ומחשב עם עצמו ועם ביתו בכל פרטי ההשגחה הנפלאה שליוו אותו בנס ההצלה.

יהודי זה מהווה דוגמא ומפתח של ניצול שואה השמח ומרוצה בחלקו, החיזיק לא דם מעל פניו, ועל אף גילו המופלג הוא מלא חיות וטעם החיים. - בכל פעם שמספר על אחיו שנהרג בגולת סיביר, סיפור המעורר מטבע הדברים רגשי אבלות ואבדן, מסביר הוא מיד את כוונתו מדוע מספר זאת כדי להמחיש את גודל הנס שנעשה עימו עצמו... שהרי הוא היה בדיק באותו מצב עם אחיו יחידו, וכשם שאחיו נהרג היה יכול גם הוא ליהרג, ובכל זאת עשה עמו הקב"ה נס ופלא והשאירו בחיים, והוא שמח בחייו ומאושר בבתוה שהעניקו לו מן השמים.

ואילו השני לעומתו נותן לפניהם תמיד דוגמא הפוכה... הוא אדם שחור ומרי, אשר תדיר רוטן ומתלונן, מספר על צרותיו ומבכה את חלקו. מדוע ולמה הייתי צריך לעבור בצעירותי לפני שבעים שנה כל כך הרבה קשיים, ולסבול על עויר ועל בשרי כל אותם גזירות קשות, וכך נעשה מדוכה מחמת חלקו הרע.

הוא מרבה לספר על הקשיים שעברו עליו, מתחילה כשנכנסו הנאצים לפולין עד שבקושי רב הצליח בריגה האחרון לחמוק מידיהם האכזריות בבריחתו אל מעמקי רוסיה. ואף שם עבר קשיים רבים וסכנות רבות בגולת סיביר, ורק בנס משמים נשאר בקושי בחיים, וכמעט שמצא שם את סופו...

אדם זה מוקף בכעס ומכאובים, בסביבתו שורה העצב והתוגה ורחמנא ליצלן, עד שאיבד את טעם החיים, וסר חינו מעיני הבריות. אמר לי על כך הרב הגאון-ברואית את שתי הקצוות בין שני יהודים אלו שבקהילתנו, פירשתי בזה מה שאומרים אנו בסיפור יציאת מצרים בהגדה של פסח, כשמזכירים את הצרות והייסורים שגזרו עלינו המצרים: "וייערו אותנו, ויענונו, ויתנו עלינו עבודה קשה וכו'".

- לעילוי נשמת -

האבד החשוב **אגיסטי חסות סלל 'שפד בית ד'**
הרב יחיאל מאיר זצ"ל
בן הרה"ח ר' אברהם עקשטיין זצ"ל
נלב"ע י"ב טבת תשס"ח

ואח **הסדר נתן צבי ז"ל**
נלב"ע י"ד טבת תשס"ט
ת.ת.צ.ב.ה.

הישרים, בזו בליבם לדרכיהם המשונוות של החסידיאקע'ס... ומשינתה להם האפשרות להיכנס בקודש פנימה, החלו להתרים בחוצפה ועזות בפני הרב:

הנה אנו קמים כל בוקר עם עלות השחר, מתפללים מהרה תפילת ותיקין, שלאחריה עוד מספיקים אנו פרק משניות... ומתחילים את היום שלנו בשעה מוקדמת וסבירה, ואתם עוד מכנים אותנו 'משכילים' 'מנגדים' וכיוצא... - ואילו אתם החסידים מתחילים תפילת שחרית בשעה מאוחרת ביום, מושכים את התפילה... ולאחר מכן עוד מתיישבים לשתיית כוסית 'לחיים'! ועל כך אתם קוראים לעצמכם בשם 'חסידי'!?

עמד שם מן הצד אחד מן הגבאים המקורבים, אשר לא היה מסוגל להחריש לנוכח התרסותם וחוצפתם, וביקש רשות מן הרב להשיב להם תשובה ניצוח, ומשקיבל את רשותו פנה אליהם בדברים כדברנות:

הבה אסביר לכם את ההבדל! פתח החסיד בחיזוק, הרי זה פשוט ביותר... אתם בתפילה שלכם קרים וצוננים כמו מתו האדישות והקיפאון של תפילתכם מזכירה את חדר המתים... וממילא מובן שלאחר 'תפילת-מת' שכזו צריכים אתם ללמוד 'משניות' כמו שלומדים אחר המת... אבל אנו שתפילתנו מלאה חיות ושמחה, מגיעים אחר התפילה אל כוס המשקה בלגימה המקרבת את הלבבות (סנהדרין קג) לאחל לחיים!

אך הרבי הקדוש מרוחץ נענה לעומתם ואמר: היצר הרע יודע ומכיר גודל כוח תפילת איש ישראל, שיש בה מפתחות נפלאות לכל השערים, וסגולת הסגולות לשנות ולהפך כל דבר לטובה.

לפיכך מתאמץ הייצר מאוד בתחבולות שונות לבלבל את מחשבות האדם בתפילתו, כדי שלא תעלה תפילתו בכונה וברצון כראוי. -

לפיכך התחכמו החסידים להתיישב יחידו אחר התפילה לטעימה וללגימה, ופומה מאלים 'לחיים' זה לזה. ומתוך התקרבות הלבבות פותח האחד בפני חברו את סגור ליבו, ומשח במילים קצרות ומקצת לבבו לגלות את צרכיו, וחברו מאחל לעומתו

מכל לב שתתמלא בקשתו. והנה זו הברכה אף היא חשובה כתפילה, שהרי תפילה נאמרת בכל לשון, וברכת בני ישראל איש לרעהו כתפילה תחשב. ובתפילה שכזו אין היצר הרע שם אל ליבו כלל, ולא עולה בדעתו שצריך להפריע בעדה, שהרי יושבים החברים ומשוחחים זה עם זה... וברגעים אלו יכולים להעלות ולרומם את כל התפילה כולה!

ולמדנו אגב אורחין טיב לימוד מוסר השכל, כמה יכולים אנו לחזק ולעודד לבבות נשברים, "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק!" - כמו שלמדנו כאן, שעל ידי שמברך איש ישראל לחברו באהבת רעים ובגילוי לב, יכולים להעלות הרבה תפילות! ומתקבלים נשמעים למעלה כל אלו הברכות שמברכים מתוך אחדות וקירוב הלבבות. - ואין לשער ואין לתאר עוצם החיזוק שנוסכים בנפש איש ישראל בברכה טובה הנאמרת בחיזוק ומקרב לב, כמה חיזוק ועידוד יכולים אנו לרומם נפש ישראל בגלות הדוויה, וממילא בתוצאה לרומם בזה את השכינה הקדושה המצטערת בצער איש ישראל, קלני מראשי קלני מזרועי (סנהדרין מז), ובשמחתם והתרוממות נפשם של ישראל לתת מעלים ומשמחים את השכינה, וכד"א (תהלים סח, לה) "תנו עוז לאלקים!"

ויחי יעקב - בארץ מצרים!

ויחי יעקב - בארץ מצרים!

ויחי יעקב - בארץ מצרים!

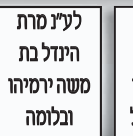
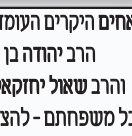
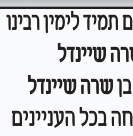
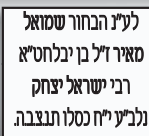
• § • § •

סיפר לי רב חשוב אחד שליט"א, אודות שני יהודים טובים שבקהילתו, שניהם יוצאי פולין ניצולי שואה אשר שרדו את המלחמה הקשה בבריחה אל ארץ גזירה ברוסיה הדוויה, ושניהם סבלו קשות באותם שנים בעבודת פרך כשהוגלו לגולת סיביר הקפואה, ולאחר שניצלו הקימו את ביתם בארץ הקודש.

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל המצוי"ב



shivti1@gmail.com

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 417

המאמר השבתורי



שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בור' מאיר יוסף ז"ל

ויחי

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

מסופר שבשל ה"מגלה עמוקות" רבי נתן נטע שפירא זי"ע מקראקא, רצה לעזוב את העיר קראקא, וכבר עשה את כל ההכנות לעזוב את העיר, וכל הבקשות של תלמידיו שישארו בעיר לא הועילו. עד שבאחד הימים כשכבר היה צריך לעזוב את העיר, הודיע שהוא נשאר בעיר, ואינו עוזבו, שאלו תלמידיו, מה קרה שהרב שינה את דעתו השיב להם, רציתי לעזוב את העיר מהטעם הכמוס עמי, אך אתמול הגיע אלי דין תורה, ובזכות זה החלטתי להשאיר בעיר, וכך סיפר: אחד התלמידי חכמים בעיר הוא עני מרוד, ומתפרנס בקושי רב ממכירת כעכים שהוא אופה בעצמו בכל לילה, יום אחד פגש אותו עשיר אחד, וראה את התלמיד חכם כל כך מתענה על פרנסה, אמר לו אני רוצה לחתום אתך על הסכם "יששכר זבולון", כמה הרווח הגדול ביותר שהרווחת בשבוע, השיב לו חמשה אדומים, אמר לו העשיר אני אתן לך בכל שבוע ששה אדומים, ותלך ללמוד, לאחר כשלושה חדשים, ראה אותו העשיר שוב מוכר כעכים בשוק, אמר לו העשיר מה זאת?! אמר לו העני אני חוזר בי מההסכם, אמר לו העשיר הרי יש חוזה חתום, ואיך אתה יכול לחזור כך, ולכן באו אלי לדין תורה, העשיר טען חתמתי עמו חוזה על הסכם "יששכר זבולון" לכל החיים, והוא חוזר בו, והעני השיב אמת, חתמנו, אך אני חוזר בי, כי בהיותי אופה כעכים, הייתי אופה זאת בלילה, והייתי מבקש מהקב"ה שהעיסה תצליח, לאחר שהעיסה הצליחה בקשתי מהקב"ה שהאפיה תצליח, שהכעכים יצאו פריכים וטעימים, לא קשים מדאי, לא שרופים, ולא פחות מדאי, לאחר שגם האפיה הצליחה, בקשתי מהקב"ה שיזמין לי קונים לכעכי הטעימים, וכך הרגשתי שייכות להקב"ה בכל יום, אבל עתה שאני מקבל משכורת קבועה בכל שבוע, חסר לי השייכות הקבועה עם הקב"ה, ולכן אני רוצה לחזור בי, אמר ה"מגלה עמוקות", בעיר שיש דין תורה כזה, אני חפץ להשאיר. (חשוך מסד)

הרב מברסק רבי יצחק זאב סולוביצ'יק זצ"ל קיבל לחתונתו בנין דירות גדול בוורשא הבייה על מנת להתפרנס מרמי השכירות החדשים ששילמו שוכרי הדירות אולם מספר שנים לאחר מכן ירד כל ההון לטמיון באותה תקופה בה איבד את בתי הדירות הללו הרבה רבי יצחק זאב לעסוק בשער הבטחון שבספר חובת הלבבות ואז התבטא העולם חושב שעשיר הוא זה שיש לו בבעלותו בלוק דירות בוורשא, אולם האמת היא שגביר הינו זה שיש לו את "שער הבטחון" ב"חובת הלבבות" (נעימת החיים)

שמעתי פעם מרבי איסר זלמן מלצר זצ"ל על מה שאמרו בפרקי אבות (פ"ו) "אמר רבי יוסי בן קסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום והחזירתי לו שלום, אמר לי, רבי, מאיזה מקום אתה? אמרתי לו, מעיר גדולה של חכמים וסופרים אני, אמר לי, רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות, אמרתי לו, אם אתה נתן לי כל כסף זהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, אני דר אלא במקום תורה". ויש לשאול, אם יהיה לו לרבי יוסי כל כך הרבה כסף וזהב הלא יכול לכוון מקום תורה במקומו החדש, היה יכול לאסוף שם הרבה תלמידי חכמים לייסד ישיבת גדולה כיון שיהיו לו האמצעים לכך, והרי מקום תורה, ואמר על זה רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, כי לעשות מקום תורה אין זה תלוי בגדולותו של המייסד וגם לא בהאמצעים העומדים לרשותו, בכדי ליצור מקום תורה נחוץ לזה זכות מיוחדת, ולא כל אדם זוכה לכך, וזו היתה תשובתו של רבי יוסי, בטח אתה חושב כי אם תעמיד לרשותי הרבה כסף וזהב כבר אוכל להקים מקום תורה במקומי, אין הדברים כך, אין מקום תורה קם בכח הכסף וגם לא בכוחו של תלמיד חכם גדול, אלא, נוסף לשני דברים אלה נחוץ זכות מיוחדת וסייעתא דשמיא, ולא כל אדם זוכה לזה. וכן מוכיחות העובדות שרוב מקומות התורה והישיבות הגדולות הוקמו על ידי גדולי ישראל בלי שום אמצעים כספיים, ורק זכותם ומסירות נפשם לתורה ויראת שמים היו היסודות להקמתם. אף בנידון דידן לגבי שבט לוי לא מספיק להיות מורה התורה לעם ישראל מכח שהוא הכי כשר והכי מסוגל, אלא נחוץ לזה גם תפילה וברכה, כי להיות מורה התורה לעם ישראל נחוץ זכות מיוחדת. (דרכי חיים)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוֹת... וְעֲשִׂיתָ עִמָּדֵי חֹסֶד וְאַמֶּת: חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול (רש"י) לכאורה, הרי גם לחסד שעושים עם המתים יש תשלום גמול וכמאמרם ז"ל (מ"ק כ"ח) דיספד יספדוניה, דיקבר יקברונו (הסופר לאחרים - מספידים אותו לאחר מותו, הקובר זוכה לקבורה). אלא, דייק רש"י בלשונו כשאמר "שאינו מצפה לתשלום גמול" כלומר, ודאי יש ויש תשלום גמול גם לחסד שעושים עם המתים, אלא שאין שום אדם מצפה לתשלום גמול זה ורוצה בו, ואדרבה כל אחד מצפה שיוכח ויחיה לאורך ימים ושנים. (הג"ר ר"ב הכהן אב"ד בסוליש)

יִשְׁכַּרְךָ חֶמֶר גָּרַם רִבְץ בֵּין הַמְשַׁפְּתִים: דימויו של יששכר לחמור דוקא, הסביר רבי צבי מרקוביץ זצ"ל לאור ההבדל שיש בין דרך מנוחת החמור לבין דרכו של הסוס בעת מנוחתו. כאשר הסוס שב מיום עבודה מפרך ורוצים ליתן לו חופש ומנוחה צריכים להסיד ממנו את העול הקשור עליו ואז הוא רץ ומתגלגל לו להנאותו. לעומתו, החמור, די לו אם נתנים לו פינה שקטה שם הוא רובץ לנוח עם כל העול והמשא שעליו. שבט יששכר ידוע כשבט לומדי התורה. אחת הבהינות לבן תורה אמיתי היא עת המנוחה שלו. אם בשעה או בתקופה המיוערת לו למנוחה, הוא עדיין עומד עם עול התורה והיראה בשלימות, הרי זה סימן להיותו בן תורה אמיתי. אבל מי שלא תתכן אצלו מנוחה ללא הסרת העול - מעין דרכו של הסוס - אינו יכול להקרא בן תורה אמיתי. כדי לרמוז על הקשר שבין התנהגות החמור בשעת מנוחתו לבין אופיו ודרכו של בן תורה - שלעולם אינו מסיר מעל עצמו עול תורה ויראת שמים, נאמר "יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתיים". על החכם היווני אריסטו, מסופר שנתפס פעם בקלקלתו בשעה שהתנהג התנהגות שאינה הולמת את אישיותו. כאשר שאלו אותו: "אריסטו! כיצד יתכן שאתה מתנהג כך?" השיב: "עייבו אותי, עכשיו אינני אריסטו". על כגון זה אומרת הגמרא במסכת עבודה זרה "חכמה בגוים - תאמינן; תורה בגוים - אל תאמינן". בחכמה שייך לומר חכמה לחוד ומעשים לחוד. אבל תורה שהיא מלשון הוראה כיון שמורה לאדם איך להתנהג, אין להפריד בינה לבין המעשה. גם על המעשים שתכליתם היא הדאגה לקיומו הגשמי של האדם, כגון: אכילה, שתיה, שינה, התעסקות בפרנסה וכדומה, יש הלכות המורות לנו כיצד יש לבצעם. באיזה אופן לבצע ומתוך איזו כוונה, מהי המידה ההכרחית ... את כל זה מלמדת התורה. ולכן, כאשר עול התורה מלווה את האדם בכל רגע מימי חייו הרי זה סימן להיותו בן תורה אמיתי. (ילקוט לקח טוב)

וַיִּשְׂאוּ אוֹתוֹ בְּנֵי אֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּמַעַרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה "בניו" ולא בני בניו, שכן ציוס אל ישאו מיטתי לא מצרי ולא אחד מבניכם שהם מבנות כנען, אלא אתם" (רש"י) מעשה שנפטר הגביר הנודע פוזננסקי מהעיר לודז', ובא חתנו לפני רב העיר רבי אליהו חיים מיזל בשאלתו ובבקשתו, לקבור את חתנו בארון סגור, ולשאטו על גבי עגלת סוסים מהודרת כדרך השרים הבכירים, ולא בתכריכים ובמיטה פשוטה שבידי אנשי החברה הקדישא וכשאמר מתי ישראל. וטעמו עמו, שכן כל גדולי ונכבדי העיר, גם מן הגויים יבואו ללוותו, ואין זה יאה לשאתו בפשטות וכדרך כל הארץ. ענהו רבי אליהו חיים: מצינו אצל יעקב שצויה לבניו שישאורו ממצרים, ואף שיוסף היה השליט ולו רכב וסוסים לרוב, ואף שכל עבדי פרעה וכל זקני מצרים באו אף הם ללוותו, אע"פ כן לא נשאורו אלא בניו עצמם, כצוותו אותם - "אל ישאו מטתי לא מצרי ולא אחד מבניכם שהם מבנות כנען, אלא אתם". והטעם הוא, שכן כך הוא טבע האב ותשוקתו, להיות מקושר בבניו גם עד רדתו עלי קבר, שאז בעל כרחם יפרדו. ואילו אתה - תמה רבי אליהו חיים באזני השואל - חפץ אתה להוליך את חתונך לקבר דוקא על גבי סוסים?! ולא נתנו הרב לשנות ממנהג ישראל. (פנינים משלחן גבוה)

סיפור מההפטרה

וְשִׁמְרָתָ אֶת מִשְׁמֶרֶת ה' אֱלֹהֶיךָ לְלֶכֶת בְּדַרְכָיו לְשֹׁמֵר הַקְּטָנוֹ מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֲדוֹתָיו כְּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְמַעַן תִּשְׁכַּל אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְאֵת כָּל אֲשֶׁר תִּפְגַּח לְשׁוֹן: מְסוּפָר עַל רַבִּי צְדָקָה חוֹצֵן זצ"ל, שֶׁנִּתְקַטֵּר גַּם בְּאוֹמְנוֹת הַמִּילָה וְהָיָה מוֹהֵל מוֹמַחָה וּרְיָה, וְזָכָה בִּימֵי שְׁנוֹת חַיָּיו לְהִכְנִיס בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוֹ אֲלֵפִים מִיְלֵדֵי יִשְׂרָאֵל, וְזֹאת לְשֵׁם מִצְוֵה בְּלִבְד לֵאמֹר מִתֵּן שֶׁכָּר כָּלֵל. וְזֹאת הַמִּצְוָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת עוֹשֶׂה מֵתוֹךְ שִׁמְחָה נִפְלְאוֹת מִשׁוֹם הַחֲשִׁיבוֹת־פֶּעַם אִידֵעַ שִׁיהוּדִי אֶחָד נִכְנָס לְבֵיתוֹ בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת וּבִקְשׁוֹ שִׁיבֹא לְמֹל אֶת בְּנֵי בְּיָמָיו הַשַּׁבָּת בְּשִׁכְנוֹת "יָמִין מִשָּׁה" סְמוּךְ לְהַר צִיּוֹן שֶׁבִירוּשָׁלַיִם הַעֲתִיקָה. ר' צְדָקָה שֶׁהָיָה כָּבֵד בְּעֶרְוֵב יָמָיו וּזְקוּן, לֹא סִירַב לְהוֹמַנָה וְהֵלֵךְ בְּיָמֵי הַשַּׁבָּת עִם הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל מִבֵּיתוֹ שֶׁבִירוּשָׁלַיִם הַחֲדָשָׁה זְמַן מְמוּשָׁךְ עַד שֶׁהִגִּיעַ לְבֵית הַמִּילָה. וְהִנֵּה לִפְתָע הַבַּחֲזֵן רַבִּי צְדָקָה כִּי אֲבִי הַבֵּן מִתְמַהֵמָה מֵעַט, וְאִינוֹ מוֹדְרוֹ לְקִיָּים אֶת הַמִּצְוָה. הַקְּרוֹאִים רְמוֹז לְאֲבִי הַבֵּן שֶׁהִמְוָהֵל מִחֲכָה. בְּקוֹל רִפָּה הַשִּׁיב לֹא אֲבִי הַבֵּן כִּי הוּא חוֹר בּוֹ מְכוּוֹנָתוֹ לְכַבְדוֹ בְּמִצְוֹת הַמִּילָה, וּבִדְעוֹתָ לְכַבֵּד אֶת הַמְוָהֵל שֶׁהִגִּיעַ זֶה עֵתָה, אֲלֵא מִכִּיּוֹן שֶׁטִּרַח וַיִּגַע רַבִּי צְדָקָה דֶּרֶךְ אַרוּכָה כְּדֵי לְקִיָּים אֶת הַמִּילָה לְכֵן לֹא אָמַר לוֹ זֹאת. תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל הָרֵב הִיתָה: אֵינִי מְקַפֵּיד עַל זֶה כָּלֵל, תּוֹכַל לְכַבְדוֹ בְּמִצְוֵה הַמִּילָה וְאִין טַעַם לְהִתְמַהֵמָה כָּלֵל. אֵךְ גַּם הַפֶּעַם חוֹר וְהִתְמַהֵמָה אֲבִי הַבֵּן וּמִצְוֹת הַמִּילָה לֹא נִעְשְׂתָה. שׁוֹב נִפְגָּה רַבִּי צְדָקָה לְאֲבִי הַבֵּן וְשָׁאֵל: וְעַכְשֵׁי לְמִי מַחְכִּים? בְּבוֹשֶׁת פָּנִים הַשִּׁיב לוֹ הֵלָה כִּי הַמְוָהֵל הַמְּכֻבָּד שָׁכַח בְּבֵיתוֹ אֶת כָּלֵי הַמִּילָה וְלֹא הִבִּיאֵם עִמּוֹ, אוֹלֵי יוֹאֵל כְּבוֹד הָרֵב לְהַשְׁאִיל לוֹ אֶת כָּלֵי הַמִּילָה שֶׁבְּרִשְׁוֹתָ? לְהַפְתֵּעוֹ שֶׁל אֲבִי הַבֵּן נִעְנָה רַבִּי צְדָקָה לְבִקְשָׁתוֹ בְּשִׁמְחָה וּבְרִצּוֹן: הֵא לָךְ, הַגִּנִּי מִשְׁאִיל לוֹ אֶת הַכְּלִים בְּשִׁמְחָה וּבְשִׁשׁוֹן, יִקַּח וְיִמּוֹל בָּהֶם. וְכֵן הָיָה, הֵילֵךְ נִימּוֹל בִּידֵיו שֶׁל הַמְוָהֵל הָאֶחָד בְּכִלְיוֹ שֶׁל רַבִּי צְדָקָה. בְּדַרְכּוֹ חוֹרָה לְבֵיתוֹ הַחֵל שִׁמְשׁוֹ לְשׁוּחַח עִמּוֹ עַל מַה שֶׁאַרְעָה, וּבִינְתָיִם הַתְּפִלָּה בְּפָנָיו הָרֵב וְאָמַר: תִּמָּה אֲנִי עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁעָבַר בְּשִׁתִּיקָה עַל הַתְּנַהֲוֹתוֹ שֶׁל אֲבִי הַבֵּן וְעַל חוֹצְפָתוֹ שֶׁלֹּא דִי בְּכַךְ שֶׁלֹּא כִּיבְדוֹ בְּמִצְוֹת הַמִּילָה לְאַחַר שֶׁהֵלֵךְ דֶּרֶךְ אַרוּכָה בְּעֵצֶם יוֹם הַשַּׁבָּת, אֲלֵא עוֹד הִרְהִיב עוֹז בְּנַפְשׁוֹ לְבוֹא אֵלָיו וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֶת כָּלֵי הַמִּילָה. אֲלֵמָלֵא אֲנִי בְּמִקְוָמְכֶם, כִּךְ אָמַר מִשְׁמִשׁוֹ - לֹא הֵייתִי מִשְׁאִיל לוֹ אֶת כָּלֵי הַמִּילָה בְּשׁוֹם פָּנִים וְאוֹפֵן! חֵייד אֵלָיו רַבִּי צְדָקָה וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת הַשִּׁיב לוֹ: וְכִי יִדְעָתָ? הִנֵּה אֲנִי כָּבֵד וְזִכְתִּי לְהִכְנִיס בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוֹ אֲלֵפִים מִיְלֵדֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל אֵף פֶּעַם לֹא זִכְתִּי לְעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוָה בְּאוֹפֵן כֵּל כִּךְ מוֹשְׁלָם כְּפִי שֶׁעֲשִׂיתִי הַיּוֹם. מִי כְמוֹנִי מְאוּשֶׁר הַיּוֹם? הַתְּפִלָּה שִׁמְשׁוֹ שֶׁבְּעֵתֵי־יָמָיו: "הַיּוֹם"? הֵן הַיּוֹם לֹא עָשָׂה כְּבוֹדוֹ אֶת הַמִּצְוָה כָּלֵל, כִּי אִם הַמְוָהֵל הָאֶחָד הַתְּכַבֵּד בּוֹ בְּמִקְוָם כְּבוֹדוֹ?! הַסְבִּיר לוֹ רַבִּי צְדָקָה: כְּבֵד אֲמַרו חוֹי"ל (בְּרִכּוֹת ו'): חֲשַׁב אֲדָם לְעֲשׂוֹת מִצְוָה וְנִאֲנַס וְלֹא עָשָׂה מַעֲלָה עֲלָיו הַכְּתוּב כִּי־אֵילֹךְ עֲשָׂה. וּבִכֵּן בְּכָל פֶּעַם שֶׁאֵינִי מְקִיָּים מִצְוֹת מִיְלָה, אֵף שֶׁהָיָה מִצְוֵה גְדוּלָה וְחֲשׁוּבָה מְאוֹד, מִכֵּל מִקּוֹם עֲלִיל שִׁיתְעַרְבוּ בְּעִשְׂתֵּיהֶם כֵּל מִינֵי "נְגִיעוֹת" וּפְגִימוֹת מֵאַחַר שֶׁהִקְהֵל חוֹלֵק לִי כְּבוֹד וּמְכַבְּדִים אוֹתִי אַחֲרֵי הַבְּרִית, וְקִשָּׁה לְעֲשׂוֹתָהּ בְּכוֹנָה בְּלִתִּי לָהּ לְבָדוֹ. לֹא כֵן הַפֶּעַם אֲשֶׁר לֹא מִלְתִּי אֶת הַבֵּן בְּפוּעֵל, וְאֵף אֶחָד לֹא חֲזִיק לִי טוֹבָה, וְלֹא חֲלַק לִי כְּבוֹד אֲלֵא רַק בְּשִׁמְסִים מִמַּעַל הַחֲשִׁיבוֹ לִי כִּי־אֵילֹךְ עֲשִׂיתִי אֶת הַמִּצְוָה, אִם כֵּן תִּזְקַף הַיּוֹם לְזִכְוֹתֵי מִצְוָה זָכָה, נִקְיָה מִכֵּל פְּגִימוֹת וְנִגְיָעוֹת, מִצְוָה שְׁכֵאֵל עֲשִׂיתִי כְּלִיל לְשֵׁם שְׁמִים כְּפִי שֶׁהַכְּתוּב עֲצֻמוֹ מַעֲלָה עֲלָיו "חֲשַׁב אֲדָם לְעֲשׂוֹת מִצְוָה וְנִאֲנַס וְלֹא עָשָׂה מַעֲלָה עֲלָיו הַכְּתוּב כִּי־אֵילֹךְ עֲשָׂה". אִם כֵּן זִכְתִּי הַיּוֹם לְשִׁלְמִיּוֹת בְּמִצְוֹת מִיְלָה יוֹתֵר מִכֵּל הַפֶּעַמִּים שֶׁזִּכְתִּי לְמֹל מִמֶּשׁ... (וְזֹאת לִיהוֹדָה)

ועל הכל...

"פרפראות"

בתקופת שהיתה גזירה בעניני יהדות בארץ ישראל, הסתובב ברחבי הארץ רבי שבתי יודלביץ זצ"ל יחד עם רבי שלום שברון זצ"ל לדרוש בפני העם שבשדות על חומרת האיסור. באחד מבתי הכנסת, לאחר שחיסם את הקהל בחומר האיסור, נעמד רב בית הכנסת וקירר את כל הענין, וכה אמר: מה הבעיה האיסור הוא לא כל כך חמור, אני בעצמי שולח את בני משפחתי לאותו מקום. קם רבי שבתי ואמר לציבור שרוצה לספר סיפור. מעשה בבערל האפיקורס של העיירה שבשעות אחר הצהריים ביום כיפור עזב את בית הכנסת והלך לביתו, לקח עוף צלוי, אכל אותו וחזר לבית הכנסת. במוצאי יום כיפור אשתו מגיעה הביתה ורואה שחסר עוף, מיד הבינה מי לקח את זה, שאלה את בעלה היכן העוף? אמר לה: לא אני לקחתי את זה, ואף אביא לך ראיה: אם אכלתי את זה היום אחרי הצהריים הרי שעכשיו אני בשרי, הלא כן? - הנה תביאי לי כוס קפה חלבי, ותראי שאני שותה בלי שום בעיה..

"ענין של טעם"

טעם שנקראו כל ישראל בשם "יהודים" ואשה נקראת "יהודית", על שם שבט יהודה, אף על פי שהוא משבט אחר, לפי המובא במדרש רבה, ויחי, על הפסוק: "יהודה אתה ירוך אחיך" שכל ישראל יהיו נקראים על שמך ועל כן מאותה הפרשה ואילך מתרגם המתרגם, על העבריות, יהודייתא. (ספר המעשים החדש)

"מפי כתבם"

ברצוני להזכיר בזה לימוד אחד, אשר למדתי לעצמי, בביאור המושג של "לעסוק" בתורה. למדתי זאת מ"בעל הבית" אחד במקסיקו, שבה ביקרתי לטובת ישיבת טלו. נודע לי על גביר גדול, שעסקו מסתעפים בכל רחבי העולם ומרכזם במקסיקו, ובקשתי להפגש עמו, כדי להתרימו עבור ישיבת טלו. האיש היה עסוק מאוד, חוזר מעסקיו בשעה מאוחרת בלילה ועזב את ביתו בשעה מוקדמת בבוקר. בלית ברירה, נקבעה בינינו פגישה במשרדו, בשעת בוקר מוקדמת. התפללנו אותו יום בהשכמה, ונסענו למשרדו בשעה היעודה, וכאשר הגענו למשרד, נתברר שאיחרנו את המועד. הוא היה עסוק כבר בשיחת טלפון, והודיע לנו, שהוא מצטער שלא יוכל להיפגש עמנו, עקב שיחת הטלפון החשובה עם פריז. כאשר סיים את שיחת הטלפון, אמרתי לו שאיני רוצה להתרימו, אך ברצוני להציג בפניו שאלה. וכך שאלתי, אמנם ראיתי את ביתך המפואר בשכונת היהודית, אך ברצוני לשאול באיזה שעה אתה מגיע לביתך בלילה, ובאיזה שעה אתה עוזב את ביתך לפנות בוקר. הלה השיבני, שהוא חוזר לביתו בשעה אחת עשרה בלילה, ועוזב בשעה חמש לפנות בוקר. המשכתי לשאול, אם כן למה לך בית מפואר כל כך, כיון שאינך רואה אותו כל עיקר, בחזרתך לביתך כבר חשוך, ובעזבך את ביתך עדיין לא האיר היום. על זה השיבני, שאין הבית המפואר עבורו, אלא עבור אשתו ובני ביתו, כי הוא עצמו באמת טרוד בעסקיו. כאשר ראה הלה על פני את השתוממותי למשמע דבריו, אמר לי בזה הלשון: תדעו לכם רבי, שאם רוצים להצליח בעסק, צריכים להיות שקועים בו לגמרי. שמעתי דבריו, יצאתי ואמרתי למלווי, כי קבלתי הרבה יותר מתמיכה כספית. נתחווה לי עתה, הפירוש לברכת "לעסוק" בדברי תורה. נתברר לי, שלימוד התורה הוא כמו עסק, ואם רוצים להצליח בלימוד צריכים להיות שקועים לגמרי, ראשו ורובו בעסק התורה, רק אז רואים הצלחה בלימוד. (רבי מרדכי נפטר זצ"ל ר"י טלו ארדיב בהספדו על רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל (הסטיפלדער)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאפילו אם אדם שווה יותר משש שעות, לאחר שאכל בשר, וגם אין בשר בין שיניו. אסור לו לאכול חלב?
תשובה: אם אכל את הבשר בסעודה, ועדיין לא בירך ברכת המזון או ברכה אחרונה, שאז נקראת סעודה אחרת. (י"ד ס"י פ"ט)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אין יקר בנבראים, כמו הזמן. (יערות דבש)

כל המרבה לגמול חסד עם הבריות, הוא בעל השפעה. (ר' שלמה וולבה)
מהי הצניעות? שלא תעשה בסתר, מה שתביש ממנו בגלוי. (ר' שלמה אבן גבירול)

מספורי המגיד

הוא מבחין היטב, מי מגיע להתפלל או מחפש מניין להשתלב בו, ומי בא לבחון את המתפללים, מי הם ומה טיבם, המשחק נעשה צמוד, הם ממש מתחכמים בו, אבל למזלו הטוב הייתה באותה תקופה מגיפה של קבצנים שהסתובבו וביקשו צדקה, דומה כאילו כל אנשי העיר הם עניים מרודים שמנסים את מזלם, לכו והתפרנסו זה מזה, שמא הבור יתמלא מחוליות.

חיים שלום התאים את עצמו לכלל הקבצנים, אם הקבצנים הם מסוג החוצפנים, משתדל אף הוא להיות כמוהם, אף שזה נוגד את אופיו העדין, כדי שלא יתמהו הבולשים על הקבצן יצחק בלעכער העדין שהחליף את עורו ויתחילו לחשוך בו, היה מחליף כמעט מדי יומיים תלבושת קבצנית ומשנה חזונו לחלוטין, ק' לא יוכלו העוקבים החוצצים לעלות על עקבותיו, למזלו הטוב היו לו במחסן מבוחר בגדים שהותיר בעל הבית האלמוני שנעלם בלי להותיר עקבות.

למרות כל אמצעי הזהירות שנקט חש חיים שלום היו עיניים מסוימות שעקבו אחריו בעניין, מישהו מביניהם נראה שחושד בו ומנסה לעקוב אחריו גם אחרי שיוצא הוא מבתי הכנסת השונים במאה שערים או בבית ישראל, הוא היה נצמד בשקט כזב אחרי שהיה עושה את הסיבוב היומי שלו, פחד אימים הציפו שיעלו על "ארמון הסתרים" בו הוא מוצא מנוח בלילות.

חיים שלום היה נוקט בטקטיקות שונות כדי להיפטר מהעוקבים, הוא החליט ללכת לשכונות אחרות לקבץ, למרות ששנא את מלאכתו ולא אהב להתעסק בו יותר מהצורך היום יומי, כדי שלא ידעו בדיק את המסלול שלו, כל פעם שינוה כיוון, הוא הלך לבתי כנסת רחוקים ובכל הזמן עקב בערנות, אם יש מישהו שעלול לזהות אותו, הוא קנה למעונו המפואר מנועל במיטב פרוטותיו, כדי שלא יעזו לפרוץ את "ארמון המלוכה".

"יש לי חשד מסוים על קבצן פלוני שאולי זהו החבר שלנו, הודיע מאור לחבריו לאחר כמה ימי עיקוב אחרי חיים שלום. הוא לא כל ק' נראה לי טבעי כמו כלם, אולי זהו הקבצן, אולי ננסה לעצור ולחקור אותו מיהו ומה טבעו?"

"מי הוא ואיזה הוא? התחזרו אחיני שני חברי' הם לא הבחינו שהקבצן מצליח להקשיב מחוץ לכל מילה.

למה אתה חושד במיסטר איקס? הבה נשמע את הסימוכין שלך? שאל יורם מיסקין שאהב להבין את מהלכי הבוס.

ובכן שמותי לב שיש קבצן שכל פעם מחליף צורה' יש לי חוש אינטואיטיבי משופר שמבחין בדברים קטנים מאוד, שמותי לב אליו ולכן יצאתי לבדי למעקב אחריו, הוא חש במעקב והתנהג כמו אדם שיש לו מה להסתיר, לכן אני רוצה לשים סוף פסוק למשחק אנחנו חייבים לעצור אותו לפני שהוא ירים גלגלים ויברח לנו.

"מאור הגזמת, אני לא רואה במה הוא שונה משני הקבצנים שעומדים מולנו, נעמד על גליו ירחן כספי האופוזיציונר הקבוע שלו, הוא הצביע על שני קבצנים שגם לא עשו רושם קבצני מופלג, לי הם נראים שמשחקים אותה, אולי הוא מבין אלו? גם לי יש חוש חד לא פחות משלך, אם נתחיל ללכת לפי תחושות הבטן נעשה לעצמינו בושות גדולות".

מבוכה קשה השתררה בין אנשי הצוות, הוויכוחים הרבים וניסיון הערעור על החלטות הראש גרמו להרבה קצרים ומנעו יכולת קבלת החלטות.

"מה עם אליהו החכם שלנו? בוא ונביא אותו לכאן ונראה על מיהו מצביע, נבחון את כושר האלתור המעולה שלו, הוא הרי הפליג בידיעתו את כל הקבצנים, נעשה ניסיון חי, אולי ק' נגמור את הסאגה המכבידה' הציע יורם מיסקין הניטרלי.

אך אליהו ברוכין התגלה ל"משענת קנה רצון' למרות ביטחונו הרב לא הצליח לממש את יכולותיו האגדיות, הוא הצביע בטעות על קבצן שהזכיר לו את מולי פלד, אבל כשלקחו את החשוד לחקירה התגלה שהלה הוא קבצן אמיתי שלא מבין בכלל מה הם רוצים ממנו, הוא הטיח בהם קללות באדיש עסיסית ובפולגות על שהם מצירים את צעדיו, מאור השתכנע מיד שהקבצן שימועלה קוהן באמת לא ידע מה הם רוצים מחייו.

ניסיון נוסף כשל כשפגעו בעיני מר נפש פליט השואה שהשתולל בזעם רב כאשר ניסו לתחקר אותו לפרש מעשיו, הלה הזעיק לעזרתו מספר עניים צרחניים ש הקיפו אותם בזעקות אימים ועשו להם ביזיונות גדולים.

"אוחיס פון דאנט פארביטערטע רשעים, איהר זאלט ברענען אכציג יאהר אין דעם גיהנום, מ'קומט אונז שטען גיטע אידן' וואס האבן אריבער דיא גרוזאמע ארבעט לאגורן צו לעבן דאר-תצאו מכאן רשעים שממרמרים לאחריים את החיים, שתשרפו שמונים שנה בגיהנום, בשל זה שאתם מפרעים להחזים טובים שעברו את מחנות העבודה האכזריים לחיות כאן' נשמעו צרחות מחורשות אוחניים מכל הכיוונים, עוד מעט יארגנו להם הפגנות זעם שיגרשו אותם מכל רחבי ירושלים, חסר רק שרב לייבל ועוקער יתעורר לתחייה אחרי תרדמת ארוכה.

מאור חש שהוא מאבד את השליטה על המצב, עוד מעט וכל האזור יתעורר הם ישמעו מה שמפיצים לאחורונה כמה מחוררי ריב שהם מחפשים איזה קבצן אומלל בעלילה מרשעת כדי לפגוע במרקם החיים העדין, הם אנשי בולשת רשעים שרוצים להצר את צעדי החודים, בגלל שהם חיים בקנטונים (מחוזות עצמאיים) ולא רוצים להתערות בתוך הישוב הכללי שחש את עצמו חלק מהמדינה שהוקמה.

"אין לי מושג מי אתה באמת? הטיח מאור באליהו ברוכין, אתה לא הצדקת אפילו בפעם אחת את האמון הרב שנתנו בך".

"הוא מתחפש היטב, ובגלל התחפשות שלי הוא לא מכיר אותי ולא מפרחד ממני, לכן אני לא יכול לעלות עליו".

"אתה יודע מה, ננסה עוד פעם אחת, אתה תופיע בבגדך הטבעיים, נציב אותך בבית הכנסת המרכזי של מאה שערים, שם מתנקזים כמעט כל העניים, אם שם תעשה לנו ביזיונות גמורת את תפקידך, אנחנו נכריז עליך כ'גורם עוין' והיחס של משרד הביטחון ומשרד הסעד יהיה אלך בהתאם"

"אני מבקש בלי איזונים, אני עושה את מלאכתי קודש, בלי לבקש אפילו פרוטה אחת, אני מקדיש כל ק' הרבה ימים לאתר אותו והכל על חשבוני האישי, בעוד אתם עושים את תפקידכם בשכר. אני מתפלל ג' פעמים ביום בתפילת "שמע קולנו" בנוסח מיוחד שהרכבתי בעצמי שאצליח במשימת הקודש, להושיב את העריק שבגד בצבא עם ישראל שפועל יומם ולילה להצלת עם ישראל בכלא למשך שנים ארוכות, למען ילמדו החוטאים בינה וכל הרשעה כלה בעשן תכלה"

יונטי פרעגער (שוני אביב) התנגעגע מאד לשכונתו הישנה, כבר שנים שלא דרך בה, רבות חשב על המשך דרכו, השינוי לא היטיב עמו כלל, חודשים רבים הוא מחפש את בת זוגו בין אנשי תל אביב, אך הוא נחל אכזבות רבות מאד בזה אחר זה, אף אחת רצינית לא רוצה להתקרב אליו, אפילו הדס מואל שעזרה לו בכל התרגילים לא חשבה להינשא לו, למרות שיכולה הייתה להיות עשירה כקורח, היא דחתה את ההצעה שהציע לה דרך אחד מחבריו בבח, כאילו הוא האדם הכי נקלה ובזוי על אדמה.

מספורי המגיד

למה איש מאנשי תל אביב אינו מוכן להתקרב אל, וכי כה טיפש או מכוער אני? נכון שאין לי השכלה רחבה, אבל יש לי חוכמת חיים שאין להרבה מהם, מה יש להדס בעולם חוץ מהשכלה וגם זה לא בקנה מידה גדול? מי ירצה הלא היא ענייה דלפונה שלא ראתה מטבע קטנה לנגד עיניה, אם הייתה מקבלת את ההצעה שלי הייתה הופכת ביום אחד לעשירה מופלגת, הייתי מממן לה ברצון הכל, אבל ברגע שהצעת לי להישואן טרקה את הדלת, כאילו הייתי איזה אפס נקלה.

הוא הפך רבות בעיניי, האם עשה צעד נכון בזה שניתק את הגשרים עם הישוב הישן לחלוטין, אנשי תל אביב הם גאוותנים "אני ואפסי עוד" שאינם מוכנים להכניס אל חברתם אנשים זרים, ודאי לא חורים לשעבר הדרך היחידה אם רוצה הוא להקים בית בישראל, לחזור אל העבר, הוא לא מתכוון לחזור בתשובה אבל הוא ישחק אותה חרדי, הוא ילבש את הבגדים הישנים ויעטה כביכול מעטה חרדי, לא קשה לו לשחק את העולם הישן שהיה חלק מחייו יותר משתי עשרות שנים.

הוא כמובן לא יראה מיוטי הישן המנודה והמשוקץ שנזכר לדראון עולם, הוא ילבש צורה של איש ינסה להתעורר בחזרה בחיי הסביבה הישנה, הוא יבנה לעצמו תדמית אדם בעל נכסים, זה יקנה לו מעמד חשוב מאד, כדאי לו לשכור לעצמו דירה בשכונת "בית ישראל" או בסביבתה, שם ישנם הרבה גוונים, כל שבטי 'בית ישראל' בחור לעצמם מקום למושב להם וחיים בהרמוניה מושלמת אין חיכוך שכנים, במקום כזה קל יותר להתעורר מחדש. ישנם בקירוב מקום מספר רחובות שיותר רחבים, הבתים בנויים כשכל בניין מרוחק מחברו לא מעט, בצורה שמאפשרת לא לחיות אחד בתוך השני.

לפני הגשמת תוכניתו יצא לעשות סקירה דקדקנית בלוויית מתווך יהודי טוב לב שקיבל גם מטבע הגונה (יוטי הקמצן למד במשך הזמן שחייבים לפזר) הוא סרק איתו את כל האזור ובחן היטב את הרחובות, אלו יתאימו לו למגורים, הוא שם את עינו על רחוב מסוים שענה לצרכיו, ביחוד מצא חן בעיניו בית חד קומתי שהתאים לו מאד, שכן רחוק מיתר הבתים.

אנחת רוחה עלתה מותכו, כאן יקל לו לתקוע יתד. תוך תקופה קצרה יתגלו ליהודי העשיר המסובד שצנח ביום בהיר בלא הודעה מוקדמת, למרות עושרו הרב לא יחפרו סביבו, מי הוא ומהיכן מוצאו, הוא בירר מראש אצל מבנים שברחוב ששם עליו את עינו האנשים לא חיים חיי קהילה, כל אחד לעצמו, זו הסביבה הנכונה עבורו, הוא יקרא לעצמו אברהם ניישלאס זה שם שלא מוכר בירושלים כל ק, הוא יספר פה ושם כי הגיע לא מכבר מרומניה מהעיר יאס, יש לו כמה קלסטרונים מתאימים ויש לו קורות חיים של כמה אנשים שיוכל בנקל להרכיב את דמותו ולהתעורר בתוכם כאחד מהם.

ברגע שהבשילה בקרבו התוכנית, לא סיפר לאף אדם מה הן תוכניותיו, למרות השנים הרבות ששהה בתל אביב חש עצמו מרוחק מ'ההיי סוסיטה' החברה הגבוהה הסוביסטיית שמחזקת כל מי שאינו בשר מבשרה. הוא עזב את העיר בלי לידע איש מכל מכריו הרבים, הוא חיסל בשקט רב את כל עיסוקיו, את מירב כספו הפקיד בבנקים שונים בכמה חשבונות סודיים.

לירושלים הגיע לבוש חרדית עם שקית תפילין מכובדת שמו נארג באותיות קטיפה שזורות בחוטי כסף עדינים אברהם הלוי ניישלאס (לצורך שיפוח היחוס נעשה לו, זו הוספה קלה ולא מחייבת) תוכניתו עלתה למעלה מהמשוער, בעזרת יהודי קל תנועה ולשון בשם יענקל ברייטמן שהיה מוכר ברחוב הירושלמי בשם "יענקל דער מייקלער" המתווך- הוא שכר את הבית ששם עינו עליו, היה זה בית חד קומתי רחב ידיים באמצע רחוב שמואל הנביא מוקף בחצר יפה מאד, היו לו את הכישורים המתאימים כדי להתחיל חיים חדשים, בלי לעורר סקרנות יתירה. השלב הראשון צלח בלי לעורר בעיות, הוא התערה בשכונת בית ישראל בצורה טבעית.

עכשיו הגיע השלב השני של התוכנית. הוא החל להסתובב ולחרוך בזירות, היכן ישג "זיווג" מתאים, הוא השתדל להוריד מגילו מספר שנים, הוא סיפר לכל מי שהיה צריך לדעת שכל משפחתו הושמדה בשואה והוא נותר ילד בודד מכל המשפחה, בזכות איזה דוד זקן מצד אמו שפרס עליו חסות. לפני שנה וחצי נפטר הדוד הזקן ואברום עלה ארצה ותר אחרי מקום שיוכל להשתכן בו, עד שמצא את ירושלים עיר הקודש תבנה ותכונן אמון, עתה הוא מחפש לעצמו שידוך מתאים. הוא רמז לכל מי שיכול לעזור, שיש ברשותו כסף רב והוא יכול לתת סכומים מסובדים לשדך שיקרב לו את הישועה.

אחרי מספר ימים הגיע אל שדכן הצמרת ר' בוך עקשטיין, יהודי באמצע שנות חייו, טיפוס מלא בשמחת חיים שהכיר את רזי העסק, הוא לא זרק סתם שמות אלא ידע להתאים, הייתה לו מעלה נוספת, הוא פרס חסותו על חוגים רבים מאד, הוא הכיר את כל המי והמי וידע על הסחורה שברשותם והתוצאות בהתאם, אין כמעט חודש שלא סגר ארבעה או חמישה שידוכים, יד ראשונה שניה ושלישית, הוא לא בוש אף להציע למי שהיה 'מקדש שביעי' הוא בנה אותו מבית שלישי ומעלה.

כשהגיע אליו הבחור המצויץ והנעלה פליט השואה רב אברהם ניישלאס וביקש את עזרתו למציאת שידוך, הוא שמע את כל הפרטים והבין את גודל הבעיה, אי אפשר להציע אותו למשפחה סטנדרטית, גם אם תהיה ענייה מרודה לפי כל הכללים, הם לא יסכימו לשמוע מבחור פלוני ממשפחת אלמוני שזה עתה הציב רגלו בירושלים בלי קרוב וגואל, אפילו שיש לו עפרות זהב, עדיין זה לא ישחד אותם לשמוע מאיזה בחור עלום שם שהגיע עתה מרומניה ואין אל מי לפנות כדי לברר את הפרטים המינימליים. אבל מאידך הבחור מציע לו סכומים שלא שמע מעולם "מקעהן דאס נישט אופמאכען- אי אפשר לבטל זאת".

"תן לי יום או יומיים שאוכל לשבת על הסוגיא בעיני רב, אני לא רוצה להציע לך סתם הצעות מהשורול, אין דרכי בכך ובשל זה שמי יצא למרחקים כ'השדכן' אז הבה נסכם, לקחתי את הפרטים שלך, בלי נדד אשב על העניין, אני מקווה שתוך מספר ימים תהיה לי תשובה הגונה.

וכשר בוך נכנס לעומק העניין, הוא לא מאכזב, לאחר אין ספור מחשבות עלתה הצעה במוחו, הוא יכול להציע לו בת זוגה שניה שלו שמתגוררת בחיפה, יש לה הורים מזדקנים ושני אחים שמתגוררים בחו"ל, כמעט ולא היה מי שיעשה עבורה דבר, מה שהביא שהבחורה התבגרה ואין מושיע, אותה מלכה-לה לא יכלה להרשות לעצמה את הלוקסוס שהאחרים יכולים להרשות, אם היא רוצה להינשא היא חייבת להתפשר על משהו, אברהם אמנם חסר משפחה, אבל זה מום עובר, הרבה פליטי שואה התחילו את הכל מאפס, הם הקימו משפחה לשם ולתפארת, משפחת ניישלאס כשמה כן הוא, מצודה חדשה.

אלא שר' בוך חשש שחסיפאית אולי לא תרצה את הלבוש הכל ק חסידי של אותו רב אברהם ניישלאס, בחיפה היו יותר לבושי קצרות מהסגון האירופאי, אולי יקשה עליה להינשא לבחור מדי חסידי. הוא המתין בסבלנות עד שהבחור הגיע אליו שוב לברר אם עשה משהו בעניינו. ר' בוך שאל את אברהם בעדינות, האם הוא יכול לסדר קצת את עצמו לפגישה שיראה יותר איראפמישער" (בלבוש קצרות) הוא הוציא לו אלבום של תמונות די ערכני והצביע לו על סוג בחור שיכול להתאים לפרופיל אותו הוא מתכוון להציע.

"אין לי בעיה עם זה, ענה הבחור הססגוני, וואס טוהט מעהן נישט פאר זך צופסאטן א'שידוך- מה לא עושים בשביל להתאים לי שידוך"

"זייער גוט, טוב מאד, אני אשלח עוד מעט טלגרמה לחיפה שיש לי איזה רעיון, אני אתן להם קצת לברר עליך, יש לך חברים טובים שיכולים להמליץ?"

מספורי המגיד

יונטי הזריז היה מוכן לשאלה קשה זו. כבר בתחילת הדרך מצא לו שנים שלושה ברנשים שתמורת סכומי כסף מכובדים מוכנים היו לספר עליו ניסים ונפלאות שלא שמעו און מעולם. הוא נתן לשדכן את פרטיהם, בשעות לא שעות עודכנו הללו בפרטים ופרטי פרטים, על משפחת נישלאס מהעיר יאס שהייתה משפחה עתיקת יחס, דור שביעי או עשירי קודש לרבי פישל אייכעלבים דיין בשעת הדחק בחעלמא ולרב יוסף לאנגענדלוקש אב"ד דעורדזין, השדכן הזריז העביר דרך צינורות המידע שלו את כל הפרטים למשפחה החיפאית שלא הייתה בקיאה במלאכת הברורים, אחרי קרוב לשבעים חזרה התשובה החיובית, הבחור עלם חמודות, כמר אברהם נישלאס נ"י, מוזמן למשפחת שפילמן לבחון את ההצעה.

"אל תשכח להתלבש כראוי, אל תהיה אשטארקן חנאק (מדאי אדוק) הזהירו השדכן ב'עצה טובה קמשמע לך'."

"אני יודע, אשתדל להיות נושא חן בעיני כולם" סיכם הצדיק נסתור.

היה עליו לעבור שיפוץ רציני, כי במשך הזמן שהיה באזור כבר היה לבושו חסידי מדי, אבל חזקה על יונטי היקר שכבר היה רגיל באלף ואחת תלבושות להתאים לעצמו תלבושת נאותה, אלא שלא רצה לעשות זאת בביתו, שמא יהיה מי שיגלה שהוא שחוקן וכל ערכו ירד בעיני הבריות. אבל אל דאגה בשביל זה יש לו איזה מחסנצ'יק אי שם בפאתי מאה שערים, אמנם המקום מאד מוזנח, אבל אם יגיע לשם שעותיים לפני כן יעשה סדר במקום, הוא יטאטא את המקום מאבק, אולי גם יעביר סחבה לשטיפה ולמיגוב הרצפה, במקום שאין איש גם הוא יתאים לך, הוא גם יעשה קצת סדר שתהיה לו צורה אנושית.

הוא הגיע אל המקום בשעות אחר הצהרים, היו לו את מפתחות המחסן, הוא התכונן לפגוש מנעול חלוד למדי שבקושי יכנע למפתח, אך לתדהמתו הרבה מצא שם מנעול חדש שכמוהו לא התאים למפתחו. כמה עזה הציפה אותו, מישהו עשה "בעלות" על המחסן שלו, הוא ניצל את העזבה הרבה שהעידה על חוסר בעלים, יש איזה חמסן שהחליט לנכס את המחסן שלו לעצמו, היתכן שיעשו לו כדבר הזה? הוא שכח ששנים רבות לא היה והמקום שיועז לבעלים חדש שיטפח אותו.

לא היה לו כעת הרבה זמן כדי לנסות לברר, מיהו החצוף שהעז להשתלט על המחסן, אבל היה מנוי וגמור בלבו שברגע הראשון ינסה לברר מה קורה במקום.

בדלית ברירה נאלץ לשכור חדר באיזה בית מלון זול שם עשה לעצמו את התחפושת המתאימה, הוא נסע לחיפה להיפגש עם אותה הצעה. הוא התקבל בכבוד רב על ידי ההורים המבוגרים ששוחחו איתו על העיר יאס, האבא רב שמיל לפא הכיר לא מעט את העיר יאס יצא לו להיות במקום לפני השואה מספר פעמים,

"האם הכרת את השוהל של 'בעל מלאכה' או את בית הכנסת של יראים ביי דא ברייטע גאס?"

יונטי בעורמתו השיב בלי גמגום שהוא הספיק להכיר את המקומות הללו, הוא ידע למרוח סיפורים מפליאים, הוא עשה קצת עבודת רקע על העיר יאס כדי שלא יפגוש במי שישים אותו ללעג וקלס.

לאחר שישב עמו כעשרים דקות משוחח עמו על הא ועל דא, כשאשתו עומדת בקצה החדר ובוחנת את המוצע בעיניים חריפות מלאות ביקורת, היא לא הייתה מוכנה להתפשר על כל הצעה, היא רצתה לדעת שמדובר בחבור מתאים, לאחר מיכן ישב אברום עם ההצעה עצמה, היא הייתה מלאה תוכן, ידענית בהרבה שטחים ביהדות גם הייתה מלאה בידע כללי ושלטה בלא מעט שפות, היא תהתה על קנקנו ולא החקקה להרבה בחינות, כדי לגלות שהוא בור ועם הארץ מוחלט כמעט ולא יודע שום דבר בתחומים השונים שראוי לבחור בן גילו שיהיה מצויד בהן, לכל הפחות באופן חלקי, כל הידיעות שלו היו שטחיות והסתכמו במסכי עשן שמנסים להסתיר את האפסיות שלו, לא היה לה ספק שאין לה עם מי לגשת לשולחן.

ר' בוך טעה בהערכת המצב, משפחת שפילמן אמנם הייתה משפחה עניה ובתם אמנם מתבגרת, אבל הם לא יעשו שידוך עם מי שכל מה שיש לו להציע כסף ושוב כסף ולא מעבר לזה.

טלגרמה חריפה למדי נשלחה אל אותו רב בוך שאכזב למדי הם לא חסכו כסף כדי למלא את הטלגרמה במילות זעם רבות.

"הבחור נוכל ושקרן, את יאס ראה אולי במפה וגם זה ספק רב, יתכן שמישהו סיפר לו דבר או שניים, הוא לא יודע את השפה הרומנית, אין יליד רומניה שלא ידע משהו בסיסי, יותר מכך, הוא כלל לא מדבר את האידיש של תושבי רומניה, האידיש שלו ירושלמית למדי, מה שמסתבר יותר שהוא מילדי ירושלים שהחליט מאיזו סיבה שהיא להסתיר את הפרט החיוני הזה.

אם זה כל העוון שלו עדיין יש לך כפרה, אלא שהוא בור ועם הארץ גמור ואינו יודע דבר בשטחי היהדות, רמת ידיעותיו שואפת לנער בן 12 ולא יותר. אך העזת להציע לבתנו המהוללת שראויה לתלמיד חכם מופלג, לא סתם איזה חסידישער בויצ'ק, האם בגלל שבתנו בגרה מעט, מותר לתת לה כל צרוע וכל זב ובנוסף גם נוכל?! אין לך מחילה וסליחה על הבושה שהמטת עלינו"

ר' בוך כמעט שקיבל באותו יום התקף לב חריף, מעולם לא היה מי שפינק אותו בכאלו מילים נוקבות שהזכירו לו את עברו בעת שהתחיל את עבודתו בקודש ובראותו שאם קו האמת יהיה נר לרגליו, לא יגיע לשום דבר, עשה היתר לעצמו שמותר לשקר 'למען שמו באהבה' כדי להרבות שלום ורעות.

עם הזמן נשכחה עובדה זו כאשר דרך כוכבו וכבר ניתן היה לסמוך על דבריו בשל המוניטין הרב שצבר. עתה הזכיר לו שמיל לפא שפילמן שבעבר ניסה להציע שידוך בשביל בנו משפחה שלא ידע עליה אפילו פרט אחד, כל שהיה באמתחתה שהלכה 'פוסטע' (חצאית) האם חזרת לעבוד הלא מפואר בו הק' מנסה לדחוף דברים שאין להם אפילו תחילה "צוקפלען ארבעס צום וואנט" להדביק חומוס לקיר (פתגם ירושלמי עתיק יומין לכל אלו שמנסים שם זכר לנקיבה כאשר ק' גזר הבורא יתברך "מה' אשה לאיש" ומאי נפק'מ יתר הפרטים!)

(היה שדכן מסוים שסיפר לאבי ז'ל שהוא לפעמים משקר כאלפים שקרים ביום, הוא נקט לשון גוזמא כדי להסביר שאי אפשר בלא זה, אחרת איך יוכל לקרב בין שתי קצוות אבל אין הוא חושב שעושה עוולה כי ק' דרכם של כל השדכנים. ואמר פעם אבי שכאשר מוגלים את השקר כבר ישנם כמה זאטוטים מאחור ואי אפשר על כל דבר להפריד בין הדבקים).

משלוח חוזר הועבר ליונטי הרמאי שניסה לעבוד על "כליל השדכנים" ולהפיל אותו בפח יקוש.

"מעולם לא עשה לי איש כאלו ביזיונות כפי שהמטות עלי, אתה מעולם לא דרכת ביאס ואולי אתה פליט של מאה שערים שמושתדל להבריח את סחורו "באשפות זהב" עלך לשלם לי לפי המבייש והתבייש ליטרא של זהב למשקל של הנקי של קולחן"

איך יגיב על ק' יונטי אברהם נישלאס? על ק' נקרא בלי נדד בשבוע הבא בלי נדד.

~~~~~

# מפארת שאלת



מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זצ"ל

סגולת צדיק משפנשט זצ"ל

**אבי זי"ע** [הרה"ק רבי מנחם נחום משפנשט], **אמר:** מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זצ"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת ויחי - חזק תשפ"ב

גליון 60

הנהגות ישרות \* אמרות טהורות \* סגולות \* עובדין קדישין \* תולדותיו \* הכנה לשבת



## תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט



### עיקר ענין התפילה אפשר לתקן כאשר שוכב על מטתו

שבאמת עיקר מזה שצריך לפעול ישועות הוא ענין התפילה, הוא מתקן בעודו שוכב על מטתו<sup>(2)</sup>, אך אחר כך הוא מביאו אל הדיבור, ועיין בחובת הלבבות<sup>(3)</sup>.

**"כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו"** (בראשית מט ט)

השלמות וציונים

### ווארט השבוע

**בפרובישט גר יהודי המורה איך עובדים את השם משהחל אורו להפציע ולהאיר בקרב כל הארץ, ונודע בקרב כל מבקשי קרבת אלוקים סדר קרבתו והנהגתו של רבינו והחבראי קדישא, החלה נהירה רבתית של דורשי ה' גם משאר ערים ועיירות. חבורות מובחרות של חסידים ואנשי מעשה אשר נודעו לשם ולתהילה, התלקטו והתלכדו סביב רבינו רבי שלום. עד שהיו אומרים על כך צדיקי הדור: "בבארדיטשוב דר יהודי" (רבי לוי יצחק - בבארדיטשובער רב) המורה וצועני שיש אלוקים בעולם, ובפרוהובישט דר יהודי המורה איך עובדים אותו."**

מהם חובות הלבבות בלבד והם שכווננו לבארם בספר הזה. והחלק השני חובות הגופות והלבבות יחדו כמו התפלה ולמוד התורה והשבת והתהלה לאלהים ולמוד החכמה וצוות בטוב והזהיר מן הרע והדומה לזה. והחלק השלישי חובות האברים בלבד אין ללב בהם שום הכנסה אלא הכונה לאלהים בתחלת המעשה כסוכה ולולב וציצית ומזוזה ושמירת השבתות והמועדים והצדקה והדומה לזה ממה שלא זיק העושה אותם טרוד לבו בזולת מעשהו, אך בחובות הלבבות חייב לפנות לבו ממה שבוטח העולם וטרדותיו וליחד לבו ומצפוננו לאלהים לבדו בעת ההיא, כמו שאמרו על אחד מן הפרושים שהיה אומר בתפלתו לאלהים, אלהי יגוני בעבורך בטל מנמי היגונות ודאגתי מנך הרוק מנפשי הדאגות, וביה יקבל האלהים מעשהו וירצהו ובכמותם יתכן מה שאמרו רז"ל מצות צריכות כוונה. ואם יתעסק במעשה מחובות הלבבות והאברים יחדו כתפלה וכשבח לאלהים יתברך יפנה גופו מכל מעשי העוה"ז והעוה"ב ויפנה לבו מכל המחשבות המטרידות אותו מענין התפלה אחר שיניקה עצמו וירחץ מכל הטנופין והלכלוכין וירחק מכל ריח רע והדומה לזה, ואח"כ יעלה על לבו אל מי מוכוין בתפלתו, ומה מבקש בה, ובמה מדבר לפני בוראו במלות התפלה וענינה.

ודע כי המלות תהינה בלשון קליפה והעיון במלות כלב והתפלה כגוף והעיון כרוח (ס"א כי המלות תהינה בלשון והעיון במלות ובלב והתפלה כגוף והעיון כרוח). וכשתפלה המתפלל בלשון ולבו טרוד בזולת ענין התפלה תהיה תפלתו גוף בלא רוח וקליפה בלא לב מפני שגופו נמצא ולבו בל עמו עת תפלתו ובכמותו אמר הכתוב (ישעיה כט ג) "עין כי נגש העם הזה בפני ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני", ומשלו זה עוד לעבד

1. עיין שם שכתב זאת לבאר את דברי הרב הקדוש החסיד המפורסם מו"ה נטע מנאוריטש זצוקלה"ה שביאר את דברי המשנה שבמסכת ראש השנה 'בראשונה היו משיאין משואות, משקלקלו המינים, התחילו שלוחים יוצאים, שזה רמז על ענין התפלה, כי בימים הראשונים שהיה לבם בוער בקרבם מגודל אהבת תשוקת הנורא ברוך הוא רשפי רשפי אש שלהבת יה לא תכבה, לא היו צריכים להוציא ענין התפלה מכת אל הפועל להכניס הדבור והשפה. וכעת 'התחילו שלוחים יוצאים, מוכרחים לשלח אמרת ותפלתו מן הכח אל הפועל להביאו בכלי הדיבור כנ"ל, ע"כ.

2. בענין זה ראוי לציין את הסיפור אשר הובא בכתבי הרה"ר ר' מרדכי אהרן פישמאן ז"ל: פעם אחת כאשר איכלו קורצא בי מלכא וזקני החסידים טענו כנגד רבינו הרה"ק מפראהבישט זצ"ע בפני חותנו זקינו הרה"ק [רבי מנחם נחום] מטשערנאביל זצ"ע על שמתפלל בשעה תשע ועד אז רואים אותו ישן, ויאמר להם הרה"ק מטשערנאביל זצ"ע שהוא ידבר עמו בזה הענין, ובבוקר אחר שר' נחום גמר תפלתו, התכוון ליכנס לאחד נכדו בשעה עדיין שכב על מטתו והיה נדמה להם כישן, אך כשפתח הדלת נעמד ולא נכנס החדרה רק נסוג אחרו וסגר הדלת בעירו. שאלוהו החסידים מדוע לא נכנס אל חדרו, ויאמר: איך יכלתי ליכנס ולהפריע לו, בשעה שראיתי את מורי רבי הבעש"ט הק' זצ"ע עומד אצלו מצד אחד, ומו"ר - זקנו - המגיד הגדול ממעורטש זצ"ע עומד מצד השני ומדברים עמו ברזי דרוין.

3. ראה שם שער חשבון הנפש, פרק ג, וזה לשונו: חשבון האדם עם נפשו בימינו מעשה העבודה והשתדלותו בהם למחלקותיהם בהשתדלותו במעשי מלכו כשהוא מטיל עליו מעשה מן המעשים שהיו בתנועות גופו ולא יניח מהשתדלותו ויכלתו מאומה בלא שיכמה בו. ואם יהיו ממעשי העיון והמחשבה והעצה יזמין כל לבו ובינתו ושכלו והכרתו להשתדל בו ולהרגיש אליו. ואם בא לשבח ולתורות לו על טוב שגמלו לו או חסד שעשה עמו בחרו או במפורד או כתב או בעל פה לא יניח מצותותו ומליצתו ודרך העברה ומשל ואמת ושקר כמו שיתכן לו לספר עליו שלא יזמנו ויראהו ואלו היה יכול להראותו בכל אבריו ונסתרו ונראהו היה עושה ואלו היה יכול להטריח השמים והארץ וכל אשר בהם בהודאתו ושבוו מחפצו שייגענו טוב מצפוננו לו היה עושה זה עם חולשת האדם וזעירותו ומחירות כלות ימיו.

וכפי זה ראוי למשכיל שיהיה במעשה עבודת האלהים יתעלה כשהוא עושה מהם מאומה והוא שכל מעשה שהוא לאלהים איננו נמלט מאחד משלשה חלקים. אחד

שבא אדוניו לביתו וצוה אשתו ובני ביתו לכבדו ולעשות כל אודותיו והלך לו הוא והתעסק בשמחה ובשחוק ונמנע מעבוד אותו בעצמו ומהשתדל בכבודו ולעשות מה שהיה ראוי לו וקצף עליו אדוניו ולא קבל כבודו ועבודתו והשיב הכל בפניו. וכן המתפלל כשיהיה לבו ומצפונו ריק מענין התפלה לא יקבל האל ממנו תפלה במונתו או באסור ואח"כ יתחום תפלתו שאנו אומרים בסוף תפלתנו יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו' וכשיהיה האדם חושב בשום דבר מדברי העולם במונתו או באסור ואח"כ יתחום תפלתו ויאמר והגיון לבי לפניך הלא זה גנאי גדול שיטעון שדבר עם אלהיו בלבו ובמצפונו ולבו בל עמו ושאל ממנו אחר כך לקבל אותה ולרצות בה ממנו ודומה הוא למי שנאמר בו (שם נח ב) "כגוי אשר צדקה עשה", ואמרו חז"ל (ברכות ל): "ימוד אדם עצמו אם יכול לכונן את לבו יתפלל ואם לאו אל יתפלל, ואמר רבי אליעזר בשעת פטירתו כללל מה שצוה בו לתלמידיו וכשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם מתפללים ואמר הכתיב (עמוס ד יב) "הכון לקראת אלהיך ישראל, ואמרו רז"ל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ואמר (יונה ב ח) "בהתעטף עלי נפש", ואמר (איכה ג א) "נשא לבבו אל כפים אל אל בשמים.

וראוי לך אחי שתדע כי כוונתנו בתפלה אינה כי אם כלות הנפש אל האלהים וכניעתה לפניו עם רוממותה לבוראה ושבחה והודאתה לשמו והשליכת כל רביה עליו. ולפי שהיה כבד על הנפש לזכור כל זה בלי חבר וסדר כתבו רבותינו ז"ל הענינים שצריכים להם רוב כחות בני אדם הנראה חסרונם בהם אל האלהים וכניעתם בעבורם והם עניני התפלה על סדר ותקון והענין בה הנפש פני בוראה ולא תבוש בהתנפלה ויראה ממנה בסדרה מעניני התפלה בלבה הכניעה והשפלות לאלהים. ולפי שהיתה מחשבת הלב מתהפכת הרבה ואין לה קיומה למהירות עבוד ההרהורים על הנפש היה קשה עליה לסדר עניני התפלה מעצמה תקנו אותם רז"ל במלים מתוקנים יסדרם האדם בלשון מפני שמחשבת הנפש הולכת אחר המאמר ונמשכת אל הדבור והיתה התפלה מלות וענינים והמלות צריכות אל הענין והענין אינו צריך אל הדבור כשאפשר לסדרו בלב אשר הוא עיקר כוונתנו ועליו משען גמנותנו... על כן תקן אחי ענין תפלתך בלך והשווה עם דבורך וכוון בהם כונה אחת לאלהים ופנה גופך מכל תנועותיך וקשור חושניך ורגעיוניך מהתעסק בדבר מדברי העולם עם התפלה. עכ"ל חובת הלבבות.





**הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הנעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א**

**והפֿלל, תתבּוֹדד פֿעם אַחת בַּבֿקֿר בְּשִׁתְּקוּם וְתַפְּנֶה. וְאִם הַמּוֹחַ צָלוּל וְזָךְ תַּעֲמֹד בְּגִדְלַת הַבוּרָא וּבְשִׁפְלוּת עֲצֻמָּה, וּמִמְיָלָא תָּבוּא לַיְדֵי 'יִרְאָה', שְׁלֹא לַעֲבֹר מִצּוֹתָיו וּשְׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהֵם נִקְרְאוּ 'רַע', וּפּוֹגֵם עַל יָדָם שֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ, וּמִכְנִיס שֵׁם רַע בְּהִיכַל הַמְּלָךְ חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, כִּי בְּהִיכַל הַמְּלָךְ שֵׁם שֶׁרֶשׁ 'נֶפֶשׁ רוּחַ נִשְׁמָה' שְׁלוֹ, וְ"הִיכַל" גִּימַטְרִיא אֲדָנִי". וְחֶסֶד-וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁאָבֵר אֶחָד מִטְּנָף, כְּבִיכּוֹל מִטְּנָף הִיכַל הַמְּלָךְ, מְלָךְ-מַלְכֵי-הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִפְרִיד חֶסֶד-וְשְׁלוֹם הַמְּלוּכָה מִהַמְּלָךְ, בְּשִׁבִיל עֲוֹנוֹתָיו שֶׁעָבְרוּ עָלָיו, וְאִיךָ יִשָּׂא פָּנִים לַעֲמֹד לִפְנֵי הַמְּלָךְ כּו'.**

**שלמות שלום - השלמות וציונים**

ש"ה הפוגמים בנפש השכלית כנוצר בחלק ראשון. גם אם יהיה הפגם מחמת חסרון איזו מצוה מרמ"ח מצוות עשה, הנה הוא בעל מום ואין שפע עליון נמשך אל נפש השכלית בהיות איזה אבר נשחת ובעל מום, ואמנם אם הפגם יהיה למטה בנפש היסודית מפני מדות רעות שנפש החיה, או מפני מאכלות אסורות המשקצים נפש הצומחת וכן כל כיצא בזה, אז לא יהיה כח תחתון מתעורר להמשיך השפע העליון ונעשה מסך מבדיל שם ואין התעוררות תחתון עולה מלמטה להמשיך השפע מלמעלה למטה. נמצא כי כמה מיני מסכים הן, אם מסך בין נפש הצומחת ולמעלה יען פגם במאכלות אסורות אשר כחם הם בנפש הצומחת, ואם הם במדות רעות או בעבירות הבאות על ידי תאוה והתעוררות נפש החיה הם פוגמות בה, ואם הם עבירות דבור באים מנפש המדברת, ואם הם במחשבה והרהור פוגם בנפש השכלית, וכבר נתבאר כי כל הפגמים אינם רק באותו הנצוץ הפרטי שיש אל הנפש ההיא בכל מדרגה ומדרגה ובכל עולם ועולם והבן זה. ולפעמים בהתחזק הפגמים נכרתת נטיעת הנפש הזו מן האילן הנקרא אור מחצב הנשמות על ידי מסך הנוצר המבדיל. וזהו סוד מה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות יח): הרשעים בחייהם קרויים מתים. וכבר נתבאר כי לא כל הפגמים שווין כי יש פגם פוגם בצומחת ויש בחיה ויש במדברת ויש בשכלית. האמנם לענין המשכת רוח הקדש כיון שיש פגם בכל מקום שיהיה אינו יכול להמשיך כלל, ולכן הבא ליטהר צריך שיהיו כל מדרגותיו וזוכית לבנה נקיים מכל חלאת היצר הרע המעורב בכל המדרגות של הנפש. וזהו שנאמר למשה רבינו ע"ה (שמות ג ה) "של נעלך מעל רגליך", שיהיו כל איברי גופו וכוחות נפשו בכל מדרגותיה הנוצרים זכים מבלי סיג וחומר עכור כלל, כנוצר בספר התקונים, (תיקון תיקונים יב, כא) ולא ישאר בו זוהמת היצר הרע כלל זולתי חלק הטוב המושר שבו, שהוא המוכרח לקיום הגוף בלבד, ואז אין מעכב להבדיל בין כוחות הנפש אל מקורה באור מחצב הנשמות הדבק אל מקור רוח הקדש שבאור העשר ספירות. הרי נתבאר כי על ידי הפגם גורם שתיים רעות. הראשונה שאין תשוקת רצון התחתון יכול לעלות עד מקור רוח הקדוש, ועל ידי כן גם רוח הקדוש העליון אינו יכול להתפשט עד התחתון וכל זה מחמת מסך העונות כנוצר. ואמנם גרמת הפגם נעשה בהכרח על ידי כוחות שתוף בגוף נפש הדומם המתקשרים קשר אמיץ בגוף עצמו כי הוא כלי שבו פועלת הנפש בכל מיני כוחותיה. אמנם אין כל כוחות הנפש נמצאות בכל פגם כי יש פגם בצומחת ויש בחיה ההם במדברת ויש בשכלית כנוצר לעיל. אבל כוחות הנפש הדוממת וכוחות הגוף נמצאים בכל מיני פגם שבעולם. ע"כ.

בהו, ולבחר אזלא ושטאת, וסלקא כפום אורחה, ההיא נפשא דזכת לסלקא, אתחזיאת קמי דסבר אפי' יומין ואתדבכת ברעותא לאתחזאה בתיאובתא עלאה, למחמי בנועם מלכא ולבקרא בהיכליה ודא הוא בר נש דאית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי, ודא היא נפשא דכסיפא דילה כד סלקא בקב"ה (תדיר), ולא אתדבכת בהני זנין טהירין אחרנין, והיא אזלת בתר זינא קדישא, באתרא (ד"א, בתר אתרא) דנפקת מתמן, ובגין כך כתיב נפשי אויטיך בלילה, בגין למרדף בתרך, ולא לאתפתאה בתר זינא אחרא נוכראה.

וראה בפירוש הסולם (פר' לך אות קמז) שמפרש המאמר הנ"ל וזה לשונו: רבי שמעון היה הולך בדרך והיה עמו ר' אלעזר בנו ורבי אבא ורבי יהודה. בעוד שהיו הולכים אמר רבי שמעון תמימיני איך בני העולם אינם מסתכלים להבין דברי תורה ולדעת מה הם עומדים בעולם. פתח ואמר 'נפשי אויטיך בעולם' וגו' מקרא זה בארוהו וגם אנו בארנו אותו. אבל בוא וראה, נפש האדם בעת שעולה לשיין על מטתו יוצאת ממנו ועולה למעלה למעלה. ואם תאמר שכולם עולים - דהיינו שגם שאר המדרגות: רוח ונשמה עולים עמה למעלה, אינו כך - כי לאו כל אחד ואחד רואה פני המלך, אלא הנפש עולה אל המלך, ולא נשאר אז עם הגוף רק רשימה אחת שהיא מדת החיים של הלב. והנפש הולכת מן הגוף ומבקשת לעלות. וכמה מדרגות על מדרגות הם, לעלות. היא משוטטת ופוגשת בקליפות של אורות הטומאה. אם היא טהורה, שלא נטמאת עם הגוף ביום, היא עולית למעלה. ואם אינה טהורה היא נטמאת בין הקליפות הללו ומתדבכת בהן ולא תעלה עוד. ע"כ.

**שם הוי"ה כנגד היכ"ל שהוא בגימטריא אדני"**

וכתב רבינו עוד **כ"ה היכ"ל גימטריא אדני**, וח"ו כשאבר אחד מטונף וכו', כן כתב בספר שני לוחות הברית (בית ה') בשם ספר הפרדס וזה לשון קדשו: אם היה שם בן ד' נהגה באותיות היה מראה כי האצילות מושג, וזה אינו ראוי לרוב העלם, ולכן אנו הוגים אותו בהיכלו, כי השגת התפארת במלכות כדמיון וה' בהיכל קדשו ה"ס, כמנין היכ"ל, כמנין אדני, ע"כ.

**על ידי העבירות נפגמים אבריו**

ועיין עוד מה שכתב מה"ר חיים ויטאל זיע"ע בספה"ק **שערי קדושה** (חלק ג' השער השלישי) וזה לשון קדשו: הנה בהיות השפע של רוח הקדש מתעורר לרדת אל האדם לשרות עליו ויהיה חוטא, הנה היצר הרע הוא גורם מסך חשוך בין נפש השכלית אל מקור רוח הקדש, וזהו שכתוב (ישעיה נט ב) "כי אם עונותיכם היו מבדילים" וגו' ואין רוח הקדוש שורה עליו, וזה על ידי עבירות

'ואם המוח צלול וזך תעמוד בגדולת הבורא ובשפלות עצמך וממילא תבוא לידי יראה' וכו'. ראה מה שכתב רבינו לעיל (פרקים ב-ה) בזה הלשון: ועיקר הוא היראה, דהיינו, בכל דבר שיזדמן לאדם, הן מצוות עשה הן מצוות לא תעשה, יזכור את עצמו שהוא עומד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ואיך יעבור על דיבורו במצוות עשה שיזדמן לידו, שלא לעשות, או מצות לא תעשה לעבור על דבריו ויעשה, והלא לא נבראתי אלא לעשות רצונו, ונתן בי נשמתי חלק ממנו, וכו'. כשאדם קם בבוקר, צריך ליטול ידים תכף. כי בלילה השראת החיצונים, ונופלת עליו יראה ואהבה חיצונית, ועיקרן על הידים, כי בהם כלל הכל, כמו שידוע לידועי חן. ועל כן צריך ליטול ידיו תיכף להעביר ממנו יראה ואהבה חיצונית. ותיכף צריך גם כן לילך לנקות גופו מפני טעם הנוצר לעיל. ואחרי כן יחשוב מעט בגדולת הבורא יתברך ובשפלות עצמו. וקודם תפילת שחרית יאמר התפילות שנת"סדו על גדולת הבורא יתברך ועל שפלות האדם. ויהרהר בתשובה שלימה. ע"כ. ועיין עוד שם מה שהרחבנו לבאר בזה.

**טינוף הנפש על ידי מעשי האדם מונע מהנפש לעלות היכל המלך**

ובענין מה שכתב רבינו **כ"ה היכל המלך שם שורש נפש רוח נשמה שלו** וכו', יש לציין את מה דאיתא בספר הזוהר הקדוש (ח"א דף פג): רבי שמעון הוה אזיל בארחא והוה עמיה רבי אלעזר בריה ורבי אבא ורבי יהודה. עד דהוו אזלי אמר רבי שמעון, תוהנא, היך בני עלמא לא משגיחין למנדע מלי דאורייתא ועל מה קיימי. פתח ואמר (ישעיה כו ט) נפשי אויטיך בלילה, אף רוחי בקרבי אשחרך, האי קרא אוקמוה ואוקימנא ליה, אבל תא חזי, נפשא דבר נש כד סליק לערסיה נפקת מניה וסלקא לעילא, ואי תימא דכלהו סלקאן, לאו כל חד וחד חמי אפי' מלכא, אלא נפשא סלקא, ולא אשתאר בה בהדי גופא בר חד רשימו (נשימו) דקסטא דחיותא דלבא. ונפשא אזלא ובעיא לסלקא, וכמה דרגין לדרגין לסלקא, שטאת והיא אתערעת בהני קומרין טהירין דמסאבותא, אי היא דכיתא דלא אסתאבת ביממא, סלקא לעילא, ואי לאו דכיתא, אסתאבת בנייהו ואתדבכת בהו, ולא סלקא יתיר, ותמן מודעי לה מלין, ואיהי אתדבכת מאינון מלין דזמן קריב, ולזמנין דחייכיין בה, ומוודעיין לה מלין כדיביין, וכדין אזלא כהאי גוונא כל ליליא, עד דיתער בר נש ותאבת לאתרה, זכאין אינון צדיקייא, דגלי לון קב"ה רזין דיליה בחלמא, בגין דיסתמורון מן דינא, ווי לאינון חייבי עלמא דמסאבין גרמיייהו ונפשייהו. תא חזי אינון דלא אסתאבו, כד סלקי בערסייהו, נפשא סלקא ועאלת בין כל הני דרגין בקדמיתא, וסלקא ולא אתדבכת



# מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

**סיכומי דף היומי**

**מערכת: 073-249-0403**  
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ  
הגה"ח ר' **פינחס רוזנבוים זצ"ל**  
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון  
232

## מסכת מגילה

פרק מגילה נקראת

**מגילה דף ב' . יום ג' פרשת ויחי ' צום י' טבת תשפ"ב**

דף ב' - ע"א

**משנה . בני הכפרים שאינם בקיאים בקריאת המגילה וצריכים להיכנס לעיר לשמוע קריאתה - הקילו עליהם אנשי כנסת הגדולה להקדים להקריאה ליום שני וחמישי, שבימים אלו בין כך נכנסים לעיירות לבית דין, ולא הטריחום חכמים שיבואו גם ביום הפורים, כדי שיהיו פנויים ביום הפורים להספיק מים ומזון לאחיהם שבכרכים לצרכי סעודת פורים (ועיי' הטעם למסקנא להלן דף ד').**

**מה שבני הכפרים מקדימים ליום הכניסה הוא מתקנת אנשי כנסת הגדולה שבימי מרדכי ואסתר, שאילו היו מתקנים שתהא נקראת רק ביום י"ד וט"ו אין כח בידי בית דין שלאחיהם לשנות זאת, שאין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול ממנו בחכמה ובמניין. רמז תקנה זו במגילה:**

לרבי יוחנן - 'לקיים את ימי הפורים חומה בזמניהם' ולא 'בזמנם', יתור י' וה' מלמד שתיקנו להם עוד שני זמנים בדומה לעיקר הזמן.

לר' שמואל בר נחמני - 'כימים אשר נחו בהם היהודים' ולא 'מים', לרבות שני ימים אחרים ודגמת ימים אשר נחו.

**י"ג אדר כיון שהוא יום שבו נקהלו הכל להינקם מאויביהם בין בשושן בין בשאר מקומות אינו צריך פסוק לרבות שיהא ראוי לקריאה, שעיקר הנס היה בו.**

**'ולא יעבור' - מלמד שאין המגילה נקראת אחר ימי הפורים, כגון בט"ו וי"ז, ולכן בהכרח יש לרבות יום י"א וי"ב.**

**סתם משנתנו שהכפרים מקדימים ליום הכניסה גם בזמן הזה - כרבי עקיבא, אבל רבי יהודה חכמים הקילו רק בזמן שהיו בית דין שולחים שליחים להודיע מתי קידשו ראש חודש ניסן ועושים המועדים לפי זה, אבל בזמן הזה שאין ישראל שרויים על אדמתם ולא יגיעו שלוחי בית דין אליהם כולם קובעים פסח שלושים יום מקריאת המגילה, ואם יקדימו הקריאה יכשלו חס וחלילה באכילת חומץ בימים אחרונים של פסח, ולכן אין מקדימים. (ולשיטת קמא דרבי יוחנן חכמים חולקים על עיקר תקנת בני הכפרים, ואיתיה).**

דף ב' - ע"ב

**תקנת בני הכפרים היא רק במקומות שביט דין קבוע בעיירות והכפרים נכנסים שם לבית דין, אבל במקומות שאין נכנסים אין קוראים אותה אלא בזמנה.**

**קביעות יום פורים לבני הפרזים ב"ד - שנאמר 'על כן היהודים הפרזים היושבים בערי הפרזות עושים את יום ארבעה עשר'.**

**קביעות יום פורים לבני המוקפים חומה בט"ו - שנאמר 'להיות עושים את יום ארבעה עשר לחודש אדר ואת יום חמשה עשר בו, ומה שהפרזים ב"ד מוקפים בט"ו, שאין לומר שיום ט"ו לא נאמר רק על בני שושן, שהרי גם שאר המוקפים ישראל הם וממדינות בין הודו ועד כוש שקיבלו עליהם ימי הפורים, וכיון שלא רמז הכתוב זמן של מוקפים ומצאנו שושן עושה בט"ו מסתבר שאותו יום תקנו גם למוקפים.**

**בני המוקפים חומה קורין רק בט"ו, ולא ב"ד וט"ו - שנאמר 'את' המפסיק בין יום י"ד לט"ו, ואין קוראים באחד מהימים שרוצים - שנאמר 'בזמניהם' - זמנו של זה אינו כזמנו של זה. 'והימים האלה נזכרים ונעשים' - הוקשה זכירה - קריאת המגילה, לעשיית משתה ויום טוב, שיהא באותו זמן, וכיון שמצאנו פסוקים לעשיית ימי הפורים לפרזים ולמוקפים הוקבע זמן זה גם לזכירה.**

**כרכים המוקפים חומה קורין בט"ו, לתנא דמתניתין היינו מוקפים חומה מימות יהושע בן נון, שלומד גזירה שווה 'פרזי' 'פרזי' והיינו פרזים מימות יהושע בן נון, ולרבי יהושע בן קרחה היינו מוקפים חומה מימות אחשוורוש כמו שושן, שלא קיבל גזירה שווה של פרזי פרזי.**

**בשושן קורין בט"ו אפילו שלא יודעים אם מוקפים חומה מימות יהושע בן נון, הואיל ונעשה בה נס.**

**'מדינה ומדינה ועיר ועיר' - כר"ך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו נידון ככ"ך. (ולפי ה"א מינא, לתנא דידן: 'מדינה ומדינה' (מוקפוט) - לחלק בין מוקף חומה מימות יהושע שקוראים בט"ו, למוקף מימות אחשוורוש שקוראים ב"ד. 'עיר ועיר' (פרוזות) - לחלק בין שושן שקוראת בט"ו לשאר פרזי מימות יהושע שקוראים ב"ד. לרבי יהושע בן קרחה: 'מדינה ומדינה' - לחלק בין מוקף מימי אחשוורוש שקוראים בט"ו, למה שאינו מוקף מאז שקוראים ב"ד, 'עיר ועיר' - קשיא).**

**שיעור סמוך לכר"ך שנידון ככ"ך - מיל, והוא המרחק שיש מחמתן לטבריה.**

מגילה דף ג' . יום ד' פרשת ויחי ' י"א טבת תשפ"ב

דף ג' - ע"א

**כפל אותיות מנצפ"ך שכוונו איזה באמצע תיבה ואיזה בסוף, ובאו נביאי הדורות (צופים) וחזרו ויסדו - פתוחים באמצע תיבה וסתומים בסוף.**

**'אלה המצות אשר ציוה ה' את משה' - שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה. מ"ם וסמ"ך שבלוחות כנס היו עומדים.**

**'ויקראו בספר בתורת האלוקים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא', תורת אלוקים - מקרא, מפורש - תרגום, שום שכל - הפסוקים, ויבינו במקרא - טעמים, ואמרי לה מסורת.**

**התרגום נשכח, וחזרו ותיקן אונקלוס הגר תרגום של תורה מפי רבי אליעזר ורבי יהושע, של נביאים - יונתן בן עוזיאל מפי חגי זכריה ומלאכי.**

**כשגילה יונתן בן עוזיאל תרגום של נביאים נזדעזע ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, יצאה בת קול ואמרה: מי הוא זה שגילה סתרי לבני אדם, עמד יונתן בן עוזיאל ואמר: אני הוא שגיליתי סתריך לבני אדם, גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי, ולא לכבוד בית אבא, אלא לכבודך עשיתי, שלא ירבו מחלוקות בישראל - לפרש מקראות הסתומים. ביקש יונתן בן עוזיאל לגלות תרגום של כתובים, יצאה בת קול ואמרה לו: דיך, משום שבספר דניאל נאמר קץ המשיח.**

**ארץ ישראל נזדעזע כשנתגלה תרגום נביאים משום שיש בהם דברים סתומים, כגון 'ביום ההוא יגדל המספד בירושלים כמספד הדדרימון בבקעת מגידון', שבלי התרגום אי אפשר להבין שכוונת המקרא לשני הספדים - כמספד אחאב בן עמרי שהרגו הדדרימון בן טבריימון ברמות גלעד, וכמספד יאשיה בן אמון שהרגו פרעה החיגר בבקעת מגידון.**

**'וראייתי אני דניאל לבדי את המראה, והאנשים אשר היו עומדי לא ראו את המראה, אבל צרדה גדולה נפלה עליהם ויברחו בהחבא' - האנשים הם חגי זכריה ומלאכי, ואף שלא ראו - שר שלהם שלמעלה (מולם) ראה ולכן חרדו.**

**דניאל עדיף מחגי זכריה ומלאכי - שהוא ראה, והם עדיפים ממנו - שהיו נביאים, והוא לא נשתלח לישראל בשום נבואה.**

**הנבעת פתאום אף שלא ראה כלום הוא מפני ששר שלו שלמעלה (מולם) ראה, ויקרא קריאת שמוע, ואם עומד במקום טינופת ידלג ממקומו ארבע אמות, ואם אינו יכול - יאמר 'עזאז דבי טבחי שמינא מינאי'.**

**'משפחה ומשפחה' - להביא משפחות כהונה ולויה, שכהנים בעבודתם ולווים בדוכנם וישראל במעמדם מבטלים עבודתם ובאים לשמוע מגילה.**

**מבטלים תלמוד תורה לבוא ולשמוע מקרא מגילה, קל וחומר ממה שמבטלים עבודה שהיא חמורה מתלמוד תורה של יחיד.**

**'זיהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו... ויאמר לא כי אני שר צבא ה' עתה באתי, ויפול יהושע על פניו ארצה', אף שאסור לתת שלום לחבירו בלילה - שמוא שד הוא - לא חשש לכך כיון שאמר 'אני שר צבא ה'', ואין לחשוש ששד הוא ומשקר - שהשדים אינם מוציאים שם שמים לבטלה.**

**אמר המלאך ליהושע: אמש ביטלתם תמיד של בין הערביים ועכשיו ביטלתם תלמוד תורה, אמר לו: על איזה באת, השיבו: עתה באתי - על תלמוד תורה, מיד 'וילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק' - שלן בעומקה של הלכה.**

דף ג' - ע"ב

**גדול תלמוד תורה של רבים יותר מהקרבת התמיד, שנאמר 'עתה באתי'.**

**נשים במועד מענות (הסדר) על המת - שכולם עונות כאחת, אבל לא מטפחות על ליבם, לרבי ישמעאל - הסמוכות למיטה מטפחות. בראשי חדשים בחנוכה ופורים - מענות ומטפחות, אך לא מקוננות (שוחת אומרת וכולם עונות אחריה), ותלמיד חכם בפניו מותר אפילו במועד קל וחומר בחנוכה ופורים.**

**כבוד התורה אפילו של יחיד עדיף מעבודה ומקרא מגילה, תלמוד תורה של יחיד קל מהם. מת מצוה עדיף:**

**מתלמוד תורה - שמבטלים תלמוד תורה למת מצוה ולהכנסת כלה. מעבודה - שנאמר בנזיר 'ולאחותו לא יטמא' אבל מטמא למת מצוה, וילפינן ליה מכח אם אינו ענין (שליחיו כבר נלמד מ'לאביו') שאם היה הולך לשחוט את פסחו ולמול בנו ושמע שמת לו מת שלא יטמא, אבל מטמא למת מצוה.**

**ממקרא מגילה - שגדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה, שזקן ואינו לפי כבודו פטור מהשבת אבידה.**

**כר"ך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו נידון ככ"ך, סמוך אף על פי שאינו נראה - בנחל, נראה אף על פי שאינו סמוך - בהר.**

**כר"ך שנתיישב תחילה בבתים ולבסוף הוקף נידון ככ"ך ערי חומה, שנאמר 'בית מושב עיר חומה' - שנתיישב בתוך עיר חומה.**

**עיר גדולה היא כל שיש בה עשרה בטלנים ממלאכתם ומצויים בבית הכנסת, פחות מכאן נידון ככ"ך אף שהוא מקום שווקים ויש בו הרבה בטלנים ממקומות אחרים, כיון שאין בה עשרה קבועים.**

**כר"ך שחרבו חומותיו נידון ככ"ך, שנאמר 'אשר לוא חומה' - אף על פי שאין לו עכשיו. חרב מעשרה בטלנים שבו - אם חזר ונתיישב בעשרה בטלנים דינו ככ"ך.**

מגילה דף ד' . יום ה' פרשת ויחי ' י"ב טבת תשפ"ב

דף ד' - ע"א

**לוד ואונן וגיא החרשים - מוקפות חומה מימות יהושע בן נון, ומה שכתוב שאלפעל ואסא בנו אותם - שנחרבו בימי פילגש בגבעה וחזר אלפעל ובנאו, ושבו נפלו ושיפצם אסא.**

**נשים חייבות במקרא מגילה** – שאף הם היו באותו הנס.

**פורים שחל בשבת** מעמידים מתורגמן לפני החכם לדרוש איגרת פורים ברבים, ולא גזרים דרשה אטו קריאה (שאסור שמוא יעביר המגילה ארבע אמות ברשות הרבים).

**משה תיקן להם לישראל** שיהיו שואלים ודורשים בעניינם של יום הלכות פסח בפסח, עצרת בעצרת, חג בחג.

**חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולחזור ולקרואה ביום**, זכר לנס שהיו זועקים בימי צרתם יום וילילה, כמו שנאמר 'אלוקי אקרא יומם ולא תענה וילילה ולא דומיה לי'. ויש לומדים זאת מהפסוק במגילת ארוממן (שנדרש לענין סג המגילה) 'למען יזמרך כבוד (ביום) ולא ידום (בלילה) ה' אלוקי לעולם אודך'.

**דף ה' – ע"ב**

**חכמים הקילו על הכפרים להיות מקדימים ליום הכניסה** – בשכר שמספקים מים ומזון לאחיהם שבכרכים.

**ברשיא של המשנה נקט התנא סדר קריאת המגילה לפי סדר ימי החודש, ואחר כך סידרם לפי סדר ימי השבוע** – שאם היה שונה ימי השבוע לפי סדר ימי החודש היה מונה אותם לאחוריו והיה עלול לדלג ולטעות.

**חל י"ד אדר בערב שבת:**

**לת"ק דרבי – כפרים ועיירות גדולות מקדימים ליום הכניסה** (א"י), ומוקפים בו ביום, שנאמר 'בכל שנה ושנה' – בכל שנה ושנה עיירות קודמות למוקפים.

**לת"ק דרבי יוסי** – מוקפים וכפרים מקדימים ליום הכניסה (א"י), ועיירות בו ביום, שנאמר 'בכל שנה ושנה' – בכל שנה ושנה עיירות כ"ד, וזמנם חלוק מזמנם של מוקפים.

**לרבי ורבי יוסי** – כפרים מקדימים ליום הכניסה, ועיירות גדולות ומוקפים בו ביום, שנאמר 'בכל שנה ושנה' – בכל שנה ושנה אין עיירות נדחו ממקומם, ואין המוקפים קודמים לעיירות. **חל י"ד אדר בשבת** –

כפרים מקדימים ליום הכניסה (א"י), מוקפים – קוראים ביום ראשון (ט"ו).

עיירות – לשיטת תנא קמא קוראים בערב שבת (א"י), לרבי הואיל ונדחו ממקומם מקדימים ליום הכניסה (א"י).

**אין קוראים המגילה בשבת,**

לרבה – משום שהכל חייבים בקריאתה ואין כולם בקיאים בזה, ומתוך שהוא בהול לצאת ידי חובה שמוא טלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבינו ארבע אמות ברשות הרבים, והיינו טעמא שביטלו שופר ולולב בשבת.

לרב יוסף – משום שעניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה כדי לקבל מתנות לאביונים ולא אפשר בשבת.

**כפרים שמקדימים ליום הכניסה** גובים מהם הגבאים מתנות לאביונים ביום הקריאה ומתקלים לעינים, אבל שמחה של מאכל ומשתה אינה נוהגת אלא בזמנה (ד"ד).

## מגילה דף ה' י' ו' פרשת ויחי י"ג טבת תשפ"ב

**דף ה' – ע"א**

**מגילה בזמנה** – לרב נקרא אפילו ביחיד, כיון שכולם קוראים אותה בו ביום יש פרסום נס אפילו ביחיד.

**ושלא בזמנה** – כגון כפרים המקדימים ליום הכניסה, ופורים שחל בשבת שקוראים בערב שבת, אין קוראים אלא בעשרה שצריך פרסום הנס. **לרב אסי** – בין בזמנה בין שלא בזמנה מצוה בעשרה.

**משנה** . **עיר גדולה** היא דווקא אם יש בבית הכנסת שבה עשרה בטלנים ממלאכתם יהיו מצויים לתפילה, וגיזונים הם הציצור, פחות מכך הרי זה כפר.

**אף על פי שאמרו שהכפרים מקדימים ליום הכניסה** – מותרים ביום הקריאה בהספד ובתענית.

**מקום שאין בני הכפרים נכנסים בשני וחמישי** אין קוראים אותה אלא בזמנה.

**כפרים מקדימים ליום הכניסה**, אבל לא מאחרים – שנאמר 'ולא יעבור'.

**אין מונין ימים לשנים** – שהאוסר עליו בקומה לשנה מונה שנים עשר חודש מיום ליום, ואינו מונה עוד י"א יום ששנת החמה יתירה על שנת הלבנה, וכן ימים נוספים להשלים החדשים החסרים, משום שנאמר 'לחדשי השנה' – חדשים אתה מונה לשנים ולא ימים.

**אין מחשבים שעות לחדשים** – כגון האומר הרי זה גיטך אם לא באתי מכהן עד חודש זה, והיה חודש חסר, כיון שחשדה יום כ"ט אין אומרים הוא בתוך החדש שהיה חודש הלבנה הוא כ"ט יום ומחצה, משום שנאמר 'עד חודש ימים' – ימים אתה מונה לחדשים ולא שעות.

**אלו מאחרים ולא מקדימים אם חלו בשבת:** תשעה באב, י"ז בתמוז, ועשרה בטבת – שלאקדומו פורענותא לא מקדימן / ימים הקבועים למשפחות להביא עצים שומנם עליהם כנדר – שעדיין לא הגיע זמנם / קרבן חגיגה ביום טוב והקהל – שאם יקדימו לא יצאו ידי חובתם כיון שעדיין לא הגיע זמן חיובם.

**שלמי חגיגה מביאים ביום טוב**, לבית שמוא לא סומכים עליהם – שסמיכה שבות היא, ויסמוך עליה מערב יום טוב שאינו סובר תיכף לסמיכה שחיתה. לבית הלל – יסמוך עליהם ביום טוב, שכיון שמתור להקריבם לא גזרו עליהם שבות.

**עולת ראייה** – לבית שמוא אינה קריבה ביום טוב, שאין בה צורך אוכל נפש, ו'לכם' כתיב ולא לגבוה, לבית הלל קריבה, ש'לכם' דורשים – ולא לנכריים.

**מי שלא הביא קרבן חגיגה ביום טוב הראשון של סוכות** מביאה בשאר ימי הרגל וגם בשמיני עצרת, עבר הרגל ולא חג שוב אינו חייב. וגם לשבועות יש תשלומים כל שבעה.

**שבועות שחל בערב שבת** – לבית שמוא הסוברים שאין מביאים עולת ראייה ביום טוב יום טובו לאחר שבת, לבית הלל יום טובו בו ביום. חג שבועות בשבת – לפי כולם לא יצאו אחר השבת.

**דף ה' – ע"ב**

**רבי רחץ בפהרטיא** בשבעה עשר בתמוז.

**כשהלל תשעה באב** בשבת ביקש רבי לעקור, שהואיל ונדחה לאחר השבת ידחה, ולא הודו לו חכמים (ובני אלעזר אמר בשם רבי יחיאל בן שמואל ביקש לעקור תשעה באב, ואמר לו רבי אבא בר ודאי שרק בשנה שחל בשבת ביקש לעקור, ואמר רבי אלעזר: טובים השנים מן האחד).

**עשיית מלאכה בימי הפורים:** לפי הברייתא דרב יוסף אסור לבני העיירות בי"ד ולבני המוקפים בט"ו, שנאמר 'ומשחה ויום טוב, שמחה – שאסור בהספד, משתה – שאסור בתענית, יום טוב – שאסור במלאכה. אך לא אחד ביומו של השני – אסור בהספד ותענית ומותר במלאכה. לרבה בריה דרבה – לא קבלו עליהם מתחילה שיהא פורים אסור במלאכה, והוא בכלל דברים המתותרים שאחרים נהגו בהם איסור, ורק במקומות שנהגו איסור אסור, ורב קילל מי שזרע פשתן בפורים במקום שנהגו איסור, ולא צמח הפשתן.

**רב נטע נטיעה בפורים**, ושלשה דרכים בהיתור: א. רב בטבריה ופורים שלו בט"ו (בלילה), ונטע בי"ד. ב. לרבה בריה דרבה (שתלוי במנהג) – במקומו של רבי לא נהגו איסור במלאכה. ג. נטע נטיעה של שמחה, כגון אילן שצילו נאה ואוכלים ומתענגים תחתיו במיני שמחות.

**רבי קרא המגילה בטבריה בט"ו**, שהיא 'רקת' המוזכרת בפסוק כעיר מוקפת חומה מימות יהושע בן נון. וחזקיה קרא בה בי"ד וט"ו, כיון שבצד אחד אין לה חומה אלא אם כינרת חומתה, ואמנם לענין בתי עיר חומה ודאי לא בכלל מקדשי חומה היא ומוקפים לא יסביב, אך לענין

מגילה שלא נאמר 'חומה' אלא 'פרזים' ושאין פרזים – מוקפים, יש להסתפק האם 'פרזים' הוא לשון גילוי – וגם טבריה מגולה, או לשון שאינם מוגנות – וטבריה מוגנת.

**קריאת המגילה בהוצל** – ללישנא קמא קרא בה רב אבי בי"ד וט"ו, שספק אם מוקפת חומה מימות יהושע בן נון, ללישנא בתרא ודאי מוקפת.

## מגילה דף ו' . שב"ק פרשת ויחי , חזק י"ד טבת תשפ"ב

**דף ו' – ע"א**

**חמת** – רבי יוחנן אמר כשהיה נער שהיא טבריה, ונקראת כך על שם חמי טבריה, ושאל הזקנים והסכימו לדבריו, לרבא (רבה) זו חמי גרר.

**כמת אדם גדול בבבל היו הספרדים בטבריה מספידים:** גדול הוא בשוך (בכל באת"ש) ושם לו ברקת (טבריה), וכשהגיע הארון לקברו בטבריה קראו בשווקים: אוהבי שרידים (ישראל) יושבי רקת צאו וקבלו הרוגי עומק (בבלי העמוקה). וכשהסתלק רבי זוריא (שגדל בבבל ואחר כך עלה לארץ ישראל, ומת בטבריה) פתח הספדן: ארץ שנער הרה וילדה, ארץ צבי גידלה שעשועיה, אוי נא לה אמרה רקת כי אבדה כלי חמדתה.

**רקת** – לרבי יוחנן זו ציפורי, שגבוהה כרקתא דנהרא (שפת הנהר) הגבוה מן הנהר. לרבא זו טבריה, כמאמר הספרדים ה"ל, ונקראת רקת שאפילו ריקנים שבה מלאים מצוות כרימון, וי"א רקת שמה ונקראת טבריה – לרבי ירמיה שיושבת בטיבורה של ארץ ישראל, לרבה שטובה ראייתה בגנות ופרדסים.

**ניירת** – זו גיגוריה שפירותיה מתוקים כקול הכינור.

**קטרוך** – זו ציפורי, שיושבת על ראש ההר כציפור, והיתה בחלקו של זבולון, והיו בה ארבעה פרסאות זבת חלב ודבש (שהעיים היו אכלים תאים והדבש נוטף מהם והחלב זב מהם – ונעשה כמין נחל של חלב ודבש), בעת שזבת חלב ודבש של כל ארץ ישראל היה כ"ב פרסאות על ה' פרסאות.

**זבולון התרים על מידותיו**, הגם שצפורי שהיא ארץ טובה נפלה בחלקו, אפילו הכי שדות וכרמים חביב לו, אמר: ריבוננו של עולם, לאחיי נתת להם שדות וכרמים ולי נתת הרים וגבעות, לאחיי נתת להם ארצות ולי נתת ימים ונהרות. אמר לו: כולן צריכים לך לחילזון העולה מן הים להרים, וכל הנוטל בלי דמים אינו מצליח.

**י'שפוני טמוני חול'** שנאמר **בזבולון:** שפוני – חלזון, טמוני – טרית (דג), חול – זכוכית לבנה היוצא מן החול. **שם יזבחו וזבחי צדק** – כשם שאסור גזל בעולה כך הנוטל בלי לשלם לזבולון אינו מצליח.

**'ועקרון תעקר'** – זו קיסרי בת אדום שיושבת בין החולות, והיתה אימא של מלכות (מטרופולין) – או משום שמגדלים שם בני מלכים או משום שהעמידו משם מלכים, והיא היתה יתד תקועה לרעה לישראל בימי יוונים, וכשגברה מלכות בית חשמונאי וניצחו היו קורין אותה 'אחית מגדל שיר'.

**נאמר לגבי צור** (ראשה של אדום) **'והסירותי דמיו מפני ושיקוציו מבין שיניו'** – אלו בית במיא ובית גליא ראשי עבודה זרה של אדום. **'ונשאר גם הוא לאלוקינו'** – אלו בתי כנסיות ומדרשות שבאדום. **'והיה כאלוף ביהודה ועקרון כיבוסי'** – אלו תרטריות וקרקסיות שבאדום, שעתידיש של יוהדה ללמד בהם תורה ברבים, ועקרון תהיה בית תלמוד כיוסי – ירושלים.

**'ויעלו בני דן וילחמו עם לשם'** – זו פמיים שמשם ירדן ויצא.

**קיסרי וירושלים** – אם יאמר לך אדם חרבו שתייהם או ישבו שתייהם אל תאמין, חרבה קיסרי וישבה ירושלים או להיפך תאמין, שנאמר 'אמלאה החרבה' – אם מליאה זו חרבה זו, או משום שנאמר ביעקב ועשיו – 'ולאום מלאום יאמץ'.

**יחון רשע בן למד צדק בארץ נכוות יעול ובל יראה גאות ה'** – אמר יצחק לפני הקדוש ברוך הוא: יריבנו של עולם יחון עשיו, אמר לו: רשע הוא, אמר לו יצחק: אין אדם יכול ללמוד עליו צדק, אמר לו הקדוש ברוך הוא: עתיד להחריב ארץ ישראל, אמר לו: אם כן בל יראה גאות ה'.

**'אל תתן ה' מאויר רשע זממו אל תפק ירומו סלה'** – אמר יעקב לפני הקדוש ברוך הוא: ריבוננו של עולם אל תתן לעשיו הרשע תאות לבו, זממו אל תפק מנחיריו – שגרממא של אדום לא יצאו להחריב העולם.

**דף ו' – ע"ב**

**גרממא של אדם** יש בה שלש מאות עטורי כתרם, וסס"ה דוכסים יש ברומי, ובכל יום יוצאים אלו לקראת אלו והורגים אחד מהם ולכך שורדים מלהעמיד מלך.

**אם יאמר לך אדם יגעתי בתורה ולא מצאתי להיות מחודד,** או שאמר לא יגעתי ומצאתי – אל תאמין, יגעתי ומצאתי – תאמין. אבל שלא תשתכח התורה ממנו, או במשא ומתן – תלוי בסייעתא דשמיא, שיש יגע ואינו מוצא.

**'אל תתחר במרעים'**, לרבי יצחק – אם ראתי רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרר בו, ולא עוד אלא שדרכיו מצליחים וזוכה בדיון, לרבי דוסתאי בר מתון – אל תאחז במעשי רשע להיות כמותו.

**מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה** במילי דשמיא, וצדיק גמור אפילו במילי דידיה, ולא יאביעית אימא – בשעה משחקת לו אסור להתגרות בו.

**אשילאי של שון** – כרך גדול של רומי, ג' מאות פרסה על ג' מאות פרסה, ויש בה סס"ה שווקים, קטן שבכולם של מוכרי עופות וגדול ט"ז מיל על ט"ז מיל, ומלך סועד בכל יום באחד מהם, הדר בה אפילו שלא נולד בה והנוולד בה אפילו שאינו דר בה – נוטל מזון מבית המלך, יש בה שלשת אלפים מרחצאות (שבכל אחד מהם) – וחמש מאות תלונות מעלים עשן למעלה מהחומה, ארבעת צדדיה – ים, הרים וגבעות, מחיצה של ברזל, אבנים דקות (חולסית) ומצולה.

**משנה** . **'לקיים עליהם... בכל שנה ושנה'** – לרבי אליעזר ברבי יוסי, מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לשבט, אך בשנה מעוברת כל מצוות חודש אדר נוהגות באדר ראשון, שאין מעבירים על המצוות. לרשב"ג – מה כל שנה אדר הסמוך לניסן, שמשמין גאולה גאולה, כך בשנה מעוברת המצוות נוהגות באדר שני, או שלומד אותה מ'לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית' והיינו בחודש השני, 'ומכל שנה ושנה' לומדים שרק בשנה שני ולא בשני אדרים.

**י"ד וט"ו אדר א'** – לפי כולם אסורים בהספד ותענית.

**קריאת ד' פרשיות בשנה מעוברת:**

לפי תנא קמא – לכתחילה באדר ב', ואם קראו באדר א' יצאו.

לרבי שמעון בן גמליאל – דווקא באדר ב', ואם קראו באדר א' חוזרים לקרוא באדר ב', לרבי אליעזר ברבי יוסי – באדר א'.

## מגילה דף ז' . יום א' פרשת שמות . ט"ו טבת תשפ"ב

**דף ז' – ע"א**

**'לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית'** – בתחילה קבעו בשושן, ובאגרות השניות קבעו בכל העולם כולו, (ולרשב"ג לעיל דף ו' – ללמד שפצות אדר נהגות באדר שני).

**שלחה להם אסתר לחכמים קבועי לדורות,** שלחו לה קנאה את מעוררת עלינו בין האומות – שיאמרו שאנו שוחכים להזיקי מפתלם, שלחה להם כבר כתובה אני על דברי הימים למלכי מדי ופרס, ושם הם רואים מה שאירע להם על ידי ישראל.

**שלחה להם אסתר לחכמים – כתבוני בספר,** שלחו לה 'הלא כתבתי לך שלישים' – שלישים ולא רבעים, עד שמצאו הכתוב בחומש שמות – 'כתוב זאת זכרון בספר', לרבי אלעזר המודעי: כתוב זאת – מה שכתוב כאן ובמשנה תורה (שכל מה שכתוב בתורה נקרא כתב אחד), זיכרון – מה שכתוב בנביאים, בספר – מה שכתוב במגילה. לרבי יהושע: כתוב זאת – מה שכתוב כאן, זכרון – מה

שכתוב במשנה תורה, בספר - מה שכתוב בנביאים. **טומאת ידיים במגילות:**

**אסתר** - לרבי שמעון מטמא, ושמואל סובר כרבי יהושע שלא ניתנה להיכתב וממילא אינה מטמא את הידים, ואף שברוך הקודש נאמרה - היינו לקרות ולא להיכתב.

**קהלת** - לרבי מאיר ורבי שמעון בן מנסיא אינה מטמא, שהיא חכמתו של שלמה, לרבי יוסי - מחלוקת (בית שמאי ובית הלל), לרבי שמעון - לבית שמאי אינה מטמא ולבית הלל מטמא.

**שיר השירים** - לרבי מאיר מחלוקת (בית שמאי ובית הלל), לרבי יוסי - לפי כולם מטמא.

**רות** - שטמא.

**המקור שאסתר ברוח הקודש נאמרה:**

**לרבי אליעזר** - ו'אימר המן כלבו'. (ורבא פריך - סברא הוא שלא היה חשוב למלך כמותו, והגדיל הכבוד לעצמו).

**לרבי עקיבא** - 'ותיה אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה'. (ורבא פריך - שכל אחד ואחד נזימת לו כאומתו).

**לרבי מאיר** - 'ויועד הדבר למרדכי'. (ורבא פריך - שדברו כשריטת ומרדכי ידע שפה זו).

**לרבי יוסי** - **כר דרוסקמית** - 'ובכזה לא שלחו את ידם' ואף במזינות הרחוקות. (ורבא פריך - שמה

שלחו שליחים להודיע זאת למרדכי ואסתר).

**לשמואל** - 'קיימו וקבלו' - קיימו למעלה מה שקיבלו למטה. (לרבא - למקור זה אין פירא, ועדיף על

הקודמים).

**לרב יוסף** - 'וימי הפרושים האלה לא יעברו מתוך היהודים'.

**לרב נחמן בר יצחק** - 'וזכרם לא יסוף מזרעם'.

**'ומשלוח מנות איש לרעהו'** - שתי מתנות לאדם אחד. 'ומתנות לאבוינים' - שתי מתנות לשני אבוינים.

**רבי יהודה נשיאה שלח לרבי אושעיא** רגל של עגל שלישי לבטן וקנקן יין, שלח לו שקיים כזה משלוח מנות.

**דף ז' - ע"ב**

**רבה שלח למרי בר מר ביד אביי** שק מלא תמרים וכוס מלא חיטים שהתייבשו בתנור שהקמח הזה מתוק לעולם, אמר אביי שמרי יאמר עליו מאמר העולם שכפרי שנעשה מלך אינו מוריד מעל ראשו הסל שהיה רגיל להוליך להאכיל בהמתו / מרי בר מר החזיר לרבה שק מלא זנגביל וכוס מלא פלפלים ארוכים / אמר אביי שרבה יאמר: אני שלחתי לו מתוק והוא שלח לי מר / אביי אמר: כשיצאתי מבית רבה הייתי שבע, וכשהגעתי לבית מרי בר מר הגישו לי שישים קערות של שישים מיני מאכל ואכלתי שישים חתיכות, ותבשיל האחרון נקרא צלי קדר, ורציתי לכסוס הקערה אחריו - שאין העני יודע כמה הוא רעב, או שריווח מצוי בתוך המעיים לדבר מתוק.

**אביי בר אבין ור' חנינא בר אבין** היו מחליפים סעודות עם זה זה, שזה אוכל עם זה בשנה זו, ולשנה הבאה להיפך.

**חייב אדם להשתכר** **ביין** **בפורים** עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

**רבה ורבי זירא** **סעדו יחדיו סעודת פורים ונשתכרו**, קם רבה ושחט את רבי זירא, למחר ביקש רחמים והחיהו, ולשנה הבאה לא רצה רבי זירא לשוב לסעוד עמו באומרו שלא בכל שעה מתרחש נס.

**סעודת פורים שאכלה כלילה** - אמר רבא שלא יצא ידי חובתו ש'ימי משתה ושמחה' כתוב, וכן אמר אמימר לרב אשי כששאלו מדוע התלמידים מאחרים מלבוא לבית המדרש ביום הפורים, שהוא משום שטרודים בסעודה שאפשר לאכלה כלילה וכמימרא דרבא, ושינן זאת ארבעים פעם עד שהיה דומה לו כמונח בכיסו.

**משנה** . **אין בין מה שמותר ביום טוב למותר בשבת** אלא אוכל נפש בלבד. **מכשירי אוכל נפש** - לתנא קמא זה וזה שווים לאיסור, שנאמר 'הוא לבדו יעשה לכם', הוא - למעט מכשירי אוכל נפש, לבס - ולא לעכו"ם ולכלבים. לרבי יהודה מכשירי אוכל נפש מותרים ביום טוב, שנאמר 'לכם' - לכל צריכם, ו'הוא' מופעט מכשירים שאפשר לעשותו מערב יום טוב, כגון אם נפגם הסכין בערב יום טוב שאסור לתקנו ביום טוב.

**משנה** . **אין בין יום הכיפורים לשבת** אלא שהמחלל שבת במזיד מיתתו בידי אדם - בית דין, וביום הכיפורים עונשו בכרת. ולענין שיתלומים כגון שהדליק גדיש - לתנא דמתניתין בשניהם פטור, וכדעת רבי נחמיה בן הקנה היום הכיפורים שכבת שאם נתחייב בנפשו פטור מן התשלומים, שקם ליה בדבריה מיניה נאמר אף בחיוב בידי שמים. ולחכמים - בשבת שמיתתו בידי אדם פטור מהשלומים, אבל ביום הכיפורים שמיתתו בידי שמים חייב בתשלומים.

**כל איש כריתו שחיתו בהם עדים על הלאו שעמו ולקו בבית דין** - לרבי חנינא בן גמליאל נפטר מיתו שהיה חייב. שנאמר 'ונקלה אחיך לעיניך' - כיון שלקה הרי הוא כאחיו. לרבי יוחנן חכמים חולקים עליו, ואמר רבא בשם תלמידי ישיבת רב והיינו חכמים דמתניתין ששנו שעונש המחלל יום הכיפורים הוא בידי שמים, ומשמע שלא מהני מלקות שבידי אדם לפטרו מדין שמים. לרב נחמן - אין הוכחה מהמשנה שחלוקים חכמים על רבי חנינא בן גמליאל, שמשנתנו כרבי יצחק הסובר שאין מלקות בחיוב כריתות אף אם התרו בהם למלקות. לרב אשי - אישלאו אם המשנה כרובן שיש מלקות, אין הוכחה שלא כרבי חנינא בן גמליאל, שכונת המשנה היא שעיקר חומר זדונו בכרת, אך באמת אם התרו בו למלקות ולקה נפטר מכרת.

**מגילה דף ח' . יום ב' פרשת ויחי** - ט"ז טבת תשפ"ב

**דף ח' - ע"א**

**משנה** . **אין בין מודר הנאה מחבירו למודר ממנו** **מאכל** אלא השאלת כלים שאין עושים בהם **אוכל נפש** (במקום שאין משכירים כו"פ). שאם משכירים כו"פ אסור כזה וכזה שאם לא השאלו היה חסר פרטת הנאת מאכל, ודריסת הרגל לרבי אליעזר הסובר שאפילו דבר שאינו מקפיד עליו והיה מוותר לכל אדם אסור ליהנות ממנו, אבל כלים שעושים בהם אוכל נפש אסור כזה וכזה.

**משנה** . **אין בין נדרים** - **'הרי עלי'**, **לנדבות** - **'הרי זו'** אלא שבנדרים אם מתו או נגנבו או נאבדו חייב באחריותם, שנאמר 'ונרצה לו לכפר עליו' - מה שקיבל 'עליו' (הרי עלי) אחריות עליו ואין נדרו נרצה על נדו, ושיתכפר בחבורו, אבל לענין כל תאחר שניים שווים.

**משנה** . **אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש** אלא קרבן, אבל לענין משכב ומושב וספירת שבעה שווים, שבפסוק אחד מנה הכתוב שתי ראיות וקראו 'טמא', ובפסוק אחר מנה שלש וקראו כך. ואין לומר להיפך שלענין קרבן שוים וההבדל הוא בטומאת משכב ומושב וספירתו 'נקיים' - שנאמר 'וכפר עליו הכהן לפני ה' מזוב' - רק מקצת זבים מביאים קרבן. ואין לומר להיפך שרק בב' ראיות מביא קרבן ולא בג' - שעד שלא ראה ג' כבר ראה ב'.

**וכי יטוהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים'**, לזובו' מיותר לדרוש - משיפסוק זובו ולא מזובו ונגעו, שאפילו שהוא מצורע מהגז שפירתו ולא אומרין שאין זו ספירה נקיה. ואין לומר שסמך ספירה ל'מזובו' ולמדים שאף מצורע זב - שתי ראיות טעון ספירת שבעה. ואין לומר שראו למעט משבעה נקיים - שגם אם היה שותק היינו יודעים זאת מעצמנו, שאין לנו מקור לחיבו. ואין ללמוד זאת מקל וחומר שאם טמא משכב ומושב (מהדרשה בקטע הסוד) ודאי שטעון ספירת שבעה - ששומרת יום כנגד יום תוכיח שטמא משכב ומושב ואינה צריכה ספירת שבעה.

**דף ח' - ע"ב**

**משנה** **אין בין מצורע מוסגר למוחלט** אלא פריעת ראש ופרימת בגדים, שנאמר 'והצרוע

אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע' - מי שצרעתו תלויה בגופו טעון פריעה ופרימה והיינו מוחלט שכל זמן שלא נתרפא מהנגע טמא, אבל מוסגר צרעתו תלויה בימים.

**מצורע מוסגר ומוחלט שווים לשילוח חוץ לחומת העיר ולטומאה** - שנאמר 'כל ימי אשר הנגע בו מטמא... מחוץ למחנה מושבו', ואין דורשים 'אשר הנגע בו' שדווקא מי שצרעתו תלויה בגופו והיינו מוחלט - ש'כל ימי' לרבות מוסגר.

**אין בין טהור מתוך הסגר לטהור מתוך החלט** אלא תגלחתו וציפורים, שנאמר 'ויצא הכהן אל מחוץ במחנה והנה נרפא נגע הצרעת... ולקח שתי צפרים... וגלח את כל שערו' - מי שצרעתו תלויה ברפואתו - שמוטב נרפא הנגע, ולא מוטב שצרעתו תלויה ברפואת אלא בימים.

**משנה** . **אין בין ספרי תנ"ך לתפילין ומזוזות** אלא שהספרים נכתבים בכל לשון ותפילין ומזוזות אינם נכתבות אלא בלשון הקודש. לרבי שמעון בן גמליאל לא התירו בספרים אלא

**ליוג'ית** (ועי' דף ט'. דעת רבי יהודה).

**בין ספרים ובין תפילין ומזוזות תופרים** מהלכה למשה מסיני (ובמסכת מכות יש מי שמכשיר ספרי תורה שתרפה בפשתו), **ומטמאים את הידיים**.

**מגילה דף ט' . יום ג' פרשת שמות** - י"ח טבת תשפ"ב

**דף ט' - ע"א**

**תפילין ומזוזות אינם נכתבות אלא בלשון הקודש**. שנאמר 'והיו הדברים האלה' בהוייתם יהיו.

**מקרא שהיה צריך לכתבו בלשון הקודש וכתבו בלשון תרגום או להיפך** - במגילה (כגון 'ונשמע בתגם המלך', 'וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן') אינה כשרה - שנאמר ככתבם וכלשונם, ושרא ספרים **כשרים** (כך העמידו למסקנא את הברייתא, וראו בתוספות ושרא ראשונים כדעת מי מהתנאים היא שניה).

**לרבי יהודה דברי רשב"ג** **שלא התירו אלא יונית היינו רק בספר תורה**, משום מעשה בתלמי המלך שכתבו לו תרגום התורה, אבל בשאר ספרים אף יונית לא התירו.

**מעשה בתלמי המלך** שהכניס שבעים ושנים זקנים בשבעים ושנים בתים ולא גילה להם על מה הכניסם, ונכנס לכל אחד ואחד וזוהו כתבו לי תורת משה רבכם, נתן הקדוש ברוך הוא בלב כל אחד ואחד לכתוב באותם שינויים:

**אלוקים ברא בראשית** - שלא יאמר בראשית הוא שם ושתי רשויות יש).

**אעשה אדם בצלם אלהים**, **הבא ארדה ואבילה** שם שפתם - ולא לשון רבים שלא יאמר כמה רשויות יש.

ויכל ביום הששי - שלא יאמר שעשה מלאכה בשבת.

זכר ונקבה **בראו** - ש'בראם' משמע ב' גופים.

ותצחק שרה **בקרובה** - שיאמר שלכן הקפיד עליה ה' ולא על אברהם.

כי באפם הרגו **שור** וברצונם עקרו **אבוס** - שלא יאמר רצחנים היו.

ויקח משה... וירכיבם על **נושא בני אדם** - שלא יאמר משה רבכם לא היה סוס או גמל.

ומושב בני ישראל אשר ישבו **במצרים ובשאר ארצות** שלושים שנה וארבע מאות שנה - שהתחיל מגין השנים משנוולד יצחק.

וישלח את **זאטוטי בני ישראל**, ואל **זאטוטי בני ישראל** לא שלח ידו - לשון חשיבות.

לא **חמד** אחד מהם נשאתי - ולא רק חמור.

אשר חלק ה' אלוקיך אותם **להאיר** לכל העמים, וילך ויעבוד אלוהים אחרים אשר לא צוית **לעובדם** - שאם לא כך משמע אשר לא צוית שיהיו.

ובמקום שאנבת כתבו את **צעירת הרגלים** - שאשטו נקראה ארנבת, שלא יאמר שחקו בי היהודים והטילו שם אשתי בתורה.

**דף ט' - ע"ב**

**יפת אלוקים ליפת וישכון באהלי שם** - יפיתו של יפת (לשון יונית יפה מכל לשונות צאצאי יפת) יפה באהלי שם, לכן לרשב"ג התירו לכתוב ספרים רק בלשון יונית. והלכה כדבריו.

**משנה** . **אין בין כהן גדול משוח בשמן המשחה למרובה בגדים** אלא אם הורה בדבר שזדונו כרת ועשה כהוראתו שכהן המשוח מביא פר, שנאמר 'אם הכהן המשיח'. ולרבי מאיר גם מרובה בגדים מביא פר, שמרבים לו ממה שכתוב 'המשיח'. ולענין פר יום הכפורים ומנחת חבייתו שניהם שוים כלכולם.

**אין בין כהן גדול שחזר לשמש אחר שהחליפוהו באחר מחמת שנפסל לכהן גדול שמינו תחתיו בשעה שהיה פסול** אלא פר יום הכיפורים ומנחת חבייתו שבכל יום, שאי אפשר להביא שתיים. אבל לענין שאר דברים גם זה שעבר דינו ככהן גדול ומשמש בשמונה בגדים, והיינו לרבי מאיר, אבל לרבי יוסי אינו ראוי לכהן גדול - משום איבה, ולא לכהן הדיוט - ששמעולם בקודש של מורידים.

**משנה** . **בשעת היתר הבמות לא היה הפרש בין כמה גדולה (מובח של משה שהיה בנוב ובנעון) לבמות יחיד** אלא פסחים ושרא חובות שקבוע להם זמן, שכל שאינו נידר ונידב אינו קרב בכמת יחיד, אבל חובות שאין קבוע להם זמן כגון פר העלם דבר ושעירי עבודה זרה של ציבור לא מקריבו אלא באהל מועד שבמדבר, והיינו ששית רבי שמעון, אבל לחכמים כל הקרב באהל מועד שבמדבר קרב בכמה גדולה.

**מגילה דף י' . יום ד' פרשת שמות** - י"ח טבת תשפ"ב

**דף י' - ע"א**

**משנה** . **אין בין שילה לירושלים** אלא שבשילה אוכלים קדשים קלים ומעשר שני בכל מקום שיכול לראות משם את שילה, ובירושלים רק לפנים מן החומה, כאן וכאן קדשי קדשים נאכלים רק לפנים מן הקלעים.

**כשחבריה שילה הותרו הבמות, כשחרבה ירושלים** - לפי תנא דמתניתין קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולעתיד לבא ולא הותרו הבמות, ונחלקו בזה התנאים בגמרא שיש אומרים שלא יצא תקנה לעתיד לבא אחר שנחרבה והותרו הבמות.

**רבי יצחק אמר** בתחילה שמע שחבריה בבית חוניו בזמן הזה, שסבר שאינו בית עבודה זרה (לא כמו הסובר שבנאה שלש עמורה זרה), וקדושה לא ראשונה לא קדשה לעתיד לבא, ולכסוף חזר בו מפני המשניות שתנן שקידשה לעתיד לבא, ובאמת פלוגתת תנאים היא אם קידשה לעתיד לבא.

**מקורם של הסוברים קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא לעתיד לבא** - שנאמר 'כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה', מנוחה זו שילה ונחלה זו ירושלים, ומקשים מנוחה לנחלה מה מנוחה יש אחריה היתר אף נחלה יש אחריה היתר. והסובר קידשה לעתיד לבא -

הכתוב קרא לירושלים נחלה שהיא לעולם.

**רבי אליעזר אמר** ששמע שכסבנו בית המקדש השני עשו קלעים להיכל ולעזרה עד שנבנו חומותיהם, אך אין ריאה מכך שקדושה לא קדשה לעתיד לבא ועשו זאת שתהא קדושת הייכל ועזרה כדי להקריב קרבנות, שאפשר שמשום צניעות בעלמא עשו כן.

**קלעי ההיכל** היו לפנים מעובי החומה שלא יכנסו הבונים לתוך ההיכל, ובעזרה היו בונים מבפנים.

**רבי יהושע אמר** ששמע שמקריבים אף שאין בית, ואוכלים קדשי קדשים אף שאין קלעים, ואוכלים קדשים קלים ומעשר שני אף שאין חומה - מפני שקדושה ראשונה קדשה לשעתה

מערבת סיכומי הדף היומי - מחודדים שולחם בזאת בזאת ברכת מזל טוב נאמנה לגייסנו היקר חבר המערכת

הרב החסיד **אברהם אלימלך בריזל שליט"א** ולנוות ביתו תליט"א

לאירוסין בנס היקר והחשוב **בחבור אלטער בנימין ביינוש הי"ו** עב"ג תחי'

יהי רצון שיעלה הזיווג יפה לתפארת המשפחות החשובות ולבניין עדי עד

ולעיתיד **מנו** , שנאמר 'אשר לוא חומוה' - אפילו שאין לו עכשיו והיה לו קודם לכן.

**עיריית** מנטי' שהיו מקופות חומה מימות יהושע לא נון שיש להם קדושה לענין מצות ערי כתי חומיה, אבל שהיה הרבה יותר מזה - למי"ד קדושה ראשונה לא קידשה לעתיד לבא כששעלו בני הגולה מצאו את אלו וקידשום אבל הראשונות בטלו משבטלה הארץ, ולמי"ד קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבא - שצמצו את אלו ומנאים, ולא אלו בלבד אף כל שתעלה לך מסורת בידך מאבותיך שמוקפת חומה מימות יהושע בן נון כל מצוות הנהוגות בערי חומה נוהגים בה.

**דף י' - ע"ב**

**'ויהי בימי -** לשון צער, וחמשה הם: ויהי בימי אחרשורו (המן), ויהי בימי שפט השופטים (יציג), ויהיה בימי אמרפל (מלחמה), ויהי בימי אחז (מלחמה) ויהי בימי יהויקים (התחלת בלות חורבן). **'ויהי' -** יש מזה לשון צער ויש שאינם לשון צער.

**כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה** זוכה ויוצאים ממנה מלכים ונביאים, שנאמר בתמר 'ויראה יהודה ויחשבה לבונה כי כסתה נביה' - מחמת שכסתה נביה בבית חמיה ולא הכירה, וכתה ויצאו ממנה מלכים , דוד, ונביאים - שמסורת בידינו מאבותינו שאמוץ אביו של ישעיה הנביא ואמציה מלך יהודה אחים היו.

**הארון היה עומד בנס** שמקומו לא מיעט ממידת הקרקע לכל צדדיו כלום, שקודש הקדשים היה כ' אמה והיה ל' אמות פדויות לכל רוח של הארון.

**האמוראים פתחו לדרוש בעניני איגרת מורים בפסוקים אלו:**

**ר' יונתן** - 'וקמתי אליהם (בפורענות בכל...) והכרתי לבבל שם (שארן שהם כתב משלהם) ושאר (לשון) ונין (מלכות) ונכד' (שתי).

**רבי שמואל בר נחמני** - 'תחת הנעוצין' (המן שעשה עצמו עבודה וזה שכתוב ובכל הנעוצים) **יעלה ברוש** (מרדכי שנקרא ראש לכל שבטים - 'אתה קח לך בשמים ראש מר דרוו' ובתורה 'מרי דכי'), **תחת הסרפד** (שתי בת בנו של נבוכדנצר ששרף ריחיה בית ה' - ו'פירתו וזב') **יעלה הדס** (אסתר הצדקת שנקראת הדסה - 'יהי אמן את הדסה'), **והיה לה' לשם** (מקרא מגילה) **לאות עולם** **לא יכרת** (ימי מורים).

**רבי יהושע בן לוי** - 'והיה כאשר שש ה' עליכם להיטיב אתכם... כן שיש להרע אתכם' - הוא אינו שש אבל אחרים משיט, שכתוב 'שיש' ולא 'ישוש', כשנתייכו כליה בימי המן היו אויביהם שמחים. **רבנא אבא בר כהנא** - 'לאדם שטוב לפניו נתן חממה ודעת ושמוחה (מרדכי הצדיק), ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנסו (המן); לתת לטוב לפני האלוקים' (מרדכי ואסתר - ותשם אסתר את מרדכי על בית המן).

**רבה בר עובין** - 'ושמתי כסאי בעילם והאבדתי משם מלך' (שירי) (המן ועשרת בניו).

**אין הקדוש ברוך הוא שמח במפתלם של רשעים** שנאמר 'בצאת לפני החלוץ ואומרים הודו לה' כי לעולם תסודו', ולא כתיב 'כי טוב'. ונאמן בקריעת ים סוף **'ולא קרב אז אל זה כל הלילה'** - בקשו מלאכי ישראל לומר שירה, אמר הקדוש ברוך הוא מעשה יצי טובעים בים ואתם אומרים שירה ? .

### מגילה דף י"א. יום ה' פרשת שמות - י"ט טבת תשפ"ב

**דף י"א - ע"א**

**האמוראים פתחו לדרוש בעניני איגרת מורים בפסוקים אלו (המשך):**

**רב יודמי בר יצחק** - 'כי עבדים אנחנו ובעבדותינו לא עזבנו אלוקינו, ויט עלינו חסד לפני מלכי פרס' - בזמן המן.

**רבי חנינא בר פפא** - 'הרכבת אנוש ראשנו באנו באש' (בימי נבוכדנצר שהטיל לתוך בנסו האש) **ובמיס (בימי פרעה)** ותוציאנו לרורי' (בימי המן).

**רבי יוחנן** - 'זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלוקינו' - אימתי ראו בימי מרדכי ואסתר שנכתבסמו גירות בכל העולם.

**ריש לקיש** - 'אין נוהם' (בנבוכדנצר - 'עלה אריה מסוככו') **ודוב שוקק** (אחשורוש - 'דמיח לחוב' אלו פרסים שאוכלים ושותים כדוב ומלובשים בשער כדוב ומנגילים שיעור כדוב ואין להם מנוחה כדוב) **מושל ישע** (המן) **על עם דל'** (ישראל שהיו דלים מן העוהות). **ר' אלעזר** - 'בעצלתים' (בשביעל עצלות שהיתה להם לישראל שלא עסקו בתורה) **ימן המקרה**, **מך** - לשון עני, המקרה זה 'הקב"ה (שנאמר 'המקרה בפיץ עליוהיו), שנעשה כמי שלא היה יכול להושיע.

**רב חננין בר יצחק** - 'שיר המעלות... לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם' - אדם ולא מלך, זה המן.

**רבא** - 'ברבות צדיקים ישמח העם (מרדכי ואסתר - והעיר שושן צהלה ושמה) ובמשול רשע יאנח עם' (המן - והעיר שושן נבוכה).

**רב מנחם** - 'כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים ומשרים אלו...'

**רב אשי** - 'או הנסה אלוקים...'

**מרב** - 'המתמכרתם שם לאיביכם לעבדים ולשפחות ואין קויה', שגזר המן שלא יהיו רשאים לקנות חרוב לעבד. וזהו 'ויהי' - וי ויהי.

**שמואל** - 'לא מאסתים (בימי יוונים) ולא געלתים (בימי נבוכדנצר) לכלותם (בימי המן) להפר בריתי אתם (בימי פרסים) כי אני ה' אלוקיהם' (בימי גזר ופגז). במתניא תנא: לא מאסתים - בימי כשדים, שהעמדתי להם דניאל חנניה מישאל ועזריה, ולא געלתים - בימי יוונים, שהעמדתי להם שמעון הצדיק וחשמונאי ובניו ומתתיה כהן גדול, לכלותם - בימי המן, שהעמדתי להם מרדכי ואסתר, להפר בריתי אתם - בימי פרסים, שהעמדתי להם בית רבי וחכמי דורות, כי אני ה' אלוקיהם - לעתיד לבא, שאין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם.

**רבי לוי** - 'ואם לא תורישו את יושבי הארץ', שנענשו על שחמלו שאלו על עמלק.

**רבי חייא** - 'והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם', שאף אלו כמעט כלו.

**'ויהי בימי אחשורוש**, הוא **אחשורוש המולך מהודו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה'**

**ויחי** - וי ויהי, לשון גינה. קנינה.

**אחשורוש** -

לרב: אחיו (דומה) ובן גילו (בן מול ודעת אחת) של **ראש** - נבוכדנצר הרשע שנקרא ראש, הוא הרג והחריב והוא ביקש להרוג ולהחריב יסוד בית המלך.

לשמואל: שהושחרו פניהם של ישראל בימיו כשולי קדירה.

לרבי יוחנן: כל שזוכרו אומר (אח) לראשו.

לרבי חנינא: הכל נעשו רשין בימיו, שנאמר 'וישם המלך אחשורוש מס...'

**אברהם אחשורוש** - ברשעו מתחילתו ועד סופו, וכן 'הוא עשיו', 'הוא דתו ואבירם', 'הוא המלך אחז'. **הוא אבא שורא אברהם** - בצדקו מתחילתו ועד סופו, וכן 'הוא אהרן ומשה'. 'דודו הוא הקטן' - הוא בקטנותו מתחילתו ועד סופו, כשם שבקטנותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בתורה כך במלכותו. **המולך** - שמלך מעצמו שלא היה מזרע המלוכה, יש דורשים לשבח - שלא היה ראוי למלך כמותו, ויש לגנאי - שלא היה ראוי למלוך ונתן הרבה ממון לכך.

**מהודו ועד כוש** - שמלך על כל העולם, ופליגי רב שמואל אם הודו בסוף העולם וכוש בסוף העולם, או שזה אצל זה והכוונה היא שכשם שמלך עליהם כך מלך על העולם. וכעין זה נחלקו בפירוש הפסוק שנאמר בשלמה 'כי הוא רודה בכל ערב הנחר מתפסח ועד עזה'.

**שבע ועשרים ומאה מדינה** מיותר לדרשה אחר שכבר נכתב 'מהודו ועד כוש' - בתחילה מלך על שבע ולבסוף על עשרים ולבסוף על מאה.

**דף י"א - ע"ב**

**ששל מלכים משלו בכיפה** - **שמוכלו על כל העולם שתחת כיפת הרקיע** - (שהשיעו כל האומות, הרי שמלך עליהם), **אחשורוש** (כדעיל), **נבוכדנצר** (ויהי בניו והממלכה אשר אל יתן את צאורו בעול מלך בכל...). ומלכים שאינם בכלל זה: שלמה - למי"ד נגעה הדיוט של השלים מלכותו, או ששונה מהל' שמלך גם על השדים שבלמעלה. סנחריב - לא מלך על ירושלים. דריש - לא מלך על שבע מדינות. כורש - אף שנאמר 'כה אמר כורש מלך פרס כל הממלכות הארץ נתן לה' היה משתבח כן בעצמו אבל באמת לא מלך עליהם.

**כתוב 'בימים הלה שבת המלך'** שנתן בתחילת מלכותו, וכתוב 'בשנת שלטו למלכו', אלא כשבת היינו כשנתיישב דעתו, שמתחילה היה דואג שיצאו ישראל מתחת ידו כשיגמרו שבעים שנה לגלות בבבל, וכעשה ותיישבה דעתו שעברו שבעים שנה ולא נגאלו, באומרו בלשצר חישב וטעה בחשבון שבעים שנה ואני לא עשיתי.

**שנה ראשונה של מלכות בבבל** (נבוכדנצר) כיבש גינוה (מלכות אשר), ובשנייה כיבש יהויקים, בשמונה (שבעה לכיבוש יהויקים) גלה יהויכין, בתשע עשרה (שמונה עשרה לכיבוש יהויקים) גלה צדקיהו.

**בלשצר חישב שבעים שנה לתחילת מלכות בבל** - כמו שכתוב 'כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקוד אתכם, וחשב מי"ה שנים של מלכות נבוכדנצר, וכ"ג שנים של אויל מרודך, ושתי שנים שמלך הוא, ואמר שעכשיו ודאי כבר לא יגאלו והוציא כלי המקדש בשנת שלל המלכות והשתמש בהם. וטעה - שמונים שבעים שנה לחרבות ירושלים, כמו שכתוב 'למלאות לחרבות ירושלים שבעים שנה', והוא מגולות צדקיהו שאז נשפרם העיר.

**אחשורוש חישב שבעים שנה לתחילת גלות בבבל** - גלות יהויכין, והוא שמונה שנים למלכות בבבל, (ממה שכתוב 'לבעל' ולא 'למלכות בבבל'), והוסיף עוד שנה למלכות בלשצר, ה' של דרישו וכורש וב' שנים שמלך הוא, וראה שנתמלאו שבעים שנה, אמר וכשיו כבר לא יגאלו והוציא כלי המקדש והשתמש בהם, בא שטן וריקד ביניהם, והרג את ושתי. וגם הוא טעה - שמונים שבעים שנה מגלות צדקיהו, שאז נשרף העיר (לחרבות ירושלים), והיינו י"א שנים לאחז כך.

**בשנת י"ד למלכות אחשורוש** עדיין לא נתמלא שבעים שנה לגלות צדקיהו משום שכמה שנים של המלכים היו מקוטעות ולא שלמות ונספרו לשני מלכים.

### מגילה דף י"ב. יום ו' פרשת שמות - כ' טבת תשפ"ב

**דף י"ב - ע"א**

**גם דניאל טעה בחשבון** שבעים שנה של גלות בבבל.

**שבעים שנה של גלות בבבל** היינו מגלות צדקיהו שנשרף העיר שנאמר 'לחרבות ירושלים', ומה שכתוב 'כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה' היינו לפקידה בעלמא על ידי כורש שהרשה לעלות לירושלים לבניית בית המקדש.

**'כה אמר ה' למשיחו לכורש אשר החזקתי בימינו** - אמר הקדוש ברוך הוא למשיח: קובל אני לך על כורש, אני אמרתי הוא יבנה ביתי ויקבץ גלוייתי, והוא אמר 'מי בכם מכל עמו ועיל', והוא לא השתדל בדבר.

**'חיל פרס ומודי הפרתמים'** (ספך פרתמים למדי) **וכתיב 'למלכי מדי ופרס'** (ספך מלכים למדי) - שהתנו ביניהם כשכהמלך מאחד מהם מהשני יהיו הפרתמים.

**'בהארתו תכתיב עושר מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו'** - שלבש בגדי חלוקה גדולה שנאמר בהם 'לכבוד ולתפארת'.

**אחשורוש הקדים משהת לרחוקים קודם לבני עירו**, ונחלקו רב ושמואל אם היה פיקח שקירב הרחוקים קודם - שעם בני עירו יכול להתפייס ולקרב תמיד, או שהיה טיפש - שהיה לו לקרב בני עירו קודם, שאם ימרדו הרחוקים יהיו הקרובים אתו.

**תלמידי רבי שמעון בן יוחאי** **שאלוהו** מפני מה נתייביו אותו דור כליה, והשיבם: אמרו אתם, ואמרו מפני שנחנה מסעודתו של אותו רשע. אמר להם: אם כן שבשושן יהרגו ולא בכל העולם, אלא משום שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר, ועם כל זה זכו לנס כי לא עשו אלא לפנים (מיראה) אף הקדוש ברוך הוא לא עשה עמהם אלא לפנים.

**בחצר גת ביתן המלך'** נחלקו רב ושמואל אם הראוי - לחצר בחצר, לגינה בגינה, לביתן בביתן, או הושיבין - בחצר ולא החזיק, בגינה ולא החזיק עד שהושיב בביתן והחזיק, למתניתא - הושיבם בחצר ופתח להם פתח לגינה ופתח לביתן.

**'חורו'** - לרב היינו מעשה מחט, שהמצעות היו עשויים נקבים נקבים, לשמואל - מילת לבנה הציע להם.

**'כרפס'** - כרים של פסים.

**'מטות זהב וכסף'**, לרבי יהודה הראוי לכסף במיטת כסף, לזהב בזהב, אמר לו רבי נחמיה אם כן אתה מטיל קנאה בסעודה, אלא המיטות של כסף ורגליהם של זהב.

**'בהט ושט'** - אבנים שמתחוטטות על בעליהם, שמחטטים ומחזירים בעליהם אחרים עד שמוצאים אותם בשט' יקרים.

**'דרו וסוחרת'** - לרב שורות שורות סביב של אבנים יקרות, לשמואל אכן טובה יש בכרכי הים ודרה שמה והושיבה באמצע הסעודה ומאידה להם כצהריים, לדבי רבי ישמעאל שפרא דרור לכל בעלי סחורה למטרם ממוס.

**'השקות בכלי זהב וכלים מכלים שונים'** ולא נכתב 'משונים' - יצאה בת קול ואמרה: ראשונים (בלשצר וחבורתו) כלו מפני כלים ואתם שונים ושותים מהם.

**'והשתיה כדת'** - כדת של תורה, שאכלת מזבח מרובה משתיית נסכים.

**'אין אונס'** - לכל אחד השקה מיין מדינתו שרגיל בו, ולא ישכרהו אלא לפי רצונו.

**'לעשות כרצון איש ואיש'** - כרצון מרדכי (איש יהודי) והמן (איש צר אויב), שהם היו שרי המשקים במשחה.

**גם ושתי המלכה עשתה משהת נשים בית המלכות'** ולא נכתב 'בית הנשים' - ששניהם נתכוונו לדבר עבירה, כמאמר העולם הוא בדלועים גדולים ואשתו בדלועים קטנים.

**דף י"ב - ע"ב**

**'ביום השביעי כטוב לב המלך ביי'** - גם קודם היה כן, אלא שיום השביעי שבת היה, שכשישראל אוכלים ושותים מתחילים בדברי תורה ותשבחות, אבל עכו"ם מתחילים בדברי תיפלות - הללו אומרים מדיות נאות והללו אומרים פרסיות נאות, אמר אחשורוש כלי שאני משתמש בו אינו לא מדי ולא פרסי אלא כשדיי רצונם לראות וכו'.

**במידה שאדם מלך בה מורדים לו**, שהיו ושתי מורדים לו, וזהו שנאמר '**אחר הדברים האלה כשוך חמת המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה'** - כשם שעשתה כך נגזר עליה.

**ותאמן המלכה ושתי'** אף שהייתה פרוצה - שפרחה בה צרעת, וי"א שבא בגריאל ועשה לה זנב.

**'ויקצוף המלך מאד וחמתו בערה בו'** - ששלחה לו: שומר הסוסים של אבי! אבי היה שותה כנגד אף איש ולא השתכר ואיש זה נשתה ביינו.

**'יאמר יהודה לחכמים (ר-בנן) יודעי העתים'** (-שיועין לעבר שנים ולקבוע חזקים) דינו את דינה, אמרו אם נאמר שהיהוגה כשיפסוק יינו יתבעו אותנו, אם נאמר שיינחוו יהא זלזול במלכות, אמרו לו: מיזם שחרב בית המקדש וגלינו מארצנו ניטלה עצה ממנו ואין אנו יודעין לדון דיני נפשות, לך לעמון ומואב שישויבים על מקומם כיין היושב על שמריו.

**'הקרוב אליי כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא וממוכן'**, מלאכי השרת הזכירי לפני הקדוש ברוך הוא את הקרבנות שהקריבו ישראל לפניו כדי שיעשה נקמה בושתי ותמלוך אסתר תחתיה, כרשנא - כרים בני שנה, שתר - שתי תורים, אדמתא - מזבח אדמה, תרשיש - בגדי כהונה שהיה אבן תרשיש בחושן, מרס - מירוס הדם שלא יקרוש, מרסנא - מירוס המנחות לכוללם, ממוכן - הכנת השולחן.

**'ויאמר ממוכן'** - זה המן שמוכן לפרענות - שעומד להתלות, והזוכר אחרון שהיה הפחות ביותר, וקפץ בראש להשיב - שהדייט קופץ בראש.

**'להיות כל איש שורר בביתו'**, אלמלי אגרות הראשונות שהוחזק שוטה בעיני הבריות שאף האורג נגיד הוא בביתו - היו ממהרים להרוג ישראל ולא היה נשתייר מהם באגרות האמצעיות שריד ופליט שלא היו ממתניים ליום המועד.

**'כל ערום יעשה בדעת'** - זה דוד שביקש נערה אחת לפיכך כל אדם הביא את בתו, 'וכסיל יפרוש אולת' - לא אחשורוש שציווה לקבץ את כולם וכל אחד הטמין בתו שידעו שיתחתן רק עם אחת.

**'ושמו מורדיכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש מינני'** - כולם על שמו של מרדכי נקראו: בן יאיר - שהיאיר עיניהם של ישראל בתפלתו, בן שמעי - ששמע קל תפלתו, בן קיש - שהקיש על שערי רחמים ונפתחו לו.

**'איש יהודי' איש ימינני** - היה מבנימין ונקרא יהודי על שם יהודה מפני שהיה מוכתר בשמות נאים ובטכטיס מלוכה (עין יעקב הובא בספרות הש"ס, וראה עזר מירוש במהרש"א, וי"א - אביו מבנימין ואמו מיהודה. וי"א - מפשוחת מתגרות זו בזו, משפחת יהודה אומרת אני גרמתי שנובל מרדכי - שלא הרג דוד את שמעי בן ברא, משפחת בנימין אומרת שהוא בא מותר, וי"א - כנסת ישראל אומרת: מה עשה לי יהודי - שלא הרג דוד לשמעיו ויצא ממנו מרדכי שהמן הרגנו עליו, ומה שילם לי ימינני - שלא הרג שאול את אגג וזלזל ממנו המן שציער לישראל. לרבי יוחנן - היה מבנימין, ונקרא יהודי - שכך נקרא כל הכופר בעבודה זרה.

**ברכת מזל טוב לכל לומדי הדף היומי די בכל אתר ואתר עבור סיום מסכת תענית והתחלת מסכת מגילה**

**מאחלים צוות המערכת של סיכומי הדף היומי - מחודדים**

הדלקת נרות: 16:19

יציאת השבת: 17:11

רבינו תם: 17:41

ע"פ אופק תל אביב  
יד' בטבת התשפ"ב

# טוב להסתובב

767

## המפתח לכל השערים

### ויחי התשפ"ב

על הפסוק בפרשתנו: "ויחי יעקב", כותב הזוהר הקדוש כי לעתיד לבוא יראו לאדם כי כל חייו היו רק הרגעים שעבד בהם את הקב"ה בקיום המצוות, בלימוד התורה ובעשיית חסד עם הבריות. "ויחי יעקב בארץ מצרים", הגם שהינך נמצא בתוך עולם החומר של מצרים, חטוף עוד ועוד מצוות, כי רק הם אלו שילוו אותך ויהיו האוצרות שתהנה מהם לנצח נצחים!.

מעשה מדהים ונורא הביא הגאון רבי בצלאל שטרן זצ"ל, בעל שו"ת "בצל החכמה", שהיה עד לו: "היה זה בשבת קודש, אבי היקר – רבי אברהם שטרן זצ"ל, מחבר ספר 'מליצי אש', מסר דרשה חוצבת

להבות בקהילתנו 'נייהזיל' (עיר בסלובקיה) על חשיבות מעלת עניית

אמן ואמן יהא שמיה רבא. "אמר ריש לקיש: כל העונה אמן

בכל כוחו (בכל כוונתו) – פותחין לו שערי גן עדן, שנאמר:

"פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים", הדהד קולו של

אבי. "הסבא מקלם אומר כי היה שווה לה' לברוא את כל

העולם כולו, רק בשביל שיבוא פעם אחת יהודי ויאמר 'אמן'.

אם רק היינו מבינים כמה צריך לחטוף כל 'אמן' של ברכות

וקדישים שהם כיהלומים נדירים, שאין כמותם בעולם הבא".

ואז עצר אבי לרגע ואמר: "דעו לכם, כי ראשי התיבות של

המילה 'שיבה', הינם שיתיקה יפה בישעת היתפילה. ללמדך שכל מי שזהיר שלא לדבר בתפילה, אלא

מקפיד להקשיב לכל מילה ועונה אמן ואמן יהא שמיה רבא בכל כוונתו – זוכה לאריכות ימים ושנים

טובים!". ועוד הוסיף: "ומכלל לאו אתה שומע הן, שאם העונה אמן בכוונה ולא מדבר בתפילה זוכה לכך,

כמה חמור עונשו של המזלזל בתפילה ולא מקפיד על עניית אמן", אמר אבי וסיים את הדרשה.

והנה לאחר כמה ימים, התחוללה מהומה גדולה בבית הכנסת. מה קרה? – אחד ממשתתפי הדרשה, הגיע

בסערה ובהלה אל בית המדרש והחל לספר מה אירע עמו באותו הלילה: "עליתי על יצועי לישון.

והנה בחלומי, אני רואה את עצמי עומד ממש כבחיי חיותי לפני בית דין של מעלה. בית דין של מעלה

עיינו בדיני ופסקו כי עליי להפטר מן העולם. התחלתי להתחנן בחלום בבהלה כי הנני עדיין צעיר ומדוע

נגזרה עליי גזירה קשה שכזו? ואז, נשמע קול בבית דין של מעלה ואמרו לי: "הגזירה באה עליך כיוון

שאתה שח שיחה בטלה בתוך התפילה ואינך מקפיד לענות אמן ואמן יהא שמיה רבא, שבשמיים

רואים זאת כדבר חשוב וגדול עד מאד".

נכנסתי ללחץ רב וזעקתי: "אבל לא ידעתי עד כמה זה חמור, אני מתנצל". מיד זעם עליי אחד מיושבי

בית הדין ואמר לי: "היאך אתה מעז לומר דברים שכאלו, הלא אך בשבת זו דרש הרב בקהילתכם

דרשה בעניין זה, והביא בשם הרמ"ק, שהשותק בבית הכנסת ועונה אמן ואמן יהא שמיה רבא זוכה

לשיבה טובה, ואף הבהיר הרב והוסיף, כי מכלל לאו אתה שומע הן. הכיצד לא ידעת חומרת העניין,

והרי בעצמך נכחת באותה דרשה?!"

התחננתי על נפשי שאני מקבל על עצמי מעכשיו שלא אדבר בבית הכנסת, ואקפיד על אמן ואמן יהא

שמיה רבא – וכי אני מבטיח לפרסם זאת כשאחזור לבני קהילתי על כך. מיד כשאמרתי זאת יצא כרוז

בשמיים שאני זכאי ובלבד שאזכה את עם ישראל בדבר זה". הוסיפו בני משפחת הגר"ב שטרן זצ"ל על

מעשה זה, שהם יודעים ומכירים את אותו האיש זוכה לעלות לארץ הקודש ולשיבה טובה. (גיליון האמונה)

לחטוף עניית אמן ואמן יהא שמיה רבא הפותחים את כל השערים ומזכים את האדם לשיבה טובה!.

#### לרפואה. פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחלי בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה, אייל רפאל בן שרית שרה.

זיווג הגון: דניאל ולירז בני אורנה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

#### לעילוי-נשמת:

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. ניסים בן דבורה. עליזה בת מזל טוב מלכא. ג'ק בן ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן.

#### לע"נ יאיר

כהן בן מיכאל

ושרה

ת.נ.צ.ב.ה

#### לעילוי נשמת

אמנון ואבינועם

בני דבורה

ת.נ.צ.ב.ה

כיום, ישנה תופעה נפוצה שנשאלת לרוב – אנשים הסובלים מנשירת שיער והדבר גורם להם סבל ופוגע להם בדימוי העצמי, ולפעמים מפריע למצוא שידוך, והם שואלים האם הם יכולים לעשות השתלת שיער בטורקיה וכדו', בה מוציאים שתלי שיער מאיזור העורף ושותלים אותם במקום הקרחת, ולאחר זמן מה צומח השיער בחזרה.

חשוב לדעת, כי כיוון שמשתילים זקיקים חיים של שערות, לכן אין בזה חציצה בהנחת התפילין אחר שהשיער החדש צמח, כיוון שזה חלק מגופו. בנוסף, אין בזה איסור של 'לא ילבש כלי גבר על אשה', כיוון שהוא טיפול המיועד ונפוץ בעיקר אצל גברים (יו"ד סי' קנו', ב). יש להשים לב שהרופאים לא מגלחים את איזור הפאות שיש בזה איסור תורה של 'לא תקיפו פאת ראשכם'. אלא שהרופאים דורשים בהשתלה זו

שלא להניח שום דבר ככיפה, תפילין וכדו' על הראש במשך כמה ימים, כדי לא לפגוע בזקיקים הרקים. לכן, מצד הכיפה הרי שהיא מידת חסידות כמובא בפוסקים, לכן בצורך גדול אינו חייב בה, ורק שמברך ומזכיר שם ה', יכסה את ראשו.

בתפילין – וודאי שממשיך להניח תפילין של יד ולברך עליהן (סי' כו', א) ותפילין של ראש היא מצווה בפני עצמה. לכן, מי שכבר עשה השתלה ושואל, נשיב לו שהמצטער ודעתו אינה מיושבת עליו – פטור מתפילין כיוון שמסיח דעתו (שו"ע לח', ט'). ולכתחילה לעשות השתלה, עדיף בחוה"מ, ואם אינו יכול – אנשים מעידים שהניחו תפילין לא צמדו מאד לראש – ולא ניזוקו כלל. אך אם דעתו לא מיושבת – פטור, דכל שעושה פעולה שתמנע ממנו קיום מצוה בעתיד – אין בזה איסורו.

**עוצמת 'ברכת כהנים'**  
כותב זהוהר הקדוש (ח"ג דף קמ"ה ע"א): "בשעה שמברכים הכהנים את ישראל – אזי אותם שישים אותיות של 'ברכת כהנים' יוצאות מפייהם של הכהנים ופורחות למעלה לרקיע. ויש שישים שרים ממונים על השישים אותיות – על כל אות ואות יש שר מיוחד, וכולם מודים ומסכימים

**ברכת כהנים**

על כל אלו הברכות, ועל זה נאמר "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם", דאז הקב"ה מברך את ישראל" (רמב"ם ופירש"ם). מכאן אומר החסד לאלפים הקדוש: "הרי שמכל כוונה שמכוון האדם בכל תיבה ומילה, מגיע המלאך מהשמיים ופועל פעולתו בברכת כהנים כפי כוונת הישראל המכוון. והיא עת רצון גדולה, וקל מאוד להשיג פעולתו אשר חפץ". מסיים רבי יאשיהו פינטו שליט"א: "זכמה אנשים שהיו להם בעיות קשות, שאין בטבע להניצל, הקפידו בכוונת ברכת כהנים ונושעו מעל הטבע".



**תהיה כמו נר!**

השאיפה הנכספת ביותר העומדת בראש מעיינינו, לזכות לילדים תלמידי חכמים, לזכות לרוות נחת מצאצאים ההולכים בדרך התורה. חז"ל העניקו לנו מספר עצות כיצד לזכות להגיע ליעד הנכסף הזה. אחת מהן: "הרגיל בנר – הויין ליה בנים תלמידי חכמים!". וצריך לדעת מה הקשר בין הנר לילדים? את הסוד לכך מגלה השם משמואל' הקדוש: 'המתבונן בנרות יראה כי בכל רגע הלהבה משנה צורה, צבעיה משתנים, היא גדילה ומתקטנת, אין רגע דל, אין שניה בלי חידוש, אין מצב זהה לקודמו בשום צורה. זוהי כוונת חז"ל: רוצה ילדים תלמידי חכמים? רוצה להצליח בחינוך ילדיך? זה הסוד: תתרגל לחשוב ולהתנהג כמו נר. תכניס בבית התלהבות מחודשת, אוריה שמחה, התרגשות עם כל מצוה.

**הרב אשר קובלסקי**  
חינוך הילדים מהנרות

מסופר כי פעם אמר האדמו"ר בעל 'פני מנחם' זי"ע מגור לחתן טרי: "מבקש אני ממך שתקבל על עצמך קבלה, שבכל ערב בבואך לביתך, תיקח גמרא מהש"ס הגדול שקיבלת מחותנך, ותתיישב ללמוד עמוד גמרא. ודווקא בבית". שמע זאת החתן והסכים החתן לכך. חלפו השנים, ולאחר אברך נולדו כמה ילדים ב"ה. פעם אחת, הוא ניגש עם ילדיו באחד מימי חוה"מ אל האדמו"ר על מנת לברך ולהתברך בברכת 'חג שמח'.

ראהו האדמו"ר ושאלו מה שלומו וכיצד מצבם של ילדיו. השיב החתן הוותיק ואמר: "הבן הגדול ב"ה נמשך לתורה ולמצוות, הינו ירא שמיים ויש לנו רוב נחת ממנו". "ומה עם שני ילדיך הנוספים?", שאל הרב. "הם לא קלים", השיב לו כשהם לא שומעים, "וכי קשה לו מאד בחינוכם".



שמע זאת הרבי ואמר לו: "בוא ואגלה לך את הסיבה לכך: הבן הראשון נולד בתקופה בה החזקת עוד בקבלה שקיבלת על עצמך, ולמדת בכל יום בערב עמוד גמרא בביתך, הלכת לישון עם תורה, והיך ראה זאת וספג, ולכן גדל טוב. אומנם, כשנולדו השניים האחרים, כבר פסקת מהקבלה הזו, ולכן הם פחות הולדים בדרך ה' ובקיום התורה. אולם ב"ה יהיו לך עוד ילדים נוספים, ואם תקבל על עצמך מחדש להחזיק במנהג זה, ויהיו כולם ילדים טובים". זה בית של תורה.

בית בו האב שמח בכל בוקר כשהוא יוצא לתפילה, מתרגש לקראת ברכת המזון, בית בו האם מתרגשת כשהיא אומרת עם ילדיה 'מודה אני' בבוקרו של יום, בית בו כאשר אחד הילדים עורך 'סיום' על חומש או על מסכת – והיום הופך ליום חג משפחתי, בניצוחה של האם – 'מפיקת האירוע' – הוא בית שהילדים בו גדלים מתוך הערכה לתורה ולמצוות, וגם כאשר יגדלו, תיקד אש השמהח בליבם. הרגיל להיות כמו הנר – זוכה לבנים תלמידי חכמים.

# קמיע הייסורים

מאת: עמית סוריא

כי גם כשבאים על האדם יסורים ח"ו והכל נראה לו כמלחמות וצרות שבאים עליו, לדעת ולהבין כי הכל הוא מה' יתברך שכולו רחמים, וגם שנראה לו שמתייסר ומצטער, הכל נעשה בחשבון שמיימי לטובתו. לכן, 'ה' שהינו רחמים, הינו 'איש מלחמה'. "היה זה באסרו חג הפסח בשנת התשס"ט", סיפר הרה"ג ר' מאיר גריינמן, "עמד על רגליו אחי הצדיק, רבי חיים גריינמן, הרים ידיו לשמיים ואמר: 'רבנו של עולם, מעלתם של הייסורים גדולה, וחפץ אני לזכות בכך'. יום למחרת, נפל אחי לארץ ונשתברו כל עצמותיו.

'הרגשתי כי בא מלאך מן השמים והפיל אותי ארצה', אמר רבי חיים על מקרה הנפילה. ומאותו יום ואילך סבל רבי חיים ייסורים קשים ומרים.

עד יומו האחרון הוא נצרך לשבת באותה תנוחה, בלא אפשרות לזוז כלל. הוא הגדיר זאת בעצמו: 'שיבת

בית האסורים שש שנים רצופות'. אולם במשך כל הזמן הזה, המשיך בלימודו עם התלמידים ברציפות, בבחינת 'אדם כי ימות באוהל' – אפילו בשעת מיתה! בכל עת אמר לתלמידים: "אני מבקש לסבול את כל הייסורים של העולם הזה באהבה גדולה, כדי להגיע טהור וזך לעולם הבא".

תופסים לך את המקום שאתה נוהג לשבת בו בבית הכנסת? מכעים אותך? – יש לך הזדמנות לקבל את הייסורים הללו באהבה. רק תסתכל על כך במשקפיים של אמונה והכל ייראה כמתנה עצומה.

לא מצאת חולצה נקייה? הגעת הביתה ואין אוכל מוכן? הילד בוכה ומנדנד? – כל אלו נקראים ייסורים, וניתן להיות ברגעים אלו בגדר המיוחד של 'קבלת הייסורים באהבה'.

על ר' ישראל מסלנט מסופר המעשה המדהים הבא – המשך בעמוד 4-

האם הוא מאמין שהכל בא מה' יתברך לטובתו?... שהרי "כל שהקב"ה חפץ בו, מדכאו בייסורים" (ברכות ה). או שהוא בועט במלכותו של ה' וחושב שיש טעות ח"ו במעשיו של הבורא?.

סיפר הרה"ג ישעיהו קובלסקי שליט"א: "היה זה לפני הרבה שנים. הייתי בחור צעיר והתמודדתי עם איזה קושי מסוים. החלטתי להיכנס פנימה אל האדמו"ר הקדוש ה'באר יעקב' מנדבורנה וצוק"ל ולשתף אותו במועקה היושבת על ליבי. שמע הצדיק את דבריי ואמר לי בזה הלשון: "כשמגיעים לאדם יסורים והוא מקבל אותם באהבה, היסורים נותנים



נשיקה למזווה והולכים.

אבל כשיש ח"ו ליהודי יסורים והוא אינו מקבל אותם באהבה, אלא הוא רוטן ויש לו שאלות על אלוקים מדוע מגיע לו כך, הרי שהייסורים מתיישבים ונשארים".  
לא לחינם התבטא מרן הרב שך זצ"ל באופן נדיר לרבי מרדכי קופרמן זצ"ל, שהיה תלמיד חכם מופלג ואף עבר ייסורים קשים מאד כל חייו, ואמר לו: "אמנם אינני מאחל יסורים לאף אחד, אבל אני מקנא בבעל יסורים, ותמורת כל הון שבעולם אל תמכור לאף אחד את הייסורים שלך".

הקשה האדמו"ר מרוזין זי"ע: 'כתוב בפסוק (שמות טו): "ה' איש מלחמה, ה' שמו" – הלא ידוע כי שם 'ה' הוא שם של רחמים, וכיצד יתכן לומר כי 'ה' הרומז על רחמי ה', הינו 'איש מלחמה', שכידוע מלחמה מבטאת דינים וצרות? השיב הצדיק ואמר: "באה התורה ללמדנו,

'פגישת פסגה שלא היתה כמותה מעולם' – הכריזו העיתונאים במצרים את הפגישה המיוחדת אשר אמורה להתקיים בין פרעה מלך מצרים, לבין יעקב – אביו של האיש שהציל את כל מצרים מחרפת רעב.

צלמים, אנשי תקשורת ושרים מכל העולם הגיעו למפגש. ואז, מגיע יעקב אבינו בכרכרה ופוגש בפרעה המלך המצרי.

פרעה עושה פנים המומות ממראהו המבוגר של יעקב, לוחץ את ידו לעיני התקשורת ושואל אותו מיד: "אמור נא לי בן כמה אתה?".

יעקב אבינו מביט למצלמות ואומר את המשפט הבא: "ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלושים ומאת שנה, מעט ורעים היו ימי שני חיי, ולא השיגו את ימי שני חיי אבותי בימי מגוריהם".

אני בן 130 שנה, אך עברתי חיים קשים ורעים, בשונה מאבותיי. שואל רבנו הרמב"ן במקום: "לא ידעתי טעם הזקן אבינו (יעקב) – מה מוסר הוא שיתאונן אל המלך?". מה מועילה התלונה שלו על חיי אצל פרעה!?

כותב ה'מדרש אגדה' (פרי יוחי): "ולמה נחסרו משנותיו של יעקב לג' (33) שנה? על שדיבר כלפי מעלה (התלונן על ה'). שהרי ידוע לנו:

"כשם שמברך אדם על הטובה – כך יברך על הרעה, והוא לא עשה כך".

"אין לך אדם בלא יסורים" (בראשית רבה צב), "אשריו לאדם שייסורים באים עליו מן התורה... אמר רבי יהושע בן לוי כל יסורים שהם באים על האדם ומבטלים אותו מדברי תורה, יסורים של תוכחת הם".

אם לכל אדם יש יסורים המבחן שלנו, הוא כיצד נגיב אליהם. וודאי שלאדם יכול להיות כואב, ואף לבכות. אך הבדיקה היא האם הוא מנסה לקבל אותם באהבה...

"את אשר יאהב ה' יוכיח" – אם ראה אדם שבאו עליו ייסורים, הרי שהקב"ה רוצה לנקות אותו מעוונותיו ולהביאו נקי וטהור לחיי העולם הבא. אם רק ינסה לקבלם באמונה ואמר: "רבנו של עולם, גלוי וידוע שהכל ממך ולטובתי, למרות שאינני מבין זאת" – זוכה הוא לכפרה גדולה ועצומה!





# { אז נדברו }

פרשת ויחי תשפ"ב | לסדר: "לישועת קוית ד' " | גליון מספר: 538

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

העלון נתרם לע"נ

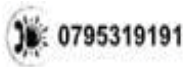
מרת שרה מתנה בת רגינה

ת.נצ.ב.ה

---

ניתן לקבל את הגיליון בשירות

קס באמצעות שיחת טלפון:



---

ברכת מזל טוב חמה ולבבית  
לידידינו המסור האברך החשוב  
הר"ר יששכר חדד שליט"א  
נציג גיליון זה בעיה"ק טבריה,  
לרגל השמחה השרויה במעונו,  
בהולדת הבן במזל טוב, יזכה לגדלו  
לתורה ולחופה ולמעשים טובים,  
רוב נחת וברכות עד בלי די.

רצה שלום אנשים יקראו, כאן, אר  
הלא? קדימה!  
זה הזמן להצטרף למספר הזה"ק  
להצטרף הלא.  
אנחנו שואף קבול בצביון האנצק  
הלא!

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

באשראי: נדרים פלוס

בטלפון: 0799 654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

**תודה מראש!!!**

## כרע רבץ כארי... למה האריה כל הזמן רובץ? ? ? למה הוא לא אז ? ?

כשיעקב אבינו מברך את יהודה... הוא ממשיל אותו לאריה... כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו!!  
באמת מעניין: האריה בדרך כלל רובץ... לא אז... כל פעם שהייתי בגן חיות וראיתי את האריה רובץ התחשק לי לזרוק עליו אבן... נו...  
תזוז כבר... לפחות תשאג... באנו לפה... טרחנו... רצינו כ"כ לראות אותך... עומדים פה עשרות אנשים שתזוז את עצמך... נו...  
תכבד את המעמד... אבל לא!!! הוא רובץ כמו בלוק... ולא זכור לי שראיתי אריה במצב אחר... תמיד הוא רובץ...  
**וכאן תמיד מתעוררת השאלה:** הרי הסעיף הראשון בש"ע זה "יתגבר כארי לעמוד בבוקר..." הוי עז כנמר... **ונגיבור כארי** לעשות רצון  
אביך שבשמים. מה אעשה שהאריה בגן חיות דווקא די מזכיר לי את זה שמתהפך על הצד השני במיטה... האריה ממש לא מעורר בי  
עירנות... המראה שלו רק מרדים אותי יותר... **אז מה באמת הפשט בזה???**  
מצד אחד יש פסוק "כרע רבץ כארי וכלביא מי יקימנו" ומצד שני בלעם מברך אותנו: "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא..." **אז**  
**תחליט:** אריה זה סמל לרביצה... או סמל להתגברות כ-ארי??  
**התשובה היא ככל הנראה: שזה שתי תכונות שהולכות ביחד!!!**  
את האריה אי אפשר להזיז... הוא לא מושפע מלחץ חברתי... אין לו מישוה שנוסף לו בעורף ומפעיל אותו... הוא לא מפחד מאף  
אחד ולכן הוא רובץ כ"כ הרבה... כי אין מי שילחיץ אותו...  
**אבל דווקא בגלל זה!!!** ברגע שהאריה כן!!! כן מחליט משהו... ברגע שהאריה החליט שמשוה פה צריך לקרות אז הוא קם מרבצו!!!  
וברגע שהוא קם מרבצו... זה עד הסוף... הוא לא ינוח ולא ישקוט... זה להילחם על החיים ועל המוות... וזה יהודי!!! וזה יהודי!!!

כבר נכתב בגיליון זה שיוסף נקרא מלך ויהודה נקרא מלך... מילא יוסף... כולנו יודעים איך הוא נהיה מלך... מדובר היה  
בתהליך ממושך איך "שלח מלך ויתירהו... שמו אדון לביתו..." אבל יהודה? איפה מצינו שהכתירו את יהודה למלך??  
מתי היה טקס ההכתרה? **התשובה היא:** שאף אחד לא הכתיר את יהודה למלך!! יהודה הוא מלך וגור אריה מצד עצמו!!!  
אם כעת רצון ה' לרבוב... לא יעזור כלום!!! כרע רבץ כאריה!!! אתה יכול להביא עליו את כל העולם... להפעיל עליו לחץ  
חברתי... מה לא... והוא לא יזוז מילימטר מהעמדה שלו!! כי הוא אריה!!! הוא מלך!!! לא מעניין אותו מה אחרים  
עושים... הוא מסתכל על אחרים כמו אותם אלו שמגיעים לגן חיות ומנסים להפעיל את האריה... והאריה מסתכל עליהם  
ואומר להם: חברה... תרגעו- אני אריה!!! אם אני החלטתי להישאר יהודי מיושן עם פלאפון כשר וחסום... אתם יכולים  
לקפוק על הראש ואני לא אזוז מהעמדה שלי מילימטר!!! יהודה לא חושש על הריטינג שלו... הוא לא רואה צורך לדפוק  
הופעה ולהראות גבורה... הוא מצידו רובץ... אתה רוצה לצחוק עלי שאני חלש?? תצחק... אתה רוצה לחשוב שאני  
פרמיטיבי ולא מבין מהחיים שלו... תחשוב... לאריה לא איכפת שיראו אותו רובץ... לא מזיז לו... **אבל דווקא בגלל זה!!!**  
דווקא בגלל עוצמת היציבות הזו של גור אריה יהודה שלא איכפת לו מה חושבים עליו... כשאתה נוגע לו בעקרונות שלו  
והוא מחליט לקום מרבצו זה רציני... הוא קם כמו אריה מרבצו וכעת שום חומה לא תרתיע אותו... כמו שאף אחד לא  
הצליח להקים אותו מרבצו... כך אף אחד לא יוכל לכופף אותו כשהוא החליט לצאת למאבק...

**באופן כללי אנחנו רואים את זה בהתנהלות של החרדים נגד החילונים... החרדים בדרך כלל מצטיירים כחלשים... הם**  
בדרך כלל לא מתעקשים... אפשר לנצל אותם... בקיצור: רובצים!!! "רחל לפני גוזזיה נאלמה..." מטיחים בהם... עושקים  
מהם תקציבים והם מכופפים את הראש... ואז פתאום מנסים לנגוע להם בציפור נפשה של היהדות... ואז לפתע האריה  
קם מרבצו!!! ואז החילוני מגלה מול עיניו אריה שכול שברגע שהוא קם מרבצו, הוא לא יחזור לרבצו עד שלא תשיב לו  
את העקרונות שעליהם הוא רובץ... מסתובב לו יהודה בן יעקב... אף אחד לא מכיר אותו בתור איש מאיים... כל השכנים  
מכירים אותו איש ניון אדיב ונחמד... והנה יום אחד הוא מגיע למצרים ופתאום נוגעים לו בציפור נפשו... רוצים לקחת  
לו את בנימין שהוא ערב עליו... פתאום האריה קם מרבצו... יוצא מפיו שאגה מקפידת דם שמשתקת את כל מצרים...  
כמה בעיטות בקרקע וכל מצרים נעשית תלמים תלמים... רגע... איפה כל זה היה עד היום?? אנחנו כבר שנים מכירים  
את יהודה... בחיים לא ידענו שיש לו בכלל כח?? כן... האריה עד עכשיו רבץ כי לא נגענו לו בנקודה... ליהודה יש גבורה  
אדירה והוא אף פעם לא עושה בה שימוש איפה שלא צריך... אבל אל תעזי לנגוע לו בנקודה... כי אז האריה יקום מרבצו  
ואז הוא נהיה מסוכן...

זו העוצמה של יהודי עובד ה'... זה כ"כ מפעים לראות את זה... מדובר ביהודי עדין... לא חם מזג... משדר ניוחות... אף  
פעם לא מפגין עוצמה וכח... תמיד הכל באוירה טובה ובידידות... דעתו מעורבת עם הבריות... כמה נאים מעשיו... אבל  
יש גבולות!! יש מקום שבו אם אתה נוגע לי... אני יוצא לקרב חיי... כן... החכמה היא לשמור את השאגות ואת היציאה  
לקרב למקומות הנכונים באמת... אגב: המלבי"ם אומר שזה אחד ההבדלים בין מלכות יוסף ליהודה... שמלכות יוסף זה  
שליטה בכח ועוצמה!!! ואילו מלכות יהודה זה "מי השילוח ההולכים בנחת..." כרע רבץ... אתה יכול להשפיל את דוד המלך  
ולשפוך את דמו והוא לא יעשה לך כלום... תולעת ולא איש... אבל תעזי לעשות משהו נגד מלכות שמים?? בבת אחת דוד נהפך  
לאריה... וארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם... לבקרים אצמית כל רשעי ארץ להכרית מעיד ה' כל פועלי און... הוי כמה שזה  
מטעה... כמה שדוד ויהודה והאריה מטעים... אני מזהיר אותך חילוני: אל תתחיל עם האריה הזה שרובץ... איך אומרת הגמ' בשבת  
(י) תתחיל עם מי שאתה רוצה... עם אדומי, עם ישמעאל... רק אל תתחיל עם תלמיד חכם... כלביא יקום...

זה נותן כח... מוריד עוד ועוד מהעול הכבד... ישלם ה' פעלכם ותהי משכורתכם שלימה מעם ה'... ההכנסות קודש להוצאות ההכרחיות של גיליון זה... ואם אוסיף בנימה אישית: על הדרך התרומות הולכות ישירות לעוד שקט נפשי מהעול הכספי שמאוד נחוץ להמשך זיכוי הרבים וזה נוקף לזכותכם, (מה שבטוח: התרומות לא מתקוות לא לפרסומת. לא לממן את הרכב המשרד והנופש של מוציא הגיליון, ואפילו לא לגרפיקה, ההוצאות קודש! ישירות לצורך מטרת זיכוי הרבים.)

### אבל עדיין וקוקים אנו לתרומות ו... והרבה...

העלויות של גיליון זה מסתכמות ב**יותר מ-10.000 שקל מידי חודש!!!** בשבילנו זה ההמון... כן... אני לוקח בחשבון שיש כאלו ששומעים ש... ש"זה הכל"?!! והסכום הזה ממש לא מרגש אותם במיוחד... אבל בשבילנו... אנשים פשוטים... בשבילנו סכומים כאלו זה מעל ומעבר... אדרבה, מי שאצלו זה לא הרבה כסף... שיקום!!! שיוזם... שיטול על עצמו חלק מההוצאות שבשבילנו זה הר גבוה ומעיק... (כמובן שבזכות התורמים חלק מהסכום כבר ממומן... אבל עדיין... יותר מחצי עדיין לא.)

אגב: אני מוכרח לומר... שלשבת פה כעת מול המקלדת ולבקש תרומות מנדיבי עם זו הרגשה מאוד מאוד לא נעימה... מאוד מביכה... וארך לי הרבה זמן לכתוב את השורות הקצרות האלו... (הרבה יותר משאר המאמרים בעלון...) **וסתם ככה: אפשר שאלה אישיות??** אתם... בעלי המוסדות וראשי הכוללים והישיבות שיוצאים כל כמה חודשים לאסוף כסף בחו"ל... **יש לי שאלה אישית אליכם:** אתם רוצים להגיד לי שכל פעם שאתם יוצאים לאסוף כסף... אתם מרגישים את החוסר נעימות שאני עכשיו מרגיש... **אל תגידו לי את זה.** אם ככה אתם מרגישים... אז... אז רבותי... נדיבי עם... מהר לתרום להם... ועם כל הלב... תחשבו: אם אני יושב פה בביתי מול המקלדת ובכל זאת פני משתנים ככרום... אז מי שנאלץ להתיישב פה מולכם פנים מול פנים ומבקש תרומה... מהר לתת לו הרגשה טובה... מהר להוציא את הפנסק צ'קים ועם מאוד פנים...

אני לא מסוגל לחשוב שזו ההרגשה שהם מרגישים על בסיס קבע... ונא לא לשכוח!!! לנו אמנם קשה לבקש... כי אנחנו יהודים ביישנים בני ביישנים... אבל זה לא סתירה שלתורם יש את הזכות להיות שותף...

אז אנא... תתרמו לי... תשארו בעול האלפי שקלים שלי... אבל דווקא בהזדמנות זו, תרשו לי להיות ל-פה לאותם ראשי כוללים וישיבות שהחוסר נעימות שלהם הרבה יותר גדולה משלי... אוהו... כעת... כעת לאט לאט חוזר לי הצבע לרחיים... אחרי שביקשתי גם בשביל החזקת תורה של אחריים... אני מרגיש כבר יותר נוח... זה ממש בכחינת "לעולם לישתף איניש בהדי ציבורא..." עכ"פ כל תרומה או הוראת קבע מתקבלת בשמחה... ובהכרת הטוב אישית על עול נוסף שמורידים מאיתנו...

למענה אנושי ממוקד בנושא זה ניתן להתקשר לפלאפון: 052-7683095

(לכל הקשור לתרומות, הו"ק, לקבלות להחזר מס, תרומות מחו"ל וכדו' בפלא' הנ"ל...)

יברככם ד' בכל מכל כל!!

## אתה אדם טוב?? יש לך טוב לב שנספך?? המאמר הזה בשבילך...

יוסף הצדיק היה פיקח גדול... מבין מספר אחד בכלכלה... והכי הכי: מבין בייחסי אנוש... אבל בסוף פרשת יוגש... יש שתי מילים שאני חושב ש**זו הפיסגה!!!!** פסגת הפקחות של יוסף בהתנהלות מול ייחסי אנוש... תנחש מה הם שני המילים?? **ויאמרו החייתנו!!!**

אתה קולט מה המשמעות של שני המילים האלו?? אתה יודע באיזה סיטואציה זה נאמר??

**אני אסביר בקצרה את הרקע:** מדובר פה בעם שלם שסובל מתת תזונה... אספסוף מתוסכל מסתובב סביב עצמו ומחפש אוכל ולא מוצא... אנשים חסרי אונים ומסתמא גם חסרי מעש... ותחשוב שכולם גם יודעים להצביע ששם ממול... אתה רואה שם את הארמון המפואר... יושב שם איש אדוני הארץ- יוסף... והוא יושב על בוחטות של אוכל ובוחטות של כסף...

**נו... אתה יודע מה השלב הבא???** זה עניין של שבוע שבועיים... חודש חודשיים... עד ש... ש... שקורה פה במקרה הטוב האביב הערבי... (למי שזכר לפני 12 שנה) ובמקרה היותר גרוע פורצת מלחמת עולם... למי שיועד כל המהפכות וכל המלחמות עולם שבנו מרחץ דמים... מאיפה הכל התחיל?? ממסבר ומצוקה אמיתית שפקדה את כל שכבות העם... וברגע שיטתה תחושה שחשך והמזון נמצאים בידיים של ההנהגה שלא משחררת בקלות. מכאן ועד כאוס פנימי ומרחץ דמים הדרך קצרה... במצב שכזה... את אף אחד לא מעניין מהי האמת. את אף אחד לא מעניין שיוסף כזה טוב וצדיק... ההמון המוסת פורץ את הארמון וצועק: אתה הורג אותנו!!!! ויוסף במקרה הטוב יצא משם חי... (פרטים נוספים בספרי ההיסטוריה)

ואילו כאן?? יוסף כמנהיג לא רק שורד את התקופה הקשה ביותר בהיסטוריה העולמית... ולא רק שאף אחד לא רואה בו כאויב חיוני... אלא לאורך כל הדרך יוסף מקשיח עמדות ודורש תשלומים יקרים... והעם משתף פעולה... והכי הכי: **ויאמרו החייתנו!!!! אומרים תודה!!!!**

רבש"ע: עוד אומרים ליוסף תודה?? איך יוסף?? איך עשית את זה? תשאל כל חבר עירייה... כל מנהל מוסד... כל גבאי קופת צדקה... מה שתעשה ומה שלא תעשה... כמה שתהיה מסור ונדיב... כשהעם נמצא במצוקה... כולם יצעקו עליך **אתה הורג אותנו**... ואילו כאן כולם זוכרים להגיד ליוסף **החיית אותנו**... איך?? איך עשית את זה יוסף?? הרי אותנו ללמדו שאין סיכוי... אם אתה עומד מול ציבור מתוסכל... תמיד יקללו אותך... באמת איך??

### אז הנה!!! כאן יוסף מלמד אותנו יסוד שהוא קריטי בעיקר בשביל אנשים עם לב ענק!!!

כן... יוסף כל כולו נתניה... כל הסיבה שהוא בכלל במצרים זה רק בשביל להחיות עם רב... יוסף מצידו פותח את כל האוצרות ומתחיל לשפוך עם כל הלב... לפזר עם כל הלב... טרם יקראוני ואני אענה עוד הם מדברים ואני כבר שופך... **אבל לא!!!** למרות שיוסף כ"כ טוב לב... אבל יוסף יודע להתאפק!! יוסף יודע לבלום את עוצמות הטוב לב שלו... ואם תשים לב: אנשים מגיעים ליוסף בתת תזונה ויוסף מתייחס אליהם בקרירות... סליחה... פה זה מכולת... אתם רוצים לחם? אני רוצה תשלום... רגע... סליחה יוסף... הרי יש פה אנשים שאם לא תתן להם לחם הם ימותו... (ולמה נמות נגדך אם אפס כסף??) מה... אם הם לא ישלמו... אתה מציף תתן להם למות מול העיניים שלך?? **ברור שלא!!!** ברור שאם יוסף היה רואה שאנשים מתפגרים לו מול העיניים... הוא היה נותן להם אוכל בחינם... כי סו"ס יוסף הוא המשביר וכל כולו טוב "להחיות עם רב"... בשביל זה הוא יוסף... **אם ככה... אז סליחה על הביטוי:** למה יוסף עושה "פוזות" על מצרים?? תביאו כסף... תביאו מקנה... תמכרו את הבית שלכם... ואז הוא מעביר אותם לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו... (תחשוב מה שזה: יש כאן משפחה שכבר מאתיים שנה גרים בקהיר... פתאום יוסף מעביר אותם דירה לקצה השני של מצרים... למה?? מכתם לי את הבית שלכם בשביל לחם, לכן מגיע לכם גלות) **מה זה? למה לעשות ככה לאנשים רעבים??**

### מה התשובה?? **אם אני לא אעשה את זה לכם!!!! אתם תעשו את זה לי!!!**

אם אני לא אזכיר לכם כל הזמן שאני פה עושה לכם טובה... אתם תחשבו שאני האיש הכי רע... אם אני לא אדאג להזכיר לכם **שאני מחיה אתכם**... אני כמו ידי אגרום לכם שתצרחו עלי: **אתה הורג אותנו!!!** אין לי ברירה... אנחנו נמצאים כעת בתקופה מאוד רגישה... אני רוצה להחיות אתכם ועם כל הלב... אבל זה רק בתנאי שאתם תזכרו ולא תשכחו לרגע להגיד: **החייתנו!!!** אז זהו!! שאת הנקודה הזו אנשים עם לב טוב מתקשים לעכל... עד שיום אחד הם מבינים את זה בדרך הקשה... לדוגמא: אשת חיל שמקפידה מאוד שתמיד תמיד יהיה אוכל מבושל ותמיד יהיה בגדים מכובסים ומגוהצים ותמיד יהיה נקי מסודר... **אני חושב שזה לא טוב!!!** כי האשת חיל הזו... אמנם כל הכבוד לה... אבל אם רק פעם בשנתיים לא תהיה ארוחת צהרים, ובעלה יצעק עליה... איפה ארוחת צהרים? כמה שזה יהיה מכוער מצידו... אני דווקא אגונן עליו מה את רוצה... הרגלת אותו שתמיד הכל דופק ותתמיד הכל יש... אז הנה... הצלחת!! עד כדי כך שהוא שוכח להגיד תודה ולומד רק להתלונן... ולכן כל פעם שאשתי לא עומדת בעומס ולא הספיקה לעשות משהו אני מודה לה... תודה רבה!! היום אני אמנם **לא קבלתי** ארוחת צהרים... אבל **את קבלת** היום בעל בן אדם! כי בזכות הארוחת צהרים שהיום לא דפקה... קבלתי תזכורת שזה לא מובן מאלי!!! ואני לגמרי בעד... אני בעד מידי פעם לערוך תזכורות... (כן... כל מי שנתן בנדבת לב בית כנסת למישהו בחינם... צריך מידי פעם לקבוע שם עובדות בטח גם במחיר של אי נוחות... כי אחרת ירקו לו בפרצוף) מי לנו טוב לב יותר מיוסף הצדיק... והפקחות הגדולה ביותר שלו... שלמרות שהוא המשביר לכל עם הארץ והוא דאג שילד אחד לא ימות מרעב... אבל הוא דאג להזכיר לכולם שיבינו שזה לא מובן מאלי!!! הוא הצליח לגרום לכולם לדעת שמה אומריים?? **תודה החייתנו!!!** אל תשכח שבוע בפרשת שמות... פתאום יקום מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף... בטח... אם אין את יוסף שיזכיר לו שזה לא מובן מאלי... אין שם סיבה שהוא ידע את יוסף.

ואת זה יוסף הבין... **וש הרבה אנשים טובי לב שלא מבינים את זה**... הם נותנים את כל הנשמה שלהם... ולא מבינים למה אח"כ מעבידים אותם בפרך ולא זוכרים להכיר טובה ליוסף שהקיז דמו...

אין בעיה... אם אתה שלם עם זה... אם אתה מוכן נפשית לאופציה שבמקום להכיר טובה... יעבידו אותך בפרך... בסדר... אז זהו שאני לא!!! כשאני עושה טובה למישהו והוא אח"כ לא יודע את יוסף אלא חושב שאני עובד אצלו בפרך... אני מאוד לוקח את זה ללב... אז לי אין רשות ולא הגון מצידי לעשות אותו כזה מושחת... אני חייב לטובתו ולטובתי מידי פעם לרענן לו את הזכרון שאני עושה איתו חסד!!! אל תשכח... בעוד שבוע בדיוק פתאום יקום מלך חדש אשר לא ידע את יוסף... בטח... בשביל לדעת את יוסף צריך מידי פעם ריענון!!! אם יוסף לא רוצה שמצרים יעבידו אותו בפרך... הוא צריך בעדינות להזכיר להם מסר חשוב לחיים!!! תזכרו את הסימון?? "ויאמרו החייתנו!!" תדאג שיגידו לך את זה... זה חלק בלתי נפרד מהטוב לב של יוסף... שהוא דאג שהשני ישאר אנושי ויזכור להגיד תודה...

## תאמר לי מה הנתונים שלך ואומר לך תפקידך..

בפרשת השבוע מגיעים הרגעים המרטיטים ביותר.. ששנים עשר שבטי י-ה עומדים למרגלות מיטתו של ישראל סבא... והוא מברך כל אחד מהשבטים... באותו מעמד נשגב יורד לעולם הפסוק הנצחי שכל השבטים עומדים ומכריזים: שמע אבינו ישראל ה' אלוהינו ה' אחד!!! ויעקב אבינו מפטיר ואומר: בשכמל"ו, בקיצור: המעמד הנשגב ביותר!!!!

אבל למרבה התדהמה... אם תשים לב... תכל'ס... בשורה התחתונה מה יעקב אבינו מברך את השבטים?? על מה הוא מדבר איתם? מה הנושא??

כמעט כל הנושא הוא איכשהו סביב השטח הגאוגרפי שכל אחד מהשבטים הולך לקבל בנחלה... **זה הנושא!!!** יעקב מברך את יהודה שיהיה לו נחלה משופעת ביוני... "אוסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתוננו..." ואת נפתלי הוא מברך ש"אילה שלוחה"- זו בקעת גינוסר שהיא קלה לבשל פירותיה... זבולון לחוף אניות ישכון... ואשר שמנה לחמו...

רבש"ע: אנחנו נמצאים פה ברגעים הכי נשגבים!!! שישראל סבא מוסר כעת לבניו את כל היעוד של התיקון השלם.. אז מה הקשר עכשיו לדבר על בקעת גינוסר ועל כיבס ביוני לבושו... מה הקשר עכשיו להגיד לזבולון שהולך להיות לו נוף של ים מהמרפסת?? וכי זה הנושא עכשיו??

**ואותו סיפור בדיק עם משה רבינו..** וזאת הברכה אשר בך משה איש האלוקים... לפני מותו... מה הברכה?? תענין בפרשת וזאת הברכה ותראה שזה פחות או יותר אותו נושא... משה רבינו מפרט בדיק איזו נחלה תהיה לכל שבט... (יש כמין חלוקת עבודה בין משה רבינו ליעקב אבינו... ישנם שבטים שיעקב אבינו לא פירט את הנחלה שלהם כמו יוסף ודן... אז משה רבינו מפרט שמבורכת ארצו של יוסף ממגד וממגד וממגד... ודן יזנק מן הבשן וכו'...) **ושבו אותה שאלה:** גם יעקב אבינו לפני מותו וגם משה רבינו... כלונו מבינים שמדובר ברגעים הכי מרוממים שכעת זה אמור להיות הנושאים הכי מהותיים שעומדים בכבשונו של עולם. ותכל'ס, גם יעקב וגם משה רבינו מדברים על פיתוח הנגב והגליל... ועל חוף ים ושמנה לחמו... מה הפשט בזה???

### וכצפוי!!!! התשובה היא מאוד ברורה:

שללא ספק... כשיעקב אבינו מודיע לכל אחד מהשבטים מהי הנחלה שלו... הוא לא מתכוין כ"כ לנחלה, הוא בעיקר מתכוין להראות לכל שבט מה השליחות היחודית שלי בתיקון השלם: רק מה?? הוא רומז לו באמצעות הנחלה שלו!!! כלומר: כשיעקב אבינו אומר זבולון לחוף אניות ישכון... עיקר כוונתו לנווט את זבולון לעבודת ה' היחודית של זבולון שהיא מתאפיינת בבחינה של חוף ימים... כלומר: כל שבט קיבל נחלה שמאפיינת ומותאמת בדיק לסוג השליחות שה' יעד לו...

וממילא... כשיעקב אבינו רוצה להגיד לנפתלי ולזבולון וליהודה וכו' מה התפקיד שלהם... הוא מראה להם איזה סוג נחלה הם קיבלו מה' ולפי זה הם כבר מבינים מתוך אופי וסוג הנחלה שלהם מה השליחות הפרטנית שלהם בעולם... ואפשר להאריך בנושא זה ואכ"מ...

עד כאן פשוט!! ברור שזה היה הנושא בברכה של השבטים...

### אבל כאן מתעוררת שאלה מאוד פשוטה:

אני לא מבין: אם יעקב אבינו לפני מותו רוצה להגיד לכל שבט מה השליחות שלו בעולם... אז שיגש ישר לעניין!!! שידבר ברור!! למה הוא צריך לדבר ברמזים של נחלות?? מה רע שיעקב אבינו יקרא לזבולון ויניח לו את הדברים על השלחן... תקשיב זבולון!!! השליחות שלך בעולם זה לעסוק בפרגמטיא ולפרנס את יששכר... **אבל לא!!!** יעקב לוקח את זבולון לחוף ים ומראה לו שהוא ל-חוף ימים תשכון וירכתו עד צידון... ועכשיו זבולון צריך לנחש ולהבין מהמאפיין של הנחלה שלו שאם זו הנחלה שקבלתי אז כנראה שזה זה התפקיד שלי... מה העניין?? למה לדבר ברמזים?? למה ללכת סחור סחור?? **למה אי אפשר לדבר ברור??**

אם התפקיד של בנימין זה להישאר תמיד בכולל אז שיעקב אבינו יגיד לו מפורשות: תקשיב בנימין!! אתה צריך להישאר אברך כל החיים... לך אסור לצאת מהכולל... אז למה גם יעקב אבינו וגם משה רבינו אומרים לו את זה בצורה עקיפית... הם אומרים שהנחלה שלו ידיד ה' ישכון לבטח עליו ובין כתפיו שכן ובנימין זאב יטרף... והוא מזה אמור לנחש ולהוציא שאם הנחלה היא שם כנראה שזה התפקיד שלי? למה לדבר ברמזים?? מי מפריע ליעקב אבינו לשים את הדברים על השלחן??

### אז זהו!!! שכאן טמון יסוד מאוד חשוב:

יעקב אבינו מלמד אותנו שאדרבה ואדרבה...

### הנתונים שלי זו האמירה הכי מפורשת מה השליחות שלי!!!

אם אתה רוצה לדעת מה השליחות שלך... תסתכל ימינה ושמאלה ותראה מה הנתונים שלך... מה המיקום שלך... איפה ה' שם אותך... איזה משפחה ה' נתן לך ומה הרקע שלך... **הנה! כאן השליחות שלך!!**

כלומר ככה: מגיע יהודי ושואל... חצי מתלונן... רבש"ע: מה התפקיד שלי בעולם? מה השליחות שלי בעולם?? אני לא יודע... אף אחד לא אמר לי... אני מחכה שמישהו יגיד לי בצורה מפורשת מה השליחות שלי בעולם...

**עונה לו יעקב אבינו:** בני היקר... סליחה... מאיפה זבולון ובנימין ויהודה ידעו מה התפקיד שלהם בעולם? וכי אני אמרתי להם פעם בפירוש מה התפקיד שלהם?? לא!!! רק מה?? **הודעתי לכל אחד מה הנחלה שלו!!! מה הנתונים והאפשרויות שיש לנחלה שלו...** וזהו... מכאן ואילך כל אחד הבין

לבד שאם זה הנתונים שלי... אז העבודת ה' שלי היא לפי הנתונים... מאיפה אשר ידע שהתפקיד שלו זה בחינה של "והוא יתן מעדני מלך"?? כי... כי נתתי לו נחלה ששמנה לחמה... אם זה הנתונים שלו... זה מה שיש לו... אז ממילא הוא הבין שבזה הוא צריך לעבוד את ה'... מאיפה בנימין יודע שהוא צריך להיות אברך?? כי עשיתי אותו שכן של ה'... העמדתי לפניו נתונים של חופף עליו כל היום ומזה הוא הבין שזה התפקיד שלו... זאת אומרת: הנתונים שלי זו האמירה שלי משמים! הנתונים שה' נתן לי הם הם התמרוך דרך שלי והם אמורים לגלות לי מה השליחות שה' מצפה ממני... **בא נסכם את זה במילה אחת:**

### תאמר לי מה הנתונים האישיים שלך

#### ואומר לך מה תפקידך בעולמך...

וזו הסיבה שיעקב אבינו לא אומר לשבטים בפירוש מה השליחות שלהם... **לא!!! פרנציפ לא!!!** יעקב אבינו עקרונית לא מוכן להגיד לכל שבט אחד שתיים שלוש מה התפקיד שלו... הוא פורש לפני כל אחד מה הנתונים שלו... יעקב אבינו מגלה לכל שבט מהי הנחלה שלו... מה הם האפשרויות שלו... ולפי הנתונים שלך אתה כבר תבין לבד מה השליחות שלך...

**ופה הטעות הגדולה שלנו!!!** יש כאלו שמתעקשים קודם להחליט על דעת עצמם מה התפקיד שלהם בעולם... ואז!!! אחרי שמיודעו כבר החליט מה השליחות שלו בעולם... כעת הוא מתחיל לבדוק האם זה מתאים לנתונים שה' העמיד לפניו... כעת הוא מתחיל לברר האם גם הרבש"ע קלע לטעם שלו... ואם לא... אז מה הפלא שהוא מתמלא במרמור ובתסכול למה לא הולך לו בעבודת ה'... סליחה אדוני... החלטת על דעת עצמך מה ה' רוצה ממך... ואח"כ אתה מתלונן שלא הולך לך בעבודת ה'?? **אז זהו שלא!!! זה עובד בדיק הפוך...**

אתה רוצה לדעת מה העבודת ה' שלך?? קודם תסתכל ימינה ושמאלה ותבחון טוב טוב מה הנתונים שה' הציב לפניך... **ולפי זה!!!** תדע לזהות מה השליחות שלך... את המסר הזה צריך לזכור: אל תצפה שה' יתגלה אליך ויגיד לך מה הוא רוצה... למה?? **כי הוא כבר התגלה אליך...** איפה הוא התגלה אליך?? **בנתונים שלך...** הוא נתן לך את היכולות האלו ואת החולשות האלו... ושם הוא רוצה אותך ומשם!!!

אם היינו מבינים את היסוד הפשוט הזה היינו חוסכים המון עגמות נפש בחיים... אני אתן לך דוגמה קלאסית: התקשר אלי בחור... יש לי שתי בעיות בעבודת ה'!!! הבעיה הראשונה היא שיש לי חברותא בחור שכל הזמן מפטפט... לא רציני... בכלל לא בקטע של הלימוד ואני רק מתבטל איתו... האם אני צריך להשלים עם זה או להחליף חברותא?? אמרתי לו: ברור שתחליף חברותא... מה קרה... כולא חברותא...

טוב... סיימנו עם בעיה אחת... כעת עוברים לבעיה השניה בעבודת ה':

לפנינו!!!

אז כמובן שכאן כמובן יש כל מיני שטחים אפורים שמי שניח מאוד רוצה סמארטפון... תמיד יהיה לו רשימת הוכחות שה' העמיד לפניו נתונים שהוא חייב את המכשיר הזה... ועל זה נאמר: כי ישרים דרכי ה'... ופושעים יכשלו בם... כמובן שהדברים הם לא שחור ולבן... וזה עלול להיות מאוד תלוי באיך שאנחנו רוצים לקרא את המפה...

אבל אני לא מדבר על הפושעים שיכשלו בם... אני כעת מדבר על הצדיקים שילכו בם... על אותו אחד שמאוד מאוד לא רוצה להחזיק מייל אפילו חסום בבית... והוא מפחד מאוד שה' יכריח אותו בכח...

אני חושב שאין טעם לחשוש... ולמה?? כי ממה נפשך... אנחנו עושים רצון ה'!! ואם ה' רואה את הרצון הטהור שלך וה' החליט לתת לך ללכת בדרך הטהורה הזו... אז תסמוך על הרבש"ע שהוא יספק לך את הנתונים המתאימים שלא תצטרך את זה... ואם אחרי הכל... ואחרי שאתה כ"כ לא רוצה את זה... ה' בכל זאת יעמיד אותך בפני נתונים מוגמרים שאתה חייב את זה... אז זה מה שה' רוצה... מה אתה רב עם הרבש"ע?? ושוב... גם פה יש שטח אפור מסוים של מסירות נפש... שלמרות שלפי כל הנתונים ה' מורה לי שאני יכול להורות לעצמי היתר... אני בכל זאת מפגין לו נאמנות ולא נופל בזה... אבל לפחד מזה???

לחשוש שהרבש"ע יתקע לי מקלות בגלגלים של עבודת ה'??

זה סתירה מינייה וביה!! אדרבה... הנתונים שה' מעמיד בפנינו זה גופא השליחות שלנו כאן בעולם!! ויש כאלו שמוכנים לעשות הכל בעבודת ה'... רק שה' לא יכתוב לי את הנתונים... כי אני רוצה להחליט...

אתה יודע מי זה היה?? דור המדבר!! למה הם לא רצו להיכנס לארץ?? כי הם ידעו שברגע שנכנסים לארץ... ה' לוקח את נפתלי ומעמיד אותו בפני נתון עובדתי שנקרא אילה שלוחה... זה הנתון שלך וזה התפקיד שלך... ואילו את בנימין ה' לוקח ומעמיד אותו מול נתון שנקרא חופף עליו כל היום... רגע... כשהייתי במדבר אני הייתי מחליט לבד מה עבודת ה' שלי... אז למה לי להיכנס לארץ ופתאום ה' יחליט לי??

אם ככה... לא רוצים... לא רוצים להתחתן עם הרבש"ע... לא רוצים להיכנס לארץ ישראל... לא רוצים שה' יכתוב לנו את הנתונים... אנחנו רוצים להחליט לבד כמו ישיבוחר... וזה היה העוון של דור המדבר...

כעת תבין מה זה חיבת הארץ!! מה פירוש לחבב את הארץ?? מה... אנחנו מחבבים את האדמה?? את הלאום? מה התשובה??

בארץ ישראל ה' קובע את הנתונים!! בחיי הנישואין ה' מציב עובדות בשטח ולפי זה אתה מבין מה השליחות שלך... אתה מוכן לחבב את זה?? אתה מוכן לתת לרבש"ע להגיד לך מה הוא רוצה?? חיבת הארץ!!

וכשלא אז לא טוב...

### ואז יום אחד אל תשאל מה קרה...

יום אחד התחתנתי... ברגע שהתחתנתי... אתה יודע מה קרה??

פתאום ה' העמיד בפני כל מיני נתונים מסוימים!! תקשיב... זו האשה שלך... זה הילדים שלך... זה המצב הפיננסי שלך... זה המשפחה שלך... ואלו הם הנתונים!! פתאום גיליתי כל מיני מפריעים חדשים... אני רוצה ללמוד... ויש פה אשה שה' נתן לי... אני רוצה עכשיו לעשות שטייגן... ומה אעשה... יש לי מפריעים... יש לי תינוק קטן בבית שה' שלח אותו ל... להפריע לי... רגע... מה עושים כעת עם כל המפריעים האלו?? הופה!! כאן הייתי פתאום צריך לעשות סוויץ בראש... ולהבין שכעת זה לא מפריעים!! זה נתונים שה' נותן לי וה' רוצה שאני אעבוד אותם עם הנתונים האלו... כשהברותא פטפט... זה היה מפריעים... אבל כשהילד שלי מתעורר באמצע הלילה... זה מפריעים? לא!! זה נתונים שה' נתן לי!! וה' רוצה אותי שאני אעבוד אותו... וכשאתה לא מקבל את זה ומתעקש להילחם נגד הנתונים שה' נתן לי... אני פה המפריע לעבודת ה'... זו הסיבה שבחור ישיבה שרוי בלא תורה... כי תורה זה הוראות מגבוה!! ה' קובע את הנתונים ואני לפי זה מבין מה השליחות שלי... זה תורה!! זה בית של תורה... בית של תורה זה בית שמוכן לקבל הוראות מה'... כן ה'... מה הם הנתונים שאתה נותן לנו... ולפי זה אנחנו נפעל... הנה לך בית של תורה... בית שפועל על פי נתונים שה' מכתוב... אבל בחור ישיבה?? הוא מכתוב את הנתונים... הוא קובע את הנתונים לפי איך שמסתדר לו ובצדק... כשמשוה בנתונים לא מסתדר לבחור ישיבה הוא קורא לזה מפריעים (ושוב בצדק...) ואילו אחרי החתונה... פתאום ה' מציב עובדות בשטח... מעמיד כל אחד ואחד מאיתנו מול הנחלה הקבועה שלו... מול הנתונים הלא משתנים שלו...

לאחד הקב"ה מעמיד נתונים מסוימים שאתה תהיה אברך כל החיים... אתה ידד ה'... חופף עליו כל היום... ואילו לשני ה' מעמיד נתונים של זבולון לחוף ימים ישכון... לאחד ה' מעמיד נתונים של שבט אשר... חיי רווחה... שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך... הנתונים שלו זה לעבוד את ה' כמו אשינע ידד... ואילו יש אחד שהנתונים שלו ושל האופי שלו זה להיות שבט לוי שלא נוטל חלק בארץ ועזב חשבונות הרבים וכו' וכו'...

בקיצור: אחרי החתונה פתאום לא אנחנו קובעים את הנתונים אלא ה'!! ה' מעמיד בפנינו נתונים... ולפי הנתונים שה' נותן לנו... לפי זה אנחנו יודעים מה השליחות שלנו בעולם...

יש כאלו שלחוצים... מה יהיה אם בהמשך החיים לא יהיה לי אפשרות להמשיך להקפיד על איזה עניין מסוים בעבודת ה'?? או יש נערות סמינר שמפחדות מה יקרה אם בהמשך החיים בעלי לא יוכל להמשיך ללמוד בכלל?? עצם החשש הזה נובע מתפיסה שאני קובע מה העבודת ה' שלי!! ואני מפחד שפתאום יבא הרבש"ע ויתקע לי מקלות בגלגלים... ה' פתאום יעמיד בפני נתונים שלא מתאימים לעבודת ה' שלי... **אז זהו! שזה מתחיל בדיוק הפוך!!** לא אנחנו קובעים מה העבודת ה' שלנו... אלא ההיפך... ה' קובע ומחליט מה העבודת ה' שלנו...

ואיך הוא קובע?? לפי הנתונים שהוא מעמיד

ההורים שלי!! אני לא מסתדר איתם... לאמא שלי חשוב שאני אתלבש טוב ושאתה אראה טוב ואבא שלי ככה... ואני רוצה אחרת... מה עושים עם ההורים שאני לא מסתדר איתם בעבודת ה'?? (לא היה מדובר באמא או אבא חלל שבת... תהיה רגוע) **עניתי לו בצנינות:** אותו דבר כמו השאלה הקודמת... מקודם אמרתי לך תחליף חברותא... ועכשיו אני אומר לך... תחליף הורים...

### אה... הבנת מה ההבדל בין חברותא להורים??

חברותא אפשר להחליף... אבל הורים אי אפשר להחליף!!

ממילא הורים זה חלק מהנתונים שה' נתן לי!! ואם ההורים רוצים כן וכך... אין כזה דבר אני לא מסתדר עם ההורים בעבודת ה'... אדרבה... זו העבודת ה' שלך- להסתדר עם ההורים... עם חברותא אתה לא חייב להסתדר... כי חברותא זה לא בהכרח נתון שה' הביא לך... אתה יכול בכל רגע נתון להחליף אותו ולא כך הורים... **הבנת את הנקודה???**

ההורים שלי **זה הנתונים שלי**... החולשות שלי **זה הנתונים שלי**... האופי שלי **זה הנתונים שה' נתן לי** ומעתה: כעת נשאלת שאלת המיליון: מי יגלה לי מה השליחות שלי בעולם?

### הנה!! תעבוד את ה' עם הנתונים שהוא נתן לך!!

תסתכל ימינה ושמאלה... תבדוק טוב טוב מה הנחלה שה' נתן לך... איזה אויביקטים ה' הצמיד אליך (מסוג הדברים שזה מה שיש ואתה לא יכול לשנות... יתכן שאם חברותא אי אפשר בשלב זה להחליף... אז אין הכי נמי... הנתון שלך כעת זה החברותא הזה...) וכך תדע מה ה' רוצה...

זו בדיוק הסיבה למה השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה!!

בחור בדרך כלל עושה הרבה יותר שטייגן מאברך... בחור מתפלל הרבה יותר בכוונה ומסתמא בכל דבר בעבודת ה' הוא יותר טוב מאדם נשוי...

אז למה בכל זאת המתמיד הזה שרוי בלא תורה?? מסיבה פשוטה: בחור מעצב לעצמו את עבודת ה' שלו איך שהוא רוצה... כשאני הייתי בחור... הייתי מתמיד ועוייבד משהו משהו... ואז מידי פעם הגיעו לי כל מיני מפריעים!! אצל בחור ישיבה יש מושג שנקרא מפריעים!! מה זה מפריעים?? אני רוצה לקום מוקדם לשחרית... אז יש לי חברי חדר "מפריעים..." מה עושים עם מפריעים?? מסלקים אותם... או שהם מסתלקים מהחדר שלי... או שאני מסתלק... בקיצור: צריך להילחם נגד המפריעים... ואז הגיעו עוד מפריעים... מה יש?? חברותא לא טוב... אז צריך לסלק או להסתלק גם מהמפריע הזה... ואז אני לא מסתדר בישיבה... יש לי מפריעים בישיבה... אז עוברים לחיזוק... כדי שלא יהיו מפריעים... כי אני רוצה לעבוד את ה'... וצריך שלא יהיו מפריעים... ובאמת השתדלתי להחזיק חזק ולא לתת למפריעים שיפריעו לי!!

וכמובן שהיו תקופות שהיו לי מפריעים ו... ובאמת לא הצלחתי ללמוד מספיק ולא לעשות שטייגן... וזה זכור לי כתקופות קשות...

כשהצלחתי להתגבר על המפריעים היה טוב...



**כמה חשוב לזכור את שמות בעל**

**המימרות??**

יש תנא דבי אליהו מאוד מעניין: (ח"ב פט"ז): 'רבי ישמעאל בן אלישע אומר: מה שיוכל אדם ללמוד בעשר שנים, יכול הוא לשכחה בשתי שנים, הא כיצד? אם אדם יושב ששה חדשים בטל ואינו שונה הוא אומר על הטהור טמא ועל הטמא טהור, ואם הוא יושב י"ב חודש בטל ואינו שונה הוא מחליף דברי חכמים של זה בזה...' שמות לב לדירוג של הדברים??

משמע שלהתבלבל בין טמא לטהור זה פחות גרוע מלהתבלבל בין רב לשמואל... שאם ששה חודשים הוא לא למד... אז נו... הוא בסה"כ שוכח בין טמא לטהור... נו... לא נורא... אבל אם הוא ממשיך להתבלבל עוד ששה חודשים... כאן הוא כבר מחליף דברי חכמים זה בזה... הוא מתבלבל בין רבי יוחנן לרבי לקיש ובין רב לשמואל... וכמוכן שזה תמוה מאוד: בינינו... וכי מה יותר חמור? מי שמתבלבל בין טמא לטהור או מי שמתבלבל בין רב לשמואל? פשיטא שלהתבלבל בין טמא לטהור זה שאלה של אפרושי מאיסורא... לעומת זאת ההחליף דברי חכמים זה בזה... מה כבר יכול להיות? נו... אז פעם הוא ידע שמימרא זו היא 'אמר רב יהודה אמר רב' וכעת הוא מתבלבל ואומר את אותה מימרא בדיוק בשם 'אמר ר"י אמר שמואל נו. מה כ"כ נורא?

**והתשובה פשוטה:** סו"ס אל תשכח שפעם זה היה תורה שבעל פה ולגמרי בעל פה!! ומעתה: אם צורבא מרבנן לא ילמד ו' חודשים והוא יתבלבל בדבר משנה, ויאמר על טמא שהוא טהור, זה לא כ"כ נורא... למה?? כי בטח יהיה מי שיעמיד אותו על טעותו ויפריש אותו מאיסור... אבל אם יבא אותו צורבא מרבנן ויעיד מתוך העתקת השמועה הלוקיה שלו ש'אמר רב יהודה אמר שמואל', (בו בזמן שלא שמואל אמר את זה אלא רב) פה מתחילה סכנה אמיתית!!! כי כאן עלול להתפתח סוגיה שלימא בגמ', כי יש סתירה בדברי שמואל... ומי אמר שמואל הכי, והאמר שמואל... בקיצור: יביאו מימרא שמשמע ששמואל אמר ככה... ואילו מיודעינו המבולבל אמר בשם שמואל ההיפך בדיוק... ואז יש פה קושיה ורייד שלם בסוגיה!! ומכרח הקושיה יהיו מוכרחים להעמיד אוקימתא, וכך יפסק להלכה, (ותחשוב שכל האוקימתא הוה מתבססת רק על טעות... של מה?? של שמות!!!! שאותו צורבא ככה"כ התבלבל בין רב לשמואל... כי אם רב אמרה ולא שמואל, אז לא קשה מידי ואין מקום לכל האוקימתא הזו... ותחשוב שבמשך יותר מאלף שנה כלל ישראל לדורותיו נוהג להלכה שמתבססת כל כולה על טעות... של מה?? של החלפת שמות!!!! לכן באותם דורות היה כ"כ חמור להתבלבל בין שני חכמים... הרבה יותר מלהתבלבל בין טמא לטהור... זו הסיבה, שאם תשים לב הגמ' עושה המון עסק משרשרת העדויות, מי אמר בשם מי, כדי לאמת ולוודא את העתקת השמועה, (לפעמים זה אפילו מייגע, אמר אמר אמר ואמר לה אמר וכו'... ומי אמר לה ממישה ליה, ומי אמר לה... יכול להיות עמוד שלם בגמ' שעסוק בהצלת מידע, איזו היא המימרא היותר אמינה ומדויקת שנאמרה בשם רבי יוחנן ומי אמרה...)

ומעתה: כעת יש מקום לדון: בדרונה אנו, שהגמ' כבר מודפסת מול עינינו, ואנחנו לא מתבססים על 'כי אתא רבין' ולא 'כי אתא רב דימי', האם זה נכון לומר שאצלנו הקנאות ליכור בכל מימרא מי אמר אותה, זה הרבה פחות גורלי וקריטי לתוצאה והמסקנה המעשית של הסוגיה...? אז כמוכן שגם היום בודאי יש עניין לדעת מי אומר מה ולו בשביל 'כל האומר דבר בשם אומר מביא נאולה לעולם', אבל צ"ע האם יש מקום לומר שיש הבדל מהותי בין פעם להיום! שאם בזמן חז"ל מישהו היה מתבלבל בין ר' יוחנן לר' הונא זה היה ממש 'ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים... השמות היו פרט קריטי בידיעת התורה... ואילו היום זה כבר הרבה פחות קריטי? וצ"ע...

**קבוצת הבחורים התורנים לעליה למקדש באמצע זמן חורף...**

והפעם הגיע תורם לעלות לירושלים... כן... בישיבה קטנה יודפת יש תורת קבועה כל שבוע מי עולה השבוע לירושלים... כמובן שיש את התאריכים הקבועים שהישיבה כולה עולה לירושלים... אם זה בתור שימוש ת"ח אצל הסנהדרין... אם זה יזמנה קבוצתית של נזירות (בדרך כלל בקיץ)... אבל סתם ככה באמצע הזמן כל בחור שיש לו איזה סיבה אישית שהוא צריך לעלות לירושלים צריך להודיע שבועיים מראש... ונכנס לרשימת התורנות... וכמובן שהישיבה גם דואגת לספק את התנאים המתאימים!!! אל תשכח שבתוך הישיבה יש כל מיני בחורים... חלקם יותר טהורים... חלקם פחות... ובחור שרוצה לעלות לירושלים צריך להיערך בהתאם!! צריך להקצות לו מקום יותר סטרייל בפנימיה... לדוגמא: יש פה בחור בישיבה שנקרא יואב... שיהיה בריא... איזה בלגן נהיה בישיבה בגלל... הסיפור שלו ככה: הוא גר באיזה כפר נידח... (מהסוג שקוראים את המגילה ב"א י"ב) ויש לכפר הזה שתי כניסות שיש חזקה שאחד מהם טמא בטומאת מת ואחד טהור... ולא יודעים מה טמא ומה טהור... נו... והיות וספק טומאה ברה"ר טהור... אז אותו בחור... הראש ישיבה עשה לו הסדר ברור: שהוא צריך לבחור שביל אחד שרק דרכו הוא נכנס ויוצא לכפר... כי ברגע שהוא עובר רק בשביל אחד אז בייחס לשביל הזה נקודתית יש ספק טומאה וברה"ר טהור... והנה... השבוע הוא הגיע לישיבה... הניח את התיק בפנימיה... בא להיכנס לחדר אוכל... ופתאום נשמע צווחה!!! הוא פתאום נזכר... שהפעם הוא שכח ויצא דרך השביל השני... (כי בחודשים האחרונים אין בישיבה חסה... בגלל שזה ספיחין... ואם של יואב אמרה לו שצדיק לו ללכת שם ממול... שם גדל 'כרפס שבהרים' והוא גדל פרא בהרים ואין כיצא בו נשמר ומסמילא זה הפקר ואין בזה לא איסור ספיחין ולא שמור ונעבד ובטח הבחורים ישמחו לקבל חסה טהרה ומותרת ככה באמצע פשיטה... יואב באמת הלך והביא בשמחה רבה חסה ואפילו כוסבר וחולגולמות הוא מצא שם... ומרוב התלהבות הוא שכח שבשביל זה אסור לו לעבור) ובקיצור: יואב נכנס לחדר אוכל... ופתאום הוא נזכר שהפעם הוא חזר לישיבה דרך השביל השני!! אוי אוי... באותו רגע הוא בחזקת טומאת מת... (כי כעת סמך נפשך הוא טמא, כי יצא שהוא עבר בשני השבילים שאחד מהם בודאי טמא...) איזה בלגן נהיה מזה בישיבה... חצי מהשיעור שלו נכנסו לבידוד של טומאת מת... הזאת ג' וז'... (אגב: דווקא החסה שהוא הביא נשארה טהורה... לא רק בגלל שהיא לא הוכשרה... אלא בגלל שהיא עצמה עברה רק בשביל אחד... גם חלק מהתיק שלו נשאר טהור... כי רק החולצות והמצעים שהוא לקח בשני השבילים טמא... אבל היה שם חולצה חדשה וגם מגבת חדשה שהיא עברה רק בשביל אחד... בקיצור: אל תשאל) עכשיו: תחשוב שבמקביל... כל שבוע יש פה בחורים שאמורים לעלות לירושלים... אתה מבין לבד שבחורים כאלו צריכים פנימיה קצת יותר סטריילת!!! עם בחורים קצת פחות מאתגרים שמי יודע מאיפה הם חזרו ואיזה ספק טומאה הם הולכים להנחית עלינו... (בקיצור: זה כמו שבתקופה האחרונה אין לנו כ"כ סדעות להירות מקורונה... אנחנו לא ככזה מסתובבים עם מסיכה בקמאות... אבל בכ"ז מי שרוצה לטוס לחו"ל בשבוע הקרוב... הוא פתאום נן מסתובב עם מסיכה... למה?? כי הוא יודע שהוא צריך לעבור בדיקה ורק אז חסר לו שפתאום יתברר שהוא מאמט... על אותו משקל... מי שאמור לעלות לירושלים לוקח מרחק... הקורונה מאוד מסחיסת בפרט הזה...)

בקיצור: כל שבוע יש בערך חמשה או ששה בחורים שיש להם "שבת נסיעה" לבית המקדש... כל בחור והסיפור שלו... כל תקופה והמאורעות שלה... והשבוע!!! דבר ראשון המתמיד של הישיבה הצורבא מרבנן הבה"ח יחונתן הלוי משיעור ג'... הגיע התור שלו לעלות לשמירה במקדש!!! כן... זה לא פשוט... שמירה במקדש זה משמר כל הלילה... מערב עד בוקר... עומדים פרחי לוייה בשמירה של כבוד בעשרים ואחד מקום... אבל!!! יש הבדל עצום בין שמירת המקדש בחורף לבין הקיץ... שמירה במקדש בחודש בלילי סיון תמוז זה לא סיפור... זה נראה כמו משמר ליל שבועות... בסה"כ לעמוד חמש או שש שעות באויר נעים... לגרוס כמה עשרות פלוגות של ב"ש ובה"ז זהו... הגיע הבוקר... איש הר הבית כבר פותח את שער המוקד... אבל בלילי טבת הארוכים... מדובר בלילה ארוך של יותר משתיים עשרה שעות!!! ולעמוד שתיים עשרה שעות בכפור של חמש מעלות ופחות... זה... זה לא פשוט... לא כל אחד מפרחי לוייה מתאים לכוז משימה... בשביל זה בוחרים עם פינצטה את הבחורים הלויים הכי מרומסים... העוייבים שכבר מתאמנים תקופה ארוכה מידי ערב להיות "עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות" (לא לחינם ככה מתחילים מעריב בנוסח ספרד... כן... עובדים על זה... מתאמנים על זה...) ובחורים אותם אחד מעיר ושנים מישיבה... אז הבה"ח יחונתן נבחר להיות אחד מפרחי לוייה שיהיו העומדים בבית ה' בלילות... אבל לא סתם... אלא בלילי טבת הארוכים... הוא בא להיפרד מהראש ישיבה... והראש ישיבה ליווה אותו עם דמעות בעיניים: שתזכה לעמוד בבית ה'... שאיש הר הבית יראה אותך עומד על משמורך... (שחלילה וחס לא תרדם בשמירה אחרת 'אומרים מה קול בעורה... קול בן לוי לוקה ובגדי נשרפים שנרדם לו על משמרו... אוי לאונה בוששה)... טוב... זה הבחור הראשון...

אבל יש עוד ארבעה בחורים שהצטרפו איתו לעליה לירושלים... גם אביתר משיעור א' עולה לירושלים... מה יש?? יש לו סיבה מוצדקת!!! יש למשפחה שלו יום טוב... כן... הוא מצאצאי בני פרעוש שהתנדב עצים לעזרה בתחילת בית שני... והיום של הקרבן עצים שלהם זה א' בטבת... כן... בגללם אין מעמד בא' בטבת... (ענין תענית...) עכ"פ לאבייתר יש שתי תאריכים בשנה שהוא יוצא מהישיבה ברשות... תאריך אחד זה א' טבת שאז כל המשפחה עולה לירושלים... והתאריך השני זה באזור ר"ח אב שכל בני המשפחה יוצאים לכרות עצים למערכה... זה אמנם תקופה של ביטול תורה אבל אח"כ ב"ב"ב אבא הם עושים סעודה לסיום הביטול תורה ואבייתר חוזר לישיבה ומשתדל לחזור לשטייגין... אז זה הסיפור של אבייתר...

והבחור השלישי זה יענקי... יענקי שיהיה בריא... הוא צריך לעלות לבית המקדש לכבוד הבר מצוה של אחיין שלו... מה יש?? אחות שלו נישאה לכהן ומסמילא יש לו אחיין כהן!!! ובשבוע הבא יש לו בר מצוה... ולכבוד המעמד הוא אמור ללכת להר הבית... שם יש סנהדרין קטנה של ישראל שהם ועדת הקבלה של הכהנים... והם צריכים לבדוק אותו ולשלול ממנו את התשעים מומין שפוסלים בכהונה... ובעזה"ש אם הכל יהיה בסדר... הוא יצא משם עטוף בלבנים ולמחרת הוא יקריב מנחת חינוך בשעה שהלויים שרים בודכן... וזה מעמד מאוד מאוד מרגש!!! כל המשפחה המורחבת... כולם מגיעים לירושלים... יענקי לא יכול לוותר... הוא חייב גם להשתתף במעמד הזה ובסעודה שתהיה אח"כ ש"לא נמצא פסול בזרעו של אהרן... האמת היא שהראש ישיבה עשה קצת פרצופים... מה... עכשיו לכל בר מצוה של אחיין אתה תעלה לי לירושלים?? אבל הוא הניח לו בגלל שהוא בריא... (זה באמת מאוד מרגש שהאחיין הוא כהן... אבל אם הוא בעצמו היה כהן... הראש ישיבה היה היה נותן לו... אולי תשכנעו אותו...) עד כאן הבחור השלישי - יענקי...

והבחור הרביעי שלוימי... עדיין שנקצר בסיפור... הוא עולה כעת לירושלים להקריב חטאת ו... וגם אשם תלוי... למה?? עזוב... בעקרון גם את זה היה אסור לי לגלות... מה שבטוח... צריך ללמוד הלכות שבת!!! אחרת אתה אמנם תהיה מהחבורה המאושרת שעולה לירושלים... אבל תהיה הכבשה השחורה... (אתה יודע למה קוראים לזה כבשה שחורה?? כי מי שמגיע למקדש להקריב שלמים... הוא מקריב כבש, או עז, או פר, או איל, פרה, ברגע שהוא מקריב כבשה ודווקא נקיבה... זה קצת חשוד... זה נראה שזה חטאת... לכן יש מושג שנקרא כבשה שחורה... אי לכן: אני מאחל לך שתעלה לירושלים... אבל לא בתור כבשה שחורה...) אולי בשבוע הבא גם נמשיך ללוות את החבורה... אולי בהזדמנות אחרת.

### איך מקבלים טעם בתפלת שחרית שגרתית?

ברשותך קורא יקר: לא נעים לי לפתוח שוב את הנושא... אבל תפילה!!! תפילת שחרית בעיקר... קשה... קשה לי להתפלל תפילת שחרית...

אני רוצה להתפלל על חשק והתלהבות ואני לא מצליח... אני באמצע לנסות לפצח את הסוד איך להתפלל ביום יום עם חשק והתלהבות...

אתה יודע מה?? בא נציג את השאלה ככה... בא נחלק את כל היהודים שמתפללים לשלוש קבוצות... לצורך העניין נחלק את זה לפי דקות של שיעור... **יש את הקבוצה** של השעה ועשרים או שעה וחצי תפילה!!! **יש את הקבוצה** של העשרים וחמש דקות!!! **יש את הקבוצה** של החמישים וחמש דקות... הבנת מה אמרתי?? ? אני אפרט:

יש את אלו שמתפללים שחרית עשרים וחמש דקות... זה אותם אלה שהם לא בקטטטע של התפילה והם מגיעים לטטיבלאך בשביל לסמן וי... הם מגיעים באמצע ומטיסים את התפילה... עליהם אני לא מדבר... כי אני חושב שאני נמצא ברמה אחת יותר מהם... **מאידך**: יש את אותם אלו שמתפללים שחרית הכי שגרתית באזור השעה ועשרים (או יותר...) וגם עליהם אני לא מדבר... כי זה כבר עוייבדים גדולים... זה אנשים יש להם התלהבות וחיות מיוחדת בתפילה והתפילה שלהם באמת נראית משהו אחר לגמרי... ובאמת אין הרבה אנשים כאלו... בקיצור: זה גדול עלי... אני לא שם... אני לא שייך, **לא לקבוצה** של העשרים וחמש דקות וגם לא לקבוצה של השעה וחצי... **אבל אני רוצה לדבר על הסוג הממוצע**... על אותם אלו שמתפללים בממוצע חמישים וחמש דקות (פלוס מינוס...) הסוג הזה זה הסוג המוכר שרוב האנשים הרציניים והייתי אומר אפילו התלמידי חכמים והרבנים מסוגים לסוג הזה... זה אנשים שהתפילה שלהם זה תפילה... יש להם צורה של תפילה... זה אנשים שקובעים מקום לתפילתם... האנשים האלו... הם מצד אחד לא מחפשים לעשות וי על התפילה... ומאידך הם גם לא מתפללים בהתלהבות יוצאת דופן... הם אנשים נורמליים... והם בדרך כלל מתפללים חמישים וחמש דקות (או עוד עשר דקות נוספות בשני החישים)... ואני מסוקרן דווקא בייחס לאנשים האלו:

**מה הם** עושים בתפילה?? **מה הם** עושים מידי יום בשעה התמימה שהם מתפללים?? מילא העוייבד הגדול שמתפלל שעה וחצי ויותר... עליו אין לי שאלות... גם אם הוא יתפלל שעתים וחצי אני מבין מה יש לו לעשות שם... הוא באמת עושה שטייגן בתפילה... אדם מניחו בקרן זווית זו ומוצאו בקרן זווית אחרת מפני כריעות והשתחוואות... אבל הסוג הזה של החמישים וחמש דקות זה דווקא סוג די מאופק... אתה לא רואה שהם מגיעים להיכלות גבוהות בתפילה... לא פורצים בבכי ולא מזיעים מרוב תשוקה... אבל הם כן מתפללים בנחת, כמונה מעות, ולא נראה שעוד שיה הם הולכים להתפוצץ מחוסר עניין... **למען ה' מה הם!!! מה הם עושים שעה תמימה בתפילה??** תבין: אני מדבר פה על אנשים מבוגרים ברמה שכבר ארבעים שנה ככה מתפללים!!! ובדיוק זה מה שאני רוצה להבין: מה הם עושים בשעה הזו מידי בוקר במשך ארבעים שנה?? האם גם הם יושבים על קוצים כמוני...?? האם גם הם רק מתביישים להטיס את התפילה כמו שאני מתבייש?? **לא! לא נראה שזה ככה**... לא נראה שהם זעים באי נוחות... מצד שני: אני גם לא רואה את ההתלהבות היוצאת דופן שלהם... אז מה כן??

#### האם הבנת את השאלה שלי???

אני מדבר פה על רבבות אלפי ישראל... האנשים היראים והשלימים והשקולים שבינינו שמתמא בכללם רוב התלמידי חכמים ואנשי מעשה שמידי יום מתפללים שעה תמימה שחרית ולא נראה שנמאס להם... לא ניכר עליהם עצבנות וחוסר עניין... ואני פשוט רוצה לנסות להבין מה הם עושים בתפילה?? כי אני רואה את עצמי שייך לכה"פ לסוג הזה... ואני מבין שהם כן עושים פה משהו!!! ואני רוצה לדעת מה הם עושים??

אז חשבתי על זה הרבה... התבוננתי בהם הרבה... ניסיתי לחדור אליהם פנימה... והגעתי לאיזושהי מסקנה... (אם טעיית תעדיכן...)

הגעתי למסקנה מרתקת שלא פחות ולא יותר: תפילה זו **עבודה!!!** שמעת?? תפילה זו עבודה... כעת שים לב: אני לא מדבר כעת על עבייידה... לא עבייידה בקמ"ץ וגם לא בסג"ל... אני מדבר על עבודה בפת"ח... מה שנקרא ברוסית ראבוטה... (על משקל: חיפוש עבודה...)

**תפילה זו עבודה!!!** לעבודה יש שפה משלה... בעבודה יש מושג שנקרא מוסר עבודה... בעבודה יש שעות עבודה... בעבודה יש מה שנקרא קדימה לעבודה... שלום... כל טוב... אני הולך לעבודה!!!

תפילת שחרית זה עבודת ה'!!! אני הולך לעבוד **אצל** ה'... והיות ותפילה זו עבודה... אז צריך להגיע לעבודה בזמן... יש הקפדה להגיע בזמן... הבוס מגיע ראשון לראות אם העובדים הגיעו בזמן... הבוס גם מתגמל את העשרה העובדים החרוצים שהגיעו ראשונים...

#### האם הבנת מה חידשתי פה?? הבנת לאן אני חותר??

החידוש הוא שמשום מה היה תמיד תקוע לי בראש שתפילה זה עבייידה... (לא עבודה...) ממילא התפילה נתפסה אצלי כמשהו שקשור אלי... אני צריך להרגיש... להתחבר... להתרגש... להתלהב... להתמלא בכיפונים... **ותכלס זה לא!!!** ביום יום זה לא עובד!!! פרץ של רגשות זה משהו שמגיע פעם ב... בחיי השיגרה הנורמליים אין פתאום ריגושים חזקים... כמו שלא כל יום הוא יום הולדת ולא כל יום פורים... ככה לא כל יום מתרגשים עד כלות הנשמה...

אז מה כן יש ליום?? עבודה!!! לעבודה כן הולכים כל יום כל יום!!! ותפילת שחרית מנחה וערבית של יום יום זה עבודה!!! כן... כמו שיש סדרנים שעובדים באושר עד והעבודה שלהם מתחילה בשש... וכמו שיש עובדי עירייה שהעבודה שלהם מתחילה בשמונה...

אז ליהודים יש עבודה בשעה מסוימת... שבע או שמונה בבוקר... הולכים לעבודה!!! מה העבודה?? עבודת ה'! אל תצפה לריגושים מיוחדים... אל תצפה לאיזה עבייידה מי יודע מה... אז מה כן?? עבודה!!! הבוס רוצה לראות מוסר עבודה... רוצה לראות אותך ניצב כאן בזמן- בעבודה!!! **ולענ"ד זה הסוד הצבאי** של כל אותם יהודים יראים ושלימים שמתפללים כבר ארבעים שנה שעה תמימה מידי בוקר תפילת שחרית... לא! אתה לא רואה פה עוייבדים מופלגים... אבל אתה כן רואה פה מוסר עבודה... יש כאן בן אדם שכבר ארבעים שנה מגיע לעבודה!!! הוא מגיע... דופק... הוא מתפלל מה שצריך להתפלל... והוא לא מטיח...

**וכאן אני רוצה לעצור ולהסביר**: אני יודע שרדידי החסיד ויזניץ כעת רוצה לבלוע אותי... שתהיה בריא... זה מה שהעליתי בחתך?? מכל ההליגע תפילה... הליגע פסוד"ז... מה יצא לך??

שהולכים לעבודה?? ?

כן... אני יודע שמי שאחוז במקום יותר מרומם... בשבילו מה שאני אומר זה ייבוש אחד גדול... זה רק ירידה... במקום להלהיב את הלבבות בתפילה אני עושה את הפעולה ההפוכה... אני לגמרי מיישב את העסק והופך את זה לעבודה מתכתית... אבל לא!!! ידידי היוניצאי... אל תטעה... אל תבין אותי לא נכון!!!

ברור שיש לאן להתקדם!!! ברור שמי שמגיע לתפילה על תקן של עבודה יש לו עדיין מה לראות בעבייידת התפילה היוניצאית (שכנראה לא תהיה לי ברירה אלא לעבור אצלכם איזה קורס ריענון... להרטיב קצת את התפילה היבשה שלי) אבל אל תשכח... שבטטיבלאך של בית הלל יש או שעה וחצי תפילה בהתלהבות **אווו!** טיסה בשמי הארץ של עשרים וחמש דקות תפילה... **למה אין משהו באמצע??** למה אין את היהודי הזה שאמנם לא זכה להתפלל בהתלהבות שעה וחצי... אבל לפחות שיתפלל כמו בן אדם?? **אתה יודע למה אין את המשוה הזה באמצע??**

הנה!!! זו הנקודה!!! דבר ראשון צריך לדעת שתפילה זו עבודה!!! אחרי שאתה כבר אווז בעבודה... כעת אפשר להתקדם לשלב הבא... לשלב של עבודה--

**שבלב**... קודם כל שיהיה מוסר עבודה... קודם שיהודי ידע שתפילה זו עבודה... ולעבודה צריך להגיע ולדפוק!!! נקודה!!!

אחרי שיש מוסר עבודה... כעת יש קידום בעבודה... לאט לאט אפשר להתקדם בעבודה ולהגיע לעבודה שבלב... ואותו דבר לצד השני... אם קרה וההתלהבות שלך בתפילה ירדה... (ס"ס אם תפילה זה מהדברים שצריכים חיזוק... על כרח שיש גם הם ריפיון... קורה שההתלהבות קצת ירדה בתפילה) השאלה לאיפה יורדים... אם עד עכשיו היתה לי התלהבות עצומה בתפילה ועכשיו אני צונח... לאן!!! לאן אני צונח?? לתפילת בזק של לפניך מערכת לניתוב תפילות... לתפילת שחרית ומנחה צמודים הקש אחת... לתפילת שחרית בכביש עוקף שליח ציבור הקש 2... וכו' וכו'??

אז זהו שלא!! יש משהו באמצע... יש משהו שנקרא עבודה!!! תפילה זו עבודה... וגם אם ירדת מהרמה של עבייידה שבלב עדיין יש פה עבודה!! ולעבודה צריך להגיע!!! אתה תמשיך ליום בשעה שבע ותלך להתפלל... ומקסימום תתפלל תפילה קפואה... בלי התלהבות מיוחדת... ואז אדון אז נדברו יגש אלך וישאל אותך: תגידי לי: מה אתה עושה שם שעה שלימה בתפילה?? אתה תענה לו... כן... לפני חודשים לא היית שואל אותי... היית רק רואה באיזה התלהבות התפללת... היית מבין הכל... אבל היות וכעת אני בשבוע של ריפיון... אז העבודה שבלב ירדה... אבל לכה"פ העבודה נשארה!!! נשארת עובד אצל הבוס בורא עולם... וסליחה... אל תדבר איתי באמצע התפילה כי אני באמצע עבודה!!! (כן... יש כאלו שמדברים באמצע התפילה... אתה יודע למה הם מדברים?? כי הם לא קולטים שיש פה עבודה!!! הם אולי קולטים שיש פה עבייידה שבלב... אבל מה זה סותר לפטופטים... אם הם היו קולטים שאנחנו בעבודה... הם היו מבינים שחלק מהשיחות מוקלטות לצורך בקרה ושיפור השירות... ואין כזה דבר סתם לפטט באמצע העבודה)

**עכשיו: שלא תבין לא נכון!** אני לא באמת חושב שיש חילוק אמיתי בין עבודה ל-עבודה שבלב... (זה אולי נשמע טוב... אבל זה בעיקר לשון מושאלת...)

אני בעיקר מתכוין לומר שהעבודה שבלב הבסיסית זה להבין שיש בוס שאנחנו עובדים אצלו!!! כן... ההבנה המתכתית הזו היא הבסיס של עבודה שבלב... ואל תזלזל בהבנה הזו... **כי אם תשים לב**: יש הרבה כאלו שמאוד קשה להם לקבל את זה... יש כאלו שמוכנים להתפלל לה' מהבוקר עד הלילה... רק אל תגידי להם את מה שאמרת עכשיו... אל תגידי לי שיש פה **עבודה!!!** ולמה לא?? למה אתה כ"כ נרתעים מההגדרה המתכתית הזו??

כי אם תפילה זה עבודה... אז צריך מוסר עבודה... ומוסר עבודה זה משהו שדורש ממני להיכנע... ולהיכנע זו עבודה ש... שאתה יודע איך קוראים לה?? עבודה שבלב!!! אני מוכן להתנדנד הכי חזק... אני מוכן להפעיל כח פיזי כמה שאתה רוצה... אבל אל תגע לי בלב... אל תעביד את הלב שלי... אל תדרוש ממני מוסר עבודה!!!

אז זהו!!! אז בדיק מה שהתחדש לי... מוסר הבסיס של תפילה זה להפנים שזו עבודה! ברגע שקלטתי שהאני מגיע פה לעבוד אצל ה'... פתאום למרבה ההתפעל התחלתי פתאום להתחבר... התחלתי להרגיש טעם מסוים בתפילה שאולי הוא אור בקצה המנהרה... מה קרה פתאום שהתחלתי להתחבר לתפילה??

פשוט מאוד: עד היום משום מה הייתי בטוח שאני צריך להתרגש... להתלהב... להרגיש... ודי... כמה פעמים אני כבר יכול להתאכזב מעצמי... כמה פעמים ניסיתי להצית את הרגשות שלי ללא הצלחה... אבל ביום שהבנתי שתפילה לא שייכת לי!!! תפילה זו עבודה!!! אני לא צריך להתרגש... אדרבה... הרבש"ע צריך להתרגש... אני צריך לרגש אותו... אני פה בשביל לעבוד אותו!!! אז קדימה... מתחילים לעבוד... ברגע שניגשתי לתפילה ממקום של עבודה... פתאום זה עובד... בטח שזה עובד...

תבין: פעם כשהייתי אומר "לא בגבורת הסוס יחפץ... רוצה ה' את יריאיו" רציתי להתרגש... רציתי להרגיש שאני עוייבד... וזה לא עבד...

אבל ברגע שהתחלתי לעבוד בעבודה של ה'!!! וכעת צריך להגיד לא בגבורת הסוס יחפץ... אז עבדתי... אמרתי... וזה דווקא עובד מצויין...

צריך להגיד... והנה אמרתי... צריך לעבוד והנה עבדתי... כעת על הדרך אני פתאום מגלה שאני אפילו מתרגש בטעות... כי... כי אני עובד ה'...

קלטת את המהפך בראש?? כעת יש סיכוי שלאט לאט שמשוה יתחיל לבעור בי מבפנים... אם אני אהיה עקבי עם זה יכול להיות שאני אצליח להתקדם עם זה ואני לא רק אעבוד אצל ה'... (אגב: זה לא קורה לבד... הההרהא שכל אותם נבבות שמתפללים שעה תפילה... הם לא התקדמו כי הם לא השקיעו בזה יותר... כמוכן שיש כאלו שלפי הבחינה שלהם זה לא העבייידה שלהם... אבל אם אנחנו כן רוצים... אז כמוכן שצריך להמשיך להשקיע) אלא גם אני אהיה עוייבד... אבל לבנתיים אין לי עיניים גדולות... אני כעת מסתפק בעבודה!! העיקר שזכיתי להתקבל לעבודה!!! אשר בחר בנו מכל העמים וקרבנו מלכנו לעבודתך... כ"כ פשוט!!!

# פרשת מקץ

## המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת לי כסלו התשפ"ב

| הדלקת נרות | צאת השבת | ר"ת   |
|------------|----------|-------|
| 16:20      | 17:11    | 17:44 |
| 16:17      | 17:08    | 17:39 |
| 16:16      | 17:07    | 17:39 |
| 16:20      | 17:11    | 17:43 |

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה  
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

**בעת התגורר בשכונת זכרון משה המקובל רבי שלמה שרעבי**  
זצ"ל היה מרן הגר"י פישר זצ"ל מכבדו בימי שני והמישי בגלילת ספר התורה שאלנו את מקורביו מדוע הרב פישר אהבו והם שחו לנו כי פעם **בערב יום כיפור** הבחין רבי שלמה בילדה כבת שבע המיילת בבכי משאלה על כך השיבה כי אביה (אשר היה אחד מצדיקי ירושלים) נפטר זה מכבר ואמה שלחה אותה להביא את העוף מהכפרות והשוטח אמר כי העוף טרף

רבי שלמה הביא לה עוף חדש ומיד בדק את העוף הקודם וצומת הגידים **וראה כי הינו כשר** מה עשה עלה לבית מרן הראב"ד הרב פישר ובדק עמו יחד את העוף וראו אכן כי כשר הוא רבי שלמה ביקש מהרב כי יזמין את השוחט ויפסיקו מעבודתו עד שיחזור על כל ההלכות כראוי וכך היה כשלאחר מכן ערך הראב"ד מבחן לשוחט כאשר ר' שלמה נוכח במקום לא בחינם העריכו הראב"ד בראותו את דאגתו לכלל ולפרט.

סיפר הגאון בעל "**חתם סופר**" זצ"ל, על רבו המובהק הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל. בבואו לשנות איזה משקה, היה מקפיד, מצד ההלכה, לקרב את הכוס עד שפתו ממש, בכדי שלא לשהות שיהיו כל שהוא. ביו הברכה וההנאה...

**"כשאתה מנסה ליצור רושם, זה בדיוק הרושם שאתה יוצר."**

**להצלחה וישועה בכל התחומים**  
**יהודה בן בת שבע**  
**אבישלוס בן אורה**  
**רפאל ארז בן הדסה צביה**

**אדור** שקם רבנו **בן ציון אבא שאול** זצ"ל ממיטת חוליו אמר: מוטל עלי לברך פעמיים "מחיה המתים", אחת ששם נפגשו בחיים, והשניה שאני שולט בתורת. אילו שכחתי תלמודי הייתי קרוי מת בחיי... עוד אמר: ראו כמה גדול כחה של **תפילת רבים**, כשחליתי היו מלאכים אוזנים במייתי ומושכים אותה כלפי מעלה, ותפילות הרבים היו מושכים אותה בעוצה כלפי מטה, עד שגבר כח התפילה ונחלצה נפשי ממוות...

כשחזר מבית הכנסת לביתו-בשבת הראשונה לאחר שקם מחליו-נדחפו המון בני אדם להקביל פניו ולנשק את ידו. **המשמש מנע אותם** מלהתקרב אליו כשהוא גוער בהם: הרב בקושי הולך! תפס רבנו בידו ואמר לו: הנח להם **אני חי בזכותם**, בזכות התפילות שהתפללו עלי! כשחזר רבנו לישיבה לאחר מחלתו, ערכו לו קבלת פנים.

הוא היה עדיין חלש מאוד והתקשה לדבר, אף על פי כן התאמץ ואמר: אני רוצה להודות לכם על שהערתם בעדי לפני בורא עולם. דעו לכם, שבכח תפילותיכם הורדתם את נשמתי חזרה לגוף, ואני מודה לכם על זאת!

לאחר שקם מחליו חש חובה להחזיר טובה לציבור הגדול שהרבה תפילות לשלומו. **והוסיף עוד שיעור תורה על שיעורי הקבועים!**

**קשה לאדם להתגבר על פחדים המתעוררים בליבו.**



**עם כל מה שקרה לך, אתה יכול לבחור לרחם על עצמך או להתייחס למה שקרה כמתנה. כל דבר הוא הזדמנות לצמיחה או מכשול שמונע ממך להתפתח. הבחירה היא שלך**

**גברת** שרה מספרת: לאחר כחצי שנה מאז נישאתי, נפקדתי. הרופא אמר לי שיש לי תאומים ועלי לבצע בדיקות שונות: חלבון עוברי ומי שפיר. הבדיקות נמצאו שליליות, כלומר: יש סיכוי חלילה שאחד העוברים יוולד פגום. הגעתי אל הרב **משה בן טוב** זצ"ל, מודאגת ומوترדת, והצגתי לפניו את תוצאות הבדיקות. הרב לקח את ניירות הבדיקות, קרע אותם בפניי ואמר לי: "תגיעי אל הרופא ותאמרי לו שאני אמרתי שהוא לא בסדר... התאומים בבטןך **בריאים ושלמים**, ואין לך כל סיבה לדאגה". כפי שהרב אמר כן היה. ברול ה' ילדתי בן ובת בריאים ושלמים. כיום הבן לומד בישיבה בבית וגן והבת לומדת בסמינר.

**"אין סכין מתחדדת, אלא ביוך חברתה" כן תלמידי חכמים**

**נקודה למהשפיה**

בן אדם מתכנן וחושב, בודק ורוצה, מתאכזב כשלא הולך כמו שרצה. אבל הוא עלול לגלות **שהצלחה שלו מתחבאת** דווקא במקום אחר. בעיתון הייתה מודעה קטנה עם הלוגו המפורסם: 'לחברת מיקרוסופט דרוש עובד ניקיון חרוץ ומסור'. איש אחד מיואש ראה את המודעה וכמעט התעלם ממנה בגלל המיקרוסופט, אבל האותיות של 'עובד ניקיון' היו צבועות באדום ובהק הוא מצא את עצמו מתקשר למספר הטלפון שהופיע שם. כבר כמה חודשים שהוא מחפש עבודה, הוא עבר בחינה קלה.

התמצאות בחומרי ניקיון, צורת שטיפה, כוח סבל, אדיבות בסיסית. **תן לי את כתובת** המייל שלך, ואשלח לך את כל הפרטים על מועד תחילת העבודה, השעות, המשכורת, האגפים שתהיה אחראי להם! - אבל אין לי מייל! התנצל האיש. - 'אין לך מייל?! אז למה לא אמרת? **אי אפשר לעבוד** במיקרוסופט בלי כתובת מייל. אם אין לך מייל זה אומר שמבחינה וירטואלית אתה לא קיים. אנהנו לא יכולים לעבוד עם מישהו שלא קיים מבחינה וירטואלית! האיש המיואש יצא החוצה מיואש עוד יותר. חשב האיש ומישש את 6 הדולרים שנשארו בכיסו. 'מה אפשר לעשות ב 6 דולר?'

חשב האיש, ונתקע בדוכן הירקות שבשוק המקומי. 'קילו אגסים בדולר!' הכריז מוכר עליו. 'תמוקים עסיסיים, הוא קנה 6 קילו ב 6 דולר. הוא הסתובב מבית לבית והצליח למכור כל קילו בשתי דולר. עכשיו היו לו 12 דולרים. הוא קנה עוד 12 קילו אגסים והצליח למכור גם אותם ולהכפיל את כספו. תוך כמה ימים היו לו כבר כמה מאות דולרים. כעבור ארבעה חודשים הוא הצליח לקנות רכב, והתחיל לעשות עסקים עם השוק הסיטונאי והנויות קטנות בפרברים.

כעבור שנה הוא החליף את הטנדר במשאית קטנה. שנתיים אחר כך כבר **היה לו צי של משאיות** שסיפק פירות לכל אורך היבשת. חמש שנים אחר כך הפך לאחד האנשים המצליחים בארצות. הוא היה הבעלים של אחת מרשתות השינוק הגדולות והמצליחות הזדמנות מפתיעה נקרתה בפניו לרכוש כמה מגרשים. המתווך שטיפל בעסקה ביקש את כתובת המייל שלו כדי לשלוח לו את החוזה המפורט. 'אין לי מייל', אמר האיש. - 'אין לך מייל?!' נפעם המתווך, 'אין לך מייל ואתה כזה איש עשיר?!' אני רק יכול לתאר לעצמי איזה עשיר היית יכול להיות אם רק היה לך מייל! - 'אתה טועה. אם היה לי מייל, **עדיין הייתי עובד ניקיון** במיקרוסופט!'

הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים 'כמה אדם טורח ועומל להשיג כסף כבוד מעמד **ולפעמים עובר על איסורים** וגם בסוף לא מצליח לקבל מה שחשב הצלחה של אדם תלויה אך ורק בבורא עולם. (העורך)

**נוחה של יראת שמים  
שהיא יוצרת את האדם מן החטא**

**רבים** ממאמרי החסידות של רבי שניאור-זלמן זצ"ל בעל התניא עוסקים בשאלה: לשם מה ירדה הנשמה האלוקית למטה, לעולם הזה התחתון. פעם אחת התבטא רבי שניאור-זלמן: "יש נשמות שכבר חמש-מאות שנה הן מתדפקות על שערי גן-העדן ומבקשות לזכות לירדת שוב לעולם הזה. הן מקבלות עליהן לחזור על הפתחים, ובלבד שיזכו שוב לקיים תורה ומצוות. ולא כל נשמה זוכה שבקשתה תתמלא".

חסידים שאלו: לשם מה השאלה הזאת חוזרת ונשנית גם לאחר שכבר ניתנה לה תשובה? והסבירו: זו שאלה שכל אחד ואחד צריך לשאול את עצמו ללא הרף – **לשם מה ירדה נשמתי למטה?** מה אני עושה בעולם? והאם מעשי מצדיקים את ירידת הנשמה!

**חסיד שוטה" - כיצד? - הוא שהכריזו עליו מן השמים להיות טיפס. והלה עושה חסידים לפניו משורת הדין לצאת ידי גזירת שמים בטפשותו, ומוסיף על טפשותו.**

**העלון לע"ג ראונו אשר בן נעימה ע"ה**

**רבי יוסף קארו** זצ"ל מגדולי וחשובי הפוסקים בכל הדורות. מחבר ספר ההלכה הבסיסי שולחן ערוך שנתקבל ברוב תפוצות ישראל כספר שעל-פיו פוסקים הלכה. מכונה גם המחבר ומר"ן (=מורינו. דורשי רשומות ודרשו מר"ן נסמך או ממאתים רבנים). רבנים נסמך- כלומר שקיבל סמכה ממאתים רבנים). נולד בשנת רמ"ח כנראה בעיר טולדו שבספרד לאביו, רבי **אברהם**. בתשעה באב רנ"ב, בהיותו כבן ארבע, גורש רבי יוסף קארו במסגרת גירוש ספרד ועבר עם משפחתו לליסבון שבפורטוגל. ארבע שנים לאחר מכן, בשנת רנ"ו, כשהיה כבן שמונה, גורשו יהודי פורטוגל, ומשפחת קארו מהגרת לעיר קושטא שבטורקיה. אביו נפטר בילדותו, ורבי יוסף גדל בבית דודו רבי **יצחק קארו**. לארץ ישראל והתיישב בצפת. בצפת החל ללמוד אצל **מהר"ם ברב** מחדש הסמיכה, ונסמך על ידו. נפטר בצפת ביום י"ג בניסן בשנת של"ה, ונטמן בבית העלמין העתיק בצפת.

**שאלה טובה שאתה שואל היא כבר חצי תשובה**

**אמר רבי אבין בר-אדא בשם רבי יצחק: מניין שהקב"ה מניח תפילין, שנאמר "נשבע ה' בימינו ובזרוע עוזו"... ואין עוז אלא תפילין, שנאמר "ה' עוז לעמו יתן".**

**רבי ישעיהו ב"ר אברהם הלוי הורוויץ** (איש הורוויץ) (השל"ה) מגדולי המקובלים האחרונים. נולד בפראג בערך בשנת ש"כ למשפחת רבנים. אביו היה מגדולי רבני פולין, תלמיד **הרמ"א**, והוא היה לרבו המובהק. למד מפי **המהר"ם מלובלין** ורבי **יהושע ולק** כ"ץ, בעל הסמ"ע, ובגיל צעיר כבר התפרסם כלמדן חשוב, ואף הוזמן להשתתף בישיבות ועד ארבע ארצות. ובשנת שע"ה מונה לרבה של פראג. בשנת שפ"ב עלה ארצה ומונה לרבה של ירושלים. **כאן חיבר את ספרו** "שני לוחות הברית" ("של"ה"), ושלח אותו לבניו בפראג כדי שידפיסוהו. כרבה של ירושלים סבל רבות מהתעמרות המושל המוסלמי, ואף נאסר, ואחרי ששוחרר נאלץ לעבור לצפת ואח"כ לטבריה, שם נפטר בשנת ש"ץ.

**התוכחה היא למצוא את המיוחדת...**

**בחור** אחד החליט לנסות משהו חדש ונכנס למסעדת קניבליים. כשהתיישב בכסא, המלצר ניגש אליו ושאל אותו: "סלח לי איך קוראים לך?" התעניין הבחור: "אתה לא אמור לשאול מה שמי, אתה אמור להציע לי לאכול!" השיב לו המלצר: "בדרך כלל זה נכון, אבל המקרה שלך - אני חייב לכתוב את השמות של כל המנות שלנו..."

**משולחן גבוה**

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

**"יְהִי קוֹמֵץ שְׁנֵתִים יָמִים וּפְרָעָה חֶלֶם" (בראשית מא, א)**

**דרשו** רבותינו (בראשית רבה פט, א) קץ שם לחושך, זמן הקציע הקב"ה ליוסף כמה שנים ישב בבית האסורים, וכיון שהגיע הקץ חלם פרעה חלום ויצא יוסף מבית האסורים. ומכאן נלמד מוסר שאסור לאדם שוב לקוּוֹה, אפילו שרואה לפניו רק חושך ואפילה בלי קדוּת אור, יאמין שבסוף יהיה טוב, יום אחד החושך יגמר ויצא הוא לחוף מבטחים ולאור גדול.

**וכך גם בגאולת הכלל, כי לא לעמיתות יהיה המכר לעם נכרי** (לשון אור החיים הקדוש שמוות כא, יא), לאחר כל התלאות שעבר העם היהודי במשך כאלפיים שנות גלות, יזכה הוא לראות את הגאולה הממשמשת ובאה ויגלה ה' יתברך אור שכנינתו על הצדיקים ויאמרו כולם הנה אלוֹקינו זָה קוֹיֵנו לוֹ יוֹשִׁיעֵנו, זָה ה' קוֹיֵנו לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בִישׁוּעָתוֹ (תענית לא, ע"א).

**"חושך" זו מלכות יוון הרשעה שהשיבה את עיניהם וליבם של ישראל מאביהם שבשמים** (בראשית רבה ב, ד), אך לבסוף קומץ אנשים שנלחמו בחירוף ובמסירות נפש למען קדוּת שמו יתברך וקיום מצוותיו, זכו לנעה את האימפריה היוונית הגדולה, וסילקו אותם מעל ארצנו הקדושה, וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּיָד לְבִיר בִּיתָךְ וּפְנוּ אֶת הַיִּבְלָךְ וְטָהְרוּ אֶת מַקְדְּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֹרֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשְׁךָ. לאחר החושך נהיה אור גדול, וְכַבֹּד ה' עָלֶיךָ זָרַח (ישעיהו ס, א).

**שנו רבותינו** (שבת כא ע"א ונפסק בשו"ע סימן תרע"ג ס"א) שמנים ופתילות הפסולים בשבת כשרים לנרות הנוכה. ורמז יש בדבר לנשמות ישראל, נר ה' נִשְׁמַת אָדָם (משלי כ, כז), שאע"ג שבשאר ימות השנה כשמדברים איתם על שמירת שבת והנחת תפילין הם לא נדלקות ומתלהבות, מ"מ בחנוכה יכולים הם להידלק, בכח אורות החנוכה להשפיע על נשמות ישראל קדושה וטהרה ורשפי שלהבת קודש לעבודתו יתברך, כיון שטמונים באורם מסירות נפש לשמירת התורה והמצוות, ואת לפיד האש הזה עלינו להמשיך עד ביאת גואל צדק.

יהי רצון שבקרוב בקרוב נוכח להתגלות אורו של משיח צדקנו בגאולת עם ישראל ובניין בית המקדש. אמן.

**שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל**

**בחור** אחד ביקש להתקבל לשיבתו של הגאון בעל "שאגת אריה". כמנהגו בחן הגאון את הבחור באחד מסוגיות הש"ס ומצאו בור ועם הארץ. שאל אותו: "היכן אכלת עד כה?". "היכן אכלתי?" השתאה הבחור.

מדוע לא ישאלני רבינו, היכן למדת? "השיב לו הגאון: "שאלת, זאת יודע אני בוודאות, אבל אם למדת- ספק הוא בעיני **ובידוע שאין ספק מוציא מידי ודאי**..."

**למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?**  
**בואו והצטרפו לרשימת תפוצה**  
hamaor.net@gmail.com

"ציון במשפט תפדה ושיביה בצדקה" - "ציון במשפט תפדה" - בגימטריא "תלמוד ירושלמי", "ושיביה בצדקה" - בגימטריא "תלמוד בבלי". ללמדך, **שרק בקיום שני התלמודים**, תפדה ציון מיד הגויים, ולא בחיל ובכוח.

**מוצאת נחמה... בסידור** מחנה עבודה גלזנברג, גרמניה, **תשיה** מבין אלפיים הבנות שהיו במחנה, הצליחה אחת להכניס סידור תפילה. ה"סידור, הזה היה יקר המציאות, כולנו רצינו להתפלל בו, לפחות ללספו, אלא שזה היה בלתי אפשרי, **סידור יש רק אחד** ואנו כה רבות. לכן אני וחברותי העתקנו מהסידור קטעי תפילה רבים ומספר מזמורי תהילים. היתה עימנו אישה ממונקאטש, שסייעה לנו בהעתקת התפילות, דאגה לצרכינו הרוחניים והזכירה לנו את חישוב הזמנים והמועדים. לאחר העבודה המפרכת היינו מוצאות נחמה הסידור זה. בדממת הליל הוצאנו אותו ו**השתעשענו בו**, כשמידי פעם נשמעו פיצוצים מחרישי אוזניים.

**ההשגחה העליונה מסדרת שכל הדברים יבואו בדרך סיבה ומסובב והוא נס בתוך נס.**

**בוזרו נקראות המצוות איברי המלך**  
**כאשר אדם תופס את חברו באיבו מאיביו, נמשך החבר כולו אליו.**  
**כך גם נמשל על ידי קיום המצוות מושבים את צמותו ומחותו של הקב"ה אליו.**

**הרב** המאור הגדול החסיד דקהילתנו מורנו **גדליה**: פעם אחת ביקש **הבעל שם טוב** זצ"ל את הרב דקהילת קודש קיטב ושאל מאתו ספר הזוהר, ובהליכתו לכיתו פגע בו גיסו רבי גרשון, וספר אותו: מה לא תחת חיקך? ולא רצה לאמר לו.

וירד רבי גרשון מן העגלה והוציא מתחת חיקו ספר הזוהר ולקח ממנו, ואמר בלשון תמה: ספר הזוהר אתה צריך?! ואחר כך אירע שהבעל שם טוב בא לעיר להתפלל בבית המדרש, ובתפילת שמונה עשרה נאנח אנה גדולה, ואחר התפילה שאל אותו הרב רבי **ישעה** אב"ד דק"ה הנ"ל: מה זה שמעתי ממך אנה גדולה בתוך התפילה? ודחה אותו בדברים ואמר לו: אמור לי האמת כי אנה זה היה מלב.

**לעילוי נשמת:** ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ורב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת שרה, מלכה בת יעקב, פנחס בן פנחס, נגאל בן מלכה, דוד זרימס אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן ארחה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יחודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יחודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, **מזן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

ואמר לו: **המוזה פסולה** ובלבל אותי בתפילה. ותכף בדק הרב את המזוזה ומצא כדבריו, ונתן לו ספר הזוהר הנ"ל, וברכו שלא יפגע בו רבי גרשון הנ"ל.



# השמחה בעונת הימא

ברך העוהר

חוברת הבדיחות  
מבית מערכת  
העלון  
'לא נפסיק'  
את השמחה'  
חלק 3

פרטים בקרוב!  
פרטים בקרוב!  
פרטים בקרוב!  
ניתן לשלוח  
בדיחות לחוברת  
במייל:  
a0503210@  
gmail.com

ברך יהות-

1. בחור ספרדי רצה להתקבל לישיבה גדולה, שאל אותו ראש הישיבה, כמה אתה ספרדי, ענה לו - שליש, שאל אותו איך יכול להיות, ענה לו, שליש מאבא אשכנזי, שליש מאימא ספרדי, ושליש אחרון של הקב"ה. אמר לו רק בשביל תשובה כזאת התקבלת לישיבה.....
2. בשוק מאה שערים, נכנס ילד לקנות מנה פלאפל, תוך כדי נפל לילד מטבע של עשר שקל לתוך השמן, אמר לו המוכר תבוא לפני פסח ואחזיר לך את המטבע.....
3. עשרה קבין של גנבה ניתנו לעולם תשעה נטלו הרומנים ואת העשירי הם גנבו.

## התודה והברכה:

לידידי היקר הרב יוסף  
גולדמן שבכל פעם שולח  
בדיחות.

# המשטר - בריאה

4. אחד מקנא בשכן שלו.

כי לו יש רק דירה אחת ויחידה. ולשכן שלו יש דירה אחת. ויחידה.....

5. בבקשה לבעלי רכבים

"לא אליכם כל עוברי דרך"

לבעלי "מרכבות פרעה וחילו ופרשיו" ביום "ונתתי מטר ארצכם", בנסיעתכם ברחוב הסובל מ'בעיות קשב וניקוז' ונתקיים בו "מים אדירים", היזהרו לבל תגיעו ל- "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם" ואל תקיימו בהולכי הרגל "רק לשטף מים רבים" 'טבילה' בתשעה קבין ו'גדולה תפילתם של עוברי דרכים' "והיה כי יצעק אלי..." "מה הוא רחום, אף אתה....."

**בברכת ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה**

6. חסידי וליטאי התווכחו איזו מצוה יותר חשובה, הליטאי אמר: הדלקת נרות חנוכה. החסידי אמר: שריפת חמץ. אמר הליטאי לחסידי: בא נלך לאדמו"ר שלך ותראה שהוא יגיד כמוני. הלכו, הגיעו לאדמו"ר, אמר: הדלקת נרות חנוכה. שאל החסידי: איך יתכן? אמר לו האדמו"ר: עוד לא למדת שההכנה למצוה גדולה יותר מהמצוה? הרי בחנוכה מכינים את הפתילות לשריפת חמץ....

## התודה והברכה:

**לידידי היקר מזכה הרבים**

**בארץ ישראל בכלל, ובירושלים בפרט.**

**הלא הוא רבי שלמה אלה הי"ו.**

**רוצה כל היום לחייך?**

**חדש! חדש! חדש!**

**קו השמחה**

**077-502-3345**

שלוחה 1 שמיעת בדיחות.

שלוחה 2 השארת בדיחות.

חייגו ותחייכו.

**ניתן לקבל את**

**הגיליון במייל**

**ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:**

**a0503210@gmail.com**

# לא נבסיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נבסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41  
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com  
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה: א.י.

## איך מהפכים הדינים השולטים בחודש טבת הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א מו"צ. ורב בשבועת שמואל הנביא ירושלים

כתב הגר"ח פלאג'י בספרו מועד לכל חי (סימן כח אות ח'): "איתא בזוהר חדש במדרש איכה (דף נד ע"א) וזה לשונו, בימי בחורותיך יומין דשתא דאינון ברירין לך ונטירו דלעילא עלך, ואינון ארבעה ירחי דשתא אדר ניסן אייר סיון, אילין אינון יומין דבחר הקב"ה בישראל, ועבד בהון עמהון נסין, וכנסת ישראל מעטרה בבעלה ואתקרבת בהדיה, עד שלא יבוא ימי הרעה ימי הזקנה ימי הרעה ממש, ואינון תמוז אב טבת שבט, אף על גב דלא אתגליין כל כך וסימן ושבת לגו חסר לב, עד כאן לשונו, ובזוהר הקדוש סדר שמות דף יב ע"א, דרשו ותצפנהו שלשה ירחים, אלין תלת ירחין דדינא קשיא שריא בעלמא, ומאי גינהו תמוז אב טבת, יעוין שם, ובזוהר הקדוש סדר יתרו (דף עח ע"ב) איתא עשו נטל ברזא דיליה תרין ירחין תמוז אב, ואפילו אב לאו דיליה אלא תשעה יומין, יעוין שם, ובשתי לשונות הזוהר הקדוש האחרונים עמד בספר בן יוחאי (שער ז דף קמב ע"), כאשר יעוין שם, ובספר מורה באצבע (סימן ט אות דש) כתב, חדשי טבת שבט הם קשים חס וחלילה, כמו שכתוב בזוהר, וטוב לקבוע בכל יום להתחנן לה' דיצילנו ה' לו ולכל בני ביתו ולכל ישראל, מכל מיני פורענויות, וצריך להזהר בדרכיו שלא לתת מקום שישלוט הדין עליו חס וחלילה, עד כאן לשונו, ואזיל לשיטתיה דקיים הגירסא בזוהר הקדוש סדר שמות הנזכר בהג"ה יש מאין, דבמקום אב יש לגרוס שבט לפי מה שכתב הזוהר בפרשת יתרו, יעוין שם, ועיין עוד בספריו הקדושים, במחזיק ברכה סימן תקנא, ודברים אחדים דרוש כ, ובהג"ה יש מאין סדר יתרו דף הנזכר, יעוין שם, והנה אמת מי שהוא מלא חסדים דעושה צדקה וחסד דמהפך מדת הדין למדת הרחמים, לא יפחד אפילו בשבת וזה יהיה רמז הכתוב במשלי סימן כ"ב ושב"ט עברתו יכלה, טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל, כלומר אף על גב דבשב"ט יש עברה דהוא מדת הדין, מי שהוא טוב עין אדרבה יבורך בשביל כי נתן מלחמו לדל, ועל ידי זה וישבות די"ן דנהפך לרחמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על הפסוק השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל, וק"ל."

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א בדיון מדוע אם היה חל י' בטבת בשבת היו מתענים, בעמוד 3.

## מילתא דבדיחותא

- 1) "להיכנס לבית עם נעליים בזמן שאמא שלך שוטפת את הבית - זה כמו להיכנס עם דגל ישראל לעזה"....
- 2) האישה יומיים במטבח, מבשלת, אופה. סך הכל הכינה עשרים ושש סוגי סלטים, ארבע סוגי דגים, כמה סוגי בשר, פשטידות, עוגות, ריבות, ומנות לקינוח. יומיים של עבודה במרץ. יושבים לאכול כל המשפחה. אז כמובן האישה, אחרי יומיים שהיא הכינה וטרחה, מחכה לשמוע משהו מבעלה. מה אומר לה בעלה: "נו, איך האבטיח שקניתי?....."
- 3) הבעל: "אולי תפסיקי כבר להוריד לי את הביטחון בנהיגה" האישה: "הפעם, לא אמרתי כלום...".  
הבעל: "לא אמרת כלום, רק נכנסת עם קסדה לאוטו....."

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

## מילתא דבדיהותא

4) אישה ניגשת בהיסוס למנתח, רגע אחרי שסיים ניתוח מסוכן לבעלה "דוקטור" שאלה בבכי, "אני רוצה שתגיד לי את האמת ורק את האמת בעלי יהיה מסוגל עוד לשטוף כלים....."

5) שנורר אחד נסחב בערב פסח בגאולה עם כל החבילות מהקמחא דפיסחא: שמן, יין, מצות, ביצים וכדו' כולו מזיע נוטף מים. הוא פוגש שנורר אחר, ואומר לו: "תקשיב טוב אם אני זוכה בלוטו שנה הבאה אני לוקח שני חברה צעירים שיסחבו לי את הכל....."

6) שני בחורים דפקו בדלת של אחד העשירים בשכונת יוקרה, ובקשו תרומה עבור אנשים מסכנים מובטלים. העשיר השיב להם בעצבים: "מובטלים? שילכו לעבוד" למחרת שוב דפקו בדלת, ובקשו תרומה בשביל אנשים מובטלים. שוב התעצבן בעל הבית: "שילכו לעבוד" וטרק את הדלת. כך זה נמשך יום אחר יום. עד שיום אחד כשהם דפקו אמר להם בעל הבית: "אתם יודעים מה אני מוכן לתרום, רק תגידו את האמת כמה אתם מרווחים? כמה בעלי העמותה נותנים לכם? אם תענו לי באמת אני תורם" הססו כמה שניות, ומייד אחד הבחורים השיב: "תשמע, אני מקבל 49% מכספי התרומות, אתה יודע על הטירחה" והשותף השני אמר "אתה מבין יש לנות בית לפרנס. גם אני מקבל 49% העשיר נדהם. "ומה עם המובטלים המסכנים?" שאל. ענה הבחור: "אה הם? שילכו לעבוד....."

7) דני ומשה יושבים אחד ליד השני באוטובוס. דני אומר למשה: "תסגור את החלון, קר בחוץ" עונה משה: "ואם אני אסגור את החלון יהיה חם בחוץ?....."

8) שני גנבים הלכו ברחוב של בתי פאר, לפתע הבחינו באחד הבתים בכד זהב אומנותי, יקר ונדיר ביופיו, מונח במרפסת בקומה השנייה. אחד מהם החל לטפס במרץ על המרזב, בעוד השני שומר. כאשר הגנב כמעט הגיע למרפסת הקומה השנייה, לפתע הגיע שוטר ושאל: מה אתם עושים? מדוע הוא מטפס על המרזב? ענה הגנב: לחבר שלנו יש היום יום הולדת, ורצינו להפתיע אותו ולתת לו במתנה כד יפה. השוטר לא קנה את הסיפור ואמר: תגיד לו שירד משם מהר בלי חכמות! אז הוא צעק לו: משה, תרד משם עם הכד, השוטר לא מרשה.....

9) לא ידעתי שעלון זה מגיע גם.... לערבים, שניגש אלי ערבי אחד לאחר שקרא כמה בדיחות על ערבים, שאל בזעם באיזה זכות אתה פוגע בערבים?? בס'ד עניתי לו: 'זה על ערבים גויים'.....

**ניתן לשלוח כל הזמן בדיחות  
למייל: a05832349@gmail.com**

### ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת יוספי. משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה:  
מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. משה בן שרה. דוד בן אסתר.  
כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

**מדוע אם היה חל' בטבת בשבת היו מתענים  
הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א  
מז"צ ורב בשכונת שמואל הנביא ירושלים**

**א.** מובא בבית יוסף (סימן תקנ) בשם הרב רבנו דוד אבודרהם, שאילו היה חל עשרה בטבת בשבת לא היו יכולים לדחות, כשאר צומות שכשחלים בשבת נדחים ליום ראשון, מכל מקום צום עשרה בטבת לא נדחה, מפני שכתוב בו "בעצם היום הזה" כמו ביום הכפורים, וכתב על זה הבית יוסף "ולא ידעתי מנין לו."

**ב.** רבנו החתם סופר זצוק"ל מביא על דברי אבודרהם, יש להבין הלא י' טבת לא היה רק תחילת מצור העיר, ועד שתי שנים ומחצה לא נחרבה, וקשה חורבנה מסתמא מן התחלת המצור, ולמה ט' באב לא דוחה שבת? גם צריך להבין למה ט' באב שחל בערב שבת לא משלימין, ואילו י' טבת שחל בשבת משלימין? וכתב לבאר שהטעם שקבעו תענית על מצור ההוא, אף שהייתה ירושלים כמה פעמים במצור בימי פרעה נכה וכדומה, אלא הטעם הוא שקבעו תענית על המצור של נבוכדנצר, לפי שאותם ב' שנים ומחצה שהייתה ירושלים במצור, ישבו בבית דין של מעלה אלו מיימנים ואלו משמאילים, עד שגברו המשמאילים ונחרב הבית. והנה אין לך שנה שאין קללתה מרובה מחברתה, וכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, נמצא שבכל שנה ושנה נתחדש חורבן חדש. וזהו "ובכל עשרה בטבת, יושבים ודנים למעלה על משפט החורבן של אותה שנה" ודבר זה מרומז בספר "הקרנים" (חיברו רבני יצחק בן הראב"ד) בפירושו הנקרא "דן ידיו" (הוא פירוש הרב שמעון מאוסטרופולי) והוא בעניין חודש טבת. וידוע שכל צרה שעברה כמו יום שמת בו אביו או אמו אין אנו מתענים בשבת, אבל תענית חלום מותר להתענות, שבשביל עונג שבת שיש לו שמבטל צרה העתידה לבוא עליו לא מעונה הוא. לכן תענית ט' באב שהוא רק על צרה שעברה לא דחו שבת, אבל תענית י' בטבת שבאה בכדי לבטל את הצרה העתידה עונג הוא, ולכן אילו היה חל בשבת היה דוחה את השבת (עיין בחתם סופר דרוש לז' באדר, תורת משה סוף פרשת ויקרא, דף ט).

**ג.** אם כן י' טבת הוא היום אשר החל המצור על ירושלים בימי צדקיהו המלך, מצור זה נמשך כשנתיים וחצי עד שבתשעה באב שבשנת אחד למלך צדקיהו, חרב הבית הראשון. ופה נלמד יסוד גדול בחיינו, שבשעה של הצרה הגדולה ביותר שעוברת על האדם, בשיאה לא יזדעזע האדם, ואפילו שהיא הקשה ביותר. השעה לזעזוע היא הרגע שנכתב על האדם הצרה, וכך מצאנו ט' באב נדחה מפני שבת, אך י' בטבת הזמן שנכתבה הצרה, לא נדחה מפני שבת.

**ד.** והנה יקפיד האדם ביותר בי' בטבת להתעורר בתשובה, ויעורר אחרים לשוב אל ה', ויחזק בכל מקום ומקום את דברי רבנו החתם סופר זצוק"ל שבכל שנה כשמגיע אותו יום של עשרה בטבת שהתחיל למעלה משפט החורבן, כמו כן בכל דור ודור יושבין בבית דין של מעלה וגוזרין החורבן של כל שנה ושנה, ולכן אם היה יוצא י' בטבת בשבת היה דוחה שבת.

התודה והברכה לכבוד מורנו ורבנו עטרת תפארת ישראל,

מרבין תורה לעדרים, ומזכה הרבים מדן ועד אילת, לאין ערוך

**הגאון הצדיק הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א**

אשר טורח בשבילנו כל חודש, בין בסגולות לימים המסוגלים לישועה,

ובין בחידושים המאירים עינינו ומשיבים את הנפש.

**בברכת: "ימים על ימי מלך תוסיף שנותיו כמו דור ודור"**

# לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41  
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com  
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

## ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת ויחי

**ויברכם ביום וגו' בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה וגו'. (פמ"ז פ"כ)**

פירש"י הבא לברך את בניו וגו' יאמר לבניו ישימך אלקים כאפרים וכמנשה וגו' עד כאן. וצריך להבין מה זכו אפרים ומנשה שיבורכו כך מה שלא שמענו על שום אחד מהשבטים? ונראה על פי מה שכתב המסילת ישרים שתכלית האדם בעולם הזה זה עמידה בנסיונות וככל שהאדם עומד בנסיונות קשים כך הוא עולה ועולה. וכמו אברהם אבינו ע"ה שהקב"ה ניסה אותו בעשרה נסיונות עד שזכה להיות אברהם אבינו.

וכמו שכתוב נתת ליראיך נס להתנוסס. נס לשון נסיון ולהתנוסס היינו להיות מורמים מכולם. ולפי זה מובן למה דוקא אפרים ומנשה זכו שכל אב יברך את בנו שיזכה להיות כאפרים וכמנשה שהרי הם גדלו במצרים ארץ הכי טמאה בעולם והם בני המלך של מצרים שיכולים להשיג כל אשר ירצו ועם כל זה זכו ונתגברו על יצרם וזכרו את יוצרם למרות הקשיים ומזה אנו נבין שבדור הזה מי שמתגבר על יצרו ראוי להתברך בכל הברכות שבעולם.

### הדבר תורה לעילוי נשמת:

**דליה בת חנה חנום, דבורה בת גוהר, משה בן יוכבד, אורה בת יוכבד ע"ה**

### הודעה משמחת!

בעקבות בקשות חוזרות ונשנות מהאנ"ש שאין להם מייל וגם הם רוצים לקרוא את חוברת המיוחדת לרגל גיליון ה-100. מערכת הדפיסה כ- 25 חוברות

#### במחיר של 5 ₪

ניתן לקנות את החוברת בירושלים רח' דוד (רחובות הבוכרים) 9 כניסה בצד ימין עוד פרטים: 058-323-49-41 שימו לב: יש בחוברת כמה בדיחות ששייך לחנוכה כמו כן חלק מהבדיחות נלקחו החוברת 'לא נפסיק את השמחה חלק 3 הרואה אור בקרוב.

### מילתא דבדיחותא

(1) אב בא לבנו בערב החתונה ואומר לו: "מזל טוב בני, אני מבטיח שבעתיד תראה את היום בזה כיום המאושר בחייך" ענה הבן בפליאה: "אבל אני מתחתן רק מחר" משיב האב: "אני יודע, לזה בדיוק אני מתכוון".....

(2) אישה עצבנית אומרת לבעלה: "אני עוזבת את הבית!" הבעל: "לאן?" האישה בעצבים: "אני עוזבת" לקחה את הדברים ויצאה מהבית. היא עוצרת מונית ונכנסת בעצבים. הנהג שואל: "לאן?" האישה: "לבעלי לא אמרתי, אז לך אני אגיד!?".....

עוד בדיחות בעמודים: 2, 3, 4. כי אנחנו דואגים לשמחה שלכם.

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

ניתן לפרסם בדיחות *fe fi fo* האצרכת

## מילתא דבדיחותא

3) למה גויה רושמת על צנצנת סוכר "מלח"?

תשובה: שלא יבואו נמלים.....

4) אשתו של אסיר פנתה למנהל הכלא: אדוני, באתי לכאן כדי שתיתן לבעלי עבודה קלה יותר". אומר לה המנהל: גברתי, בעלך מדביק תוויות על בקבוקים, זו לא עבודה קשה". עונה האשה: מה פתאום, הוא אמר לי שהוא חופר מנהרה....."

5) חולה: "אני לא יכול לישון בלילה, אני שומע את עצמי נוחר. מה לעשות? הרופא: "מה הבעיה? לך לישון בחדר אחר....."

6) דוור שכונתי הגיע לבית פרטי שעדיין לא ביקר בו. על השער לגן היה שלט: "זהירות תוכי" הסתכל הדוור לתוך הגינה וראה תוכי על ענף של עץ. הדוור פתח את השער והגיע עד לעץ. הסתכל על התוכי וגיחך בזלזול. התוכי הסתכל בחזרה אל הדוור ואז קרא בקול לכלב הענק שישב בצד: "רקסי, עכשיו....."

ניתן לשלוח בדיחות למייל: [a05832349@gmail.com](mailto:a05832349@gmail.com)

## סיפור בהמשכים! חלק ראשון

מעשה ברבי שמחה זיסל הידוע בכינויו 'הסבא מקלם', ששמע את תלמידיו ששרים את השיר 'ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג', ואמר להם: לא כך שרים. והם שרו יותר בהתלהבות. ואמר להם הרב גם זה עדיין לא מספיק טוב, בואו ואספר לכם סיפור ואז תבינו, מעשה שהיה כך היה: יוסף ויהודה ילדים טובים היו בתחילה, אביהם נפטר בהיותו צעיר, ואמם התקשתה לגדל אותם, הם בעטו בלולים ושברו חלונות של שכנים, לא הקשיבו למוסר, השתובבו כל היום, והסתפחו לחברה רעה והתחברו לפרחחים גוים, היו מכים ילדים ביום וגונבים בלילה, הסתבכו בפלילים וברחו ליער, שם התחברו לכנופיית ליסטים, ארבו לעגלות סוחרים לכרכרות הדורות העוברות ביער, הם שדדו ורצחו הרגו וטבחו ללא רחם, משטרת הכרך קיבלה יותר ויותר תלונות, הם הציבו מארבים, והם חמקו מידיהם פעם אחר פעם, שלחו כרכרות הדורות ובתוכם חיילים מאומנים, אך הכנופייה היתה מכה ונעלמת. שר המשטרה החליט להטיל את כל יהבו ולמגר את הפשיעה החמורה הזו, הוא גייס גדוד שלם והחל לסרוק את היער, כל מקום בלתי מזוהה עלה באש, חיצים עפו לכל מקום ביער והכנופיה נלכדה.

מה רבה היתה התדהמה לגלות שבראשה עומדים שני נערים יהודים, יהודים שודדים? יהודים רוצחים? לא נשמע כדבר הזה, מיד נערך משפט מהיר ויצא גזר הדין מוות בשריפה בכיכר העיר, הכרוז יצא במרחבי הכרך ושר המחוז ביקש להיות נוכח בעצמו בהמתת הכנופיה וראשיה, שלושה ימים שקדו הממונים על הכנת המדורה, ואז הופיע בכרכרה מקושטת הבישוף המחוזי, הוא רצה להיות שותף בתענוג לראות יהודים מתים ח"ו.

המשך בעזרת השם בגיליון הבא.

7) קמצן עולה לאוטובוס ושואל: נהג צריך לשלם על פרחים? נהג האוטובוס: 'לא צריך לשלם' קמצן: 'שושנה, ורד, נרקיס, בואו תעלו לא צריך לשלם.....'  
8) אתמול הלכתי ברחוב ופתאום נתקלתי בקבצן. הוא פנה אליי ואמר: "סליחה, אתה יכול לעזור לי בכמה שקלים?". עניתי לו: "למה בכמה שקלים? אני אעזור לך בחינם!".

## קו קול השמחה - 077-502-3345

**דבר קטן על העלון לרגל המעבר מ- דו ספרות ל- תלת. (שאוּלי לא ידעתם!)**

**והפתעה לתושבי חוץ לירושלים שעד היום לא כל-כך נהנו מספיק,  
כי הגיליון לא היה מגיע אליהם אבל... אז כדאי לקרוא.**

גיליון 'לא נפסיק את השמחה' הושק לראשונה (התחיל האמנם בעלון חודשי קטן, שחור לבן, ללא לוגו, ללא גרפיקה, ללא מפיצים, ללא עורך ראשי, ללא עורכים, ואפילו ללא עריכה מנימלית, באו נודה את האמת) לפני כ- 100 גיליונות (מי שזוכר אי שם בחודש מר-חשון תשע"ט ע"י המו"ל והעורך לשעבר א.נ.י.) בדיוק, (האמת שזה צריך להיות גיליון 107, אבל...) וכל זה במטרה אחד **לשמח את עם ישראל** לכן העורך מאיר פנחסי נקרא בפי כל 'שר השמחה' כי זה העלון היחיד שמשמח את כל עם ישראל בכל העולם כולו. (כן, בכל העולם כולו) וברוך השם אנחנו אחרי גיליון ה- .  
על-כן הוחלט במערכת שמי שרוצה להפיץ את העלון ברחבי הארץ ללא עלות (אומנם מי שיכול בתשלום, בכמה שקלים שליבו חפץ תבוא עליו הברכה!) ובעיקר במרכז, בפרפריה, בנגב ובגליל. בקיצע'ר להפיץ ברחבי הארץ (חוץ מירושלים, בית שמש, אלעד, בני ברק, ביתר, לוד, תל ציון.) והנה יש לכם הזדמנות.

### **שימו לב לתנאי ההפצה.**

חייב להפיץ חוץ מהגיליון הנפלא "לא נפסיק את השמחה" עוד עלונים אחרים, זאת אומרת שיש לכם ניסיון. וכמובן חייב להציג נקודות חלוקה בתי כנסיות וכדו'.

**אין רשות לילדים להתקשר למערכת בשום פנים ואופן.**

לפעמים המפיץ אחד לא יקבל עלונים באותו שבוע ואילו מפיץ השני כן יקבל עלונים באותו שבוע.

אין למערכת משלוחים, על-כן חייב להגיע לירושלים (מרכז העיר) כדי לקחת את העלונים (יום חמישי).

כיון שלא קבוע יהיה הרבה עלונים, המערכת מביאה אך ורק למפיצים מנוסים וכפי שיקול דעת המערכת, כמו כן המערכת מביאה למפיץ, מספר עלונים כפי שיקול דעתה.

**המערכת יכולה לפרסם את נקודות חלוקה. שימו לב זכות תינתן למתקשרים ראשונים.**

**התקשרו: למפיץ הראשי היקר שלנו במספר 058-32-34-941.**

**בין הימים רביעי יא' טבת ליום שלישי יז' טבת ובין השעות: 20:30 - 22:00 בלבד.**

**ובשם השם נעשה, נצליח ונשמח את עם ישראל ללא גבולות.**

כמו כן ניתן לקבל את הגיליון במייל: a05832349@gmail.com ולהדפיס ולהפיץ בכל דרך אפשרית.

נשמח מאוד לקבל מכל מיני אנשים תרומות להדפסת הגיליון, כל תרומה תתקבל בתודה וברכה.

בפלאפון: 058-323-49-41. כמו כן ניתן לתרום גם בנדרים פלוס

בקופת ארגון החסד המרכז לערבות הדדית בקטרוגיית 'לא נפסיק את השמחה'.

(נכנסים לנדרים פלוס לחוצים **בחר קופה** מקישים מספר **6500** יש כמה קטגוריות לוחצים בקטגוריית 'לא נפסיק את

השמחה' ותורמים כמה שרוצים, ובכך אתם שותפים בהפצת השמחה על מלא).

וכמובן כאן המקום להודות לכל התורמים והמשתתפים בהוצאת הגיליון, ובעיקר לחוברת הנפלא אשר יש בה את כל העלונים שיש, 'מבחר העלונים' שע"י דפוס גרפומט. תודה רבה לכם.

**בברכת: לא נפסיק את השמחה.**



## מילתא דבדיהותא

9) שיכור שהדיף ריח נורא של שיכר זול עולה לאוטובוס ומתיישב יחד עם שקו המלוכלך ועיתון ישן ליד כומר בעל מראה מכובד. מן השק הוא שולף בקבוקון של ג'ין כמעט ריק ושותה את כל מה שנשאר בו. לאחר מכן הוא מתפנה לעיין בעיתון. הכומר מתעלם מן השיכור ומכריח את עצמו להסיט את מבטו ממנו. כעבור מספר דקות פונה השיכור אל הכומר ושואל: "סלח לי אדוני, אולי אתה מכיר את הסיבות לדלקת פרקים?" הכומר, באי נוחות מתגברת, עונה לו בטון מתנשא: "בוודאי, חיים לא מסודרים, ההגזמה בשימוש בטבק ובאלכוהול, אירועים של השתכרות, ועוד הרבה דברים מסוג זה..." "וואו.." עונה השיכור וחוזר לקרוא בעיתון. הכומר חושב שנית על תשובתו ומרגיש צורך להתנצל בפני השיכור. "סלח לי", אומר הכומר לשיכור, "לא רציתי להעליב, ממתי אתה סובל מדלקת פרקים?". "אני?" עונה השיכור, "אני אף פעם לא סבלתי מזה, פשוט קראתי בעיתון שהאפיפיור סובל מדלקת פרקים כבר מספר שנים".....

10) שני צבים נפגשים ביער, האחד עם שריון והשני בלי שריון. הצב עם השריון שואל: "מה קרה לשריון שלך?" משיב לו השני: "אל תשאל, ברחתי מהבית".....

## רוצה לחייך כל היום? 077-502-3345

### העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסם

### התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

#### הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקמת מכירה של הטשולנ'ט הביתי בר"ח שלמה מוסאוף בי-ם מהשעה: 20:00 בערב. מנת טשולנ'ט 22 ש. 0548-437-050

#### חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון רק ב- 10 ש

עוד פרטים:

058-323-4941

שימו לב: העלון מופץ ב- 8,000 עותקים.

#### הקלדות

דברי תורה | מסמכים

058-32-34-941

### ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת יוספי. משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. משה בן שרה. דוד בן אסתר. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.



## מהפעילות לא נחיס ארעף

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים



למוד מוצ"ש מלל שישי עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת



שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים



שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

ביטלו את מלוניות הקורונה, ואחר כך מתפלאים שאין מאומתים חרדים.



אמא: מי גמר את המלפפונים

לא לשכוח להזיז הלילה את הדלק שקל קדימה

שמעתי ממקובל גדול, שבגלל שהחתולים זכו לשמוע את מניין החצרות הם זכו לשפע ופרנסה משמים. כמה חשוב להתפלל במניין

עובד החודש



טיגן מעל 300,000 סופגניות

## דבר העורך

מסופר על בחור אחד מישיבת "פוניביז", שהיה מן הבחורים המיוחדים שבישיבה, אבל פחות שמו לב אליו, משום שלא תמיד אפשר להתייחס באופן פרטני לכל הבחורים בישיבה.

מכל מקום מכיון שהבחור הנ"ל, היה זקוק להרבה יחס מצד הרבנים ולא קבל, לכן נשבר מזה, והחליט לצאת מהישיבה לרחוב, וברוך אומר ועושה הלך לפנימיה, וסידר את כל חפציו בתוך התיקים והתכונן לצאת מן הישיבה. לפתע הציץ בשעונו, וראה שהשעה היא אחת בצהריים, וכעת מתקיימת תפילת מנחה בישיבה, אמר לעצמו אלך להתפלל ואחר כך אצא מן הישיבה. הלך להתפלל, חשב את הכובע ולבש את הזקט. אבל כשהוא לבש את הזקט, "הצווארון התקפל לו", ואחד הבחורים בישיבה ניגש אליו וסידר לו את הצווארון.

חשב אותו בחור ואמר לעצמו, אני רואה שבאמת מסתכלים עלי, והראיה שסידרו לי את הצווארון שאם לא היו מסתכלים עלי לא היה אכפת להם שאלבש זקט עם צווארון הפוך, והחליט שהוא אכן נשאר בישיבה, וכיום הוא אחד מן האברכים החשובים שבירושלים.

האם אותו בחור שסידר את הצווארון חשב שהוא מקים במעשיו הפעוט בן תורה חשוב? ודאי שלא. אבל מכל מקום הפעולה שלו גרמה לכך. לכן חשוב להיות עירניים לכל אחד ולתת יחס גם אם הוא קטן לכל אחד...

בידידות ניר זעאטא

סוף סוף הבנתי למה לא הולך לי בזמן האחרון בדייג...



למה כל דבר לקנות אני אכין שווארמה



איזה מוזר זה, שדווקא רכבים ב"מצב מכני מעולה", ו"שמורות ומטופלות היטב" אנשים מעדיפים למכור...

"אני בצדיק איוזה פניני"

עמודת תרומות נדרים ונדבות בקריאת אשראי

חברים יקרים, החורף הגיע ואיתו הקלמנטינה.

חל איסור פוחלט לפתוח קלמנטינה בתוככי היכל בית המדרש

זמנית לרבות מביאים

נדרים

כשהם אומרים לך שאתה לא יכול הם מראים לך את הגבולות שלהם ולא את שלך

מת ממציא הסלוטייפ. הלויותו תצא מכאן, לא רגע, מכאן, לא לא, זה משם בכלל.



אחרי שנים של עבודה קשה הרשתי לעצמי לקנות כובע.



למכירה דירת 4 חדרים עם נוף לפרדס



למכירה דירת 3 חדרים ללא כיווני אוויר חשמל חינם

# אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!



**אבא אין מים  
שנייה אחת אני מסדר...**



**למה אחרים מקבלים  
את העלון ראשונים  
ואתה לא?!**

**בואו והצטרפו  
לרשימת תפוצה  
367korona@gmail.com**

**בגיל 5: נופלת לי שן,  
נותנים לי 20 ש"ח.  
בגיל 45: נופלת לי שן,  
משלמת 3000 ש"ח**

**דווקא התאילנדים מרוצים מהתקציב  
לחתולים.**

**קבלת החלטות:  
לפני החתונה: קונה בתים,  
ידע באיזה מניות  
להשקיע.  
אחרי החתונה:  
את העגבניה לחתוך  
לאורך או לרוחב?**



**אם זה  
לא נפתח,  
זו לא  
הדלת  
שלך.**



**שכר ברוטו      שכר נטו**

## אנשים טובים באמצע הדרך

### רק להתבונן!

- קוראים לי מאור וכמו בכל יום שישי נכנסתי לאולמי גיל בבית שאן, לקנות אוכל מוכן לשבת, ביחד איתי נכנסה עוד גברת מבוגרת. קניתי את האוכל והתקדמתי לכיון הקופה ואותה גברת עדין הסתובבה ולא לקחה דבר.
- לפתע קובי הקופאי, ניגש אליה ודיבר איתה בצד, כעבור רגע הוא התחיל להעמיס בחמוגשיות אוכל בכמויות שמספיקות לגדוד והוסיף לה אפילו חלות ושתייה מתוקה לשבת...
- באותו רגע הבנתי אין על העם שלנו, חשבתי לעצמי על המלאך הזה עם הלב הענק, ששם לב לגברת הקשישה ברגישות ובחמלה. תעבירו את הסיפור ותפיצו אהבת חינום

יש לכם סיפורים על אנשים אומעשים טובים שלחו לנו ונפרסם 367korona@gmail.com

## דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

**וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים**

אדם הדבק בקדושה ועומד בנסיון - זוכה להדבק בשכינה, ומעלתו גבוהה עד מאד. כפי שמצינו ביוסף הצדיק דגם אם אולי חסר היה לו מהלמוד שלמד עם אביו, מכל מקום עצם זה שעמד בנסיונות הקשים, ושומר על קדושתו וטהרתו, היה כבד כפי להשוות אותו במעלתו לאחיו. הגם שהיה מקום לחשב כי יש שנוי ביניהם, שהרי האחים שהו כל השנים הללו במחצת יעקב אבינו, וקבלו ממנו את כל התורה שלמד בבית שם ועבר, ואולי יוסף היה בכל אותן שנים במקום הסמאה, במצרים, ואולי נדבק בו משהו מסמאת מצרים - על זה מספרת התורה בתחילת הפרשה הבאה כי "כל נפש", כל צאצאי יעקב אבינו, שוים במעלתם ובקדושתם.

המעשה הבא התרחש בזמנו של אחד מגדולי הראשונים, רבי שלמה בן אדרת, הרשב"א. באחת השנים היתה בצרת קשה, לא ירדו גשמים. כל התפלות לא הועילו לבקע את הרקיע, ועצירת הגשמים נמשכה. לילה אחד חלם הרשב"א חלום, שיש מוכר ירקות בעיר, ואם הוא יתפלל, אזי ירדו גשמים. הרשב"א היה בטוח שזמן הסתם מדבר בצדיק נסתר, אחד מלו צדיקים, ובקש שיביאווהו. התברר שמדבר ביהודי שבקשי ידע לקרוא, וככל שנסה הרשב"א לשכנעו לגלות כי הוא צדיק נסתר, התעקש הלה לומר לו כי בסך הכל הוא מוכר ירקות.

אמר לו הרשב"א: "מבקש אני ממך שתתפלל לקב"ה שיוריד גשמים". הלה אותו ירקן לחנותו, הביא משם את המאזנים שלו, וכך אמר: "רבונו של עולם, המשקל הזה יעיד עד כמה אני זהיר לשקל כדון, שלא תהיה איפה ואיפה, וחלילה לא יהיה אפילו חשש קל לגזל. ועתה, בזכות זה שאני מתאמץ כל כך לשקל כדת וכדין, מבקש אני ממך, רבונו של עולם שתתאמץ למען עמך ישראל ותוריד גשמים". אך כלה אותו ירקן את תפלתו, התקדדו השמים בעבים וגשם החל נתק ארצה. הגה לנו עד כמה חשובה בעיני הש"ת אמונה תמימה של יהודי.

עמידתו בנסיון הקשה של גזל, היא זו שבגרה על תפלותיהם של תלמידי חכמים וצדיקים. מי שזוכה להתקרב לשכינה, לדבק באמונה ולעמד בנסיון, מעלתו גדולה מאין כמוה, וזה מה שהש"ת דורש מאתנו.



## סבת אום ולבורק!

## פשען אחד מתנגד לשיפוץ



**איזה באסה זה להיות  
חברה של מגדת עתידות  
כשיש לך יום הולדת:  
"שיהיה לך המון  
מזל טוב עד 54!!!"**

**עשו טובה כשמבקשים מכם  
משהו מתוק, אל תציעו תמרים**

**אם היה צריך רישיון כדי להיות אבא  
הייתי מוציא רישיון על ילד אוטומטי**

**זה ידוע שבני אדם אוהבים להתווכח  
על כל דבר... רוצים הוכחה? הנה  
תמונה של עגבניות:**



**בית מדרש המרכזי**  
רחוב ריש לקיש 34

**סניף בית שמש**

**סניף ירושלים**  
בית כנסת שמואל הנביא  
רחוב שמואל הנביא 55

**תהלים שבת 14:30**  
**אבות ובנים 15:00**

שבת: מנחה ע"ש 16:20 שחרית 7:45  
מנחה 13:00 15:40 ערבית מוצ"ש 17:15 17:35



**תהלים שבת 13:15**  
**אבות ובנים פרשת 14:45**  
**מתמידים יום חול 17:50-18:35**  
**שיעור בהלכה ואגדה כל יום לאחר ערבית**

ניתן להשיג את העלון בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים  
בית כנסת "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי) בעלות 1 ש"ח



גם המוצר שלך צריך לקבל  
את המראה והרושם המושלם

שירות מיוחד

## חוברות הידוק בגימור מרובע

רוצים להדפיס חוברת עם נראות טובה  
בתקציב שלא יקרע לכם ת'כיס?

גרפומט ידפיסו לכם חוברות עם הידוק  
עם גימור מרובע עד 200 עמודים!



משלוחים  
לכל חלקי  
העיר



שרות  
מהיר  
במיוחד



מחירים  
נוחים  
במיוחד



כל סוגי  
ההדפסות  
וההפקות



הדפסות  
באיכות  
גבוהה